ΓΕΝΙΚΟ ΕΠΙΤΕΛΕΙΟ ΣΤΡΑΤΟΥ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΣΤΡΑΤΟΥ

ΑΡΧΕΙΑ ΕΜΦΥΛΙΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ (1944-1949)

ΤΟΜΟΣ 9ος

ΕΚΔΟΣΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΣΤΡΑΤΟΥ
ΑΘΗΝΑ 1998

SET: 960-7897-10-2
ISBN: 960-7897-11-0

Αφιερώνεται
σ' αυτούς που έπεσαν για την ελευθερία
και την ακεραιότητα της Πατρίδας, καθώς
και στα αθώα θύματα του αδελφοκτόνου
σπαραγμού και της τυφλής βίας.

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΣΤΡΑΤΟΥ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ:	Αντιστράτηγος ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΥΡΟΧΡΗΣΤΟΣ
ΥΠΟΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ:	Υποστράτηγος ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΓΕΔΕΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ 5ου ΓΡΑΦΕΙΟΥ (Συγγραφομένης Ιστορίας):	Υποστράτηγος ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΣΠΗΛΙΩΤΗΣ
ΣΥΝΤΑΚΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗΣ:	Υποστράτηγος ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΣΠΗΛΙΩΤΗΣ
ΕΠΙΜΕΛΗΤΕΣ ΥΛΗΣ:	Υποστράτηγος ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΣΠΗΛΙΩΤΗΣ
	Ταξίαρχος ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΙΧΟΠΟΥΛΟΣ
	Ιστορικός ΕΦΗ ΠΑΣΧΑΛΙΔΟΥ

ΠΡΟΣ: ΓΕΣ/ΔΙΣ ΤΥΕΣ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ ΓΕΝΙΚΟ ΕΠΙΤΕΛΕΙΟ ΣΤΡΑΤΟΥ ΔΝΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ/3α
ΚΟΙΝ: ΓΕΣ/ΔΕΚΠ/3α ΓΕΣ/2ο-7ο ΕΓ ΓΕΣ/ΔΥΠΟΣΤΗ ΤΥΕΣ/Γ΄ ΥΔΝΣΗ	Τηλ. (Εσωτ.) 3192 Φ.205/19/263248 Σ.1355 Αθήνα, 19 Αυγ. 98 Συνημ: Τόμοι : 16

ΘΕΜΑ: Στρατιωτική Ιστορία

ΣΧΕΤ: α. ΠΔ 9-1/1984/ΓΕΣ
β. ΠΔ 9-26/1993/ΓΕΣ
γ. Φ.205.5/16/399879/Σ.327/3-8-98/ΓΕΣ/ΔΙΣ

1. Έχοντας υπόψη τα παραπάνω σχετικά,

κυρώνουμε

το έργο της ΔΙΣ/ΓΕΣ «Αρχεία Εμφυλίου Πολέμου» και εντελλόμεθα την έκδοσή του.

2. Η έκδοσή του σε χίλια (1.000) αντίτυπα θα γίνει από εκδοτικό οίκο.

3. Διανομή από το ΤΥΕΣ/Γ΄ ΥΔΝΣΗ σύμφωνα με το (β) σχετικό.

4. Την επίβλεψη για την έκδοση, ορθή εκτύπωση και διάθεση αναθέτουμε στη ΔΙΣ/ΓΕΣ.

5. Το κόστος της δαπάνης θα βαρύνει το Π/Υ του έτους 1998 της ΔΙΣ/ΓΕΣ.

Απόστολος Αθανάσιος Τσοχατζόπουλος
ΥΕΘΑ

Ακριβές Αντίγραφο

Κων/νος Κούσαντας
Επίλαρχος

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Ο Εμφύλιος Πόλεμος της περιόδου 1944-1949, αποτελεί αναμφισβήτητα την πιο μελανή σελίδα της ένδοξης Ελληνικής Ιστορίας. Οι πρωταγωνιστές και οι φανατικοί υποστηρικτές αυτού του αδελφοκτόνου σπαραγμού, είναι υπαίτιοι για τις δεκάδες χιλιάδες θύματα, τα βασανιστήρια, τις ομαδικές εκτελέσεις, τις εξορίες, τον εκπατρισμό χιλιάδων Ελληνόπουλων, τον ξεριζωμό των κατοίκων από τις πατρογονικές τους εστίες, την ερήμωση και την καταστροφή της χώρας. Αυτοί έδωσαν τη χαριστική βολή στην πολύπαθη και αιματοβαμμένη Ελλάδα, αμέσως μετά τον τιτάνιο αγώνα που διεξήγαγε εναντίον της φασιστικής Ιταλίας και της ναζιστικής Γερμανίας, αλλά και μετά τον επικό αντιστασιακό αγώνα που διεξήγαγε κατά τη διάρκεια της τριπλής κατοχής.

Μέχρι τώρα πολλά έχουν γραφεί για την περίοδο του Εμφυλίου Πολέμου στην Ελλάδα και από τις δύο πλευρές. Αρκετοί ιστοριογράφοι παρουσιάζουν ορισμένα γεγονότα με διαφορετικό τρόπο, άλλα τα αποσιωπούν από έλλειψη στοιχείων ή σκόπιμα, δίδοντας πάντως την εντύπωση ότι ο καθένας τους στρέφει τους προβολείς της δημοσιότητας στο πεδίο εγκληματικής δραστηριότητας και τα σφάλματα του αντιπάλου, αφήνοντας τον αναγνώστη στη σκιά της ημιμάθειας με εύλογες απορίες και ερωτηματικά.

Πιστεύουμε ότι ο Ελληνικός λαός, έχει καταδικάσει τις εμφυλιοπολεμικές πρακτικές, καθώς και τις πολιτικές εμπάθειες και σκοπιμότητες που οδηγούν στον κατηφορικό δρόμο του εθνικού διχασμού και της μισαλλοδοξίας, δρόμο, που όσες φορές τον διάβηκε στο απώτερο αλλά και στο πρόσφατο παρελθόν, το τίμημα ήταν ιδιαίτερα βαρύ.

Η Διεύθυνση Ιστορίας Στρατού, θέλοντας να συμβάλλει στην αποκατάσταση της ιστορικής αλήθειας, προβαίνει στην έκδοση των Ιστορικών Αρχείων της περιόδου 1944-1949, ώστε ο ιστορικός του μέλλοντος, έχοντας στη διάθεσή του και τα αυθεντικά έγγραφα της δράσεως του Ελληνικού Στρατού κατά την πιο πάνω περίοδο, να συγγράψει την πραγματική Ιστορία και ο αναγνώστης να βγάλει τα δικά του συμπεράσματα.

Η Διεύθυνση Ιστορίας Στρατού με την έκδοση των Αρχείων του Εμφύλιου Πολέμου, επιχειρεί το πρώτο βήμα στην ιστορική κάλυψη της περιόδου 1944-49. Την επιλογή μας για την παρουσίαση αυτούσιων των εγγράφων των Αρχείων, υπαγόρευσε η προσπάθεια για αντικειμενική κρίση και απόλυτη τεκμηρίωση, απαλλαγμένη από κάθε σχόλιο, ώστε ο μελετητής να εξάγει τα δικά του συμπεράσματα. Φυσικά, δεν έλειψαν οι δυσχέρειες για την επίτευξη του σκοπού αυτού. Τα αρχεία της ΔΙΣ δεν καλύπτουν σε ικανοποιητικό βαθμό τη δράση των προσκείμενων στο ΕΑΜ Αντάρτικων Δυνάμεων κατά την περίοδο του Εμφύλιου Πολέμου. Η ΔΙΣ απευθύνθηκε στο Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας, δυστυχώς όμως τα στοιχεία που μας παραχώρησε ήταν ιδιαίτερα περιορισμένα κι αναφέρονται μόνο σε ζητήματα οργανωτικά.

Πιστεύουμε ότι η Ιστορία δεν πρέπει να γράφεται «εν θερμώ», η παρέλευση όμως πολλών δεκαετιών από τα γεγονότα, αυξάνει τον κίνδυνο της σύγχυσης ή ακόμη και της λήθης. Με δεδομένο ότι και η χρονική δέσμευση για τη δημοσιοποίηση των Αρχείων έχει περάσει, ευελπιστούμε ότι η προσπάθειά μας θα αποτελέσει κίνητρο και θα βρεί μιμητές σε όσους διαθέτουν αρχεία της περιόδου, είτε ιδιώτες, είτε πολιτικά κόμματα και πολιτιστικούς φορείς, ώστε να ριχτεί άπλετο φως στην ιστορική μνήμη του Εμφύλιου Πολέμου. Πρόθεση της ΔΙΣ είναι να συνεχίσει την έρευνα για την συγκέντρωση κι άλλων εγγράφων, προκειμένου να εκδώσει συμπληρωματικούς τόμους. Επιθυμούμε την απόλυτη διαφάνεια για τα αρχεία μας κι είμαστε έτοιμοι να δεχτούμε κάθε καλοπροαίρετη κριτική.

Τελειώνοντας, θεωρώ υποχρέωση να ευχαριστήσω την Επιτροπή που εργάστηκε στην έρευνα των αρχείων και τη συγγραφή της Ιστορικής Επισκόπησης, καθώς επίσης και όσους συνέβαλαν στην παραγματοποίηση της έκδοσης αυτής.

ΑΘΗΝΑ *Αντιστράτηγος ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΥΡΟΧΡΗΣΤΟΣ*
Μάιος 1998 *Διευθυντής ΔΙΣ/ΓΕΣ*

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στην παρούσα έκδοση Αρχείων δημοσιεύονται αυθεντικά έγγραφα της περιόδου του Εμφύλιου Πολέμου στην Ελλάδα 1944-1949, όπως αυτά διασώθηκαν και τηρούνται στα Αρχεία της ΔΙΣ. Ορισμένα απ' αυτά αναφέρονται στα γεγονότα του 1944, ενώ τα περισσότερα περιγράφουν την δράση του Εθνικού Στρατού κατά την περίοδο 1946-1949. Υπάρχουν όμως και έγγραφα των ΚΚΕ, ΕΑΜ, ΕΛΑΣ, ΟΠΛΑ και Δημοκρατικού Στρατού που περιήλθαν στην Υπηρεσία, είτε από καταλήψεις αρχείων του Δημοκρατικού Στρατού κατά την περίοδο των επιχειρήσεων 1946-1949, είτε από ευγενική προσφορά του ΚΚΕ και άλλων φυσικών και νομικών προσώπων.

Για τη διευκόλυνση του αναγνώστη, πριν από τα έγγραφα παρατίθεται σύντομη Ιστορική Επισκόπηση και πίνακας περιεχομένων εγγράφων, που περιλαμβάνει τα απαραίτητα στοιχεία κάθε εγγράφου (ημερομηνία, τόπο έκδοσης, εκδότη, παραλήπτη, περίληψη και παραπομπή στα αντίστοιχα αρχεία της ΔΙΣ, καθώς και τη σελίδα του τόμου για την εύκολη ανεύρεσή του).

Η παράθεση των εγγράφων γίνεται κατά χρονολογική σειρά, ώστε ο αναγνώστης διατρέχοντας τα κείμενα να σχηματίσει εικόνα της χρονολογικής εξέλιξης των γεγονότων σε όλη την επικράτεια.

Εξαίρεση του κανόνα της χρονολογικής παράθεσης των εγγράφων έχουμε στην περίπτωση ορισμένων Σχεδίων Επιχειρήσεων π.χ. ''ΚΟΡΩΝΙΣ'', όπου τα έγγραφα της υπόψη επιχείρησης ομαδοποιούνται και παρατίθενται με τέτοια σειρά, ώστε ο αναγνώστης να μορφώσει συνολική εικόνα για την επιχείρηση. Στην περίπτωση αυτή, προηγούνται τα έγγραφα που αναφέρονται σε πληροφοριακά και οργανωτικά στοιχεία των αντιπάλων, ακολουθούν κατά κλιμάκιο οι Οδηγίες, Διαταγές και Σχέδια Επιχειρήσεων και τέλος οι Εκθέσεις Επιχειρήσεων.

Καταβλήθηκε προσπάθεια, ώστε τα έγγραφα που αφορούν την κάθε επιχείρηση να βρίσκονται στον ίδιο τόμο.

Με βάση τα παραπάνω, η ύλη των γεγονότων του έτους 1944 περιλαμβάνεται στον 1ο τόμο, του 1945 στους 1ο-2ο, του 1946 στους 2ο -3ο, του 1947 στους 3ο-4ο-5ο-6ο, του 1948 στους7ο-8ο-9ο-10ο-11οκαι του 1949 στους τόμους 12ο-13ο-14ο-15ο και 16ο.

Τα έγγραφα δημοσιεύονται αυτούσια, χωρίς περικοπές και χωρίς να διορθωθούν τυχόν ορθογραφικά ή συντακτικά λάθη που έχουν ώστε να μην αλλοιωθεί η πιστότητα τους. Για λόγους καθαρά τεχνικούς, τα έγγραφα έχουν μεταγραφεί στο μονοτονικό, αντί του πολυτονικού στο οποίο είναι γραμμένα.

Η Ιστορική Επισκόπηση που προτάσσεται των εγγράφων, στηρίζεται στην υπάρχουσα βιβλιογραφία και στο Αρχείο της ΔΙΣ και σκοπό έχει να εισαγάγει επαγωγικά τον αναγνώστη στην ιστορούμενη περίοδο και να συμβάλλει καλύτερα στη μελέτη των Αρχείων.

ΑΘΗΝΑ *Υποστράτηγος ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΣΠΗΛΙΩΤΗΣ*
Μάιος 1998

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ

Ο Διχασμός

1. Γενικά: Η ιστορία της Νεότερης Ελλάδας έχει να παρουσιάσει πολιτικά και στρατιωτικά γεγονότα, τα οποία αποδεικνύουν ότι όταν οι Έλληνες ήταν ενωμένοι μεγαλούργησαν. Αντίθετα, σε περιόδους έντονων πολιτικών ανωμαλιών και στρατιωτικών κινημάτων, οι συνέπειες ήταν οδυνηρές, όχι μόνο για την πρόοδο και την ευημερία του ελληνικού λαού, αλλά κυρίως για την υπόστασή του και την ακεραιότητα της πατρίδας.

Τα διχαστικά φαινόμενα μεταξύ των Ελλήνων, υποθάλπονταν από εσωτερικούς και εξωτερικούς παράγοντες. Οι εσωτερικοί παράγοντες είχαν σχέση περισσότερο με το πολιτειακό θέμα, παρά με προσωπικές φιλοδοξίες για την κατάκτηση και νομή της εξουσίας. Οι εξωτερικοί παράγοντες που επικεντρώνονταν στις Μεγάλες Δυνάμεις, ασκούσαν ασφυκτική επίδραση στην Ελλάδα, λόγω της γεωστρατηγικής της θέσης στο σταυροδρόμι τριών ηπείρων και πέντε θαλασσών. Αποτέλεσμα των παραπάνω, ήταν να δοκιμάζεται κάθε φορά ο αναμφισβήτητος πατριωτισμός των Ελλήνων, περισσότερο από την αδυναμία των ηγετών τους να προβλέψουν την έκβαση μιας διεθνούς κρίσης, παρά από την ικανότητα τους να επιλέξουν το δρόμο εκείνο που το πραγματικό συμφέρον της Πατρίδας κάθε φορά επιτάσσει.

2. Διχαστικά Φαινόμενα–Στρατιωτικά Κινήματα–Ξένες Επεμβάσεις: Μετά τη νικηφόρα έκβαση των Βαλκανικών Πολέμων 1912-1913, οπότε απελευθερώθηκαν η Ήπειρος, η Μακεδονία και η Δυτική Θράκη, η Ελλάδα ήταν ήδη σύμμαχος της Σερβίας από την 1η Ιουνίου 1913, όταν από κοινού αντιμετώπισαν νικηφόρα την απροκάλυπτη βουλγαρική επίθεση. Όταν ένα χρόνο αργότερα (1914) ξέσπασε ο Α΄ Παγκόσμιος Πόλεμος και η Σερβία ζήτησε τη βοήθεια της Ελλάδας προκειμένου να αντιμετωπίσει τις Αυστροουγγρικές και Γερμανικές δυνάμεις, η Ελληνική Κυβέρνηση απάντησε αρνητικά. Οι Σύμμαχοι, ενώ αρχικά συμφώνησαν με την ουδετερότητα της Ελλάδας, όταν στα τέλη του 1914 η κατάσταση της Σερβίας έγινε κρίσιμη, άρχισαν να πιέζουν την Ελλάδα για έξοδο στον πόλεμο, είτε προς βοήθεια της Σερβίας, είτε αργότερα στην εκστρατεία των Συμμάχων στα Δαρδανέλια, η οποία το επόμενο έτος (1915) κατέληξε σε αποτυχία για τους Αγγλογάλλους. Έτσι, άρχισε η διαφωνία μεταξύ του Βασιλιά Κωνσταντίνου που υποστήριζε την ουδετερότητα της Ελλάδας και του Πρωθυπουργού Ελευθερίου Βενιζέλου που τασσόταν υπέρ της εξόδου της χώρας στον πόλεμο στο πλευρό των Συμμάχων.

Αυτή η διαφωνία μεταξύ Κωνσταντίνου και Βενιζέλου υπήρξε η αρχή στον όλο και περισσότερο διογκούμενο μεταξύ των Ελλήνων διχασμό, που διήρκεσε τρεις δεκαετίες, με τη διάκριση σε βασιλικούς και βενιζελικούς, τον κομματισμό και την έξαψη των πολιτικών παθών, με προεκτάσεις μέσα στο στράτευμα, καθώς και με τις αλλεπάλληλες πολιτικές και πολιτειακές μεταβολές.

3. Στις 20 Αυγούστου 1916, ξέσπασε στρατιωτικό κίνημα. Ο Βενιζέλος ανέλαβε την ‘‘αρχηγία’’ της Εθνικής Άμυνας και σχημάτισε Προσωρινή Κυβέρνηση με έδρα τη Θεσσαλονίκη και στη συνέχεια αφού έτυχε την ‘‘*de facto*’’ αναγνώριση από την Entente και την πλήρη υποστήριξη της, η Κυβέρνηση Θεσσαλονίκης κήρυξε τον πόλεμο κατά της Βουλγαρίας και την επόμενη ημέρα κατά της Γερμανίας, συμμετέχοντας με τρεις Μεραρχίες. Η κατάσταση στη Νότια Ελλάδα επιδεινωνόταν συνεχώς λόγω της επεμβάσεως των συμμαχικών στρατευμάτων και των συνεχών παρεμβάσεων των Κυβερνήσεων τους, που είχαν ως αποτέλεσμα την εκθρόνιση του Κωνσταντίνου και τελικά την ορκομωσία της Κυβέρνησης Βενιζέλου, στις 27 Ιουνίου 1917. Στη συνέχεια, η Ελλάδα συμμετείχε στον πόλεμο με δέκα Μεραρχίες και από το Μάιο μέχρι το Σεπτέμβριο 1918, ο Ελληνικός Στρατός έλαβε μέρος στη διάσπαση του Μακεδονικού Μετώπου, καθώς και στις υπόλοιπες

επιχειρήσεις μέχρι τη νικηφόρα για τις συμμαχικές δυνάμεις έκβαση του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου.

4. Κατά τη διάρκεια της Μικρασιατικής Εκστρατείας, η Ελλάδα, επειδή την ευνοϊκή γι' αυτήν Συνθήκη των Σεβρών αρνήθηκε να υπογράψει ο Κεμάλ, έμεινε μόνη να επωμισθεί τον πόλεμο κατά της Τουρκίας. Στο μεταξύ, ο Βενιζέλος έχασε τις εκλογές της 1ης Νοεμβρίου 1920, τις οποίες κέρδισε το Λαϊκό Κόμμα, το οποίο ύστερα από δημοψήφισμα επανέφερε τον Κωνσταντίνο. Τώρα, η Γαλλική και η Ιταλική Κυβέρνηση εκδηλώνονταν σχεδόν εχθρικά και αδιάλλακτα κατά της Ελλάδας, η δε Αγγλική Κυβέρνηση τηρούσε επαμφοτερίζουσα στάση τόσο προς την Ελλάδα, όσο και προς την Κυβέρνηση του Κεμάλ.

Η Μικρασιατική Καταστροφή που επακολούθησε είχε τραγικά αποτελέσματα κυρίως για τον Ελληνισμό της Μικράς Ασίας και της Ανατολικής Θράκης.

Βασικό αίτιο της Μικρασιατικής Καταστροφής ήταν η δυσμενής στάση των Συμμάχων απέναντι στην ελληνική υπόθεση, λόγω των αντιτιθέμενων διεκδικήσεων και επιδιώξεων στη Μικρά Ασία και τη Μέση Ανατολή γενικότερα. Η Ελλάδα είχε περιπλακεί μεταξύ των αλληλοσυγκρουόμενων συμφερόντων των Μεγάλων Δυνάμεων και καθώς κατατρεχόταν από τον εθνοκτόνο διχασμό που είχε διαιρέσει τους Έλληνες σε δύο αλληλομισούμενες παρατάξεις, ήταν επόμενο να καμφθεί, παρά τους ηρωϊσμούς των μαχητών και τις θυσίες.

5. Οι συνέπειες της Μικρασιατικής Καταστροφής διαμόρφωσαν το κλίμα για το μεγάλο διχασμό των Ελλήνων. Οι ιθύνοντες, αντί να ομονοήσουν και να κλείσουν τις πληγές της Μικρασιατικής Καταστροφής με τις εκατοντάδες χιλιάδες πρόσφυγες που έφθασαν στην Ελλάδα, επιδόθηκαν σ' έναν άνευ προηγουμένου μεταξύ τους αγώνα για την κατάληψη της εξουσίας μέχρι τη έκρηξη του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου. Μια σειρά στρατιωτικών κινημάτων που συνδυάζονταν με την κατάργηση ή επαναφορά του βασιλικού θεσμού αλληλοδιαδέχονταν το ένα το άλλο. Πρώτη, η Επανάσταση του Νικολάου Πλαστήρα το Σεπτέμβριο του 1922, θέλησε να αποδώσει ευθύνες για τη Μικρασιατική Καταστροφή, με την επονομαζόμενη ''Δίκη των Έξι''. Ακολούθησαν τα Στρατιωτικά κινήματα των Παναγιώτη Γαργαλίδου και Γεωργίου Λεοναρδοπούλου το 1923, του Θεόδωρου Πάγκαλου το 1925, του Γεωργίου Κονδύλη το 1926, του Νικολάου Πλαστήρα το 1935 και τέλος η δικτατορία του Ιωάννη Μεταξά το 1936.

Παράλληλα, ο ελληνικός λαός κλήθηκε να εργασθεί σκληρά για την ανασυγκρότηση της χώρας και την πολεμική προετοιμασία της, καθώς είχαν διαφανεί οι μελλοντικές προθέσεις των δικτατόρων, του Χίτλερ της Γερμανίας και του Μουσολίνι της Ιταλίας για την παγκόσμια επικράτησή τους.

Ο Πρώτος Γύρος

6. Η Ελλάδα, από την εποχή του μεσοπολέμου αποτέλεσε στόχο μόνιμης επιβολής του Κομμουνισμού. Δυναμική εκδήλωση αυτής της επιδίωξης κατόρθωσε να προβάλλει μόνο κατά τη διάρκεια της κατοχής. Από τότε και σε διάστημα έξι ετών από το 1943 μέχρι το 1949, ο Διεθνής Κομμουνισμός, χρησιμοποιώντας ως δύναμη κρούσης στην Ελλάδα το ΚΚΕ, επιχείρησε τρεις φορές να καταλάβει την εξουσία, διχάζοντας έτσι τον καθολικό αγώνα του ελληνικού λαού ενάντια στον κατακτητή στα χρόνια της Αντίστασης.

Το φθινόπωρο του 1943, άρχισε να διαφαίνεται το τέλος του φασισμού και του ναζισμού εξ αιτίας των επιτυχιών που σημείωναν οι Συμμαχικές δυνάμεις στο Ρωσικό και Αφρικανικό μέτωπο.

Οι Μεγάλες Δυνάμεις, Σοβιετική Ένωση και Αγγλία – Αμερική, παράλληλα με την επιδίωξη της συντριβής των δυνάμεων του Άξονα, σχεδίαζαν και την αύξηση των ζωνών

επιρροής τους για την μετά τη λήξη του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου περίοδο. Μέσα σ' αυτό το κλίμα, οι διάφορες αντάρτικες οργανώσεις και ένοπλες ομάδες στην Ελλάδα, βρέθηκαν διαιρεμένες σε δύο αντίπαλες παρατάξεις, που η κάθε μία παράλληλα με τον αντιστασιακό αγώνα προς τον κατακτητή, επιδίωκε την εξόντωση της άλλης, προκειμένου να καταλάβει την εξουσία αμέσως μετά την αποχώρηση των κατοχικών στρατευμάτων από τη χώρα. Το ίδιο διχαστικό κλίμα μεταφέρθηκε και στις Ελληνικές Ένοπλες Δυνάμεις που βρίσκονταν στην Αίγυπτο, με αποτέλεσμα την αλλαγή τριών Ελληνικών Κυβερνήσεων του εξωτερικού μέσα στο μήνα Απρίλιο του 1944.

Τα γεγονότα από τον Οκτώβριο του 1943 μέχρι το Μάιο του 1944 με πρωταγωνιστές τις αντίπαλες ένοπλες αντάρτικες ομάδες, δεν εξιστορούνται στην παρούσα φάση, διότι αποτέλεσαν αντικείμενο εξέτασης με την ευκαιρία της έκδοσης των Αρχείων της Εθνικής Αντίστασης.

7. Το Συνέδριο του Λιβάνου: Στις 17 Μαΐου 1944, υπό την προεδρία του Πρωθυπουργού Γεωργίου Παπανδρέου, έλαβε χώρα το ομώνυμο συνέδριο στο οποίο συμμετείχαν 24 αντιπρόσωποι από τον πολιτικό κόσμο, καθώς και από τις κυριότερες αντίπαλες αντάρτικες οργανώσεις στην Ελλάδα, ΕΑΜ/ΕΛΑΣ και ΕΔΕΣ-ΕΚΚΑ. Στο συνέδριο αυτό αποφασίστηκαν, να καταδικαστεί το κίνημα στις Ένοπλες Δυνάμεις Μέσης Ανατολής, να υποταχθεί ο ΕΛΑΣ στην Κυβέρνηση και να συμμετάσχουν οι Κομμουνιστές του ΕΑΜ/ΕΛΑΣ στην Κυβέρνηση Εθνικής Ενότητας με ποσοστό 25% των κυβερνητικών εδρών. Μία εβδομάδα αργότερα, οι κομμουνιστές του ΕΑΜ/ΕΛΑΣ υπαναχώρησαν προβάλλοντας νέους όρους και ένα μήνα αργότερα ζητούσαν την αντικατάσταση του Πρωθυπουργού.

8. Το Σύμφωνο Καζέρτας: Ύστερα από συνεννόηση με τους Συμμάχους ενόψει της απελευθέρωσης της Ελλάδας, η έδρα της Ελληνικής Κυβέρνησης από τις 7 Σεπτεμβρίου 1944 μετεφέρθηκε από το Κάιρο στη μικρή πόλη Κάβα ντέι Τιρέννι, κοντά στη Νεάπολη Ιταλίας. Εκεί κλήθηκαν οι αρχηγοί των αντάρτικων δυνάμεων Ζέρβας του ΕΔΕΣ και Σαράφης του ΕΛΑΣ σε σύσκεψη, η οποία έγινε στο Στρατηγείο του Ανώτατου Διοικητή των Συμμαχικών Δυνάμεων Μεσογείου, Στρατηγού Μ. Ουΐλσων, στην Καζέρτα της Ιταλίας, με την παρουσία και του Πρωθυπουργού Γεωργίου Παπανδρέου. Με βάση τα κυρωθέντα πρακτικά της σύσκεψης αποφασίστηκε, όλες οι αντάρτικες δυνάμεις που δρούσαν στην Ελλάδα να τεθούν υπό τις διαταγές της Κυβέρνησης Εθνικής Ενότητας, η οποία θα τις υποδιέθετε στο Στρατηγό Σκόμπυ που είχε ορισθεί Αρχηγός των Συμμαχικών Δυνάμεων στην Ελλάδα. Οι αρχηγοί ΕΛΑΣ και ΕΔΕΣ υποσχέθηκαν να απαγορεύσουν κάθε απόπειρα στις Μονάδες να καταλάβουν την αρχή. Τα Τάγματα Ασφαλείας που είχαν συγκροτηθεί κατά την τελευταία Κατοχική Κυβέρνηση Ι. Ράλλη, θα χαρακτηρίζονταν ως εχθρικές Μονάδες, και θα παραδίδονταν, σύμφωνα με τις διαταγές του Στρατηγού Σκόμπυ. Επίσης, καθορίζονταν οι τομείς δράσεως των αντάρτικων δυνάμεων και ο τρόπος συνεργασίας τους κατά τις επιχειρήσεις εναντίον των Γερμανών. Ειδικότερα για την Αττική, θα διοικούσε όλα τα στρατεύματα ο Στρατηγός Σπηλιωτόπουλος, που είχε διορισθεί από την Κυβέρνηση Διοικητής της Στρατιωτικής Διοίκησης Αθηνών.

9. Η Απελευθέρωση: Στις 28 Σεπτεμβρίου 1944, ο Πρόεδρος της Κυβερνήσεως Εθνικής Ενότητας, απηύθυνε διάγγελμα από το ραδιόφωνο προς τον ελληνικό λαό, με το οποίο του γνωστοποιούσε τη συμφωνία μεταξύ Κυβερνήσεως και αντάρτικων δυνάμεων και τον καλούσε σε ενότητα για τον κοινό αγώνα κατά την τελευταία φάση εναντίον των κατακτητών. Εξάλλου, στις 8 Οκτωβρίου 1944, ζήτησε την άμεση επέμβαση των Συμμάχων εναντίον των Βουλγάρων, οι οποίοι δεν δέχονταν να εγκαταλείψουν τα ελληνικά εδάφη της Μακεδονίας και Θράκης.

Ήδη από τις αρχές Οκτωβρίου 1944, άρχισε η αποχώρηση των γερμανικών δυνάμεων προς Βορρά. Τη νύκτα 11/12 Οκτωβρίου άρχισε η αποχώρησή τους από την Αθήνα και ταυτόχρονα η είσοδος των πρώτων βρετανικών στρατευμάτων. Μέχρι το τέλος Οκτωβρίου, οι γερμανικές δυνάμεις είχαν εγκαταλείψει το ελληνικό έδαφος. Κατά την τμηματική τους αποχώρηση, κατέστρεψαν γέφυρες, σιδηροδρομικές σήραγγες και ανατίναξαν λιμενικές εγκαταστάσεις χωρίς να εμποδιστούν από τα αντάρτικα σώματα καθώς αυτά ήταν στραμμένα στους πολιτικούς σκοπούς τους οποίους επιδίωκαν.

10. Στις 18 Οκτωβρίου 1944, ο πρόεδρος της Κυβερνήσεως ύψωσε την ελληνική σημαία στην Ακρόπολη και στη συνέχεια μίλησε στο λαό, μέσα σε συγκινητική ατμόσφαιρα από ανάμικτα συναισθήματα. Ο ελληνικός λαός πανηγύριζε την πολυπόθητη ελευθερία, ενώ θυμόταν με λύπη τα όσα είχε υποστεί κατά τη διάρκεια της κατοχής, αλλά και με έκδηλη αγωνία για τα όσα επρόκειτο να επακολουθήσουν.

Ο Δεύτερος Γύρος

11. Γενική Κατάσταση: Η Κυβέρνηση Γεωργίου Παπανδρέου βρέθηκε υποχρεωμένη να ασχοληθεί με το θέμα του αφοπλισμού του ΕΛΑΣ και τη διάλυση της πολιτοφυλακής, ένα είδος μυστικής αστυνομίας, αφού διαφορετικά δεν ήταν δυνατό να αποκτήσει πραγματική εξουσία. Έπειτα από μακρές συνεννοήσεις, η Κυβέρνηση στις 5 Νοεμβρίου, ανακοίνωσε ότι από την 1η Δεκεμβρίου θα διαλυόταν η ‘‘Εθνική Πολιτοφυλακή’’ και θα την αντικαθιστούσε η ‘‘Εθνοφυλακή’’, την οποία θα επάνδρωναν αξιωματικοί του Στρατού και κληρωτοί της κλάσης 1936. Από τις 10 Δεκεμβρίου 1944 θα ξεκινούσε η αποστράτευση των αντάρτικων ομάδων ΕΑΜ και ΕΔΕΣ. Ταυτόχρονα, τα Τάγματα Ασφαλείας είχαν πάρει εντολή να καταθέσουν τα όπλα, και στη συνέχεια θα τίθονταν σε περιορισμό σε στρατόπεδο στο Γουδί, όπως και έγινε. Τις αποφάσεις αυτές είχαν αποδεχθεί και οι έξι υπουργοί του ΕΑΜ που μετείχαν στην Κυβέρνηση. Μετά από πέντε ημέρες όμως, υπαναχώρησαν και αξίωσαν την αποστράτευση της 3ης Ορεινής Ταξιαρχίας καθώς και του Ιερού Λόχου, διαφορετικά δεν θα επέτρεπαν την αποστράτευση του ΕΛΑΣ. Μετά από έντονες διενέξεις και διαπραγματεύσεις, αποφασίστηκε η συγκρότηση του Εθνικού Στρατού, στον οποίο θα συμμετείχαν η 3η Ορεινή Ταξιαρχία, ο Ιερός Λόχος, ένα τμήμα του ΕΔΕΣ και μία Ταξιαρχία του ΕΛΑΣ, ισοδύναμη σε προσωπικό και οπλισμό με το άθροισμα των άλλων. Οι έξι υπουργοί του ΕΑΜ, στις 28 Νοεμβρίου 1944 παραιτήθηκαν από την Κυβέρνηση Εθνικής Ενότητας, ενώ το ΕΑΜ ζήτησε άδεια για συγκέντρωση στην πλατεία Συντάγματος την Κυριακή 3 Δεκεμβρίου 1944.

12. Η Μάχη των Αθηνών: Στις 30 Νοεμβρίου 1944 ο Γενικός Γραμματέας του ΚΚΕ Σιάντος, διέταξε το Γενικό Αρχηγείο του ΕΛΑΣ (Σαράφης) να θέσει σε επιφυλακή τον ΕΛΑΣ και να κινήσει προς την πρωτεύουσα το 42ο Σύνταγμα Γραβιάς-Άμφισσας και το 52ο Σύνταγμα Λαμίας-Δομοκού. Παράλληλα, διέταξε τη ΙΙ Μεραρχία Αττικής να προωθήσει εσπευσμένα προς την Αθήνα, το 2ο Σύνταγμα Θηβών, το 7ο Σύνταγμα Χαλκίδας και το 34ο Ελευσίνας. Την επομένη, 1η Δεκεμβρίου, το Α΄ Σώμα Στρατού Αθηνών, αφού έθεσε τις δυνάμεις του σε επιφυλακή και κοινοποίησε το σχέδιο ενέργειας, μετέφερε το Στρατηγείο του από το κέντρο της Αθήνας (Σίνα και Βησσαρίωνος) στη Νέα Φιλαδέλφεια.

Την Κυριακή 3 Δεκεμβρίου 1944, άρχισαν να συρρέουν οπαδοί του ΕΑΜ απ’ όλες τις συνοικίες προς το Σύνταγμα για την προγραμματισμένη συγκέντρωση διαμαρτυρίας. Στην πλατεία Συντάγματος, σύμφωνα με μια εκδοχή, όταν κλήθηκαν από την Αστυνομία να διαλυθούν, επιτέθηκαν κατά του Μεγάρου της Αστυνομικής Διευθύνσεως Αθηνών, αφόπλισαν αστυφύλακες, φόνευσαν έναν αρχιφύλακα και ανάγκασαν την Αστυνομία να αμυνθεί με τα όπλα. Κατά την άλλη εκδοχή, οι αστυνομικοί άνοιξαν πρώτοι πυρ κατά των

διαδηλωτών. Γεγονός είναι ότι επακολούθησε αληθινή μάχη με 25 νεκρούς και δεκάδες τραυματίες. Από τη στιγμή εκείνη άρχισε ο δεύτερος γύρος του Εμφύλιου Πολέμου.

13. Οργάνωση – Δύναμη – Διάταξη και Σχέδιο Ενεργείας του ΕΛΑΣ: Τη στρατιωτική και πολιτική διεύθυνση της μάχης ανέλαβε μόλις ανασυστάθηκε στις 2 Δεκεμβρίου, η Κεντρική Επιτροπή του ΕΛΑΣ, υπό την οποία είχε υπαχθεί το Γενικό Στρατηγείο. Ανέθεσε τη διεξαγωγή της μάχης στο Α΄ Σώμα Στρατού (Αθηνών), το οποίο ενίσχυσε κατά τη διάρκεια του αγώνα και με Μονάδες της ΙΙ Μεραρχίας (Αττικής), της ΧΙΙΙ Μεραρχίας (Στερεάς Ελλάδας) καθώς και της ΙΙΙ Μεραρχίας (Πελοποννήσου). Η δύναμη του Α΄ Σώματος Στρατού ανερχόταν σε 20.000 άνδρες, πλην όμως με την έναρξη της μάχης (3 Δεκεμβρίου 1944) η παρατακτή δύναμη (ένοπλοι) ήταν μόνο 9.000 άνδρες, με την παρακάτω οργάνωση και διάταξη:

- Το Στρατηγείο Α΄ Σώματος Στρατού (250) στη Νέα Φιλαδέλφεια.
- Η Ι Ταξιαρχία (2.950) με το 1ο Σύνταγμα στις περιοχές Νέα Σμύρνη, Καλλιθέα, Κατσιπόδι και το 2ο Σύνταγμα στις περιοχές Καισαριανή, Βύρωνα, Παγκράτι και Γούβα.
- Η ΙΙ Ταξιαρχία (2.950) με το 3ο Σύνταγμα στην περιοχή Κυψέλη, Πατήσια, Γκύζη, Αμπελόκηποι και το 4ο Σύνταγμα στην περιοχή Περιστέρι, Κολωνός, Πετράλωνα και Ν. Σφαγεία.
- Το 5ο Ανεξάρτητο Σύνταγμα (1.000) στην περιοχή Βορείων Προαστίων Αθηνών.
- Το 6ο Ανεξάρτητο Σύνταγμα (1.600) στην περιοχή Πειραιά-Κοκκινιά.

Από τις πρώτες ημέρες του αγώνα ενίσχυσαν το Α΄ Σώμα Στρατού:

- Η ΙΙ Μεραρχία με ελαττωμένη δύναμη 2.500.
- Η VII Ταξιαρχία (3 Συντάγματα) με δύναμη 2.500.
- Άλλα δύο Συντάγματα με δύναμη 2.000.

Εκτός από αυτούς, υπήρχε στην πρωτεύουσα το ‘‘εφεδρικό ΕΛΑΣ’’ με 8.000 εξοπλισμένους, η Εθνική Πολιτοφυλακή, εκτελεστικό όργανο της οποίας ήταν η ΟΠΛΑ (Οργάνωση Προστασίας Λαϊκού Αγώνα), πέρα από τις χιλιάδες οργανωμένων μελών του ΕΑΜ.

Γενικό Σύνολο Κομμουνιστών του ΕΑΜ/ΕΛΑΣ 23.000.

14. Το σχέδιο ενέργειας του Α΄ Σώματος Στρατού του ΕΛΑΣ που κοινοποιήθηκε με την υπ’ αριθ. ‘‘25’’ Απόρρητη Διαταγή της 1ης Δεκεμβρίου 1944 προέβλεπε τη διεξαγωγή της επιθέσεως σε δύο φάσεις ως εξής:

- Στην πρώτη φάση, την εξουδετέρωση των συνοικιακών αστυνομικών τμημάτων και μερικών φρουρών χωροφυλακής, ώστε να καταστεί δυνατή η παραπέρα κίνηση προς το κέντρο της Αθήνας, αλλά και για εξασφάλιση του αναγκαίου οπλισμού για την αύξηση της ένοπλης δύναμης του ΕΛΑΣ.
- Στη δεύτερη φάση, την επίθεση για εξουδετέρωση των ισχυρότερων κέντρων αντιστάσεως της Αστυνομίας Πόλεων και της Χωροφυλακής. Τέτοια κέντρα ήταν η Γενική Ασφάλεια, η Ειδική Ασφάλεια, το Μηχανοκίνητο Τμήμα, το Σύνταγμα Χωροφυλακής Μακρυγιάννη και το Συγκρότημα των Σχολών Χωροφυλακής.

Με το σχέδιο αυτό, το Α΄ Σώμα Στρατού απέβλεπε στην κεραυνοβόλα εξουδετέρωση των Αστυνομικών Τμημάτων και των άλλων κέντρων αντιστάσεως, ώστε οι Βρετανοί να βρεθούν ‘‘προ τετελεσμένου γεγονότος’’ και να μην εμπλακούν στον αγώνα. Για τη μόνη σοβαρή ελληνική δύναμη που βρισκόταν σε στρατόπεδο στο Γουδί, την ΙΙΙ Ορεινή Ταξιαρχία, θα μεριμνούσε η ΙΙ Μεραρχία του ΕΛΑΣ με τα 2ο, 7ο και 34ο Σύνταγμα Πεζικού. Άλλωστε,

το προσωπικό της ΙΙΙ Ορεινής Ταξιαρχίας τελούσε σε άδεια αορίστου χρόνου με απόφαση της Κυβέρνησης.

15. Οργάνωση-Δύναμη-Διάταξη Αμυνόμενων Δυνάμεων: Μετά την απελευθέρωση της χώρας, η Κυβέρνηση αποφάσισε όλες οι δυνάμεις Χωροφυλακής και Αστυνομίας Πόλεων, να υπαχθούν στη Στρατιωτική Διοίκηση Αττικής, υπό το Σπηλιωτόπουλο, με αποστολή την τήρηση της τάξεως στην περιοχή Αττικής, οπότε η συνολική παρατακτή δύναμη είχε ως εξής:

Εθνικός Στρατός: Ένα Σύνταγμα μειωμένης συνθέσεως της Οργανώσεως ‘‘Χ’’ υπό το Γ. Γρίβα στο Θησείο, ένα Σύνταγμα ΕΔΕΣ υπό τον Καμπάνη και η ΙΙΙ Ορεινή Ταξιαρχία (τρία Τάγματα, 2.000) στο Γουδί υπό Συμμαχική Διοίκηση.

Χωροφυλακή: Η παρατακτή δύναμη σε Αθήνα και Πειραιά ανερχόταν σε 3.000 αξιωματικούς και οπλίτες, ελαφρά εξοπλισμένους και με ελάχιστα πυρομαχικά από τη φύση της αποστολής τους.

Αστυνομία Πόλεων: Η συνολική δύναμη της Αστυνομίας ανερχόταν σε 2.500 άνδρες ελαφρά και ανεπαρκώς εξοπλισμένους, από τη φύση της αποστολής τους. Τόσο η Χωροφυλακή, όσο και η Αστυνομία ήταν κατανεμημένες στα Αρχηγεία, τις διάφορες Υπηρεσίες, τις Σχολές και τα Αστυνομικά Τμήματα.

Η 23η Βρετανική Ταξιαρχία και Τμήμα Αλεξιπτωτιστών συνολικής δύναμης 2.500 ανδρών. Κατά την έναρξη της μάχης η δύναμη του ΕΛΑΣ ήταν τριπλάσια έναντι των αμυνομένων. Κατά την εξέλιξη της μάχης και ειδικότερα μετά τις 15 Δεκεμβρίου 1944 που απειλήθηκε η κατάληψη της Αθήνας από τον ΕΛΑΣ, τις εθνικές δυνάμεις ενίσχυσαν δύο Βρετανικές Μεραρχίες (η μία Ινδική), μία Ταξιαρχία, ένα Τεθωρακισμένο Σύνταγμα και το Σύνταγμα Πυροβολικού της ΙΙΙ Ορεινής Ταξιαρχίας.

16. Διεξαγωγή της Μάχης: Τη νύκτα της 3/4 Δεκεμβρίου, το 2ο Σύνταγμα Θηβών (ΕΛΑΣ) δυνάμεως περίπου 1.000 ανδρών, παγιδεύτηκε και εξαναγκάστηκε σε παράδοση και αιχμαλωσία από βρετανική δύναμη στο Ψυχικό. Το Σύνταγμα αυτό κατευθυνόταν από Θήβα προς Αθήνα, προκειμένου με τα άλλα δύο Συντάγματα της ΙΙ Μεραρχίας του ΕΛΑΣ να κινηθεί για εξουδετέρωση της ΙΙΙ Ορεινής Ταξιαρχίας, η οποία ήταν σε επιφυλακή στο στρατόπεδο Γουδί. Το γεγονός αυτό ανάγκασε τον ΕΛΑΣ να αναστείλει την επέμβαση κατά των περιφερειακών Αστυνομικών Τμημάτων που είχε σχεδιασθεί για την ίδια νύκτα. Τις απογευματινές ώρες της 4ης Δεκεμβρίου, 4 Συντάγματα του ΕΛΑΣ περικύκλωσαν αιφνιδιαστικά τα περιφερειακά Αστυνομικά Τμήματα και μερικές φρουρές Χωροφυλακής και αξίωσαν την παράδοση του οπλισμού τους. Από τη στιγμή εκείνη άρχισε η ‘‘Μάχη των Αθηνών’’. Οι άνδρες της Αστυνομίας Πόλεων και της Χωροφυλακής αντέταξαν σθεναρή αντίσταση απέναντι στις καλύτερα εξοπλισμένες και μεγαλύτερες αριθμητικά δυνάμεις του ΕΛΑΣ που πολιορκούσαν τα Αστυνομικά Τμήματα. Μέχρι τις πρωινές ώρες της 5ης Δεκεμβρίου, οι δυνάμεις του ΕΛΑΣ είχαν εξουδετερώσει όλα τα περιφερειακά Αστυνομικά Τμήματα και 17 από τα 23 Αστυνομικά Τμήματα της Αθήνας.

17. Από τις μεσημβρινές ώρες της 5ης Δεκεμβρίου, τα 1ο και 2ο Τάγματα της ΙΙΙ Ορεινής Ταξιαρχίας κινήθηκαν από το Γουδί στο κέντρο των Αθηνών και εγκαταστάθηκαν στα Παλιά Ανάκτορα, το Μέγαρο του Μετοχικού Ταμείου Στρατού και το κτίριο του πρώην Αρχηγείου του ΕΛΑΣ στη διασταύρωση των οδών Βησσαρίωνος και Σίνα. Το ίδιο απόγευμα, η Κυβέρνηση κήρυξε το στρατιωτικό νόμο σε Αθήνα και Πειραιά και εξουσιοδότησε την ΙΙΙ Ορεινή Ταξιαρχία και τα βρετανικά στρατεύματα να επιβάλλουν την τάξη κάνοντας χρήση των όπλων. Τα μεσάνυχτα, τα δύο Τάγματα της ΙΙΙ Ορεινής Ταξιαρχίας επέστρεψαν στο στρατόπεδο για ανάληψη ενεργού αποστολής, αφού προηγουμένως αντικαταστάθηκαν από

ισάριθμα βρετανικά Τάγματα Αλεξιπτωτιστών, τα οποία ανέλαβαν τη φύλαξη των κτιριακών εγκαταστάσεων στο κέντρο της Αθήνας.

18. Τα διαθέσιμα στρατεύματα που θα χρησιμοποιούνταν εναντίον των μονάδων του ΕΛΑΣ το βράδυ της 5ης Δεκεμβρίου 1944, προτού επέμβουν στον αγώνα ήταν: Η ΙΙΙ Ελληνική Ορεινή Ταξιαρχία (3 Τάγματα), η 23η Τεθωρακισμένη Βρετανική Ταξιαρχία με 43 άρματα και 23 τεθωρακισμένα οχήματα, η 139η Ταξιαρχία Πεζικού, μία Ταξιαρχία Αλεξιπτωτιστών και δύο Μοίρες Πυροβολικού με 16 πυροβόλα. Σύνολο δυνάμεων 7.000, από τις οποίες 2.500 ελληνικές και 4.500 βρετανικές.

Εκτός από τις παραπάνω μάχιμες μονάδες υπήρχαν από ελληνικής πλευράς 250 Ευέλπιδες με πυρήνες των 101, 141 και 142 Ταγμάτων Εθνοφυλακής και από βρετανικής πλευράς αποσπάσματα και μονάδες διοικητικής μέριμνας. Από τις πρωινές ώρες της 6ης Δεκεμβρίου, όταν οι τακτικές ελληνοβρεττανικές δυνάμεις εισήλθαν στη μάχη, και μέχρι το βράδυ της ίδιας ημέρας, επιτεύχθηκαν τα εξής: Η ΙΙΙ Ελληνική Ορεινή Ταξιαρχία εκκαθάρισε τις ανατολικά της Λ. Συγγρού αντιστάσεις του ΕΛΑΣ, εξασφαλίζοντας ανοικτό το δρομολόγιο από Σύνταγμα προς το Δέλτα Φαλήρου, όπου ενεργούσε η 139 Βρετανική Ταξιαρχία και παράλληλα εκκαθάρισε τις περιοχές Ζωγράφου - Άνω Ιλισίων και κατέλαβε τα ανατολικά της Καισαριανής δεσπόζοντα υψώματα. Τα βρετανικά στρατεύματα εξασφάλισαν τα ζωτικής σημασίας υψώματα της Ακρόπολης και του Λυκαβητού και εκκαθάρισαν το κέντρο της πόλεως από ελεύθερους σκοπευτές και άλλες μικροαντιστάσεις του ΕΛΑΣ.

19. Κατά τη διάρκεια της νύκτας 6/7 Δεκεμβρίου, ο ΕΛΑΣ ενίσχυσε το Α΄ Σώμα Στρατού με τις παρακάτω δυνάμεις:

- Τη ΙΙ Μεραρχία Αττικής με τα 7ο και 34ο Συντάγματα και λοιπές Μεραρχιακές Μονάδες συνολικής δυνάμεως 3.500 ανδρών και με αποστολή την εξουδετέρωση των φρουρών της ΙΙΙ Ορεινής Ταξιαρχίας και της Σχολής Χωροφυλακής στο Γουδί.
- Το 6ο Σύνταγμα Κορίνθου με 1.100 άνδρες.
- Τη ΧΙΙΙ Μεραρχία Στερεάς Ελλάδας

Ο αγώνας στις 7 Δεκεμβρίου εξελίχθηκε ως εξής:

Η ΙΙ Μεραρχία του ΕΛΑΣ επιτέθηκε από τις περιοχές Ερυθρού Σταυρού και Νοσοκομείου ‘‘Σωτηρία’’ για την κατάληψη της Σχολής Χωροφυλακής και της φρουράς ΙΙΙ Ορεινής Ταξιαρχίας στο Γουδί.

Η Ι Ταξιαρχία του ΕΛΑΣ επιτέθηκε από την κατεύθυνση της Καισαριανής κατά Μονάδων της ΙΙΙ Ορεινής Ταξιαρχίας στην περιοχή Άνω Ιλίσια-Ζωγράφου-Γουδί.

Στο κέντρο της πόλεως δυνάμεις του ΕΛΑΣ επιτέθηκαν κατά της Γενικής Ασφάλειας, του Δ΄ Αστυνομικού Τμήματος, του Μηχανοκίνητου Τμήματος και της φρουράς Θησείου.

Παντού διεξάγονταν σφοδρές μάχες με τρομερές απώλειες και από τις δύο πλευρές. Μέχρι το βράδυ της 7ης Δεκεμβρίου, οι δυνάμεις του ΕΛΑΣ δεν πέτυχαν την κατάληψη της Σχολής Χωροφυλακής και του Στρατοπέδου στο Γουδί και αναδιπλώθηκαν με σοβαρές απώλειες. Στη δύναμη των αμυνομένων από πλευράς Εθνικών Δυνάμεων, την ίδια μέρα είχαν προστεθεί 900 στη Σχολή Χωροφυλακής και 400 στο Στρατόπεδο της ΙΙΙ Ορεινής Ταξιαρχίας. Ήταν οι κρατουμένοι των Ταγμάτων Ασφαλείας, οι οποίοι με την επίθεση της ΙΙ Μεραρχίας του ΕΛΑΣ εξοπλίστηκαν και ενίσχυσαν την άμυνα των παραπάνω Στρατοπέδων. Στη συνέχεια, οι κομμουνιστές του ΕΑΜ/ΕΛΑΣ έδωσαν το βάρος για την κατάληψη του Συντάγματος Χωροφυλακής Μακρυγιάννη, το οποίο τώρα πολιορκούσαν με 4.000 άνδρες.

Οι βρετανικές δυνάμεις όλη την ημέρα εκκαθάρισαν τις περιοχές γύρω από το Κολωνάκι, τη Νεάπολη, το Μουσείο, τα Νέα Σφαγεία στην οδό Πειραιώς, τις φυλακές Συγγρού και γύρω από την Ομόνοια.

Τις επόμενες δύο ημέρες, 8 και 9 Δεκεμβρίου, οι μάχες συνεχίζονταν σε όλη την Αθήνα με αμείωτη ένταση και κυρίως στο Σύνταγμα Μακρυγιάννη όπου η φρουρά των 470 ανδρών απέκρουσε ισχυρές επιθετικές προσπάθειες του ΕΛΑΣ.

20. Στις 10 Δεκεμβρίου 1944, προστέθηκε και άλλος αντικειμενικός σκοπός του ΕΛΑΣ. Η κατάληψη της Σχολής των Ευελπίδων. Ύστερα από διήμερη πολιορκία, η Σχολή καταλήφθηκε από τον ΕΛΑΣ, αφού προηγουμένως οι Ευέλπιδες και οι ελάχιστοι Βρετανοί είχαν μεταφερθεί με βρετανικά τεθωρακισμένα οχήματα στα Παλιά Ανάκτορα τις απογευματινές ώρες της 11ης Δεκεμβρίου. Την ίδια ημέρα κρίθηκε και η επταήμερη μάχη στο Σύνταγμα Χωροφυλακής Μακρυγιάννη. Οι δυνάμεις του ΕΛΑΣ αναγκάστηκαν να λύσουν την πολιορκία και να απομακρυνθούν αφού είχαν τεράστιες απώλειες (500 νεκρούς και τραυματίες). Από πλευράς αμυνομένων, οι απώλειες ανήλθαν σε 2 αξιωματικούς και 22 χωροφύλακες νεκρούς, και 19 αξιωματικούς και 72 χωροφύλακες τραυματίες. Ο αμφίρροπος αγώνας που διεξαγόταν, ανησύχησε τόσο την Ελληνική Κυβέρνηση, όσο και το Στρατηγό Σκόμπυ, γι' αυτό και το απόγευμα της 11ης Δεκεμβρίου κατέφθασε βρετανική αντιπροσωπεία υπό τον Άγγλο Ανώτατο Διοικητή Δυνάμεων Μεσογείου Αλεξάντερ. Αφού διαπίστωσε την κρισιμότητα της καταστάσεως, διέταξε με σήμα την άμεση μεταφορά δύο Μεραρχιών (μίας βρετανικής και μίας ινδικής) για ενίσχυση του αγώνα εναντίον του ΕΛΑΣ, οι οποίες και κατέφθασαν σε δύο ημέρες. Ταυτόχρονα, άρχισαν να συγκροτούνται τα πρώτα Τάγματα Εθνοφυλακής. Από τη στιγμή αυτή η ''Μάχη των Αθηνών'' είχε κριθεί υπέρ των Εθνικών Δυνάμεων.

Όμως, οι συγκρούσεις συνεχίζονταν με αμείωτη ένταση στο Γουδί, την Καισαριανή, τη Γούβα, τη Νέα Σμύρνη, το Φάληρο, τα Πετράλωνα, το Κερατσίνι, το Περιστέρι, την Κυψέλη, του Γκύζη, τους Αμπελόκηπους, την πλατεία Κουμουνδούρου και σε άλλα σημεία και κέντρα αντιστάσεως του Λεκανοπεδίου.

Μια εντυπωσιακή επιτυχία του ΕΛΑΣ υπήρξε η κατάληψη του Αρχηγείου της RAF στο ξενοδοχείο ''Σέσιλ'' στην Κηφισιά. Η ΙΙ Μεραρχία του ΕΛΑΣ με δύναμη 1.000 περίπου ανδρών, στις 18 Δεκεμβρίου επιτέθηκε αιφνιδιαστικά κατά του Αρχηγείου της RAF του οποίου η δύναμη ανερχόταν σε 70 αξιωματικούς και 600 οπλίτες, από τους οποίους μόνο οι 150 ήταν μάχιμοι. Ύστερα από 24ωρη πολιορκία, οι Βρετανοί αναγκάσθηκαν σε παράδοση. Οι απώλειες των Βρετανών ανήλθαν σε 25 νεκρούς και 500 αιχμαλώτους, ενώ οι υπόλοιποι διέφυγαν. Ο ΕΛΑΣ είχε 80 νεκρούς και 300 τραυματίες. Τις επόμενες ημέρες, ο αγώνας συνεχίστηκε με αμείωτη ένταση και αγριότητα μέχρι τη νύκτα της 4/5 Ιανουαρίου 1945, οπότε οι δυνάμεις του ΕΛΑΣ απαγκιστρώθηκαν και στη συνέχεια αφού εγκατέλειψαν τις δυτικές συνοικίες της Αθήνας, έσπευσαν να κινηθούν προς Θήβα, Λαμία και βορειότερα, προκειμένου ν' αποφύγουν την ολοκληρωτική καταστροφή. Στις 8 Ιανουαρίου 1945 το ΕΑΜ ζήτησε ανακωχή, η οποία υπογράφηκε στις 11 Ιανουαρίου και τέσσερις ημέρες αργότερα έληξαν οι εχθροπραξίες.

21. Οι Εκτελέσεις και η Ομηρία: Χαρακτηριστικό των ''Δεκεμβριανών'' υπήρξε ο φανατισμός και η αγριότητα αντιμετώπισης των αντιπάλων, όπως αποδεικνύει και η ''Έκθεση Σιτρίν''.

Μεγάλος είναι ο αριθμός των ομήρων που απήγαγε ο ΕΛΑΣ κατά την αποχώρησή του από την Αθήνα. Ένα ποσοστό ομήρων επανήλθε στα σπίτια του μετά τη ''Συμφωνία της Βάρκιζας''. Υπολογίστηκε ότι αυτοί που εκτελέσθηκαν μόνο σε Αθήνα και Πειραιά κατά τα Δεκεμβριανά ξεπέρασαν τις 30.000. Το σύνολο σε όλη την Ελλάδα έφθασε τις 44.000.

Τα Μεταξύ Δεύτερου και Τρίτου Γύρου

22. Ο Ρόλος του Διεθνούς Κομμουνισμού: Η Σοβιετική Ένωση, παρά τα όσα συμφωνήθηκαν στη Γιάλτα, δεν παραιτήθηκε από το γενικό σχέδιο για κυριαρχία της σ' ολόκληρο τον κόσμο. Αντίθετα, με τη λήξη του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου επιδίωξε να επεκτείνει την κυριαρχία της όχι μόνο στα κράτη τα οποία βρέθηκαν στη σφαίρα επιρροής της, αλλά και σε άλλα. Με τη μέθοδο αθέτησης των συμφωνιών, εγκαταστάθηκε πραξικοπηματικά στις χώρες τις οποίες είχε καταλάβει κατά τον πόλεμο και επέβαλε το κομμουνιστικό σύστημα διακυβερνήσεως στα κράτη που βρέθηκαν στη σφαίρα επιρροής της. Χρησιμοποίησε τη μέθοδο των δήθεν κινημάτων αντίστασης, δηλαδή της υποκίνησης κομμουνιστικών μαζών για βίαιη ανατροπή των αστικών καθεστώτων σε κράτη εκτός της σφαίρας επιρροής της όπως η Ελλάδα, η οποία υπήρξε το πρώτο θύμα αυτής της μεθόδου και πλήρωσε το τίμημα της ελευθερίας με πολλές καταστροφές και θυσίες Ελλήνων κατά το Δεκεμβριανό Κίνημα.

23. Η Συμφωνία της Βάρκιζας: Μετά την αποτυχία του στασιαστικού κινήματος επακολούθησε η ''Συμφωνία της Βάρκιζας'' στις 12 Φεβρουαρίου 1945, με την οποία επιδιωκόταν η οριστική ειρήνευση της χώρας. Η συμφωνία προέβλεπε τη διάλυση όλων των ένοπλων οργανώσεων και την παράδοση του οπλισμού τους, τη συγκρότηση του Εθνικού Στρατού και την εκκαθάριση της κρατικής μηχανής.

Το ΚΚΕ, ενώ παρέδωσε στις βρετανικές δυνάμεις τον πλέον άχρηστο οπλισμό -κυρίως ιταλικής προέλευσης- σε αριθμό που προέβλεπε η Συμφωνία, εξασφάλισε την απόκρυψη και διαφύλαξη σε κατάλληλες περιοχές και κρύπτες καινούργιου οπλισμού και πυρομαχικών του ΕΛΑΣ.

Το επίσημο Κράτος εξ άλλου, που βρέθηκε μπροστά σε πραγματικά ερείπια και πλήρη οικονομική εξαθλίωση και δυστυχία του λαού από την τετραετή κατοχή, άρχισε τη σταδιακή ανασυγκρότηση των Κρατικών Υπηρεσιών και του Στρατού, με τη βοήθεια των συμμάχων Βρετανών και αργότερα των Αμερικανών.

24. Προετοιμασίες Ένοπλων Κομμουνιστών: Η επάνοδος του Νίκου Ζαχαριάδη στην Ελλάδα και στην ηγεσία του ΚΚΕ έπαιξε σπουδαίο ρόλο στα συνταρακτικά γεγονότα της περιόδου που ακολούθησε. Γενικός Γραμματέας του ΚΚΕ πολλά χρόνια ο Ζαχαριάδης, θεωρούνταν ο δυναμικότερος ηγέτης. Ο εγκλεισμός του στις φυλακές Κέρκυρας για όλη τη διάρκεια της δικτατορίας του Μεταξά, η παράδοση του στους Γερμανούς μετά την κατάρρευση και η παραμονή του στο στρατόπεδο Νταχάου σε όλο το διάστημα της κατοχής, του είχαν δώσει πρόσθετη αίγλη. Όταν απελευθερώθηκε από τις Αμερικανικές Αρχές και ήλθε στην Αθήνα στις 29 Μαΐου 1945, οι οπαδοί του ΚΚΕ τον υποδέχτηκαν ως ''Μεσία''. Πίστευαν ότι με τον ερχομό του, ολόκληρο το αριστερό κίνημα θα έβλεπε καλύτερες μέρες. Συνέβη όμως το αντίθετο. Ο Ζαχαριάδης επέβαλε τη δική του γραμμή. Θεώρησε τη Συμφωνία της Βάρκιζας όπως έγραψε ο ίδιος αργότερα, ''σαν μια ανάπαυλα για την ανασυγκρότηση των λαϊκών δυνάμεων μπροστά στην καινούρια αποφασιστική αναμέτρηση που έρχεται αναπόφευκτα''. Αφού παραμέρισε το Σιάντο, τον οποίο αργότερα κατήγγειλε ως ''πράκτορα των Άγγλων'', δεν δυσκολεύτηκε να απαλλαγεί από ένα άλλο επίφοβο ηγετικό αντίπαλο, τον Άρη Βελουχιώτη. Καθώς ο τελευταίος εξακολουθούσε να περιφέρεται στα βουνά με μια ομάδα ενόπλων, αφοσιωμένων προσωπικά σ' αυτόν, και να μην αναγνωρίζει τη συμφωνία της Βάρκιζας, ο Ζαχαριάδης έπεισε την Κεντρική Επιτροπή του ΚΚΕ να καταγγείλει δημόσια τη δράση του Άρη ως ύποπτη και τυχοδιωκτική.

Το ΚΚΕ, άρχισε την οργάνωση ένοπλων συμμοριών στις ορεινές περιοχές με μυστική στρατολογία κομμουνιστών. Για προπαγανδιστικούς λόγους τις ονόμασε Ένοπλες Ομάδες Καταδιωκομένων (ΕΟΚ). Με την πάροδο του χρόνου οι ομάδες αυτές πλαισιώθηκαν από

στελέχη του ΕΛΑΣ, τα οποία είχαν πείρα διεξαγωγής ανταρτοπολέμου. Παράλληλα, συγκροτήθηκαν στις πόλεις και στην ύπαιθρο οι οργανώσεις ''Αυτοάμυνας'', με στρατιωτική διάρθρωση και με αποστολή τη στρατολογία μαχητών στις ΕΟΚ, την εξασφάλιση οπλισμού, την οργάνωση δικτύων πληροφοριών, την εξεύρεση ειδών εφοδιασμού και τη συνεργασία με τις ΕΟΚ στις διάφορες προσβολές χωριών.

25. Προετοιμασίες Εθνικού Στρατού: Κατά τη διάρκεια των ''Δεκεμβριανών'' αποφασίστηκε η συγκρότηση και ανάπτυξη των Ταγμάτων Εθνοφυλακής, η οποία ολοκληρώθηκε στα τέλη Φεβρουαρίου 1945. Στο μεταξύ, από την Ταξιαρχία Ρίμινι και τον Ιερό Λόχο που διαλύθηκαν ''κατ' επιταγή'' των όρων της Συμφωνίας της Βάρκιζας, καθώς και από την επιστράτευση εφέδρων, συγκροτήθηκαν και αναπτύχθηκαν τρεις Μεραρχίες Πεζικού και άλλες Μονάδες, με αποτέλεσμα το Δεκέμβριο του 1945 η δύναμη του Τακτικού Στρατού να ανέλθει σε 75.000 άνδρες και της Χωροφυλακής σε 25.000 άνδρες.

Ο Τρίτος Γύρος (1946-1949)

Έτος 1946

26. Οργάνωση-Δύναμη Ένοπλων Κομμουνιστών: Το Φεβρουάριο του 1946, ο Ζαχαριάδης επέβαλε στην Ολομέλεια της Κεντρικής Επιτροπής του ΚΚΕ τη μοιραία απόφαση ''να προχωρήσει στην οργάνωση της νέας ένοπλης λαϊκής πάλης ενάντια στο μοναρχοφασιστικό κατεστημένο'', με τη δικαιολογία ότι η δεξιά προέβαινε σε διώξεις κομμουνιστών. Ένα μήνα αργότερα, μετά την απόφαση για επανάληψη του ένοπλου αγώνα, ο Ζαχαριάδης έφυγε για την Πράγα. Περνώντας από τη Θεσσαλονίκη έδωσε εντολή στον πρώην καπετάνιο του ΕΛΑΣ Μάρκο Βαφειάδη να αρχίσει αμέσως την πολεμική εξόρμηση.

Από το Μάρτιο άρχισε στις παραμεθόριες κυρίως περιοχές, η οργάνωση και ανάπτυξη ισχυρότερων ένοπλων κομμουνιστικών μονάδων, των λεγόμενων ''Συγκροτημάτων''. Η δύναμη κάθε συγκροτήματος ανερχόταν σε 60-80 ενόπλους, οργανωμένους σε 2-3 διμοιρίες, με δύο ομάδες κατά διμοιρία. Δύο ως τρία ''Συγκροτήματα'' συνιστούσαν ένα ''Υπαρχηγείο'' ή Τάγμα δυνάμεως 200-250 ενόπλων, με προϊστάμενα κλιμάκια τα ''Περιφερειακά Αρχηγεία'' και τα ''Αρχηγεία Περιοχών''. Η αρχική δύναμη των 800 ενόπλων το Μάρτιο, συνεχώς αυξανόταν και μέχρι το Δεκέμβριο έφτασε τους 9.000 περίπου ενόπλους.

27. Οργάνωση-Δύναμη Εθνικού Στρατού: Το 1946 αποφασίστηκε σε συνεργασία με τη Βρετανική Κυβέρνηση, η οποία είχε αναλάβει τον εξοπλισμό και τον εφοδιασμό σε λοιπό υλικό, η δύναμη του Στρατού να μην υπερβεί τους 100.000 άνδρες για λόγους οικονομίας, αντί για τη δύναμη των 115.000 ανδρών που είχε προγραμματισθεί. Συγκροτήθηκαν τρία Σώματα Στρατού με ανάλογο αριθμό Μεραρχιών.

Ενώ ο Στρατός βρισκόταν στο στάδιο της ανασυγκροτήσεως και εκπαιδεύσεως, απροετοίμαστος και άπειρος για ειδικές επιχειρήσεις όπως είναι ο ανταρτοπόλεμος, από το Σεπτέμβριο αναγκάστηκε να εισέλθει στον αγώνα, καθώς η δύναμη 25.000 ανδρών της Χωροφυλακής κρίθηκε ανεπαρκής να αντιμετωπίσει τα συνεχώς αυξανόμενα κρούσματα στην ύπαιθρο.

28. Τακτική του Αγώνα: Οι Ένοπλοι Κομμουνιστές με την τακτική του ανταρτοπολέμου απέβλεπαν:

- Στην προσβολή και συντριβή των απομονωμένων διασπαρμένων Εθνικών Δυνάμεων (Στρατιωτικά συνοριακά φυλάκια – Σταθμοί Χωροφυλακής) με σκοπό τον εξαναγκασμό τους σε σύμπτυξη προς τα αστικά κέντρα, εγκαταλείποντας έτσι την ύπαιθρο.
- Στην καταπόνηση και πτώση του ηθικού των Εθνικών Δυνάμεων, στην προσπάθεια τους να σπεύσουν παντού σε βοήθεια των προσβαλλόμενων μικρών τμημάτων και χωριών χωρίς αποτέλεσμα, καθώς οι Ένοπλοι Κομμουνιστές διέφευγαν ‘‘αμαχητί’’ προς άλλους χώρους.
- Στην τρομοκράτηση του πληθυσμού της υπαίθρου με εκτελέσεις, καταστροφές και λεηλασίες ώστε να τον εξαναγκάσουν να προσχωρήσει στους Κομμουνιστές, ή να τηρεί στο εξής φιλική στάση προς αυτούς, ή τέλος να εγκαταλείψει τα χωριά του και να συγκεντρωθεί στις πόλεις. Η τελευταία αυτή ενέργεια είχε ως συνέπεια τη δημιουργία οικονομικής εξαθλίωσης, δυστυχίας και ουσιαστικής αδυναμίας του κράτους να θρέψει τις στρατιές των προσφύγων, οι οποίοι κατά το τέλος του επόμενου έτους (1947) ανήλθαν σε 700.000.
- Στην καταστροφή των συγκοινωνιακών έργων και των έργων κοινής ωφελείας, με αποτέλεσμα το κράτος να περιέλθει σε αδυναμία να επιλύσει τα τεράστια αυτά προβλήματα.
- Στην άσκηση έντεχνης προπαγάνδας στο εσωτερικό και εξωτερικό, καθώς και στην οργάνωση κομμουνιστικών πυρήνων στον Εθνικό Στρατό, για διάβρωση και διάλυση των Μονάδων του.

29. Οι Εθνικές Δυνάμεις κατά την περίοδο αυτή αιφνιδιάστηκαν και περιορίστηκαν σε καθαρά αμυντική στάση. Εξάλλου, βρίσκονταν στο στάδιο της ανασυγκρότησης και εκπαίδευσης στα στρατόπεδα κι έτσι, στερούνταν την απαραίτητη δύναμη να καλύψουν όλη την επικράτεια. Τα υπάρχοντα Τάγματα Εθνοφυλακής ήταν ανεπαρκή. Ο αγώνας μέχρι τον Ιούλιο διεξαγόταν ουσιαστικά από τη Χωροφυλακή, οι άνδρες της οποίας κυριολεκτικά θυσιάστηκαν για την εξασφάλιση και προάσπιση της στοιχειώδους τάξης και ασφάλειας στην ύπαιθρο και δυστυχώς χωρίς ουσιαστικό αποτέλεσμα, λόγω της φύσης του αγώνα. Τελικά, οι άνδρες των σταθμών Χωροφυλακής, υπό την πίεση των γεγονότων αναγκάστηκαν να συμπτυχθούν προς τα αστικά κέντρα, και να οργανωθούν σε ισχυρότερα συγκροτήματα λόχων και διλοχιών για να αντιμετωπίσουν τη συνεχώς αυξανόμενη ένοπλη κομμουνιστική απειλή. Από τον Ιούλιο και μέχρι το Δεκέμβριο, η ηγεσία των Ένοπλων Δυνάμεων κατήρτισε το σχέδιο επιχειρήσεων ‘‘*ΤΕΡΜΙΝΟΥΣ*’’, το οποίο επρόκειτο να εφαρμοσθεί το επόμενο έτος 1947, ενώ παράλληλα με τα Β΄ και Γ΄ Σωμάτα Στρατού κατήρτισε και διεξήγαγε εκκαθαριστικές επιχειρήσεις.

30. Διεξαγωγή του Αγώνα: Οι Ένοπλοι Κομμουνιστές άρχισαν τη δράση τους με την επίθεση κατά του Σταθμού Χωροφυλακής Λιτόχωρου στις 30 Μαρτίου 1946, παραμονή εκλογών, που είχε ως αποτέλεσμα τον φόνο 11 αστυνομικών και στρατιωτών. Μέχρι το Σεπτέμβριο πέτυχαν να εξουδετερώσουν τους Σταθμούς Χωροφυλακής των ορεινών περιοχών της Δυτικής και Κεντρικής Μακεδονίας και Θεσσαλίας. Στη συνέχεια, άρχισαν τις επιθέσεις εναντίον στρατιωτικών φρουρών, οι οποίες προστάτευαν τις παραμεθόριες πόλεις, κωμοπόλεις και χωριά. Έτσι, στις 30 Ιουνίου 1946 αρχικά και κατόπιν την 1η Οκτωβρίου 1946, επιτέθηκαν εναντίον της Νάουσας και Σιάτιστας και στις 5 Ιουλίου 1946 εναντίον της Ποντοκερασιάς. Στις 13 Νοεμβρίου, 1.000 περίπου Ένοπλοι Κομμουνιστές επιτέθηκαν κατά της φρουράς Σκρα, την οποία αποτελούσαν δύο διμοιρίες. Στη συνέχεια επιτέθηκαν και εξουδετέρωσαν τις φρουρές Αρχαγγέλου, Νώτιας, Μανδάλου, Πλικάτι-Χιονάδων, Βάθης Κρουσίων και Νυμφαίου Φλώρινας, προκειμένου να ανοίξουν την ελληνογιουγκοσλαβική μεθόριο. Το Δεκέμβριο, 800 Ένοπλοι Κομμουνιστές εισήλθαν από τη Βουλγαρία και

προσέβαλαν τα χωριά Κυριακή και Κόρυμβο του Νομού Έβρου. Στα τέλη Δεκεμβρίου, επέδραμαν κατά της Δεσκάτης. Παράλληλα, είχε αρχίσει η δράση των Ένοπλων Κομμουνιστών στην Πελοπόννησο και τη Στερεά Ελλάδα, όπου στις 30 Δεκεμβρίου επιτέθηκαν κατά της Υπάτης.

31. Από την πλευρά του Εθνικού Στρατού, από τον Ιανουάριο 1946, οι κατά τόπους Ανώτερες Στρατιωτικές Διοικήσεις Πελοποννήσου, Θεσσαλίας και Μακεδονίας ανέφεραν περιοδικά, ότι γινόταν ανασυγκρότηση του ΕΛΑΣ, ο οποίος προοδευτικά ενισχυόταν και εξοπλιζόταν από Σερβία, Βουλγαρία και Αλβανία. Όταν το Μάρτιο του 1946 σημειώθηκε έντονη τρομοκρατική δράση με δολοφονίες, συλλήψεις και επιθέσεις κατά αστυνομικών σταθμών και προέδρων κοινοτήτων, η δράση αυτή αποδόθηκε από την Κυβέρνηση ως προσπάθεια του ΚΚΕ να τρομοκρατήσει τον πληθυσμό προκειμένου να απέχει από τις εκλογές.

32. Από τις 26 Ιουλίου 1946 που ανατέθηκε αποκλειστική αρμοδιότητα για την εξασφάλιση της τάξεως στον Εθνικό Στρατό, τα Β΄ και Γ΄ Σώματα Στρατού ανέλαβαν και εκτέλεσαν προσχεδιασμένες εκκαθαριστικές επιχειρήσεις ευρείας κλίμακας στις περιοχές: Καϊμακτσαλάν στις αρχές Αυγούστου, Πάικου από αρχές Αυγούστου μέχρι τέλος Σεπτεμβρίου, Ολύμπου αρχές Αυγούστου, Νοτίου Ολύμπου αρχές Νοεμβρίου, Κελεμπέκ (περιοχής Έβρου) μέσα Αυγούστου, Βερμίου μέσα Αυγούστου και τέλος Σεπτεμβρίου, Τιταρίου όρους το δεύτερο δεκαήμερο Αυγούστου, Όσσης από μέσα Αυγούστου μέχρι τέλος Σεπτεμβρίου, Κερδυλλίων μέσα Σεπτεμβρίου, Πιερίων τέλη Σεπτεμβρίου, Αλμυρού-Μαυροβουνίου το Σεπτέμβριο, Χασίων-Δεσκάτης τέλη Σεπτεμβρίου, Κρουσίων αρχές Οκτωβρίου, Βίτσι τέλη Οκτωβρίου, Καμβουνίων-Αντιχασίων τέλη Οκτωβρίου με αρχές Νοεμβρίου, Κόζιακα αρχές Νοεμβρίου και Πίνδου αρχές Οκτωβρίου. Παράλληλα, το Α΄ Σώμα Στρατού πραγματοποίησε εκκαθαριστικές επιχειρήσεις στις περιοχές: Πάρνωνος αρχές Ιουλίου και τέλη Οκτωβρίου, Σπάρτης αρχές Ιουλίου, Φουρνά τέλος Αυγούστου και Νευροπόλεως τέλη Σεπτεμβρίου.

33. Αποτελέσματα αυτών των εκκαθαριστικών επιχειρήσεων ήταν η καταστροφή σημαντικών κρυσφήγετων και αποθηκών οπλισμού και λοιπού υλικού των Ένοπλων Κομμουνιστών, η εξάρθρωση των συγκροτημάτων και η αναθάρρηση των κατοίκων να επιστρέψουν στις εστίες τους.

Οι απώλειες κατά το έτος 1946 από την πλευρά των Ένοπλων Κομμουνιστών ανήλθαν σε 836 νεκρούς, 292 τραυματίες, 208 αιχμαλώτους και 100 παραδοθέντες. Από την πλευρά των Εθνικών Δυνάμεων οι απώλειες ανήλθαν σε 126 νεκρούς (13 αξιωματικοί και 113 οπλίτες), 192 τραυματίες (6 αξιωματικοί και 186 οπλίτες), 194 αγνοούμενους και 208 συλληφθέντες οπλίτες.

Έτος 1947

34. Γενική Κατάσταση: Στις 21 Φεβρουαρίου 1947, η Αγγλική Κυβέρνηση ειδοποίησε την αντίστοιχη Αμερικανική, ότι από την 1η Απριλίου 1947, θα διέκοπτε κάθε βοήθεια προς την Ελλάδα και θα απέσυρε τα στρατεύματα από την χώρα, καθώς η άλλοτε κραταιά αυτοκρατορία βρισκόταν τότε στα πρόθυρα της οικονομικής κατάρρευσης.

Η Κυβέρνηση των ΗΠΑ, αποδέχτηκε σχετική έκκληση της Ελληνικής Κυβερνήσεως και αποφάσισε να αναλάβει την ίδια ανασχετική στρατηγική με την προκάτοχό της, φράσσοντας το δρόμο μιας ενδεχόμενης καθόδου των Ρώσων στο Αιγαίο και τη Μέση Ανατολή, με την εξαγγελία ενός σχεδίου οικονομικής ανόρθωσης, του γνωστού ‘‘Δόγματος Τρούμαν’’ τόσο προς την Ελλάδα, όσο και προς την Τουρκία.

Στις 20 Μαρτίου 1947, μία εβδομάδα μετά την εξαγγελία του Δόγματος Τρούμαν, δολοφονήθηκε στη Θεσσαλονίκη ο Ζεύγος, μέλος της Κεντρικής Επιτροπής του ΚΚΕ, ενώ δύο μήνες αργότερα, στις 20 Μαΐου 1947 ανακοινώθηκε ο αιφνίδιος θάνατος του Γ. Σιάντου, αρχηγού του ΚΚΕ κατά την κατοχική περίοδο.

Στα τέλη Μαΐου 1947, η εξεταστική επιτροπή του ΟΗΕ, ύστερα από τετράμηνη έρευνα, υπέβαλε στο Συμβούλιο Ασφαλείας του ΟΗΕ πρακτικό στο οποίο αποφαινόταν ότι τον πόλεμο στην Ελλάδα υποκινούσαν δυνάμεις από το εξωτερικό και τον ενίσχυαν οι γειτονικές χώρες Αλβανία, Γιουγκοσλαβία και Βουλγαρία.

Τον Ιούλιο του 1947, στο Συνέδριο του Γαλλικού Κομμουνιστικού Κόμματος που έγινε στο Στρασβούργο, το ΚΚΕ με τον εκπρόσωπό του Μιλτ. Πορφυρογένη, εξήγγειλε την πρόθεση του να δημιουργήσει ξεχωριστό κομμουνιστικό κράτος. Κάτι τέτοιο όμως προϋπέθετε σταθερή κατοχή μιας πόλεως, την οποία θα χρησιμοποιούσε ως πρωτεύουσα και έδρα της Κυβέρνησης για διεθνή προβολή και προπαγάνδα, όπου θα δεχόταν τους διπλωματικούς εκπροσώπους των κομμουνιστικών χωρών. Ο Ζαχαριάδης, μη μπορώντας να εξασφαλίσει ένα τέτοιο αστικό κέντρο, παρά τις συνεχείς προσπάθειες, στις 23 Δεκεμβρίου 1947 προέβη στο σχηματισμό της ‘‘Πρώτης Προσωρινής Κυβέρνησης της Ελεύθερης Ελλάδας’’ με Πρωθυπουργό και Υπουργό Στρατιωτικών το Μάρκο Βαφειάδη, και Υπουργούς τους Γ. Ιωαννίδη, Μ. Πορφυρογένη, Π. Ρούσσο, Β. Μπαρτζώτα, Δ. Βλαντά, Λ. Στρίγγο και Π. Κόκκαλη. Δύο ημέρες αργότερα εξαπέλυσε την από καιρό σχεδιασμένη επίθεση κατά της Κόνιτσας, η οποία συγκέντρωνε τα πλεονεκτήματα για πρωτεύουσα του ανεξάρτητου κομμουνιστικού κράτους.

35. Οργάνωση και Δύναμη Ένοπλων Κομμουνιστών: Από τον Αύγουστο άρχισε στην περιοχή Δυτικής Μακεδονίας η οργάνωση των Ελαφρών Ταξιαρχιών, των Ταξιαρχιών Ιππικού και των Μεραρχιών, με παράλληλη κατάργηση των Αρχηγείων Περιοχών. Οι νέες Μονάδες εφοδιάζονταν με πυροβόλα, όλμους, καθώς και πλήθος από πολυβόλα και αυτόματα όπλα. Παράλληλα, υιοθετήθηκε σε μικρή όμως έκταση η εκπαίδευση σε μεθόδους του Τακτικού Στρατού. Η ηγεσία του Επαναστατικού Κομμουνιστικού Κόμματος ανήγγειλε την εθελοντική στράτευση οπαδών, στην πράξη όμως έγινε βίαια, με αποτέλεσμα ενώ τον Ιανουάριο του 1947 η δύναμη των Ένοπλων Κομμουνιστών ήταν 10.000 περίπου, το Δεκέμβριο του ιδίου έτους είχε ανέλθει στις 20.000 περίπου, παρά τις απώλειες που σημειώθηκαν στο μεταξύ.

36. Οργάνωση και Δύναμη Εθνικού Στρατού: Μετά από πολύμηνη επιμονή της Στρατιωτικής Ηγεσίας της χώρας, το Μάρτιο του 1947, αποφασίστηκε η αύξηση του Στρατού σε 115.000 και της Χωροφυλακής σε 30.000 άνδρες. Η Ελληνική Κυβέρνηση αναγκάστηκε να επωμισθεί, την οικονομική επιβάρυνση της πρόσκλησης των επιπλέον 15.000 νεοσυλλέκτων.

Ο Στρατός τώρα διέθετε Στρατηγεία 1ης Στρατιάς και 3 Σωμάτων Στρατού, 7 Μεραρχίες (από τις οποίες 4 ορεινής συνθέσεως) και 2 ανεξάρτητες Ταξιαρχίες συνολικής δυνάμεως 60 Ταγμάτων Πεζικού και ανάλογο αριθμό Ταγμάτων και ισοδύναμων Μονάδων των άλλων Όπλων και Σωμάτων. Στα τέλη του 1947, λόγω της κρισιμότητας της κατάστασης, η δύναμη του Στρατού ανήλθε σε 150.000 άνδρες.

37. Διεξαγωγή του Αγώνα: Η τακτική την οποία η ηγεσία των Ένοπλων Κομμουνιστών εφάρμοσε κατά την περίοδο αυτή ήταν κατά βάση η ίδια με του ανταρτοπολέμου, τον οποίο συντηρούσε στη Θράκη, Χαλκιδική και Πελοπόννησο. Χαρακτηριζόταν όμως από την επίμονη προσπάθεια και επιδίωξη:

- Να σταθεροποιήσει και να διευρύνει τις παραμεθόριες περιοχές της Μουργκάνας, του Γράμμου, του Βίτσι, του Καϊμακτσαλάν, του Μπέλες και της Χαϊντούς, τις οποίες έλεγχαν από το 1946.
- Να αμφισβητήσει σοβαρά τις ορεινές περιοχές της Δυτικής Μακεδονίας, Θεσσαλίας, Ρούμελης και Ηπείρου, με εξορμήσεις και αιφνιδιαστικές επιθέσεις, μετά από συγκέντρωση όγκου δυνάμεων εναντίον της εκάστοτε επιλεγόμενης περιοχής και στη συνέχεια διασπορά, συγκέντρωση και επίθεση σε άλλη περιοχή.
- Να καταλάβει σημαντική πόλη στην ευρύτερη περιοχή για εγκατάσταση της ‘‘Προσωρινής Δημοκρατικής Κυβέρνησης’’ της οποίας τη συγκρότηση ανήγγειλε τελικά στις 24 Δεκεμβρίου 1947.

38. Η ηγεσία του Εθνικού Στρατού, συγκρότησε την 1η Στρατιά για την εφαρμογή του σχεδίου ‘‘*ΤΕΡΜΙΝΟΥΣ*’’ με τα Β΄ και Γ΄ Σώματα Στρατού στις περιοχές Ήπειρο-Θεσσαλία και Μακεδονία-Θράκη, αντίστοιχα.

Ανέθεσε στο Α΄ Σώμα Στρατού, την εφαρμογή ανάλογου σχεδίου για τη Ρούμελη, παράλληλα με την απασχόληση του στις εκκαθαριστικές επιχειρήσεις στην Πελοπόννησο, καθώς και στα άλλα νησιά με τις κατά τόπους δυνάμεις της Χωροφυλακής. Γενικά, το σχέδιο ενέργειας ‘‘*ΤΕΡΜΙΝΟΥΣ*’’ του Εθνικού Στρατού προέβλεπε:

Στο 1ο στάδιο: Τον εγκλωβισμό και στη συνέχεια την εκκαθάριση των περιοχών Ρούμελης-Θεσσαλίας και κατά σειρά των ορεινών συγκροτημάτων:

Δομοκού-Ξυνιάδας-Ρεντίνας και Οίτης-Γκιώνας,
Άνω Ρου Αχελώου-Αγράφων και Χασίων-Αντιχασίων-Καμβουνίων,
Ν. Πίνδου-Ζαγορίων, Ολύμπου-Πιερίων και Όσσης-Πηλίου.

Στο 2ο στάδιο: Την εκκαθάριση των περιοχών Δυτικής Μακεδονίας και Κεντρικής Μακεδονίας μέχρι το Στρυμόνα ποταμό.

Στο 3ο στάδιο: Την εκκαθάριση Ανατολικής Μακεδονίας-Θράκης.

39. Κατά το 1ο στάδιο, η εφαρμογή του σχεδίου ‘‘*ΤΕΡΜΙΝΟΥΣ*’’ είχε ικανοποιητικά αποτελέσματα, αλλά εξελίχθηκε σε εκτεταμένο χώρο που ήταν αδύνατο να καλυφθεί από επαρκείς δυνάμεις. Η ηγεσία των Ένοπλων Κομμουνιστών αντιλαμβανόταν αμέσως τους επιδιωκόμενους εγκλωβισμούς και έδινε εντολή στις μονάδες τους να διασπείρωνται έγκαιρα. Χαρακτηριστικό παράδειγμα η επιχείρηση Νοτ. Πίνδου-Ζαγορίων, όπου τον Ιούλιο οι δυνάμεις των κομμουνιστών απέφυγαν τον εγκλωβισμό τους με ευρύ ελιγμό και στη συνέχεια προσέβαλαν με όγκο δυνάμεων την περιοχή δυτικά της Κόνιτσας, κινήθηκαν προς Νότο δημιουργώντας προς στιγμή ανησυχία στην περιοχή Ιωαννίνων και κατέφυγαν στην περιοχή Ζαγορίων, για να επανακάμψουν τελικά στις σταθεροποιημένες βάσεις τους της Μουργκάνας, του Γράμμου και της Δυτικής Μακεδονίας.

40. Οι Ένοπλοι Κομμουνιστές κατά το έτος 1947, υλοποιώντας την τακτική του ανταρτοπολέμου, πραγματοποίησαν πάμπολλες καταστροφές συγκοινωνιακών και έργων κοινής ωφελείας, καθώς και πολλές προσβολές κατά μικρών και μεγαλύτερων κατοικημένων τόπων, όπως τα Καλάβρυτα, Αμαλιάδα, Γιαννιτσά, Αταλάντη και την περιοχή Θεσσαλονίκης. Υλοποίησαν την τακτική οργανωμένων επιθέσεων με όγκο δυνάμεων και με επιτελικά καταρτισμένα σχέδια, ενήργησαν εναντίον της Έδεσσας, Φλώρινας, Γρεβενών και Μετσόβου. Από το φθινόπωρο του 1947, προπαρασκεύασαν την επίθεση κατά της Κόνιτσας, χρησιμοποιώντας περισσότερες τακτικές δυνάμεις (5 ταξιαρχίες), την οποία προόριζαν για έδρα της ‘‘Προσωρινής Δημοκρατικής Κυβέρνησης’’. Η επίθεση εκδηλώθηκε στις 25 Δεκεμβρίου και διήρκεσε μέχρι τις 6 Ιανουαρίου 1948. Όλο αυτό το διάστημα οι Ένοπλοι Κομμουνιστές εξαπέλυσαν αλλεπάλληλες επιθετικές προσπάθειες οι οποίες διακρίνονταν από σφοδρότητα και επιμονή, χωρίς τελικά να επιτευχθεί η κατάληψη της Κόνιτσας, χάρη στην

αντίσταση της αμυνόμενης 75ης Ταξιαρχίας του Εθνικού Στρατού και την ποικιλότροπη βοήθεια των κατοίκων της πόλης.

Οι απώλειες από τις επιχειρήσεις του έτους 1947 υπήρξαν βαρειές και για τους δύο αντιπάλους. Από την πλευρά των Ένοπλων Κομμουνιστών ανήλθαν σε 7.629 εξακριβωμένους νεκρούς, 4.617 αιχμαλώτους και 3.792 παραδοθέντες. Οι βίαια στρατολογηθέντες ανήλθαν σε 27.840. Από την πλευρά του Εθνικού Στρατού οι απώλειες ανήλθαν σε: 1.115 νεκρούς (104 αξιωματικοί και 1.011 οπλίτες), 2.935 τραυματίες (165 αξιωματικοί και 2.770 οπλίτες) και 989 αγνοούμενους (37 αξιωματικοί και 952 οπλίτες).

Έτος 1948

41. Γενική Κατάσταση: Το έτος 1948 που ο Εμφύλιος έφτασε στο σημείο της κρισιμότερης αναμέτρησης με τις πολύνεκρες μάχες, έλαβαν χώρα γεγονότα σημαντικού ενδιαφέροντος. Οι ΗΠΑ προσέφεραν αθρόα εισροή οικονομικής βοήθειας και εξοπλισμού στις Εθνικές Δυνάμεις. Σε αντιστάθμισμα η ‘‘Κυβέρνηση του Βουνού’’ έπαιρνε συνεχή υλική βοήθεια από τον Τίτο και ηθική από την ‘‘Κομινφόρμ’’, που είχε ιδρυθεί τότε για να ενισχύει τα κομμουνιστικά κόμματα της Ευρώπης και να συντονίζει τη δράση τους.

Στον εσωτερικό τομέα, η κυβέρνηση Σοφούλη πήρε αυστηρά μέτρα κατά των κομμουνιστών με την περισυλλογή και εξορία ορισμένων από αυτούς στην Ικαρία όπου λειτούργησαν διάφορα στρατόπεδα συγκεντρώσεως, σε αντιστάθμισμα της εκ μέρους των Ένοπλων Κομμουνιστών βίαιης στρατολογήσεως και προπαντός του επαχθούς μέτρου της απαγωγής 28.000 ελληνόπαιδων, τα οποία φυγάδευσαν σε γειτονικές κομμουνιστικές χώρες. Πρόσθετο λόγο για την, εκ μέρους της Κυβερνήσεως, λήψη μέτρων κατά των κομμουνιστών, αποτέλεσε και η δολοφονία του Υπουργού Χρήστου Λαδά. Στο στρατιωτικό τομέα, σημειώθηκε αλλαγή στην ηγεσία του Εθνικού Στρατού. Από τις 27 Οκτωβρίου 1948, ο Στρατηγός Αλέξανδρος Παπάγος ανέλαβε καθήκοντα Αρχηγού ΓΕΣ, θέση την οποία προηγουμένως κατείχε ο Αντιστράτηγος Γιατζής. Από την πλευρά των Ένοπλων Κομμουνιστών, ο Ζαχαριάδης απομάκρυνε το Μάρκο Βαφειάδη λόγω διαφωνίας για τον τρόπο διεξαγωγής του πολέμου και ανέθεσε την αρχιστρατηγία στο Γούσια, την πρωθυπουργία της ‘‘Κυβέρνησης του Βουνού’’ ανέλαβε ο Ιωαννίδης, ενώ τη διεύθυνση του πολέμου ανέλαβε το Ανώτατο Πολεμικό Συμβούλιο, το οποίο αποτελούσαν οι Ζαχαριάδης, Μπαρτζώτας, Βλαντάς, Γούσιας και Καραγιώργης.

42. Οργάνωση και Δύναμη Ένοπλων Κομμουνιστών: Ο στρατός των Ένοπλων Κομμουνιστών επιδόθηκε συστηματικά στην ανασυγκρότηση, συστηματική εκπαίδευση και ανάπτυξη μονάδων με τη μορφή τακτικού στρατού, χωρίς να εγκαταλείπει και την τακτική του ανταρτοπολέμου. Η νέα οργάνωση στηρίχθηκε σε Τάγματα των 450 ενόπλων, Ταξιαρχίες των 1.250 ενόπλων και σε Μεραρχίες. Η δύναμη του, παρά τις τεράστιες απώλειες που είχε στις επιχειρήσεις αποφασιστικής σημασίας και σε πληθώρα φονικών μαχών, αυξανόταν συνεχώς, λόγω του μέτρου της βίαιης στρατολογήσεως ανδρών και γυναικών που εφάρμοσε. Έτσι, στα τέλη του 1948 έφτασε τους 25.000 ενόπλους.

43. Οργάνωση και Δύναμη Εθνικού Στρατού: Κατά το έτος αυτό, καθώς η δραστηριότητα των Ένοπλων Κομμουνιστών έφθασε στο κατακόρυφο της, αποφασίστηκε η αναδιοργάνωση του και η αύξηση της δύναμής του. Καταργήθηκε η Στρατιά, και η δύναμη του Τακτικού Στρατού αυξήθηκε σε 160.000 άνδρες (οργανωμένους σε Μεραρχίες των 9.000 ανδρών), της Εθνοφρουράς σε 50.000 άνδρες, ενώ η δύναμη της Χωροφυλακής περιορίστηκε σε 23-25.000 άνδρες περίπου. Ο εξοπλισμός του Εθνικού Στρατού ήταν άρτιος χάρη στην αμερικανική βοήθεια.

44. Διεξαγωγή των Επιχειρήσεων: Τόσο οι δυνάμεις των Ένοπλων Κομμουνιστών, όσο και οι Εθνικές Δυνάμεις, διεξήγαγαν τον αγώνα με ιδιαίτερο πείσμα. Η τακτική των Εθνικών Δυνάμεων παρέμεινε η ίδια, αποβλέποντας στον εγκλωβισμό και την καταστροφή του αντιπάλου. Αντίθετα, η τακτική των Ένοπλων Κομμουνιστών, ενώ δεν εγκατέλειψε τις βασικές αρχές του ανταρτοπολέμου (συγκέντρωση, αιφνιδιαστικό κτύπημα και αποχώρηση), χαρακτηριζόταν από μεθόδους διεξαγωγής τακτικού στρατού, δηλαδή οργάνωση και εκτόξευση επίθεσης για κατάληψη μιας τοποθεσίας, ή διεξαγωγή σταθερής άμυνας σε μια κατεχόμενη περιοχή. Οι Ένοπλοι Κομμουνιστές, το 1948, βρέθηκαν στο υψηλότερο επίπεδο της ισχύς τους. Οι βάσεις τους στο Γράμμο και το Βίτσι είχαν ισχυροποιηθεί με έργα αμυντικής οργανώσεως και υποστηρίζονταν με όλμους και πυροβολικό. Παράλληλα, εξακολούθησαν με την ίδια σφοδρότητα τις προσβολές εναντίον κατοικημένων τόπων και τις εμπλοκές με τις εθνικές δυνάμεις στην Πελοπόννησο, Θεσσαλία, Ήπειρο, Μακεδονία, Θράκη και νησιά. Ιδιαίτερα όμως στη Ρούμελη, το Γράμμο και το Βίτσι διεξάγονταν επιχειρήσεις κανονικού πολέμου.

45. Επιχείρηση ''*ΧΑΡΑΥΓΗ*'' (15/4-26/5/48): Κατά την περίοδο αυτή, το Α΄ Σώμα Στρατού ανέλαβε με δύναμη τριών Μεραρχιών την εκκαθάριση της Ρούμελης από την παρουσία και τις καταστροφές των Ένοπλων Κομμουνιστών, των οποίων η δύναμη στις αρχές του έτους 1948 υπολογιζόταν σε 3.000 ενόπλους περίπου. Η επιχείρηση αυτή στέφθηκε από επιτυχία και έγινε εκκαθάριση της περιοχής.

46. Επιχείρηση ''*ΚΟΡΩΝΙΣ*'' (20/7-22/8/48): Κατά την περίοδο αυτή, το Β΄ Σώμα Στρατού ανέλαβε την εκκαθάριση της ισχυρά οργανωμένης τοποθεσίας του Γράμμου, στην οποία η δύναμη των Ένοπλων Κομμουνιστών υπολογιζόταν από 12.000 έως 15.000 περίπου. Το σχέδιο ενέργειας προέβλεπε την κατά μέτωπο επίθεση σε ολόκληρη την περιοχή, με δύο πτέρυγες ελιγμού κατά μήκος των ελληνοαλβανικών συνόρων. Η μία πτέρυγα, από Βορρά προς Νότο στην κατεύθυνση Νεστόριο-Αμμούδα-Αλεβίτσα-Φλάμπουρο-Γράμμο (υψ. 2520), ενώ η άλλη πτέρυγα από Νότο προς Βορρά στην κατεύθυνση Στράτσανη-Κάμενικ-Ασημοχώρι-Γράμμος (ύψ. 2520), απέβλεπαν στην αποκοπή της σύμπτυξης των κομμουνιστών προς την Αλβανία. Η επιχείρηση άρχισε στις 20 Ιουλίου, αλλά δεν εξελίχθηκε σύμφωνα με το σχέδιο, λόγω της ισχυρά οργανωμένης τοποθεσίας και της πεισματώδους αντιστάσεως των κομμουνιστών. Η περιοχή επιχειρήσεων διαχωρίστηκε σε δύο ζώνες, αυτή του βόρειου Γράμμου όπου παρέμεινε το Β΄ Σώμα Στρατού (3 Μεραρχίες) και του νότιου Γράμμου που ανατέθηκε στο Α΄ Σώμα Στρατού (3 Μεραρχίες), το οποίο εσπευσμένα ανακλήθηκε από την περιοχή Ρούμελης. Κατά τη διάρκεια αυτής της επιχείρησης καταλήφθηκαν διαδοχικά από μεν το Β΄ Σώμα Στρατού τα υψώματα Ταμπούρι, Σγουρό, Τρία Σύνορα, Αλεβίτσα και Φούσια, από δε το Α΄ Σώμα Στρατού, τα υψώματα Κλέφτης, Σμόλικας, Κάμενικ, Γκόλιο και Γράμμος (ύψ. 2520). Με τον τρόπο αυτό ολόκληρη η περιοχή του Γράμμου καταλήφθηκε από τον Εθνικό Στρατό, αφού όμως κατέβαλε βαρύ φόρο αίματος κατά τις φονικότατες μάχες που διεξήγαγε. Το μεγαλύτερο μέρος των Ένοπλων Κομμουνιστών διέφυγε τη νύκτα 20/21 Αυγούστου μεταξύ ελληνοαλβανικών συνόρων και υψώματος Αλεβίτσας προς το ορεινό συγκρότημα Βίτσι, όπου άρχισε δραστήρια την ανασυγκρότηση του και την οργάνωση της τοποθεσίας.

47. Επιχείρηση κατά Βίτσι (Αυγ.-Δεκ./48): Αμέσως μόλις διαπιστώθηκε η διαφυγή του μεγαλύτερου μέρους των Ένοπλων Κομμουνιστών του Γράμμου (8.500 περίπου) προς το Βίτσι, στην περιοχή του οποίου βρίσκονταν άλλοι 1.500 περίπου, το Β΄ Σώμα Στρατού προσανατόλισε τις δυνάμεις του εναντίον τους και άρχισε την επίθεση, ώστε να μη δοθεί επαρκής χρόνος για ανασυγκρότηση και οργάνωση της τοποθεσίας. Αρχικά, οι δυνάμεις του Β΄ Σώματος Στρατού σημείωσαν μερικές επιτυχίες. Με την πάροδο όμως του χρόνου, η

δύναμη των Ένοπλων Κομμουνιστών αφού ενισχύθηκε και από άλλες περιοχές, προέβαλε σθεναρή αντίσταση και ανέστειλε την επιθετική ορμή των Εθνικών Δυνάμεων. Στη συνέχεια, μεταπηδώντας στην επίθεση, ανέτρεψε τα εθνικά τμήματα από τις θέσεις τους και απείλησε να καταλάβει την πόλη της Καστοριάς, δημιουργώντας δοκιμασία στις τοπικές Εθνικές Δυνάμεις και πανικό στην τότε στρατιωτική και πολιτική ηγεσία της χώρας. Από την 1η Νοεμβρίου 1948, η διεύθυνση της επιχείρησης των Α΄ και Β΄ Σωμάτων Στρατού κατά του Βίτσι ανατέθηκε στο Α΄ Σώμα Στρατού, το οποίο αφού εκτέλεσε αρχικά μερικές επιτυχείς τοπικές επιχειρήσεις, στη συνέχεια δέχθηκε ισχυρή συντονισμένη επίθεση για τέσσερις συνεχείς μέρες, την οποία κατάφερε να αποκρούσει με επιτυχία. Στη συνέχεια, αφού σταθεροποίησε τις θέσεις του στο Βίτσι, παρέδωσε εκ νέου την ευθύνη της περιοχής αυτής στο Β΄ Σώμα Στρατού και στις 3 Δεκεμβρίου μεταφέρθηκε στην Πελοπόννησο για τις εκεί εκκαθαριστικές επιχειρήσεις.

Οι απώλειες του έτους 1948 από την πλευρά των Ένοπλων Κομμουνιστών ανήλθαν σε 16.382 νεκρούς, 8.065 συλληφθέντες, 8.763 παραδοθέντες και άγνωστο αριθμό τραυματιών. Από την πλευρά των Εθνικών Δυνάμεων οι απώλειες ανήλθαν σε 4.239 νεκρούς (330 αξιωματικοί και 3.909 οπλίτες), 15.308 τραυματίες (834 αξιωματικοί και 14.474 οπλίτες) και 2.328 αγνοούμενους (66 αξιωματικοί και 2.262 οπλίτες).

Έτος 1949

48. Γενική Κατάσταση: Το τελευταίο έτος του Εμφύλιου Πολέμου χαρακτηρίστηκε από την συντριβή των Ένοπλων Κομμουνιστών, μετά την κατάληψη από τον Εθνικό Στρατό των ορεινών όγκων Βίτσι και Γράμμου. Αποφασιστικός παράγοντας για τη λήξη του Εμφύλιου Πολέμου υπήρξε η απόφαση του Τίτο να κλείσει από τον Ιούλιο του 1949 τα σύνορα στους Ένοπλους Κομμουνιστές και να σταματήσει την παροχή σ’ αυτούς πολεμικού υλικού και άλλης οικονομικής βοήθειας. Η απόφαση του Τίτο ήλθε ως αποτέλεσμα προηγούμενων συζητήσεων με τους Αμερικανούς για υποστήριξη, προτού διακόψει τους δεσμούς του με το Στάλιν. Στον εσωτερικό τομέα, μετά το θάνατο του Θεμιστοκλή Σοφούλη στις 26 Ιουνίου 1949, στην πρωθυπουργία ανήλθε ο μέχρι τότε αντιπρόεδρος Αλέξανδρος Διομήδης.

49. Οργάνωση και Δύναμη Αντιπάλων: Από την πλευρά των Ένοπλων Κομμουνιστών η δύναμη συνεχώς μειωνόταν κατά τη διάρκεια του τελευταίου έτους του Εμφυλίου, λόγω των μέτρων που είχε λάβει η Κυβέρνηση Σοφούλη και των σημαντικών απωλειών τους από τις εκκαθαριστικές επιχειρήσεις και τις αιματηρές μάχες. Ο κυριότερος λόγος όμως υπήρξε το σφάλμα που διέπραξε ο Ζαχαριάδης με την απόφαση της 5ης Ολομέλειας, ο οποίος υποσχέθηκε στους σλαβόφωνους της Μακεδονίας την ίδρυση ξεχωριστού κράτους, με αποτέλεσμα πολλοί οπαδοί του άλλοτε ΕΑΜ, να δείχνουν αποστροφή στη συνέχιση ενός εθνικά προδοτικού πολέμου, του οποίου η αποτυχία διαφαινόταν παταγώδης. Παρά ταύτα, τον Αύγουστο του 1949 η δύναμη των Ένοπλων Κομμουνιστών ανερχόταν σε 16.000 ένοπλους (70 Τάγματα μειωμένης συνθέσεως και Διλοχίες καθώς και 132 πυροβόλα διαφόρων διαμετρημάτων), το Σεπτέμβριο είχε μειωθεί στις 4.000 και το Δεκέμβριο δεν υπερέβαινε τους 1.000.

Από την πλευρά του Εθνικού Στρατού, η δύναμη του σε συνδυασμό με τον κατάλληλο εξοπλισμό και την πείρα που απέκτησε, οδήγησαν στην οριστική συντριβή της ένοπλης κομμουνιστικής δράσεως.

50. Διεξαγωγή Επιχειρήσεων: Κατά το έτος 1949, από άποψη τακτικής, ενώ δεν υπήρξε καμιά μεταβολή εκ μέρους των Ένοπλων Κομμουνιστών, από πλευράς Εθνικού

Στρατού εγκαταλείφθηκε η τακτική του εγκλωβισμού και εφαρμόσθηκε η τακτική των ''νυκτερινών επιχειρήσεων και της αδιάκοπτης δίωξης''. Καθορίσθηκε το δόγμα της εκκαθαρίσεως της χώρας με επιχειρήσεις από Νότο προς Βορρά, σε συνδυασμό, με μέτρα για την αποφυγή επανάκαμψης των Ένοπλων Κομμουνιστών στις περιοχές που είχαν εκκαθαριστεί.

Κατέστρωσε και εφάρμοσε σχέδια εκκαθαριστικών επιχειρήσεων όπως παρακάτω:

51. Σχέδιο Επιχειρήσεων ''*ΠΕΡΙΣΤΕΡΑ*'' (Δεκ. 48-Ιουλ. 49): Από τις 19 Δεκεμβρίου 1948, το Α΄ Σώμα Στρατού ανέλαβε την εκκαθάριση της Πελοποννήσου με την ΙΧ Μεραρχία, η οποία μεταφέρθηκε εσπευσμένα και τις δυνάμεις της Ανωτέρας Διοικήσεως Πελοπονήσου (ΑΣΔΠ), όπου η δύναμη των Ένοπλων Κομμουνιστών υπολογιζόταν σε 2.500 περίπου. Η κύρια επιχείρηση περατώθηκε με επιτυχία μέχρι το τέλος Ιανουαρίου 1949 και η πλήρης εκκαθάριση ολοκληρώθηκε από την ΑΣΔΠ μέχρι τον Απρίλιο. Το μέτρο της σταδιακής εκκαθαρίσεως της χώρας, με αρχή από την Πελοπόννησο, έδωσε την ευκαιρία στους Ένοπλους Κομμουνιστές να σημειώσουν προσωρινά ορισμένες εντυπωσιακές επιτυχίες στις πόλεις Νάουσα, Καρδίτσα και Καρπενήσι, το οποίο κατέλαβαν στις 18 Ιανουαρίου και το διατήρησαν για ένα μήνα μέχρι την ανακατάληψη του από τις Εθνικές Δυνάμεις, ύστερα από πεισματώδη αγώνα.

Χρονολογικά, οι εκκαθαριστικές επιχειρήσεις και οι προσπάθειες αντιπερισπασμού εκ μέρους των αντιπάλων είχαν ως εξής:

Στις 12 Φεβρουαρίου, η ΙΙ Μεραρχία του Β΄ Σώματος Στρατού απέκρουσε επίθεση των Ένοπλων Κομμουνιστών, που απέβλεπε στην κατάληψη της Φλώρινας.

Στις 21 Μαρτίου, το Α΄ Σώμα Στρατού με τις μονάδες του πρόλαβε απόπειρα αντιπερισπασμού των Ένοπλων Κομμουνιστών και απέτρεψε επίθεσή τους κατά της Άρτας.

Από 1η έως 8 Απριλίου, το Α΄ Σώμα Στρατού απέτρεψε τη δημιουργία δυσμενούς καταστάσεως στην περιοχή νότια του Γράμμου διότι οι Ένοπλοι Κομμουνιστές κινήθηκαν για συντριβή της VIII Μεραρχίας.

Στις 17 και 18 Απριλίου, το Β΄ Σώμα Στρατού απέκρουσε επίθεση αντιπερισπασμού των Ένοπλων Κομμουνιστών κατά του Αμύνταιου.

Στις 17 Μαΐου, το Β΄ Σώμα Στρατού απέκρουσε επιθετική ενέργεια των Ένοπλων Κομμουνιστών στο Βίτσι.

Παράλληλα, το Α΄ Σώμα Στρατού από 5 Μαΐου μέχρι τέλος Ιουνίου, εκκαθάρισε πλήρως την περιοχή Θεσσαλίας και πέτυχε την συντριβή ολόκληρης της δύναμης του Γενικού Αρχηγείου Νότιας Ρούμελης των κομμουνιστών. Το Γ΄ Σώμα Στρατού, από 5 έως 8 Μαΐου εκκαθάρισε την περιοχή Αγγίστρου της Κεντρικής Μακεδονίας και από 4 έως 20 Ιουλίου την περιοχή Καϊμακτσαλάν.

52. Τελικές Εκκαθαριστικές Επιχειρήσεις κατά Βίτσι-Γράμμου (1-30 Αυγ. 49): Μετά την εμπέδωση της τάξεως στην Πελοπόννησο, Κεντρική Στερεά, Θεσσαλία και Κεντρική Μακεδονία, έγιναν τον Ιούλιο οι αναγκαίες συγκεντρώσεις των Μονάδων και των μέσων του Εθνικού Στρατού και τέθηκαν υπό τις διαταγές της Στρατιάς Ηπείρου-Δυτικής Μακεδονίας (ΣΗΔΜ) για την τελική προσβολή του όγκου των Ένοπλων Κομμουνιστών στους ορεινούς όγκους Γράμμου και Βίτσι. Το γενικό σχέδιο του Αρχιστράτηγου με την επωνυμία ''*ΠΥΡΣΟΣ*'', περιλάμβανε τις εξής επί μέρους επιχειρήσεις: Την παραπλανητική ενέργεια κατά Βορείου Γράμμου (*''ΠΥΡΣΟΣ Α''*), την κύρια επιθετική ενέργεια κατά Βίτσι (*''ΠΥΡΣΟΣ Β''*) και την τελική επίθεση κατά Γράμμου (*''ΠΥΡΣΟΣ Γ''*).

53. Επιχείρηση ''*ΠΥΡΣΟΣ Α*'' (2-8 Αυγ. 49) κατά Βορείου Γράμμου: Σκοπός της ήταν η παραπλάνηση και εξαπάτηση των Ένοπλων Κομμουνιστών σχετικά με την κύρια επίθεση που σχεδιάστηκε για τις 10 Αυγούστου εναντίον του Βίτσι. Επιδιωκόταν έτσι, η

απαγκίστρωση των δυνάμεων των κομμουνιστών του Γράμμου, η μεταπήδηση κομμουνιστών από Βίτσι στο Γράμμο και η συγκέντρωση Πυροβολικού των Εθνικών δυνάμεων στο Βίτσι, όπου θα λάμβανε χώρα η κύρια επίθεση. Η επιχείρηση αυτή που ανατέθηκε στο Α΄ Σώμα Στρατού (2 Μεραρχίες και 1 Ταξιαρχία), είχε διάρκεια από 2 έως 7 Αυγούστου και άριστα αποτελέσματα.

54. Επιχείρηση ''*ΠΥΡΣΟΣ Β*'' (10-16 Αυγ. 49) κατά Βίτσι: Σκοπός της κύριας αυτής επιχείρησης ήταν η ολοσχερής και τελική εκκαθάριση του Βίτσι. Σύμφωνα με το σχέδιο, προβλεπόταν η αιφνιδιαστική διείσδυση και κατάληψη της τοποθεσίας Τσούκα-Λέσιτς-Μπάρο, η οποία αποτελούσε την κύρια τοποθεσία άμυνας των κομμουνιστών. Στη συνέχεια, διεύρυνση του ρήγματος προς Βάρμπα-Καρμπέτσι, σε συνδυασμό με ενέργεια επί των κατευθύνσεων Ιεροπηγή-Σμαρδέσι-Καρμπέτσι και Μισοδάγιτσα-Πρεβόλ-Λαιμός, με σκοπό την απαγόρευση διαφυγής των δυνάμεων των κομμουνιστών προς Αλβανία. Τέλος, το σχέδιο προέβλεπε την εκκαθάριση της Χερσονήσου Πυξού. Η δύναμη των Ένοπλων Κομμουνιστών στην περιοχή Βίτσι υπολογιζόταν σε 8.000 περίπου. Η επιχείρηση ανατέθηκε στο Β΄ Σώμα Στρατού (4 Μεραρχίες και 2 Ταξιαρχίες Καταδρομών) με αρκετή υποστήριξη Πυροβολικού και Αεροπορίας. Άρχισε στις 10 Αυγούστου και ύστερα από φονικότατες μάχες επτά ημερών στα υψώματα του Βίτσι, ολόκληρη η περιοχή πέρασε στα χέρια των Εθνικών Δυνάμεων στις 17 Αυγούστου.

55. Επιχείρηση ''*ΠΥΡΣΟΣ Γ*'' (24-30 Αυγ. 49) κατά Γράμμου: Σκοπός της τελευταίας αυτής σημαντικής επιχείρησης, ήταν η ολοσχερής εκκαθάριση του τελευταίου οργανωμένου προπύργιου των Ένοπλων Κομμουνιστών του Γράμμου. Το σχέδιο προέβλεπε ισχυρές, αιφνιδιαστικές ενέργειες σε βάθος, με σκοπό την κατάληψη των υψωμάτων Κόντρα Πολίγκα και Καλύβια Κατσαρά στα ελληνοαλβανικά σύνορα, καθώς και στα υψώματα Τρία Σύνορα-Τσούμια, τα οποία θα αποτελούσαν την εξωτερική περίμετρο της κύριας αμυντικής τοποθεσίας των κομμουνιστών στο Γράμμο. Ταυτόχρονα, μετά από ισχυρή προπαρασκευή Πυροβολικού και Αεροπορίας, θα επιχειρείτο η διάρρηξη της τοποθεσίας με την κατάληψη των υψωμάτων Ψωριάρικα και Τσάρνο. Στη συνέχεια, προβλεπόταν η διεύρυνση του ρήγματος και η εκμετάλλευση της επιτυχίας στις κατευθύνσεις Τσάρνο-Φλάμπουρο-χωριό Γράμμος-ύψωμα Κιάφα και Φούσια-Γκουμπέλ-ύψωμα 2520 (Γράμμος) για την κατάληψη του και αποφυγή της διαφυγής της δύναμης των Ένοπλων Κομμουνιστών προς Αλβανία. Παράλληλα, προς το νότιο Γράμμο θα ασκείτο ισχυρή πίεση για συγκράτηση των Ένοπλων Κομμουνιστών της περιοχής Κάμενικ-Πυρσόγιαννη και για απαγόρευση διαφυγής τους προς το εσωτερικό της Ηπείρου. Η δύναμη των Ένοπλων Κομμουνιστών στην περιοχή Γράμμου υπολογιζόταν σε 7.000 περίπου (από τους οποίους 1.500 περίπου είχαν διαφύγει από το Βίτσι). Η επιχείρηση ανατέθηκε στο Α΄ Σώμα Στρατού (4 Μεραρχίες, 2 Ταξιαρχίες Καταδρομών) με αρκετή υποστήριξη πυρών Πυροβολικού και Αεροπορίας. Ο αγώνας άρχισε μετά από ισχυρή προπαρασκευή Πυροβολικού και Αεροπορίας στις 24 Αυγούστου. Κατόπιν σκληρού και αιματηρού αγώνα στα υψώματα του Γράμμου, για επτά συνεχείς μέρες, ολόκληρη η περιοχή πέρασε στα χέρια των Εθνικών Δυνάμεων, ενώ αρκετοί Ένοπλοι Κομμουνιστές από τις 29 Αυγούστου διέρρευσαν προς την Αλβανία.

Οι απώλειες κατά το έτος 1949 από την πλευρά των Ένοπλων Κομμουνιστών ανήλθαν σε 11.635 νεκρούς, 2.145 συλληφθέντες και 6.835 παραδοθέντες. Από την πλευρά των Εθνικών Δυνάμεων οι απώλειες ανήλθαν σε 2.769 νεκρούς (190 αξιωματικοί και 2.579 οπλίτες), 10.609 τραυματίες (664 αξιωματικοί και 9.945 οπλίτες) και 1.920 αγνοούμενους (83 αξιωματικοί και 1.837 οπλίτες).

Το Τέλος και οι Συνέπειες του Εμφυλίου

56. Με τη συντριβή των Ένοπλων Κομμουνιστών στο Βίτσι και το Γράμμο έληξε ουσιαστικά ο Εμφύλιος Πόλεμος, ο οποίος από το 1944 είχε γίνει ο εφιάλτης των Ελλήνων και επισσώρευσε φοβερά δεινά στην πολύπαθη Ελλάδα. Υπολείμματα των Ένοπλων Κομμουνιστών, που δεν υπερέβαιναν τους χιλίους σε όλη την επικράτεια, δημιούργησαν διάφορα επεισόδια μέχρι τις αρχές του 1950, οπότε έληξαν οι εκκαθαριστικές επιχειρήσεις των δυνάμεων του Εθνικού Στρατού. Οι συνέπειες όμως του Εμφύλιου Πολέμου υπήρξαν ανυπολόγιστες για την Ελλάδα τόσο σε ανθρώπινες απώλειες, όσο και σε υλικές καταστροφές.

57. Απώλειες σε προσωπικό: Κατά τη διάρκεια του Πρώτου Γύρου (Έτος 1943 έως 3 Δεκεμβρίου 1944), οι απώλειες σε νεκρούς από τη διαμάχη μεταξύ οργανώσεων του ΕΛΑΣ και εθνικών οργανώσεων ΕΔΕΣ – ΕΚΚΑ – ΠΑΟ κ.λ.π., συμπεριλαμβανομένων των κινημάτων της Μ. Ανατολής, τις δολοφονίες και εκτελέσεις τόσο από τον ΕΛΑΣ στις μάχες Πύργου, Καλαμάτας, Μελιγαλά, Γαργαλιάνων, Πύλου όσο και από την ΟΠΛΑ, τα Τάγματα Ασφαλείας και την Οργάνωση ΄΄Χ΄΄, ανήλθαν σε 21.000 περίπου.

- Κατά τη διάρκεια του Δεύτερου Γύρου (3 Δεκεμβρίου 1944 έως 12 Ιανουαρίου 1945), οι απώλειες σε νεκρούς ανήλθαν σε 44.000 περίπου.
- Κατά τη διάρκεια του Τρίτου Γύρου (31 Μαρτίου 1946 μέχρι τις αρχές 1950), οι συνολικές απώλειες για τις Εθνικές Δυνάμεις, στις οποίες συμπεριλαμβάνονταν και οι Μονάδες Αμύνης Υπαίθρου (ΜΑΥ), ανήλθαν σε 16.734 νεκρούς (1.185 Αξκοί και 15.549 οπλίτες), 29.496 τραυματίες και 5.446 αγνοούμενους. Στους Ένοπλους Κομμουνιστές οι νεκροί ανήλθαν σε 38.421, καταμετρηθέντες στο πεδίο της μάχης. Με δεδομένο ότι εκ μέρους των κομμουνιστών καταβαλλόταν συστηματική προσπάθεια για την εξαφάνιση των νεκρών, θα πρέπει ο συνολικός αριθμός να πλησίασε τις 50.000. Ο αριθμός των τραυματιών από την πλευρά των Ένοπλων Κομμουνιστών δεν είναι εύκολο να προσδιορισθεί, διότι καταβάλλονταν προσπάθειες διακομιδής τους στις γειτονικές βαλκανικές χώρες και επί πλέον ένας μεγάλος αριθμός από αυτούς συμπεριλαμβανόταν στους συλληφθέντες ή παραδοθέντες. Οι Εθνικές Δυνάμεις συνέλαβαν 23.960, ενώ παραδόθηκαν άλλοι 21.544.

Από την πλευρά του άμαχου πληθυσμού οι απώλειες ανήλθαν σε 4.123 φονευθέντες από Ένοπλους Κομμουνιστές, 931 φονευθέντες ή ακρωτηριασθέντες από νάρκες και 28.000 απαχθέντα παιδιά (παιδομάζωμα).

58. Καταστροφές: Η αξία των ζημιών που προκλήθηκαν από καταστροφές έργων κοινής ωφελείας και άλλα αγαθά ανήλθε στο ποσό των 3.700.000.000 δραχμών της εποχής εκείνης. Η συνολική αξία των καταστροφών γενικότερα στην Εθνική Οικονομία (ζημιές 100.000 οικιών, συντήρησης 700.000 προσφύγων, απώλεια ωρών εργασίας κ.λ.π.) ανήλθε στο ποσό των 30.000.000.000 δραχμών της εποχής εκείνης.

Επίλογος

59. Η Ελλάδα, μετά την αποχώρηση των κατακτητών των Οκτώβριο του 1944, φορτισμένη από εσωτερικές πολιτικές διαμάχες δεκαετιών και εξουθενωμένη από τα δεινά του πολέμου και της κατοχής, βρέθηκε στη δίνη της διαμόρφωσης ζωνών επιρροής τόσο εκ μέρους της Σοβιετικής Ένωσης, όσο και εκ μέρους της Αγγλίας και κατέφυγε δυστυχώς σε ένοπλη εσωτερική αντιπαράθεση.

Ο Εμφύλιος Πόλεμος που διεξήχθηκε στην Ελλάδα από το 1944 μέχρι το 1949, μεταξύ των Ένοπλων Κομμουνιστών και Εθνικών Δυνάμεων αποδιοργάνωσε πλήρως το Ελληνικό κράτος σε όλους τους τομείς δραστηριότητας για μια εξαετία περίπου, περίοδο στην οποία τα

άλλα ευρωπαϊκά κράτη μετά τη λήξη του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου επιδόθηκαν στην ανασυγκρότηση τους. Έτσι, η χώρα οπισθοδρόμησε και έχασε την ευκαιρία για πρόοδο και ανάπτυξη.

Η φύση του πολέμου, ο ανταρτοπόλεμος, ήταν η πιο δύσκολη μορφή πολέμου, και διεξήχθηκε κυρίως σε ορεινές, δυσπρόσιτες και παραμεθόριες περιοχές, ο δε απολογισμός του υπήρξε θλιβερός σε έμψυχο και άψυχο υλικό, τίμημα βαρύ για τον ελληνικό λαό.

Καθοριστικοί παράγοντες για την έκβαση του Εμφύλιου Πολέμου υπήρξαν: η Συμφωνία της Γιάλτας με την οποία η Ελλάδα παρέμεινε στη σφαίρα επιρροής των δυτικών συμμάχων, η έγκαιρη και άφθονη βοήθεια, αρχικά από την Αγγλία και αργότερα από την Αμερική προς την Ελληνική Κυβέρνηση, και τέλος η ρήξη μεταξύ Στάλιν και Τίτο και η διαφωνία μεταξύ Μάρκου και Ζαχαριάδη, γεγονός που αποστέρησε από τους Ένοπλους Κομμουνιστές την ηθική και υλική βοήθεια εκ μέρους της Γιουγκοσλαβίας και την ελευθερία διακινήσεως τους, με το κλείσιμο των συνόρων από τον Τίτο.

Έτσι, η μεγάλη εποχή της Εθνικής Αντίστασης κηλιδώθηκε από τη διαμάχη μεταξύ αντίπαλων αντάρτικων οργανώσεων, αφού κατέληξε στον Εμφύλιο Πόλεμο του 1944-1949, με φυσική συνέπεια τη φοβερή κρίση του Έθνους και τον διχασμό της συνείδησης του ελληνικού λαού.

Πιστεύουμε ότι ο ελληνικός λαός, που ήδη έχει καταδικάσει τις εμφυλιοπολεμικές πρακτικές και ό,τι άλλο συνέβαλε στην έκρηξη αυτού του πολέμου, δικαιούται τώρα να γνωρίσει τα Αρχεία του Εμφύλιου Πολέμου 1944-1949, που συμβάλλουν στην αποκατάσταση της ιστορικής αλήθειας και τον παραπέρα φρονιματισμό των Ελλήνων.

ΑΘΗΝΑ Υποστράτηγος ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΣΠΗΛΙΩΤΗΣ
Μάιος 1998

ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΓΓΡΑΦΩΝ

ΑΡΙΘ. ΕΓΓΡ.	ΕΔΡΑ ΗΜ/ΝΙΑ	ΑΠΟΣΤΟΛΕΑΣ ΠΑΡΑΛΗΠΤΗΣ	ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ	ΑΡΧΕΙΟ ΔΙΣ	ΣΕΛ.
1	Θεσ/νικη 31/5/1948	Γ΄ ΣΣ/Α1 προς Δκτή ΔΕΚΜ	Επιχείρηση «ΟΛΥΝΘΟΣ» (Σχέδιο ενέργειας)	1125/Α/36	27
2	Θεσ/νικη 15/6/1948	Γ΄ΣΣ/Α1 προς ΓΕΣ/Α1	Περιληπτική Έκθεση επιχ. Χαλκιδικής από 5 μέχρι 12 Ιουνίου 1948 («ΟΛΥΝΘΟΣ»)	1011/Γ/1	31
3	Αθήνα 1/6/1948	ΓΕΣ/ΔΕΠΙΧ προς Σ.Σ., Μερ., Ταξ/χίες, ΑΣΔΠ	Κατάσταση Μάχιμων Μονάδων	1010/Α/2	34
4	Λάρισα 1/6/1948	Β΄ΣΣ/Α2 προς Ι-ΙΙ- VIII-IX-X-XI- XV Μερ./Α2, Ταξ./Α2, ΔΕΘ, ΤΣΕΚ, ΤΣΕΤ, ΤΣΕΕ, 83-84 Περ./Α2, ΟΑΣ	Έκθεση επί της οργανώσεως και διάταξης των συμμοριτών επί πληροφοριών μέχρι την 1 Ιουν 1948	1107/Ε/13-14	38
5	Τρίπολη 2/6/1948	ΑΣΔΠ προς ΓΕΣ/Α1	Γεγονότα Κρεσταίνων	1029/ΣΤ/25	62
6	Ξάνθη 2/6/1948	26η Ταξιαρχία προς VII Μεραρ.	Έκθεση Επιχ. Γκιώνα από 24 Μαΐου μέχρι 1 Ιουνίου 1948	1010/Ε/14	67
7	Χαλκη-δόνα 5/6/1948	XI Μερ./Α1 προς Γ'ΣΣ/Α1-Α2	Συνοπτικός απολογισμός επιχείρησης στο Καϊμακτσαλάν (28 Μαι – 1 Ιουν 48)	1174/Γ/10	72
8	Καβάλα 9/6/1948	VII Μερ./Α1 προς Δ/τες 25 Ταξ., Ταξ/χιες Σ.Σ.	Επιχείρηση «ΡΙΛΟΣ»	1125/Α/42	86
9	Αθήνα 10/6/1948	Α΄ΣΣ /Α1 προς Μονάδες ΣΣ	Ημερήσια Δγη 1 Ιουν 1948	1087/Β/9	90
10	Πύργος 11/6/1948	Τακτικό Στρατηγείο Πύργου προς ΑΣΔΠ/Α1	Έκθεση γεγονότων Λεχαινών-Ανδραβίδας - Καβασίλων	1029/ΣΤ/31	92
11	Αθήνα 12/6/1948	ΓΕΣ προς Σ. Στρατού, Μεραρχίες, Ταξιαρχίες, Τάγματα, Γ. Επιθεώρ. Εθν/ράς, Διοικήσεις Εθν/ράς & ΤΕ	Δήλωση Μάρκου περί δήθεν «προτάσεως ειρήνης»	1017/Α/125	96
12	Αθήνα 12/6/1948	ΓΕΣ/Α1 προς Γενικούς Αποδέκτες	Ημερήσια Δγη 12/6/1948, Α/ΓΕΣ	1175/Δ/25	99
13	Σάμος 21/6/1948	Στρατ. Δκση Σάμου προς Απόσπ. Γεωργακόπουλου-Κυριάκη-Βιττώρη, Δκση Χωροφ. Σάμου	Δγη επιχειρήσεων υπ' αρ. 7 για διατήρηση δυνάμεων στα όρη Άμπελος, Κρήτη, Φτεριά	1402/Β/68	101
14	Λάρισα 27/6/1948	Β΄ΣΣ/Α1 προς Ι-ΙΙ- XV Μερ.	Επιχείρηση προς Γούπατα	1104/Δ/189	105
15	Θεσ/νικη 29/6/1948	Συγκρότημα Λαγκαδά/Α1 προς ΔΕΚΜ/Α1	Έκθεση επιχείρησης «ΟΛΥΝΘΟΣ-Β»	1415/Β/16	106
16	Σ.Δ./Τ.Σ. 2/7/1948	Τα.Σ./ΙΙ-Χ Μεραρχιών προς Β΄ΣΣ/Α1	Πρακτικό συσκέψεως	1106/Β/59	113

ΑΡΙΘ. ΕΓΓΡ.	ΕΔΡΑ ΗΜ/ΝΙΑ	ΑΠΟΣΤΟΛΕΑΣ ΠΑΡΑΛΗΠΤΗΣ	ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ	ΑΡΧΕΙΟ ΔΙΣ	ΣΕΛ.
17	Κοζάνη 3/7/1948	Πρόσκοπος Κοζάνης προς ΓΕΣ/Α1	Κινήσεις συμμοριτών	1105/Α/30	114
18	Αθήνα 4/7/1948	Α΄ΣΣ/Α1 προς ΔΕΡ. 82-86 Περ.	Διάταξη Μονάδων	1087/Γ/11	115
19	Αθήνα 6/7/1948	ΓΕΣ/Α1 προς Διοικητές Β΄ΣΣ, Ι, ΙΙ, VIII, ΙΧ, Χ & XV Μεραρχίες	Παραλείψεις βασικών αρχών τακτικής	1017/Α/135	117
20	Κοζάνη 6/7/1948	ΓΕΣ/Α1 προς Α/ΓΕΣ, Β΄ΣΣ, ΑΥ/ΓΕΣ	Πρακτικά Συσκέψεως λαβούσα χώρα στο ΤΣ/Β΄ΣΣ την 5 Ιουλ. 48 (1000-1200)	1021/Δ/8	119
21	Αθήνα 7/7/1948	Α΄ΣΣ/Α1 προς ΓΕΣ/Α1	Επιχειρήσεις Αμφιλοχίας (27/6-2/7/1948)	1084/Β/1	123
22	ΤΣ/ΙΙας Μερ. 7/7/1948	ΙΙα Μερ./Α1 προς 52 Ταξ./Α1	Ασφάλεια Πενταλόφου	1156/Β/81	127
23	Αθήνα 8/7/1948	ΓΕΣ/Α1 προς Υπουργό Στρατιω-τικών	Σημείωμα λεπτομερούς προσβολής Χαλανδρίτσης (5 Ιουλ. 48)	1029/ΣΤ/55	129
24	Αθήνα 12/7/1948	ΥΣ/ΓΕΣ/Α1 προς Δκτη ΑΣΔΠ	Διεξαγωγή Επιχειρήσεων	1029/Η/72	130
25	Αθήνα 17/7/1948	ΥΣ/ΓΕΣ/Α1 προς Γ΄ ΣΣ	Οδηγίες προς Γ΄ ΣΣ	1016/Α/55	132
26	Αθήνα 19/7/1948	ΓΕΣ/Α1 προς Δκτη Β'ΣΣ	Αποτελέσματα επιχείρησης Γράμμου	Αρχείο Γιατζή 0001/Γ/12	134
27	Φιλιάτες 22/7/1948	76 Ταξ./Α1 προς 581-611 Τάγμ.Πεζικού, 85 Τ. Εθνοφρ.	Εκκαθάριση περιοχής Κασιδιάρη	1166/Δ/Δ/8	135
28	Φιλιάτες 26/7/1948	76 Ταξ./Α1 προς VIII Μερ.	Έκθεση επιχειρήσεως εκκαθαρίσεως Κασιδιάρη, (26 Ιουλ 48)	1166/Δ/Δ/4	137
29	Λάρισα 24/7/1948	Β΄ΣΣ/Α1 προς Ι-ΙΙ-Χ-XV Μερ.	Σφάλματα Επιχειρήσεων	1105/Α/192	139
30	Ιωάννινα 24/7/1948	VIII Μερ. προς 36 Ταξ., Α΄ΣΣ/Α1, ΑΚΒ & Γ/Μερ.	Δγη Επιχειρήσεων υπ' αρ. 1	1166/Δ/Δ/45	141
31	Αθήνα 26/7/1948	Αντγος Βαν Φλητ προς Α/ΓΕΣ	Επιστολή Βαν Φλητ προς Αρχηγό ΓΕΣ περί καταστάσεως Ελληνικού Στρατού	1021/Α/20	145
32	ΣΔ/ΙΙας Μερ. 28/7/1948	ΙΙα Μερ./Α1 προς 21-22-52 Ταξ./Α1	Δγη Επιχειρήσεων. Επιχείρηση προς Γκριμπομαν-Προφ. Ηλία (Φλιάμα)	1156/Β/95	149

ΑΡΙΘ. ΕΓΓΡ.	ΕΔΡΑ ΗΜ/ΝΙΑ	ΑΠΟΣΤΟΛΕΑΣ ΠΑΡΑΛΗΠΤΗΣ	ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ	ΑΡΧΕΙΟ ΔΙΣ	ΣΕΛ.
33	Πειραιάς 30/7/1948	Αρχηγός Στόλου προς Υ.Ν./Α.Τ.Δ., ΓΕΣ/Α/1 Επιχειρήσεις : «ΧΑΡΑΥΓΗ, ΟΡΘΡΥΣ, ΚΟΡΩΝΙΣ»	Συνδυασμένες Επιχειρήσεις και Αποστολές του Στόλου από 1η Απριλίου έως 1η Ιουλίου 1948	1015/Α/1	151
34	Λάρισα 30/7/1948	Β΄ΣΣ/Α1 προς ΓΕΣ/Α1	Επιχείρηση «ΚΡΟΥΣΙΑ»	1105/Α/214-215	172
35	Αθήνα 31/7/1948	Α.Δ.Α. προς Υπουργό Αεροπορίας, ΓΕΣ Γ.Ε.Α./Α1, ΔΑΥ/Α΄- Β΄- Γ΄, ΑΒΕ, ΑΒΑ	Εκθεση της δράσεως της Αεροπορίας κατά τη χρονική περίοδο από 1η μεχρι 31 Μαϊου 1948	1015/Δ/1	175
36	Αθήνα 2/8/1948	Α΄ΣΣ/Α1 προς όλες τις μονάδες του ΣΣ	Συγχαρητήρια Αρχηγού ΓΕΣ	1166/Α/Β/125	181
37	ΣΔ/ΙΙας Μερ. 3/8/1948	ΙΙα Μερ./Α1 προς 21-22-52 Ταξ./Α1	Επιχείρηση «ΤΑΜΠΟΥΡΙ»	1156/Β/96	182
38	Κόνιτσα 3/8/1948	Υπουργός Στρατιωτικών προς Α΄- Β΄ ΣΣ	Ημερήσια Διαταγή Υπ. Στρατ.	1166/Α/Β/124	185
39	Νεστόριο 8/8/1948	Ιη Μερ. προς 3-51-77 Ταξ., 520 ΛΠ-ΤΠ	Συμπεράσματα αγώνα Γράμμου	1151/Γ/27	186
40	Χαλκη-δόνα 10/8/1948	ΧΙ Μερ./Α1 προς Γ΄ΣΣ/Α1 35,32 Ταξιαρχίες	Επιχείρηση Πάικου 22 Ιουλίου με 5 Αυγούστου 1948	1011/Γ/4	188
41	Αθήνα 10/8/1948	ΥΣ/ΓΕΣ/Α1 προς Α΄- Β΄- Γ΄ ΣΣ, ΑΣΔΠ, ΑΣΔΣΕ	Υψηλή Επιταγή και Συστάσεις Α.Μ. Βασιλέως	1016/Α/58	223
42	ΣΔ/ΙΙας Μερ. 10/8/1948	ΙΙα Μερ./Α1 προς 22-53 Ταξ./Α1	Επιχείρηση «ΤΡΙΑ ΣΥΝΟΡΑ»	1156/Β/96	224
43	ΣΔ/Γεν Αρχ. Ν. Ελλάδος 11/8/1948	Δημοκρατικός Στρατός Ελλάδας /Γεν. Αρχ. Νοτ. Ελλάδας προς Αρχηγ. Θεσσαλίας, 138, 192 Ταξ. Σχ. Αξκών Κ.Γ.Α.Ν.Ε.	Ειδικό Δελτίο Πληροφοριών	1013/Δ/3	228
44	Αθήνα 16/5/1948	Δκτης Α΄ΣΣ προς Δκτη Στρατιάς , Γεν. Δ/ντη Υπουρ. Στρατ.	Σήμα	1087/Δ/71	231
45	Αθήνα 20/8/1948	Γ.Ε.Σ./Α1 προς Δκτές Α΄& Β΄ΣΣ, Α.Δ.Α.	Ευαρέσκεια Προέδρου Κυβερνήσεως	1017/Α/186	232
46	Αθήνα 21/8/1948	Α.Δ.Α. προς Υπουργό Αεροπορίας, ΓΕΣ, ΓΕΑ/Α1, ΔΑΥ/Α΄- Β΄- Γ΄, ΑΒΕ,ΑΒΛ, Α΄- Β΄ ΣΣ	Εκθεση της δράσεως της Αεροπορίας κατά τη χρονική περίοδο από 1η Ιουνίου μέχρι 31 Ιουλίου 1948 υπ΄αριθ΄. 3	1015/Δ/2	233
47	Αθήνα 22/8/1948	Δκτης Α΄ΣΣ προς όλες τις Μονάδες Σώματος	Τηλεγράφηματα Στρατηγού Βαν Φλητ. και Υπαρχηγού Ζένκινς	1087/Δ/96	242
48	Λάρισα 22/8/1948	Β΄ΣΣ/Α1 προς Ι-ΙΙ- ΧV Μερ., ΔΕΘ, ΔΕΔΜ	Συνέχιση Επιχειρήσεων	1105/Β/119	244

ΑΡΙΘ. ΕΓΓΡ.	ΕΔΡΑ ΗΜ/ΝΙΑ	ΑΠΟΣΤΟΛΕΑΣ ΠΑΡΑΛΗΠΤΗΣ	ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ	ΑΡΧΕΙΟ ΔΙΣ	ΣΕΛ.
49	Αθήνα 22/8/1948	ΓΕΣ/Α1 προς τους Δκτες Α΄- Β΄- Γ΄ ΣΣ, ΑΣΔΠ, ΑΣΔΣΕ	Απόρρητο Επιχειρήσεων	Αρχείο Γιατζή 0001/Γ/30	248
50	Χαλκη-δόνα 24/3/1949	ΧΙ Μερ./Α1 προς Γ΄ΣΣ/Α1-Α2	Επιχείρηση «ΔΑΦΝΗ» στο Καϊμακτσαλάν (25 Αυγ – 25 Σεπ 48)	1175/Α/2	250
51	Λάρισα 24/8/1948	Ελλ .Βασ.Χωρ/κη / Ανωτέρα Δ.Χ. Θεσσαλίας προς Β΄ΣΣ	Περί των γεγονότων στα Τρίκαλα	1107/Α/32-33	257
52	Γιαννιτσά 24/8/1948	31 Μ.Ταξ.Α/1 προς Γ'ΣΣ/Α1	Ενέργειες περιοχών Κορώνας	1125/Β/30	259
53	Κοζάνη 24/8/1948	XV Μερ./Α1 προς 45-73-33-61-63 Ταξ./Α1, ΔΠΜ, 494 ΤΔ	Δγη επιχειρήσεων «ΛΑΜΠΡΟΣ»	1179/Γ/27	261
54	Κοζάνη 25/8/1948	ΤΣ/Β΄ΣΣ προς Δκτήν XV Μεραρχίας	Επιχείρηση Βίτσι	1016/Δ/3	265
55	Αθήνα 28/8/1948	Υ.Σ./ΓΕΣ/Α1 προς Α΄ΣΣ/Α1, Γ΄ΣΣ/Α1	Μελλοντικές Επιχειρήσεις	1016/Α61	267
56	28/8/1948	75 Ταξ. προς 582-583-584 ΤΠ, 105 ΣΠΠ	Δγη επιχειρήσεων Υπ' αρ. 2	1166/Δ/Δ/9	268
57	Αθήνα 28/8/1948	ΓΕΣ/Α1 προς Γενικούς Αποδέκτες	Ημερήσια Δγη Α/ΓΕΣ της 28/8/1948	1175/Δ/48	272
58	ΣΔ/Αρχ. Πελ/σου 29/8/1948	ΔΣΕ/Αρχ. Πελ/σου προς Αρχηγ. Ταϋγέτου, Μαινάλου, Κορινθίας, Λόχο Ασφαλείας	Διαταγή Επιχειρήσεων κατά Δημητσάνας	1029/Θ/9	274
59	Σ.Δ./ Αρχηγ. 29/8/1948	ΔΣΕ/Γεν.Αρχ/ προς 16,18,107,103 Ταξ, και Σχολή Γενικού-Πυροβολικού	Διαταγή Επιχειρήσεων - Κατάληψη πόλης Φλώρινας	1037/Β/43	278
60	Θεσ/νίκη 8/9/1948	Γ΄ΣΣ προς ΓΕΣ/Α2	Κατάσταση Στρατολογηθέντων από τους Συμμορίτες	1031/Γ/46	282
61	Καλα-μπάκα 31/8/1948	Ταξχος Πλούμης Δημ. Προς Β΄ΣΣ	Έκθεση επθέσεως συμμοριτών κατά της Καλαμπάκας τη νύκτα 11/12 Αυγ. και κατά των Τρικάλων τη νύκτα 23/24 Αυγ.	1012/Δ/19	283
62	Αθήνα 31/8/1948	Α΄ ΣΣ/Α2 προς ΓΕΣ/Α2	15θήμερο Δελτίο από 15-31 Αυγ. 1948	1085/Η/11	294
63	Αθήνα 31/8/1948	ΓΕΣ/Α3	Περιληπτικό Σημείωμα για την έναρξη και εξέλιξη της Οργάνωσης του Ελληνικού Εθνικού Στρατού από 1/3/1945 μέχρι 31/8/1948	Αρχείο Γιατζή 0001/Α/1	306

1

ΘΕΜΑ: Επιχείρησις ΟΛΥΝΘΟΣ

Υπερεπείγουσα
Άκρως Απόρρητος
Εδακτυλογραφήθη
υπό Ταγ/χου
ΓΕΡΜΙΔΗ ΑΓΓΕΛΟΥ
Γ΄ΣΣ/Α1
Αριθ. Α.Π. 18593
ΒΣΤ 903 31-5-48

ΠΡΟΣ: Διοικητήν ΔΕΚΜ
ΚΟΙΝ: Γ.Ε.Σ/Α1
Α1/Σ.Σ

Σ Χ Ε Δ Ι Ο Ν   Ε Ν Ε Ρ Γ Ε Ι Α Σ

1. ΕΧΘΡΟΣ:

Δύναμις συμμοριτών ανέρχεται εις 300 περίπου. Χρησιμοποιούσα ως ορμητήρια την περιοχήν ΒΑΡΒΑΡΑΣ - ΚΑΚΑΒΟΥ, ενεργεί επιδρομάς διά συγκεντρωμένων δυνάμεων εν τη ζώνη ιδία Ανατολικώς της γραμμής ΝΕΑ ΑΠΟΛΛΩΝΙΑ-ΠΟΛΥΓΥΡΟΣ.

Αναπτύσσει εσχάτως μεγάλην δραστηριότητα (όρα συνημμένον δελτίον).

2. ΣΚΟΠΟΣ:

α. Πλήρης εκκαθάρισις της ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ από των συμμοριακών ομάδων. Εν συνεχεία εκκαθάρισις των ΚΕΡΔΥΛΛΙΩΝ.

β. Καταστροφή των εγκαταστάσεων των συμμοριτών.

3. ΠΡΟΘΕΣΕΙΣ

α. Αρχικώς ταχεία δι' αιφνηδιαστικής ενεργείας εκκαθάρισις και ώθησις προς Ανατολάς των Δυτικώς της γραμμής. Ν. ΜΑΔΥΤΟΣ-ΑΡΝΑΙΑ-ΜΕΤΑΓΓΙΤΣΙ συμμοριακών ομάδων και είτα συμπίεσις των συμμοριτών εις το Ανατολικόν μέρος της ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ.

Εν συνεχεία και αναλόγως των πληροφοριών ενέργεια προς τον χώρον συγκεντρώσεων των συμμοριτών (περιοχή ΒΑΡΒΑΡΑΣ ή ΚΑΚΑΒΟΣ) επί σκοπώ πλήρους εξοντώσεως αυτών και καταστροφή των συμμοριακών εγκαταστάσεων.

β. Εδραίωσις Τμημάτων Εθν/ράς επί των υψηλών σημείων διά τον συνεχή έλεγχον και απαγόρευσιν της επαναμολύνσεως της περιοχής.

γ. Εν συνεχεία ενέργεια διά μέρους των δυνάμεων τούτων και εν συνδιασμώ με ετέρας δυνάμεις των Τ.Σ.Ε.Σ και Τ.Σ.ΛΑΓΚΑΔΑ προς εκκαθάρισιν και της περιοχής ΚΕΡΔΥΛΛΙΩΝ.

4. ΜΕΘΟΔΟΣ:

α. Προκαταρκτική φάσις:

Ταχεία προώθησις του μείζωνος μέρους των χρησιμοποιηθησομένων δυνάμεων προς καταλλήλους θέσεις εκ των οποίων να καθίσταται δυνατή η εν συνεχεία κατεύθυνσις αυτών προς χώρους συγκεντρώσεως συμμοριτών (ΒΑΡΒΑΡΑ, ΚΑΚΑΒΟΣ) αναλόγως των πληροφοριών.

Εν ταυτώ διά δυνάμεων εν δευτέρω κλιμακίω εκκαθάρισις της μετόπισθεν ζώνης με ετοιμότητα αμέσου μεταφοράς των απαιτουμένων εκ τούτων προς τον χώρον της κυρίας ενεργείας.

β. Κυρία ενέργεια:

ι. Κατά περιοχής ΒΑΡΒΑΡΑΣ
Ενέργειαι από πολλών κατευθύνσεων, ιδιαιτέρως ισχυραί επί:
Υψ. 330 (ΜΑΡΤΣΙΚΑΔΙΚΑ) (Ρ.405350) - ΔΑΜΑΣΚΗΝΙΑ (Ρ.439332) - ΒΑΡΒΑΡΑ.
ΣΟΥΓΛΙΑΝΗ (Ρ.505385) - ΠΑΤΑΚΙΑ (Ρ.495334) -ΣΛΑΒΑΝΙΒΑ (Ρ.508315) - ΝΕΟΧΩΡΙΟΝ ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΗΛΙΑΣ Υψ.816 (Ρ.4926) - ΓΚΡΟΣΙΑ(5131), επιζητουμένου του εξαναγκασμού του εχθρού, όπως δεχθή την μάχην εν τη περιοχή ΒΑΡΒΑΡΑ ΣΛΑΒΑΝΙΒΑ - ΓΚΡΟΣΙΑ - ΔΡΕΒΕΝΙΚΟΣ.
Ισχυρά φράξις των διαβιβάσεων ΡΕΝΤΙΝΑΣ-ΣΤΑΥΡΟΥ διά στατικών δυνάμεων και κινητών τοιούτων προς παρεμπόδισιν διαφυγής των συμμοριτών προς ΚΕΡΔΥΛΛΙΑ.

ιι. Κατά περιοχής ΚΑΚΑΒΟΥ:
Ενέργειαι από πολλών κατευθύνσεων ιδιαιτέρως ισχυραί επί των :
ΝΕΟΧΩΡΙ-ΣΚΟΥΡΓΙΕΣ(Ρ.5121)-ΜΕΤΕΡΙΖΙΑ(Ρ.5418)
ΒΙΓΛΕΣ (Ρ.4614) - ΒΑΣΙΛΙΝΟ (Ρ.5215) - ΑΡΒΑΝΙΤΗΣ (Ρ.5318).
Φράξις των πιθανών οδεύσεων διαφυγής ιδία προς Βορράν και Νότον, συμπιεζομένων των συμμοριτών προς την θάλασσαν.

ιιι. Εν περιπτώσει κατανομής των συμμοριτών εις αμφοτέρας τας περιοχάς ΒΑΡΒΑΡΑΣ και ΚΑΚΑΒΟΣ.
Κυρία ενέργεια αναλόγως των πληροφοριών προς ΒΑΡΒΑΡΑΝ ή ΚΑΚΑΒΟΝ, και απασχόλησις των εις την ετέραν περιοχήν συμμοριτών προς περιορισμόν τούτων και απαγόρευσιν διαφυγής.

5. ΔΥΝΑΜΕΙΣ:

α. Δ.Ε.Κ.Μ

ι. Δύναμις τουλάχιστον 2 Ταγμάτων Εθν/ράς του Τ.Σ.Ε. ΠΟΛΥΓΥΡΟΥ.
ιι. Λοιπαί εξοικονομηθησόμεναι δυνάμεις Εθν/ράς εκ του Τ.Σ. ΛΑΓΚΑΔΑ.
ιιι. Αι κατά τόπους δυνάμεις Χωρ/κής ΜΑΥ και ΜΑΔ

β. Συμπληρωματικά μέσα

ι. 52 Ταξιαρχία (Διοίκησις +2 Τάγματα)
ιι. 2 Ουλαμοί Π.Π (I07 Σ.Π.Π)
ιιι. Διμοιρία Πολυβόλων (5I0 Λόχου Πολυβόλων ΧΙ Μεραρχίας)
ιυ. Ουλαμός Τεθωρακισμένων.

6. ΔΙΑΤΑΞΙΣ ΚΑΙ ΑΠΟΣΤΟΛΑΙ

Λεπτομερής διάταξις τμημάτων και αποστολαί μερίμνη της ΔΕΚΜ.

7. ΕΙΔΙΚΗ ΕΝΤΟΛΗ

Ανάπτυξις δραστηριότητος διά των κατά τόπους τμημάτων εις ολόκληρον ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΝ.
Μετά την λήψιν της επαφής πάσει θυσία διατήρησις ταύτης ιδία κατά την νύκτα.
Ώθησις συνεπώς ισχυρών περιπόλων τολμηρώς εις βάθος προς την κατεύθυνσιν του εχθρού.

8. ΔΙΑΒΙΒΑΣΕΙΣ

Συμπλήρωσις εις υλικόν και προσωπικόν της ΔΕΚΜ μερίμνη Διαβιβάσεων Σ.Σ. βάσει σχετικών αιτήσεων.

9. ΜΗΧΑΝΙΚΟΝ

Ενίσχυσις εις ναρκαλιευτικά μηχανήματα της ΔΕΚΜ υπό της Διοικήσεως Μηχανικού Σ.Σ και τη αιτήσει ταύτης.

10. ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ

Συμβολή εις την επιχείρησιν δι' όλων των διαθεσίμων μέσων. Διάθεσις μερίμνη Α.Ε.Α ενός οχήματος επαφής εις ΔΕΚΜ από απογεύματος Χ-1 ημέρας.

11. ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΣ -ΣΤΑΘΜΟΣ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ

Την Διεύθυνσιν της επιχειρήσεως θα έχη ο Διοικητής της ΔΕΚΜ.
Σ.Δ της ΔΕΚΜ εις ΑΡΝΑΙΑΝ από 0500 Χ ημέρας.

12. ΕΚΤΕΛΕΣΙΣ

α. Ουδεμία κίνησις τμημάτων εγγύς της περιοχής μάχης εν ημέρα.

Κίνησις Τμημάτων εκ των χώρων σταθμεύσεως προς τους χώρους αρχικής διατάξεως κατά την διάρκειαν της νυκτός την Χ-1 προς Χ.

13. ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕΣΑ

Συμπλήρωσις ελλείψεων βάσει αιτήσεων προς ΒΓ Κλάδον Γ΄Σ.Σ.

14. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΙΣ

Εφοδιασμός Μονάδων μέχρι της Χ+2 ημέρας. Ακολούθως μερίμνη της ΔΕΚΜ.

15. ΔΙΑΚΟΜΙΔΑΙ

Εις Ν. ΜΑΔΥΤΟΝ και ΑΡΝΑΙΑΝ. Εν συνεχεία εις ΘΕΣ/ΝΙΚΗΝ.
Υγειονομικά αυτοκίνητα διατεθήσονται κατόπιν αιτήσεως προς τον Αρχηγόν ΒΓ Κλάδου Σ.Σ.

16. ΗΜΕΡΑ Χ Καθορισθήσεται δι' ειδικής διαταγής.

17. Σχέδιον ενεργείας να υποβληθή εις το Σ.Σ. υπό της ΔΕΚΜ μέχρι 2ας Ιουνίου.

Θ. ΓΡΗΓΟΡΟΠΟΥΛΟΣ
Αντιστράτηγος Διοικητής

Διά την ακρίβειαν
Το
Α1 Γραφείον

Α2/Γ΄ΣΣ

ΣΥΜΜΟΡΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΕΠΙ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ

α) Συγκρότημα ΑΜΠΕΛΑ εις ΚΑΚΑΒΟΝ (Ρ.5518) Δυνάμ. 130
Υποσυγκρότημα ΚΕΡΔΥΛΛΙΩΝ
υπό ΘΑΝΑΣΑΡΑΝ εις ΚΑΚΑΒΟΝ 100
Νεοστρατολογηθέντες » » 60
Υποσυγκρότημα ΝΑΥΑΡΧΟΥ πιθανώς εις ΒΑΡΒΑΡΑΝ
(Ρ.4832) 20

Σύνολον 310

β) Συνήθης τόπος εγκαταστάσεως συμμοριακών τμημάτων Χαλκιδικής
Συνήθης περιοχή ΚΑΚΑΒΟΣ (Ρ.5518)
» » ΒΑΡΒΑΡΑΣ (Ρ.4832)-ΣΛΑΒΑΝΙΒΑ (Ρ.5032)
ΑΝΟΙΞΙΑΤΙΚΑ (Ρ.4935)

γ) Τα εν τω εδάφ. α΄. Στοιχεία ανάγονται εις την 29.5.48

Β.Σ.Τ 903 τη 1.VI.1948

ΠΑΝ. ΔΕΛΗΒΟΡΙΑΣ
Ταγ/ρχης
Διά τον Αντ/ρχην Δ/ντήν
Α2 Γραφείου

Α.Λ
Ακριβές Αντίγραφον
Τ.Σ.Υ.

2

Γ΄ΣΩΜΑ ΣΤΡΑΤΟΥ ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ

Γραφείον Α1

ΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΣ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ

από 5 μέχρι 12 Ιουνίου 1948

Συνθηματικόν επιχειρήσεως ΟΛΥΝΘΟΣ

I. Οργάνωσις της Επιχειρήσεως

(α) Εις την Ανατολικήν ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΝ κατά τας αρχάς Ιουνίου 1948 η δύναμις των συμμοριτών ανήρχετο εις 300 περίπου χρησιμοποιούσα ως ορμητήρια την περιοχήν ΒΑΡΒΑΡΑΣ (Ρ.4932) ΚΑΚΑΒΟΥ (Ρ.5618) και η οποία ενήργει επιδρομάς διά συγκεντρωμένων δυνάμεων ιδία εις την ζώνην Ανατολικώς της γραμμής ΝΕΑ ΑΠΟΛΛΩΝΙΑ-ΠΟΛΥΓΥΡΟΣ.

(β) Προς τον σκοπόν της εκκαθαρίσεως της περιοχής ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ εκ των ανωτέρω συμμοριακών δυνάμεων και την καταστροφήν των εγκαταστάσεων τούτων διά της Α.Π 18593/31.5.49 Διαταγής Σ.Στρατού διετάχθη η Δ.Ε.Κ.Μ όπως οργανώση επιχείρησιν.

Προς τούτο διετέθησαν εις Δ.Ε.Κ.Μ τα κάτωθι συμπληρωματικά μέτρα.

ι. 52 Ταξιαρχία (Διοίκησις σύν 594 και 595 Τ.Π)

ιι. 2 Ουλαμοί του 107 Σ.Π.Π

ιιι. Διμοιρία Πολυβόλων (510 Λ. Πολυβόλων ΧΙ Μεραρ.)

ιυ. Ουλαμός τεθωρακισμένων.

Επί πλέον προς τον σκοπόν της απαγορεύσεως της διαφυγής των συμμοριτών διά πλωτών μέσων και υποστήριξιν της ενεργείας του Στρατού Ξηράς διετάχθη η Ν.Δ.Β Αιγαίου όπως διαθέση δύο περιπολικά του στόλου το εν διά τον κόλπον ΙΕΡΙΣΣΟΥ και το έτερον διά την περιοχήν Κ. ΣΤΑΥΡΟΥ-ΟΛΥΜΠΙΑΔΟΣ.

(γ) Ημέρα Χ ωρίσθη η 5η Ιουνίου.

(δ) Η Δ.Ε.Κ.Μ εις εκτέλεσιν της ως ανωτέρω Διαταγής του Σ. Στρατού εξέδωσεν την Α.Π 3.6.48 διαταγήν της Επιχειρήσεως διά της οποίας προεβλέπετο η εκπλήρωσις της ανατεθείσης εις αυτήν αποστολής διά της κάτωθι μεθόδου.

ι) Ταχεία προώθησις εντός της νυκτός της Χ-Ι προς Χ ημέρας ισχυρών δυνάμεων απο πολλών κατευθύνσεων προς την περιοχήν ΒΑΡΒΑΡΑΣ εν πρώτη φάσει και προς περιοχήν ΚΑΚΑΒΟΥ εν Δευτέρα φάσει εφ΄όσον παραστή ανάγκη και ταυτόχρονος κατάληψις επικαίρων σημείων διά δυνάμεων εν β. Κλιμακίω κατά βάθος προς απαγόρευσιν διαφυγής Δυτικής γραμμής ΑΡΝΑΙΑ-Ν. ΜΑΔΥΤΟΣ και ΑΡΝΑΙΑ- ΣΤΡΑΤΩΝΙΚΗ.

ιι) Ισχυρά φράξις διαβιβάσεων ΡΕΝΤΙΝΑ -Κ. ΣΤΑΥΡΟΥ διά στατικών και κινητών δυνάμεων προς παρεμπόδισιν διαφυγής συμμοριτών προς ΚΕΡΔΥΛΛΙΑ. Ομοίως των μεταξύ Λιμνών (στενού ΠΡΟΦΗΤΟΥ) τοιούτων διά τον αυτόν σκοπόν.

ιιι) Εν περιπτώσει διαρροής προς οιανδήποτε κατεύθυνσιν άμεσος και δραστηρία καταδίωξίς των.

(ε) Οργάνωσις της Διοικήσεως- Κατευθύνσεις

Αι συμμετέχουσαι της επιχειρήσεως δυνάμεις υπήχθησαν υπό δύο Συγκροτήματα το Βόρειον (52 ταξιαρχία) και το Νότον (Τ.Σ.Ε ΠΟΛΥΓΥΡΟΥ)

Βόρειον Συγκρότημα Τ.Σ εις Κ. ΣΤΑΥΡΟΝ

Υπ΄αυτό αι κάτωθι Φάλαγγες

Λόχος 594 Τ.Π και Λόχος 42 Τ.Ε εν τη κατευθύνσει Κ. ΣΤΑΥΡΟΣ-ΚΑΣΤΑΝΙΑ (Ρ.5236) ΚΟΥΚΟΥΣΙΑ (Ρ.5234)

594 Τ.Π μείον Λόχος Κ. ΣΤΑΥΡΟΣ-ΣΟΥΓΛΙΑΝΗ (Ρ.4934)-ΠΑΤΑΚΑ (Ρ.4933) ΣΛΑΒΑΝΙΒΑ (Ρ.5031)

Διλοχία 59 Τ.Ε Ν. ΜΑΔΥΤΟΣ-ΔΑΜΑΣΚΗΝΙΑ (Ρ.4433) ΛΙΒΑΔΙ (Ρ.4632) ΒΑΡΒΑΡΑ-ΣΛΑΒΑΝΙΒΑ.

Προς απόφραξιν των διαβιβάσεων της στενωπού ΡΕΝΤΙΝΑΣ διετέθη το 42 Τ.Ε μείον Λόχος

Προς υποστήριξιν του Συγκροτήματος Ουλαμός Π. Πυρ/κού εις Κ. ΣΤΑΥΡΟΝ.

Νότιον Συγκρότημα Τ.Σ εις ΝΕΟΧΩΡΙΟΝ Ρ(5025).

Υπ΄αυτό αι κάτωθι φάλαγγες.

595 Τ.Π μείον Λόχος ΠΙΑΦΤΣΑ (Ρ.5227) ΓΚΡΟΣΙΑ (Ρ.5132)-Υψ. 820 (Ρ.5229)

Λόχος 595 Τ.Π σύν Λόχος 33 Τ.Ε ΣΤΡΑΤΩΝΙΚΗ -ΓΙΑΡΕΝΙ (Ρ.5631) ΞΕΡΑΔΑ (Ρ.5532)

Λόχος 33 Τ.Ε ΑΡΝΑΙΑ-ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑΣ (Ρ.4326) ΒΙΓΛΑ (Ρ.4527)

Λόχος 33 Τ.Ε ΝΕΟΧΩΡΙΟΝ (Ρ.4926) ΔΡΕΒΕΝΙΚΟΣ (Ρ.4731) ΒΟΣΤΟΒΟΥΝΙ (Ρ.4829)

Προς υποστήριξιν τούτου Ουλαμός Τεθωρακισμένων εις ΑΡΝΑΙΑΝ και Ουλαμός Π. Πυρ/κού εις ΝΕΟΧΩΡΙΟΝ

Εφεδρεία της Δ.Ε.Κ.Μ το 41 Τ.Ε μείον Λόχος εις ΠΑΛΑΙΟΧΩΡΙΟΝ.

Τ.Σ της ΔΕΚΜ εις ΑΡΝΑΙΑΝ

2. Εξέλιξις της Επιχειρήσεως

Ημέρα Χ (5 Ιουνίου)

Τα τμήματα της επιχειρήσεως εκινήθησαν προς τους αντικειμενικούς των σκοπούς από της νυκτός 4-5 Ιουνίου.

Η εκ Ν. ΜΑΔΥΤΟΥ κινηθείσα φάλαγξ προσέκρουσε επί αντιστάσεως 25-30 συμμοριτών 500 μ. Νοτίως Χωρίου τους οποίους κατόπιν αγώνος ανέτρεψαν.

Ομοίως η εκ Κ. ΣΤΑΥΡΟΥ κινηθείσα φάλαγξ την 1635 επί ελαφράς εχθρικής αντιστάσεως 30 περίπου συμμοριτών επί του υψ, ΣΛΑΒΑΝΙΒΑ (Ρ.5031).

Υπόλοιπα τμήματα ουδεμίαν επαφήν έσχον καθ΄όλην την ημέραν.

Χ+1 ημέρα (6 Ιουνίου)

Κατά διάρκειαν νυκτός συμμορίται περιοχής ΒΑΡΒΑΡΑΣ διέφυγον κατατμηθέντες εις μικροομάδας προς ΚΑΚΑΒΟΝ.

Κατόπιν τούτου ως είχεν προβλεφθή υπό της αρχικής διαταγής Επιχειρήσεων μέρος των δυνάμεων (Νότιον Συγκρότημα και η φάλαγξ Βορείου Συγκροτήματος ήτοι Λόχος 59 Τ.Ε και Λόχος 34 Τ.Ε) ανεστράφη και ήρξατο επιχείρησις και εις ΚΑΚΑΒΟΝ υπό την διεύθυνσιν του Νοτίου Συγκροτήματος.

Καθ΄όλην την ημέραν εσυνεχίσθησαν εξερευνήσεις τόσον εις ΚΑΚΑΒΟΝ όσον και εις ΒΑΡΒΑΡΑΝ.

7-12 Ιουνίου

Εσυνεχίσθησαν ταυτοχρόνως εξερευνήσεις ΚΑΚΑΒΟΥ και ΒΑΡΒΑΡΑΣ με τα εξής σημαντικά επεισόδια.

(α) Την 8 Ιουνίου κατ΄εξερεύνησιν τμήματα συνεπλάκησαν μεθ΄ομάδος Κ.Σ εις ΑΣΠΡΕΣ ΠΕΤΡΕΣ (Ρ.4812)

(β) Την 072215 Διμοιρία ΜΑΔ περιπολούσα εις περιοχήν (Υ.3798) συνεπλάκη έξωθι Χωρίου ΒΑΤΟΠΕΔΙΟΥ μετά συμμοριτών αγνώστου δυνάμεως. Απηλευθερώθησαν 14 βιαίως στρατολογηθέντες Σ.Ν Ε2, Η.Τ. 1 ΜΑΔ.

(γ) Την 10 Ιουνίου τμήματα ασφαλείας κινούμενα από ΑΡΝΑΙΑΣ προς ΠΑΛΑΙΟΚΑΣΤΡΟΝ συνεπλάκησαν μετά ολιγομελούς συμμορίας εις 80 χιλ. οδού (Ρ.4021) Συμμορίται διεσκορπίσθησαν.

Την εσπέραν της 12 Ιουνίου τα τμήματα επανήλθον εις τας βάσεις των ληξάσης της επιχειρήσεως, λόγω διαθέσεως εις 52 Ταξιαρχίας εκ της περιοχής Σ. Στρατού ως εκτέλεση δ/γής του Γ.Ε.Στρατού.

3. Αποτελέσματα Επιχειρήσεως συνολικά

Η Τ.	2
Σ.Ν.Ε	7
Σ. Παρ. ή Συλλ.	36

Ομοίως ανευρέθησαν και κατεστράφησαν εγκαταστάσεις των συμμοριτών και περισυνελέγησαν ποσότητες οπλισμού, Πυρ/κών και διαφόρων ετέρων υλικών.

Τ.Σ.Υ.

ΧΑΤΖΗΠΡΟΔΡΟΜΟΥ ΒΑΣΙΛ.
Συν/ρχης

3

ΓΕΝΙΚΟΝ ΕΠΙΤΕΛΕΙΟΝ ΣΤΡΑΤΟΥ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ — ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ

ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΜΑΧΙΜΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ

Α΄ Σ.ΣΤΡΑΤΟΥ	Αντ/γος	ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ ΘΡ.
Β΄ Σ.ΣΤΡΑΤΟΥ	"	ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ ΠΑΝ.
Γ΄ Σ.ΣΤΡΑΤΟΥ	"	ΓΡΗΓΟΡΟΠΟΥΛΟΣ Θ.
Α.Σ.Δ ΠΕΛ/ΣΟΥ	Υποσ/γος	ΤΣΙΓΚΟΥΝΗΣ ΑΛ

ΜΕΡΑΡΧΙΑΙ

Ι Μεραρχία	(3η-51η-77η Ταξ/χίαι)	Υποσ/γος ΠΕΝΤΖΟΠΟΥΛΟΣ Θ.
ΙΙ "	(21^{η}-22α-53η ")	ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ Ν.
VII "	(25^{η}-26η-27η ")	ΚΩΤΣΑΛΛΟΣ Γ.
VIII "	(74^{η}-75η-76η Ταξ/χιαί	ΜΠΑΛΟΔΗΜΟΣ Λ.
ΙΧ "	(41^{η}-42α-43η ")	ΜΑΝΙΔΑΚΗΣ Σ.
Χ "	(35^{η}-36η-37η ")	ΒΑΣΙΛΑΣ ΕΥΘ.
ΧΙ Μεραρχία	(31η-32α-33^{η} ")	ΠΕΡΙΒΟΛΙΩΤΗΣ ΑΠ.
XV "	(45^{η}-61η-73η ")	ΛΑΪΟΣ Δ.

ΤΑΞΙΑΡΧΙΑΙ

3 Ταξιαρχία	(501-502-503 Ταγ. Πεζ.)	Συν/ρχης ΛΑΜΑΡΗΣ ΓΕΡ.
21 "	(504-505-506 " ")	Συν/χης ΜΕΣΗΝΟΠΟΥΛΟΣ ΦΙΛ.
22 "	(507-508-509 " ")	Ταξίαρχος ΣΑΚΕΛΛΑΡΟΠΟΥΛΟΣ Σ.
25 "	(551-552-553 " ")	" ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ ΚΩΝ.
26 "	(554-555-556 " ")	" ΙΩΑΝΝΟΥ ΧΡ.
27 "	(557-558-559 " ")	" ΡΟΓΚΟΠΟΥΛΟΣ Γ.
31 "	(511-512-513 " ")	" ΠΑΝΤΕΛΙΔΗΣ ΜΕΝ.
32 "	(514-515-516 " ")	" ΛΙΒΑΣ
33 "	(517-518-519 " ")	" ΚΑΤΣΟΡΙΔΗΣ Κ.
35 "	(561-562-563 " ")	" ΠΑΠΑΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ Κ.
36 "	(564-565-560 " ")	" ΣΦΕΤΣΟΣ Θ.
37 Ταξιαρχία	(567-568-569 Ταγ. Πεζ.)	ΝΙΚΟΛΑΙΔΗΣ Μ.

41	"	(521-522-523 " ")	"
			ΠΡΟΚΟΣ ΣΤ.
42	"	(524-525-526 Ταγ. Πεζ.)	"
			ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ ΠΕΤ.
43	"	(527-528-529 " ")	"
			ΚΩΤΣΑΡΕΛΟΣ Γ.
45	"	(571-572-573 " ")	"
			ΣΓΟΥΡΟΣ ΜΙΧ.
51	"	(592-615-620 " ")	"
			ΚΑΤΣΟΜΗΤΡΟΣ ΣΤΕΦ.
52	"	(594-595-622 " ")	"
			ΣΩΤΗΡΙΟΥ ΙΩΑΝΝΗΣ
53	"	(593-601-603 " ")	"
			ΜΠΟΥΜΠΟΥΡΙΔΗΣ ΗΛ.
61	"	(117-614-619 " ")	ΒΑΓΙΑΚΗΣ ΝΙΚ.
71	"	(602-613-630 " ")	"
			ΤΖΗΜΑΣ Κ.
72	"	(616-617-618 " ")	"
			ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΙΩΑΝ.
73	"	(574-575-591 " ")	"
			ΑΣΗΜΑΚΟΠΟΥΛΟΣ
74	"	(627-628-629 " ")	"
			ΙΑΤΡΙΔΗΣ Δ.
75	"	(582-583-584 " ")	ΚΕΤΣΕΑΣ Θ.
76	"	(581-611-625 " ")	"
			ΦΡΑΓΚΙΑΔΑΚΗΣ Γ.
77	"	(105-612-597 " ")	"
			ΠΑΛΛΗΣ ΣΤΥΛ.

ΓΕΝΙΚΟΝ ΕΠΙΤΕΛΕΙΟΝ ΣΤΡΑΤΟΥ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Τακτική Υπαγωγή Μονάδων την 1-6-1948

Α.Σ.Δ. ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

72 Ταξιαρχία (616-617-618 Τ. Πεζικού)

Γ΄και Δ΄ Μοίρα Καταδρομών

9ον Σύνταγμα Αναγνωρίσεως

Πυρ/χία Π. Πυρ/κού

5ον σύν 15ον Τάγματα Χωρ/κής

Μηχανοκίνητον Τάγμα Χωρ/κής

Α΄ ΣΩΜΑ ΣΤΡΑΤΟΥ

82 Περιοχή

86 Περιοχή

71 Ταξιαρχία (602-613-630 Τάγματα Πεζικού)

631 Τ.Α.Γ. Συγκοινωνιών - 2 λόχοι ασφαλείας Συγκοινωνιών - 1 Λόχος Φρουράς Αγρινίου.

Α΄ σύν Β΄ Μοίραι καταδρομών

6ον,8ον,20ον Τάγματα Χωρ/κής

Πυροβολαρχία Π. Πυρ/κού

Ίλη Τεθωρακισμένων σύν 2 Ουλαμοί

Β΄ ΣΩΜΑ ΣΤΡΑΤΟΥ

Πεζικόν

I,II,VIII,IX,X,XV Μεραρχίαι σύν

52 ταξιαρχία σύν 596 Τ.Π

(83 Περιοχή - 84 Περιοχή)

621 Τ.Α.Γ Συγκοινωνιών

Πυροβολικόν

151, 152 Μοίραι ΜΙΔΙΟΥΜ

101,102,104,105 Συν/τα Π. Πυρ/κού

141/75, 142/75, 143/3,7΄΄, 144/75, 145/3,7΄΄ Μοίραι Ορ. Πυρ/κού

2ον Σύνταγμα Αναγνωρίσεως

Ίλη 9ου Συν/τος Αναγνωρίσεως

2 Ίλαι Αρμάτων

1,2,8,9,15 Έφιπποι Ίλαι

Β΄ Εφιππον Απόσπασμα

Γ΄ ΣΩΜΑ ΣΤΡΑΤΟΥ

VII , XI Μεραρχίαι

87 περιοχή

107,108 Συν/τα Π. Πυροβολικού

IIον Σύνταγμα Αναγνωρίσεως

Ίλη Αρμάτων

7, I0, 11 Έφιπποι Ίλαι

ΠΙΝΑΞ ΔΡΑΣΕΩΣ ΣΥΜΜΟΡΙΤΩΝ και ΗΜΕΤΕΡΩΝ ΤΜΗΜΑΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟ 1948

ΠΡΟΣΒΟΛΑΙ ΚΑΙ ΠΑΡΕΝΟ-ΧΛΗΣΕΙΣ	ΚΑΤΑΣΤΡΟ-ΦΑΙ ΕΡΓΩΝ ΣΥΓΚΟΙΝ.	ΠΡΟΣΚΡΟΥ-ΣΕΙΣ ΕΠΙ ΝΑΡΚΩΝ	ΕΞΟΥΔΕΤΕΡ ΝΑΡΚΑΙ	ΕΠΙΘΕΤΙΚΑΙ ΑΝΑΓΝΩΡΙ-ΣΕΙΣ ΗΜΕΡ.	ΕΠΙΘΕΤΙΚΑΙ ΠΡΟΣΒΟΛΑΙ ΗΜ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
(α)	(β)	(γ)	(δ)	(ε)	(στ)	
312	27	33	41	435	77	(α) Προσβολαί και παρενοχλήσεις διά πυρών υπό συμμ/τών κατά
259	66	41	73	244	24	ημετέρων τμημάτων
318	27	51	164	152	184	(β) Ανατινάξεις οδικών και σιδη-ροδρομικών γεφυρών
252	40	67	276	247	106	ανατινάξεις σιδηροτροχιών, καταστροφαί καταστρώματος
398	47	65	1043	509	99	οδών.
377	67	54	802	449	56	(γ) Ανατινάξεις αυτοκινήτων Στρατιωτικών ή μη και
385	68	79	628	543	158	σιδηροδρομικών συρμών εκ προσκρούσεως επί ναρκών
378	62	51	96	229	62	(δ) Ανιχνευθείσαι νάρκαι επί οδών και ανευρεθώσας
361	46	45	68	188	-	εντός αποθηκών κατά εκκαθαριστικάς επιχειρήσεις
415	65	51	293	386	4	υπό ημετέρων τμημάτων.
450	20	49	309	751	38	(ε) Επιθετικαί αναγνωρίσεις, περίπολοι, ενέδραι υπό
460	31	39	79	668	35	ημετέρων τμημάτων
4365	566	625	3872	4801	843	(στ) Προσβολαί συμμ/τών υπό ημετέρων τμημάτων είτε κατά την νύκτα είτε κατά την ημέραν βάση πληροφοριών ή κατά την διάρκεια μεγάλων εκκαθαριστικών επιχειρήσεων.

4

Β΄ ΣΩΜΑ ΣΤΡΑΤΟΥ
Γραφείον 2 ΑΠΟΡΡΗΤΟΝ
Αριθμ. Α.Π 10652

Ε Κ Θ Ε Σ Ι Σ
Επί της οργανώσεως και διατάξεως των συμμοριτών
Επί πληροφοριών μέχρι 1ης Ιουνίου 1948

Β.Σ.Τ 904 τη 11ουνίου 1948

ΜΑΚΑΡΙΤΗΣ ΑΧΙΛΛΕΥΣ
ΑΝΤ/ΡΧΗΣ ΠΕΖΙΚΟΥ
Δ/ΝΤΗΣ Α2 ΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΠΑΡΑΛΗΠΤΑΙ
I,II,VIII,IX,X,XI,XV Μεραρχίας /Α2 ανά 1 αντίτυπον
Ταξιαρχίας /Α2 " 4 αντίτυπα
Α.Ε.Θ.-Τ.Σ.Ε.Κ.-Τ.Σ.Ε.Τ -Τ.Σ.Ε.Ε " 1 αντίτυπον
83-84 Περιοχαί /Α2-Ο.Α.Σ " 1 αντίτυπον

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΙΣ
ΓΕΣ /Α2 " 1 "
Στρατηγόν Δ/τήν Β΄ΣΣ " 1 "
Α΄ και Γ΄ΣΣ/Α2 " 1 "
κ. Επιτελάρχην Σώματος " 1 "
Αρχ. Α΄-Β΄ & Γ΄ Κλάδων " 1 "
Ναυτική Βάσις Βόλου " 1 "
Δ΄ Δ/σις Καταδρομών " 1 "
Αμερ. Αποστολήν Β΄ΣΣ " 1 "
Άγγλον Σύνδεσμον " 1 "
Επιτελή Αέρος Σ.Σ " 1 "
Α.Δ.Χ Θεσσαλίας " 1 "
Γραφεία Α1,Α2 " 1 "
ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ

Τ.Σ.Υ.
Γ. ΜΠΕΛΗΓΙΑΝΝΗΣ
Ταγ/χης Πεζικού

Γενικόν Αρχηγείον

Αρχηγός	:	Μάρκος Βαφειάδης
Πολιτικός	:	Φάνης (Βασίλης Μπαρτζιώτας)
Επιτελάρχης	:	Στέφανος Παπαγιάννης
Ιον Γραφείον	Δ/ντής :	Γιώργος(Αεροπόρος Υποσμηναγός)
	Βοηθός :	Γιάννης (Δάσκαλος εκ Θεσσαλονίκης)
ΙΙον "	Δ/ντής :	Οδυσσέας (Ταχ/ρχης Εκπαιδευθείς Μπούλκες εκ Θεσσαλίας)
	Βοηθός :	Σπύρος Φοιτητής
ΙΙον Α "	Δ/ντής :	Μιχ. Τερζίδης (Μηχανικός εκπαιδευθείς εις Μπούλκες μετετέθη εις Ταξ. ή Τάγμα)
	Βοηθός :	Προμηθέας Λοχαγός (εκ Πελοποννήσου).
ΙΙΙον "	Δ/ντής :	Λογοθέτης Γεώργιος Συν/ρχης (ήδη ανέλαβε Αρχηγείον Μακεδονίας)
Γραφ. Διαφωτίσεως	Δ/ντής:	Ελευθερίου Λοχαγός (πρώην σπουδαστής πολυτεχνείου, εκ Θεσσαλονίκης.)
Βοηθοί	:	Κατίνα σύζ. Ελευθερίου Χιωτάκης εκ Βόλου Δόμνα συζ. Ιωαννίδη (Υπουργού) Ζαφειρίου Νικόλαος μεταφραστής παρεδόθη Τάκης (Στενογράφος εκ Ραψάνης πρώην σπουδαστής Παιδ. Ακαδ. Λαρίσης).
Γραφ. Διαβιβάσεων	Δ/ντής:	Στέργιος Λοχαγός
Δ/σις Επιμελητείας	" :	Πέτρος Βούρος Αντ/ρχης
Βοηθοί	:	Γεώργ. Καραμπίλιας εκ Λαρίσης Βαφειάδης Αδελφός Μάρκου Χαλκογιάννης πρώην Βουλευτής Ε. Μετώπου) Αλέκος εκ Θεσσαλονίκης Κλεάνθης πρώην ενωμοτάρχης εκ Ραψάνης.
Δ/σις Λαϊκής Πολιτοφυλακής	Δ/ντής :	Μπελογιάννης Νικόλ. Ταγ/χης εκ Πελοποννήσου.
	Βοηθός :	Θανάσης εκπαιδευθείς Μπούλκες
	"	Κώστας " "
Δ/νσις Υγ. Υπηρεσίας	Δ/ντής:	Σακελλαρίου Αρχίατρος 2 γυναίκες Νοσοκόμοι
Δ/νσις Δικαστικού	Δ/ντής:	Παλάσκας Αντ/ρχης (πρώην πρωτοδίκης Θεσσαλονίκης)
	Βοηθοί:	Τζίμας Παναγ. Ταγ/χης (Δικηγόρος εκ Καστορίας αδελφός του Ανδρέα Τζίμα της ΚΕΚΚΕ). Ανδρέας Λιάκος (Δικηγόρος εκ περιοχής Ελασσώνος)
Διεκπεραίωσις	Δ/ντής :	Μήτσος εκ Θεσσαλονίκης
Σχολή Αξ-κών	Δ/τής :	Στρατ. Πύραυλος Αντ/ρχης
	Πολιτ. :	Νικ. Ακριτίδης Ταγ/χης
Σχολή Ασυρματιστών	Δ/τής:	Γιάννης
" Σαμποτέρ	" :	Αντ. Βρατσάνος Αντ/ρχης (εκ Θεσσαλίας)

Αντιπρόσωποι Πολιτ. Οργανώσεων παρά τω Αρχηγείω

ΝΟ Αρχηγός Πασχάλης Πασχαλέφσκη Αντ/ρχης (Δικηγόρος εκ Φλωρίνης)

ΑΦΖ Αρχηγός Βέρα (αγρότισσα εκ Φλωρίνης σπουδάσασα εις Γιουγκοσλαυίαν).

ΕΠΟΝ " Σταμάτης (φοιτητής φιλολογίας)
" Βήτας Αντ/ρχης (μέλος ΚΕΚΚ)

ΑΚΕ " Γεώργ. Γρίβας(Δικηγόρος εις Θασσαλονίκην, εκ Σαμαρίνης).

Σύνδεσμος Ελλην. Γυναικών Αρχηγός Ολγα εξ Αθηνών
Βοηθοί Δόμνα Ιωαννίδου (προμνησθείσα)
Κατίνα Ελευθερίου "

Ασφάλεια Αρχηγείου

Λόχος Διοικήσεως υπό άγνωστον Δυναμ. 80-90

" Ασφαλείας " "

Πολιτικός αμφοτέρων των Λόχων Γιώργος εκ Βόλου

Συνεργεία υπαγόμενα εις Επιμελητείαν Αρχηγείου
α) Ραπτών υπό Κλεάνθην (προμνησθέντα)
β) Ψαράδων υπό Χαλκογιάννην "

Υπό το Γενικόν Αρχηγείον υπάγονται τα κάτωθι Αρχηγεία περιοχών ισοδύναμα προς Μεραρχίαν φέροντα τον Τίτλον «Μονάς»

1. Αρχηγείον Κεντρικής Μακεδονίας
Στρατ. : Λογοθέτης Γεώργιος συν/ρχης μετατεθείς εκ του ΙΙΙ Γραφείου του Γενικού Αρχηγείου
Πολιτ. : Βλαντάς Δημ. Συν/ρχης

2. Αρχηγείον Δυτικής Μακεδονίας
Στρατ. : Γούσιας Υποστράτηγος
Πολιτ. : Στρίγγος Λέων Συν/ρχης

3. Αρχηγείον Ανατολ. Μακεδονίας και Θράκης
Στρατ. : Λασσάνης υποστράτηγος
Πολιτ. : "

4. Αρχηγείον Θασσαλίας
Ζήσης Ζωγράφος Συν/ρχης

5. Αρχηγείον Ηπείρου
Στρατ. : Καλλιανέσης Υποστράτηγος
Πολιτ. : Μεσσήνης Συν/ρχης

6. Αρχηγείον Ρούμελης
Στρατ. : Διαμαντής Υποστράτηγος
Πολιτ. : Κοτσαυρος Βασίλ.

7. Αρχηγείον Πελοποννήσου
Στρατ. : "
Πολιτ. : "

Συντονιστής ενεργειών των Αρχηγείων ΚΙΚΙΤΣΑΣ Αντιστράτηγος
Εις την διάθεσιν του Γενικού Αρχηγείου παραμένει και σεβαστός αριθμός Αξ-κών Αεροπορίας και λοιπών όπλων.

1. Αρχηγείον Δυτικής Μακεδονίας

Διοίκησις Στρατ. : Γούσιας Υποστράτηγος
Πολιτ. : Στρίγγος Λέων Συν/ρχης
Επιτελάρχης : Σοφιανός Αντ/ρχης
Ιον Γραφ. Δ/ντής : Καραγιώργης
ΙΙον " " : Φωτεινός
ΙΙΑ " " : Λαουτάρης
ΙΙΙον " " : Γεωργιάδης (ήδη ανέλαβε Ταξιαρχίαν) Αντ/ρχης.
Βοηθός : Πατσούρας
Δ/νσις Επιμελητείας Δ/ντής: είς πρώην ιερεύς (εκπαιδευθείς Μπούλκες)
« Δικαστικού ": Σύζυγος Παύλου (Πολιτικού Τάγματος Αλευρά)
« Υγ. Υπηρεσίας ": Δαδαλιάρης Βασίλειος
Τμήμα Διαβιβάσεων ": Χονδρός
Αρχηγός Πυρ/κού ": Κίτσος
Λόχος Μεταφορών Δ/ντής: Φορφόλιας
Λόχος Ασφαλείας ": άγνωστος

Ταξιαρχίαι

(Δεν εγνώσθη ποίας περαλαμβάνει έκαστον Αρχηγείον)

Α΄ 14ην Ταξιαρχία

Διοίκησις Στρατ. : Γεωργιάδης (εκ Κιλκίς)
Πολιτ. : Βασίλειος Ταγ/χης
Επιτελάρχης : Πάνος (Καπετ. Ευριπίδης)
Βοηθός : Κέντρος Νικόλαος
Στρατολογίας : Λάζος
Διαφωτίσεως (Βοηθός) : Τζωτζώης Μούσιος
ΙΙ ου Γραφείου : Τζώνης
Βοηθός : Ολύμπιος Ανθ/γός
Υγειον. Υπηρεσίας : Καραγιάννης εκ Πειραιώς
Διαβιβάσεων : Ακρίτας Λοχαγός
Κρυπτογράφος : Μήτσος Δεκανεύς
Τμήμα Ασφαλείας Δ/τής : Στρατ. Νούσιας Νικολ.
Διμοιρία Ολμων " : Παπαδόπουλος Σάββας
Διμοιρία Ωλμων Δ/τής Στρατ : άγνωστος
Διμοιρία Κομάντος Δ/τής Στρατ.: Θάνος
" Μηχανημάτων " " : (Αγνωστος) αμφοτέρας διοικεί
" ελευθ. Σκοπευτών " " : (Κουτρούμπας) λοχαγός Κουνέλλας
Ι Τάγμα Διοίκησις Στρατ. : Ποράβας Αριστείδης
Πολιτ. : Πάτσιος
Επιτελείον Πληροφοριών : Βασίλης
Επιμελητής : Νέιος Γεώργ.
Διοικηταί Λόχων 1ου Λόχου Στρατ.: Βασίλης
2ου " ": Μιχάλης
3ου " ": Μαυροβούνης
ΙΙ Τάγμα Διοίκησις Στρατ. : Παπαιωάννου Αχιλλεύς
Πολιτ. : Άγνωστος
Επιτελείον Επιτελής : Άγος

Επιμελητής : Μόλας Χρήστος
Πληροφοριών : Τάσος
Διοικηταί Λόχων 1ου Λόχου Στρατ.: Σωτήρης
2ου " ": Στραγκούλας Δημ.
3ου " ": Αγνωστος
III Τάγμα Διοίκησις Στρατ. : Γαρέφης
Πολιτ. : Γυμνόπουλος Νικολ.
Ανεξ. Λόχος Αυτοματιστών Στρατ.: Κιτσούλης
Πολιτ.: Καραγιάννης
1ος Λόχος ορεινών μεταφορών Στρατ.: Μουστάκας
2ος " " " ": Λαχτάρας
3ος " μεταγωγικών ": Φορφόλιας

Β΄ 16 Ταξιαρχία

Διοίκησις Στρατ. : Παλαιολόγος

Λοιπή σύνθεσις Επιτελείου μετά ανασυγκρότησιν άγνωστος

I Τάγμα Διοίκησις Στρατ. : Πάνος
Πολιτ. : Σάββας
Επιτελείον : άγνωστοι
Διοικηταί Λόχων 1ου Λόχου Στρατ.: Πασσάς
2ου " ": Μάρκος
3ου " ": ;

II Τάγμα Διοίκησις Στρατ. : Λιακόπουλος
Πολιτ. : Θύμνιος
Επιτελείον : άγνωστοι
Διοικηταί λόχων 1ου Λόχου Στρατ.: Στάμκος
2ου " ": Φλόγας
3ου " ": Καταχιώτης
Λόχου Μηχαν. : άγνωστος

III Τάγμα μη εξακριβωθείσης της ταυτότητος

Γ. 27 Ταξιαρχία

Διοίκησις Στρατ. : Υψηλάντης (Ρώσιος Αλεξ.)
Πολιτ. : Ριζόπουλος Γεώργ.
Επιτελείον : άγνωστοι

I Τάγμα Διοίκησις Στρατ. : Νταλιάνης
Πολιτ. : Θύμνιος (Ντάγκας Κλεάνθης)
Επιτελείον : άγνωστοι
Διοικηταί Λόχων 1ου Λόχου Στρατ.: Καραβίδας
2ου " ": Ζώης
II Τάγμα Διοίκησις Στρατ. : Ερμής
Πολιτ. : Τάκης
Επιτελείον διαφωτίσ. : Θανάσης
Λοιποί άγνωστοι.
Διοικηταί Λόχων 1ου Λόχου Στρατ.: Θράσος
2ου " ": Ναούμ
Υποδειγμ. : Λάμπρος
Λόχου Μηχαν. : Βαγγέλης

Δ. 107 Ταξιαρχία

Διοίκησις Στρατ. : Μπαρμπαλιάς
Πολιτ. : Βολάνης
Επιτελάρχης : Τάσος

Ι Τάγμα Διοίκησις Στρατ. : Αποστόλης
Πολιτ. : Αναστάσης
Επιτελείον : άγνωστοι
Διοικηταί Λόχων 1ου Λόχου Στρατ.: Τσάρας
Πολιτ.: Τίγρις
2ου Λόχου Στρατ.: Σαμάνης
Πολιτ.: Πάσχος
3ου Λόχου Στρατ.: Πέικος
Λόχου Μηχανημ.: Τανούρης

ΙΙ Τάγμα Διοίκησις Στρατ. : Κόλιας
Πολιτ. : Σπίθας
Επιτελείον : άγνωστοι
Διοικηταί Λόχων 1ου Λόχου Στρατ.: Καρακίτσος
Πολιτ.: Βίκτωρ
2ου Λόχου Στρατ.: Κολοκοτρώνης
3ου " " : Ζήρος

ΙΙΙ Τάγμα Διοίκησις Στρατ. : Μαλέτσικος
Πολιτ. : Αποστόλης
Επιτελής : Κίτσος
Λοιποί άγνωστοι
Διοικηταί Λόχων 1ου Λόχου Στρατ.: Αντώνης
2ου " " : Φωτεινός
3ου " "

Ε. 102 Ταξιαρχία

Διοίκησις Στρατ. : Γιαννούλης
Πολιτ. : Γιώργης
Επιτελάρχης : Περικλής εκ Βόλου
Πληροφοριών : Βασίλης

Ι Τάγμα Διοίκησις Στρατ. : Παλαιολόγος Κων.
Πολιτ. : Κότσυφας Ιωάν.
Επιτελείον : άγνωστοι
Διοικηταί Λόχων 1ου Λόχου Στρατ.: Κουρεμένος
2ου " " : Σιδέρης
3ου " " : Μπανιάς
ΙΙ Τάγμα Διοίκησις Στρατ. : Γρεβενιώτης
Πολιτ. : Ομηρος
Επιτελείον Επιτελής : Τάσος Διαμαντής
Πληροφοριών : Θαλασσινός
Επιμελητής : Αλέκος
Διοικηταί Λόχων 9ου Λόχου Στρατ.: Θύμιος
10 " " : Θωμάς
11ου " " : Χρυσουλίδης
Λόχον Μηχανημ. : Άγνωστος

ΙΙΙ Τάγμα Διοίκησις Στρατ. : Αυγερινός
Πολιτ. : Παυλίδης Λάζαρος
Επιτελείον : άγνωστοι
Διοικηταί Λόχων 1ου Λόχου Στρατ.: Λάμπρος
Πολιτ.: Πέτρος.
2ου Λόχου Στρατ.: Πέτρος
3ου Λόχου " : άγνωστος
Ανεξάρτητος Λόχος αυτοματιστών Στρατ.: Γιαννόπουλος
Πολιτ.: Ματθαίος

ΣΤ. 105 Ταξιαρχία

Διοίκησις Στρατ.: Παύλος (Τομπολίδης)
: Σταύρος Πιτιανούδης
Επιτελάρχης: Βασίλης
Λοιποί άγνωστοι

Ι Τάγμα Διοίκησις Στρατ. : Θύμνιος
Λοιπή σύνθεσις και οργάνωσις άγνωστος

ΙΙ Τάγμα Διοίκησις Στρατ.: Αλευράς
Πολιτ.: Παύλος
Επιτελείον
Διοικηταί Λόχων 1ου Λόχου Στρατ.: Ανδρούτσος
2ου " " : Μάνθος
3ου " " : Γιούρος

ΙΙΙ Τάγμα Διοίκησις Στρατ. : Μακεδόνας
Λοιπή σύνθεσις και οργάνωσις άγνωστος
Διοικηταί Λόχων 9ου Λόχου Στρατ.: Ξάνθος
10ου " " : Σκοτίδας
Διμοιρία Μηχαν.: Γρίβας

ΙV Λόχος αυτοματιστών Στρατ. Ντίνος πρώην Δ/τής Τάγματος

Ζ. 18 Ταξιαρχία

Διοίκησις Στρατ. : Βαγενάς
Πολιτ. : Κατσάκος Λευτέρης
Επιτελάρχης : Φωκάς (Κεβρεκίδης
Πληροφοριών : Φώτης (Γουμπέρης Αντώνιος)
Επιμελητείας : Ολύμπιος (Ιορδανίδης Λέων)
Βοηθός : Κούφης Παύλος
Αυτοαμύνης : Θεσσαλός (Τσιτσίπας)
Διαφωτιστής Ν.Ο.Φ: Βελάκης Δημήτρ.

Ι Τάγμα Διοίκησις Στρατ.: Τζαβέλλας
Πολιτ.: Σπαρτάκος (Παπαστεργίου Πασχάλης)
Επιτελείον: : Άγνωστοι
Διοικηταί Λόχων 1ου Λόχου Στρατ. : Σούλιος
2ου " " : Πέτσιος

ΙΙ Τάγμα Διοίκησις Στρατ.: Αργύρης Κοβάτσης
Πολιτ.: ;
Επιτελείον : άγνωστοι
Διοικηταί λόχων : άγνωστοι
Λόχος ασφαλείας Ταξιαρχίας Στρατ.: Μπλιάγκας

Λόχος Μηχανημάτων " : " : Γαλάνης
Διλοχία Σαμποτέρ : " : Μπάρμπας
Διοικηταί Λόχων : " : Χρήστος
" : Σωτήρης
Ιππικόν : Νεστορίδης Ιωάννης

Η. Αρχηγείον Βερμίου

Διοίκησις Στρατ.: Λευτεριάς
Πολιτ.: Θέμης
Επιτελείον : Αγνωστοι

595 Τάγμα Διοίκησις Στρατ.: Μπέρτσος
Πολιτ.: Μαρίνος
Επιτελείον : άγνωστοι
Διοικητής Λόχου Στρατ.: Αναστάσης
" Διμοιρ. Μηχανικού Στρατ.: Άγρας

31 Τάγμα Διοίκησις Στρατ.: Μπαρούτας
Επιτελείον : Αγνωστοι
Δ/τής Λόχου Διοικήσεως: Μακρής
Έτερα τμήματα δεν διαθέτει.

Θ. Αρχηγείον Πιερίων-Ολύμπου

Διοίκησις Στρατ. : Δήμος Σιδηρόπουλος
Πολιτ. : Ηλίας εφιχθείς εκ Κ/Τ
Επιτελής : Τάκης
Επιμελητής : Πεθαίνης Ιωάν.
Βοηθός : Αχιλλέας
Διαφωτιστής : Φλαμπουριάς
Βοηθός : Μποέμ
Πληροφοριών : Νέγρος
Υγ. Υπηρεσίας: Χουζούρης
Διαβιβάσεων : Τάκης εκ Σκουτέρνας
Συνεργείου Ραπτών: Τάκης
Αρχηγοί Γιαφκών: (Π.Κ.Π)
εις Γκουτσούπια: αρχηγός Κόλιας εκ Σερβίων
εις Σκούλιαρη Ο.1509: αρχηγός Κακούλης Νίκος εκ Σκούλιαρης
εις Αγκάθια ": Σβάρνας εκ Λιτοχώρου
εις Κολυνδρόν ": Βόας ψευδ. εκ περ. Κολυνδρού
εις Πολύφυτον Ο.1613 ": Μαυρομιχάλης
Λόχος Διοικήσεως Στρατ.: Βάσος Μακρυγιάννης εκ Σκουτέρνας

Ι Τάγμα Διοίκησις Στρατ. : Επαμεινώνδας
Πολιτ. : ;
Επιτελείον Επιτελής : Λευτέρης
Διαφωτιστής: Λευτέρης (έτερος)
Ιατρός : Μάκης
Διοικηταί Λόχων 1ου Λόχου Στρατ.: Ματαπάς
(Νικολ. Γκέκας εκ Λιτοχώρου)
Πολιτ.: Λαμπράκης
2ου Λόχου Στρατ.: Καρατζάς Γεώργ.
3ου Λόχου ": Βόλγας

ΙΙ Τάγμα Διοίκησις Στρατ. : Μακεδών
Διοικηταί λόχων 1ου Λόχου : Αγνωστος
2ου " : Βάνιας
(υπό συγκρότησιν λοιπά τμήματα)

Τάγματα ων δεν εξηκριβώθη η υπαγωγή και ευρισκόμενα εις Γράμμον

α) Τάγμα Ανδρεάδη διελύθη των συμμοριτών ενταχθέντων 16 Ταξιαρχίαν

β) Τάγμα Δούκα δεν εσημειώθη, πιθανώς διελύθη

γ) Τάγμα Δημ. Νεολαίας Διοίκησις Στρατ.: Σουμάδης
Σύνθεσις άγνωστος

δ) Τάγμα Διοίκησις Στρατ. : Τάκης Λαζαρίδης
Σύνθεσις άγνωστος

ε) Τάγμα Διοίκησις Στρατ. : Θύμνιος (Πλάτσας)
Πολιτ. : Διαμαντής
Επιτελείον : άγνωστοι
Διοικηταί Λόχων 1ου Λόχου Στρατ.: Ολύμπιος
Πολιτ.: Λεμονιάς
2ου Λόχου Στρατ.: Νίκας Νικόλαος
Πολιτ.: Παράσχος
3ου Λόχου Στρατ.: Ορέστης
Λόχου Μηχανηματ. Στρατ.: Εύριπος

στ) Τάγμα νεοσυγκροτηθέν και υπαγόμενον εις Αρχ. Δ.Μακεδονίας
Διοίκησις Στρατ. : Τζαβέλλας
Πολιτ. : Αγνωστος
Επιτελείον : άγνωστοι
Διοικηταί Λόχων 1ου Λόχου Στρατ.: Μπότσαρης
2ου " " : Πλάτανος
3ου " " : Αποστόλης
Ίλη ιππικού Δ/τής Στρατ. Ξάνθος

2. Αρχηγείον Ηπείρου

Διοίκησις Στρατ. : Μεσσήνης (Καλιανέσης Γεώργιος)
Πολιτ. : Παύλος Αρβανίτης (Κολιγιάννης Κώστας
Επιτελείο : άγνωστοι

Ι Τάγμα Διοίκησις Στρατ. : Φωκάς (Παπαδόπουλος Ευάγγελος)
Πολιτ.: Ζυγούρης Βασίλειος
Επιτελής : Βρασίδας (Κουνουργιός Χρ.)
Λοιποί άγνωστοι
Διοικηταί Λόχων 1ου Λόχου Στρατ.: Βασιλαράς
Πολιτ. : Μπρέντας
2ου Λόχου Στρατ.: Αμανατιάδης Γεώργ.
Πολιτ.: Καλαμιώτης (Πλιάτσικας Φάνης)
Λόχου Μηχανημάτων άγνωστοι

ΙΙ Τάγμα Διοίκησις Στρατ.: Σκεύης Σπυρ.
Επιτελής : Δούναβης (Ευαγγέλου Βασίλειος)
Λοιποί άγνωστοι

Διοικηταί Λόχων 1ου Λόχου Στρατ. : Καμίτσης (Στολάκης Μ.)
Πολιτ. : Τσαμέτης
2ου Λόχου Στρατ.: Νάστος (Μέντης Βασίλ)
Πολιτ.: Λάλος
Λόχου Μηχανημάτων Στρατ.: Αλκης(Κουτουράς Δημ)

ΙΙΙ Τάγμα Διοίκησις Στρατ.: Αλκης Χωτούρας νοσηλευόμενος
Πολιτ.: Αχιλλέας (Τζουρτζούλης Αχιλ.)
Επιτελής : Ζέλτας Χρήστος
Λοιποί άγνωστοι
Διοικηταί Λόχων 1ου Λόχου Στρατ. : Γκουέζος Ευάγ.
Πολιτ. : Κιάμος πιθανώς
ΙΙου Λόχου Στρατ.: Άγνωστος
Πολιτ.: Σιδηρόπουλος Ιωάν.
Λόχου Μηχανημάτων Στρατ.: Κιτσικόπουλος Ν.

IV. Τάγμα Διοίκησις Στρατ. : Παπαδημητρίου Σπύρος
Πολιτ. : Παπαδόπουλος Νικολ.
Επιτελής : Στάθης
Λοιποί άγνωστοι
Διοικηταί Λόχων 1ου Λόχου Στρατ.: Νικ. Παπανικολάου
Πολιτ.: Σωκράτης
2ου Λόχου Στρατ.: Βασίλειος
Ανεξαρτήτου Διμοιρίας Στρατ.: Πασσάς
Λόχου Μηχανημάτων Στρατ. : Λουκάς

V Τάγμα νεοσυγκροτηθέν Διοίκησις Στρατ.: Πετρίτης
Σύνθεσις τούτου άγνωστος
Ανεξάρτητος Λόχος Νέων Στρατ. : Νώντας
" : Σδράβος
308 Ανεξάρτητος Διλοχία : Λευτέρης
Π.Κ.Π : Πιπέρης

3. Κλιμάκιον Γεν. Αρχηγείου Νοτίας Ελλάδος

Διοίκησις Στρατ.: Καραγιώργης Κώστας
: Βενετσανόπουλος πρώην επιτελάρχης Α.Θ
: άγνωστον ποίαν θέσιν κατέχει.

Υπό το κλιμάκιον τούτο υπάγονται τα Αρχηγεία Θεσσαλίας και Ρούμελης (πιθανώς και Πελοποννήσου).

4. Αρχηγείον Θεσσαλίας

Διοίκησις Στρατ. : Γιώτης
Πολιτ. : Ζήσης Ζωγράφος (πιθανώς)
Επιτελάρχης : Αμαρμπέης (Καλλίνος Θεόδωρος
Ιον Γραφείον Δ/ντής : Ζαφείρης βασίλειος
ΙΙον " " : Κοτούζας Δημ.
ΙΙΑ " " : Μωρηάς Αλέκος
ΙΙΙ " " : Παπαβασιλείου Ευάγγελος
Τμήμα Διαφωτήσεως : Καραγιώργης Ευστάθιος
" επιμεληταίας : Λουλές Θωμάς
" Κρυπτογράφων : Σπάρος Φίλιππος
" Διαβιβάσεων : Γιάκας Χαρίλαος
" Πολιτικοφυλακής: Καραμπίνας Δημ.
" Τύπου : Τράβας Κων/νος
" Υγ. Υπηρεσίας : Σκύφτης Τάκης

Αξ-κοί εν διαθεσιμότητι:
Φώντας (Παπανικολάου Ξενοφών)
Ιμαμος (Παπαδημητρίου Περικλής)
Δασκαλογεώργος (Παπαθανασίου Γεώργιος)

Α. Ταξιαρχία

Διοίκησις Στρατ. : Ολυμπίσιος(Λευτέρης Παπαστεργίου)
Πολιτ. : Κώστας
Επιτελείον : άγνωστοι

I Τάγμα Διοίκησις Στρατ.: Αβραάμ Καραγιαννίδης
Πολιτ.: Κόκκινος (Κατσαμάκης Δημ.)
Επιτελείον άγνωστοι
Διοικηταί Λόχων 1ου Λόχου Στρατ.: Τσαμούρας
2ου " " : Τζαβάρας

II Τάγμα Διοίκησις Στρατ. : Φοίβος
Πολιτ. : Κεβόρ
Επιτελείον : άγνωστοι
Διοικηταί Λόχων 5ου Λόχου Στρατ. : Φιτσιλής Ιωάννης
Πολιτ.: Αντύπας Νικολ.
6ου ΛόχουΣτρατ. : Μάνταλος Ιωάν.
Πολιτ. : Βυζερόπουλος Γεώργ.

III Τάγμα Δημ. Νεολαίας Διοίκησις Στρατ.: Χαραρίας Μπολασίκης
Πολιτ.: Χρ. Βαζούρας
Επιτελείον Επιτελής : : Τουλόπουλος Πέτρος
: : Καλτσάς
Λοιποί άγνωστοι
Διοικηταί Λόχων 1ου Λόχου Στρατ.: Πλάτανος (Κωστόπουλος)
Πολιτ.: Ζιώγας Χαραλ.
2ου ΛόχουΣτρατ. : Χαρίτος Κω/νος
Πολιτ. : Γουρνόμπασης Γεώργ.

Β. Ταξιαρχία

Διοίκησις Στρατ.: Μπαντέκος (Νικολ. Μπαλαλάς)
Πολιτ. : άγνωστος
Επιτελείον : άγνωστοι

I Τάγμα Διοίκησις Στρατ.: Ασπροπόταμος
Πολιτ.: άγνωστος
Επιτελείον : άγνωστοι
Διοικηταί Λόχων 1ου Λόχου Στρατ.: ;
2ου Λόχου Στρατ.: Σιόκας
Πολιτ.: Σταύρος

II Τάγμα Διοίκησις Στρατ.: Κούρτης γεώργιος
Πολιτ.: άγνωστος
Επιτελείον : άγνωστοι
Διοικηταί Λόχων : άγνωστοι

III Τάγμα Διοίκησις Στρατ. : Νικηφόρος (Καρκανής)
Λοιπή σύνθεσις άγνωστος
Διοικηταί Λόχων 1ου Λόχου Στρατ.: Καραντάθης
2ου Λόχου " : Φεγγάρης

Γ. Ταξιαρχία

Διοίκησις Στρατ. : Πυθαγόρας (Μπελκάκης Γεώργιος)
Πολιτ. : άγνωστος
Επιτελείον : άγνωστοι

I Τάγμα Διοίκησις Στρατ.: Πρίκος
Πολιτ.: άγνωστος
Επιτελείον : άγνωστοι
Διοικηταί Λόχων 1ου Λόχου Στρατ.: Παπαδόγιαννος Αθαν.
Πολιτ.: Οικονόμου Στέλιος
2ου Λόχου Στρατ.: Καρακλιός Στάθης
Πολιτ.: Κάκος
3ου Λόχου Στρατ.: Τσάντζαλος Σωτήρ.

II Τάγμα Διοίκησις Στρατ. : Παπαγεωργίου Τάκης
Πολιτ. : Καρκανής Τάκης
Επιτελείον : Κοτσαύτης Αθανάσ.
Τσαμπούρης Τάκης
Διοικηταί Λόχων 1ου Λόχου Στρατ.: Αϊνατζίδης
Πολιτ.: Τσούμας Σωτήριος
2ου Λόχου Στρατ.: Μπεγλένης
Πολιτ.: Λαγός Νικόλ.
3ου Λόχου Στρατ.: Ντάικος
Λόχου Μηχανημάτων Στρατ.: Νούσκας Δημήτ.
Πολιτ.: Κακιώρας

III Τάγμα Διοίκησις Στρατ. : Νικολάου
Λοιπή σύνθεσις άγνωστος

Δ. Ταξιαρχία

Διοίκησις Στρατ. : Φερραίος (Μιχ. Παπαδάμος)
Πολιτ. : Μαντηλάς Νικ.
Επιτελείον : άγνωστοι

I Τάγμα Διοίκησις Στρατ.: Βύρων
Πολιτ.: Άγνωστος
Επιτελείον άγνωστον
Διοικηταί Λόχων 1ου Λόχου Στρατ.: Λαοκράτης
2ου Λόχου " : Αστέρης
3ου Λόχου " : Ράντσος

II Τάγμα Διοίκησις Στρατ.: Ανέστης (Κάτσικος Αν)
Πολιτ.: Άγνωστος
Επιτελείο Επιμελητής : Σαρακατσάνος Τάκης
Λοιποί άγνωστοι
Διοικηταί Λόχων 1ου Λόχου Στρατ.: Παρλαπάνος Θεόδωρος
Πολιτ.: Αντώνης
2ου Λόχου Στρατ.: Παιζάνος
Πολιτ.: Χρήστος
3ου Λόχου Στρατ: Ασπροπόταμος
Πολιτ.: Θωμάς

III Τάγμα Διοίκησις : Στρατ.: Χρυσόστομος
Πολιτ.: Αγνωστος
Επιτελείον : άγνωστοι
Διοικηταί Λόχων 1ου Λόχου Στρατ.: Αβέρωφ

2ου Λόχου " : Ντούλας
3ου Λόχου " : Δράκος
Πολιτ.: Μολότωφ
Ανεξάρτητος Λόχος Σαμποτέρ Δ/τής: Ακλόνητος
31 Εμπεδον Στρατ. : Κουρθιούμης Ιωάννης
Εκπαιδευτής : Περίανδρος

Ε. Συγκρότημα Ιππικού

Διοίκησις Στρατ. : Στέφος Μανάκας
Πολιτ. : Πάστρας
Επιτελείον επιτελής : Γεωργίου
Διαφωτίσεων : Μαρίκα σύζυγος Στεφ. Μανάκα
Πληροφοριών : Πέτρος Μπήτος
Επιμελητείας : Πέτρος
Διοικηταί Ιλών 1ης Στρατ.: Γαζής (Περ. Οικονόμου)
Πολιτ.: Πλάτανος
2ας Στρατ.: Κίσσας
3ης " : Γαβριάς
4ης Στρατ.: Παπανδρέου
Πολιτ.: Κολοβός

ΣΗΜ. Εις το συγκρότημα φέρεται ενταχθέν και τμήμα εφίππων Καψάλη Αντάρα δρών περιοχήν Καλαμακίου ή Βουλγαρινής (Τ. 6727)

ΣΤ. Ανεξάρτητον Τάγμα Όθρυος

Διοίκησις Στρατ.: Φωτεινός
Πολιτ.: Κάτσανος Γεώργ.
Επιτελείον : Αγνωστοι
Διοικηταί Λόχων 1ου Λόχου Στρατ.: Άγνωστος
2ου Λόχου " : Στυλογιάννης Θωμάς
Πολιτ.: Ναπολέων

Ζ. Ταξιαρχία Δυτικής Στερεάς Ελλάδος

Διοίκησις Στρατ. " : Αθανασίου
Πολιτ. " : Μπέικος Παύλος
Επιτελάρχης " : Αίας (Ραχούτης Αλέξανδρος)
Ι Γραφείον " : Δασκαλάκης (Παπανικολάου Βασίλειος)
ΙΙ " " : Ζαχαρίας (Τσοπανάκης Κων/νος)
ΙΙ " " : Πανουριάς
Επιμελητείας " : Θεογιάννης Δημ.
Υγ.Υπηρεσίας " : Κίκκινος

Ι Τάγμα Διοίκησις Στρατ. " : άγνωστος Παππούας
Πολιτ. " : Ζώης Πάνος
Επιτελής " : Αριστείδης (Θεοχάρης Αριστείδης)
Διοικηταί Λόχων 1ου Λόχου :Στρατ. Αλυφαντής
2ου " : Στρατ. Πελεκάνος
Λόχου Μηχανημάτων : Στρατ. Βάρναλης

ΙΙ Τάγμα Διοίκησις Στρατ : Περικλής
: Πολιτ. Καπλάνης
Επιτελείον : Άγνωστοι

Διοικηταί Λόχων 1ου Λόχου Στρατ.: :Αμπάρτζης
2ου Λόχου Στρατ.: Βραχωρίτης
3ου Λόχου Στρατ.: Βάρδας

III Τάγμα Διοίκησις Στρατ. : Δαφνομήλης
Λοιπή σύνθεσις άγνωστος

5. Αρχηγείον Ρούμελης

Διοίκησις	Στρατ.	:	Διαμαντής (Αλεξάνδρου Ιωάννης)
	Πολιτ.	:	Κότουρας Βασιλ.
Επιτελάρχης		:	Κιλισμάνης Ιωάννης
I Γραφείον		:	Ψιλορείτης
III «		:	Αλέκος
Διαβιβάσεων		:	Οδυσσέας
Επιμελητείας		:	Πεντεδέκας
Υγ. Υπηρεσίας		:	Λάιος

Η ανωτέρω σύνθεσις εκ πληροφοριών Α΄Σ.Στρατού.

Υπολείμματα τούτου μετά εκκαθαριστικάς επιχειρήσεις Ρούμελης εισήλθον περιοχήν Σώματος.

Νοσοκομεία Μοναστήριον-Γιουγκοσλαυΐας
Κουμάνοβον "
Κότσανε "
Κορυτσά - Αλβανίας
Μοσχόπολις "
Γιαννοχώρι (Ν.1636)
Νονόπυλον (Ν.1437)

Αναρρωτήρια Φούρκα (Ν.1503)
Χρυσή (Ν.1916)
Κάντζικον (Ν.1310)
Κοτύλη (Ν.2122)
Αγ. Ζαχαρίας (Ν.1332)
Κυψέλη (Ν.1338)
Σλήμνιτσα (Ν.1338)
Λειβαδότοπος (Ν.1932)
Ηυξός (Ν.2669)
Ζέρμα
Ψαράδες (Ν.2977)
Τσαμαντάς (Ρ.6066)
(Τ.645555) Κισσάβου

Γενικαί αποθήκαι κυρίως εντός αλβανικού εδάφους εις (Ν.1640)

Αποθήκαι τροφίμων Κρανιές (Ν.3465)
Φούρκα (Ν.1503)
Αγ. Γερμανός (Σ.4077)
Λιβαδότοπος (Ν.1932)
Αγκαθωτόν (Ν.2965)
Παλαιοχώρι (Ν.1230)
Βροντερόν (Ν.2768)
Τσαμαντάς (Ρ.6066)
Πύλη (Ν.2970)
Καλλιπεύκη (Τ.4272)
Σφήκα (Ν.3869)
Επί Κισσάβου (Τ.645555)

Κοτύλη (Ν.2122)
" (5. 658558)

Αποθήκαι πυρομαχικών

Χρυσή (Ν.1916)
Πευκόφυτον (Ν.1819)
Μυροβλήτης (Ν.1625)
Κοτύλη (Ν.2122)
Λάγγα (Ν.2824)
Πύλη (Ν.2970)
Κοπάνες (Ν.3583)

Συνεργεία
Πυξός (Ν.2669)
Λυκορράχη (Ν.1216)
Αετομηλίτσα (Ν.0921)
Λαιμός (Ν.3877)
Επί Κισσάβου (Τ.645555)
Λάγγα (Ν.2824)
Πευκόφυτον (Ν.1819)
Λάϊστα (Σ.1483)
Ζηλωπεύκη (Τ.4272)

Στρατόπεδα ομήρων. Γιαννοχώρι (Ν.1636)
αιχμαλ. Στρατιωτών και συμμοριτών. Μοναστήρι Παναγιάς (Ν.1807)

I. Οργάνωσις Συμμοριακών Τμημάτων

1. Αρχηγείον α) Διοίκησις Στρατιωτικός
Πολιτικός Επίτροπος
β) Επιτελείον Επιτελάρχης
Γραφεία I,II,IIα,III,IV
Δ/σις Επιμελητείας
" Δικαστικού
" Λαικής Πολιτοφυλακής
" Υγειον. Υπηρεσίας
Διοίκησις Διαβιβάσεων
" Πυροβολικού
γ) Αντιπροσ. Πολιτ. Οργανώσεων ΝΟΦ
" " " ΑΦΖ
" " " ΕΠΟΝ
" " " ΑΚΕ
" " " ΣΕΓ
δ) Λόχος Διοικήσεως
ε) Λόχος Ασφαλείας
Περιλαμβάνει κανονικώς 3 Ταξιαρχίας

2. Ταξιαρχία. α) Διοίκησις Στρατιωτικός
Πολιτ. Επίτροπος
β) Επιτελείον Επιτελάρχης
Γραφεία I,II,IIα,III,IV
" Επιμελητείας
" Λαϊκής Πολ/κής
" Υγειον. Υπηρεσίας
Τμήμα Διαβιβάσεων
γ) Λόχος Διοικήσεως περιλαμβάνων
ομάδα Ασφαλείας
Διμοιρίαν Ελευθέρων σκοπευτών
" Σαμποτέρ
Ομάδα γεφυροποιών
" Σκαπανέων
δ) Λόχος αυτοματιστών

Εκάστη Ταξιαρχία διαθέτει τρία Τάγματα
Πυροβολικόν διατίθεται υπό Αρχηγείου αναλόγως αποστολής.

3. Τάγμα η γνωστή
Έκαστον Τάγμα περιλαμβάνει 3 Λόχους Πεζικού και Λόχου Μηχανημάτων.

4. Λόχος αυτοματιστών
Δύναμις : 70 περίπου
1. Οπλισμός : τρία μυδράλια και πάντες οι λοιποί αυτόματα, χειροβομβίδες.
2. Αποστολή : Ταχυκίνητον τμήμα κρούσεως ή διεισδύσεως

5. Διμοιρία : Ελευθέρων Σκοπευτών
Δύναμις : 25-30 επίλεκτοι συμμορίται
Οπλισμός : άπαντες Τόμιγκαν
Αποστολή : Διεισδύσεως εις ωρισμένον τομέα, συλλογή πληροφοριών, προσβολή κινουμένων τμημάτων και οχημάτων καταστροφή τηλ. γραμμών, προσβολή τμημάτων εκ των νώτων

6. Διμοιρία Σαμποτέρ
Δύναμις : 30 περίπου
Οπλισμός : ως επί το πολύ αυτόματα
Υλικά καταστροφής: Νάρκαι (αντιαρματικαί, προσωπικού, Τ.Ν.Τ ακεριαία και πυραγωγά.

7. Πυροβολικόν
Εις την περιοχήν του Σώματος τα εκδηλωθέντα και γνωστά πυροβόλα ανέρχονται εις 12, ευρισκόμενα εις την περιοχήν του Γράμμου.

9. Διαβιβάσεις
Το Γενικόν Αρχηγείον διαθέτει 2 ασυρμάτους εν τη έδρα του και ραδιοσταθμού ευρισκομένου εις το εξωτερικόν. Τηλέφωνα συνδέοντα Αρχηγεία και κυρίως την περιοχήν από Γράμμου προς Πρέσπαν. Τα Αρχηγεία και Ταξιαρχίαι ομοίως διαθέτουν ανά ένα ασύρματον Νο 18 ή Νο 22 και τηλέφωνα.

Τα περισσότερα των Ταγμάτων διαθέτουν ασυρμάτους και πάντα τηλέφωνα. Ομοίως συνδέσμους.

Χρήσις ασυρμάτων περιωρισμένη ελλείψει συσσωρευτών

II Εξοπλισμός και υλικόν

α) Οπλισμός : Ο εν χρήσει ελαφρός ολπισμός των συμμοριτών οπλ/λα υποπολ/λα, τυφέκια) είναι κυρίως Αγγλικής προελεύσεως.

Τα πολ/λα και μυδράλια είναι Ιταλικής και Γερμανικής τοιαύτης.

Τα μέχρι σήμερον εκδηλωθέντα πυρ/λα είναι γερμανικά των 7,5. Πλήν των ανωτέρω διατίθενται αντιαρματικές γροθιές και χειροβομβίδες ΜΙΛΣ και Πολωνίας και Α/Α πολ/λα δίδυμα.

β) Πυρομαχικά: Πλήν της περιοχής Αγράφων-Κόζακα εις πάσας τας λοιπάς διατίθενται εν αφθονία.

Δυσχέρεια παρουσιάζεται εις τον εφοδιασμόν διά βλημάτων πυρ/κού ελλείψει κτηνών.

γ) Ιματισμός και Υπόδησις : Διά της εισαγωγής εκ του εξωτερικού υφάσματος ήρξατο η κατασκευή στολών υπό συνεργείων και πολλά τμήματα ενεδύθησαν εξ αυτών. Ομοίως πολλά τμήματα ανεδύθησαν διά στολών ετοίμων παραληφθεισών εκ του εξωτερικού. Μέγα μέρος όμως των συμμοριτών φέρει πολιτικάς ενδυμασίας και εις αθλίαν κατάστασιν.

Υποδήματα παρέλαβον με εκ του εξωτερικού και συνεχώς παραλαμβάνουν πλήν όμως δεν δύνανται ταύτα να καλύψουν τας ανάγκας των τμημάτων και το μέγα μέρος των συμμοριτών φέρει «Γουρουνοτσάρουχα» ή ά έκαστος έφερεν εκ της οικίας του.

III. Τρόφιμα

Ταύτα έχουσιν επαρκή εις πάσας τας περιοχάς λόγω των διαρπαγών, πλήν της περιοχής Γράμμου εις ην συνεκεντρώθησαν πολλαί δυνάμεις και ελλείπουσι τα μεταφορικά μέσα προς εισαγωγήν μεγαλυτέρων, των ών εισάγονται, ποσοτήτων εκ της Αλβανίας και Γιουγκοσλαυΐας. Το πρόβλημα της διατροφής των συμμοριτών του Γράμμου σοβαρώς απασχολεί την ηγεσίαν αυτών .

Λίαν αισθητή είναι η έλλειψις άλατος και ελαίου.

IV. Ηθικόν Συμμοριτών

Εκ των μέχρι σήμερον πληροφοριών και συμπερασμάτων ποσοστόν 30% πιστεύει εις τον αγώνα, είναι φανατικόν εις την διεξαγωγήν τούτου και το συγκρατούν τα υπόλοιπα 70%.

20-30 % είναι αμφιρρέποντες και αδιάφοροι, αίτινες και θα αγωνισθούν μετά των φανατικών.

Το υπόλοιπον ποσοστόν είναι βιαίως στρατολογηθέντες, οίτινες και θα προσπαθήσουν να δραπετεύσουν, πλήν όμως λόγω της τρομοκρατίας θα αγωνισθούν.

V. Ηθικόν πληθυσμού Συμμοριοκρατουμένων περιοχών

Το ηθικόν του πληθυσμού εις όλας τας περιοχάς πλήν Γράμμου-Βίτσι είναι καλόν και θα βοηθήση έτι περισσότερον εις την συντριβήν των συμμοριτών.

Εις την περιοχήν Γράμμου ελάχιστος πληθυσμός παραμένει καθόσον πλείσται οικογένειαι κατέφυγον εις ελεγχομένας υπό στρατού περιοχάς. Οι διαμένοντες εις τας υπό των συμμοριτών κατεχομένας περιοχάς είναι φίλα φρονούντες προς τούτους.

Εις την περιοχήν Βίτσι δέον να υπολογίζηται και το Σλαυομακεδονικόν στοιχείον, όπερ εάν δεν ενετάχθη εις τας συμμορίας εν τω συνόλω του, πάντως πρόσκειται προς τους συμμορίτας.

Εις τας υπολοίπους περιοχάς το ηθικόν του πληθυσμού εις καλόν σημείον.

VI. Αμυντικαί Οργανώσεις

Αύται συνίστανται εις πολ/λεία, ολμοβολεία, χαρακώματα, ατομικάς θέσεις μάχης, ναρκοπέδια και απλάς σειράς συρματοπλεγμάτων εις ωρισμένας περιοχάς προ των πολ/λείων.

Τα πολ/λεία και ολμοβολεία είναι σκεπασμένα διά 3 σειρών κορμών δένδρων και χώματος.

VII. Διαφώτισις και έντυπα

Το έργον της διαφωτίσεως έχει εξ ολοκλήρου ο Πολιτ. Επίτροπος της Μονάδος με τους βοηθούς του.

Ειδικόν γραφείον διαφωτίσεως διαθέτει μόνον το Γεν. Αρχηγείον

Εις πάσας τας λοιπάς Μονάδας την διαφώτισιν διευθύνει ο πολιτ. Επίτροπος.

Εκάστη Μονάς Αρχηγείου ή Ταξιαρχία έχει την εφημερίδα της 15 θήμερον ή μηνιαίαν.

Το Γεν. Αρχηγείον διαθέτει 2 τυπογραφικάς μηχανάς εις Πύλην ή Πυξόν περιοχής Πρεσπών εκδίδον την εφημερίδα «εξόρμηση»το περιοδικόν «Δημοκρατικός Στρατός» το δελτίον πληροφοριών (ημερήσιον) διάφορα έντυπα Πολιτικοοικονομικού περιεχομένου, προκηρύξεις και διάφορα βιβλία μεταφραζόμενα υπό ειδικού συνεργείου μεταφραστών εκ της Ρωσσικής.

IX Η εκ του Εξωτερικού Βοήθεια

Παραδοθέντες συμμορίται ομολογούν ότι η εκ του εξωτερικού παρεχομένη εις τους συμμορίτας βοήθεια είναι παντοειδής και εις μεγαλυτέραν κλίμακα παρέχεται υπό της Γιουγκοσλαυΐας.

Τα παρεχόμενα είδη μεταφέρονται δι' αυτ/των, Γιουγκοσλαυϊκών κυρίως μέχρι των συνόρων, ένθα εκφορτούμενα διά μεταγωγικών μεταφέρονται εις την περιοχήν Πρέσπας. Πολλάκις τα αυτ/τα ταύτα εισέρχονται εντός του ελληνικού εδάφους. Η από των συνόρων προς το εσωτερικόν προώθησις των εισαγωμένων εφοδίων συναντά μεγάλας συσχερείας ελλείψει μεταγωγικών κτηνών. Τα πλείστα των παραχωρηθέντων κτηνών εις τους συμμορίτας υπό της Γιουγκοσλαυΐας έθανον κατά την διάρκειαν του χειμώνος.

Συνήθη δρομολόγια επικοινωνίας μετά των ομόρων περιοχή ΑΧΛΑΔΑΣ (Ν.7877) - Περιοχή ΑΓ. ΓΕΡΜΑΝΟΥ (Ν.4077) -Περιοχή ΚΡΥΣΤΑΛΟΠΗΓΗΣ (Ν.3255) - Περιοχή ΜΟΝΟΠΥΛΟΥ (Ν.1537) - Περιοχή ΚΙΑΦΑΣ (Ν.0825) - Περιοχή ΠΡΟΣΗΛΟΥ (Ν.9303) - Περιοχή ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ.

Τα χρησιμοποιούμενα προς μεταφοράν των εφοδίων αυτοκίνητα και κτήνη κατά την επιστροφήν των και διά των ανωτέρω δρομολογίων μεταφέρουσι τραυματίας συμμορίτας προς νοσηλείαν εις τα Νοσοκομεία των ομόρων Κρατών.

Τ.Σ. Β΄ Σ.Στρατού ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ-ΕΞΑΙΡ.ΕΠΕΙΓΟΝΤΑ

Γραφείον Α2
Αριθ. Α.Π ΙΙ327

ΔΙΑΤΑΞΙΣ

Συμμοριακών Μονάδων εις περιοχήν Β΄Σώματος Στρατού
(Επί πληροφοριών μέχρι και Ι/7/48)

ΒΣΤ 904/2/7/48

ΜΑΚΑΡΙΤΗΣ ΑΧΙΛΛΕΥΣ
ΑΝΤ/ΡΧΗΣ ΠΕΖΙΚΟΥ
(Δ/ΝΤΗΣ Α2 ΓΡΑΦΕΙΟΥ)

ΠΡΟΣ: Τ.Σ.Ι,ΙΙ,VIII,IX,XV Μερ. Α/2
Δ.Ε.Θ.Α/2

ΚΟΙΝ: Γ.Ε.Σ/Α2
Α΄ και Γ΄ Σ.Στρατού Α2

Στρατηγόν Δ/τήν Σ.Σ
κ. Επιτελάρχην
Αρχ. Α΄Κλάδου
¨ Β΄ και Γ΄ Κλάδου
Γραφεία Α1-Δ2
ΕΑ-ΟΑΣ

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟΝ

ΓΕΩΡΓ. ΜΠΕΛΗΝΙΑΝΝΗΣ
ΤΑΓ/ΡΧΗΣ ΠΕΖΙΚΟΥ
Τ.Σ.Υ.

ΔΙΑΤΑΞΙΣ

Συμμοριακών δυνάμεων εις περιοχήν Β΄Σ. Στρατού

(Επί πληροφοριών μέχρι και 1/7/48)

ΓΡΑΜΜΟΣ:

Γεν.Αρχηγείον περιοχήν ΑΕΤΟΜΗΛΙΤΣΗΣ Νο 921 πιθανώς μεταφερθέν Αλβανίαν
Δυν 200

Αρχηγείον Δυτ. Μακεδονίας υπό ΧΕΙΜΑΡΑΝ και ΒΛΑΝΤΑΝ περιοχήν ΑΕΤΟΜΗΛΙΤΣΗΣ
Δυν 150

α) Περιοχή ΝΕΣΤΟΡΙΟΥ-ΠΕΝΤΑΛΟΦΟΥ

1. Ταξιαρχία υπό ΜΠΑΡΜΠΑΛΙΑΝ Σ.Δ ΠΕΥΚΟΣ (Ν.1529) 50
Τάγμα ΚΟΛΙΑ περιοχήν ΑΜΜΟΥΔΑ (Ν 2234)-ΑΛΕΒΙΤΣΑ (Ν.1936) ..180

Τάγμα ΓΑΡΕΦΗ (πρώην ΑΠΟΣΤΟΛΗ) περιοχήν ΓΚΟΥΡΟΥΣΑΣ (Ν.2223
200

Τάγμα ΓΑΡΕΦΗ διελύθη των υπολειμμάτων ενταχθέντων πιθανώς εις το πρώην Τάγμα ΑΠΟΣΤΟΛΗ.

2. 14 ταξιαρχία υπό ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΝ ΣΔ περιοχήν ΚΟΤΙΛΗΣ (Ν.3122)
50

Τάγμα ΒΟΛΑΝΗ (πρώην ΑΡΙΣΤΕΙΔΗ) περιοχήν ΠΟΡΤΑΣ (Ν.2819)
120

Τάγμα ΑΧΙΛΛΕΑ περιοχήν ΑΜΜΟΥΔΑ (Ν.2234) ΑΛΕΞΗ ΒΡΥΣΗ (Ν.2432)
120

Ανεξάρτητος λόχος αυτοματιστών πρώην ΚΙΤΣΟΥΛΗ περιοχήν ΚΡΥΟΝΕΡΙ (Ν.2620) 30

3. Λόχος Σχολής Υπαξ/κών υπό ΡΙΖΟΠΟΥΛΟΝ περιοχήν ΠΑΛΑΙΟΚΡΙΜΙΝΙ (Ν.2616) 80

4. Λόχος Ασυρματιστών υπό ΑΧΙΛΛΕΑ περιοχήν ΠΟΡΤΑΣ (Ν.2819) 35

5. Αναξάρτ. Λόχος ΑΧΙΛΛΕΑ περιοχήν ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑΣ (Ν.2710) 70

6. " " ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ περιοχήν ΤΑΛΙΑΡΟΣ (Ν.2606) 70

7. " " ΣΩΤΗΡΗ περιοχήν ΣΑΡΜΑΝΤΖΑ (Ν.2603) 70

8. Ταχιαρχία Δημ. Νεολαίας υπό ΣΟΥΜΑΔΗΝ περιοχήν ΔΟΥΤΣΙΚΟΥ (Σ.3199) 50

Τάγμα Δημ. Νεολαίας υπό ΛΑΜΠΡΟΝ Σ.Δ και 2 λόχοι περιοχήν ΠΑΛΑΙΟΚΡΙΜΙΝΙ (Ν.2616) και Λόχος υπό ΑΚΟΥΡΑΣΤΟΝ περιοχήν ΓΟΥΠΑΤΑ (Ν.2422) 200

Τάγμα Δημ. Νεολαίας υπό ΗΛΙΑΝ περιοχήν ΚΟΥΜΕΝΤΣΙ (Σ3399)-ΝΟΓΛΑΣ (Σ.3699)-ΤΖΟΥΜΑ (.Ν3701)-ΒΕΡΒΕΡΑ (Σ.4096) 250

Λόχοι μεταφορών 14 και 107 Ταξιαρχίας 160

Σύνολον Δύν. 2085

β) <u>Περιοχή ΣΑΜΑΡΙΝΑΣ</u>

1. Σ.Δ 16ης Ταχιαρχίας ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ πιθανώς ΣΚΟΥΡΤΖΑ (Σ.2698) Δύν. 50

Τάγμα ΛΙΑΚΟΠΟΥΛΟΥ περιοχήν ΧΟΥΡΟΥΝΑ (Σ.3294) - ΤΑΜΠΟΥΡΙ (Σ.3096) - ΑΝΝΙΤΣΑ (Σ.2795) Δύν 200

Τάγμα ΚΑΡΑΓΙΩΡΓΗ περιοχήν ΜΑΝΤΗΛΙΤΣΑ (Σ.2888) - ΒΑΣΙΛΙΤΣΑ (Σ.2589) - ΓΟΜΑΡΑ (Σ.2592) Δύν 120

Τάγμα πιθανώς υπό ΝΤΑΛΙΑΝΗ περιοχήν ΣΚΟΥΡΤΣΑΣ - ΑΝΝΙΤΣΑΣ Δύν 180

Διλοχία μεταφορών ΤΑΓΓΑ περιοχήν ΣΑΜΑΡΙΝΑΣ (Σ.2197) Δύν. 100

2. Ανεξάρτητον Τάγμα σαμποτέρ υπό ΤΖΑΒΕΛΛΑΝ δεν εσημειώθη Δύν. 150

Σύνολον Δύν. 800

γ) <u>Περιοχή ΚΟΝΙΤΣΗΣ</u>

1. Σ.Δ.105 ταξιαρχίας υπό ΤΟΜΠΟΛΙΔΗΝ ΚΕΡΑΣΟΒΟΝ (Ν.1104) Δύν. 50

Τάγμα ΑΛΕΥΡΑ περιοχήν ΚΛΕΦΤΗΣ (Σ.0697) Δύν. 100
Τάγμα ΜΑΚΕΔΟΝΑ ή ΠΑΝΟΥ περιοχήν ΚΛΕΦΤΗΣ. Δύν 150
Τάγμα ΘΥΜΙΟΥ πιθανώς περιοχήν ΚΑΣΤΑΝΙΑΝΗΣ (Ν.0708) 120

2. Σ.Δ. Ταξιαρχίας ΥΨΗΛΑΝΤΗ ΠΥΡΣΟΓΙΑΝΝΗ (Ν.0411) Δύν. 50

Τάγμα ΕΡΜΗ περιοχήν ΚΑΜΕΝΙ (Μ.9511) - ΓΚΟΛΙΟ. Δύν. 150
Τάγμα υπό άγνωστον περιοχήν ΜΕΤΣΟΡΑΒΙΑΝΗ (Ν.0311) Δυν. 150

Τάγμα υπό ΖΑΡΑΝ περιοχήν ΜΠΟΛΙΑΝΑ (Ν.0606) - ΓΥΦΤΙΣΣΑ (Ν.0706) Δυν. 150

3. Σ.Δ 102 ταξιαρχίας υπό ΓΙΑΝΝΟΥΛΗ περιοχήν ΒΟΥΡΜΠΙΑΝΗΣ (Ν.0314) 50
Τάγμα ΓΡΕΒΕΝΙΩΤΗ περιοχήν ΚΑΡΔΑΡΙ (Μ.9912) 250
Τάγμα ΑΥΓΕΡΙΝΟΥ περιοχήν ΣΤΕΝΟ (Ν.0012) 250

4. Τριλοχία Σχολής Αξ/κών υπό ΠΥΡΑΥΛΟΝ περιοχήν υψου 1840 (Ν.0000) - ΤΟΥΜΠΑ (Ν.000115) - ΖΥΓΟΣ (Μ.995118) 250

5. Τάγμα ΜΑΛΕΤΣΙΚΟΥ περιοχήν ΠΥΡΣΟΓΙΑΝΝΗΣ 200

6. Λόχος Σχολής Αξ/κών υπό ΝΤΙΝΟΝ εις ΖΕΡΜΑΝ (Ν.1512)..100

7. Λόχος αυτοματιστών ταξ. ΥΨΗΛΑΝΤΗ περιοχήν ΠΥΡΣΟΓΙΑΝΝΗΣ 60

8. Λόχος Μεταφορών 105 ταξιαρχίας περιοχήν ΚΕΡΑΣΟΒΟΥ (Ν.1104) 60

Σύνολον <u>2140</u>

δ) <u>ΠΥΡΟΒΟΛΙΚΟΝ</u>

1. Μοίρα υπό ΚΙΤΣΟΝ ΣΔ ΦΟΥΡΚΑ (Ν.1504) Δύν. 30
Ουλαμός περιοχήν ΓΚΟΛΙΟ (Μ.9713) " 50
Ουλαμός " ΓΥΦΤΙΣΣΑ (Ν.0806) " 50
Ουλαμός " ΚΛΕΦΤΗΣ (Σ.0697) " 50
Ουλαμός πιθανώς περιοχήν ΦΟΥΡΚΑΣ " 50

2. Μοίρα υπό ΙΩΣΗΦΙΔΗΝ-ΚΑΡΑΦΩΤΙΑΝ ΣΔ ΚΥΨΕΛΗ (Ν.2317) 30
Ουλαμός περιοχήν ΑΛΕΒΙΤΣΑΣ (Ν.1936) " 50
" " ΓΚΟΥΡΟΥΣΑ (Ν.222) " 50
" " ΚΥΨΕΛΗ " 50
" " μετά 16 ταξιαρχίας περιοχήν ΣΚΟΥΡΤΖΑΣ (Σ.2698) " 50

Σύνολον " 460
Γενικόν σύνολον περιοχής ΓΡΑΜΜΟΥ.............................. 5485

<u>ΓΝΩΣΘΕΙΣΑΙ ΑΠΩΛΕΙΑΙ ΑΠΟ 16-30/6/48</u>

Νεκροί εξηκριβωμένοι 685
Συλληφθέντες 39
Παραδοθέντες 51
Τραυματίαι 225
Σύνολον απωλειών <u>1000</u>

<u>ΑΠΩΛΕΙΑΙ ΣΥΜΜΟΡΙΤΩΝ ΕΙΣ ΣΤΕΛΕΧΗ</u>

α. Νεκροί. Κουρεμένος Λοχαγός Ταγ.ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ

ΜΙΧΑΛΗΣ " " ΑΡΙΣΤΕΙΔΗ

ΠΑΙΖΑΝΟΣ " Ταξ. ΥΨΗΛΑΝΤΗ

ΣΤΡΑΓΓΟΥΛΗΣ " Ταγ. ΑΡΙΣΤΕΙΔΗ

ΘΕΟΦΙΛΟΣ " " ΛΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ
ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣ " Λόχ. Αυτομ. ΚΙΤΣΟΥΛΗ

ΜΟΡΑΒΑΣ " πολ. Επίτρ. Ταγ. ΑΡΙΣΤΕΙΔΗ

ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ " " ΚΑΡΑΓΙΩΡΓΗ

3 έτεροι λοχαγοί ων τα ονόματα δεν εγνώσθησαν
1 συμμορίτισσα λοχαγός ης το όνομα δεν εγνώσθη.

ΦΟΥΚΤΑΣ	Ανθ/γός	ΤΑΓ. ΚΟΛΙΑ
ΝΙΚΟΣ	"	"
ΖΩΙΤΣΑ	Ανθ/γός	"
ΣΤΕΦΑΝΟΣ	"	"
ΜΗΤΣΟΣ	"	"
ΠΕΡΙΣΤΕΡΑ	"	"

6 Ανθ/γοί Διμοιρίται ων δεν εγνώσθησαν τα ονόματα (4 Τάγ. Γαρέφη και 2 λόχου Παϊζάνου).

β. Τραυματίαι.

ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ	Δ/ΤΗΣ 587	Τάγματος
ΗΛΙΑΣ	Δ/ΤΗΣ "	Τάγματος Λ. Νεολαίας
ΓΡΙΒΑΣ	Λοχαγός	Τάγματος Γαρέφη
ΒΑΣΙΛΗΣ	"	" Αχιλλέα
ΚΙΤΣΟΥΛΗΣ	"	Ανεξ. Λόχου Αυτοματιστών

δ. Περιοχή ΤΖΟΥΜΕΡΚΩΝ

Αρχηγείον ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ πιθανώς υπό ΓΙΩΤΗΝ Σ.Δ περιοχήν ΠΡΑΜΑΝΤΑ (Σ.2232) Δυν. 100

1. 166 ταξιαρχία ΠΥΘΑΓΟΡΑ Σ.Λ περιοχήν ΑΓΝΑΝΤΑ (Σ.2027) Δύν. 50
   Τάγμα ΠΡΙΚΟΥ περιοχήν ΠΛΑΚΑΣ (Σ.1626) - ΚΟΥΚΟΥΛΙΑ (Σ.1622) Δύν. 150
   Τάγμα ΝΙΚΗΦΟΡΟΥ περιοχήν ΠΡΑΜΑΝΤΑ (Σ.2232) Δύν. 120
   Τάγμα ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ περιοχήν ΠΡΑΜΑΝΤΑ (.Σ2232) Δύν. 180

2. 192 ταξιαρχία ΜΠΑΝΤΕΚΟΥ ΣΔ περιοχήν ΠΡΑΜΑΝΤΑ (Σ.2232) Δύν. 50
   Τάγμα ΚΟΥΡΤΗ περιοχήν ΞΕΡΟΒΟΥΝΙ (Σ.1225) Δύν 180
   Τάγμα ΑΣΠΡΟΠΟΤΑΜΟΥ περιοχήν ΑΓΝΑΝΤΑ (Σ.2027) Δύν 150
   Τάγμα ΑΒΡΑΑΜ περιοχήν ΞΕΡΟΒΟΥΝΙ (Σ.2027) Δύν 150
   Σύνολον Δύν 1130

ε. Περιοχή ΖΑΓΟΡΙΩΝ

1. Τάγμα ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ 102 ταξιαρχία περιοχήν ΤΣΕΠΕΛΟΒΟΥ (Σ.0276) - ΠΑΠΠΙΓΟΝ (R.9824) Δύν. 200

2. Διλοχία σαμποτέρ 102 ταξιαρχίας Δύν. 120
   Σύνολον Δύν. 320

στ. Περιοχή ΠΩΓΩΝΙΟΥ-ΜΟΥΡΓΑΝΑΣ

1. Νεοσυγκροτηθείσα Διλοχία ΑΛΚΗ περιοχήν ΒΗΣΑΝΗΣ (R.7883) Δύν. 150

2. Ανεξάρτητος Διλοχία ΛΕΥΤΕΡΗ περιοχήν ΜΕΡΟΠΗΣ (R.7892) Δύν. 100

3. Αρχηγείον ΗΠΕΙΡΟΥ υπό ΜΕΣΣΗΝΗΣ και (κατά Π.Σ. ΣΚΟΤΙΔΑΣ) περιοχήν ΤΣΑΜΑΝΤΑ (R.6066) Δύν. 100

Τάγμα ΣΚΕΥΗ περιοχήν ΤΑΒΕΡΑΣ (R.6163) Δύν. 200

Τάγμα ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ περιοχήν ΣΚΗΤΑΡΙ (R.6865) Δύν. 150

Τάγμα ΑΧΙΛΛΕΑ περιοχήν ΣΤΑΛΟΣ (R.6822) Δύν 900

Σύνολον Δύν 900

ζ. Περιοχή ΣΟΥΛΙΟΥ

Σ.Δ Ταξιαρχίας ΠΕΤΡΙΤΗ περιοχήν ΤΣΕΡΙΤΣΙΑΝΑ (R.9232) 50

Τάγμα ΒΑΣΙΛΑΡΑ περιοχήν ΠΕΝΤΟΛΑΚΟ (R.9626) Δύν 200

Τάγμα ΒΡΑΣΙΔΑ περιοχήν ΔΕΡΒΙΤΖΙΑΝΑ (R.9422) ΠΟΛΥΣΤΑΦΥΛΟΝ (R.9016) Δύν 200

450

η. Περιοχή ΑΓΡΑΦΩΝ

Τάγμα Ζαχαρία περιοχήν ΒΡΑΓΓΙΑΝΑ (Χ.6694) ΑΓΡΑΦΑ (Χ.6685) Δύν 120

Εις περιοχήν ΑΓΡΑΦΩΝ φέρεται συγκροτουμένη νέα ταξ/ρχία ΑΓΡΑΦΩΝ με τάγματα ΖΑΧΑΡΙΑ-ΒΑΖΟΥΡΑ-ΑΓΡΑΦΙΩΤΗ υπό τον ΑΜΑΡΜΠΕΗΝ.

θ. ΠΗΛΙΟΝ-ΜΑΥΡΟΒΟΥΝΙΟΝ-ΚΙΣΣΑΒΟΣ

Τάγμα ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ με λόχους εις Ανατ. ΠΗΛΙΟΝ- ΠΟΤΑΜΙΑΝ (Τ.6836) - ΑΘΑΝΑΤΗΝ (Τ.6946) Δύν 250

ι. ΟΛΥΜΠΟΣ

Ταξιαρχία ΦΕΡΡΑΙΟΥ ΣΔ ΚΑΛΛΙΠΕΥΚΗ (Τ.4227) Δύν 50

Τάγμα ΑΝΕΣΤΗ περιοχήν ΚΡΥΟΒΡΥΣΗ (Τ.3174) - κλβ ΡΑΠΤΟΥ (Τ.3667) Δύν 250

Τάγμα ΒΥΡΩΝΟΣ περιοχήν ΚΑΡΥΑΣ (Τ.3674) - ΣΚΑΜΙΑΣ (Τ.3475) Δύν 250

Έμπεδον ΚΑΛΙΠΕΥΚΗΣ υπό ΚΕΔΡΟΝ Δύν 350

Σύνολον Δύν 1150

ια. ΠΙΕΡΙΑ

Τάγμα ΕΠΑΜΕΙΝΩΝΔΑ περιοχήν ΦΤΕΡΗΣ (Τ.1899) Δύν 150

Τάγμα ΜΑΚΕΔΟΝΑ πιθανώς περιοχήν ΒΡΟΝΤΟΥΣ (Τ.3895) Δύν 120

Τάγμα ΔΟΥΚΑ περιοχήν ΣΚΟΤΕΙΝΑΣ 02500 Δύν 120

Ανεξάρτ. Λόχος ΑΝΔΡΕΑΔΗ περιοχήν ΦΤΕΡΗΣ (Τ.1899) 50

Σύνολον 440

ιβ. Περιοχή ΒΕΝΤΖΙΩΝ

Μικροομάδες Δύν. 40

Περιοχή ΣΙΝΙΑΤΣΙΚΟΥ-ΒΙΤΣΙ Σ.Δ. 18 Ταξιαρχίας ΒΑΓΕΝΑ ΠΟΛΥΚΕΡΑΣΟ (Ν.5548) Διλοχία ΑΡΓΥΡΗ περιοχήν ΜΟΥΡΙΚΙ (Ν.6339)
Δύν. 150

Διλοχία ΤΖΑΒΕΛΛΑ περιοχήν ΠΟΛΥΚΕΡΑΣΟΝ (Ν.5548) Δύν 150

Ανεξ. Λόχος ΡΑΤΣΟΝ περιοχήν ΚΡΑΤΕΡΟΥ - ΜΠΟΥΦΙ (Ν.5274)
Δύν 40

340

ιγ. Περιοχή ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ

Ιππικόν ΝΕΣΤΟΡΙΑΔΗ περιοχήν ΣΚΟΠΟΥ (Ν.8177)- ΠΑΠΑΔΙΑΣ
70

Γενικόν Σύνολον εις περιοχήν Σώματος 10695

5

ΘΕΜΑ. ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΚΡΕΣΤΑΙΝΩΝ
ΠΡΟΣ. ΓΕΣ/Α1
ΚΟΙΝ. Α1

Εξ. Επείγουσα
Απόρρητος
Α.Σ.Δ.Π./ΑΠ.15787/289/Α1
Σ.Τ.Γ.909γ τη 2-6-48

Σχετική Απ. 3630/Φ.4011/2-6-48 υμετέρα.

1. Υποβάλλονται αντίγραφα εκθέσεων Τ.Σ.Ε.Π και Αμερικανού Συνδέσμου Συν/ρχου ΡΕΝΙΕ επί των γεγονότων ΚΡΕΣΤΑΙΝΩΝ.

2. Το Τ.Σ.Ε.Π διέταξε την διενέργειαν ενόρκου προανακρίσεως ης το πόρισμα ως ανέφερε, θέλει υποβληθή ημίν τάχιστα.

3. Διετάχθη το Τ.Σ.Ε.Π να υποβάλη έκθεσιν παραπομπής εις ανακριτικόν Συμβούλιον του Αντ/ρχου ΚΟΣΜΙΔΗ ΑΛΕΞ. Με το ερώτημα της αποτάξεως, διότι,

α) απέστειλεν ενισχύσεις εκτός της ζώνης ευθύνης του άνευ της εγκρίσεως του προϊσταμένου κλιμακίου μετά του οποίου διετέλει εν συνεχή επικοινωνία διά τηλεφώνου και ασυρμάτου.

β) Ηνέχθη την υπό του Λοχαγού ΖΩΓΑ γενομένην αντικατάστασιν των διμοιριτών και του Δ/τού Λόχου του αποσταλέντος εις ΚΡΕΣΤΑΙΝΑΝ τμήματος και

γ) Κατά την εξέλιξιν των γεγονότων επεδείξατο ασύγνωστον αδράνειαν μη εκδηλώσας ουδεμίαν ενέργειαν δι΄ενίσχυσιν και περισυλλογήν του διαλυθέντος τμήματος.

ΤΣΙΓΓΟΥΝΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ
Υποστρ/γος Διοικητής Κλάδου

Διά την αντιγραφήν
το Α1 Γραφείον
Τ.Σ.Υ.

ΘΕΜΑ. Έκθεσις γεγονότων Κρεσταίνης ΑΠΟ ΤΑΚΤΙΚΟΝ ΣΤΡΑΤΗΓΕΙΟΝ ΠΡΟΣ. Α.Σ.Δ Πελ/σου

ΠΥΡΓΟΥ

Αριθ. Α.Π 4371
Σ.Τ.Υ. 909 β τη 27-5-48

Αναφέρω ότι

Τας πρωινάς ώρας της 24ης Μαΐου το εν Πύργω εδρεύον 21 Τάγμα Πεζ. διοικούμενον προσωρινώς υπό του Αντ/ρχου Κοσμίδη Αλ. αναπληρούντος τον εις άδειαν διατελούντα οριστικόν Δ/τήν του Τάγματος, Αντ/ρχην Πηλιχόν, έλαβεν τηλεφ/κώς πληροφορίαν από τον Υποδιοικητήν Χωρ/κής Κρεσταίνων της Ολυμπίας, ότι επίκειται επίθεσις των συμμοριτών κατά της Κρεσταίνης και παρεκάλει να της αποστείλη ενισχύσεις.

Η πόλις Κρεσταίνων της Επαρχίας Ολυμπίας δεν υπάγεται εις τας διαταγάς του Τ.Σ.Ε.Π αλλά υπό τας διαταγάς της Στρατιωτ. Διοικήσεως Καλαμών, η δε Υποδ/σις Κρεσταίνων υπήχθη προς το εν Πύργω 21 Τάγμα του ΤΣΕΠ λόγω του ότι τούτο ευρίσκετο εγγύτατον των Καλαμών.

Τας εσπερινάς ώρας της ιδίας ημέρας 24 Μαΐου ο Δ/τής Χωρ/κής Κρεσταίνων Υπομ/ρχος Στεφάνου επαναλαμβάνει την προς το 21 Τάγμα αίτησιν ενισχύσεώς του.

Ο Δ/τής του 21 Τάγματος Αντ/ρχης Κοσμίδης κατόπιν και της δευτέρας ταύτης αιτήσεως και χωρίς να ζητήση την έγκρισιν του ΤΣΕΠ προκειμένου να στείλει δυνάμεις του εκτός της ζώνης ευθύνης του διέταξε την 20.30 ώραν της ιδίας ημέρας τον υπ΄αυτόν Λ/γόν Ζώγαν Νικόλαον, ίνα τιθέμενος επί κεφαλής ενός Λόχου, πλέον δύο διμοιριών να σπεύση δι' αυτοκινήτων εις Κρέσταινα προς ενίσχυσιν της εκεί Χωρ/κής.

Την 22.30 ώραν ανεχώρησεν το τμήμα τούτο διά Κρέσταινα, όπου έφθασε την 1.15΄ ώραν της 25ης Μαΐου.

Η φάλαγξ εσταμάτησε ολίγον έξω της πόλεως και ο Λοχαγός Ζώγας επεδίωξε σύνδεσμον μετά του Υποδ/τού Χωρ/κής Στεφάνου, ίνα λάβη πληροφορίας περί των ανταρτών.

Μη επιτυχών τον σύνδεσμον τούτον εκινήθη εκ νέου και εις απόστασιν 1500 μέτρων έξω των Κρεσταίνων συνήντησε τον Υπομ/ρχον Στεφάνου όστις τον επληροφόρησε ότι κατείχεν τα γύρω της πόλεως υψώματα διά δυνάμεως 25 Χωρ/κων και ΜΑΥ.

Την στιγμήν εκείνην ώραν 2αν πρωινήν 25 Μαΐου παρουσιάσθησαν 5 Χωρ/κες και ΜΑΥ, οίτινες ανέφερον ότι εις την πόλιν εισήλθον συμμορίται και κατέλαβον την αποθήκην.

Ο Υπομ/ρχος Στεφάνου δεν έλαβε την πληροφορίαν ταύτην υπ΄όψιν του θεωρήσας ταύτην ως ανακριβή.

Ο Λοχαγός Ζώγας Νικ. κατόπιν της ανωτέρω πληροφορίας διέταξε την αποβίβασιν των ανδρών του εκ των αυτοκινήτων και την κατάληψιν των εγγύς του χώρου αποβιβάσεώς του υψωμάτων.

Κατά την διάρκειαν της εγκαταστάσεως του Λόχου τούτου ο Λοχαγός Ζώγας επιέζετο υπό του Υπομ/ρχου Στεφάνου, ίνα προωθήση περίπολον προς την παρυφήν της πόλεως, ίνα ειδοποιηθούν οι εις το Γυμνάσιον εγκατεστημένοι Χωρ/κες και ΜΑΥ ότι αριστερά και δεξιά των εγκαθίστανται τμήματα Στρατού και τούτο διά την αποφυγήν παρεξηγήσεως.

Καθ' ήν στιγμήν ελάμβανον χώραν τα ανωτέρω, ώρα 2α πρωινή, ηκούσθησαν πυροβολισμοί εκ του Γυμνασίου Κρεσταίνης οίτινες εθορύβησαν τον Υπομ/ρχον Στεφάνου, παραπονουμένου ότι αι διμοιρίαι του Λόχου επυροβόλουν κατά των εν Γυμνασίω εγκατεστημένων Χωρ/κων του. Οταν αι διμοιρίαι του Λόχου εγκατεστάθησαν ο Λοχαγός Ζώγας επέτρεψε την έξοδον περιπόλου ΜΑΥ ήτις προχωρούσα εδέχθη σφοδρά πυρά εκ του Γυμνασίου και ηναγκάσθη να συμπτυχθή.

Ο Υπομ/ρχος Στεφάνου διεμαρτυρήθη εντόνως ότι το τμήμα του βάλλεται υπό των Διμοιριών του Στρατού, αίτινες δεν ειδοποιήθησαν σχετικώς.

Οι πυροβολισμοί εξηκολούθουν και μετά την σύμπτυξιν της περιπόλου ταύτης, συνοδευόμενοι από βολάς πολυβόλων, όλμων και βαρέων πολυβόλων.

Από τας εντόνους διαμαρτυρίας του Υπομ/ρχου Στεφάνου, όστις παρώρτυνε τον Λοχαγόν Ζώγαν να ειδοποιήση τας Διμοιρίας του να παύσουν πύρ, ίνα μη εξουδετερωθή το εν Γυμνασίω εγκατεστημένον φυλάκιόν του, ο τελευταίος ούτος διέταξε την παύσιν των πυρών. Μέχρι της 4.45΄ ώρας έπαυσαν τα πυρά και τα τμήματα έμειναν εις τας θέσεις των.

Την 4.45΄περίπου πρωινήν ώραν της 25 Μαΐου ο Λοχαγός Ζώγας επί κεφαλής των δύο εφεδρικών διμοιριτών του, με οδηγούς Χωρ/κας και ΜΑΥ εκινήθη προς την είσοδον της πόλεως, ότε όλως αιφνιδίως και από αποστάσεως 50 μέτρων εβλήθησαν εκ του Γυμνασίου διά θεριστικής βολής οπλ/λου υπό εμφανισθέντων συμμοριτών ενδεδυμένων ακριβώς ως οι οπλίται του Λόχου του.

Αι αιφνιδιασθείσαι δύο διμοιρίαι διεσκορπίσθησαν εκατέρωθεν της οδού βαλλόμεναι δραστικώς υπό των ανταρτών, απωλέσαντες την μεταξύ των επαφήν εντός του δάσους και των σπαρτών.

Ο Λοχαγός Ζώγας έχασεν την επαφήν μετ΄ αυτών και μετά των ετέρων εις τα υψώματα εγκατεστημένων διμοιριών του, αίτινες και εκείναι ήρχισαν να συμπτύσσωνται ατάκτως, μειωθέντος σοβαρώς του ηθικού των από τας ιαχάς των συμμοριτών και τας υποσχέσεις τούτων ότι ουδέν θα υφίσταντο, εάν παρεδίδοντο.

Ούτω ολόκληρος η δύναμις των εξ διμοιριών του Λοχαγού Ζώγα Ν. διελύθησαν, μέρος δε εκ τούτων απέρριψεν και τον οπλισμόν του και υπεχώρησαν προς σιδηροδρομικόν σταθμόν Ανεμοχωρίου, όπου ο Λοχαγός Ζώγας ήρξατο να τους ανασυντάσση.

Της καταστάσεως ταύτης ο υποφαινόμενος έλαβον γνώσιν την 8ην πρωϊνήν ώραν της 25 Μαΐου ότε αμέσως διά του ασυρμάτου ανέφερον υμίν.

Την ιδίαν ώραν από τηλεφώνου εζήτησα την έγκρισιν του Αρχηγού του ΓΕΣ να τεθή εις την διάθεσίν μου μία Διλοχία του εν Πάτραις ευρισκομένου Τάγματος Π.Τ.Ε.Π, ίνα τιθέμενος προσωρινώς επί κεφαλής ταύτης, (διότι άλλην δύναμιν το ΤΣΕΠ δεν διέθετεν) σπεύσω διά του ταχυτέρου μέσου εις Κρέσταινα προς ενίσχυσιν του διαλυθέντος Λόχου και καταδίωξιν των ανταρτών.

Το ΓΕΣ τη αιτήσει και υμών, έθεσεν υπό τας διαταγάς μου ένα μόνον Λόχον του Τάγματος τούτου, τον οποίον επεβίβασα, εκτάκτου αμαξοστοιχίας και ωδήγησα εις σιδηροδρομικόν σταθμόν Αγουλινίτσης όπου έφτασα την 20ην ώραν της 25 Μαΐου.

Μη έχων πληροφορίαν τινά περί της τακτικής καταστάσεως, ώς ευρισκόμενος εν κινήσει, εκινήθην την νύκτα και εγκατεστάθην επί των υψωμάτων ΒΑ Αγουλινίτσης, (μεταξύ Αγουλινίτσης-Κρεσταίνων) και την επομένην 26ην Μαΐου εκινήθην προς Κρέσταινα, όπου έφθασα την 9ην πρωινήν ώραν της 26ης Μαΐου.

Ο Λοχαγός Ζώγας υποχωρήσας, ως ανωτέρω αναφέρω, εις Ανεμοχώριον ανεσυγκρότησε εκεί τον Λόχον του και ενωθείς μετά ετέρου Λόχου σταλέντος εκ Πύργου προωθήθη και πάλιν προς Κρέσταιναν όπου έφθασεν την 5.30 ώραν της 25ης Μαΐου.

Οι συμμορίται απεχώρησαν των Κρεσταίνων την 9ην πρωϊνήν της 25ης Μαΐου προς Μάζι-Ζάχα-Ανδρίτσαιναν και προς Γορτυνίαν.

Η κατά των Κρεσταίνων επιτεθείσα συμμοριακή δύναμις κατά πληροφορίας ας έσχον εις Κρέσταιναν υπολογίζεται εις 300 και πλέον συμμορίτας.

Εκ της προχείρου εξετάσεως ην ενήργησα, διεπίστωσα ότι τα αίτια τα προκαλέσαντα τον αιφνιδιασμόν του Λόχου και την μετέπειτα διάλυσιν και των εξ διμοιριών ενισχύσεως, ήσαν τα κάτωθι.

1) Κυρίως υπεύθυνος προκαλέσας τον αιφνιδιασμόν και το ατύχημα του Λόχου δύναται να θεωρηθή ο Υπομ/ρχος Στεφάνου Δ/τής της Υποδιοικήσεως Χωρ/κής Κρεσταίνων, όστις επληροφόρησε τον Δ/τήν της ενισχύσεως Λοχαγόν Ζώγαν, ότι εντός της πόλεως Κρεσταίνων δεν υπήρχον αντάρται και ότι το εις την παρυφήν της πόλεως κτίριον του Γυμνασίου κατήχετο υπό Χωρ/κων ιδικών του και ΜΑΥ, επιστήσας μάλιστα και την προσοχήν του λοχαγού, ίνα τα τμήματά του μη βάλωσι κατά του κτιρίου τούτου, ίνα μη προκληθώσι θύματα μεταξύ των.

Ο Υπομ/ρχος Στεφάνου πράγματι αφ' εσπέρας είχεν τοποθετήσει εις το κτίριον του Γυμνασίου Χωρ/κας και ΜΑΥ αλλ' ούτοι εκ φόβου είχον αποχωρήσει του κτιρίου χωρίς ν΄αναφέρωσι , τούτο εις τον Υπομ/ρχον. Μετά δε την αναχώρησιν των Χωρ/κων εισήλθον εις

το κτίριον του Γυμνασίου και εγκατεστάθησαν αντάρται χωρίς να πληροφορηθή τούτο ο Υπομ/ρχος και ήτο τόσον έμμονος η επιμονή του ότι το κτίριον του Γυμνασίου κατείχετο υπό ιδικών του οπλιτών ώστε έπεισεν τον Λοχαγόν Ζώγαν να κινηθή με τας δύο εφεδρικάς του δυνάμεις εις σχηματισμόν φάλαγγος κατά τριάδας διά να εισέλθει εις την πόλιν.

Οταν όμως επλησίασεν το κτίριον του Γυμνασίου, όπερ ευρίσκετο εις την παρυφήν και είσοδον της πόλεως, ο Λοχαγός Ζώγας εδέχθη σφοδρά πυρά πολ/λων και οπλ/λων εκ του Γυμνασίου από αποστάσεως 50 μέτρων άτινα αιφνιδίασαν και τας δύο διμοιρίας, αίτινες διεσκορπίσθησαν εις την εκατέρωθεν της οδού δασωμένην και κεκαλυμένην από σπαρτά περιοχήν, ως ανωτέρω περιγράφω.

Η διάλυσις των δύο, τούτων διμοιριών και η επίθεσις των ανταρτών κατά των ετέρων 4 διμοιριών των εγκατεστημένων εις τα εκατέρωθεν της οδού υψώματα, με ιαχάς και προτροπάς να παραδοθούν διότι δεν επρόκειτο να πάθουν τίποτε εκλόνησαν το ηθικόν των ανδρών τούτων, οίτινες ήρξαντο να συμπλτύσσωνται ατάκτως μετά ολιγόωρον αντίστασιν ην επρόβαλον κατά των ανταρτών.

Η επίθεσις των ανταρτών ήρξατο την 4.45΄ ώραν της 25ης Μαΐου και έληξεν την 8ην ώραν της ιδίας ημέρας.

Ο Υπομ/ρχος Στεφάνου ευθύνεται επίσης, διότι ουδέν μέτρον είχεν λάβει να πληροφορηθή την είσοδον ή μη των ανταρτών εντός της πόλεως, σημειωτέον ότι ούτος δεν παρέμεινεν την νύκτα εντός ταύτης , αλλ' εκτός και εις απόστασιν δύο και πλέον χιλιομέτρων απ΄αυτής επί των υψωμάτων.

Επίσης ο αυτός Υπομ/ρχος ευθύνεται διότι δεν έδωσεν ουδεμίαν σημασίαν εις την πληροφορίαν ην του έδωκεν εις εκ των υπό τας διαταγάς του ΜΑΥ ότι εντός της πόλεως εισήλθον αντάρται, αλλά λίαν επιπολαίως διεβεβαίου τον Λοχαγόν ότι δεν υπήρχον αντάρται εντός ταύτης, παρασύρας ούτω τον Λόχον εις παγίδα.

2) Ευθύνην επίσης βαρείαν φέρει ο Διοικητής των 6 Διμοιριών λοχαγός Ζώγας όστις δεν έπρεπε επ' ουδενί λόγω να εισέλθη κατά την νύκτα εις την πόλιν και μάλιστα με σχηματισμόν φάλαγγος κατά τριάδας, αλλ' έδει να εγκατασταθή εις τα πέριξ της πόλεως υψώματα και υπό το φως της ημέρας και μετά εξακρίβωσιν της καταστάσεως, με σχηματισμόν προβλεπόμενον υπό των κανονισμών να εισέλθη εντός αυτής.

Ο αυτός Λοχαγός ευθύνεται επίσης διότι την στιγμήν της αναχωρήσεώς του εκ Πύργου αντεκατέστησε πάντας τους Αξκούς διμοιρίτας των έξ διμοιριών του διά νέων τοιούτων, ώστε ούτε οι Αξκοί διμοιρίται εγνώριζον τους Στρατιώτας των, ούτε οι στρατιώται εγνώριζον τους Αξ/κούς των. Το αυτό έπραξεν και διά τον Διοικητήν του Λόχου με τον ισχυρισμόν ότι δεν είχε εμπιστοσύνην εις τους αντικατασταθέντας.

3) Ετέρα αιτία η οποία επίσης συνετέλεσε κατά την γνώμην μου εις το ατύχημα του Λόχου ήτο και το ποιόν των οπλιτών, οίτινες έλαβον μέρος εις την επιχείρησιν, λαμβανομένου υπ' όψιν ότι το ήμισυ τούτο αποτελείτο από δοκιμασθέντας εις Καλάβρυτα οπλίτας και κατά το έτερον ήμισυ από οπλίτας του ΚΒΕ Αθηνών οι οποίοι εν τω συνόλω των, δεν ήσαν εις θέσιν να λάβωσι μέρος εις τακτικήν αποστολήν ως μόλις προ 10ημέρου οπλισθέντες και το πλείστον τούτων διά πρώτην φοράν.

Το εν Πύργω 21 Τάγμα εις ο υπήγοντο αι κατά Κρεσταίνων ενεργήσασαι 6 διμοιρίαι, ευρίσκετο εις την περίοδον της ανασυντάξεως του ανασυγκροτήσεώς του και ανεφοδιασμού του.

Είχεν απόλυτον ανάγκην εκπαιδεύσεως τουλάχιστον ενός μηνός και ακολούθως να χρησιμοποιηθή εις τακτικάς αποστολάς.

Διά της υπ΄αριθ. Α.Π 4142/19-5-48 αναφοράς μου, ανέφερον υμίν λεπτομερείας εν σχέσει με το ποιόν των οπλιτών και την μη ικανοποιητικήν σημερινήν μαχητικήν αξίαν του 21 Τάγματος και την ανάγκην της εντατικής εκπαιδεύσεώς του.

Δεν ήτο συνεπώς απολύτως εις θέσιν να χρησιμοποιηθή τακτικώς το Τάγμα τούτο και ο Διοικητής του ώφειλε προ της αποστολής του εις Κρέσταινα να γνωρίζη τούτο και να μη σπεύση άνευ μάλιστα εγκρίσεως του ΤΣΕΠ να στείλη τας 6 διμοιρίας του εις περιοχήν ξένην της ζώνης ευθύνης του και χωρίς να πρόκειται να ενισχύση μαχόμενον και κινδυνεύον φίλιον τμήμα, αλλά τας απέστειλεν επί τη προόψει επιθέσεως κατά Κρεσταίνων.

Α π ώ λ ε ι α ι

Αι εξακριβωθείσαι αώλειαι του Τάγματος ήσαν αι κάτωθι.

Νεκροί.	1 Αξ/κός (Μον. Ανθ/γός Παναγιωτόπουλος Δημ Δτής Α΄εφ. Διμοιρίας.
	4 οπλίται
	1 ΜΑΥ
Αγνοούμενοι	62 οπλίται
Τραυματίαι	8 οπλίται

Απώλειαι Οπλισμού

Τυφέκια	61
Οπλ/λον Μπρέν	7
Πολ/λον Μπρέντα	1
Στέν	10
Πιστόλιον Φωτοβ.	1

Πυρομαχικά

Καταναλωθέντα κατά την μάχην και απωλεσθέντα..

Φυσίγγια Μπρέν		16550
"	Τυφεκίου	14000
"	Στέν	6100
Φωτοβολίδες πράσιναι		27
«	Ερυθραί	27
	Λευκαί	30
Χειροβομβίδες		57

Εκ του αμάχου πληθυσμού ουδεμία απώλεια, εξαιρέσει μικροδιαρπαγών. Προς εξακρίβωσιν των υπευθύνων του ατυχήματος του Λόχου τούτου ως επίσης και Αξ/κών και οπλιτών, οίτινες δεν εξετέλεσαν εξ΄ολοκλήρου το προς την Πατρίδα καθήκον των, αλλ' απέρριψαν τον οπλισμόν των, απομακρυνθέντες του πεδίου της μάχης ή παραδοθέντες εις τους συμμορίτας, διέταξα ένορκον προανάκρισιν διά την παραπομπήν των εις το Στρατοδικείον και επιβολήν των νομίμων κυρώσεων.

Το πόρισμα ταύτης θέλω υποβάλει υμίν εντός 2ημέρου.

Υποβάλω την γνώμην, όπως κατά των υπεύθύνων Αξκών και οπλιτών επιβληθώσι σκληραί ποιναί προς παραδειγματισμόν και σταμάτημα της προδοσίας κατά της Πατρίδος, ευτυχώς ολίγων επιζητούντων με τούτο την σωτηρίαν του βρωμερού σαρκίου των.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ
Συν/ρχης Πεζικού

Διά την αντιγραφήν
το Α1 Γραφείον ΑΣΔΠ
Τ.Σ.Υ.

6

26η ΤΑΞΙΑΡΧΙΑ /Α.Π 3485/ΑΤ

Ε Κ Θ Ε Σ Ι Σ

Επιχειρήσεως «ΓΚΙΩΝΑ» από 24 Μαΐου μέχρι 1.6.48

1. ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ. Το συμμοριακόν συγκρότημα Β.Α Κομοτινής δυνάμεως 250 ανδρών δρά με ορμητήριον την Ραγάδαν (Μ.257995) με δυνατότητας ενισχύσεώς του εντός 12 ωρών υπό 2 Ταγμάτων ΕΒΡΟΥ και υπό Αρχηγείου Ξάνθης.

α) Διαταγή επιχειρήσεων. Διαταγή Ταξιαρχίας προς Διοικητάς Ταγμάτων, Π554, 555, 557 και 36 Τ.Ε Λόχον Πολυβόλων, Πυροβολαρχίαν ορειβ. Πυροβολικού, Διμοιρίαν Μηχανικού.

β) Δυνάμεις 554 Τ.Πεζικού. Ολόκληρον συν Διμοιρία πυροβόλων Βίκερς υπό τον Διοικητήν του Τάγματος.

555 Τ. Πεζικού. Ολόκληρον υπό τον Διοικητήν του Τάγματος συν Διμοιρία πολυβόλων Βίκερς συν Ουλαμός ορειβατικού Πυροβολικού.

557 Τ.Πεζικού, ολόκληρον συν Διμοιρία πολυβόλων Βίκερς συν Ουλαμός ορειβ. Πυροβολικού.

36ον Τ.Ε ολόκληρον υπό τον Διοικητήν του Τάγματος.

γ) Φάλαγγες εκινήθησαν 1) 554 Τ.Π εν τη κατευθύνσει ΝΥΜΦΑΙΑ (Μ.029908) υψ. 632 (Μ.059961) Κάτω ΜΕΓΑΛΗ ΑΔΑ (Λ.095980) υψ 798 (Μ.105007) ΣΑΡΑΚΙΝΗ (Ζ.115040) ΚΑΡΔΑΜΟΣ (Ζ.164034). Εκείθεν κίνησις δι' ετέρας διαταγής.

2. 555 Τ.Π εν τη κατευθύνσει ΤΥΧΗΡΟΝ (Μ.033908) υψ.450 (Μ.062929) υψ. 417 (Μ.090950) ΑΡΔΙΑ (Μ.105965) ΔΡΙΜΙ (Μ.130960) υψ. 514 (Μ.150976) Σικσέ Μαχαλάς (Μ.163990) ΔΡΑΝΙΑ (Μ.175990). Εκείθεν κίνησις δι' ετέρας διαταγής.

3. Φάλαγξ 36 Τ.Ε εν τη κατευθύνσει ΚΑΛΛΙΝΤΗΡΙΟΝ (Μ.117883) υψ 407 (Μ.144920) ΑΝΩ ΔΡΟΣΙΝΗ (Μ.143935) Περαιτέρω ενέργεια διά δύο Λόχων προς Αλάν υψ. 793. Είς λόχος θα καταλάβη Κάτω ΔΡΟΣΙΝΗ υψ. 514 και είς Λόχος κατανεμημένος εις υψώματα ΑΝΤΑ-ΛΟΦΟΣ υψ. 339 και ΜΠΟΥΡΑΝΤΑ-ΛΟΦΟΣ υψ. 399.

4. Φάλαγξ 557 Τ.Π εν τη κατευθύνσει ΣΚΑΛΩΜΑ (Μ.215875) ΡΑΓΑΔΑ (Μ.295) υψ. 901 (Μ.250970).

II. ΠΥΡΟΒΟΛΙΚΟΝ 25 λιβρ-ΜΗΧΑΝΙΚΟΝ
Υπό αμέσους Διαταγάς κ. Ταξιάρχου.

ΑΠΟΣΤΟΛΗ

Εξόντωσις συμμοριτών και καταστροφή όλων των οργανώσεων.

III. ΓΕΓΟΝΟΤΑ

α) Φάλαγξ 554 Τ.Π συγκεντρούται εις Φρούριον Νυμφαίας καλυπτόμενον υπό Λόχου εκ του υψ 606 (Μ.036959) και την 20.30 ώραν ευρίσκεται εις Ιρέκ Σίρτι (Μ.065965) ενώ δε η εμπροσθοφυλακή ωθήτο ίνα καταλάβη το ύψωμα 484 (Μ.080968) και 642 (Μ.0989) προσβάλλεται εκ του υψώματος 643 διά 2 πολυβόλων του εχθρού. Προ της τοιαύτης καταστάσεως το Τάγμα διατάσσει τον 1ον Λόχον σύν Διμοιρία Καταδρομών να εκκαθαρίση το ύψωμα 642 και 822 (Μ.105974) ίνα κινηθή το Τάγμα εντός της στενωπού. Την 12ην ώραν το Τάγμα ευρίσκεται επί 622 (Μ.106994) κατεστράφησαν τα πολυβολεία του εχθρού και η

τηλεφωνική γραμμή επί υψώματος 802. Την 14.40 ώραν το τάγμα ευρίσκεται εις ύψωμα 798 (Ζ.104007) και εν συνεχεία κινουμένη η φάλαγξ προς ΣΑΡΑΚΙΝΗ προσβάλεται εκ του υψ. (098024). Το ύψωμα ήτο οργανωμένον διά χαρακωμάτων και 4 πολυβολείων. Μετά σκληρόν αγώνα 4 ωρών κατελήφθη το ύψωμα του εχθρού συμπτυχθέντος εντός της Βουλγαρίας. Το τάγμα διενυκτέρευσεν εις ύψωμα 798 (104007) και (Ζ.09802) αποσταλέν τμήμα του Τάγματος εις Σαρακινήν κατέστρεψεν όλας τας καλώς οργανωμένας θέσεις του εχθρού και διέταξεν την εκκένωσιν των πέριξ χωρίων. Κατεστράφη ωσαύτως και η τηλεφωνική γραμμή από Μεγάλης ΑΔΑΣ μέχρι ΣΑΡΑΚΙΝΗΣ.

Την 14.00 ώραν της 26.5.48 το τάγμα τίθεται εις κίνησιν προς ΚΑΡΔΑΜΟΝ και την 19ην ώραν ευρίσκεται κατέχον τον ΚΑΡΔΑΜΟΝ υψοδ. 610 (183033) και υψ. 618 (192036) άνευ αντιστάσεως του εχθρού. Κατεστράφησαν:

α) Τηλεφωνική γραμμή ΣΑΡΑΚΙΝΗΣ-ΚΑΡΔΑΜΟΥ.

β) Τα πολυβολεία και οι Κλίβανοι των συμμοριτών επί υψ. 709 το τάγμα διενυκτέρευσεν επί τόπου.

Την 05.30 ώραν της 27ης Μαΐου 1948 το τάγμα, συγκεντρωθέν ύψωμα 610 και 618 εκινήθη προς ΚΥΜΗΝ διά δύο φαλάγγων η μια από 610 Μάι -Τσεσμέ ύψωμα 805 (Ζ.207052)-ΚΥΜΗ και η ετέρα από υψ. 618- ούτε Λόφος.

Κατόπιν εξουδετερώσεως αντιστάσεων επί 805 κατελήφθη το χωρίον ΚΥΜΗ και το τάγμα συνεχίσαν την κίνησιν διά Διλοχίας των συνόρων κατέλαβε το υψ. 756 (Ζ.223049) κατόπιν συνεχούς παρενοχλήσεως πολυβόλων εκ των συνόρων.

Την 18ην ώραν είχεν εκκαθαρισθή τελείως η κατάστασις εις την άνω περιοχήν και το τάγμα διενυκτέρευσεν εις τας καταληφθείσας θέσεις. Εν τω μεταξύ κατεστράφησαν η τηλεφωνική γραμμή ΚΥΜΗΣ ΜΑΪ-ΤΣΕΣΜΕ και ΚΥΜΗΣ ύψ. 776 και διάφοροι εγκαταστάσεις των συμμοριτών. Οι κάτοικοι διετάχθησαν να εγκαταλείψουν τα χωρία των.

Την 04.30 ώραν της 28ης Μαΐου 1948 η ευρισκομένη εις υψ. 776 Διλοχία του τάγματος κατόπιν διαταγής της Ταξιαρχίας εκινήθη προς ύψωμα 970 (241039) όπερ υπό την απειλήν κυκλώσεως εγκατελήφθη υπό των συμμοριτών καταφυγόντων εις το Βουλγαρικόν έδαφος και κατελήφθη αμαχητί υπό του 555 Τ.Π. Εγένετο η εξερεύνησις της περιοχής υψ. 776, ΚΥΜΗ, ΚΑΡΔΑΜΟΥ ήτις εσυνεχίσθη καθ' όλην την ημέραν και την 29.5.48 ανευρέθησαν διάφοροι εγκαταστάσεις συμμοριτών, ως αρτοποιείον, υδρόμυλοι, αποθήκαι με διάφορα υλικά συμμοριτών, αποθήκη πλήρης ναρκών, οχημάτων, αναρρωτήριον μετά σιδηρών κλινών, διάφορα τρόφιμα, περί τας 13.000 οκάδας σιτηρών, εγκαταστάσεις εμπέδων και εκάησαν διάφορα ήδη ιματισμού. Ωσαύτως κατεστράφη και τηλεφωνική γραμμή οδηγούσα εντός του Βουλγαρικού εδάφους. Επίσης ανευρέθη έφθονον πολεμικόν υλικόν μεταξύ των οποίων διάφορα εξαρτήματα πυρ/λων. Την 0500 ώραν της 30.5.48 το τάγμα συμπτύσσεται κατόπιν διαταγής Ταξιαρχίας προς υψ. 890 Τσαρτακλή ένθα και διενυκτέρευσεν. Την 0400 ώραν της 1.6.48 το τάγμα ήρχισεν συμπτυσσόμενον προς ΔΟΚΟΝ άνευ επεισοδίου και εκείθεν συνεκεντρώθη εις ΓΡΑΝΙΤΗΝ.

β) Φάλαγξ του 555 Τ.Π εκινήθη εκ της βάσεως εξορμήσεως της ΤΥΧΗΡΟΝ (Μ.033908) Διά του δρομολογίου Εσάκ-ΤεΠέ (υψ.456) Τάς-Τεπέ (ύψ. 449)- Πάτερμα (χωρίον) ένθα ευρέθη την 05.00 ώραν της 25.5.48. Καθ' ον χρόνον το τάγμα συνεχίζον την πορείαν του συμφώνως τω πνεύματι της διαταγής εκινείτο προς 514 εβλήθη εκ του υψώματος 914 εξ ομάδος συμ/των ευρισκομένης ύπερθεν και ανατολικώς του χωρίου ΚΑΤΩ ΔΡΟΣΙΝΗ. Εξουδετερωθείσης της αντιστάσεως κατελήφθη το χωρίον ΚΑΤΩ ΔΡΟΣΙΝΗ και εγένετο διανυκτέρευσις επί υψ. 514,314 και Νοτίως αντερεισμάτων υψ. 914.

Την 26.5.48 το τάγμα κινηθέν κατέλαβεν τους υψ. 588,810 και εστράφη προς ΤΣΟΥΚΑ ΛΟΦΟΝ και ΝΤΟΜΑΝΛΙ (675). Η τοποθεσία αύτη ήτο φύσει οχυρά και οργανωμένη υπό των συμ/τών διά χαρακωμάτων ορθίως βάλλοντος και σκεπάστρων με τρεις σειράς κορμών δένδρων.

Κατόπιν προπαρασκευής πυροβολικού και πολυβόλων και αεροπορικής επεμβάσεως το τάγμα ελιχθέν καταλλήλως την 16.00 ώραν εγένετο κύριον του

συγκροτήματος Ντομανλί-Οργάνη Τάζ. Οι συμμορίται κατέφυγον προς ύψωμα 900-970 και 852. Το τάγμα διανυκτέρευσεν επί Ντομανλί (675), Τσούκα Λόφος-Οργάνη Τάζ.

27.5.1948 Από 05.00 ώρας το τάγμα εκινήθη προς ύψωμα 900-970 και 852. Ευθύς ως εξεδηλώθη η κινησίς του εβλήθη διά πυρ/κού υπό των συμ/τών και δύο όλμων. Το ημέτερον Πυροβολικόν συνοδείας ταχθέν, μετά τρεις βολάς εσίγησεν το εχθρικόν πυρ/κόν. Την 11.00 ώραν ο 2ος Λόχος έθεσεν πόδα επί του υψώματος 900. Οι συμ/ται φοβηθέντες κύκλωσιν του υψώματος 852 εγκατέλειψαν τούτο. Ενώ δε, το 555 Τάγμα Π. εσκόπει ν' αναπτύξη τμήμα του προς 852 και να θέση πόδα επ' αυτού διετάχθη να στραφή προς ανατολάς διά την ενίσχυσίν του εις κρίσιμον κατάστασιν ευρισκομένου 557 Τ.Π. Πράγματι οι συμ/ται αντιληφθέντες την κίνησιν ταύτην απεσύρθησαν προς 716. Επελθούσης της νυκτός τα τμήματα διενυκτέρευσαν επί τόπου. Οι συμ/ται κατά την διάρκειαν της νυκτός επωφεληφέντες του σκότους μετέφερον άπαντα τα υλικά των εντός Βουλγαρικού εδάφους, εγκατέλειψαν το ύψωμα και εκράτησαν ισχυρώς το ύψωμα 970 και 716.

28-5-1948. Κατόπιν κινήσεως του 554 Τ.Π κατά μήκος των συνόρων εκ ΚΥΜΗΣ από της προηγουμένης ημέρας και απειλής κυκλώσεως των επί υψ. 970 συμ/τών εγκατελείφθη τούτο υπ' αυτών και κατελήφθη την πρωίαν υπό του 555 Τ.Π άνευ αντιστάσεως τινός. Καθ' όλον το διάστημα της ημέρας τα τμήματα απησχολήθησαν με την καταστροφήν των εγκαταστάσεων του Αρχηγείου συμμοριτών.

29 και 30-5-1948. Τα τμήματα απησχολήθησαν με εξερεύνησιν και καταστροφάς. Το τάγμα διενυκτέρευσεν επί της γραμμής Ντομανλί-Οργάνη-Τάζ. Υψ. 900 και 970.

31-5-1948 Ήρξατο συμπτυσσόμενον κανονικώς και την 12 περίπου ώραν ευρίσκετο εις ΑΝΩ ΔΡΟΣΙΝΗΝ.Την 1.6.48 το τάγμα επιβιβασθέν επ' αυτοκινήτων έφθασεν εις Ξάνθην την 18.30 ώραν όπου ο Λαός επεφύλαξε ενθουσιώδη υποδοχήν.

(γ) Η κεντρική φάλαγξ του 36ου Τάγματος Εθν/ράς εκινήθη εκ Καλλινερίου την πρωίαν της 25ης Μαΐου διά δύο φαλάγγων η δεξιά προ υψ. 407 (Μ.144920) Αλάν Λόφον, Αλάν (ύψ.793) και εν συνεχεία προς Σαρτακλή και η αριστερά προς Ανω Δροσίνην.

Η αριστερά εντός της 25ης Μαΐου ολοκλήρωσε τους αντικειμενικούς της σκοπούς άνευ επεισοδίου. Η δεξιά προσέκρουσε επί ισχυρών αντιστάσεων επί του υψ. 793 Αλάν μη δυνηθείσα να προχωρήση. Την επομένην 26ην Μαΐου τη επεμβάσει Πυροβολικού και αεροπορίας κατελήφθησαν υψώματα Αλάν (793) και Αλάν Ορασί, του εχθρού συμπτυχθέντος επί Σαρτακλή και εγκαταλείψαντος 4 νεκρούς.

Την νύκτα της 26ης προς 27ην οι συμ/ται πληροφορηθέντες την κυκλωτικήν κίνησιν του 554 Τ.Π και 557 Τ.Π εγκατέλειψαν εσπευσμένως το ορεινόν συγκρότημα Σαρτακλή όπερ και κατελήφθη την πρωίαν της επομένης 27ην Μαΐου αμαχητί.

Το 36ον Τ.Ε κατόπιν διαταγής Ταξιαρχίας εδραιωθέν επί Σαρτακλή την 27ην προώθησε εις υψ. 794 (2298) και εις Όργάνην, ένα Λόχον διά τον σύνδεσμον των 555 και 557 Τ.Π και εξησφάλισεν των εις Οργάνην διά τα τάγματα προωθουμένων εφοδίων και ήρξατο λεπτομερούς ερεύνης της περιοχής, προς ανεύρεσιν και καταστροφήν των εγκαταστάσεων συμμοριτών.

Εις περιοχήν Άνω και Κάτω Δροσινής κατεστράφησαν 124 καλύβαι μετά ξυλίνων κλινών. Εις περιοχήν Σαρτακλή ανευρέθησαν και περισυνελέγησαν, όλμος βαρύς 81 χιλ. μετά σκοπευτικού μηχανήματος 2 όλμοι ατομικοί και αριθμός τις τυφεκίων. Επίσης μία αποθήκη μετά τροφίμων και παντοειδούς ετέρου υλικού και ετέρα αποθήκη μετά εκκρηκτικών υλών και ναρκών αντιαρματικών καταστραφείσαι διά πυρός. Παρακειμένως των αποθηκών τούτων ανευρέθησαν και πολλοί ατομικοί τάφοι συμ/τών. Τμήματα του 36ου Τ.Ε

επιπρόσθετως ηςχολήθησαν και με την εκκένωσιν των χωρίων Οργάνη, Άνω Δροσίνη, Κάτω Βυρσίνη και Κοβαλόν.

Την 1.6.48 το τάγμα συνεπτύχθη εκ του Σαρτακλή άνευ επεισοδίου εις Γρατινήν.

(δ) Η φάλαγξ 557 Τ.Π εκινήθη εν τη κατευθύνσει ΣΚΑΛΩΜΑ (Μ.215875) ΡΑΓΑΛΑ (Μ.267995) υψ. 901 (Μ.9250970).

Την 25.5.48. Ευρισκομένη εις ανώνυμον ύψωμα Ν.Δ Δαρμένης αντιλαμβάνεται μικροομάδα συμ/τών συμπτυσσομένων προφανώς εκ της νυκτερινής προσβολής ΣΑΠΠΩΝ και προσβάλλει ταύτας διά πυρών πολ/λων όλμων, ενώ δύο λόχοι του τάγματος διαβαίνουσι την βαθείαν γραμμήν του χωρίου ΔΑΡΜΕΝΗ.

Την μεσημβρίαν της 25.5.48 αναλαμβάνει το τάγμα την προς τα πρώσω κίνησίν του διά ΠΕΤΡΟΡΑΧΗΣ προς ΑΛΜΑΤΖΙΚ. Η κίνησίς του προς τα πρώσω καθυστερεί διότι αι ατραποί ήσαν πλήρεις ναρκών κατά προσωπικού.

Την 15.00 ώραν συνήφθη σκληρός αγών τη ισχυρά υποστηρήξει όλμων, πολ/λων και πυροβολικού προς κατάληψιν των υψωμάτων (Μ.239918) και ΑΛΑΜΤΖΙΚ (υψ.734) όστις έληξεν μετά δίωρον διά της καταλήψεως τούτων.

Οι συμ/ται συνεπτύχθησαν προς το χωρίον ΚΟΒΑΛΟΝ (Μ.230946)

Την 26.5.48 αναλαμβάνεται επίθεσις διά δύο Λόχων εις κατάληψιν του ισχυρού εκ φύσεως υψώματος ΚΟΥΣ ΝΠΟΥΝΑΡ (υψ. 901) Μετά σκληρότατον αγώνα την 13.00 ώραν καταλαμβάνεται το υψ. 901 και εν συνεχεία και η συνεχομένη κορυφογραμμή ΟΥΒΝΙ ΣΙΒΡΙ. Οι συμ/ται ως εικάζεται εκ των πολλών ιχνών αίματος έσχον μεγάλας απωλείας. Εκ παραλλήλου εγένετο εξερεύνησις του χωρίου Ραγάδα καταστροφή εγκαταστάσεων των συμμοριτών και της τηλεφωνικής γραμμής.

Την 27.5.48 το τάγμα εξορμά διά δύο Λόχων προς ΣΜΙΓΑΔΙ και δι' ετέρων δύο Λόχων από υψ. ΟΥΖΟΥΝΑ ΝΙΒΑ (υψ. 804 2700) με σκοπόν την υπεράσπισιν των συμ/τών και επίθεσιν εκ της ανατολικής πλευράς προς ΣΜΙΓΑΔΙ. Η επέμβασις της αεροπορίας υπήρξεν λίαν εύστοχος και αποδοτική και διηυκόλυνε την προέλασιν των τμημάτων και την κατάληψιν του αντικειμενικού σκοπού των.

Την 12.30 τα τμήματα κατέλαβον το χωρίον ΣΜΙΓΑΔΙ υψ. 739 και υψ. ΟΥΜΕΡ ΚΕΡΕΣ. Η φάλαγξ διενυκτέρευσεν εις ΣΜΙΓΑΔΙ υψ. 739 ΟΥΜΕΡ ΚΕΡΕΣ.

Την 28.5.48 εξερευνήθη άπασα η περιοχή.

Ανευρέθη το αρχείον συμ/τών, εκάησαν εγκαταστάσεις αρτοκλίβανοι, τρόφιμα, άλευρον κ.λ.π είδη μη δυνάμενα να μεταφερθώσι, κατεστράφησαν τηλεφωνικαί εγκαταστάσεις και περισυνελέγη τηλεφωνικόν υλικόν.

Επίσης εξεκκενώθη το χωρίον ΣΜΙΓΑΔΙ. Ωσαύτως εγένετο η βελτίωσις των κατεχόντων θέσεων προς πρόληψιν αντεπιθέσεως υπό των συμ/τών.

Την 29.5.48. Εξεκκενώθη το χωρίον ΜΥΡΤΙΣΚΗ. Το συμμοριακόν Πυροβολικόν έβαλεν δραστικώς καθ' όλην σχεδόν την ημέραν κατά του χωρίου ΣΜΙΓΑΔΙ υψ. 739 με σκοπόν την περαμπόδισιν εκκενώσεως των χωρίων.

Την 30.5.48 εδόθη διαταγή συμπτύξεως του τάγματος ήτις σύμπτυξις ανεστάλη επι 24ωρον. Το εσπέρας ο εχθρός προωθήθη προς ΣΜΙΓΑΔΙ και τα πέριξ υψώματά του. Τα ημέτερα τμήματα διετέλουν εν στενοτάτη επαφή προς αυτόν καλύπτοντα την διάβασιν (Ζ.252013) προς Οργάνην και το δεξιόν πλευρόν του προς τα αριστερά δρώντος του 555 Τ.Π.

31.5.48. Την 05.00 ώραν ήρξατο η σύμπτυξις των τμημάτων υπό τα πυρά του συμμοριακού πυροβολικού βάλλοντος δραστικώς. Εκ βλήματος πεσόντος εις τα χαρακώματα εφονεύθησαν είς Ανθ/γός είς Λοχίας και είς οπλίτης.

Η πορεία συμπτύξεως υπήρξεν λίαν επίμονος και κοπιώδης εκτελεσθείσα εν μέσω δυσβάτου ορεινού δρομολογίου των ανδρών αναγκασθέντων πολλάκις να διαβώσι πεζή το πλήρες υδάτων ρεύμα ΦΙΛΙΟΥΡΙ.

Άπασα η φάλαγξ συγκεντρωθείσα την 18.00 ώραν εις Ξύδια εγκατεστάθη προς διανυκτέρευσιν.

1.6.1948 Τό Τάγμα μετεφέρθη επ' αυτοκινήτων εις Κομοτινήν και εκείθεν αυθημερόν διά Ξάνθης εις Καβάλλαν ένθα αφίχθη την νύκτα της 1 προς 2 Ιουνίου.

ΑΠΩΛΕΙΑΙ ΣΥΜΜΟΡΙΤΩΝ

Α΄. Οι συμμορίται έσχον βαρείας απωλείας εις έμψυχον και άψυχον υλικόν.
- α) Νεκροί συμμορίται. 56 εξηκριβωμένοι επί τόπου.
  25 ανεξακρίβωτοι συναποκομισθέντες.
- β) Τραυματίαι 24
- γ) Παραδοθέντες 15
- δ) Συλληφθέντες 10

Β΄. Απώλειαι ημετέρων

- α) Νεκροί Αξιωματικοί εις (557 Τ.Π)
- β) οπλίται 4
- γ) Τραυματίαι 12 οι πλείστοι ελαφρώς.

ΓΕΝΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η επιχείρησις αύτη, εστέφθη υπό μεγάλης επιτυχίας και έσχεν ισχυρώτατον κλονισμόν και πτώσιν ηθικού των συμμοριτών.

Η καταστροφή όλων των ισχυρών θέσεων των συμμοριτών, η καταστροφή του ανεφοδιασμού των, των τηλεφωνικών εγκαταστάσεων των, υπήρξε ανεπανόρθωτον πλήγμα διά τους συμμορίτας, οίτινες νυχθημερόν επί μακρόν ειργάζοντο διά την κατασκευήν των οχυρών ηναγκάσθησαν εν πανικώ να εγκαταλείψουν.

Εξαίρεται το ηθικόν του Στρατού. Οι αξιωματικοί και Στρατιώται με απαράμιλον θάρρος και αυταπάρνησιν εξετέλεσαν απάσας τας δοθείσας εντολάς.

Ωσαύτως η συμβολή του πυροβολικού υπήρξεν λίαν αποδοτική.

Εξετέλεσεν μετ' ευστοχίας βολάς αντιπυροβολικού και προπαρασκεύασεν επιτυχώς επιθέσεις, ημετέρων τμημάτων.

Επίσης λίαν συντελεστική ήτο και η συμβολή των πολυβόλων Βίκερς εις την επίτευξιν της Νίκης.

Κατά την κίνησιν του Πεζικού προπαρασκεύαζον και υπεστήριζον την επίθεσιν τούτου κατά δε την στάσιν απετέλουν την βάσιν του σχεδίου πυρός των κατεχομένων θέσεων.

Αγραφιώτης Γεώργιος
Αντ/ρχης
Επιτελάρχης Ταξ.

Ακριβές αντίγραφον
Τ.Σ.Υ.

7

ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ

Πρός. Γ΄ΣΣ/Α1 (2 αντίτυπα)
Γ΄ΣΣ/Α2

Κοιν. 32,33 Ταξιαρχίας
31 Ταξιαρχία
Τ.Δ. ΓΙΑΝΝΙΤΣΩΝ
Δ/τήν Μεραρχίας
Α1-Α2 Γραφ. Μεραρχίας

ΧΙ Μεραρχία /Α1
Αριθ. 5/5/64
Σ.Τ.Γ 914 τη 5.6.48

Συνοπτικός απολογισμός επιχειρήσεως επί ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ.

ΣΥΝΘΗΜΑΤΙΚΟΝ. «ΡΑΧΗ»

ΔΙΑΡΚΕΙΑ. 28 ΜΑΪΟΥ-1 Ιουνίου 1948

I. ΕΧΘΡΟΣ.

α) Από του Απριλίου φέρεται αναπροσαρμόσας την επί ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ-ΤΖΕΝΑΣ διάταξίν του.

Προέβη εις την οργάνωσιν στατικών Μονάδων αμύνης εκ των Εμπέδων, υπηρεσιών αυτοαμύνης και λοιπών σχηματισμών του.

Σκοπός του, η αποδέσμευσις των 2 συγκροτημάτων κρούσεως (Κ/Τ 520 (ΠΑΝΟΥ) και ΤΖΕΝΑΣ (ΛΟΥΚΑ) 519) της ευθύνης φρουρήσεως των εγκαταστάσεών των επί Κ/Τ και ΤΖΕΝΑΣ διά να επιδίδωνται είτε μεμονωμένως είτε και συγκεντρωμένα εις επιθέσεις και διαρπαγάς, είτε και να εξέρχωνται της περιοχής της Μεραρχίας εις γειτονικούς τομείς ή και έτι μακρυτέρους.

Ούτω συνεκροτήθη το 711 Συγκρότημα ΤΙΓΡΗ των 3 υποσυγκροτημάτων και πιθανώς τεσσάρων με την ακόλουθον διάταξιν και δύναμιν.

Σ.Δ 711 Συγκροτήματος ΑΝΩ ΚΟΡΥΦΗΣ

Υποσυγκρότημα ΠΑΣΧΟΥ εις ΚΑΛΥΒΙΑ ΓΙΑΝΝΑΚΟΥΛΙΑ δυνάμεως 80 των 3 Διμοιριών :

Διμοιρία εις Κλβ. ΓΙΑΝΝΑΚΟΥΛΙΑ
« εις ΤΣΟΥΚΑ-ΤΕΧΟΒΟΝ
« εις ΓΚΡΕΜΠΙΝ

Υποσυγκρότημα ΓΑΛΑΝΟΥ εις ΟΡΜΑΝ δυνάμεως 80 ανδρών των 3 Διμοιρ. κατανεμημένον.

Διμοιρία εις ΚΑΤΩ ΛΟΥΤΡΑΚΙ
Διμοιρία εις ΟΡΜΑΝ
« εις ΣΑΡΑΚΗΝΟΥΣ - υψ 570.

Υποσυγκρότημα ΠΕΡΙΚΛΗ εις ΤΖΕΝΑΝ Σ.Δ ΝΩΤΙΑΣ δυνάμεως 60, κατανεμημένον εις ΠΕΥΚΩΤΟΝ (ΘΗΡΙΟΠΕΤΡΑΝ)-ΝΩΤΙΑΝ ΑΕΤΟΧΩΡΙ.

Τομεύς Συγκροτήματος ΤΙΓΡΗ. Ανατολικόν ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ-ΤΖΕΝΑ.

Οπλισμός Ενισχυμένος εις Πολυβολα θέσεως.

β) Της άνω αναπροσαρμογής διατάξεως περατωθείσης, το Συγκρότημα ΠΑΝΟΥ εξήλθε της περιοχής κινηθέν εις περιοχήν XV αρχικώς και μετέπειτα έτι Δυτικότερον.

Το Συγκρότημα ΛΟΥΚΑ μετά τμήματος Ιππικού ΝΕΣΤΟΡΑ (80 δυνάμεως), απεπειράθησαν δις επιθετικάς κρούσεις εις ΠΡΟΜΑΧΟΥΣ την 5ην και 10ην Μαΐου.

Από μέσην Μαΐου φέρεται πάλιν αναχωρήσαν το τμήμα Ιππικού εκ της περιοχής της Μεραρχίας προς Δυσμάς.

γ) Γενικώτεραι προθέσεις, ζήτημα όμως συνδέσμου και συνεχείας μετώπου επί Δυτικού Κ/Τ, ήγαγε τους συμμορίτας εις την οργάνωσιν 2 Διλοχιών, ηλαττωμένης δυνάμεως, υπολογιζομένων μόνον ως πυρήνων.

- Διλοχίας ΤΟΣΚΑ δυνάμεως 30
- Διλοχίας ΔΑΜΙΑΝΟΥ δυνάμεως 60

Αι Διλοχίαι αύται παραμένουν ως συνδετικαί και ενισχυτικαί εις περιοχήν ΣΚΟΠΟΥ, χωρίς όμως να δεσμεύωνται εις το να επανέρχωνται επί Ανατολικού ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ, ως συνέβη με την Διλοχίαν ΤΟΣΚΑ ήτις επανειλημμένως εκινήθη εις ΜΕΓΑ ΠΛΑΤΑΝΟΝ.

δ) Το εκ ΒΕΡΜΙΟΥ καταδιωχθέν και διαπεραιωθέν εις Κ/Τ συγκρότημα ΛΕΥΘΕΡΙΑ δυνάμεως 100 παρέμεινε επί Κ/Τ. Υπελείφθη επί ΒΕΡΜΙΟΥ συμμοριακόν τμήμα δυνάμεως 50-60.

ε) Περί τα τέλη ΜΑΙΟΥ (25η) εφέροντο επί Κ/Τ-ΤΖΕΝΑΣ αι κατωτέρω συμμοριακαί δυνάμεις:

ΑΝΑΤ. ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ		
Δ/σις ΛΗΣΤΑΡΧΕΙΟΥ υπό ΦΩΤΕΙΝΟΝ: δυνάμεως	60	
711 Συγκρότημα ΤΙΓΡΗ (2 υποσυγκροτήματα)	160	
Υποσυγκρότημα Μηχανημάτων (2 όλμοι ομαδικοί) κατανεμημένον 3 βαρέα πολυβόλα)	60	
Υποσυγκρότημα σαμποταριστών		30
Τμήμα ελευθέρων σκοπευτών	30	
Συμμοριακόν Συγκρότημα ΒΕΡΜΙΟΥ	100	

Σύνολον	440	
ΔΥΤΙΚΟΝ ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ:		
Διλοχία ΔΑΜΙΑΝΟΥ	60	
Διλοχία ΤΟΣΚΑ	30	
ΤΖΕΝΑ:		
519 Συγκρότημα ΛΟΥΚΑ	200	
Υποσυγκρότημα ΠΕΡΙΚΛΗ	60	

Εις τα ανωτέρω πρέπει να προστεθούν: Τα Έμπεδα, Συνεργεία, Διαβιβάσεις, Αναρρωτήρια, Φρουραρχεία κ.λ.π

II. ΠΡΟΘΕΣΙΣ ΜΕΡΑΡΧΙΑΣ:

Η αναζήτησις και διαπίστωσις του βάθους της εχθρικής διατάξεως και τοποθεσίας, η αναζήτησις των αμυντικών έργων και της ισχύος αμύνης του εχθρού επί ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ.

III. ΜΕΘΟΔΟΣ:

- Ισχυρά επιθετική ενέργεια εν τη κατευθύνσει ΤΟΣΚΑ-Κλβ. ΓΙΑΝΝΑΚΟΥΛΙΑ-ΟΣΜΑΝΑΚΟΣ.
- Καλυπτικαί ενέργειαι. Πρός ΚΕΡΑΣΙΕΣ-Κορυφές

Προς ΛΥΚΟΣΤΟΜΟΝ-ΑΝΩ ΛΟΥΤΡΑΚΙ.

IV. ΔΙΑΤΕΘΕΙΣΑΙ ΔΥΝΑΜΕΙΣ:

Α΄ΦΑΣΙΣ

518 Τάγμα συν Διμοιρία Πολυβόλων
Διλοχία 515 συν ομάς Πολυβόλων
Λόχος 514 εκ ΜΟΥΧΑΡΕΜ
Λόχος Ανιχνευτών 32 Ταξιαρχίας
Λόχος 516 Τ.Σ.Σ ΠΟΛΥΚΑΡΠΗΣ
Λόχος 64 Τ.Ε από ΑΨΑΛΟΝ
Λόχος 516 Τ. ΠΡΟΜΑΧΩΝ
Πυρ/χία Πεδινού Πυρ/κού (2 Ουλαμοί)
Πυρ/χία Ορειβατικού (2 Πολυβόλα).

Β΄ΦΑΣΙΣ επί πλέον

Διλοχία 515 από ΠΑΪΚΟΥ
Διλοχία 514 από ΕΔΕΣΣΗΣ

V. ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΣ Υπό την 32 Ταξιαρχίαν

VI. ΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΟΝ ΣΧΕΔΙΟΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ 32 Ταξιαρχίας

1. ΦΑΣΙΣ: Διά ταχείας ενεργείας καταλήψεως της περιοχής ΤΣΟΥΚΑ-ΤΕΧΟΒΟΝ-ΓΚΡΕΜΠΙΝ.

2 ΦΑΣΙΣ: Εκμετάλλευσις εις ΚΑΤΩ και ΑΝΩ ΚΟΡΥΦΗΝ προς κατεύθυνσιν ΟΡΜΑΣ.

ΦΑΛΑΓΓΕΣ :

1 Φάλαγξ:

Σύνθεσις

Διλοχία 515
Λόχος 514 ΜΟΥΧΑΡΕΜ
Λόχος Ανιχνευτών 32 Ταχιαρχίας
Ομάς Πολυβόλων
2 Ορειβατικά Πολυβόλα

Διοικητής Φάλαγγος: Ο Υποδιοικητής 515 Τ.

Αποστολή: Α΄Φάσις: Κατάληψις ΤΣΟΥΚΑΣ

Δρομολόγιον: ΞΑΝΘΟΓΕΙΑ-ΠΑΤΗΜΑ-ΤΣΟΥΚΑ.

Β΄Φάσις: Κατάληψις διά μέρους ΚΟΚΚΙΝΗΣ ΠΕΤΡΑΣ (02-60) και υποστήριξις εκείθεν της κινήσεως της 2ας Φάλαγγος.

2α Φάλαγξ:

Σύνθεσις

- 518 Τ.
- Διμοιρία Πολυβόλων
- Διοικητής, ο Διοικητής 518 Τ.

Αποστολή: α΄ Φάσις: Κατάληψις ΓΚΡΕΜΠΙΝ-ΠΑΠΡΑΣ

Δρομολόγιον. ΕΔΕΣΣΑ-ΠΕΤΡΑ,ΓΚΙΟΥΡΟΥ-ΚΕΡΑΣΙΕΣ και είτα ΚΟΥΡΟΥΤΟΥΤΟΥ (Ο.042771)

β΄ Φάσις. Συνέχισις κινήσεως και εξερεύνησις προς ΚΑΤΩ και ΑΝΩ ΚΟΡΥΦΗΝ.

Εξουδετέρωσις συμμοριτών εστιών και καταστροφή εγκαταστάσεων.

3η Φάλαγξ:

Σύνθεσις
Λόχος 64 Τ.Ε (ΑΨΑΛΟΥ)
Λόχος 516 Τ. (ΠΟΛΥΚΑΡΠΗΣ)
Διοικητής ο Λοχαγός ΠΑΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ 516 Τ.

Αποστολή: α΄Φάσις: Κατάληψις υψ. 500 και υψ. 545 και συνέχισις κινήσεως προς ΣΑΡΑΚΗΝΟΥΣ διά την κάλυψιν του Δεξιού πλευρού 2ας Φάλαγγος.
Β΄Φάσις: Συνέχισις κινήσεως προς ΚΑΤΩ ΚΟΡΥΦΗΝ.

4η Φάλαγξ: Συμβολή τμημάτων ΠΡΟΜΑΧΩΝ προς ΛΥΚΟΣΤΟΜΟΝ-ΛΟΥΤΡΑΚΙ.

Πυροβολικόν: Πεδινόν εις ΚΑΡΥΔΙΑΝ
Ορειβατικόν μετά της 1ης Φάλαγγος

ΗΜΕΡΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΣ: η 28 ΜΑΪΟΥ.

VII. ΓΕΓΟΝΟΤΑ (Περιληπτικώς)

28 ΜΑΪΟΥ:

1η Φάλαγξ :
Την 0700 ώραν Λόχος εις (Ο.0275) ΚΑΛΟΓΕΡΙΤΣΑΝ. Κίνησις προς ΤΣΟΥΚΑΝ εξακολουθεί. Παρατηρούνται κινήσεις συμμοριτών επί ΤΣΟΥΚΑΣ-Κλβ. ΓΙΑΝΝΑΚΟΥΛΙΑ-ΟΣΜΑΝΑΚΟΣ.
Την 1000 ώραν:Λόχος εις (Ο.019771) ΚΟΥΡΙΣ
Λόχος κινείται προς (Ο.025775) βραχώδες Ν.Δ. ΤΣΟΥΚΑΣ.
Λόχος κινείται προς (Ο.015783) από υψ. 1386 Ν.Δ ΤΣΟΥΚΑΣ.

Επί ΤΣΟΥΚΑΣ εξεδηλώθησαν 2 μυδράλλια και αριθμός τυφεκίων.
Την 1500 ώραν κατελήφθη βραχώδες ΤΣΟΥΚΑΣ και το τριγωνομετρικόν ΤΣΟΥΚΑΣ.
Την 1600 ώραν κατελήφθη ΤΕΧΟΒΟΝ. Ανευρέθησαν κτιστά πολυβολεία κεκαλυμμένα δι΄αλεπαλλήλων σειρών κορμών δένδρων και παρηλλαγμένα ώστε να μη καθίσταται δυνατή η καταστροφή των.

Αποτελέσματα Ημέτεραι απώλειαι: Τραυματίαι οπλίται 1 ελαφρώς.
Συμμοριτών:Ανεξακρίβωτοι, πολλά αίματα εντός πολυβολείων.
Ανευρέθη 1 τυφέκιον και 2 κιβώτια φυσιγγίων μυδραλλίου.

Νυκτερινή εδραίωσις: Τριλοχία ΤΣΟΥΚΑ.
Διλοχία και Ορειβ. Πυρ/κόν ΛΙΜΑΝΙ.

2α Φάλαγξ :
Την 0700 ώραν εις (Ο.105735) ΠΕΤΡΑ ΓΚΙΟΥΡΟΥ συνεχίζουσα
Την 1000 ώραν εις (Ο.0876) υψ. ΚΟΥΛΑ-ΚΕΡΑΣΙΕΣ άνευ συμβάντος.
Την 1215 ώραν. Διλοχία ανέρχεται αντέρεισμα ΚΟΥΡΙΤΟΥΤΟΥ (Ο.055765) και (Ο.0677).
Διλοχία κινείται Δυτικώς προηγουμένης.
Την 1900 ώραν ευρίσκεται Νοτίως ΓΚΡΕΜΠΙΝ εν επαφή με εχθρόν κατέχοντα ΓΚΡΕΜΠΙΝ και εκδηλούμενον διά μυδραλλίων.

Νυκτερινή εδραίωσις : Εις (04-77) 2 χιλμ. Νοτίως ΓΡΕΜΠΙΝ
Εις (05-77) 1500 μ. Νοτίως ΓΚΡΕΜΠΙΝ

3η Φάλαγξ:

Την 0825 ώραν μετά συνένωσιν των Λόχων εις Διλοχίαν εις υψ. 545 ευρίσκετο εις (085-791) ανώνυμον 2 χιλμ. Δυτικώς υψ. 545, αφού ανέτρεψεν εχθρικάς αντιστάσεις εις (Ο.090785) και (Ο.85798).

Εχθρός εξεδηλώθη εις υψ. 570 (Ο.0881) και εις (Ο.077795) Ν.Α παρυφήν ΣΑΡΑΚΗΝΩΝ, διά μυδραλλίων.

Εις υψ. 545 ετραυματίσθησαν 2 οπλίται εκ Νάρκης προσωπικού, υποκύψαντες.

Την 1300 ώραν προπαρασκευή επιθέσεως προς κατάληψιν υψ. 570.

Την 1900 ώραν εις (Ο.0879) 1000 μ. Νοτίως ΣΑΡΑΚΗΝΩΝ και εν συνεχεία εις (Ο.080798) 400 μ. Ανατολικής παρυφής ΣΑΡΑΚΗΝΩΝ όπου εξουδετερώθη εχθρική Νάρκη κατά προσωπικού.

Εχθρός ήρξατο βάλλων και εξ ΟΜΠΛΑ (Ο.66786) διά μυδραλλίων.

Ετραυματίσθη 1 οπλίτης. Περαιτέρω προώθησις δεν κατορθώθη.

Νυκτερινή εδραίωσις. ΣΑΡΑΚΗΝΟΙ.

ΣΥΜΒΑΝΤΑ ΝΥΚΤΟΣ-ΕΝΕΡΓΕΙΑΙ:

1. Εχθρός υπολογιζόμενος εις άνω των 150 εκ κατευθύνσεως Κλβ. ΓΙΑΝΝΑΚΟΥΛΙΑ και ΚΑΤΩ ΚΟΡΥΦΗΣ επετέθη από 290200-290400 ώρας κατά τμημάτων επί ΤΣΟΥΚΑΣ (Διλοχία). Εχθρός απεκρούσθη.

Αποτελέσματα : Απώλειαι ημέτεραι.: 0
Απώλειαι συμμοριτών: Επί τόπου νεκροί 3,
και 1 συλληφθείς τραυματίας υποκύψας.
Υπολογίζονται μεγαλύτεραι.

2. Συγκρότημα ΤΖΕΝΑΣ (ΛΟΥΚΑ) διήλθε μεταξύ 282400 και 290200 ώρας Βορειοανατολικώς ΑΡΔΕΑΣ κινηθέν διά ΒΟΡΕΙΝΟΥ ΥΔΡΕΑΣ μάλλον προς Δυσμάς προς ΟΡΜΑΝ δι' ενίσχυσιν συμμοριακών δυνάμεων ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ. Κατά την διέλευσίν του εις ύψος ΥΔΡΕΑΣ έρριψεν 6 βλήματα όλμων κατά ΑΡΔΕΑΣ πλήξαντα ανταρτοπλήκτους εντός σκηνών. Εφονεύθησαν 4 και ετραυματίσθησαν 12 ιδιώται.

3. Η 3η Φάλαγξ διά νυκτερινού εγχειρήματος κατέλαβε ΣΑΡΑΚΗΝΟΥΣ και το υψ. 570. 10 συμμορίται εντός ΣΑΡΑΚΗΝΩΝ διέφυγον προς ΚΑΤΩ ΚΟΡΥΦΗΝ.

4. Λόχος ΠΡΟΜΑΧΩΝ κινηθείς διά νυκτός κατέλαβε αιφνιδιαστικώς φυλάκιον συμμοριτών εις (Ο.095895) Ι χιλιόμετρον Β.Δ ΛΥΚΟΣΤΟΜΟΥ.

Συνελλήφθησαν 3 συμμορίται και εκυριεύθησαν:
2 μυδράλλια
3 τυφέκια
1 ατομικός όλμος
3 κτήνη

5. Λόχος 514 με Υποδ/κήν 514 Ταγ/χην ΖΑΧΑΡΟΠΟΥΛΟΝ εκινήθη από ΕΔΕΣΣΗΣ εις ΤΣΟΥΚΑΝ.

29 ΜΑΪΟΥ

1η Φάλαγξ :

Την 0745 ώραν παραμένει επί ΤΣΟΥΚΑΣ. Εξερεύνησις εγγύς περιοχής.

Από 1000 ώρας επιθετική αναγνώρισις διά Διλοχίας προς Κλβ. ΓΙΑΝΝΑΚΟΥΛΙΑ και διά Λόχον προς ΚΟΚΚΙΝΗΝ ΠΕΤΡΑΝ (Ο.024805).

Την 1415 ώραν Λόχος εις (Ο.013792) διασταύρωσιν οδών.

Έτερος Λόχος εις (Ο.03792) 1000 μ. Β.Α Κλβ. ΓΙΑΝΝΑΚΟΥΛΙΑ. Περαιτέρω προώθησις δεν κατέστη δυνατή. Ο εχθρός βάλλει διά μυδραλλίων και ομαδικού όλμου εκ Κλβ. ΓΙΑΝΝΑΚΟΥΛΙΑ και Βορειότερον. Εδαφος δασώδες δεν επιτρέπει επισήμανσιν στόχων. Γίνεται βολή Πυρ/κού όχι απολύτως επιτυχής λόγω του δασώδους του εδάφους.

Λόχος κινηθείς προς ΚΟΚΚΙΝΗΝ ΠΕΤΡΑΝ έφθασε την 1400 ώραν. Ανεύρε 1 νεκρόν συμμορίτην.

Νυκτερινή εδραίωσις Τριλοχία εις 0(02-78) ΤΣΟΥΚΑ
Διλοχία συν Ορειβ. Πυρ/κόν Ν.Α ΤΣΟΥΚΑ εις (Ο.15755) - (Ο.017755) και (Ο.025775).

2^{α} Φάλαγξ

Την 0800 ώραν κατέλαβε ΓΚΡΕΜΠΙΝ.

Την 1000 ώραν έφθασεν εις ΚΑΤΩ ΚΟΡΥΦΗΝ και προωθείται προς ΑΝΩ ΚΟΡΥΦΗΝ.

Κατά την κίνησίν της προς ΑΝΩ ΚΟΡΥΦΗΝ συνεπλάκη με διαφευγόντας συμμορίτας εκ ΚΑΤΩ ΚΟΡΥΦΗΣ. Συμμορίται νεκροί επί τόπου 2 και συμμορίται αιχμάλωτοι 3.

Την 1400 ώραν ευρίσκεται εις (Ο.032812) και (Ο.038812) υψ. ΚΑΡΑΟΥΛΙ 1 χιλμ. Νοτίως ΑΝΩ ΡΟΔΟΒΟΝ. Ευρέθησαν 4 έτεροι νεκροί συμμορίται.

Εχθρός κατέχει τριγωνομετρικόν ΑΝΩ ΡΟΔΟΒΟΝ (Ο.018820) και αυχένα ΓΚΑΝΤΙΧ (Ο.0283) βάλλων διά μυδραλλίων.

Την 1500 ώραν εν τη προσπαθεία προωθήσεως προς ΑΝΩ ΚΟΡΥΦΗΝ εφονεύθη ο Δόκιμος Αξ/κός ΛΟΥΚΑΔΟΥΝΟΣ Γ.

Εκ της κατευθύνσεως Άνω Λουτράκι παρετηρήθησαν κινήσεις τμήματος συμμοριτών προς Νοτιοδυσμάς. Ομοίως παρετηρήθησαν συμμορίται μετά κτηνών κινούμενοι Δυτικώς ΟΡΜΑΣ υψ. ΜΗΤΣΑ ΝΙΒΑ (Ο.040845). Εζητήθη αεροπορική επέμβασις. Κατά εξερεύνησιν παρεδόθη 1 ένοπλος συμμορίτης και συνελήφθη έτερος άνοπλος.

Ανευρέθησαν 12 βλήματα όλμου 3΄΄, 1 αντιαρματικόν τυφέκιον 13,2 και 2 αντιαρματικοί εκτοξευταί, 1 κιβώτιον βλημάτων Ο.Π 75 και 6 βλήματα άνευ καλύκων, 3 υγρά στοιχεία των 2 βόλτ, 25 Νάρκαι ενισχυτικαί καταστραφείσαι, 1 ολμίσκος Γερμανικός, 1 μυδράλλιον, 5 τυφέκια Γερμανικά., 1 τυφέκιον Ιταλικόν, 8000 φυσίγγια πολ/λου ΦΙΑΤ, 7000 φυσίγγια Αγγλικά, 50 χειροβομβίδες Πολωνικαί άνευ εμπυρευμάτων, 9000 φυσίγγια μυδραλλίου.

Νυκτερινή εδραίωσις : Τριλοχία εις ΚΑΤΩ ΚΟΡΥΦΗΝ εις (Ο.044810) και (Ο.35805)
Λόχος εις ΓΚΡΕΜΠΙΝ
Πεδινόν Πυρ/κόν εις ΚΑΡΥΔΙΑΝ.

3^{η} Φάλαγξ:

Την 0700 ώραν παρετήρησε φάλαγγα συμμοριτών μετά κτηνών εκ ΚΑΤΩ προς ΑΝΩ ΚΟΡΥΦΗΝ.

Την 1400 ώραν Λόχος εις (Ο.068810) 400 μ. Βορείως ΣΑΡΑΚΗΝΩΝ. Ανεύρε 1 νεκρόν συμμορίτην.

Έτερος Λόχος, ησχολήθη με την εκκαθάρισιν ναρκοπεδίου εις ΓΙΑΝΚΟΒΟ (Ο.0882). Ηχρηστεύθησαν 14 Νάρκαι προσωπικού.

Ανευρέθησαν και 2500 φυσίγγια ΦΙΑΤ επί του υψ. 570.

Νυκτερινή εδραίωσις: Διλοχία εις Βορείαν και Νοτιοανατολικήν παρυφήν ΣΑΡΑΚΗΝΩΝ εις θέσεις.
(Ο.069809)
(Ο.080798)
(Ο.072795)

4^{η} Φάλαγξ :(Λόχος ΠΡΟΜΑΧΩΝ)

Την 0700 ώραν κατέλαβε ΠΡΕΣΕΝΤΕΛΙΤΣ (Ο.0989)

Την 1000 ώραν κινείται προς συνοικισμόν ΚΑΤΩ ΛΟΥΤΡΑΚΙΟΥ όπου ανέτρεψεν έτερον φυλάκιον συμμοριτών.

Την 1400 ώραν ευρίσκεται εις (Ο.0987) συνοικ. ΚΑΤΩ ΛΟΥΤΡΑΚΙ, ανατρέψασα διαδοχικώς 5 φυλάκια συμμοριτών. Ο συνοικισμός κενός κατοίκων.

Την 1800 ώραν επανέκαμψεν εις ΠΡΟΜΑΧΟΥΣ.

Λοιπαί ενέργειαι-Συμβάντα:

α. Παρεδόθησαν εις ΑΡΔΕΑΝ 2 συμμορίται του Συγκροτήματος ΛΟΥΚΑ. Κατέθεσαν ότι κατά παρενόχλησιν ΑΡΔΕΑΣ νύκτα 28ης προς 29η διά 6 βλημάτων όλμων, οι συμμορίται εκ δράσεως ημετέρου Πυρ/κού έσχον 3 τραυματίας συμμορίτας.

β. Ουλαμός Τεθωρακισμένων και 2 Κάρριερς μετά στηρίγματος Διμοιρίας πεζικού εισήλθεν την 1100 ώραν εις χωρίον ΜΕΓΑΠΛΑΤΑΝΟΣ.

Το χωρίον ευρέθη κενόν κατοίκων τραπέντων από νυκτός προς ΟΡΜΑΝ. Παρέμειναν μόνον 2 γέροντες και τινα γυναικόπαιδα μεταφερθέντα εις ΑΡΔΕΑΝ.

γ. Διλοχία 515 επί Δυτικού ΠΑΪΚΟΥ (περιοχή ΚΛΕΝΤΝΙΤΣ (Ο.3494) ανεκλήθη εις ΑΡΔΕΑΝ.

δ. Εις ΑΡΝΙΣΣΑΝ παρεδόθη 1 συμμορίτης υποσυγκροτήμαος ΤΟΣΚΑ.

ε. Ο Στρατηγός Διοικητής της Μεραρχίας εκινήθη εις ΕΔΕΣΣΑΝ.

30 ΜΑΪΟΥ:

1η Φάλαγξ:

α) Διλοχία

Την 1130 ώραν εκινήθη Διλοχία προς (Ο.017820) ΑΝΩ ΡΟΔΟΒΟΝ.

Την 1130 ευρίσκετο εις (Ο.015798) ΒΙΣΟΚΑ ΒΟΡΦ.

Την 1630 ώραν συνεχίζει προς ΑΝΩ ΡΟΔΟΒΟΝ. Εχθρός κατέχει τριγωνομετρικόν ΑΝΩ ΡΟΔΟΒΟΝ και βάλλει σφοδρώς διά μυδραλλίων. Διλοχία προωθήθη μέχρις (Ο.018816) 300 μ. Νοτίως ΑΝΩ ΡΟΔΟΒΟΝ.

β) Ετέρα Διλοχία

Την 1200 ώραν εκινήθη προς (Ο.006-794) ανώνυμον ύψωμα Β.Α Κλβ. ΓΙΑΝΝΑΚΟΥΛΙΑ.

Την 1330 ώραν ευρίσκετο εις (Ο.014788) 1200 μέτρα Β.Δ ΤΣΟΥΚΑΣ. Εχθρός εξεδηλώθη διά 2 μυδραλλίων από (Ο.006794) ανώνυμον. Επενέβη πυρ/κόν.

Την 1630 ώραν συνεχίζουσα κίνησίν της εβλήθη δραστικώς διά 8 μυδραλλίων και ομαδικού όλμου θέσεως (Ο.004795) και Νοτιοδυτικώς Διεξήχθη αγών. Δεν κατέστη δυνατή προώθησις.

Εκδηλωθείσαι 2 αντεπιθέσεις συμμοριτών απεκρούσθησαν.

Ημέτεραι απώλειαι. Τραυματίαι οπλίται 1-Συμμοριτών ανεξακρίβωτοι.

Νυκτερινή εδραίωσις : Αμφότεραι Διλοχίαι εις (Ο.018790) ανώνυμον 1000 μ. Βορείως ΤΣΟΥΚΑΣ. Ορειβατικόν Πυρ/κόν και Διλοχία εις ΤΣΟΥΚΑΝ (Ο.022780).

2α Φάλαγξ:

Εξερεύνησις περιοχής ΚΑΤΩ ΚΟΡΥΦΗΣ προς ΑΝΩ ΚΟΡΥΦΗ διεπιστώθη κατοχή υπό εχθρού ΑΝΩ ΚΟΡΥΦΗΣ.

Την 1000 ώραν παρετηρήθησαν κινήσεις συμμοριτών εις Δυτικήν και Βορειοδυτικήν έξοδον του χωρίου ΑΝΩ ΚΟΡΥΦΗΣ εις (Ο.031832) και (Ο.030824). Προσεβλήθησαν υπό Πυρ/κού.

Εγένετο περισυλλογή εφοδίων συμμοριτών εγκαταλειφθέντων εις ΑΝΩ ΚΟΡΥΦΗΝ. Επίσης ανευρέθη 1 αντιαρματικόν τυφέκιον 13,2 και κατεστράφησαν πολ/λεία και εγκαταστάσεις του εχθρού.

Νυκτερινή εδραίωσις. Τριλοχία εις ΚΑΤΩ ΚΟΡΥΦΗΝ (Ο.044810) και (Ο.035805).

Λόχος εις ΓΚΡΕΜΠΙΝ

Πυρ/χία Π. Πυρ/κού αμέσως Βορείως ΚΑΡΥΔΙΑΣ.

3η Φάλαγξ:
Διά Λόχου έρευνα ΜΕΓΑΠΛΑΤΑΝΟΥ. Εις Ναρκοπέδιον ΓΙΑΓΚΟΒΟ (Ο.0882) κατεστράφησαν έτεραι 15 Νάρκαι κατά προσωπικού.
Ανευρέθησαν 4.500 φυσίγγια μυδραλλίου. Διά Λόχου εξερεύνησις μεταξύ ΣΑΡΑΚΗΝΩΝ και ΚΑΤΩ ΚΟΡΥΦΗΣ.

Νυκτερινή εδραίωσις: Εις (Ο.0781) Βορείως ΣΑΡΑΚΗΝΩΝ.

4η Φάλαγξ: (Λόχος ΠΡΟΜΑΧΩΝ) εκινήθη εις ΛΥΚΟΣΤΟΜΟΝ.
Δεν εσημειώθη εχθρός. Επανήλθε εις ΠΡΟΜΑΧΟΥΣ.

Λοιπά Συμβάντα: Παρεδόθησαν εις ΑΡΝΙΣΣΑΝ 2 ένοπλοι Συμμ.

31 ΜΑΪΟΥ:

1η Φάλαγξ:
Την 0800 ώραν Τριλοχία εκινήθη προς (Ο.17820) τριγωνομετρικόν ΑΝΩ ΡΟΔΟΒΟΝ. Ο εχθρός είχεν εγκατασταθή ενεδρευτικώς εις 4 σημεία εις σχήμα πετάλου εντός της δασώδους περιοχής αποκκεκριμμένος. Δύναμις του εχθρού πλέον των 2 Υποσυγκροτημάτων. Ο εχθρός υπελόγιζε επί του πλήρους αιφνιδιασμού του ημετέρου τμήματος καθόσον την προηγουμένην μέχρις ΒΙΣΟΚΑΣ ΒΟΡΦ και προς ΡΟΔΟΒΟΝ εκινήθη το ημέτερον τμήμα ανέτως. Θέσεις κατεχόμεναι του εχθρού εις (Ο.012791) διασταύρωσις δρομολογίων.
Πράγματι τα πρώτα τμήματα της Τριλοχίας ενέπεσαν εις την ενέδραν των συμμοριτών. Επηκολούθησε σκληροτάτη μάχη με εναλλασσομένας φάσεις. Εζητήθη αεροπορική επέμβασις. Επιθέσεις του εχθρού, ημέτεραι αντεπιθέσεις. Επιθέσεις ημέτεραι αντεπιθέσεις του εχθρού. Μάχη εκ του συστάδην 5-10 μέτρα και ενίοτε 2 μέτρα εντός του δάσους. Ημέτερον Πυρ/κόν επενέβη ευστόχως. Μαχητική αεροπορία ζητηθείσα επενέβη από 1450-1520 ώρας εις κρίσιμον στιγμήν και επέφερε απωλείας εις τον εχθρόν. Εξεμεταλλεύθησαν την επέμβασιν της αεροπορίας τα ημέτρα τμήματα και ενήργησαν θυελλώδη επίθεσιν. Εχθρός ανετράπη τραπείς προς Κλμ. ΓΙΑΝΝΑΚΟΥΛΙΑ και Βορειότερον.
Την 1400 ώραν αφίκετο επί ΤΣΟΥΚΑΣ ο Στρατηγός Διοικητής της Μεραρχίας.
Απώλειαι ημέτεραι :Νεκροί οπλίται 4. Τραυματίαι Αξ/κοί Ι ελαφρώς. Υπολ/γός 515 Τ. Μακρής. Τραυματίαι Οπλίται 8.
Αγνοούμενοι οπλίται 1 μάλλον τραυματίας συλληφθείς υπό των συμμοριτών.
Απώλειαι συμμοριτών: Νεκροί επί τόπου 13 ων Ι συμμορίτισσα.
Την επομένην ανευρέθησαν έτερα 6 πτώματα ήτοι εν συνόλω 19 νεκροί. Αι απώλειαί των εις τραυματίας υπολογίζονται σημαντικαί, παραληφθείσαι-Περισυνελλέγησαν 2 μυδράλλια, 3 αυτόματα, 10 τυφέκια.

Εντύπωσις περί εχθρού: Το συγκρότημα ΤΙΓΡΙ ενισχυθέν διά Διμοιρίας εξ Εμπέδων ΜΠΕΛΙΤΣΑ ΡΕΜΜΑ, τμήματος ΒΕΡΜΙΟΥ διαπεραιωθέντος νύκτα 30ης προς 31ην και Τάγματος ΛΟΥΚΑ (συγκροτήματος ΤΖΕΝΑΣ).

Λοιπαί ενέργειαι. :

α) Λόχος της 2ας Φάλαγγος (518) εκινήθη από ΚΑΤΩ ΚΟΡΥΦΗΣ εις (Ο.025797) προς ενίσχυσιν. Δεν επρόλαβε την συμπλοκήν και επανήλθε εις (Ο.021794).

β) Εκ ΠΑΝΑΓΙΤΣΗΣ εκινήθη τμήμα Διμοιρίας συν Μ.Α.Υ διά ΤΑΠΑΝ προς ΟΣΜΑΝΑΚΟΝ επί τω σκοπώ όπως απασχολήση τμήμα συμμοριτών και απαλλάξη της πιέσεως προς ΤΣΟΥΚΑΝ.
Εις θέσιν (Ν.986770) αμέσως Β.Δ ΤΑΠΑΝ εβλήθη διά μυδραλλίου από (Ν.976782) ΟΣΜΑΝΑΚΟΥ. Συμμορίται κατέχουν ισχυρώς τον ΟΣΜΑΝΑΚΟΝ. Παρετηρήθησαν οργανώσεις. Το τμήμα καθηλώθη.

Νυκτερινή εδραίωσις: Λόχος εις (Ο.017765) υψ. 1386-ΚΟΥΡΙΣ
Λόχος συν Ορ. Πυρ/κόν εις (Ο.028766) ΠΑΠΡΑ.

4 Λόχοι εις ΤΣΟΥΚΑΝ

2α Φάλαγξ:

Την 1330 ώραν ευρίσκετο εις θέσεις (Ο.045803) Δυτική παρυφή ΚΑΤΩ ΚΟΡΥΦΗΣ - (Ο.035810) υψ. ΚΑΡΑΟΥΛΙ με εκδήλωσιν κινήσεως διά Λόχου προς (Ο.025817) μεταξύ ΑΝΩ ΡΟΔΟΒΟΝ και ΑΝΩ ΚΟΡΥΦΗΣ.

Διετάχθη όπως αναστείλη περαιτέρω προχώρησιν. Κίνησις Λόχου προς (Ο.025797) δι' ενίσχυσιν μαχομένων Β.Δ ΤΣΟΥΚΑΣ. Υπόλοιπος Τριλοχία τηρή ετοιμότητα κινήσεως.

Νυκτερινή εδραίωσις : Λόχος εις (Ο.045785) ΓΚΡΕΜΠΙΝ
Τριλοχία εις (Ο.040812) αντέρεισμα ΓΙΑΜΑΣ Β.Δ ΚΑΤΩ ΚΑΡΥΦΗΣ.

3η Φάλαγξ :

Την 1200 ώραν εις υψ. 570 και περιοχήν ΣΑΡΑΚΗΝΩΝ.
Εκινήθη διά Λόχου εις υψ. (Ο.065825) ΤΟΥΜΠΑ, άνευ επαφής μετά εχθρού.
Παρέμεινεν εν αναμονή εξελίξεως ενεργειών 1ης και 2ας Φάλαγγος.

Νυκτερινή εδραίωσις: Λόχος εις (Ο.069809) υψ. Βορείως παρυφής ΣΑΡΑΚΗΝΩΝ.
Λόχος εις υψ. 570 (Ο.0881).

4η Φάλαγξ:

α) Λόχος ΠΡΟΜΑΧΩΝ. Κατέλαβε διά νυκτερινού εγχειρήματος το ύψωμα ΚΑΤΟΥΝΙΤΣΑ (Ο.0789) άνευ συμβάντος.

β) Διλοχία 515 (ΔΑΜΠΑΣΗ) εκινήθη από νυκτός διά ΛΥΚΟΣΤΟΜΟΥ -ΤΣΕΡΝΑ ΡΕΜΜΑ (μεγάλη βαθεία γραμμή) προς ΚΡΕΣΝΑΝ (Ο.4589).

Την 0630 ώραν ευρίσκετο εις (Ο.075885). Παρεδόθη 1 ένοπλος συμμορίτης ανήκων εις Έμπεδα χαράδρας Βορείως ΑΝΩ ΡΟΔΟΒΟΝ (ΜΠΙΛΙΤΣΑ ΡΕΜΜΑ). Τα Έμπεδα μετεκινήθησαν εις (Ο.042877) ΑΝΩ ΛΟΥΤΡΑΚΙ.

Επί ΚΡΕΣΝΑΣ (Ο.045900) παρετηρήθησαν κινήσεις άνω των 50 συμμοριτών.

Κατά την κίνησιν της Διλοχίας εξεδηλώθησαν μεμακρυσμένα πυρά μυδραλλίων και ομαδικού όλμου.

Την 1500 ώραν ήχθη εις υψ. ΒΙΡΟΤ (Ο.0590) και (Ο.043900) εν επαφή με συμμορίτας κετέχοντας σταθερώς και ισχυρώς ΚΡΕΣΝΑΝ (Ο.045890) εις οργανωμένας θέσεις.

Από 1800 ώρας η Διλοχία απεσύρθη εις (Ο.070898) υψ. ΣΟΠΟΡ όπου και διενεκτέρευσε.

Λοιπαί ενέργειαι:

α) Τεθωρακισμένα από ΑΡΔΕΑΣ μετά στηρίγματος Διμοιρίας Πεζικού εξηρεύνησαν περιοχήν Ανατολικών παρυφών χωρίων ΟΡΜΑΣ και ΚΑΤΩ ΛΟΥΤΡΑΚΙ. Παρεδόθη ομάς συμμοριτών 7 ων 4 ένοπλοι.

Επίσης παρεδόθησαν 2 ένοπλοι εις ΚΑΤΟΥΝΙΤΣΑΝ (Ο.0889) εις Λόχον ΠΡΟΜΑΧΩΝ. Ομοίως 1 εις ΑΡΔΕΑΝ ένοπλος.

β) Τμήμα από ΕΞΑΠΛΑΤΑΝΟΥ και ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΑΣ κινηθέν Βορείως ΝΕΟΧΩΡΙΟΥ διεπίστωσεν διαφυγήν Διμοιρίας συμμοριτών ΠΕΡΙΚΛΗ εις ΠΕΥΚΩΤΟΝ.

Περισυνέλλεξεν 140 αιγοπρόβατα και 28 βοοειδή.

Συνελήφθησαν 6 συνεργάται συμμοριτών.

γ) Ανευρέθησαν 2 Νάρκαι ΤΕΛΕΡΜΑΝ παγιδευμέναι με 4 Νάρκας προσωπικού εις (Ο.134857) ΠΙΠΕΡΙΕΣ και ετέρα εις (Ο.212867) Β.Δ Παρυφή ΕΞΑΠΛΑΤΑΝΟΥ.

δ) Παρεδόθη εις ΠΑΝΑΓΙΤΣΑΝ 1 ένοπλος συμμορίτης. Αναφέρει προσθέτως απωλείας συμμοριτών εις Κλβ. ΓΙΑΝΝΑΚΟΥΛΙΑ 7 νεκρούς και 5 τραυματίας.

ΣΥΜΒΑΝΤΑ ΝΥΚΤΟΣ

α) Την 310130 ώραν Διμοιρία συμμοριτών ΠΕΡΙΚΛΗ παρηνώχλησε επί 20΄εξωτερικόν φυλάκιον Β.Α γεφύρας ΑΡΔΕΑΣ προς ΣΩΣΑΝΔΡΑΝ διά πυρών μυδραλλίου.

β) Παρενόχλησις ανεπιτυχώς διά μεμακρυσμένων πυρών μυδραλλίου τμημάτων 2ας Φάλαγγος.

1η ΙΟΥΝΙΟΥ

1η Φάλαγξ :
Διά Διλοχίας εξερεύνησις πεδίου μάχης της 31 Μαΐου. Εις (Ο.008782) και (Ο.004786) 1500 μ. Β.Δ ΤΣΟΥΚΑΣ εξεδηλώθησαν 4 μυδράλλια και ατομικοί όλμοι. Κατόπιν ημετέρας επεμβάσεως και βολής Πυρ/κού εχθρός απεσύρθη.

2α Φάλαγξ:
Επιθετική αναγνώρισις διά Λόχου προς ΑΝΩ ΚΟΡΥΦΗΝ διεπίστωσεν ισχυράν κατοχήν υψ. ΜΗΤΣΑ ΝΙΒΑ καθ' όλον το μήκος του αντερείσματος από (Ο.032832). Μεταξύ οδεύσεως ΚΑΤΩ προς ΑΝΩ ΚΟΡΥΦΗΝ εξουδερερώθησαν 5 νάρκαι προσωπικού.

3η Φάλαγξ:
Περίπολος κινουμένη από (Ο.068809)Βορείως ΣΑΡΑΚΗΝΩΝ προς ΜΕΓΑΠΛΑΤΑΝΟΝ εβλήθη από ομάδα ελευθέρων σκοπευτών.
Ετραυματίσθη 1 οπλίτης.

ΕΠΑΝΑΣΤΡΟΦΗ ΤΜΗΜΑΤΩΝ
Από 012000 ώρας.

1η Φάλαγξ:
Την 2300 ώραν κεφαλή φάλαγγος εις Σ.Σ ΑΓΡΑΣ. Εκείθεν επ' αυτοκινήτων εις ΕΔΕΣΣΑΝ.

2α Φάλαγξ:
Εις ΕΔΕΣΣΑΝ.

3η Φάλαγξ:
Λόχος εις Σ.Σ ΠΟΛΥΚΑΡΠΗΣ
Λόχος εις ΑΨΑΛΟΝ.

4η Φάλαγξ:
Λόχος 516 εις ΠΡΟΜΑΧΟΥΣ
Διλοχία (ΔΑΜΠΑΣΗ) 515 εις ΑΡΔΕΑΝ.
Πυροβολικόν Ορειβ. και Πεδινόν εις ΕΔΕΣΣΑΝ.

Λοιποί ΠΑΡΑΔΟΘΕΝΤΕΣ ΣΥΜΜΟΡΙΤΑΙ ΕΚ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΣ κατά την 1ην, 2αν, 3ην και 4ην Ιουνίου.

1η Ιουνίου.: 3 εις 516 Τ.
2α Ιουνίου.: 4 εις 516 Τ.
3η Ιουνίου.: 1 εις 516 Τ.
4η Ιουνίου.: 1 εις 516 Τ.
1 εις 514 Τ. (ΜΟΥΧΑΡΕΜ).

ΠΡΟΣΒΟΛΗ ΑΓ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ (XV Μεραρχίας)
Από 020430 ώρας προσβάλλεται υπό συμμοριτών ΑΓ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΑΡΝΙΣΣΗΣ.
Από 021630 ώρας διετέθη Διλοχία 514 εις 61 Ταξιαρχίαν.
Η Διλοχία εκινήθη συντόνως και επενέβη ενεργώς εις ενίσχυσιν ΑΓ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ όπου ο αγών εσυνεχίζετο σκληρός καθ' όσον οι συμμορίται καταλαβόντες την Ανατολικήν και Δυτικήν παρυφήν του χωρίου επετίθεντο με όλμους και αντιαρματικούς εκτοξευτάς.
Συνετέλεσεν η Διλοχία 514 Τ. εις την λύσιν της καταστάσεως εις ΑΓ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΝ.
Την 031800 ώραν Διλοχία 514 επανήλθε εις ΕΔΕΣΣΑΝ.

VIII. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

ΗΜΕΤΕΡΑΙ ΑΠΩΛΕΙΑΙ:

Νεκροί Αξ/κοί 1 Δόκιμος Αξ/κός ΛΟΥΚΑΔΟΥΝΟΣ 518 Τ.
Νεκροί Οπλίται 6 (οι 2 τραυματίαι Νάρκης υποκύψαντες).
Τραυματίαι Αξ/κοί 1 Υπολ/γός Μακρής 515 Τ.
Τραυματίαι Οπλίται 12.
Αγνοούμενοι Οπλίται 1.
Σύνολον 21

ΑΠΩΛΕΙΑΙ ΣΥΜΜΟΡΙΤΩΝ εξηκριβωμέναι

Νεκροί επί τόπου:	31	
Συλληφθέντες :		7
Παραδοθέντες:	24	
Παραδοθέντες εις ΑΡΝΙΣΣΑΝ 4:	28	
Συλληφθέντες συνεργάται συμμοριτών:		6

Απώλειαι συμμοριτών συμπληρωματικαί εκ καταθέσεων παραδοθέντων.
Νεκροί 7 εις
Τραυμ. 8 Κλβ. ΓΙΑΝΝΑΚΟΥΛΙΑ
Σύνολον 87

Κυριευθείς οπλισμός - Υλικά - κτήνη

Τυφέκια διαφόρων τύπων. 20 (πρέπει να προστεθή και αριθμός εκ των συλληφθέντων και παραδοθέντων).

Αυτόματα " "	3
Μυδράλλια " "	5
ατομικοί όλμοι " "	2
αντιαρματικά τυφέκια 13,2	2
φυσίγγια μυδραλίου	15000
" ΦΙΑΤ	10500
" Αγγλικά	7000
βλήματα όλμου 3΄΄	12
Γερμανικοί αντιαρματ. εκτοξευτ.	2
Κιβώτιον βλημάτων Ο.Π των 75 μετά 6 βλημάτων άνευ καλύκων	1
Υγρά στοιχεία των 2 βόλτ	3
Χειροβομβίδες Πολωνικαί άνευ εμπυρεύμ.	50
Νάρκαι ενισχυτικαί κατατροφ.	25
Νάρκαι προσωπικού εξουδετερωθ.	34
Κτήνη	3
Αιγαιοπρόβατα	140
Βοοειδή	28
Εφόδια μη καταμετρηθέντα	

Πολυβολεία - Εγκαταστάσεις

Κατεστράφησαν επί ΤΣΟΥΚΑΣ ΓΚΡΕΜΠΙΝ-ΣΑΡΑΚΗΝΟΙ-ΓΙΑΓΚΟΒΟ-ΜΕΓΑΠΛΑΤΑΝΟΣ-ΚΑΤΟΥΝΙΤΣΑ-Συν. ΛΟΥΤΡΑΚΙΩΝ.

IX ΔΡΑΣΙΣ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑΣ

28 ΜΑΪΟΥ:

Από 1305-1355 ώρας 3 Σπίτς προσέβαλον διά 18 πυραύλων θέσεις συμμοριτών εις (Ο.036798) κατά δειχθείσης διά καπνογόνων βλημάτων.

Από 1305 ώρας 2 ΣΠΙΤΣ προσέβαλλον εις (Ο.015795) ΒΙΣΟΚΑΣ ΒΟΡΦ 4 κτήνη και συμμορίτας. Επίσης συμμορίτας επί ΤΣΟΥΚΑΣ υψ. 1771 εις θέσεις υποδειχθείσας.

Η προσβολή εγένετο υπό περιορισμένην ορατότητα και με νέφωσιν.

29 ΜΑΪΟΥ

Από 1010-1105 2 ΣΠΙΤΣ. Προσεβλήθησαν συμμορίται εις (Ο.0482).

Εγένετο προσβολή θέσεων κατόπιν καταδείξεως εις (Ο.035807) και (Ο.045816).

Από 1830-1920 2 ΣΠΙΤΣ. Προσεβλήθησαν 10 κτήνη και δίτροχον εις ο επέβαινον συμμορίται εις (Ο.050867).

Επίσης εις (Ο.0282) ΑΝΩ ΡΟΔΟΒΟΝ και (Ο.0283) ΓΚΑΤΙΧ προσεβλήθησαν συμμορίται

Επίσης θέσεις καταδειχθείσαι.

31 ΜΑΪΟΥ

Από 1430-1510. Προσεβλήθησαν διά 12 ρουκετών και πολυβόλων και πυροβόλων εχθρικαί αντιστάσεις υποδειχθείσαι διά καπνογόνων.

Εις (Ο.007792)
(Ο.002794) Β.Α Κλβ. ΓΙΑΝΝΑΚΟΥΛΙΑ
(Ν.994789) εις Κλβ. ΓΙΑΝΝΑΚΟΥΛΙΑ

Από 1645-1735 2 ΣΠΙΤΣ. Προσεβλήθησαν διά 11 ρουκετών και πολυβόλων, υποδειχθέντες στόχοι διά καπνογόνων. Εις θέσεις.

(Ν.989783)
(Ν.994787) περιοχήν Κλβ. ΓΙΑΝΝΑΚΟΥΛΙΑ
(Ν.990795)

εις (Ν.9780) πιθανή θέσις αντιαεροπορικού συμμοριτών βληθείσα.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΗΣ ΕΠΕΜΒΑΣΕΩΣ

Κρίνονται, ως εξαιρετικώς ικανοποιητικά.

Η νέφωσις και περιορισμένη ορατότης κατά την 28ην Μαΐου ιδία όμως το πολύ δασώδες της περιοχής δεν επέτρεψεν εις την αεροπορίαν να επέμβη εξ ιδίας παρατηρήσεως.

Η επέμβασις χαρακτηρίζεται έγκαιρος και εις κρίσιμον σημείον του αγώνος.

Η παρασχεθείσα βοήθεια εις τους Πεζούς εξετιμήθη παρά των μαχητών.

Τα πληρώματα των αεροπλάνων τολμηρά.

Η συνεργασία κατά την υπόδειξιν των στόχων αρίστη.

Αι επηνεχθείσαι απώλειαι εις τους συμμορίτας εκ της επεμβάσεως της αεροπορίας σημαντικαί. Διαπιστωθείσαι αμέσως Β.Δ ΤΣΟΥΚΑΣ 12 νεκροί. Εις Κλβ ΓΙΑΝΝΑΚΟΥΛΙΑ εκ καταθέσεως παραδοθέντων 7 νεκροί και 5 τραυματίαι. Ανευρέθησαν μεταξύ ΚΑΤΩ και ΑΝΩ ΚΟΡΥΦΗΣ 5 νεκροί. Υπολογίζονται έτι σημαντικαί καθόσον δεν κατορθώθη πλήρως εξερεύνησις αφ' ενός του πεδίου της μάχης και αφ' ετέρου των λοιπών σημείων προσβολής ΑΝΩ ΚΟΡΥΦΗΣ-ΑΝΩ ΡΟΔΟΒΟΝ-ΓΚΑΝΤΙΧ-ΜΠΕΛΙΤΣΑ ΡΕΜΜΑ.

Χ. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

1. Επίτευξις σκοπού:

Ο επιδιωχθείς σκοπός διά της επιχειρήσεως εξεπληρώθη.

Διεπιστώθη η εχθρική διάταξις (κατανομή, βάθος,αμυντικά έργα).

Επηνέχθησαν εις τον εχθρόν απώλειαι.

Η κίνησις ενισχύσεων εκ ΠΑΪΚΟΥ, ΒΕΡΜΙΟΥ και περιοχής Δ, ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ (Σ/μα ΤΖΑΒΕΛΛΑ) προς Κ/Τ κατέδειξε σαφώς την σημασίαν και το ενδιαφέρον που αποδίδουν οι συμμορίται εις το Κ/Τ, προς άμυναν του οποίου διετέθησαν άπαντα τα τμήματα Κ/Τ, ΒΕΡΜΙΟΥ και ΤΖΕΝΑΣ, αι ενισχύσεις εκ Δ. ΜΕΚΑΔΟΝΙΑΣ, πλήν μικρού τμήματος αφεθέντος περιοχήν ΕΥΡΩΠΟΥ-ΝΩΤΙΑΣ (τμήμα ΠΕΡΙΚΛΗ).

2. Κύριαι κατευθύνσεις ενεργείας

Αι δύο κύριαι κατευθύνσεις ενεργείας επί ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ ενέχουσι ζωτικήν σημασίαν διά τε τον εχθρόν και δι' ημάς τους επιχειρούντας.

ΚατεύθυνσιςΤΣΟΥΚΑΣ- Κλβ. ΓΙΑΝΝΑΚΟΥΛΙΑ - ΟΣΜΑ-ΝΑΚΟΣ

Κατεύθυνσις ΑΝΩ ΛΟΥΤΡΑΚΙΟΥ.

Και προς τας δύο αυτάς κατευθύνσεις ο εχθρός αντέταξεν οργανωμένην αντίστασιν. Εις περιοχήν Κλβ. ΓΙΑΝΝΑΚΟΥΛΙΑ εξεδήλωσεν ισχυράν επιθετικήν ενέργειαν (Νύκτα 29ης προς 30ην και την ημέραν της 31ης Μαΐου.).

Αμφότεραι αι κατευθύνσεις απαιτούν διάθεσιν επαρκών τμημάτων επιθέσεως και ύπαρξιν εφεδρείας είτε διά ενίσχυσιν είτε διά την προώθησιν της επιθετικής ενεργείας. Και διά εκμετάλλευσιν μιας πρώτης επιτυχίας.

Η διάθεσις επί εκατέρας των κατευθύνσεων 2 Ταγμάτων κρίνεται ως ελαχίστη επαρκούσα δύναμις, με υποστήριξιν Πυρ/κού.

Η αναληφθείσα επιχείρησις απεσκόπει εις την αναζήτησιν της εχθρικής διατάξεως εφ' όλης της τοποθεσίας επί ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ ως εκ του λόγου τούτου αι δυνάμεις κατενεμήθησαν.

Άλλως επιβάλλεται εφόσον αι διατιθέμεναι δυνάμεις δεν είναι αρκεταί δι' ενέργειαν εφ' όλου του μετώπου η συγκέντρωσις των δυνάμεων επί μιας κατευθύνσεως ενεργείας.

Εν προκειμένω βασική κατεύθυνσις παραμένει η της ΤΣΟΥΚΑΣ-Κλβ. ΓΙΑΝΝΑΚΟΥΛΙΑ-ΟΣΜΑΝΑΚΟΥ.

Τα Καλύβια ΓΙΑΝΝΑΚΟΥΛΙΑ αποτελούν την μοναδικήν είσοδον προς ΜΑΥΡΟ ΔΑΣΟΣ, υπό την προϋπόθεσιν της πλευρικής καλύψεως διά σταθεράς κατοχής της ΤΣΟΥΚΑΣ και ΟΣΜΑΝΑΚΟΥ.

Μια προσπάθεια οριστικής εκκαθαρίσεως του Κ/Τ μετά της περιοχής ΛΟΥΤΡΑΚΙΩΝ απαιτεί δυνάμεις ολοκλήρου Μεραρχίας ή τουλάχιστον δύο Ταξιαρχιών.

3. Εχθρική διάταξις:

Η εδαφική γραμμή:

ΟΣΜΑΝΑΚΟΣ-Κλβ. ΓΙΑΝΝΑΚΟΥΛΙΑ - ΤΣΟΥΚΑ - ΓΚΡΕΜΠΙΝ - ΚΑΤΩ ΚΟΡΥΦΗ - ΣΑΡΑΚΗΝΟΙ υψ. 570.

Αποτελεί την προκαλυπτικήν γραμμήν των συμμοριτών επί Κ/Τ.

Παρέχει αποτελεσματικότητα αμύνης, επιτήρησιν, βάσιν εξορμήσεως δι' αυτούς, εκτός ενεργείας πυροβολικού από ΕΔΕΣΣΗΣ, εκτός ημετέρας αιφνιδιαστικής ενεργείας νυκτός.

Επί της γραμμής αυτής οι συμμορίται αντέταξαν άμυναν την πρώτην ημέραν διά να κερδίσωσι χρόνον συγκεντρώσεως των δυνάμεών των επί Κ/Τ από ΤΖΕΝΑΣ, και Δυτικού ακόμη Κ/Τ (ΤΟΣΚΑΣ και πιθανόν και ΤΖΑΒΕΛΛΑΣ από ΧΑΣΑΝΑΚΟΝ) πράγμα όπερ και επέτυχον.

4. Συμμοριακή δύναμις επί Κ/Τ

Εν γενικότητι, ως αναγράφεται εν αρχή της εκθέσεως, μειωμένην κατά τας επενεχθείσας απωλείας.

5. Διοίκησις επί του πεδίου της μάχης

Ως και άλλοτε ετονίσθη παρίσταται ανάγκη να οργανούται και παραμένει επί του πεδίου της μάχης ιδία συντονιστική Διοίκησις των Φαλάγγων (Διοίκησις Ταξιαρχίας).

Η επί τόπου παρουσία της Διοικήσεως εις τον χώρον των επιχειρήσεων συντρέχει απολύτως εις την επιτυχίαν.

Ασφαλής εκτίμησις της καταστάσεως, έγκαιρος επέμβασις, συντονισμένη ενέργεια.

Προσθέτει δε και επιδρά επί του ηθικού των οπλιτών.

Η επί ΤΣΟΥΚΑΣ παρουσία του Στρατηγού Διοικητού της Μεραρχίας την 31 Μαΐου ημέραν σφοδράς και εναλλασσομένης μάχης μετά των συμμοριτών, προυκάλεσεν ακράτητον ενθουσιασμόν εις τε τους Αξ/κούς και οπλίτας μαχητάς.

6. Ορειβατικόν Πυροβολικόν
Εχρησιμοποιήθη το πρώτον. Πυρ/χία (2 πυροβόλα).
Απετέλεσε τον απαραίτητον παραστάτην του Πεζικού.
Τα αποτελέσματα κρίνονται εξαιρετικώς ικανοποιητικά.
Ευελιξία τροχιάς, ταχυκινησία φάλαγγος μεταγωγικών πεζικού, ταχύτης επεμβάσεως.

Παρετηρήθη μόνον στενότης εις βλήματα. Η αναχορηγία εις βλήματα γενομένη από ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ εβράδυνε. Εις κρίσιμον καμπήν της μάχης επί ΤΣΟΥΚΑΣ την 31 Μαΐου ευρέθη μόνον με 17 βλήματα.

Παρίσταται ανάγκη προωθήσεως αποθέματος βλημάτων εκάστοτε εις τον πλέον προωθημένον Σταθμόν ανεφοδιασμού, επί του άξονος κινήσεως του πυροβολικού.

7. Πεδινόν Πυροβολικόν
Δεν δύναταί τις παρά να προσθέση εις τα μέχρι τούδε αποτελέσματά του, πλήρη ικανοποίησιν εκ της επιτυχούς επεμβάσεώς του και της μετ' ακριβείας οργανώσεως της βολής υπό του προσωπικού του.

8. Ύδρευσις
Εδυσχέρανε τα τμήματα ΤΣΟΥΚΑΣ. Δεν υπάρχει εγγύς ύδωρ. Υδρεύονται τα τμήματα δι' αποστολής ομαδικής των υδροδοχείων εις απόστασιν 2 ωρών και πλέον εις θέσιν Β.Δ ΚΑΡΥΔΙΑ.

Παρίσταται ανάγκη να παρακολουθούνται τα τμήματα υπό ειδικών ξυλίνων βαρελίων ύδατος φορτωμένων επί κτηνών.

9. Συνεργασία-Αεροπορίας:
Απολύτως ικανοποιητική.

10. Επενεχθείσαι απώλειαι εις τους συμμορίτας:
Κρίνονται ως σημαντικαί
Αι αναφερόμεναι είναι αι απολύτως εξηκριβωμέναι.
Ασφαλώς υπάρχουν πολύ περισσότεραι, εκ δράσεως πυροβολικού και αεροπορίας.

Το ενδιαφέρον είναι ότι οι φονευθέντες και τραυματισθέντες είναι φανατικά και μαχητικά στοιχεία. Η συμμοριακή ηγεσία επί Κ/Τ επεδίωξε να διατηρήση μειωμένα εις δύναμιν υποσυγκροτήματα αλλά μαχητικά και διά τούτο απέφυγε κατά τας επιδρομάς να προβαίνη εις ευρείαν στρατολογίαν διά να μη υπάρχη ρεύμα παραδόσεως.

Μεταξύ των φονευθέντων και τραυματισθέντων, φέρονται εκ καταθέσεως παραδοθέντων 3 Αρχισυμμορίται, μεταξύ των οποίων ο ΛΟΥΚΑΣ τραυματίας και ο ΓΕΩΡΓΑΛΑΣ.

11. Ηθικόν τμημάτων :
Εις υψηλόν επίπεδον. Αξ/κοί και οπλίται επολέμησαν γενναίως. Ηλθον εις αγώνα εκ του συστάδην, εντός δάσους με εναλλασσομένας φάσεις επιθέσεων και αντεπιθέσεων μετά του εχθρού.

Ενίνησεν η ακατάλυτος δύναμις του πραγματικού ΕΛΛΗΝΟΣ.

Τ.Υ.
Α. ΠΕΡΙΒΟΛΙΩΤΗΣ
Υποστράτηγος
Διοικητής

8

ΘΕΜΑ. ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΣ «ΡΙΛΟΣ»

Ακρως Απόρρητος
Προσωπική

ΠΡΟΣ. Διοικητάς
25 Ταξιαρχίας
Ταξιαρχίας Σ.

Εδακτυλογραφήθη υπό
Ταγ/ρχου
Βαβαρούτα Αθαν.

ΚΟΙΝ. Γ΄ΣΣ/Α1

VII Μεραρχία /Α1/Α.Π. 4191
Σ.Τ.Γ 915.9.6.48

Κατόπιν της υπ' αριθ. Α.Π 18592?Α1/2.6.48 Διαταγής Γ΄Σ.Στρατού θα ενεργηθή εκκαθαριστική επιχείρησις Βορ. ΠΑΠΑΔΩΝ υπό το συνθηματικόν όνομα «ΡΙΛΟΣ»

1ον ΣΚΟΠΟΣ

I. Η πλήρης αποδιοργάνωσις των συμμοριακών συγκροτημάτων περιοχής ταύτης.

II. Η όσον το δυνατόν μεγαλυτέρα καταστροφή του εμψύχου υλικού αυτών και η πλήρης καταστροφή των εγκαταστάσεών των, η άλωσις του υλικού των.

III. Δημιουργία ευνοϊκών συνθηκών διά τον μετέπειτα ευχερή έλεγχον της περιοχής ταύτης διά συχνών διαδρομών τοπικών δυνάμεων.

2. ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ περί του ΕΧΘΡΟΥ

α. Τα ήδη ευρισκόμενα Βορ. ΠΑΠΑΔΩΝ συμμοριακά συγκροτήματα ανέρχονται εις 7. Έν συγκρότημα Μηχανημάτων-1 έμπεδον -1 αρχηγείον, μετά 5 πυροβόλων ορειβατικού, συνολικής δυνάμεως 2400 ανδρών περίπου.

β. Κατανομή συμμοριακών συγκροτημάτων.

ι) 3 συγκροτήματα (850 ανδρών περίπου) ανατολικώς ΜΟΖΕΛΙ ποταμού (ΜΠΟΖΟΒΟ-ΜΠΟΥΖΑΛΑ-ΕΛΑΤΕΙΑ-ΛΕΙΜΩΝ).

ιι) 4 συγκροτήματα (1500 περίπου ανδρών) δυτικώς ΜΟΖΕΛΙ (ΝΤΕΜΠΡΕΖΙΛΙ - υψ. 1279.)

γ. Εχθρική τοποθεσία

1. ΚΥΡΙΑ υψ.1279 (Κ.930315) - υψ. 1509 (ΝΤΕΜΠΡΕΖΙΛΙ-υψ. ΜΠΟΖΟΒΟ - ΜΠΟΥΖΑΛΑ - ΠΥΡΑΜΙΣ ΚΟΥΤΡΑ-υψ.1640, στηρίζουσα αμφότερα τα πλευρά της επί ισχυρών σημείων της οροθετικής γραμμής. (υψ. Βορείως ΝΤΕΜΠΡΕΖΙΛΙ Δυτικώς, και ύψωμα 1940 ανατολικώς.)

2. Τοποθεσία Προφυλακών

Πρόσθιον όριον. ΜΕΛΛΙΣΟΜΑΝΔΡΑ (Κ.9802530) - ΜΙΚΡΟΜΗΛΙΑ (Κ.957235) - ΛΑΚΟΥΔΑ (Κ.975216) - ΣΚΑΛΩΤΗ (Θ.060225) και οπίσθιον όριον υψ. 1026 (Κ.938282) - υψ. ΚΟΛΙΑΡΜΠΟ (Κ.960280) - ΕΡΡΗΜΟΚΛΗΣΑ (Κ.970270) - ΒΟΥΝΟΧΩΡΙ (Φ.015250) - υψ. 1311(Φ.045255)-ΜΠΟΖΟΒΟ (Φ.075255) κατεχομένη υπό Λόχου εις Μικρομηλιάν, λόχου εις Μηλόπετραν, λόχου εις Βουνόχωρον και Λόχου εις Σκαλωτήν.

3. Είναι πλήρως ωργανωμένη αμυντικώς (χαρακώματα πολυβολεία σκέπαστρα άνευ συρματοπλέγματος) με αρκετόν βάθος και γενικήν κατεύθυνσιν των πυρών της αμύνης από Βορράν προς Νότον.

IV. Μεγαλυτέρα πυκνότης κατοχής οργανώσεων εις τον χώρον Δυτικώς ποταμού ΜΟΖΕΛΙ.

δ. Λεπτομέρειαι ως συνημμένος Πίναξ και διάγραμμα Πληροφοριών.

ε. Δυνατότητες ενισχύσεως συμμοριτών

I. Εκ περιοχής Χαϊντούς εντός της 2ας ημέρας διά συγκροτήματα 200 περίπου ανδρών και δύο (2) πυροβόλων εις την περιοχήν ΕΛΑΤΕΙΑ-ΜΠΟΥΖΑΛΑ.

II. Εκ της περιοχής ΑΛΗ-ΜΠΟΥΤΟΥΣ διά συγκροτήματος 300-400 ανδρών και 2-3 Πυρ/λων εντός της ημέρας εις την περιοχήν ΝΤΕΜΠΡΕΖΙΛΙ.

III. Εκ στρατοπέδου ΜΠΕΡΚΟΒΙΤΣΑΣ (ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ) από της 2ας ημέρας με ρυθμόν και αριθμόν μη δυνάμενον να προσδιορισθή.

στ. Οπλισμός πυρομαχικά. Πολυβόλα μέσα ολίγα, όλμοι βαρείς και ατομικοί εις περιωρισμένον αριθμόν, πυρομαχικά άφθονα.

ζ. Μαχητικότης

1ον. Ηθικόν. Όχι εις καλόν επίπεδον.

2ον. Το 35% της δυνάμεώς των είναι Οθωμανοί οι οποίοι όμως αμύνονται εξ ίσου καλώς ως και οι λοιποί.

3ον. ΠΡΟΘΕΣΙΣ

α) Αιφνιδιαστική εφ ολοκλήρου του μετώπου επίθεσις επί τω σκοπώ καταστροφής συμμοριτών και εγκαταστάσεώς των.

4ον. ΜΕΘΟΔΟΣ

α) Επίθεσις επί δύο κυρίων κατευθύνσεων.

ι) ΜΗΚΡΟΜΗΛΙΑ (Κ.8562235) - ΨΥΧΡΟΝ (Κ.956257) - ΚΟΛΙΑΡΜΠΟ (Κ.96528) - ΝΤΕΜΠΡΕΖΙΛΙ (υψ. 1509).

ιι) ΣΙΔΗΡΟΝΕΡΟ (Φ.020170) - ΣΚΑΛΩΤΗ (Φ.06025) - ΜΠΟΖΟΒΟ (Φ.076264) ΜΠΟΥΖΑΛΑ (Φ.090279) -ΠΥΡΑΜΙΣ ΚΟΥΤΡΑ (Φ.098305) υψ. 1640.

ιιι) Κυρία προσπάθεια επί της δευτέρας κατευθύνσεως

β) Προσπάθεια υπερκεράσεως εχθρικής τοποθεσίας εξ αμφοτέρων των πλευρών με κάλυψιν αμφοτέρων από δυσμών και ανατολών.

γ) Εξασφάλισις δυνατότητος επεμβάσεως της μιάς Ταξιαρχίας υπέρ της άλλης.

α) Διάταξις

I. Αριστερόν συγκρότημα (Δυτικόν). (επί της πρώτης κατευθύνσεως) (ΜΗΚΡΟΜΗΛΙΑ-ΚΟΛΙΑΡΜΠΟ-ΝΤΕΜΠΡΕΖΙΔΙ).

Διοίκησις 25 Ταξιαρχίας.
551 Τάγμα
552 "
554 Ταγ. (Κομοτιν.)
Μία πεδινή Πυρ/χία 25 λιβρών
Μία Διμοιρία Μέσων Πολ/λων του 590 Λ. Πολ.
Μία Διμοιρία Μηχανικού

II) Δεξιόν συγκρότημα (Ανατολικόν) επί της 2ας κατευθύνσεωςΣΙΔΗΡΟΝΕΡΟ-ΣΚΑΛΩΤΗ-ΜΠΟΥΖΑΛΑ-υψ. 1640).

Ταξιαρχία Σ. (Στρατηγείον και δύο (2) Τάγματα οργανικά της.
555 Τάγμα (Ξάνθης)
Διλοχία Φωστερίδου
Μία Πυρ/χία 25 λιβρών
2 Διμοιρίαι Πολ/λων 590 Λ.Μ Πολ/λων.
Δύο Διμοιρία Μηχανικού

III. Όρια Ταξιαρχιών (από Νότον προς Βορράν)

Γέφυρα ΠΑΠΑΔΩΝ (Κ. 988,159) εις 25ην Ταξιαρχίαν-ΚΑΛΛΙΚΑΡΠΟΝ (Φ.050212)εις Ταξιαρχίαν Σ. - ΛΕΙΜΩΝ (Φ.019286) εις Ταξιαρχίαν Σ-ΚΑΛΥΒΙΑ ΓΡΑΒΒΑΝΗ εις 25 Ταξιαρχίαν.

IV. Εφεδρεία εις διάθεσιν Μεραρχίας το 557 Τάγμα

β. Αποστολαί
Δυτικού συγκροτήματος (25 Ταξ)

I. Ενεργούσα εν τη γενική κατευθύνσει

ΜΙΚΡΟΜΗΛΙΑ (Κ.956235) - ΨΥΧΡΟΝ (Κ.956257) ΚΟΛΙΑΡΜΠΟ (Κ.965285)-ΝΤΕΜΠΡΕΖΙΛΙ (υψ. 1905), να επιζητήση να γίνη κυρία πρώτον της τοποθεσίας Προφυλακών διά καταλήψεως των υψ. 1026 (Κ.937283) - ΚΟΛΙΑΡΜΠΟ (Κ.965285)-υψ. ΕΡΗΜΟΚΛΗΣΙΑ (Κ.970270) και εν συνεχεία να καταλάβη το υψ. 1509 (ΝΤΕΜΠΡΕΖΙΛΙ) (Κ.930315) το οποίον αποτελεί τον ζωτικόν χώρον της κυρίας αμυντικής τοποθεσίας του αντιπάλου.

II. Να επιζητήση μετ' επιμονής την υπερκέρασιν της εχθρικής τοποθεσίας εκ της κατευθύνσεως ΚΡΙΘΑΡΙΣΤΡΑ (Κ.935280)-υψ. 1279-ΜΑΚΡΥΧΩΡΙ και να προσβάλη από Βορρά τα Νότα του υψ. 1509 (ΝΤΕΜΠΡΕΖΙΛΙ).

III. Η Μεραρχία αποδίδει μεγάλην σημασίαν εις την ταχείαν κατάληψιν του υψ. 1279 (Κ.930315).

IV Να καλυφθή από Δυσμών εις το ύψος ΜΑΥΡΟΧΩΡΙ- οροθετική γραμμή (Βορείως ΝΤΕΜΠΡΕΖΙΛΙ υψ. 1509.

V. Μετά κατάληψιν εχθρικής τοποθεσίας (υψ. 1509) εξασφάλισις δυνατότητος κινήσεως διά του μείζονος μέρους των δυνάμεών της από ΝΤΕΜΠΡΕΖΙΛΙ (υψ. 1509) προς αντίλαλον και προς ΠΟΥΛΙΟΒΟΝ (Φ.045310).

VI. Να καταστρέψη ολοσχερώς απάσας τας αμυντικάς οργανώσεις και εγκαταστάσεις πάσης φύσεως του εχθρού.

2. Ανατολικόν Συγκρότημα (Ταξιαρχία Σ.)

I. Ενεργούσα εν τη γενική κατευθύνσει ΣΙΔΗΡΟΝΕΡΟ (Φ.020170)-ΣΚΑΛΩΤΗ (Φ.060225) - ΜΠΟΖΟΒΟΝ (Φ.076264) - ΜΠΟΥΖΑΛΑ (Φ.090279) - Πυραμίς ΚΟΥΤΡΑ (Φ.098805) - υψ. 1640, να επιζητήση να γίνη κυρία πρώτον της περιοχής ΜΠΟΖΟΒΟΝ-ΜΠΟΥΖΑΛΑ-ΤΡΙΖΕΝΙΤΣΑ-(Φ.068282) -υψ. 1307 (Φ.042281)-υψ. 1062 (Φ. 025280) και ακολούθως της περιοχής πυραμίς ΚΟΥΤΡΑ (Φ.098305)-υψ. 1640 -υψ. ΠΟΥΛΙΟΒΟ (Φ.045310).

II. Να επιζητήση υπερκέρασιν του υψ. ΜΠΟΥΖΑΛΑ εκ της κατευθύνσεως ΦΙΝΤΕΡΝΑ (Φ.113237) - ΚΑΛΥΒΙΑ ΖΩΖΟΥ (Φ.100270).

III. Να καλυφθή απ' ανατολών εις την περιοχήν ΜΠΟΥΖΑΛΑ- Πυραμίς ΚΟΥΤΡΑ.

IV. Να εξασφαλίση την σταθεράν κατοχήν διά δυνάμεως Τάγματος υψ. 1640-1647 (ΕΛΑΤΕΙΑ).

V. Να εξασφαλίση δυνατότητα επεμβάσεως δι' ικανών δυνάμεων (τουλάχιστον Τάγματος μετά Διλοχίας ΦΩΣΤΕΡΙΔΟΥ), εν τη κατευθύνσει υψ. 1640-υψ. ΠΟΥΛΙΟΒΟ-υψ. ΝΤΕΜΠΡΕΖΙΛΙ-(1509).

VI. Να καταστρέψη ολοσχερώς τας αμυντικάς οργανώσεις και εγκαταστάσεις πάσης φύσεως του εχθρού.

3. ΠΥΡΟΒΟΛΙΚΟΝ

α. Να ληφθώσι μέτρα ώστε να εξασφαλισθή η δυνατότης υποστηρίξεως του Πεζικού μέχρι πλήρους καταλήψεως της κυρίας εχθρικής τοποθεσίας και μέχρι συνόρων, διά της επισκευής των δρομολογίων.

β. Να εξασφαλισθή η δυνατότης αμοιβαίας υποστηρίξεως αμφοτέρων των συγκροτημάτων.

4. ΜΗΧΑΝΙΚΟΝ

α) 25 Ταξιαρχία διά του Μηχανικού της ταχέως να επισκευάση το δρομολόγιον από ΠΑΠΑΔΕΣ μέχρι ΛΑΚΟΥΔΑΣ ώστε ασφαλώς το ΠΕΔΙΝΟΝ Πυροβολικόν να φθάση εις ΛΑΚΟΥΔΑΝ. Να καταβληθή δε πάσα προσπάθεια δι' την επισκευήν καταλλήλου οδεύσεως διά την όσον το δυνατόν προώθησιν του Πυροβολικού τούτου βορειώτερον ΛΑΚΟΥΔΑΣ.

β) Η Ταξιαρχία Σ. Διά του μηχανικού της ταχέως να επισκευάση το δρομολόγιον από Γεφύρας ΠΑΠΑΔΩΝ προς ΣΙΔΗΡΟΝΕΡΟΝ-ΣΚΑΛΩΤΗΝ, ώστε ασφαλώς και ταχέως το Πεδινόν Πυροβολικόν της να φθάση εις ΣΚΑΛΩΤΗΝ. Εκείθεν να καταβληθή πάσα προσπάθεια επισκευής του δρομολογίου ΣΚΑΛΩΤΗ - ΜΠΟΖΟΒΟΝ - ΜΠΟΥΖΑΛΑ - ώστε το Πυροβολικόν τούτο να προωθηθή εις ΜΠΟΥΖΑΛΑΝ.

5) ΜΕΤΡΑ ΚΑΤΑ ΝΑΡΚΟΘΕΤΗΣΕΩΝ

α) Εκάστη Ταξιαρχία να εξασφαλίση δι' εκάστην των φαλάγγων της αριθμόν όνων οι οποίοι θα προπορεύωνται τούτων επί των δρομολογίων των διά τον κίνδυνον ναρκών. Όμοια μέτρα θα λάβωσι και επί των κυρίων δρομολογίων των εφ' ών θα διατεθώσιν και ερευνηταί ναρκών διά τον έλεγχον τούτων.

Διά τον κίνδυνον εκ ναρκών οχημάτων επί των κυρίων δρομολογίων να χρησιμοποιηθώσιν οχήματα μετά άμμου.

β) Τα μέτρα ελέγχου των δρομολογίων και επιτηρήσεως τούτων εκ του κινδύνου ναρκοθετήσεως υπό των συμμοριτών θα διατηρηθώσι καθ' όλην την διάρκειαν της επιχειρήσεως.

γ) Γενικώς τονίζεται ότι τα μέτρα κατά των ναρκοθετήσεων δέον να ληφθώσιν και να τηρώνται μετά σχολαστικότητος.

6) ΛΗΨΙΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ

Έναρξις μεταφορών και μετακινήσεων Μονάδων εκ χώρου ΔΡΑΜΑΣ εις ΠΑΠΑΔΕΣ ουχί βραδύτερον της Χ-3 ημέρας καθορισθησομένης διά νεωτέρας Διαταγής της Μεραρχίας.

7) ΑΝΑΦΟΡΑΙ ΕΠΙ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ και θέσεις των τμημάτων θα υποβάλλονται ανά δίωρον ως και μελλοντικαί κατευθύνσεις τούτων μετά κατάληψιν ωρισμένου, αντικειμενικού σκοπού.

Άμεσος αναφορά άμα τη λήψει της επαφής ως και εις έκτακτα γεγονότα.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΩΤΣΑΛΟΣ
Υποστράτηγος-Διοικητής

Ακριβές αντίγραφον
Α1 Γραφείον
Τ.Σ.Υ.

9

Α΄ΣΣ

ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΔΙΑΤΑΓΗ 1ης ΙΟΥΝΙΟΥ 1948

1. Ότε η Ι Μεραρχία εγεννάτο το Πρώτον έπειτα από μίαν ανάπαυλαν και επίσημον λήθην του δοξασμένου ονόματός της ετόνισα την πίστην μου ότι η Μεραρχία αύτη θα εσυνέχιζεν τον φωτεινόν δρόμον της υπό την ηγεσίαν του πρώτου και Διοικητού Στρατηγού Πετζοπούλου.

2. Ηδη η ΡΟΥΜΕΛΗ και η ΟΡΘΡΥΣ αποτελούν τα πρώτα ωραία αδιάσειστα κατορθώματά της που προσέθεσε στον δρόμον της.

3. Την 10ην Απρολίου ήρξαντο και την 31ην Μαΐου έληξαν ουσιαστικώς αι επιχειρήσεις της Ιης Μεραρχίας εις την περιοχήν ΡΟΥΜΕΛΗΣ.

4. Επί τη λήξει του λαμπρού έργου το οποίον η Ι Μεραρχία από 12ης Μαρτίου 1948 ημέραν συγκροτήσεώς της, μέχρι σήμερον επετέλεσε αισθάνομαι την ανάγκην αλλά και την υποχρέωσιν να υπομνήσω εν βραχεί το έργον τούτο.

5. Άμα τη συγκροτήσει της Μεραρχίας ταύτης υπό την Διοίκησιν του Υποστράτηγου Πετζοπούλου Θωμά η ΡΟΥΜΕΛΗ ησθάνθη αμέσως τη μεταβολήν.

Μία νέα πίστις, μία νέα πνοή, ένας φανατισμός άνευ προηγουμένου διοχετεύθησαν διά του Μεράρχου της μέχρι του τελευταίου Στρατιώτου. Το αποτέλεσμα της πίστεως αυτής το ησθάνθησαν πρώτοι και οι ληστοσυμμορίται του βουνού αλλά προ παντός οι ύπουλοι και πλέον επικίνδυνοι συνεργάται των των πόλεων και χωρίων.

Είναι προς τιμήν του Διοικητού της Ιης Μεραρχίας ότι πρώτος αυτός αντελήφθη τον σκοτεινόν ρόλον των Κ.Π και αυτοαμυνιτών και των ποικίλων συνεργατών των συμμοριτών προς τους οποίους κυρίως έστρεψε την προσοχήν του και διά αδιακόπων πληγμάτων απήλλαξε την Ρούμελην από τον κυριώτερον σύμμαχον του συμμοριτισμού.

6. Εις την επιχείρησιν ΧΑΡΑΥΓΗ η Ι Μεραρχία επετέλεσεν εξαιρετικόν έργον. Καίτοι αρχικώς εξετέλη αποστολάς αποφράξεως επί ευρέως μετώπου εν τούτοις όταν ο εχθρός διέφυγεν προς ΕΛΙΚΩΝΑ χάρις εις την εύστροφον αναπροσαρμογήν της διατάξεως και την ταχύτητα ενεργείας κατώρθωσεν δι' επιπόνου και συνεχούς διώξεως να συντρίψη το σύνολον σχεδόν των συμμοριτών Αρχηγείου ΠΑΡΝΑΣΣΙΔΟΣ και μέγα μέρος Αρχηγείου ΦΦ και να απαλλάξη ΕΛΙΚΩΝΑ-ΚΑΛΛΙΔΡΟΜΙΟΝ-ΠΑΡΝΑΣΣΟΝ του συμμοριτισμού.

Οι κάτωθι αριθμοί απωλειών των συμμοριτών παρουσιάζουν το πράγματι εξαιρετικόν έργον της Μεραρχίας ταύτης.

(α) ΧΑΡΑΥΓΗ

Νεκροί Συμμορίται	352
Τραυματίαι συμμ. Συλληφθέντες	76
Συλληφθέντες και παραδοθέντες Σ	753
ΚΠ και αυτοαμυνίται	964
Σύνολον	2145

(β) ΟΡΘΡΥΣ

Νεκροί συμμορίται	20
Συλληφθέντες και παραδοθέντες	49
Αυτοαμυνίται νεκροί	2
συλληφθέντες	155

σύνολον	226

7. Εις τον Διοικητήν της Μεραρχίας Υποστράτηγον Πετζόπουλον, Διοικητάς Ταξιαρχιών Κατσημήτρον, Λάμαρην, Πάλλην, Αξιωματικούς και οπλίτας Ιης Μεραρχίας εκφράζω τα ολόθερμα συγχαρητήριά μου και εύχομαι η ιδία τύχη συνοδεύση την Ιην Μεραρχίαν και εις τους νέους τομείς δράσεως μέχρι πλήρους απαλλαγής της Ελλάδας από το μίασμα του συμμοριτισμού.

8. Αλλά υπέρ πάν τι άλλον οι λόγοι του Αρχηγού της Αμερικανικής Στρατ. Αποστολής Στρατηγού Βάν Φλήτ αποτελούσιν τον καλλίτερον έπαινον διά τας επιχειρήσεις αυτάς.

Ιδού αυτή.

Ουδείς άλλος Στρατός θα ηδύνατο να καταβάλη τοιαύτην προσπάθειαν και να επιτύχη τόσον καλά αποτελέσματα. Είσθε άξιοι ου μόνον ευχαριστιών αλλά και ευγνωμοσύνης

Ο έπαινος αυτός είναι ο καλλίτερος όλων.

Μετέχων της χαράς σας προσθέτω- Εύγε εις τους Στρατιώτας, εύγε εις όλους σας.

Τέλος συνιστώ εις όλους σας να μη ξεχνάτε ποτέ ότι μεταφέρετε την εικόνα του Α΄ΣΣ όπου κι αν ευρεθήτε.

ΤΟ ΓΡΑΦΕΙΟΝ Α1
Π. ΚΑΡΑΔΗΜΑΣ
ΑΝΤ/ΡΧΗΣ -Δ/ΝΤΗΣ

Θ. ΣΤΑΚΑΛΩΤΟΣ
ΑΝΤΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ
ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

10

ΘΕΜΑ.Έκθεσις γεγονότων Λεχαινών Ανδραβίδος - Καβασίλων

ΑΠΟ ΤΑΚΤΙΚΟΝ ΣΤΡΑΤΗΓΕΙΟΝ ΠΥΡΓΟΥ

ΠΡΟΣ Α.Σ /Α1

Αριθ. Α.Π 4909/Α1

ΚΟΙΝ. ΓΕΣ (Γραφείον Στρατηγού Κιτριλάκη)

Σ.Τ.Γ 909β 11-6-48

Αναφέρω ότι,

Την 0730΄ώραν της 8ης τρέχ. έλαβον τηλεφ/κήν αναφοράν του εν Πύργω 21ου Τ.Ε ότι από πρωϊνών ωρών εξεδηλώθη επίθεσις κατά Λεχαινών και Ανδραβίδος και ταυτοχρόνως απασχόλησις Αμαλιάδος.

Εις απάντησιν διέταξα το τμήμα τούτο να κινηθή αμέσως διά λόχου κατά ουλαμού αρμάτων προς Λεχαινά και επιτεθή κατά των εκεί συμμοριτών και δι' ετέρου λόχου μετά αρμάτων μάχης να κινηθή προς Χάβαρι (31-45) Κέντρον (37-50) Ξενιές (42-53) προς αποκοπήν των προς την κατεύθυνσιν ταύτην μελλόντων να υποχωρήσωσιν ανταρτών.

Ταυτοχρόνως ανέφερα και ημίν τα της επιθέσεως των ανταρτών κατά των Λεχαινών τηλ/κώς και υπέβαλα υμίν την παράκλησιν.

α) Να διαταχθή η αεροπορία και βομβαρδίση τους κατά Λεχαινών επιτιθεμένους συμμορίτας και

β) όπως εισηγηθήτε εις ΓΕΣ και διατάξη το εν Πάτραις Π.Τ.Ε να θέση εις την διάθεσίν μου μίαν διλοχίαν (διότι το ΤΣΕΠ ουδεμίαν δύναμιν διέθετεν εν Πάτραις) ίνα και εκ Πατρών κινηθώ προς Λεχαινά και επιτεθώ κατά των εκεί ανταρτών.

Διά να αχθώ το δυνατόν ταχύτερον εις Λεχαινά χωρίς να χάσω ουδέ στιγμήν και επί τη προόψει ότι το ΓΕΣ θα διατάξη να τεθή εις την διάθεσίν μου η ανωτέρω διλοχία, διέταξα να ετοιμασθή εντός ημισείας ώρας συρμός Σιδηροδρομικός, ίνα μεταφέρη την διλοχίαν εις Λεχαινά.

Μοι ανέφερον

Οι αρμόδιοι του ΣΠΑΠ ότι δεν είναι δυνατόν εντός ημισείας ώρας να ετοιμασθή ο συρμός, αλλ' ούτε και διαθέτουν βαγόνια διά τον σκοπόν τούτον.

Τους ηπείλησα ότι θα διωχθούν ποινικώς, εάν δεν εκτελέσουν ή βραδύνουν να εκτελέσουν την ανωτέρω διαταγήν μου και εάν δεν επιδιώξουν να εξευρεθούν οπωσδήποτε βαγόνια, προβαίνοντες εν ανάγκη εις την ταχίστην εκφόρτωσιν τυχόν υπαρχόντων φορτωμένων τοιούτων.

Εν συνεχεία διέταξα να εξευρεθώσιν αμέσως 12 φορτηγά αυτοκίνητα, τα οποία να συγκεντρωθώσιν έξωθι των στρατώνων του Π.Τ.Ε.Π ίνα μεταφέρωσιν την διλοχίαν εις τον Σιδηροδρομικόν Σταθμόν, ευθύς ως φθάση η διαταγή του ΓΕΣ.

Ακολούθως δε τα αυτά αυτοκίνητα μεταφέρωσιν λόχον πεζικού εις Γαλαρός (54-56) Ρουπακιά (57-58) Προστοβίτσαν (63-50), ίνα καταλάβη ενεδρευτικώς θέσεις εις οδεύσεις, τας οποίας θα ηκολούθουν οι Σ. υποχωρούντες από Λεχαινά, ως η υπ' αριθ. ΑΠ 4787 τηλ/κή αναφορά μου.

Εν συνεχεία διέταξα το ΠΤΕΠ να ετοιμάση αμέσως μίαν διλοχίαν προς αναχώρησιν ευθύς και λάβη διαταγήν του ΓΕΣ και τούτο, ίνα μη καθυστερήση παράπανω η αναχώρησις των ανδρών.

Το Τάγμα όμως ευρίσκετο εις το πεδίον ασκήσεων και έδει να ειδοποιηθή να επιστρέψη εις τους Στρατώνας, ίνα εκτελεσθή η ανωτέρω Δ/γή μου.

Τούτο συνετέλεσεν να απωλεσθή έστω και ολίγος χρόνος.

Η εγκριτική δ/γή του ΓΕΣ ελήφθη την 09.15΄ώραν περίπου και αμέσως ετέθησαν εις εφαρμογήν πάντα τ' ανωτέρω, τουτέστιν

Είς λόχος μετά ουλαμού αρμάτων μάχης εκινήθη προς Γαλαρός (54-56) ως ανωτέρω, έτερος λόχος επεβιβάσθη εις Σιδηροδρομικόν Συρμόν διά να κινηθή προς Λεχαινά.

Επί πλέον ουλαμός αρμάτων έτοιμος καθ' όλα διετάχθη να κινηθή αμέσως οδικώς προς Λεχαινά.

Η κίνησις του Ουλαμού ήρξατο την 09.15΄ώραν.

Η αναχώρησις του Σιδηροδρομικού συρμού διά Λεχαινά παρ' όλα τα ανωτέρω ληφθέντα προληπτικώς μέτρα κατέστη δυνατόν να πραγματοποιηθή την 11ην ώραν.

Την 13ην ώραν ο συρμός είχε φθάσει εις Μανωλάδα (Βάρδαν) Βορείως Λεχαινών, όπου διέταξα και εσταμάτησε, ίνα συλλέξω πληροφορίας περί της καταστάσεως εις Λεχαινά.

Πληροφορούμαι ότι οι Σ. υπεχώρησαν από Λεχαινά από της 8.30 ώρας προς ΒΑ.

Διέταξα αμέσως να αποβιβασθή ο λόχος του Σιδ. Συρμού και να τεθή εις φάλαγγα πορείας προς χωρίον Κάνδαλον ΒΑ Λεχαινών οπόθεν το δρομολόγιον υποχωρήσεως των συμμοριτών.

Ητο ανάγκη να φθάσωμεν εκεί το δυνατόν ταχύτερον και διά τούτο αντιληφθείς διερχόμενα τρία ιδιωτικά αυτοκίνητα φορτωμένα, διάταξα την άμεσον και ταχείαν εκφόρτωσιν τούτων και επιβιβάσας μέρος του λόχου εκινήθην μετά των αρμάτων μάχης, άτινα είχον ήδη φθάση εις Βάρδαν οδικώς, ως προαποσταλέντα, δι' όλης της δυνατής ταχύτητος προς Κρεμμύδι (35-57) Μπόρσι (36-53) Κάνδαλον (42-56).

Υπόλοιπος δύναμις του λόχου διετάχθη να ακολουθήση πεζή το αυτό δρομολόγιον.

Την 15ην ώραν έφθασα μετά των αρμάτων και της επ' αυτοκινήτων δυνάμεως εις χωρίον Κρεμμύδι, όπου πληροφορούμαι ότι οι Συμμορίται υποχωρούντες εκ Λεχαινών έφθασαν εις χωρίον Μπόρσι.

Κινούμαι τάχιστα προς Μπόρσι όπου λαμβάνω επαφήν μετά των συμμοριτών και επιτίθεμαι κατά τούτων.

Διέταξα τα αυτοκίνητα να επιστρέψουν και παραλάβουν την υπόλοιπον δύναμιν του Λόχου την κινουμένην πεζή και να την φέρουν ταχύτατα εις το πεδίον της μάχης.

Οι συμμορίται δεν υπελόγιζον ότι θα ευρεθώμεν προ του δρομολογίου κινήσεώς των και αιφνιδιάσθησαν πλήρως, εγκαταλείψαντες υπολλείματα φαγητού των, αρχείον των, ελάχιστα πυρομαχικά και διάφορα εφθαρμένα είδη ιματισμού τραπέντες εις φυγήν εντός των μη θερισμένων εισέτι αγρών και δασωδών εκτάσεων.

Συνεχίζεται η μάχη, των συμμοριτών υποχωρούντων κανονικώς προς ΒΑ. και μη δυναμένων να απαγγιστρωθώσιν λόγω της διώξεώς των.

Η μάχη διήρκεσεν από της 15.30 ώρας μέχρι της 20.30 ώρας, οπότε επελθόντος του σκότους και διασκορπισθέντων των συμμοριτών εις μικράς ομάδας εντός πυκνοτάτου δάσους, διεκόπη η μάχη εν τη περιοχή Βελίτσες (45-55) Πόρτες (48-54).

Ήμην απολύτως βέβαιος, όπως άλλως τε προϋπελόγιζον ότι η φάλαγξ των ανταρτών θα ακολουθήση δρομολόγιον προς Γαλαρός-Σανταμέρι-Προστοβίτσαν και θα εμπέση εις την ενέδραν του εκεί αποσταλέντος εγκαίρως λόχου πεζικού μετά αρμάτων, όπως άλλως τε και εγένετο ως κατωτέρω θα αναφέρω.

Αποτελέσματα της 5ώρου σχεδόν μάχης εν τη περιοχή Μπόρσι-Κάνδαλος-Βελίτσες ήσαν τα κάτωθι.

30 περίπου τραυματίαι και νεκροί εξακριβωθέντες.

Σύλληψις 9 συμμοριτών και αυτοαμυνιτών.

Ανεύρεσις αρχείου συμμοριτών και ελαχίστων πυρομαχικών και ειδών ιματισμού.

Εάν εν τω πεδίω της μάχης μεταξύ Μπόρσι-Κάνδαλον-Βελίτσες είχον θερισθή οι αγροί ουδείς των συμμοριτών θα διέφευγε. Ατυχώς τούτο δεν συνέβη και οι συμμορίται εκμεταλλευόμενοι την κάλυψίν των διά μέσου των αθερίστων αγρών έσχον μόνον τας ανωτέρω απωλείας.

Η διλοχία 21 Τάγματος Πύργου μετά ουλαμού αρμάτων, κινηθείσα ως ανωτέρω αναφέρω προς Χάβαρι-Ξενιές δεν έλαβεν επαφήν μετά των συμμοριτών ουδόλως.

Ο ουλαμός αρμάτων Αμαλιάδος με δύναμιν προστασίας του ελαχίστους Χωρ/κας και ΜΑΥ συνεπλάκη επί ημίωρον εις περιοχήν χωρίων Ανω και Κάτω Ολγας με αποτέλεσμα 3 νεκρούς και 10 τραυματίας. Συνελήφθησαν προσέτι 6 συμμορίται ζώντες αιχμάλωτοι, οίτινες κατόπιν διαταγής υμών απεστάλησαν εις Τρίπολιν συνοδεία σήμερον.

Ο αποσταλείς εις περιοχήν Σανταμέρι-Προστοβίτσαν λόχος πεζικού μετά ουλαμού αρμάτων συμφώνως τη διαταγή, ήτις τω εδόθη εγκατεστάθη ενεδρευτικώς προ του χωρίου Προστοβίτσα κατά μήκος της προς ταύτην αγούσης οδού επί βάθους 700 μ. και ανέμενεν.

Την 02.00 ώραν της 10ης τρέχ. φάλαγξ συμμοριτών με επί κεφαλής 3 εφίππους επλησίασεν τον χώρον της ενέδρας και οι έφιπποι εισήλθον εντός της ενέδρας.

Ο Δ/τής του λόχου είχεν διατάξει να μη πυροβολήση κανείς, εάν η κεφαλή της φάλαγγος δεν φθάσει εις το άκρον αριστερόν του.

Ατυχώς όμως στρατιώτης τις εξ απροσεξίας ίσως ή νευρικής ταραχής επυροβόλησεν προώρως και οι Συμμορίται ετράπησαν εις φυγήν εξαφανισθέντες εντός των υψηλών θάμνων, βοηθούμενοι και υπό του σκότους.

Επί του προκειμένου διέταξα ένορκον προανάκρισιν, διότι φοβούμαι μήπως ο πυροβολήσας στρατιώτης σκοπίμως επυροβόλησεν, ίνα μη υποστώσιν καταστροφήν οι συμμορίται λαμβανομένου υπ' όψιν, ότι άπαντες οι άνδρες του λόχου είναι εκ των ανανηψάντων της Μακρονήσου.

Η επίθεσις κατά των Λεχαινών εγένετο υπό συγκροτημάτων Μπασακίδη Πέρδικα-Κονταλώνη υπό 300 περίπου Συμμοριτών.

Κατά Ανδραβίδος επετέθη το συγκρότημα Νικήτα με 50 συμμορίτας.

Κατά Καβασίλων επετέθη το συγκρότημα Ζαχαριά με ετέρους 50 συμμορίτας.

Η επίθεσις εξεδηλώθη ταυτοχρόνως και εις τα 3 κέντρα την 4ην πρωϊνήν ώραν της 8ης τρέχοντος και διήρκεσεν μέχρι της 08.30 περίπου, οπότε οι συμμορίται απεχώρησαν.

Οι επιτιθέμενοι συμμορίται διέθετον άρτιον οπλισμόν και βαρέα πολυβόλα, πιθανώς και αντιαρματικά, δι' ών διέτρησαν και κατέστρεψαν δύο πολυβολεία εκ μπετόν εις Λεχαινά.

Απώλειαι ημετέρων εις Λεχαινά είς Χωρ/λαξ νεκρός και 3 τραυματίαι 28 πολίται νεκροί και 10 ελαφρώς τραυματίαι.

Εκ των νεκρών πολιτών εις Λεχαινά οι 10 προέρχονται εκ των αόπλων του αμάχου πληθυσμού σφραγισθέντες υπό των συμμοριτών, εκ των υπολοίπων 5-6 παραδοθέντες μετά την καταστροφήν των πολυβολείων εσφάγησαν υπό των συμμοριτών και συμμοριτισσών, αίτινες επέδειξαν πρωτοφανή θηριωδείαν και αγριότητα.

Ανδραβίδος απώλειαι 3 νεκροί ιδιώται.

Καβασίλων είς νεκρός υπενωματάρχης και είς τραυματίας Χωρ/λαξ.

Απώλειαι οπλισμού ημετέρων Μ.Α.Υ εις Λεχαινά 20 ατομικά όπλα, ένα μπρέν και 3 αυτόματα.

Απώλειαι συμμοριτών εκ της επιθέσεως εις τα άνω τρία κέντρα 4 νεκροί καταμετρηθέντες και 10 παραληφθέντες επί κάρρων υπό των συμμοριτών.

Οι συμμορίται επεχείτησαν καταστροφήν γεφυρών, Σιδηροδρομικής και οδικής Καβασίλων, πλήν όμως ουδέν επέτυχον.

Εξερευνήσαντες την περιοχήν δράσεως της αεροπορίας εξηκριβώσαμεν δύο νεκρούς και πλέον των 15 τραυματιών παραληφθέντων.

Η αεροπορία ανέπτυξεν εξαιρετικήν δραστηριότητα επί του πεδίου της μάχης, βάλουσα μετ' αξιεπαίνου επιμονής κατά των ανταρτών καθ' όλην την διάρκειαν της ημέρας, πλήν όμως το κεκαλυμμένον του εδάφους υπό σιτηρών και θάμνων δεν επέδωκεν τα αναμενόμενα αποτελέσματα.

Εκ της όλης επιχειρήσεως περιήλθον εις χείρας ημετέρων τμημάτων 2 οπλοπολυβόλα, 2 αυτόματα και 6 ατομικά τυφέκια, επί πλέον δε μία σέλα του αρχισυμμορίτου Μπασακίδη.

Λεηλασίαι δεν έλαβον χώραν, εκτός του Ταχυδρομικού γραφείου Λεχαινών όπου αφήρεσαν έν τηλέφωνον, περίπου έν εκατομμύριον δραχμών και διάφορα αντικείμενα εκ ταχυδρομικών δεμάτων.

Υπό των συμμοριτών απήχθησαν εκ Λεχαινών και Καβασίλων 9 πολίται εξ ών οι περισσότεροι επανήλθον αφεθέντες ελεύθεροι.

Το ηθικόν του πληθυσμού εν τω Νομώ Ηλείας έχει καταπέσει τελείως και πάντες εμφανίζονται ως εν απογνώσει.

Κατά την κηδείαν των θυμάτων μεταβάς εις Λεχαινά παρέστην και κατέθεσα στέφανον τόσον εκ μέρους μου, όσον και του Στρατηγού Δ/τού Πελ/σου.

Επεκοινώνησα εκεί μετά πολλών διανοουμένων προς ους ωμίλησα ότι επιβάλεται ούτοι να συγκρατήσωσι το ηθικόν του κόσμου εις ικανοποιητικόν επίπεδον και να μη αφίσωσι τούτο να καταπίπτη και τους ετόνισα ότι τώρα πρέπει να φανατισθή ο πληθυσμός και άσπονδα να μισίση τους συμμορίτας, οίτινες επιδεικνύουν τοιαύτην θηριωδίαν.

Πάντως παρίσταται ανάγκη το ταχύτερον να σταλώσιν ισχυραί δυνάμεις εις τον Νομόν Ηλείας δι' εκκαθάρισιν τούτου, διότι μέγας αριθμός συμμοριτών διωκόμενος εκ Ταϋγέτου, Γορτυνίας και Ολυμπίας εισέβαλεν εις Ηλείαν όπου δεν υπάρχουν Στρατιωτικαί δυνάμεις και κατέστησαν εξαιρετικώς επικίνδυνοι διά τους κατοίκους.

Η αποστολή ισχυρών δυνάμεων εις Ηλείαν δέον να είναι άμεσος, ίνα μη θρηνήσωμεν νέα θύματα.

Η Χωρ/κή ελάχιστα συνέβαλεν εις τον αγώνα ως μη διαθέτουσα δυνάμεις, έλαβον μέρος 10 περίπου Χωρ/κες ως στήριγμα του ουλαμού αρμάτων Αμαλιάδος και έτεροι 15 περίπου κατά την άμυναν των 3 κέντρων, άτινα εδέχθησαν την επίθεσιν.

Τ.Υ.
ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ
ΣΥΝ/ΡΧΗΣ ΠΕΖΙΚΟΥ

11

Σ.Στρατού, Μεραρχίας,	Αριθ. Τηλ. 29-590
Ταξιαρχίας, Τάγματα	ΓΕΣ
Γεν. Επιθεωρητήν Εθν/ράς	Β.Σ.Τ 902
Διοικήσεις Εθνοφρουράς και Τ.Ε	Φ. 8611/6/Α2/1
(Συνέχεια παραληπτών σελ. 3)	12-6-48

ΓΕΣ/Α2,Α2/1 και Β5,ΓΕΝ,ΓΕΑ

Υπουργούς: Στρατιωτικών, Τύπου και πληροφοριών

Κοινοποιούμεν εις το τέλος της παρούσης το πλήρες κείμενον της δηλώσεως του Μάρκου περί δήθεν «προτάσεως ειρήνης»

Επειδή η προπαγάνδα των κομμουνιστών, κατά τας συγκεντρωθείσας πληροφορίας, επιδιώκει να εμφανίση την δήλωσιν ταύτην «σαν πατριωτική χειρονομία της προσωρινής Δημ. Κυβέρνησης η οποία επιδιώκει να βοηθήση την Ελλάδα να βρη την ησυχία και να σταματήση η αιματοχυσία» και ότι «η ανακοίνωση του Μάρκου είναι τίμια και υπηγορεύθη από το βαθύ πατριωτικό αίσθημα της Κυβέρνησης και του Δημ. Στρατού για να βγή η Χώρα από το αδιέξοδο, στο οποίο την ωδήγησαν οι Ελληνες μοναρχοφασίστες με τους Αμερικανούς αφεντάδες τους» κ.λ.π, παρέχομεν τα κάτωθι στοιχεία προς αντίκρουσίν της.

Κατ' αρχήν το γεγονός μόνον ότι η καλοπροαίρετη πεμπτοφαλαγγίται και όλα τα κομματικά μέλη του ΚΚΕ τα οποία ασκούν κατ' επάγγελμα την προπαγάνδαν, επιμένουν εις το να εμφανίζουν την ανακοίνωσιν ως ανωτέρω την περιεγράψαμεν, είναι ενδεικτικοί ότι η αλήθεια δεόν ν' αναζητηθή αλλαχού.

(α) Η δήλωσις αύτη διετάχθη υπό της Κομινφόρμ και αποτελεί την συνέχειαν και προέκτασιν της «επιθέσεως ειρήνης» της Ρωσίας. Όπως επίσης διετάχθη υπ' αυτής και η τελευταία δήλωσις της Βουλγαρικής Κυβερνήσεως δι' αποκατάστασιν ομαλών διπλωματικών σχέσεων μετά της Ελλάδος. Όλαι όμως αι πληροφορίαι συμπίπτουν εις το ότι ουδεμία πίστις πρέπει να δίδεται εις την ειλικρίνειαν της επιθέσεως ταύτης.

(β) Οι συμμορίται διέρχονται κρίσιν και μάλιστα κρίσιν δεινήν. Κατά τους τελευταίους μήνας εδέχθησαν κτυπήματα συγκλονιστικά.

(ι) Το κτύπημα της Ρούμελης.

(ιι) Τα κτυπήματα εις την Βόρειον Ελλάδα.

(ιιι) Η εξάρθωσις των «μετόπισθεν» εις τας Αθήνας ένθα τελευταίως υπέστησαν σημαντικώτατον κλονισμόν.

(υι) Η Μακρόνησος, η οποία τόσον μεγάλην πολιτικήν ζημίαν επέφερεν εις τους συμμορίτας.

(υ) Είναι φυσικόν επομένως να προσπαθήσουν να αποτρέψουν την επιδείνωσιν της καταστάσεώς των διά παντός τρόπου. Ο Μάρκος, ο Ζαχαριάδης και η Πολιτική ηγεσία του ΚΚΕ ρίπτοντες το σύνθημα της συνδιαλλαγής διά της δηλώσεως ταύτης ελπίζουν ότι είναι δυνατόν, παραλλήλως με την εξυπηρέτησιν των Ρωσικών σχεδίων να δημιουργήσουν εις τον Λαόν και εις τον Στρατόν σύγχυσιν, σκέψεις, αμφιβολίας, δισταγμούς, προστριβάς κ.λ.π τα οποία θα επέδρων επί των σχεδίων του Γεν. Επ. Στρατού και της μαχητικότητος των ανδρών.

Εις άπασαν την τοιαύτην κακοήθη και προδοτικήν προπαγάνδαν αντιτάσσεται η αλήθεια κατά συντριπτικόν τρόπον.

(α) Εις τους συμμορίτας το Κράτος, ουχί άπαξ εχορήγησεν αμνηστίαν παρασχόν ούτω την ευκαιρίαν εις τούτους όπως επανέλθουν εις τους κόλπους του Εθνους. Επομένως σήμερον δεν έχουν ουδεμίαν θέσιν αι δηλώσεις και οι Ταρτουφισμοί.

(β) Ο συμμοριτισμός και η ψευδοκυβέρνησης του Μάρκου δεν αποτελούν καθεστώς δυνάμενον να προβάλη προτάσεις κ.λ.π αφού δεν έχει αναγνωρισθεί ουδέ κάν παρά των υποστηρικτών των, αλλά συρφετών κοινών εγκληματιών, οι οποίοι διέπραξαν και διαπράττουν τα χείριστα των εγκλημάτων και οι οποίοι προδίδουν την Πατρίδα κατά τον χειρότερον τρόπον. Επομένως με τους κακούργους ούτε ο Στρατός και πολύ περισσότερον η Κυβέρνησις είναι δυνατόν να έλθουν εις διαπραγματεύσεις, διότι τους κακούργους το Κράτος τους δικάζει και τους εκτελεί. Ο Στρατός επομένως κατ' ουδέν μετέβαλε τας προθέσεις του, αι οποίαι συνίστανται εις την μέχρις ενός εξόντωσιν των συμμοριτών, εκτός αν παραδοθούν άνευ όρων.

(γ) Αλλά και αυτό τούτο, το κείμενον της δηλώσεως αποδεικνύει την κακοήθη προπαγανδιστικήν προσπάθειαν των κομμουνιστών. Υβρίζει προκλητικώτατα τους Ελληνες και την Κυβέρνησίν των («οι ντόπιοι πλουτοκράτες», να «σταματήσουν οι δολοφονίες και οι σφαγές που διαπράττει ο μοναρχοφασισμός», «οι προδότες της Αθήνας» κ.λ.π) ενώ συγχρόνως ρίπτει τα συνηθισμένα συνθήματά του «οι ξένοι ιμπεριαλιστές», «τους Αγγλοαμερικάνους πάτρωνες» «θα κατοχυρωθή η Εθνική αυτοτέλεια και η ανεξαρτησία του Λαού της Ελλάδας» κ.λ.π ενώ είναι γεγονός ότι ο Ελληνικός Λαός απολαμβάνει της πλέον Δημοκρατικής Ελευθερίας.

Κατόπιν τούτων να επιστηθή η προσοχή των οργάνων ασφαλείας επί του ανωτέρω αντικειμένου και της παρούσης να δοθή η μαγαλυτέρα ευρύτης μεταξύ των Αξ/κών.

Διά την ακρίβειαν
ΤΟ
Α2/1 ΤΜΗΜΑ
Τ.Σ.Υ.
ΣΑΡΑΝΤΗΣ Θ.
Ταγ. Πεζ.

Δ. ΓΙΑΤΖΗΣ
Αντιστράτηγος
Αρχηγός ΓΕΣ

ΠΑΡΑΛΗΠΤΑΙ (συνέχεια σελ. Ι) Στρατ. Περιοχαί, Ταγ. Σκαπανέων Λόχ. Πολυβόλων, Συν/τα Πεδ. Πυρ/κού, Μ.Ο Πυρ/κού, Τάγ. Διαβ/σεων, Λοχ. Μηχ/κού, ΜΟΚ, ΔΜΚ, Συν/τα Τεθ/νων, Σχολαί & Κέντρα Εκπαιδεύσεως.

Δήλωση: Η προσωρινή Δημοκρατική Κυβέρνηση Ελλάδας είναι έτοιμη να υποστηρίξη οποιαδήποτε πρωτοβουλία από οποιαδήποτε πλευρά και να προέρχεται που θα μπορούσε να βοηθήση στο να βρή η Ελλάδα τον εαυτό της και την ησυχία της, με μιά μόνη προϋπόθεση ότι θα εξασφαλίση ανεπιφύλακτα τη Δημ. Ζωή του Λαού, ότι θα κατοχυρωθεί από οποιαδήποτε ξενική ανάμιξη η εθνική αυτοτέλεια και ανεξαρτησία του λαού της Ελλάδας, ο οποίος μόνος και λεύτερος θα αποφασίση για τις τύχες του. Προς την κατεύθυνσιν αυτήν η Π.Δ.Κ είναι πάντα έτοιμη να κάνη κάθε υποχώρηση που επιτρέπει το λαϊκό και εθνικό συμφέρον. Είναι καιρός να παύση να χύνεται στην Ελλάδα το αίμα που αυτό το θέλουν οι ξένοι ιμπεριαλιστές και οι ντόπιοι πλουτοκράτες. Είναι καιρός να σταματήσουν οι δολοφονίες και οι σφαγές που διαπράττει ο μοναρχοφασισμός. Το Λαϊκοδημοκρατικό κίνημα στη χώρα δεν απέβλεψε ούτε και σήμερα αποβλέπει σε βία και αποκλειστική επικράτηση.

Είναι πάντα έτοιμο να ζητήση κάθε προσπάθεια εις όφελος του λαού και της Πατρίδας. Ο Δημ. Στρ. της Ελλάδας κρατά πάντα στα χέρια του το όπλο με απόλυτη πίστη στο δίκαιο ως και πεποίθηση στις δυνάμεις του που πηγάζουν από το Λαό, και η φροντίδα που εκδηλώνουμε πιο πάνω για να ησυχάση η Ελλάδα δείχνει την πατριωτική μας προσήλωση στη δύναμή μας. Θα βγούν γελασμένοι οι προδότες της Αθήνας, αν αυτό το πάρουν σαν αδυναμία μας. Όπως απέτυχαν στη Ρούμελη έτσι θα σπάσουν τα μούτρα τους και παντού αλλού όπου αποπειραθούν να κτυπήσουν. Ο Δ.Σ.Ε είναι φέτος πολλαπλάσια δυνατός από πέρσυ και ικανός να προχωρήση ακλόνητα στο έργο του της απελευθέρωσης

της Ελλάδας. Φροντίζουμε να σταματήση το αίμα που χύνεται στην Ελλάδα γιατί είναι το αίμα του λαού, δικό μας αίμα. Αν όμως ο Μοναρχοφασισμός και την τελευταία στιγμήν δεν δείξει ότι σταματά το αιματοκύλισμα της Χώρας έχουμε όλη τη δύναμη να επιβάλουμε ενάντια σ' αυτόν και τους αμερικανοάγγλους πάτρωνές του το συμφέρον του λαού.

12

ΓΕΝΙΚΟΝ ΕΠΙΤΕΛΕΙΟΝ ΣΤΡΑΤΟΥ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ Α1

Ημερησία Διαταγή 12-6-48

Αρχηγού ΓΕΣ Διοικητού Στρατού

Αξιωματικοί, Υπαξιωματικοί και Στρατιώται

Μυσαροί εγκληματίαι, πειθήνια όργανα των προαιωνίων εχθρών της Ελλάδος από δύο χρόνια τώρα ύψωσαν τα όπλα κατ' αυτής και απεργάζοντα την καταστροφήν και απαθλίωσίν της.

Δεν σέβονται ιερά και όσια της ωραίας μας χώρας.

Δεν αναλογίζονται τας συνεχείς θυσίας και ολοκαυτώματα προγόνων πατέρων και συγχρόνων διά να ελευθερώσουν το καθηγιασμένον αυτό κομμάτι της χώρας μας.

Δεν αναγνωρίζουν τας ιερωτέρας παραδόσεις της Ελλάδος μας.

Δεν πιστεύουν εις τα ιερά μας σύμβολα της Πατρίδος, της Θρησκείας, της Οικογενείας.

Είναι η ελαχίστη μειοψηφία των διεστραμμένων αναρχικών μισελλήνων, των οποίων πίστις είναι η καταστροφή, η ερήμωσις, το αίμα, τα βασανιστήρια, τα κακουργήματα. Και σκοπός να υποτάξουν ένα ελεύθερον και υπερήφανον λαόν εις το κνούτον της κομμουνιστικής κολάσεως και να παραδώσουν τας καθημαγμένας μας Ελληνικάς επαρχίας Θράκης Μακεδονίας και Ηπείρου εις τον Σλαυϊσμόν, όστις καλύπτεται ευσχήμως όπισθεν της δήθεν Λαοκρατικής ισοπολιτείας των.

Αξιωματικοί, Υπαξιωματικοί και Στρατιώται.

Σεις, γνήσια τέκνα του Ελληνικού λαού, από την πρώτην ημέραν της αναρχικής εκδηλώσεως ωρθώσατε το ανάστημά σας και αντετάξατε την ορμήν σας εις τους βανδαλισμούς του συμμοριτισμού.

Με φλογεράν πίστιν εις τον ιερόν μας αγώνα, εις τον αγώνα της σωτηρίας της φυλής μας δεν υστερήσατε εις θυσίας, κακουχίας, καρτερίαν και μαχητικότητα.

Εδείξατε διά μίαν φοράν ακόμη τας παγκοσμίως αναγνωρισθείσας αρετάς του Έλληνος μαχητού και εστερεώσατε διεθνώς την πεποίθεσιν, ότι η χώρα μας έχει απόφασιν να αγωνισθή διά να κερδίση την ελευθερίαν και να σώση τον πολιτισμόν τον οποίον καυχάται ότι αύτη μετήγγισε εις τον σημερινόν πολιτισμένον κόσμον.

Αξιωματικοί, Υπαξιωματικοί και Στρατιώται

Η μάχη της Ελληνικής δοξασμένης μας Πατρίδος έχει δοθή νικηφόρως έως τώρα.

Εισερχόμεθα λίαν συντόμως εις την σοβαράν καμπήν του αγώνος.

Νέαι προσπάθειαι και νέαι θυσίαι θα απαιτηθούν διά να κερδίσωμεν την τελικήν ΝΙΚΗΝ και να καθαρίσωμεν την χώραν μας από το φοβερόν μίασμα του συμμοριτισμού.

Αξίζει κάθε θυσία για την Πανένδοξη ΕΛΛΑΔΑ ΜΑΣ.

Όλαι αι Ένοπλοι δυνάμεις με την αναπτυχθείσαν επί διετίαν εις τα πεδία των μαχών αλληλεγγύην θα χωρήσουν ακάθεκτοι και θα συντρίψουν τον συμμοριτισμόν δίδοντάς του τελειωτικά και αλύπητα κτυπήματα.

Είμαι βέβαιος πως δεν θα λείψη από κανένα η προσπάθεια, η ορμή και η αυτοθυσία.

Εμπρός όλοι με πίστι και ορμή διά να τελειώνωμεν και επαναφέρωμεν το Κράτος μας εις την ευρυθμίαν και την τάξιν.

Το έργον μας είναι βαρύ αλλ' ένδοξον.

Η ΝΙΚΗ που θα στεφανώση τας σημαίας μας θα σώση την χώραν μας και θα την παραδώση αναπνέουσαν τον Ελεύθερον αέρα.

Ο
ΑΡΧΗΓΟΣ ΓΕΣ -ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ
Τ.Σ.Υ.
Δ. ΓΙΑΤΖΗΣ
Αντ/γος

13

ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΣΑΜΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ

Αριθ. Α.Π 3447/15 ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ

ΔΙΑΤΑΓΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ υπ' αριθ. 7

Χάρτης ΣΑΜΟΥ 1:50.000

Ι. ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ

Οι συμμορίται απωλέσαντες την συνοχήν των και τα εδαφικά των ερείσματα εφ' ών ηδύνατο να προβάλλουν αντίστασιν, μη δυνάμενοι εξ άλλου ν' αντιμετωπίσουν τα τμήματά μας εις αγώνα τακτικόν, ως έπραξαν κατά τας πρώτας ημέρας των επιχειρήσεων, κατενεμήθησαν εις μικράς ομάδας και κρύπτονται και εις την ύπαιθρον χώραν και πιθανώς πολλοί εξ αυτών εις κατωκημένους τόπους.

Διά της τοιαύτης διασποράς των συμμοριτών άρχεται η περίοδος της απεινούς διώξεως αυτών καθ' όλην την νήσον και ιδιαιτέρως εις τας περιοχάς εις ας το έδαφος παρουσιάζεται προσφορώτερον διά την απόκρυψίν των.

Η εναπομείνασα δύναμις των συμμοριτών μέχρι της στιγμής κυμαίνεται μεταξύ 150-200 περίπου.

Παρουσία τούτων κατά μικράς ομάδας εσημειώθη πέριξ των τόπων καταγωγής των. Εις την περιοχήν ΠΥΡΓΟΣ-ΣΠΑΘΑΡΑΙΟΙ-ΠΑΓΩΝΔΑ ενεφανίσθη ομάς συμμοριτών μεγαλυτέρας δυνάμεως.

Το ηθικόν των συμμοριτών έχει πολύ καταπέσει.

ΙΙ. ΠΡΟΘΕΣΙΣ

α. Διατήρησις στατικών δυνάμεων επί του όρους ΑΜΠΕΛΟΣ και επί των υψωμάτων του όρους ΚΕΡΚΗ ΦΤΕΡΓΙΑ (955069)-υψοδ.894 (942082)-962105 διά να μη επιτραπή εις τους συμμορίτας να επανεγκατασταθούν εις τα παλαιά κρυσφύγετά των και να αναδιοργανωθούν και πάλιν.

Αι περιοχαί αύται είναι αι μόναι προσφερόμεναι δι' ανάπτυξιν και ζωήν συμμοριτών.

β. Έλεγχος συνεχής απάσης της περιοχής Νοτίως της γραμμής 023057-063040 - 115045 - 155055 - 189028, ήτις προσφέρεται διά συντήρησιν συμμοριτών λόγω πυκνότητος κατωκημένων τόπων και του δασώδους του εδάφους.

ΙΙΙ. ΕΚΤΕΛΕΣΙΣ

1. ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΤΑΓΜ. ΧΩΡ. ΚΥΡΙΑΚΗ Π.

Α. ΔΥΝΑΜΙΣ ΚΑΙ ΕΔΑΦΙΚΑ ΣΗΜΕΙΑ

4ος Λόχος Χωροφυλακής : Δύο Διμοιρίαι επί υψώματος ΦΤΕΡΙΑΣ και μίαν Διμοιρίαν επί υψώματος 894 (955069-942082).

Μία ομάς της Διμοιρίας ΦΤΕΡΙΑΣ θα κατέρχεται εκάστην νύκτα εις αντερίσματα ύπερθεν ΜΑΡΑΘΟΚΑΜΠΟΥ διά την εξασφάλισιν ομού μετά της στατικής Δυνάμεως Χωροφυλακής και των Μ.Α.Υ του χωρίου ΜΑΡΑΘΟΚΑΜΠΟΣ.

2ος Λόχος Εθνοφρουράς: Εις υψώματα αμέσως Νοτίως της ΛΕΚΑΣ (962104)

Λόχος Χωροφυλακής Μοιράρχου ΠΑΝΤΕΛΙΔΗ ΕΜ.
Εις ύψωμα 450 (995076)

Σ.Δ Ταγμ. ΚΥΡΙΑΚΗ (λόχος Διοικήσεως)
Εις ύψωμα 975099

Β. ΑΠΟΣΤΟΛΗ

Απαγόρευσις επανεγκαταστάσεως συμμοριτών εις Ανατολικάς κλιτείς ΚΕΡΚΗ.

Έλεγχος της περιοχής όρους ΚΕΡΚΗ και ΜΑΡΑΘΟΚΑΜΠΟΥ-ΠΛΑΤΑΝΟΥ και ολοκλήρου της διαδρομής μέχρι ΚΑΡΛΟΒΑΣΙΟΥ.

2. ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΤΑΓΜ. ΠΕΖ. ΒΙΤΤΩΡΗ Δ.

Α. ΔΥΝΑΜΙΣ ΚΑΙ ΕΔΑΦΙΚΑ ΣΗΜΕΙΑ

3ος Λόχος Εθνοφρουράς: Εις ΒΑΣΙΛΙΚΟΧΩΡΑΦΑ (027133)και ανώνυμον ύψωμα (035122)

2ος λόχος Χωροφυλακής: Εις ΞΗΡΟΛΑΚΙΑΝ (035105)

1ος Λόχος Εθνοφρουράς: Εις ύψωμα ΒΡΑΧΙΑ (058119) και ΞΕΠΑΓΙΑΣΜΕΝΟ (068111)

5ος Λόχος Χωροφυλακής: Εις υψώματα ΓΚΙΝΑΙΟΙ (065095)

Β. ΑΠΟΣΤΟΛΗ

Σταθερά κατοχή του όρους ΑΜΠΕΛΟΣ και απαγόρευσις επανεγκαταστάσεως συμμοριτών εις τα παλαιά των κρυσφύγετα.

Συνεχής έρευνα της περιοχής προς ανακάλυψιν αποθηκών τροφίμων και πυρομαχικών ας οι συμμορίται είχον εις την περιοχήν ταύτην.

Σ.Δ Ταγμ. ΒΙΤΤΩΡΗ: ΓΚΙΝΑΙΟΙ

3. ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ Αντ/ρχου Πεζ. ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΥ Δ.

Α. ΔΥΝΑΜΙΣ

3ος Λόχος Χωροφυλακής
4ος Λόχος Εθνοφρουράς

Β. ΑΠΟΣΤΟΛΗ

Οι Λόχοι ούτοι αποτελούντες έκαστος ανά δύο ισχυρά καταδιωκτικά αποσπάσματα θα κινούνται εις τον χώρον Νοτίως της γραμμής 023057-063040-115045-155055-189028, με εντολήν την προσβολήν πάσης συμμορίας κινουμένης εις την περιοχήν ταύτην.

Κυρίως διά νυκτερινών μετακινήσεων και ενεδρών εγκαθισταμένων εις διάφορα σημεία διαβάσεων και κυρίως πέριξ των κατωκημένων τόπων, να επιδιωχθή εξόντωσις των συμμοριτών των υπαρχουσών εις την περιοχήν του Αποσπάσματος.

Ιδιαιτέρως να επιτηρηθούν οι κατωκημένοι τόποι προς παρεμπόδισιν ανεφοδιασμού των συμμοριτών διά τροφίμων.

4. 1ος ΛΟΧΟΣ ΧΩΡΟΦΥΛΑΚΗΣ

Κατανομή Δυνάμεως Λόχου

Δύο Διμοιρίαι (μείον ομάς) επί υψωμ. ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΗΛΙΑΣ (093082)
Μία ομάς επί υψώμ. ΑΡΝΑΟΥΤΗΣ (105110)
Διοίκησις του Λόχου μετά υπολοίπου δυνάμεως, ενισχυομένου με τους τοπικούς Μ.Α.Υ εις χωρίον ΒΟΡΛΙΩΤΕΣ (υψώματα αμέσως Δυτικώς χωρίου τούτου.)

ΑΠΟΣΤΟΛΗ Έλεγχος της περιοχής ΑΓ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ - ΒΟΥΡΛΙΩΤΕΣ - ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑΣ - ΚΟΚΚΑΡΙ (143113) έχων υπό τας διαταγάς του τακτικώς και τους Σταθμούς χωροφυλακής ΒΟΥΡΛΙΩΤΩΝ - ΑΓ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ - ΚΟΚΚΑΡΙΟΥ μετά των ΜΑΥ των χωρίων τούτων.

IV. ΓΕΝΙΚΑΙ ΟΔΗΓΙΑΙ

1. Άπαντα τ' αποσπάσματα να χρησιμοποιούν καταλλήλως και τους εις τας περιοχάς των υπάρχοντας ΜΑΥ.

2. Τα στατικώς κατεχόμενα σημεία να οργανωθούν αμυντικώς. Διαβάσεις και χαραδρώσεις μη δυνάμεναι να επιτηρώνται και ευρισκόμεναι εις περιοχάς εις ας δεν κυκλοφορούν κάτοικοι να παγιδευθούν προσωρινώς διά χειροβομβίδων. Εζητήθησαν προς τούτο νάρκαι κατά προσωπικού.

Ο 1ος Λόχος Χωροφυλακής: Να παγιδεύση τα υψώματα ΛΑΖΑΡΟΥ ΚΑΣΤΡΟ και ΤΟΥΣΑ.

3. Τα τμήματα οσάκις ενεργούν ερεύνας της περιοχής ή κινούνται δι' άλλην τινά αποστολήν θα κρατούν πάντοτε τας βάσεις των διά μικράς δυνάμεως δυναμένης να εξασφαλίση ταύτας.

4. Τα τμήματα να συνεννοούνται αμοιβαίως οσάκις παρίστανται ανάγκη συνεργασίας γειτνιαζόντων τμημάτων των. Οταν παρίσταται ανάγκη μεγαλυτέρας συνεργασίας μεταξύ Αποσπασμάτων θα διατάσση σχετικώς ο υποφαινόμενος.

5. Αι έρευναι των περιοχών να ενεργούνται μετά μεγάλης σχολαστικότητος. Το έδαφος ΣΑΜΟΥ, κατ' εξοχήν διακεκομμένον δασώδες και απρόσητον εις πολλάς περιοχάς, παρέχει πολλάς δυνατότητας αποκρύψεως μεγάλου αριθμού συμμοριτών. Τα τμήματα να φθάνουν μέχρις και των πλέον απροσίτων εδαφικών σημείων, εις αναζήτησιν σπηλαίων, κρυπτών κ.λ.π, τα οποία εν αφθονία υπάρχουν εν Σάμω.

6. Αι ενέδραι την νύκτα ν' αποτελούν τον κανόνα ενεργείας των τμημάτων. Οι συμμορίται κατά την νύκτα ενεφοδιάζονται από τους κατωκημένους τόπους, από τροφοδότας και από κεκρυμμένας αποθήκας των.

Εάν επιτύχομεν να καταστήσωμεν αβεβαίαν την κινησίν των κατά την νύκτα καθ' ην κατά κανόνα ούτοι κινούνται- οι συμμορίται θα καμφθούν και θα αρχίση η αθρόα παράδοσίς των.

V. Αι ανωτέρω οδηγίαι να τηρηθούν επακριβώς.

Οι συμμορίται Σάμου αναγκασθέντες να διαλυθούν και απωλέσαντες το 1/3 της δυνάμεώς των μέχρι σήμερον, τελούν εν κακή καταστάσει με ηθικόν καταπεπτοκώς χωρίς συνοχήν, άνευ αποθεμάτων τροφίμων, μη δυνάμενοι να εγκατασταθούν εις μόνιμα κρυσφύγετα και διωκόμενοι κατά πόδας από τα τμήματά μας.

Επίμονος προσπάθεια εκ μέρους όλων και επακριβής εκτέλεσις των διατασσομένων δεν δύναται ή μη να έχη αποτέλεσμα την πλήρη αποσύνθεσίν των και την παράδοσιν αυτών.

Αξιώ από άπαντας δραστηριότητα άοκνον και μεθοδικήν ενέργειαν διά να επιτύχωμεν πλήρες αποτέλεσμα και ν' αποδώσωμεν την νήσον ελευθέραν εις τους κατοίκους της.

VI. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ

Τα την Διοικητικήν μέριμναν αφορώντα ζητήματα θα κατανοηθούν δι' ειδικών διαταγών μου.

VII. Αναφέρατε λήψιν παρούσης και πέρας εγκαταστάσεώς σας εις τας διά της παρούσης καθοριζομένας θέσεις.

Σ.Δ τη 21 Ιουνίου 1948

Ο

ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟΣ ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ ΣΑΜΟΥ
Τ.Υ.

ΚΑΝΑΚΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ
Αντ/ρχης Πεζικού

ΠΑΡΑΛΗΠΤΑΙ
Απόσπασμα Αντ/ρχου Πεζ. ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΥ Δ.
« Ταγμ Χωρ. ΚΥΡΙΑΚΗ Π.
« « Πεζ. ΒΙΤΤΩΡΗ Δ.
1ος Λόχος Χωρ/κής Μοιρ. ΝΗΡΑΣ Δ.
Διοίκ. Χωρ/κής ΣΑΜΟΥ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΙΣ
ΓΕΣ/Α1
Α΄ΣΣ/Α1
Β.Π ΚΑΝΑΡΗΣ
Ν/Α ΠΑΤΜΟΣ

14

ΘΕΜΑ. Επιχείρησις προς ΓΟΥΠΑΤΑ
ΠΡΟΣ. I-II-XV Μεραρχίας
ΚΟΙΝ. VIII-IX Μεραρχίας
ΓΕΣ/Α1-Πρόσκοποι
Αμερ. Σύνδεσμον.

Α. ΑΠΟΡΡΗΤΟΝ
(Τ.Σ)Β΄Σ.Σ/Α.ΑΠ.495/Α1
Σ.Τ.Γ 904/Β/τη 27-6-48

Εν συνεχεία προς υπ’ αριθ. Α.ΑΠ 491/27-6-48 διαταγήν μου.

Αποδίδω υψίστην σημασίαν εις την ταχείαν κατάληψιν ΓΟΥΠΑΤΑ. Κατάληψις αύτη δέον επιτευχθή ταχύτερον δι’ επιθέσεως ου μόνον κατά μέτωπον, αλλά και διεισδύσεως δι’ όλων δυνατών κατευθύνσεων αίτινες άγουσι εις νώτα εικαζομένων αντιστάσεων.

Ούτω μετά κατάληψιν προφ. ΗΛΙΑ υπό Ι Μεραρχίας εκτός της κυρίας κατευθύνσεως από Προφ. ΗΛΙΑ προς ΓΚΡΟΥΣΙΑ ανάγκη όπως χρησιμοποιηθώσι άπασαι δυναταί κατευθύνσεις μεταξύ ταύτης και γραμμής υψ. 1320 (Ν.268247) και υψ. 1582,7 (Ν254207). Διείσδυσις διά του αντερείσματος (Ν.256233) και (Ν2422) και κατάληψις ανωνύμου (Ν.2422) θα διευκολύνη ταχείαν πτώσιν ΓΚΡΟΥΣΙΑΣ. Διά χρησιμοιποιήσεως αφ’ ετέρου υπό ΙΙ Μεραρχίας αντερείσματος εφ’ ού υψοδ. 1436 (Ν.262217) και καταλήψεως περιοχής ΚΡΥΟΝΕΡΙ (Ν.2621) θα προκληθή ταχεία προχώρησις των από ΠΟΡΤΑΣ δυνάμεων προς ΓΟΥΠΑΤΑ. Αι κατευθύνσεις αύται να προικοδοτηθώσι δι’ ελαφρών τμημάτων απηλλαγμένων βαρέων φόρτων δυναμένων κινηθούν ταχύτατα. Διά ταχείαν προχώρησιν δέον μη βασίζονται επί συνδρομής πυρ/κού ή Αεροπορίας. Δέον ενεργήσωσι αιφνιδιαστικώς και θαρραλέως. Μόνον τοιαύτη χρησιμοποίησις πεζικού επί πλέον των κυρίων κατά μέτωπον επιθέσεων δύναται να αγάγη εις ταχέα αποτελέσματα.

Έστω ως σύνθημα πάντων χρησιμοποίησις πολλών κατευθύνσεων διά τμημάτων ταχυκινήτων απηλλαγμένων των φόρτων, τολμηρά βαθεία διείσδυσις εις τα νώτα των αντιστάσεων, αιφνιδιασμός εις την ενέργειαν διά χρησιμοποιήσεως του κεκαλυμμένου εδάφους και του σκότους και εντοπίων ιδιωτών ως οδηγών διά την χρησιμοποίησιν των καταλλήλων δρομολογίων.

Μόνη κατά μέτωπον επίθεσις έχει ως αποτέλεσμα πολλάς απωλείας με προχώρησιν του πεζικού απαραδέκτως βραδείαν κατανάλωσιν μεγάλων ποσοτήτων πυρ/κών πυρ/κού, καταπόνησις της Αεροπορίας, απώλειαν του αιφνιδιαμού.

Αναμένω εφαρμογήν παραδειγματικήν ανωτέρω μεθόδων διά την πτώσιν τοποθεσίας ΓΟΥΠΑΤΑ.

Π. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ
ΑΝΤΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ
ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

Διά την ακρίβειαν
Τ.Σ.Υ.

15

Τ. Συγκρότημα Ε. Λαγκαδά
Γραφείον Α1

ΕΚΘΕΣΙΣ

επί της Επιχειρήσεως ΟΛΥΝΘΟΣ Β΄.

----------- . ------------

I.- ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ :

Αι επί των συμμοριτών πληροφορίαι ήσαν αι ακόλουθοι :

α- Δύναμις τούτων περίπου 250-300 επί ΚΕΡΔΥΛΛΙΩΝ (Τρεις Κάμποι).
β- Δύναμις 80 περίπου εις περιοχήν ΜΟΡΑΒΑ - ΦΛΑΜΟΥΡΙΟΥ.-

II.- ΕΠΕΜΒΑΣΙΣ ΣΤΡΑΤΟΥ:

Η ΔΕΚΜ προς εξόντωσιν και διάλυσιν των ανωτέρω συμμοριακών συγκροτημάτων διέταξε την διενέργειαν εκκαθαριστικής επιχειρήσεως συγκροτήσασα προς τούτο δύο Συγκροτήματα : το Βόρρειον (ΤΣΕΣ) και το Νότιον (ΤΣΕΑ).

Ταύτα διά των διατεθέντων εις αυτά Τμημάτων έδει διά ταχείας προωθήσεως εντός της νυκτός της Χ-1 προς Χ ημέραν να συμπιέσωσι εκ διαφόρων κατευθύνσεων τους εις περιοχήν «Τρεις Κάμποι» ευρισκομένους συμμορίτας προς εξόντωσιν και διάλυσιν αυτών, ενώ συγχρόνως διά κλιμακώσεως ετέρων Τμημάτων κατά βάθος να παρεμποδίσωσι την διαφυγήν των συμμοριτών προς Ν. και Ν.Δ.

ΜΕΤΕΧΟΝΤΑ ΤΜΗΜΑΤΑ

α- Βόρρειον Συγκρότημα :
Α΄ φάλαγξ εκ 557 Τ.Π. μείον Διλοχίας 19 Λ.Χ..
Β΄ φάλαγξ Διλοχία 557 Τ.Π. + 18 Λ.Χ..
Γ΄ φάλαγξ Δ/σις 59 Τ.Ε. + 2 Λόχοι μείον 2 Διμοιρίαι + Λόχος Κρούσεως Νιγρίτης.-

β- Νότιον Συγκρότημα :
Δ΄ Φάλαγξ 558 Τ.Π. μείον Διλοχία.
Λόχος 34 Τ.Ε..
Λόχος 59 Τ.Ε..
Διμοιρία Πολ/λων.
Πυρ/χία Ορ. Πυρ/κού.
Στοιχείον Ουλαμού Τεθωρακισμένων.
ΜΑΥ περιοχής.-

ΑΠΟΣΤΟΛΑΙ :

α- Βορρείου Συγκροτήματος: ως Α.Π. 2736/14-6-48 Διαταγή Επιχειρήσεως ΔΕΚΜ.

β- Νοτίου Συγκροτήματος : συμφώνως τη ανωτέρω Διαταγή ΔΕΚΜ ήτοι το εσπέρας της Χ-1 ημέρας συγκέντρωσις των Τμημάτων εις την περιοχήν ΣΩΧΟΥ ΑΡΕΘΟΥΣΗΣ ίνα την πρωίαν της Χ εκτελεσθή η έναρξις της Επιχειρήσεως διά της προχωρήσεως της Δ΄ φάλαγγος

προς περιοχήν ΦΟΥΝΤΕΣ και διά της κατά βάθος κλιμακώσεως των λοιπών Τμημάτων προς αποκοπήν της διαφυγής των συμμοριτών.

γ- Ημέρα Χ ωρίσθη η 17-6-48.-

ΕΚΤΕΛΕΣΙΣ - ΓΕΓΟΝΟΤΑ :

16-6-48 Ημέρα Τετάρτη :

Το Συγκρότημα εξέδοσεν την Α.Π. 2997/16-6-48 Διαταγήν του καθορίζουσα τη κίνησιν και τας αποστολάς των Τμημάτων του συμφώνως δε ταύτη έδει την 20ην ώραν τα Τμήματα να έχωσι την ακόλουθον διάταξιν :

- Δ΄ φάλαγξ εις ΑΡΕΘΟΥΣΑΝ ούτως ώστε την 0530 ώραν της 17-6-48 να έχη καταλάβη το ύψ. ΦΟΥΝΤΕΣ (Ρ.4654).
- Λόχος 34 Τ.Ε. εις ΛΕΥΚΟΥΔΑ (Ρ.4051).
- Λόχος 59 Τ.Ε. εις ΒΑΗ ΧΩΡΑΦΙΑ (Ρ.4064).
- ΜΑΥ περιοχής εις ΤΑΣΟΥΛΟΥΚ (Ρ.3862).
- Πυρ/χία Ορειβ. Πυρ/κού εις ΑΡΕΘΟΥΣΑ (Ρ.4452).
- Η Διμοιρία Πολ/λων εδιχάσθη και μια ομάς αυτής ηκολούθησε την Δ φάλαγγα (558 Τ.Π.) η δε ετέρα τον Λοχον του 34 Τ.Ε..
- Ομοίως διετέθη έτερος Λόχος 34 Τ.Ε. εκ ΛΑΓΚΑΔΑ (μείον Διμοιρία) εις ενίσχυσιν της Δ΄ φάλαγγος απαρτιθείσης εκ του 558 Τ.Π. μείον Διλοχία συν Λόχος 34 Τ.Ε. συν ομάς Πολ/λων.

Η ανωτέρω διάταξις δεν ελήφθη εγκαίρως διότι κατά την κίνησιν της Δ΄ φάλαγγος εσημειώθη μικροσυμπλοκή παρά την θέσιν Λατομείον (Μεταξύ ΜΑΥΡΟΥΔΑΣ - ΣΩΧΟΥ) (Ρ.2960) εκ μιας 20μελούς ενέδρας συμμοριτών ήτις έβαλεν κατά της διερχομένης φάλαγγος επιβραδυνθείσης ούτω της κινήσεώς της, αφιχθείσα τας πρωϊνάς ώρας της 17/8/48 εις ΑΡΕΘΟΥΣΑΝ.

Τα διαταχθέντα προληπτικώς μέτρα ειδικώς διά το σημείον τούτο δεν ετηρήθησαν υπό της κινουμένης φάλαγγος 558 Τ.Π. καθ' όσον ως μοι αναφέρθη επι τόπου υπό του Διοικητού του Τάγματος, λόγω παρερμηνείας δοθείσης Διαταγής του υπό του Διοικητού του Λόχου όστις ενώ διετάχθη όπως διά σταθεράς πλαγιοφυλακής τηρήση το σημείον τούτο, απεσύρθη προ της διελεύσεως της φάλαγγος. Και ούτω εκ της ενεργείας ταύτης επιβραδύνθη η κίνησις της φάλαγγος όλως αδικαιολογήτως εκ της απασχολήσεως της μικροομάδος ταύτης των συμμοριτών.

Ομοίως λόγω βραδύτητος ταύτης δεν μετέβη εγκαίρως εις ΤΑΣΟΛΟΥΚ και η Διμοιρία ΜΑΥ ΜΑΥΡΟΥΔΑΣ επιτευχθέντος τούτου μόλις τας πρωϊνάς ώρας.

Μετά του Λόχου 59 Τ.Ε. ουδεμία επαφή ελήφθη εκ της ελλείψεως ασυρμάτου, ως δε επληροφορήθημεν την επομένην μόλις την μεσημβρίαν της 17-6-48 αφίχθη εις την καθορισθείσαν θέσιν του.-

17-6-1948 Ημέρα Πέμπτη :

Διάταξις Τμημάτων 0930 ώραν:

- Δ΄ φάλαγξ εν κινήσει προς ΦΟΥΝΤΕΣ.
- Λόχος 34 Τ.Ε. συν Ομάς Πολ/λων εις ΛΕΥΚΟΥΔΑ.
- Διμοιρία ΜΑΥ εις ΤΑΣΟΛΟΥΚ.
- Πυρ/χία Ορειβ. Πυρ/κού εις ΑΡΕΘΟΥΣΑ.
- Λόχος 59 Τ.Ε. δεν ελήφθη ουδεμία επαφή ως μη διαθέτοντος ασύρματον.
- Σ.Δ ΤΣΕΛ μετά στοιχείου Τεθωρακισμένων εις ΜΑΥΡΟΥΔΑΝ (Ρ.3459).

Περί την μεσημβρίαν η Δ΄ φάλαγξ ανήλθεν εις ΦΟΥΝΤΕΣ άνευ τινός συμβάντος.

Ομοίως επληροφορήθημεν την άφιξιν του Λοχου 59 Τ.Ε. εις ΒΑΗ ΧΩΡΑΦΙΑ.

Το υπόλοιπον της ημέρας διέρρευσεν άνευ γεγονότος τινός πλην της εκρήξεως νάρκης, κατά την εξ ΑΡΕΘΟΥΣΗΣ κίνησιν Δ΄ φάλαγγος, εξ ης εφονεύθησαν 2 οπλίται 558 Τ.Π.

Διάταξις νυκτός:

- Δ΄ φάλαγξ επί ΦΟΥΝΤΕΣ - ΣΙΜΟΝΙ.
- Λόχος 34 Τ.Ε. επί ΛΕΥΚΟΥΔΑΣ και (Ρ.390528).
- Λόχος 59 Τ.Ε. εις ΒΑΗ ΧΩΡΑΦΙΑ.
- Διμοιρία ΜΑΥ ΜΑΥΡΟΥΔΑΣ εις ΤΑΣΟΛΟΥΚ.
- Διμοιρία 34 Τ.Ε εις (Ρ.3760) και ετέρα εις (Ρ.3658).
- Πυρ/κόν μετά Διμοιρίας ως στήριγμα εις ΑΡΕΘΟΥΣΑ.
- Σ.Δ. ΤΣΕΛ εις ΜΑΥΡΟΥΔΑ μετά στοιχείου Τεθωρακισμένων.-

18-6-48 Ημέρα Παρασκευή :

Κατά την διαρρεύσασαν νύκτα ουδέν το συμβάν.

Αποστολή Δ΄ φάλαγγος: η προχώρησις προς ΒΑΤΡΑΛΙ ερευνώσα κατά την διαδρομήν την χαράδραν ΠΡΑΜΑΤΕΥΤΗ ΡΕΜΜΑ εν συνδυασμώ μετά της εις ΓΙΑΝΝΙΤΣΙ Γ΄ φάλαγγος ήτις υπήχθη κατόπιν της Α.Π. 79-17-6-48 Διαταγής ΔΕΚΜ υπό την Δ΄ φάλαγγα.

Εις την κίνησιν της Δ΄ φάλαγγος επήλθε καθυστέρησις συμαντικώς εξ αναφυέντος επεισοδίου μεταξύ Δ/τών Γ΄ και Δ΄ φαλάγγων λόγω της διαταχθείσης υπαγωγής της Γ΄ φάλαγγος υπό την Δ΄ φάλαγγα, καθόσον ο Δ/τής της Γ΄ φάλαγγος διεξεδίκησεν αρχαιότητα έναντι του Δ/τού της Δ΄ φάλαγγος.

Παρά την προσωπικήν επέμβασιν του Διοικητού του Ν. Συγκροτήματος όπως γίνη εκμετάλλευσις του χρόνου όστις ήτο πολύτιμος διά την εκτέλεσιν της αποστολής της ημέρας εκείνης, ούτος συμπεριεφέρθη αντιπειθαρχικώς επιδείξας έλλειψιν αντιλήψεως του σκοπού της τακτικής αποστολής των δύο φαλάγγων, δι' ο και ηνάγκασεν τον Διοικητήν της Δ΄ φάλαγγος να μεταβή από ΦΟΥΝΤΕΣ (Ρ.464544) εις ΓΙΑΝΝΙΤΣΙ (Ρ.470564) προς άμεσον συνεννόησιν.

Ως ευνόητον η μετάβασις και επάνοδος αύτη κατηνάλωσεν πολύτιμον χρόνον και ούτω η έναρξις της τακτικής αποστολής της ημέρας ταύτης επεβραδύνθη τουλάχιστον επί 6ώρου.

Συνεπεία της τοιαύτης στενής και αντιπειθαρχικής αντιλήψεως του Διοικητού της Γ΄ φάλαγγος ήτο να μη δοθή ο απαιτούμενος χρόνος κατά την συνάντησιν μετά των συμμοριτών υπό της Γ΄ φάλαγγος να γίνη η καταδίωξις και η εκμετάλλευσις της καταλήψεως του υψώματος ΒΑΤΡΑΛΙ λόγω του επακολουθήσαντος σκότους. Και εν τέλει η Γ΄ φάλαγξ διέθεσε Διλοχίαν διά την συνδρομήν της Δ΄ φάλαγγος κατά την εξερεύνησιν, επετεύχθη δε ούτω η κίνησις μόλις την 1300 ώραν.

Κατά την προς ΒΑΤΡΑΛΙ κίνησιν της Δ΄ φάλαγγος εσημειώθη αντίστασις συμμοριτών παρά την (Ρ.503535). Της αντιστάσεως ταύτης ανατραπείσης μετά ώραν περίπου ανήλθεν εις ΒΑΤΡΑΛΙ η Δ΄ φάλαγξ την 18ην ώραν, ενώ Τμήματα της Γ΄ φάλαγγος κατείχον το (Ρ.485545).

Εκτός της ανωτέρω μικροσυμπλοκής ουδεμία ετέρα επαφή ελήφθη μετά συμμοριτών. Επί του ΒΑΤΡΑΛΙ άμα τη ανόδω της φάλαγγος ανευρέθησαν ίχνη προσφάτου διαβάσεως προς Νότον 80-100 συμμοριτών. Η αντίστασις ήτις προεβλήθη παρά των συμμοριτών προήρχετο εξ 20-30 τοιούτων, τραπέντων και τούτων προς Νότον.

Την πρωίαν κατόπιν της ανευρέσεως του Λόχου 59 Τ.Ε. διετάχθη ο εφοδιασμός του δι' ενός ασυρμάτου. Πράγματι ούτος απεστάλη πλην όμως κατά την επιστροφήν εκ της θέσεως του Λόχου το αυτοκίνητον, όπερ εχρησιμοποιήθη διά την αποστολήν τούτου, προσέκρουσε επί νάρκης, τραυματισθέντων σοβαρώς 1 οπλίτου (Λοχίας) και 1 ιδιώτου (οδηγού) και 4 οπλιτών ελαφρώς, κατεστράφη δε και το ιδιωτικόν αυτοκίνητον.

Κατόπιν εγκρίσεως της ΔΕΚΜ ελήφθη διά την νύκτα η ακόλουθος διάταξις :

- Δ΄ φάλαγξ επί ΒΑΤΡΑΛΙ - (Ρ.495534).
- Λόχος 59 Τ.Ε. ΒΑΗ ΧΩΡΑΦΙΑ.
- Λόχος 34 Τ.Ε. εις ΛΕΥΚΟΥΔΑΝ.
- Διμοιρία 34 Τ.Ε εις (Ρ.3862) και ετέρα εις (Ρ.3760).
- ΜΑΥ ΜΑΥΡΟΥΔΑΣ εις (Ρ.3658).
- Τα Τμήματα της Γ΄ φάλαγγος διετάχθησαν επανέλθωσι εις ΓΙΑΝΝΙΤΣΙ.-

19-6-1948 Ημέραν Σάββατον :

- Κατά την διαρρεύσασαν νύκτα ουδέν το έκτακτον γεγονός.
- Διά της Α.Π.46/18-6-48 Διαταγής ΔΕΚΜ καθωρίζοντο αι εξής αποστολαί :
- Δ΄ φάλαγξ : επάνοδος εις ΜΑΥΡΟΥΔΑ διά ΑΡΕΘΟΥΣΗΣ.
- Α΄ και Β΄ φάλαγγες (εκ μιας Διλοχίας 357 Τ.Π.): διά ΦΟΥΝΤΕΣ άφιξις της Α εις ΛΕΥΚΟΥΔΑ και της Β εις ΒΑΜΒΑΚΑ.
- Γ΄ φάλαγξ: επάνοδος εις ΒΑΗ ΧΩΡΑΦΙΑ όπου μετά του εκεί Λόχου του να επακολουθήση παραμένουσα υπό τας Διαταγάς Συγκροτήματος διά την εξερεύνησιν περιοχής ΓΕΡΜΑΝ - Ν.ΣΕΒΑΣΤΕΙΑ ομού μετά της Δ΄ φάλαγγος.

Αποστολαί των Α΄ και Β΄ φαλάγγων: η εξερεύνησις περιοχής ΒΕΣΙΚΙΟΥ ΟΡΟΥΣ μέχρι Λιμνών. Α΄ και Β΄ φάλαγγες από 1800 ώρας υπήγοντο υπό το Συγκρότημα.

Ομοίως διετέθη Ουλαμός πεδινού Πυρ/κού ενώ η Ορειβ. Πυρ/χία διετάχθη να επανέλθη εις Θεσσαλονίκην.

Κατόπιν των ανωτέρω το Συγκρότημα εξέδοσεν την Α.Π. 52 Διαταγήν του καθορίζουσα τας αποστολάς τωνΤμημάτων του διά την σήμερον.

Ούτω εκινήθησαν τα Τμήματα ως ακολούθως:

Δ΄ φάλαγξ επανήλθεν εις ΜΑΥΡΟΥΔΑ, Λόχος 34 Τ.Ε. εκ ΛΕΥΚΟΥΔΑΣ εις (Ρ.3554), Πυρ/χία Ορ. Πυρ/κού ανεχώρησεν διά Θεσσαλονίκην.

Αι κινήσεις εξετελέσθησαν κανονικώς και το εσπέρας της αυτής τα Τμήματα ευρίσκοντο εις τας καθορισθείσας, πλην των Α΄ και Β΄ φαλάγγων αίτινες αν και από 18 ώρας έδει να εισέλθωσι εις το δίκτυον δεν εισήλθον και ούτω δεν ελήφθη επαφή μετ' αυτών. Το αυτό συνέβη και με τη Γ΄ φάλαγγα.

Η ημέρα διέρρευσε άνευ συμβάντος τινός και χωρίς να ληφθή επαφή μετά των συμμοριτών. Συνέβησαν όμως δύο ανατινάξεις εκ νάρκης : ενός ιδιωτικού αυτοκινήτου και ενός Στρατιωτικού, του πρώτου περί το χωρίον ΑΥΓΗ (Ρ.2161), το δε δεύτερο μεταξύ ΣΩΧΟΥ και ΜΑΥΡΟΥΔΑΣ. Θύματα 2 οπλίται ελαφρώς τραυματίαι και είς ιδιώτης ελαφρώς.-

20-6-1948 Ημέρα Κυριακή :

Αποστολαί διά σήμερον εδόθησαν διά των Α.Π.: 61 και 62 Διαταγών του Συγκροτήματος ως ακολούθως:

- Δ΄ φάλαγξ διά ΓΕΡΜΑΝ ερευνητικώς μέχρι υψ. ΤΣΑΡΟΣ (Ρ.2664).
- Γ΄ φάλαγξ εκ ΒΑΗ ΧΩΡΑΦΙΑ προς ΤΡΑΝΗ ΡΑΧΗΝ (Ρ.3265).
- Α΄ φάλαγξ εκ ΛΕΥΚΟΥΔΑΣ και Β΄ εκ ΒΑΜΒΑΚΙΑΣ: έρευνα περιοχής ΒΕΣΙΚΙΟΥ ΟΡΟΥΣ και ιδία περιοχής ΤΣΕΠΕΛΕΝΕ (Ρ.3449), άφιξις δε το εσπέρας της Α΄ εις ΑΣΚΟΝ (Ρ.2753) και της Β΄ εις ΜΕΓΑΛΗΝ ΒΟΛΒΗΝ (Ρ.2947).
- Λοχος 34 Τ.Ε. εκ ΞΗΡΟΠΟΤΑΜΟΥ εις ΒΕΣΙΚΙΑ (Ρ.3152), ως πλαγιοφυλακή των κινουμένων Α΄ και Β΄ φαλάγγων διά την αποκοπήν διαφυγής συμμοριτών προς Βορράν και ΑΣΚΟΝ.
- Ομοίως τα ΜΑΥ ΠΡΟΦΗΤΟΥ ήχθησαν εις περιοχήν ΑΣΚΟΥ προς κάλυψιν των προς Βορράν και Δυσμάς διαβάσεων.
- Ουλαμός Πυρ/κού Πεδινού ετάχθη εις θέσιν (Ρ.3356) προς υποστήριξιν αμφοτέρων των φαλάγγων.

Η κίνησις των Τμημάτων εγένετο κανονικώς πλην των Α΄ και Β΄ φαλάγγων αίτινες εβράδυνον λόγω της μη υπάρξεως επαφής ήτις τυχαίως ελήφθη διά των ασυρμάτων διά την μετάδοσιν των αποστολών. Διεπιστώθη ότι αι φάλαγγες αύται εστερούντο εφοδιασμού και ότι η Β΄ φάλαγξ αντί να ευρίσκετο εις ΒΑΜΒΑΚΙΑΝ ευρέθη παραδόξως εις ΒΡΙΤΕΝΑ (Ρ.485470) παρά την ρητήν Διαταγήν του Βορρείου Συγκροτήματος.

Τούτ' αυτό συνέβη και με την Γ΄ φάλαγγα μεθ' ης η επαφή ελήφθη αργά και ως εκ τούτου εβράδυνε να κινηθή και αυτή απωλέσασα μάλιστα τον ένα Λόχον της όστις ως επληροφορήθημεν μετέβη εις ΝΙΓΡΙΤΑΝ και ούτος όλως παραδόξως.

Συμβάντα καθ' όλην την ημέραν ουδέν. Την νύκτα τα Τμήματα διανυκτέρευσαν εις τας καθορισθείσας θέσεις.

Με τας Α΄ και Β΄ φάλαγγας η επαφή ήτο πλημμελής ιδία δε με την Β΄ με την οποίαν ουδεμία επαφή ελήφθη.-

21-6-1948 Ημέρα Δευτέρα :

Η εξερεύνησις ΒΕΣΙΚΙΟΥ ΟΡΟΥΣ ουδέν απέδοσεν.

Η από ΒΡΑΣΝΑ (Ρ.485470) κίνησις του 557 Τ.Π. την 1000 ώραν η άφιξίς του εις ΠΡΟΦΗΤΗΝ (Ρ.1747) την 1900 ώραν απετέλεσαν θαύμα ταχύτητος και αντοχής του Τμήματος τούτου διά μέσου ορεινού, διακεκομμένου και εν πολλοίς δασωμένου εδάφους. Η ταχύτης όμως αύτη μαρτυρεί το κανονικόν της εξερευνήσεως καθ' ην οι συμμορίται δύνανται να μένωσιν απαρατήρητοι και ασφαλώς ανενόχλητοι εις τούτο φρονούμεν ότι συντέλεσεν η διά της ΑΠ 42/18-8-48 Διαταγής δοθείσα εκ των προτέρων εντολή όπως μετά την εξερεύνησιν των ΜΠΕΣΙΚΙΩΝ ως τελικόν προορισμόν το Τάγμα τούτο είχεν την ΘΕΣ/ΝΙΚΗΝ, δι' ό και η αναπτυχθείσα μεγάλη ταχύτης.

- Ο Λόχος 34 Τ.Ε. διετάχθη και επανήλθεν εις ΣΩΧΟΝ όπου μετά ετέρου Λόχου και την Δ/σιν του Υποτομέως το εσπέρας εγκατεστάθη εις περιοχήν ΧΑΡΒΑΤΑ (Ρ.2164).
- Η Γ΄ φάλαγξ εκινήθη κανονικώς μέχρι ΓΚΡΟΥΚΑΛΗ (Ρ.2666).
- Η Δ΄ φάλαγξ εκινήθη ομοίως μέχρι (Ρ.2267), έλαβεν δε επαφήν μετά της Διλοχίας ΣΩΧΟΥ ήτις ωνομάσθη Ε φάλαγξ.
- Σ.Δ.Τ.Σ.Ε.Λ. και Ουλαμός Πυρ/κού μετά στοιχείου Τεθωρακισμένων εις ΣΩΧΟΝ.

22-6-1948 Ημέρα Τρίτη :

Από πρωίας εξηκολούθησε η έρευνα της περιοχής, των Τμημάτων διανυκτερευσάντων ως ακολούθως άνευ τινός συμβάντος.

- Γ΄ φάλαγξ εσυνέχισεν την εξερεύνησιν μέχρι ΚΑΡΑΤΑΣ (Ρ.2572).
- Δ΄ φάλαγξ μέχρι ΦΛΑΜΟΥΡΙΟΥ εγκατασταθείσα εις περιοχήν ΠΕΝΤΕ ΠΗΓΑΔΙΑ (Ρ.1974).
- Ε΄ φάλαγξ μετά την έρευναν της περιοχής ΧΑΡΒΑΤΑ - ΚΑΡΥΑ διενυκτέρευσεν εις περιοχήν βορρείως ΚΡΥΑ ΝΕΡΑ.
- Διμοιρία Χωρ/κής ΔΟΡΚΑΔΟΣ μετά Τμήματος Σταθμού Χωρ/κής ΒΕΡΤΙΣΚΟΥ εις περιοχήν ΧΩΡΟΥΔΑΣ (Ρ.1769).
- Τέλος δε ενέδρα εκ του 67 Τ.Ε. εις 60 χλμ. της οδού ΛΑΧΑΝΑ - ΣΕΡΡΩΝ.-

23-6-1948 Ημέρα Τετάρτη :

Τα Τμήματα επανήλθον εις τας έδρας των ως ακολούθως :

- Γ΄ φάλαγξ εκ ΚΑΡΑΤΑΣ: εις ΝΙΚΟΛΕΙΑΝ.
- Δ΄ φάλαγξ εκ ΦΛΑΜΟΥΡΙΟΥ ερευνητικώς: εις 62 χλμ. της οδού ΛΑΧΑΝΑ - ΣΕΡΡΩΝ και εκείθεν εις ΣΕΡΡΑΣ.
- Ε΄ φάλαγξ επανήλθεν εις ΣΩΧΟΝ.
- Πυρ/κόν, Τεθωρακισμένα και Διμοιρία Χωρ/κής Ν.ΔΟΡΚΑΔΟΣ εις τας έδρας των.

Ληξάσης της Επιχειρήσεως το Τ.Σ. επανήλθεν εις έδραν του ΛΑΓΚΑΔΑΝ.-

ΑΠΩΛΕΙΑΙ :

ΗΜΕΤΕΡΩΝ : Νεκροί οπλίται: 2.
Τραυματίαι οπλίται: 6.

Άπαντες εκ ναρκών. Ομοίως εφονεύθη είς ημίονος και ετραυματίσθη έτερος.

ΣΥΜΜΟΡΙΤΩΝ: Παραδοθέντες άοπλοι: 6.
Παραδοθέντες ένοπλοι: 2.

Τραυματίαι και νεκροί Συμμοριτών εις ΒΑΤΡΑΛΙ : ανεξακρίβωτοι.-

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ :

Κατά την Επιχείρησιν ταύτην παρετηρήθησαν σημαντικά σφάλματα διαπραχθέντα παρά των Τμημάτων και οφειλόμενα εις διαφόρους αιτίας. Ταύτα αναφέρονται κατωτέρω κατά σειράν :

1.- Η φάλαγξ του 558 Τ.Π. κινουμένη από ΣΩΧΟΝ διά ΑΡΕΘΟΥΣΑΝ καθηλώθη παρά την θέσιν ΛΑΤΟΜΕΙΟΝ παρά μικράς δυνάμεως συμμοριτών ήτις έβαλεν αιφνιδιαστικώς κατά του πρώτου αυτοκινήτου της φάλαγγος. Η καθήλωσις επί 3ωρον ήτο αδικαιολόγητος διότι θα έδη αμέσως να κινήση ο Δ/της του Τάγματος έτερον μικρόν Τμήμα όπερ να υπερφαλαγγίση την συμμοριακήν αντίστασιν αφού το αποσταλέν τοιούτον δεν εξεπλήρωσεν την αποστολήν του εκ παρανοήσεως.

- Παρετηρήθη διστακτικότης της κινήσεως ταύτης ήτις επανελήφθη τη προσωπική επί τόπου επεμβάσει του υποφαινομένου αποφευχθείσης της πολύ μεγάλης καθυστερήσεως.-

2.- Ο Λόχος 59 Τ.Ε. δεν εισήλθε εις δίκτυον Συγκροτήματος καθότι εστερείτο ασυρμάτου πράγμα όπερ θα έδη να έχη ρυθμισθή εκ των προτέρων, ούτω δε εάν παρίστατο ανάγκη κινήσεώς του δεν υπήρχεν μέσον επικοινωνίας μετ' αυτού.

3.- Συνεπεία υπαγωγής υπό Δ΄ φάλαγγα της Γ΄ τοιαύτης εδημιουργήθη ζήτημα αρχαιότητος Δ/των φαλαγγών, πράγμα όπερ καθυστέρησε επ' αρκετόν την ενάρξιν της εκτελέσεως της ανατεθείσης αποστολής ήτοι της εξερευνήσεως του ΠΡΑΜΑΤΕΥΤΗ ΡΕΜΜΑ, και ούτω ελλείψει δε χρόνου της ενεργείας επί ΒΑΤΡΑΛΙ τα αποτελέσματα να ήσαν διάφορα.-

4.- Αι φάλαγγες Α΄ και Β΄ καίτοι είχον διαταχθή όπως από 1800 ώρας της 19-6-1948 εισέλθωσι εις δίκτυον Συγκροτήματος, αύται ουδέν σημείον ζωής έδωσαν παρά μόνον την επομένην ηκούσθη τυχαίως εις το δίκτυον του Τ.Σ.Ε.Σ., η Α΄ φάλαγξ, διεπιστώθη δε τότε ότι η Β΄ είχεν κατευθυνθή αντί εις ΒΑΜΒΑΚΙΑΝ, ως ώριζεν η Διαταγή, εις ΒΡΑΣΝΑ και μετά της οποίας τελικώς δεν ελήφθη ουδεμία επαφή.-

5.- Αποτελέσματα της μεταβάσεως της φάλαγγος Β΄ εις ΒΡΑΣΝΑ υπήρξεν η μετά μεγάλης ταχύτητος κίνησις των φαλάγγων Α΄ και Β΄ διά την εξερεύνησιν του ΒΕΣΙΚΙΟΥ ΟΡΟΥΣ.-

6.- Την 20-6-48 αι φάλαγγες Α΄, Β΄ και Γ΄ ανέφερον ότι εστερούντο εφοδιασμού, ο εφοδιασμός των οποίων καθυστέρησε επ' αρκετόν την κίνησιν των φαλάγγων τούτων.-

7.- Την 0930 της 20-6-48 η Γ΄ φάλαγξ ανέφερε ότι απώλεσε τον εις ΒΑΗ ΧΩΡΑΦΙΑ Λόχον της όστις το εσπέρας ευρέθη εις ΝΙΓΡΙΤΑΝ.-

8.- Η εξερεύνησις του εδάφους παρά των Τμημάτων υπήρξεν πλημελεστάστη. Τα Τμήματα δεν εξερεύνησαν το έδαφος αλλά απλώς το διέτρεξαν. Μάλιστα αι φάλαγγες (Α΄ και Β΄) το διέτρεξαν υπό μορφήν συντόμου πορείας.

Αποτέλεσμα της τοιαύτης ατελούς εξερευνήσεως υπήρξε η μη λήψις επαφής μετά των συμμοριτών οίτινες ως διεπιστώθη βραδύτερον κατώρθωσαν να κρυβούν εις τας χαράδρας.-

9.- Αι Διαβιβάσεις καλώς ελειτούργησαν. Μόνον από της 19ης ώρας μέχρι της 0400 της επομένης πάσα επαφή διά του ασυρμάτου διεκόπτετο λόγω παρεμβολής πολλών παρασίτων. Τούτο συμβαίνει πάντοτε και θα ήτο καλόν να ορίζωνται διά την νύκτα συχνότητες εις ας δεν εργάζονται πολλοί ξένοι σταθμοί.-

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ :

Α- Προς επιτυχίαν του αιφνιδιασμού δέον αι κινήσεις των φαλάγγων εγγύς του χώρου Επιχειρήσεων να αποφεύγωνται δι' αυτοκινήτων διότι εκ των παρατηρητηρίων των οι συμμορίται αντιλαμβάνωνται εκτέλεσιν αυτών.

Η μεταφορά των Τμημάτων δέον να γίνεται εις χώρους προσαρμοζόμενους προς τας κατευθύνσεις ενεργείας των και εις αποστάσεις τοιαύτας ούτως ώστε διά νυκτερινής πορείας τα Τμήματα να ευρίσκωνται άμα τη έω εις τους χώρους επιχειρήσεως. Τούτο θα εξαρτάται εκ της αποστάσεως των διά την επιχείρησιν Τμημάτων και του απαιτουμένου χρόνου μεταφοράς, παραμονής και διαθεσιμότητος των Τμημάτων (2-3 ημέρας ενωρίτερον της ενάρξεως επιχειρήσεως).

Β- Η κατά βάθος κλιμάκωσις των Τμημάτων προς αποκοπήν της διαφυγής των συμμοριτών δεν επιτυγχάνει το επιδιωκόμενον αποτέλεσμα διότι αφ' ενός μεν οι συμμορίται πληροφορούνται τας θέσεις παραμονής των, αφ' ετέρου δε μειώνεται η ισχύς των προς ενέργειαν Τμημάτων διά της τοιαύτης κατατμήσεως.-

Συμφερότερον θα είναι άπασαι αι διαθέσιμοι δυνάμεις να ενεργώσι συγκλινόντως προς τον χώρον συγκεντρώσεως των συμμοριτών διά ταχείας και κεραυνοβόλου ενεργείας.-

ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΙΣ :

Δεν εζητήθη τοιαύτη.-

Αριθμ. Α.Π. 3140/Α1/Φ./.-
Β.Σ.Τ. 903 τη 29-6-1948.

ΥΠΟΒΑΛΛΕΤΑΙ :

Δ.Ε.Κ.Μ./Α1.-

ΚΟΙΝΟΠΟΙΕΙΤΑΙ :

Γραφείον Α1.-

ΔΙΑ ΤΗΝ ΑΚΡΙΒΕΙΑΝ
ΤΟ
ΓΡΑΦΕΙΟΝ Α1
Τ.Σ.Υ.

ΣΑΛΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
ΣΥΝΤ/ΡΧΗΣ ΠΕΖΙΚΟΥ
ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

16

Αριθμός 24

022200

ΑΠΟ: Τ.Σ /ΙΙ Μεραρχίας και Χ Μεραρχίας
ΠΡΟΣ: Β΄ΣΣ /Α1
ΘΕΜΑ: Πρακτικόν συσκέψεως
Α.Π 2311 10082 (.) Σχετικαί Α.Α.Π 708 και 709 υμέτεραι (.)

Κατόπιν κοινής συσκέψεως και εκτιμήσεως της καταστάσεως απεφασίσαμεν όπως επιχείρησις ΤΑΜΠΟΥΡΙ-ΛΙΑΓΚΥ-ΚΑΙΣΑΡΙ-ΖΕΚΙΡΙ εκτελεσθή ως ακολούθως (.) Μέτωπον επιθέσεως ΤΑΜΠΟΥΡΙ-ΛΙΑΓΚΥ (.) ΙΙ Μεραρχία αντικειμενικός σκοπός ΤΑΜΠΟΥΡΙ ναι ΛΙΑΓΚΥ όχι επιτιθεμένη εις 3 φάσεις (.)

Α) Φάσις επίθεσις προς κατάληψιν κορυφογραμμής Ν.Α ΤΑΜΠΟΥΡΙ με σύγχρονον απασχόλησιν από ΦΛΙΑΜΑΣ (.)

Β) Φάσις επίθεσις κατάληψις ΤΑΜΠΟΥΡΙ (.)

Γ) Φάσις άμεσος και δραστηρία εκμετάλλευσις προς ΓΥΦΤΙΣΣΑΝ την οποίαν να καταλάβη ενεργούσα διά 2 Ταγμάτων (.)

Χ Μεραρχία (.) Αντικειμενικός σκοπός (.) ΛΙΑΓΚΥ και εκείθεν πλαγία εκμετάλλευσις είτα προς ΤΑΜΠΟΥΡΙ είτα προς ΖΕΙΚΙΡΙ με σοβαράν απασχόλησιν από υψ. 1420 προς ΚΑΙΣΑΡΙ (.) Λεπτομέρεια διαταγαί κοινοποιηθήσονται (.)

ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ και ΒΑΣΙΛΑΣ
Υποστράτηγοι

17

ΑΠΟ. Πρόσκοπον Κοζάνης 031130
ΠΡΟΣ. ΓΕΣ Α1
ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΑΝ
Πρόσκοπον Ιωαννίνων
Αριθ. Πρωτ. ΑΠ 21

Κατόπιν χθεσινών αποτελεσμάτων προ μετώπου ΙΙ Μεραρχίας και καταλήψεως τας πρωϊνάς ώρας σήμερον υψώματος 1667 ΠΟΡΤΑΣ (Ν.275184) ως και ΚΡΥΟΝΕΡΙΟΝ (Ν.2621) εχθρός φαίνεται ευρισκόμενος εν γενικώ συμπτύξει προς δυσμάς ΠΡ. ΗΛΙΑΣ (Ν.275094) ευρέθη σήμερον κενός Συμμοριτών.

Πιθανώς εγκατελήφθη ΠΑΛΑΙΟΚΡΙΜΙΝΙ.

Σ. Στρατού διέταξεν ταχείαν κίνησιν Χ Μεραρχίας και προώθησιν ΙΙ Μεραρχίας εις περιοχήν συμβολήν ΣΑΡΑΝΤΑΠΟΡΟΥ (Ν.195110).

Τμήματα Ι Μεραρχίας κινούνται ανακατάληψιν ΓΚΡΟΥΣΑΣ.

Προώθησις μονάδος επί κατευθύνσεως ΛΥΚΟΠΕΡΑΣΜΑ (Ν.2703) ΒΟΥΖΙΟΝ κατά γνώμην εμού θέλει οπωσδήποτε διευκολύνει κίνησιν Χ Μεραρχίας και θέλει συντελέση εις ταχείαν εκκαθάρισιν περιοχής μεταξύ ΒΟΥΖΙΟΥ-ΤΑΜΠΟΥΡΙ (Ν.1205) και ΣΑΡΑΝΤΑΠΟΡΟΥ.

Διά ταχυτέραν ενέργειαν ενδείκνυται χρησιμοποίησις 52 Ταξιαρχίας.

Γενική εφεδρεία δύναται συγκροτηθή υπό μιας Ταξιαρχίας Χ Μεραρχίας.

Οπωσδήποτε Σ.Στρατού ωθήσει 22 Ταξιαρχίαν προς ΚΟΥΤΣΟΥΡΟ (Ν.1910) ΓΕΡΑΜΑΝΗΣ.

Ταξίαρχος

18

ΘΕΜΑ. Διάταξις Μονάδων

ΠΡΟΣ. ΔΕΡ-82 και 86 Περιοχάς

ΚΟΙΝ. ΤΣ/ΑΣΣ/Α1-ΓΕΣ/Α1-Σ.Δ/σεως ΣΑΜΟΥ ΚΡΗΤΗΣ-ΕΥΒΟΙΑΣ - Δ.Ρ

ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ

Α΄ΣΣ/Α1

Αριθ. ΤΕ/7/78
Β.Σ.Τ 902 τη 4.7.48

1. Η διασπορά των Μονάδων κατά μικρά τμήματα Λόχους και Διμοιρίας εις στατικάς αποστολάς και η επί μακρόν χρόνον παραμονή των επί των ιδίων θέσεων άνευ ουδενός μέτρου οργανώσεως εδάφους και αποκρύψεως υπήρξεν εις πολλάς περιπτώσεις αιτία σοβαρών ατυχημάτων.

Τω όντι οι συμμορίται έσχον άπαντα τον χρόνον να αναγνωρίσωσι καλώς τας θέσεις και την δύναμιν των μικρών τμημάτων και να επιτεθώσιν διά υπερτέρων δυνάμεων αιφνιδιαστικώς ιδίως κατά την νύκτα. Κλασικόν πρόσφατον παράδειγμα αποτελεί το ατύχημα του 10 Τ.Ε όπερ παρέβη την εντολήν μου και δεν κατώρθωσε να επιβάλη εις τα τμήματά του την ανάγκην παραμονής εκτός χωρίων. Οι στρατιώται του Σακαρέτσι προσεβλήθησαν κοιμώμενοι εις οικήματα.

2. Η διασπορά ως γνωστόν επιφέρει διάσπασιν των οργανικών δεσμών αδυναμίαν διοικήσεως και ενισχύσεως λόγω των αποστάσεων και της φύσεως του εδάφους, μείωσιν του ηθικού εκ της μονώσεως, κακήν συντήρησιν των τμημάτων, τελείαν αδυναμίαν επιθετικής ενεργείας.

Αποτέλεσμα παντού αδυναμία, στασιμότης, ανυπαρξία Μονάδος, μη εκπλήρωσις αποστολής εφ' όσον η Μονάς θα διαλυθή εις πρώτην κρούσιν του εχθρού.

3. Τα εκ της διασποράς μειονεκτήματα υφίστανται δι' απάσας τας Μονάδας κυρίως όμως διά τα Τάγματα Εθνοφρουράς και ιδίως τα ανανεωθέντα διά νεοσυλλέκτων. Διά τα Τάγματα ταύτα είναι αυτόχρημα καταστρεπτική.

4. Βεβαίως θα υπάρξουν περιπτώσεις εκκαθαρίσεως ή εκμεταλλεύσεως καθ' ας θα ενδείκνυται η κατάτμησις εις Λόχους ή Διμοιρίας τούτο όμως ισχύει δι' ωρισμένον χρονικόν διάστημα βραχύτατον και έχει ως βάσιν ότι ο εχθρός έχει συντριβή και αποδιοργανωθή. Επίσης υπάρχουν εκκαθαρισθείσαι περιοχαί με ασήμαντα υπολλείματα συμμοριτών ανίκανα να αποτελέσουν απειλήν και διά τμήμα Διμοιρίας όπως αι περιοχαί Καλλιδρόμου και Ελικώνος. Εις τους Διοικητάς εναπόκειται να εκτιμώσιν εκάστοτε τας συνθήκας της περιοχής των και βάσει τούτων να ρυθμίζωσιν την διάταξιν των Μονάδων των, έχοντας υπ' όψιν των και τας ανάγκας Διοικήσεως, εκπαιδεύσεως, πειθαρχίας, συντηρήσεως.

Εις μεμονωμένας όμως και δυσκόλους περιοχάς ή τοιαύτας όπου υπάρχει δυνατότης εις τον εχθρόν να συγκεντρώση ισχυράς δυνάμεις και να επιτεθή η συγκέντρωσις πρέπει να είναι κανών.

Διά τα Τάγματα Στρατού είναι παραδεκτή η κατάτμησις κατά Διλοχίας και εξαιρετική κατά Λόχους, διά τα Τάγματα όμως Εθνοφρουράς είναι απαράδεκτος η κατάτμησις κάτω της Διλοχίας υπολογιζoμένου και του Λόχου Διοικήσεως. Το σύνολον όμως της διατάξεως ταύτης πρέπει να είναι καλώς μελετημένον και να εξασφαλίζη τα πλεονεκτήματα του εδάφους και την αμοιβαίαν υποστήριξιν είτε διά πυρός είτε ενισχύσεων.

5. Δι επανειλημμένων οδηγιών και Διαταγών του Σ.Σ ετονίσθη ότι δεν υπάρχουσι στατικαί αποστολαί ει μη μόνον προσωριναί τοιαύται κατά την στάθμευσιν ή ανάπαυσιν των Μονάδων ή ως επιβοηθητικαί επιθετικών ενεργειών. Συνεπώς αι θέσεις παραμονής των Μονάδων με μίαν ωρισμένην διάταξιν ή είναι προσωριναί θέσεις σταθμεύσεως ή ορμητήρια επιθετικών ενεργειών διά τον έλεγχον μιας καθορισθείσης ζώνης ευθύνης.

6. Εις πάσαν περίπτωσιν και ιδίως οσάκις Μονάς τις παραμένει επί μιας θέσεως πλείονας ημέρας επισημαίνεται υπό του εχθρού.

Συνεπώς η διάταξίς της πρέπει να μεταβάλλεται δι' αλλαγής θέσεων και να αποκρύπτεται. Όθεν μειούνται αι δυνατότητες του εχθρού να οργανώση αιφνιδιαστικήν επίθεσιν, αντιστρόφως αυξάνονται αι πιθανότητες να αιφνιδιασθή αποπειρώμενος είτε να επιτεθή είτε να περάση.

7. Απαιτώ όπως άπασαι αι Διοικήσεις συμμορφωθώσιν προς την παρούσαν Διαταγήν μου. Ουδεμίαν δικαιολογίαν θα υπάρξη διά Διοικητήν, όστις θα παράσχη εις τον εχθρόν ευκαιρίαν να συντρίψη μικρόν τμήμα. Να εξαλειφθή από την σκέψιν πάντων των στελεχών το στατικόν πνεύμα και να εμποτισθούν με το πνεύμα κινήσεως και επιθέσεως. Η χρησιμοποίησις των μέσων πρέπει να είναι συγκεντρωτική, ίνα η ενέργεια είναι ισχυρά, είτε αύτη είναι επιθετική ή αμυντική. Βάσει παρούσης να εκδοθώσιν διαταγαί προς υφισταμένας Μονάδας, αίτινες να κοινοποιηθώσιν εις το Σ.Σ.

8. Διοικηταί οίτινες δεν συμμορφούνται προς την παρούσαν εκτός των άλλων κινδύνων, οίτινες οδηγούσι τα Τμήματα εις απώλειαν οι Αξ/κοί ας έχουσι υπ' όψιν των ότι θα θέτωσι συγχρόνως εαυτούς εις ατίμωσιν. Απηύδησα να το τονίζω.

9. Τέλος διά τελευταίαν φοράν τονίζω ότι είναι ανίκανος ο Δ/τής, όστις θα αφίνη το τμήμα του εις κατωκειμένους τόπους.

Δι' άλλης μου διαταγής βλέπετε τα οδυνηρά τοιαύτης ενεργείας αποτελέσματα.

Θ. ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ

ΑΝΤ/ΓΟΣ ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

Το Α1 Γραφείον
Τ.Υ.
Π. ΚΑΡΑΔΗΜΑΣ
ΑΝΤ/ΡΧΗΣ - Δ/ΤΗΣ

19

Θέμα. Παραλήψεις βασικών αρχών τακτικής

ΑΚΡΩΣ ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ
ΑΚΡΩΣ ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ

Πρός. Διοικητάς Β΄ΣΣ
I,II, VIII,IX, X και ΓΕΣ
ΚΟΙΝ. Α1/ΓΕΣ

ΓΕΣ/Α1
Αριθ. Πρωτ. 5599
Αριθ. Φ. 4009/31
6 Ιουλίου 1948

1. Κατά την διεξαγωγήν της επιχειρήσεως ΚΟΡΩΝΙΣ παρετηρήθη, ότι δεν εφηρμόσθησαν ωρισμέναι βασικαί αρχαί της τακτικής και ούτω, ου μόνον τα επιτευχθέντα αποτελέσματα δεν ήσαν τα αναμενόμενα υπό της Ανωτάτης Διοικήσεως, αλλά και αι σημειωθείσαι απώλειαι υπήρξαν δυσανάλογοι.

2. Και είναι μεν βέβαιον, ότι η κατάστασις αύτη οφείλεται γενικώς εις την μη πλήρη, εκπαίδευσιν στελεχών και στρατεύματος, ουχ ήττον παρατηρούνται και παραλείψεις εις στοιχειώδη τινα ζητήματα, αίτινες θα ηδύνατο να προληφθούν.

Σημειούμεν τινάς τούτων.

(α) Δεν καθορίζονται σαφείς ακριβείς και πλήρεις αι αποστολαί. Πολλάκις μάλιστα δίδονται αύται κατά τοιούτον αόριστον τρόπον, ώστε να είναι δύσκολος ο καταμερισμός των ευθυνών. Συνήθως αι αποστολαί και οι διά τούτων καθοριζόμενοι αντικειμενικοί σκοποί είναι περιωρισμένοι, εις τρόπον ώστε να χάνηται πολύτιμος χρόνος και η μονάς να μη έχη μελετήση την συνέχισιν της προσπαθείας προς εκμετέλλευσιν της επιτυχίας της.

(β) Δεν συντονίζονται εις το αυτό εδαφικόν διαμέρισμα αι αποστολαί των τμημάτων υφ' ενός και μόνον υπευθύνου διοικητού, εις τρόπον ώστε να επιτευχθή η μεγαλυτέρα δυνατή απόδοσις με τας ολιγωτέρας απωλείας. Πολλάκις τμήματα ενεργούντα προς τον αυτόν αντικειμενικόν σκοπόν δρούν ανεξάρτητα αλλήλων.

(γ) Δεν παρακολουθήται από των ανωτέρων κλιμακίων η εκτέλεσις των αποστολών των υποδεεστέρων μονάδων.

Δεν γίνονται συχναί επισκέψεις των διοικητών, ού μόνον εις τας αμέσως υποδεεστέρας μονάδας, αλλά και εις τα αμέσως κατώτερα κλιμάκια τούτων με σκοπόν, ουχί την επέμβασιν εις το έργον των, αλλά τον σχηματισμόν εικόνος επί της πραγματικότητος και την αναγνώρισιν του εδάφους προς πλήρη εκτίμησιν της καταστάσεως.

(δ) Πολλάκις γίνεται αδικαιολόγητος επέμβασις των ανωτέρων διοικήσεων επί του τρόπου εκτελέσεως της αποστολής υπό των υφισταμένων κλιμακίων, εις τρόπον ώστε να αφαιρήται εκ τούτων πάσα άσκησις πρωτοβουλίας, πράγμα απαράδεκτον διά την ευόδωσιν του αγώνος.

(στ) Το Πεζικόν δεν χρησιμοποιεί τας γνωστάς μεθόδους μάχης του

ι. Δεν χρησιμοποιεί τα ίδια μέσα του διά να ελιχθή (εισδύση υπερκεράση ενεργήση έφοδον).

ιι. Δεν εκμεταλλεύεται τα πυρά αμέσου υποστηρίξεως (πυροβολικού και Αεροπορίας) διά να προχωρήση εγγύς τούτων και ευθύς ως φθάση εις το όριον ασφαλείας και αρθούν τα πυρά ταύτα να ενεργήση έφοδον και καταλάβη τας εχθρικάς θέσεις πριν ή συμμορίται συνέλθουν εκ της αδρανείας εις ην περιπίπτουν εκ των ως άνω πυρών.

ιιι. Ευθύς ως καταληφθή αντικειμενικός τις σκοπός δεν δημιουργείται μία νέα βάσις πυρός και μετά πρόχειρον αναδιοργάνωσιν των τμημάτων δεν γίνεται άμεσος

ενέργεια προς τον επόμενον αντικειμ. σκοπόν διά των ιδίων τμημάτων, ή εάν ταύτα έχουν εξαντλήση την επιθετικήν των ικανότητα διά των εφεδρειών αίτινες δέον να κινούνται εγγύς του κλιμακίου επιθέσεως ώστε να είναι δυνατή η διά τούτων υπέρβασις άνευ χρονοτριβής.

ιv. Δεν χρησιμοποιούνται αι περίπολοι ημέρας και νυκτός διά την τήρησιν επαφής και την αναζήτησιν της πληροφορίας.

3. Δεν κρίνω σκόπιμον να επεκταθώ επί των ανωτέρω στοιχειωδών παραλείψεων ούτε να επαναλάβω γνωστά θέματα.

Επιθυμώ να καταβληθή πάσα προσπάθεια και γίνη υφ' όλων των κλιμακίων η δέουσα παρακολούθησις ώστε να προλαμβάνωνται παραλείψεις βασικών αρχών ως αι εκτεθείσαι.

4. Η παρούσα αποτελεί απόρρητον προσωπικήν διαταγήν προς τους Διοικητάς των Μ.Μονάδων, οίτινες, βάσει ταύτης, να λάβουν τα δέοντα μέτρα.

Ο ΑΡΧΗΓΟΣ ΓΕΣ -ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ
Αντιστράτηγος ΓΙΑΤΖΗΣ Δ.

Διά την ακρίβειαν
Δ/σις Α1/ΓΕΣ
Τ.Σ.Υ.

20

Θέμα. Πρακτικά συσκέψεως
λαβούσης χώραν εις
ΤΣ/ Β΄ΣΣ την 5 Ιουλίου
1948 ώραν 1000-1200

ΑΚΡΩΣΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
ΓΕΣ/Α1
Αριθ. Πρωτ. 5639
Αριθ. Φ. 4009/31
6 Ιουλίου 1948

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Αρχηγός ΓΕΣ Αντιστράτηγος ΓΙΑΤΖΗΣ

ΠΑΡΟΝΤΕΣ:.

Διοικητής Β΄ΣΣ Αντιστράτηγος ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

Α΄Υπαρχ. ΓΕΣ Αντιστράτηγος ΚΙΤΡΙΛΑΚΗΣ

παρέστησαν οι Στρατηγοί ΒΑΝ ΦΛΗΤ-ΝΤΑΟΥΝ-ΚΑΡΜΠΕΡ ΤΖΕΝΚΙΝΣ

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ: Διευθ. Α1/ΓΕΣ Αντ/χης ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗΣ

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΣ «ΚΟΡΩΝΙΣ»

1. Ο Αρχηγός ΓΕΣ εκθέτει τας εντυπώσεις του εκ της επισκέψεώς του εις ΗΠΕΙΡΟΝ. Επί των διεξαγομένων επιχειρήσεων προς κατάληψιν ΚΛΕΦΤΗ φρονεί ότι δεν εδόθη η πρέπουσα σημασία ευθύς εξ΄αρχής ότε κατείχετο υπό ελαφρών δυνάμεων, ούτε υπό τηςVIII, ούτε υπό της IX Μεραρχίας.

Ο Μέραρχος της VIII Μεραρχίας διατείνεται ότι η υπό του Σ.Σ δοθείσα αποστολή καθώριζε διά την κατάληψιν ΚΛΕΦΤΗ «ει δυνατόν». Ηδη η κατάστασις ΚΛΕΦΤΗ παρουσιάζεται ως και ο Σωματάρχης διεπίστωσε χθές - αρκετά δυσχερής.

Η οργανωθείσα υπό της IX Μεραρχίας επίθεσις εκ 4 Ταγμάτων προς κατάληψιν 1583 υψ. και ανώνυμον δεν ήτο δεόντως συντονισμένη. Η Μεραρχία καίτοι διέθετε δύο Ταξιάρχους δεν ανέθεσεν εις τον ένα εκ τούτων την διεύθυνσιν του αγώνος. Το Πεζικόν, ως και προσωπικώς διεπίστωσεν ο Αρχηγός ΓΕΣ, δεν εξεμεταλλεύθη τα πυρά του Πυροβολικού και της Αεροπορίας διά να προχωρήση. Εσημειώθη διστακτικότης και τούτο οφείλεται κατά τον Αρχηγόν ΓΕΣ εις την μη παρουσίαν διοικητού όστις θα ώθη και θα συνετόνιζε τας ενεργείας των τεσσάρων ταγμάτων.

Αλλο ζήτημα κατά τον Αρχηγόν ΓΕΣ είναι η υπό του Μεράρχου της IX Μεραρχίας επιμονή όπως καταλάβη το ύψωμα ΣΤΕΝΟ, παρά την επιθυμίαν του Σ.Σ., το οποίον έδωσε εντολήν να καταλάβη τον ΚΛΕΦΤΗΝ.

Η τοποθεσία ΣΤΕΝΟ ως πληροφορήθη ο Αρχηγός ΓΕΣ είναι σοβαρώς οργανωμένη και κατέχεται υπό 6 1/2 συμμοριακών ταγμάτων και φρονεί ότι δεν θα έχη δυνατότητα η Μεραρχία ίνα αναλάβη επίθεσιν κατά ΣΤΕΝΟΥ.

Ο Αρχηγός ΓΕΣ εκθέτει ότι συνέστησεν εις τον Μέραρχον της IX Μ. να επαναλάβη την κατά ΚΛΕΦΤΗ προσπάθειαν διά συντονισμένης ενεργείας και του άφησε να εννοήση ότι δεν θα πρέπει ν' αποβλέπη προς ΣΤΕΝΟ, επεφυλάχθη δε όπως τας αποφάσεις του τελικώς τας κοινοποιήση κατόπιν συνεννοήσεως μετά του Σ.Σ.

Εις ό,τι αφορά την VIII Μεραρχίαν, ο Αρχηγός ΓΕΣ αναπτύσσει τας επιχειρήσεις προς ΞΕΡΟΒΟΥΝΙ διά την κάλυψιν της αρτηρίας ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ-ΠΡΕΒΕΖΗΣ και ότι συνέστησεν εις τον Μέραρχον VIII Μερ/χίας να επιδιώξη την απομάκρυνσιν των εκατέρωθεν της αρτηρίας συμμοριακών συγκροτημάτων.

Εκθέτει την διαπιστωθείσαν εκκένωσιν των ΖΑΓΟΡΟΧΩΡΙΩΝ και την επικρατούσαν εις την Μεραρχίαν ανησυχίαν διά τας συμμοριακάς συγκεντρώσεις ΑΡΑΧΘΟΥ και τας κινήσεις από ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ προς ΚΑΛΑΜΑΝ.

Τέλος ο Αρχηγός ΓΕΣ ανακεφαλαιώνει τας παρατηρήσεις του επί των επιχειρήσεων της ΙΧ Μεραρχίας και συνιστά όπως εμπνευσθούν αι διοικήσεις και δοθή η δέουσα ώθησις όπως αποφευχθούν αι σημειωθείσαι παραλείψεις.

2. Ο Διοικητής του Β΄ΣΣ αναγιγνώσκει τας υπό του Σ.Σ εκδοθείσας διαταγάς διά την κατάληψιν ΚΛΕΦΤΗ, εξ ών καταφαίνεται ότι το Β΄ΣΣ έδωσεν ευθύς εξ΄αρχής την πρέπουσαν σημασίαν διά την κατάληψιν ΚΛΕΦΤΗ.

Αρχικώς είχε διατάξη όπως η VIII Μ. καταλάβη τον ΚΛΕΦΤΗΝ διά δύο ταγμάτων χωρίς να αναφέρη τον όρον «ει δυνατόν».

Την 0930 ώραν της 22.6.48 διατάσσεται η ΙΧ Μερ. Μα ανακόψη την προώθησίν της και συνιστά εις αυτήν η κατάληψις ΚΛΕΦΤΗ ως επιβεβλημένη έστω και αν διατεθούν και δυνάμεις ακόμη εκ της εφεδρικής της (42 Ταξιαρχίας) Την 23.4.48 το Σώμα επανέρχεται επί του ιδίου ζητήματος και θέτει ως πρωταρχικόν όρον πάσης άλλης ενεργείας της ΙΧ Μερ. Την κατάληψιν ΚΛΕΦΤΗ.

Εις ερώτησιν του Αρχηγού ΓΕΣ ο Διοικητής του Β΄ΣΣ απαντά ότι η ΙΧ Μεραρχία δεν εξετέλεσε τας διαταγάς του Σώματος Στρατού διά την κατάληψιν ΚΛΕΦΤΗ.

3. Ο στρατηγός ΒΑΝ ΦΛΗΤ εκθέτει ότι μετ’ ευχαριστήσεως ήκουσε την κριτικήν του Αρχηγού ΓΕΣ και Διοικητού Β΄ΣΣ

Ο Αρχηγός ΓΕΣ, εσημείωσεν αρχάς τινάς του πολέμου μη τηρηθείσας. Συμφωνεί με τας απόψεις του Αρχηγού ΓΕΣ διά την έλλειψιν συντονισμένης ενεργείας προς κατάληψιν ΚΛΕΦΤΗ.

Συνιστά ότι απαιτείται ενιαία κατεύθυνσις καθορισμός υπευθύνου διοικήσεως με συγκεκριμμένας αποστολάς και ευθύνας στενή παρακολούθησις της εξελίξεως των επιχειρήσεων υπό των υπευθύνων διοικητών και ταχεία προέλασις του Πεζικού εκμεταλλευομένου τα πυρά πυροβολικού και αεροπορίας.

Ο Στρατηγός ΒΑΝ ΦΛΗΤ τονίζει ότι τας στοιχειώδεις αυτάς αρχάς τακτικής καίτοι όλοι τας αντιλαμβανόμεθα εν τούτοις από του κλιμακίου της Μεραρχίας και κάτω δεν τας βλέπομεν εφαρμοζομένας.

Τρέφει, λέγει ο στρατηγός, ΒΑΝ ΦΛΗΤ εκτίμησιν και σεβασμόν διά την αξίαν του στρατιώτου. Είναι γνωστόν ότι υπέστη ο στρατός απωλείας εις τας μάχας ΓΡΑΜΜΟΥ. Αι περισσότεραι όμως κατά τον στρατηγόν, ίσως οφείλονται εις άγνοιαν των διοικητών, πιθανόν να μη είναι άγνοια αλλ’ έλλειψις εκπαιδεύσεως διοικητών και τμημάτων. Δέχεται ότι όλοι είμεθα σύμφωνοι ότι χρειάζεται εκπαίδευσις, αλλά τούτο απαιτεί χρόνον.

Υπάρχουν όμως κατά τον στρατηγόν απλά πράγματα, τα οποία πρέπει να διορθωθούν.

Απαριθμεί ταύτα. Η αποστολή - Η ευθύνη διά την επιτυχή ή δυσμενή εκπλήρωσιν της αποστολής-Η αποκέντρωσις διοικήσεως, ήτις παρέχει την ευκαιρίαν αναπτύξεως της πρωτοβουλίας των διοικητών ταγμάτων και Ταξιαρχιών- Η αποφυγή επεμβάσεων των ανωτέρων διοικήσεων επί του τρόπου εκτελέσεως της αποστολής υπό των υφισταμένων διοικήσεων κλπ.

Ο Στρατηγός ΒΑΝ ΦΛΗΤ συνεχίζων λέγει ότι ηυχαριστήθη διά τας δοθείσας υπό του Β΄ΣΣ διαταγάς προς την ΙΧ Μερ.

Νομίζει ότι είναι πρώτης τάξεως και καθορίζουν ακριβώς το τι ζητεί το Σ.Σ από τας ΙΧ και VIII Μεραρχίας.

Οι Μέραρχοι θα έπρεπε να δείξουν ενεργητικότητα και ειλικρίνιαν διά την εκτέλεσιν των αποφάσεων του Σώματος Στρατού.

Συζητεί έτερον γενικόν ζήτημα. Ο στρατηγός νομίζει ότι το Β΄ΣΣ και το ΓΕΣ παρεπλανήθησαν από την υπερβολικήν αισιοδοξίαν των Μεράρχων. Αι XV και ΙΧ Μεραρχίαι δεν έδωσαν σαφή εκτίμησιν της καταστάσεως. Ενόμιζον αμφότεραι αι Μεραρχίαι ότι ηδύναντο να εκτελέσουν αποστολήν ευκολώτερον από ότι ηδύναντο.

Αλλο έκδοσις διαταγών και άλλο εκτέλεσις.

Ο Στρατηγός θεωρεί όλας τας διοικήσεις επιληψίμους διότι εβράδυνον να αντιληφθούν, ότι αι διαταγαί των δεν εκτελούνται.

Ο διοικητής της VIII Μεραρχίας δεν αντελήφθη ότι έπρεπε να καταλάβη τον ΚΛΕΦΤΗΝ. Χθές διά πρώτην φοράν ο στρατηγός ΜΠΑΛΟΔΗΜΟΣ- ο Αρχηγός ΓΕΣ- ο διοικητής Β΄Σ.Σ και ο ίδιος ο στρατηγός ΒΑΝ ΦΛΗΤ μετέβησαν εις ΚΟΝΙΤΣΑΝ.

Όλοι, κατά τον στρατηγόν ΒΑΝ ΦΛΗΤ, έχουν ευθύνην, διότι δεν παρηκολούθησαν πώς εκτελούνται διαταγαί.

Υπάρχει ρητόν εις τας Στρατ. Αμερικανικάς σχολάς ότι 10% αξίζει η έκδοσις των διαταγών και 90% η παρακολούθησις της εκτελέσεως.

Ο στρατηγός ΒΑΝ ΦΛΗΤ δεν πιστεύει ότι αι VIII και IX Μεραρχίαι εξετέλεσαν τας διαταγάς, αλλά τούτο αι ανώτεραι διοικήσεις το αντελήφθησαν κάπως αργά.

Τέλος ο στρατηγός περατώνων λέγει από την συζήτησιν ταύτην εξάγονται διδάγματα και αυτόν τον σκοπόν έχει αύτη να καταβληθή προσπάθεια διά την διόρθωσιν των σφαλμάτων.

Επαναλαμβάνει τα διδάγματα.

(α) Ακριβής καθορισμός αποστολής εις τας μονάδας.

(β) Επιμονή και καταμερισμός ευθυνών.

(γ) Αποκέντρωσις διοικήσεων προς ανάπτυξιν της πρωτοβουλίας.

(δ) Επισκέψεις διοικητών ου μόνον εις τας υποδεεστέρας μονάδας αλλά και τα κατώτερα κλιμάκια ώστε να δύνανται να σχηματίζουν παραγματικήν εικόνα της καταστάσεως και βεβαιούνται ότι αι διαταγαί των εκτελούνται.

(ε) Συνέχισις της τακτικής εκπαιδεύσεως του Στρατού ώστε να είναι εις θέσιν να εκτελή καλλίτερον τας αποστολάς του.

4. Ο Διοικητής του Β΄ΣΣ, κατόπιν επιθυμίας του Αρχηγού ΓΕΣ, εκθέτει την κατάστασιν εις τον Ανατολικόν τομέα του ΓΡΑΜΜΟΥ.

Αναφέρει ότι από της τρίτης ημέρας της ενάρξεως της επιχειρήσεως ΚΟΡΩΝΙΣ αντελήφθη ότι οι πάντες είχον υπερβάλη εις αισιοδοξίαν και δι' αυτό συνεκράτησε την IX Μεραρχίαν.

Αναφέρει τους αγώνας των XV και I Μεραρχιών και την ήδη συνεχιζομένην υπό της I Μεραρχίας προσπάθειαν προς κατάληψιν ΓΟΥΠΑΤΑ.

Αναλύει ότι το έδαφος δεν επιτρέπει την ανάπτυξιν δυνάμεων και ότι ο εχθρός δίδει σημασίαν εις ΓΚΡΟΥΣΙΑ και ΚΟΛΟΚΥΘΑ και δι' αυτό συνεκέντρωσε δυνάμεις καθόσον η περιοχή αύτη αποτελεί ζωτικόν στήριγμα της τοποθεσίας του εχθρού. Η I Μεραρχία θα επιμείνη εις την κατάληψιν του αντικειμενικού της σκοπού χωρίς να φεισθή κόπων και θυσιών.

Εκθέτει μετά τούτο τας επιτυχίας της II Μεραρχίας ήτις διέσπασε μέρος της τοποθεσίας του εχθρού και εξηγεί πως η Μεραρχία αύτη έλαβεν εντολήν να συνεχίση την προσπάθειάν της και υποβοηθήση εις την υπό της I Μεραρχίας κατάληψιν περιοχής ΓΟΥΠΑΤΑ.

Ομοίως αναφέρει τας ενεργείας της X Μεραρχίας και την εντολήν ην έχει όπως εις ΛΥΚΟΠΕΡΑΣΜΑ ενωθή μετά της II Μεραρχίας οπότε η II Μεραρχία θα ωθήθη προς ΚΟΥΤΣΟΥΡΟ-ΜΠΟΥΧΕΤΣΙ διά δύο Ταξιαρχιών.

Αναλύει το ζήτημα της ασφαλείας των μετόπισθεν και ιδία των συγκοινωνιών και του ότι απαιτείται προς τούτο διάθεσις δυνάμεων. Αναφέρει ότι έλαβε μέτρα διά την διάνοιξιν οδού από ΠΕΝΤΑΛΟΦΟΥ προς ΕΠΤΑΧΩΡΙ.

Εις ερώτησιν του στρατηγού ΒΑΝ ΦΛΗΤ καθορίζει λεπτομερώς τας θέσεις της I Μεραρχίας και την διάταξιν της X Μερ.

Ο Διοικητής του Β΄ΣΣ αναφέρεται και εις τον τομέα της ΗΠΕΙΡΟΥ. Αναγνωρίζει, ότι εφ' όσον εξεκενώθησαν τα ΖΑΓΟΡΙΑ θα πρέπει να ωθηθούν εκεί δυνάμεις αι οποίαι όμως δεν διατίθενται και εξηγεί ότι όλαι αι συστάσεις του προς την VIII Μερ. είναι όπως αύτη λάβη κυρίως μέτρα διά την εξασφάλισιν της αρτηρίας ΚΟΝΙΤΣΗΣ-ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ, τιθεμένης εις δευτέραν μοίραν της τοιαύτης ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ -ΜΕΤΣΟΒΟΥ.

Τέλος ο στρατηγός Διοικητής Β΄ΣΣ εις αίτησιν του Στρατηγού ΒΑΝ ΦΛΗΤ αναγιγνώσκει πίνακα απωλειών μέχρι 2 Ιουλίου, καθ' όν ημέτεραι απώλειαι ανέρχονται εις 1299, των συμμοριτών εξηκριβωμέναι εις 686 και επί πλέον εκ πληροφοριών εις 1000.

5. Εις το σημείον τούτο διεκόπη η σύσκεψις διά τας απογευματινάς ώρας καθ' ας θα περιορισθή αύτη μεταξύ Αρχηγού ΓΕΣ- Α΄Υπαρχ. ΓΕΣ και αρχηγών συμμαχικών αποστολών.

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ
Τ.Σ.Υ.
Αντ/χης ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗΣ Θ.

<u>ΑΠΟΔΕΚΤΑΙ</u>
Αρχηγός ΓΕΣ
Διοικητής Β΄Σ.Σ
Υπαρχ. ΓΕΣ
Α1/ΓΕΣ

21

Θέμα. Επιχειρήσεις ΑΜΦΙΛΟΧΙΑΣ
Πρός. ΓΕΣ/Α1

Κοιν. Κον. Υπουργ. Στρατ/κών
Α΄ΣΣ/Α1

ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ
ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
Α΄ΣΣ /Α1
Αριθ. Φ. 71221
7 Ιουλίου 1948

ΕΚΘΕΣΙΣ

Επί των γεγονότων ΒΑΛΤΟΥ-ΑΜΦΙΛΟΧΙΑΣ

27 Ιουνίου με 2 Ιουλίου 48

1. Διάταξις 10 Τ. Εθνοφρουράς πρωίαν 27 Ιουνίου
Διοίκησις Ταγ/τος και Λόχος μείον 2 Διμοιρίται ΣΤΑΘΑΣ-ΠΑΝΩ ΧΩΡΑΦΙΑ (Χ.3175)
Λόχος συν διμοιρία ΣΑΚΑΡΕΤΣΙ (Χ.4078)
Διμοιρία ΕΜΠΕΣΣΟΣ (Χ.3676)
Λόχος ΤΡΙΚΛΙΝΟΝ (Χ.4669)

2. Επιτεθείσαι συμμοριακαί δυνάμεις.

(α)	Αρχηγείον Ρούμελης Διαμαντής	120	
(β)	Ταξιαρχία Δυτικής Στερεάς Αθανασίου	60	
	Τάγμα Περικλής	150	
	Τάγμα Δαφνομήλη	160	
(γ)	Ταξιαρχία Αγράφων (138)	50	
	Διλοχία Τάγ/τος Δ. Νεολαίας Ζαχαριά	120	
	« Φοίβου	120	
	Λόχος Τάγ/τος Αβραάμ	75	
	Λόχος Σαμποτέρ Παφίλη	70	
	Ανεξάρτητος Λόχος Καρανίκα	40	
	Σύνολο		965

3. ΓΕΓΟΝΟΤΑ
(α) 27 Ιουνίου

ι. Την 1030 ώραν το Τάγμα ΔΑΦΝΟΜΗΛΗ ενισχυμένον με λόχον ΠΑΦΙΛΗ και Λόχου Ταγμ. Δημ. Νεολαίας δυνάμεως 300 περίπου επετέθησαν κατά λόχου ΣΑΚΑΡΕΤΣΙΟΥ. Διεξήχθη αγών σφοδρός (κατά την ομολογίαν συλληφθέντων συμμ.) μέχρις 2000 ώρας, οπότε ο λόχος πιεζόμενος πανταχόθεν συνεπτύχθη προς ΧΑΛΚΙΟΠΟΥΛΟΝ και ΜΠΑΜΠΑΛΙΩ.

ιι. Την 2220 ώραν το Τάγμα Περικλή ενισχυμένον και διά λόχου ταξιαρχίας ΑΓΡΑΦΩΝ επετέθη κατά Σ.Δ Τάγ/τος και λόχου (μείον δύο διμοιρίαι) εις ΣΤΑΘΑΝ-ΠΑΝΩ ΧΩΡΑΦΙΑ εκ κατευθύνσεως ΤΟΥΡΚΑΣ (Χ.2877).

Αι δυνάμεις ΣΤΑΘΑ υπό την προσωπικήν διοίκησιν Αν/χου Καραχούτη και υποδιοικητού Ταγ/τος Αρσένη ημύνθησαν επί δίωρον μεθ' ο προσβληθείσαι και εξ ανατολών από τμήματα Δαφνομήλη συνεπτύχθησαν προς ΞΕΡΑΚΙΑ.

ιιι. Την 2200 ώραν προσεβλήθη Λόχος ΤΡΙΚΛΙΝΟΥ από τμήματα 138 Ταξ/χίας ΑΓΡΑΦΩΝ. Λόχος περί μεσονύκτιον συνεπτύχθη προς ΑΛΕΥΡΑΔΑ.

ιv. Από 1630 ώρας 27 Ιουνίου εκινήθη υπό 86 Περιοχής ΑΛΦΑ προς ΛΟΥΤΡΟΝ (Χ.2668) και Λόχος 6 Τ.Ε από ΠΛΑΤΑΝΟΥ προς ΑΓΡΙΝΙΟΝ.

(β) 28 Ιουνίου 48

ι. Τμήματα 10 Τ.Ε συγκεντρούνται περιοχήν ΞΗΡΑΚΙΑΣ ΧΑΛΚΙΟΠΟΥΛΟΙ-ΑΛΕΥΡΑΔΑ εν αταξία. Απογευματινάς ώρας τμήματα 10 Τ.Ε δυνάμεως 80 περίπου υπό Καραχούτην συνεπτύχθησαν ΛΟΥΤΡΟΝ.

ιι. 86 Περιοχή μετεκίνησε Λόχον Φρουράς Αγρινίου ΛΟΥΤΡΟΝ (Χ.2668)
Λόχος 6 Τ.Ε και ουλαμοί τεθωρακισμένων ΑΜΦΙΛΟΧΙΑΝ.
Λόχος 9 Τ.Ε Γέφυραν ΑΧΕΛΩΟΥ (Χ.3541)
Ουλαμοί Πυρ/κού Γέφυραν Αχελώου.

ιιι. Το Σ.Στρατού 1220 ώραν διέταξε

Κίνησιν 630 Τάγ/τος από ΦΡΑΓΚΙΣΤΑΣ προς ΤΡΙΚΛΙΝΟΝ διάθεσιν 86 Περιοχής.

Λόχον 613 Τάγ/τος επί ΡΑΧΗΣ ΤΥΜΦΡΗΣΤΟΥ εις ΛΟΓΓΙΣΤΗ διάθεσιν 86 Περιοχής.

Δ/σιν Ταξ/χίας και 602 Τάγμα (περιοχής ΚΑΥΚΙ (Χ.65 73) συγκεντρωθώσιν περιοχήν ΒΙΝΙΑΝΗΣ (Χ.6869) διά κίνησιν προς ΛΙΓΓΙΣΤΗΝ - ΧΟΥΝΗΝ.

(γ) 29 Ιουνίου

ι. Υπολείμματα 10 Τ.Ε και ΑΛΦΑ αμύνονται περιοχήν ΛΟΥΤΡΟΥ.

ιι. Συμμορίται νύκτα 28 προς 29 διά λόχου Παφίλη κατέλαβον ΜΑΚΡΥΝΟΡΟΣ-ΜΕΝΙΔΙ (Χ.1979) απέκοψαν τηλ/κήν γραμμήν ΑΡΤΗΣ-ΑΜΦΙΛΟΧΙΑΣ και προέβησαν ναρκοθέτησιν οδού.

Επετέθησαν μεσημβρινάς ώρας κατά ΛΟΥΤΡΟΥ αποκρουσθέντες τη υποστηρίξει Στόλου και Αεροπορίας.

ιιι. 86 περιοχή μετεκίνησε
Δ/σιν 6 Τ.Ε και Λόχον προς ΑΜΦΙΛΟΧΙΑΝ
Λόχον 6 Τ.Ε από ΠΛΑΤΑΝΟΥ προς ΘΕΡΜΟΝ
Δ/σιν και Λόχον 68 Τ.Ε απο ΔΡΥΜΩΝΑ εις ΑΜΦΙΛΟΧΙΑΝ

ιv. Το Σώμα Στρατού διέταξε.

Επιτελάρχην και Δ/τήν Α2 κινηθώσι 1000 ώραν αεροπορικώς ΑΓΡΙΝΙΟΝ όπου αφίχθησαν 1100 ώραν.

Διλοχίαν ΛΟΚ από ΑΡΤΟΤΙΝΑ εις ΡΕΡΕΣΙ (Χ.9014) διάθεσιν 86 Περιοχής.

Δ/σιν 71 Ταξ. και 602 Τάγμα αχθώσι 30 Ιουνίου ΧΟΥΝΗΝ και εκείθεν επ' αυτοκινήτων ΑΜΦΙΛΟΧΙΑΝ.

613 τάγμα (μείον Λόχον αχθή περιοχήν ΦΡΑΓΚΙΣΤΑΣ)

82 περιοχήν συγκεντρώση Ι Τ. Εθν/ράς ΑΜΦΙΚΛΕΙΑΝ ίνα κινηθή πρωίαν 1 Ιουλίου ΑΓΡΙΝΙΟΝ.

630 Τάγμα αφιχθέν ΤΡΙΚΛΙΝΟΝ κινηθή εσπευσμένως προς ΞΗΡΑΚΙΑ διά να προσβάλη τους εκεί συμμορίτας εκ των νώτων.

Τακτικόν Στρατηγείον Σώματος αεροπορικώς από 1800 ώρας ΑΓΡΙΝΙΟΝ.

(δ) 30 Ιουνίου

ι. Νύκτα 29 προς 30 επίθεσις όγκου συμμοριτών κατά ΛΟΥΤΡΟΥ και ανατροπή Λόχου Φρουράς Αγρινίου και υπολειμμάτων 10 Τ.Ε Σύμπτυξις τούτων ΑΜΦΙΛΟΧΙΑΝ.

Ενέργεια συμμοριτών απογευματινάς ώρας κατά ΑΜΦΙΛΟΧΙΑΣ εκ του υψ. ΒΑΛΑΩΡΑΣ και υψ. 214 απεκρούσθη υποστηρίξει Στόλου και Αεροπορίας.

ιι. Διαταγή Σ.Στρατού εκινήθησαν

Δ/σις και Λόχος 68 συν Λόχος 6 Τ. Εθν/ράς συν Ουλαμός Πυρ/κού υπό Δ/σιν Αντ/ρχου Μπουσμπουρέλη από ΑΓΡΙΝΙΟΥ εις ΑΜΦΙΛΟΧΙΑΝ όπου αφίχθησαν 2045΄ώραν.

Ουλαμός τεθωρακισμένων εκινήθη από ΑΜΦΙΣΣΗΣ προς ΑΓΡΙΝΙΟΝ.

Ούτω ΑΜΦΙΛΟΧΙΑΝ ευρίσκονται 2045΄ ώραν υπό την επί τόπου Δ/σιν Συν/ρχου Μπαλαντά Γ.

6 Τ. Εθν/ράς υπό Αν/ρχην Μπουσμπουρέλην.

68 Τ. « (μείον λόχος), υπό Ταγ/ρχην Θύμην.

Υπολείμματα 10 Τ.Ε. υπό Αντ/ρχην Καραχούτην

Λόχος Φρουράς Αγρινίου

Ουλαμός Τεθωρακισμένων-Ουλαμός Πυρ/κού 25 λιβρών

iii. 630 Τάγμα μετά επίμονον πορείαν αφίχθη ΞΕΡΑΚΙΑ ανατρέψαν καθ' οδόν ισχυράς αντιστάσεις εις ΧΑΛΚΙΟΠΟΥΛΟΝ και ακολούθως εις ΑΓΙΟΥΣ ΘΕΟΔΩΡΟΥΣ (Χ.3569) Διετάχθη συνεχίση πρωϊνάς ώρας αύριον προς ΛΟΥΤΡΟΝ-ΑΜΦΙΛΟΧΙΑΝ.

iv. 71 Ταξιαρχία συν 602 Τάγμα αφίχθησαν εσπερινάς ώρας ΛΟΓΓΙΣΤΗΧΟΥΝΗ. Διετάχθη μεταφορά των δι' αυτοκινήτων ΑΓΡΙΝΙΟΝ.

(ε) 1 Ιουλίου

i. Την 0130 ώραν Τάγματα Περικλή και Δαφνομήλη επετέθησαν εκ των υψωμάτων ΒΑΛΑΩΡΑΣ και 214 (Αγ. Γεώργιος) κατά ανατολικού τμήματος ΑΜΦΙΛΟΧΙΑΣ. Θέσεις ταύτας κατέχει 68 Τ.Ε (μείον Λόχος) ενώ το 6. Τ.Ε., κατέχει φρούριον ΑΓΙΑΣ ΤΡΙΑΔΟΣ (Χ.2258) και αμέσως Ανατολικώς ταύτης υψώματα. Περί την 0230 ώραν το 68 Τ.Ε συμπτύσσεται ατάκτως διέρχεται μέσω ΑΜΦΙΛΟΧΙΑΣ και κατευθύνεται επί δυτικώς ΑΜΦΙΛΟΧΙΑΣ υψωμάτων. Ο Δ/τής του Τάγ/τος Θύμης μετά 7 Αξ/κών τον και τινων οπλιτών πανικόβλητος επιβιβάζεται λέμβου εις περιοχήν ΣΠΑΡΤΟΣ (Χ 1764) και αποβιβάζεται πρωϊνάς ώρας ΠΡΕΒΕΖΑΝ. Ούτω οι συμμορίται ευρεθέντες προ κενού καταλαμβάνουν το ανατολικόν τμήμα της κωμοπόλεως και πλησιάζουν τον Σταθμόν Δ/σεως Συν/ρχου Μπαλαντά. Ο Συν/χης Μπαλαντάς ευρεθείς προ δυσκόλου καταστάσεως κατώρθωσε με τους ελαχίστους πυροβολητάς, τον Ουλαμόν Τεθωρακισμένων και τινας Χωροφύλακας και διαβιβαστάς δι' ηρωϊκής πράγματι προσπαθείας να συγκρατήση τους συμμορίτας ανατολικώς του Κέντρου της πόλεως. Εν τω μεταξύ τας πρωϊνάς ώρας αφίχθησαν αι σταλείσαι υπό του Σώματος ενισχύσεις δύο Λόχων Ορ. Καταδρομών διά των οποίων εξεδηλώθη 1400 ώραν αντεπίθεσις τη βοηθεία και λοιπών τμημάτων με αποτέλεσμα την σύμπτυξιν των συμμοριτών προς Β και Β.Α. Κατά την σύμπτυξιν ταύτην, των συμμοριτών εκ του Ανατολ. Τμήματος της πόλεως οι συμμορίται βαλλόμενοι υπό του ναυτικού, αεροπορίας και τμημάτων ξηράς υπέστησαν σοβαράς απωλείας. Εν τω μεταξύ αφίχθη ΑΜΦΙΛΟΧΙΑΝ Διλοχία 602 Τάγματος αναλαβούσα δίωξιν συμμοριτών και επλησίαζε εκ της κατευθύνσεως ΛΟΥΤΡΟΥ το 630 Τάγμα όπου καθ' οδόν συνέτριψε εχθρικάς αντιστάσεις επί υψ. 561 (Χ.2969) και συνέλαβε 10 έμφορτα κτήνη. Οι συμμορίται αντιληφθέντες πλήρη κύκλωσιν συνεπτύσσοντο εσπευσμένως προς Β.Α.

Αφίχθησαν ΑΓΡΙΝΙΟΝ Δ/σις 71 Ταξιαρχίας και υπόλοιπον 602 Τάγ/τος.

Ομοίως Ουλαμός Τεθωρακισμένων προερχόμενοι εξ ΑΜΦΙΣΣΗΣ (82 Περιοχής).

Ομοίως Λόχος ΚΕΥΒ δυνάμεως 150 μεταφερθείς αεροπορικώς εξ Αθηνών.

(στ) 2 Ιουλίου

i. Ήρξατο από πρωίας γενική δίωξις συμμοριτών προς Βορράν και Β.Α και έρευνα του εδάφους. Ανευρέθησαν εις το Ανατολικόν τμήμα της ΑΜΦΙΛΟΧΙΑΣ και τα αμέσως Β.Α. υψώματα 55 Σ. νεκροί Τάγ/τος Περικλή. Συνελήφθησαν 11 αιχμάλωτοι. Μεταξύ των νεκρών δύο Δ/ταί Λόχων Βραχωρίτης -Αλμπατζής και 1 πολιτικός καθοδηγητής. Ολόκληρον το αρχείον Βραχωρίτη.

ii. Αφίχθησαν ΑΓΡΙΝΙΟΝ αεροπορικώς εκ ΛΑΡΙΣΣΗΣ δύο Λόχοι Καταδρομών και οδικώς δι' αυτοκινήτων εξ ΑΜΦΙΚΛΕΙΑΝ το Ι Εθν/ράς.

iii. Δ/σις 71 Ταξιαρχίας και 602 Τάγμα (μείον διλοχία Ζωϊτάκη) μετεστάθμευσαν ΑΜΦΙΛΟΧΙΑΝ.

iv. Διοικητής Σ.Στρατού μετέβη ΑΜΦΙΛΟΧΙΑΝ.

(ζ) 3 Ιουλίου

ι. Εσυνεχίσθη δίωξις συμμοριτών και έρευνα περιοχής επί των κατευθύνσεων

ΜΠΑΡΜΠΑΛΙΩ, ΜΑΛΕΣΙΑΔΑ (Χ.3662) ΞΗΡΑΚΙΑ (Χ.3369)
ΛΟΥΤΡΟΝ-ΑΡΕΙΑΔΑ (Χ.3064) ΣΑΡΔΗΝΙΑ (Χ.2562)
ΚΡΙΚΕΛΛΟΝ (Χ.2368) ΜΑΚΡΥΝΟΡΟΣ (2275) ΜΕΝΙΔΙ (Χ.1979)
ΛΟΥΤΡΟΝ-ΒΑΛΤΟΣ-ΤΟΥΡΚΑ (Χ.2877)
ΑΓ. ΒΛΑΣΙΟΣ-ΑΛΕΥΡΑΔΑ (Χ.4564) ΤΡΙΚΛΙΝΟΣ (4769)

ιι. Συμβάντα

Δύο Λόχοι Καταδρομών συνελάκησαν 1700 ώραν με Τάγμα ΔΑΦΝΟΜΗΛΗ εις ΤΟΥΡΚΑ (Χ.2277) συνεχισθέντος αγώνος μέχρις επελεύσεως σκότους.

Λόχος 6 Τ.Ε μετά Ουλαμού Τεθωρακισμένων κινούμενος προς ΜΕΝΙΔΙ προσέκρουσε επί αντιστάσεως εις ΜΑΚΡΥΝΟΡΟΣ (Χ.2275) ας ανέτρεψεν.

Αυτοκίνητον του Λόχου και ένα Μάρμον προσέκρουσαν επί νάρκης. Απώλειαι 14 τραυματίαι ων 1 Ανθ/γός Παπαναστασίου ελαφρώς.

ιιι. Ιο Τάγμα Εθν/ράς συνεκεντρώθη γέφυραν ΑΧΕΛΩΟΥ προς ανασυγκρότησιν.

68 Τάγμα Εθν/ράς (μείον λόχος) μετεφέρθη ΘΕΡΜΟΝ προς ανασυγκρότησιν.

ιν. Δύο Λόχοι Καταδρομών Ι Τ. Επιτελ. Εκινήθησαν προς ΑΜΦΙΛΟΧΙΑΝ και εκείθεν ΤΟΥΡΚΑ.

4. <u>ΑΠΩΛΕΙΑΙ</u>

(α) <u>Ημετέρων</u>

	Νεκροί	Τραυματίαι	Αγνοούμενοι	Σύνολον
Αξ/κοί	2	1	1	4
οπλίται	10	18	57	85
Σύνολον	12	19	58	89

(β) <u>Συμμοριτών</u>

Νεκροί επί τόπου	65
Συλληφθέντες	18
Σύνολον	83

Αι πληροφορίαι φέρουν νεκρούς και τραυματίας συμμοριτών υπερβαίνοντας τους 200.

(γ) <u>Υλικά.</u> Δεν ανεφέρθησαν εισέτι διότι πλείστα τούτων ανευρίσκονται υπό των ερευνώντων τμημάτων. Πάντως εις οπλισμόν αι απώλειαι είναι ελάχισται.

Τ.Υ.
Θ. ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ
ΑΝΤ/ΓΟΣ
ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

Π.Κ/Κ.Μ
Παρεβλήθη Τ.Υ.

22

ΘΕΜΑ.Ασφάλεια ΠΕΝΤΑΛΟΦΟΥ
ΠΡΟΣ. 52 Ταξιαρχίαν /Α1
β΄. Κλιμάκια 21-22 Ταξ/χίας
101 Σ.Π.Π., 142 Μ.Ο.Π
Διμοιρία Προστασίας Μεραρχίας
ΚΟΙΝ. Α1 Μεραρχίας
953 Λ.Ε., Σ.Α.

Αμέσου επιδόσεως
Τ.Σ ΙΙας Μεραρχίας/Α1

Α.Π 1813
Σ.Τ.Γ912τη7-7-48
----

1. Την όλην ασφάλειαν ΠΕΝΤΑΛΟΦΟΥ ανατίθημι δυνάμει παρούσης εις 52 Ταξιαρχίαν.

2. Άπασαι αι σταθμεύουσαι μονάδες και σχηματισμοί (β΄κλιμάκια μονάδων) εν ΠΕΝΤΕΛΟΦΩ ως και ΜΑΥ-ΜΑΔ θα υπάγωνται τακτικώς υπό 52 Ταξιαρχίαν, ήτις αναλόγως των αναγκών δύναται να διατάξη μεταστάθμευσιν Μονάδος ή Σχηματισμού (εν ΠΕΝΤΕΛΟΦΩ), ώστε να αναληφθή υπό τούτων έν ή δύο φυλάκια, αναλόγως της δυνάμεως.

3. Διατιθέμεναι δυνάμεις.

α) Β΄Κλιμάκια 21 Ταξιαρχίας (μετά των Ταγ/των)
β) Β΄ " 22 " (" " ")
γ) Β΄ " 52 "
δ) Β΄ " 101 Σ.Π.Π και 142 Μ.Ο.Π.
ε) Λόχος συν Διμοιρία 52 Ταξιαρχίας
ζ) Β΄ Κλιμάκια Μεραρχίας (ανεφοδιασμοί Λ.Ο.Μ κ.λ.π)
η) Διμοιρία Προστασίας Μεραρχίας

4. Οι Διοικηταί των ενταύθα Μονάδων και Σχηματισμών να υποβάλωσιν εις 52 Ταξιαρχίαν μέχρι 1000 ώρας αύριον δελτίον με αριθμόν παρούσης εν ΠΑΝΤΑΛΟΦΩ δυνάμεως, το οποίον να κοινοποιηθή τη Μεραρχία. Επί του αντικειμένου τούτου εφιστώ ιδιαιτέρως την προσοχήν των Διοικητών.

5. Καθ' εκάστην θα υποβάλλεται παρόμοιον δελτίον δυνάμεως εις 52 Ταξιαρχίαν εις ο θα διακαιολογήται πάσα τυχόν αυξομείωσις της δυνάμεως.

6. Η 52 Ταξιαρχία εν συγκεντρώσει μετά των διοικητών των Μονάδων και Σχηματισμών να καθορίση τομέα δράσεως ενός εκάστου εν τη πόλει, ως και την δύναμιν ην θα θέσουν εις την διάθεσιν της Μεραρχίας.

7. Η Ταξιαρχία να διατηρήση κατοχήν ημέραν και νύκτα των κάτωθι σημείων.
α) υψ. 1365 (Ν.312044)
β) ΑΥΧΕΝΑ (Ν.302064)
γ) υψ. ΚΟΡΑΚΟΦΩΛΙΑ (Ν.314062)
δ) ΔΟΝΤΙ (Ν.325065)
ε) υψ. ΑΥΓΟ (Ν.332055) με ΝΕΚΡΟΤΑΦΕΙΟΝ
ζ) ΒΑΡΕΓΚΑ (Ν.340043)

8. Πάντα τα σημεία στηρίξεως δέον να συνδέωνται διά τηλεφώνου μετά της Μεραρχίας.

9. Η 52 Ταξιαρχία να συντάξη σχέδιον συναγερμού και ενεργείας (μετά σχεδιαγράμματος) και να υποβάλλη τούτο εις Μεραρχίαν εντός 48 ωρών από λήψεως.

Κ.Α/Κ.Ε	ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΣ
Ακριβές αντίγραφον	ΥΠΟΣΤΡΑΤΗΓΟΣ ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ
Τ.Υ.	

23

ΓΕΝΙΚΟΝ ΕΠΙΤΕΛΕΙΟΝ ΣΤΡΑΤΟΥ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ Α1

ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΟΝ
Β.Σ.Τ 902/8.7.48

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

λεπτομερούς προσβολής ΧΑΛΑΝΔΡΙΤΣΗΣ 5.7.48

Διά

τον κ. Υπουργόν των Στρατιωτικών

1. Η προσβολή εγένετο την 0500 ώραν της 5ης Ιουλίου υπό των Συγκροτημάτων ΑΧΑΪΑΣ και ΓΟΡΤΥΝΙΑΣ δυνάμεως πλέον των 1000 συμμοριτών.

2. Η φρουρά ανήρχετο εις 70 χωρ/κας και ΜΑΥ. Από της πρώτης στιγμής ενεπλάκη εις σκληρόν αγώνα προ δε της ισχυράς πιέσεως των συμμοριτών ηναγκάσθη να περιορισθή εις το κτίριον του Σταθμού Χωρ/κής, οπότε οι συμμορίται εισήλθον εις την Κωμόπολιν και προέβησαν εις λεηλασίας.

3. Προς ενίσχυσιν εκινήθησαν εκ ΠΑΤΡΩΝ τμήματα Πεζικού μετά Τεθωρακισμένων, άτινα ενεπλάκησαν εις αγώνας μετά των συμμοριτών επί των επί των Β. της ΧΑΛΑΝΔΡΙΤΣΑΣ υψωμάτων από της 1030 ώρας. Ομοίως εκινήθη Διλοχία του 618 Τ.Π εξ ΑΙΓΙΟΥ μέσω ΠΑΤΡΩΝ ήτις επενέβη εις τον αγώνα από της 1200 ώρας.

Αι ανωτέρω ενισχύσεις τη συνδρομή της Αεροπορίας ανέτρεψαν τους συμμορίτας εκ των Β. Της ΧΑΛΑΝΔΡΙΤΣΗΣ υψωμάτων και περί την 1500 ώραν εισήλθον εις αυτήν.

4. Η Φρουρά μέχρι της 1430 ώρας ηγωνίζετο ηρωϊκώς κατέχουσα το κτίριον του Σταθμού.

Την ιδίαν ώραν ήτοι ημίσειαν ώραν προ της εισόδου των ενισχύσεων εις ΧΑΛΑΝΔΡΙΤΣΑΝ επεχείρησε να διασπάση τον κλοιόν και υπέστη σοβαρωτάτας απωλείας. Νεκροί 39, τραυματίαι 19.

Οι συμμορίται εγκατέλειψαν 40 νεκρούς.

5. Τα ημέτερα τμήματα κατεδίωξαν τους συμμορίτας και ο αγών συνεχίσθη εις τα Ν. ΧΑΛΑΝΔΡΙΤΣΑΣ υψώματα μέχρι της επελεύσεως του σκότους.

6. Εκτός των ανωτέρω δυνάμεων εκινήθησαν η ετέρα Διλοχία του 618 Τ.Π εξ ΑΜΑΛΙΑΔΟΣ μέσω ΠΑΤΡΩΝ προς ΣΑΡΑΒΑΝΙ (C.6680)-ΠΕΤΡΩΤΟΝ (C.7177)-ΛΕΟΝΤΙ (C.8171) και τμήματα του 22 Τ.Ε μετά τεθωρακισμένων εκ ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ προς ΚΑΤΩ ΒΛΑΣΙΑ (C.7959). Αι ανωτέρω δυνάμεις ενεπλάκησαν μετά των συμμοριτών περί την μεσημβρίαν της επομένης 6ης Ιουλίου εις περιοχήν ΛΕΟΝΤΙΟΥ (Γ.8171)-ΔΕΜΕΣΤΙΧΑ (Γ.8068) άνευ σοβαρών αποτελεσμάτων.

Τ.Σ.Υ.

24

Θέμα. Διεξαγωγή Επιχειρήσεων

Πρός. Διοικητήν Α.Σ.Δ.Π
Κοιν. Α1/ΓΕΣ
ΒΣΑ-ΣΟΗΠΕ/Κλ. Επιχ.

ΕΞ. ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ
ΑΚΡΩΣ ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
ΥΣ. ΓΕΣ/Α1
Αριθ. 5957Α/Φ.4009/ΙΙ
Β.Σ.Τ 902/12.7.48

1. Κατά τους διαρρεύσαντας μήνας οι συμμορίται εν ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΩ διετήρησαν την πρωτοβουλίαν, και ενέτειναν την δράσιν των, παρά την ενίσχυσιν υμών εις δυνάμεις διά της διαθέσεως- επί πλέον της 72 Ταξιαρχίας- δύο Μοιρών Καταδρομών, μονάδων Αναγνωρίσεως και ανανεώσεως των ταγμάτων Εθνοφρουράς διά κληρωτών.

Τούτο οφείλεται εις το ότι δεν επετεύχθη η ενιαία προσπάθεια των μονάδων κρούσεως δι' ακριβούς κατανομής ευθύνης διοικήσεων και εν μέρει εις την έλλειψιν επιθετικής στάσεως, ήτις αποτελεί τον ουσιώδη παράγοντα διά την αφαίρεσιν της πρωτοβουλίας του εχθρού,.

2. Κρίνομεν σκόπιμον, όπως, προς τον σκοπόν αφαιρέσεως της πρωτοβουλίας των συμμοριτών και προς βελτίωσιν της εν γένει καταστάσεως εν ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΩ, ληφθούν τα κάτωθι μέτρα.

(α) Γίνη αποκέντρωσις της διοικήσεως διά συγκροτήσεως δύο τακτικών συγκροτημάτων.

ι) ενός υπό την διοίκησιν της 72 Ταξιαρχίας

ιι) ετέρου υπό την διοίκησιν του Κινητού Στρατηγείου Α.Σ.Δ.Π περιλαμβάνοντος και τας Γ΄και Δ΄Μοίρας Καταδρομών υπό την Διοίκησιν Καταδρομών.

Ζώνη ευθύνης επιχειρήσεων εκάστου συγκροτήματος θα ορισθή επακριβώς βάσει της ειδικής καταστάσεως από απόψεως συμμοριακής δράσεως.

Όριον μεταξύ των δύο τούτων συγκροτημάτων θα είναι περίπου η γενική γραμμή ΑΧΛΑΔΟΚΑΜΠΟΣ (Δ.3300)-ΑΣΕΑ (J.0492) ΑΝΔΡΙΤΣΑΙΝΑ (C.7202). Εις την Α.Σ.Δ.Π εναπόκειται να καθορίση τούτο λεπτομερώς.

(β) Εις τους διοικητάς των τακτικών τούτων συγκροτημάτων θα δοθούν συγκεκριμμέναι αποστολαί επί της εξοντώσεως των συμμοριτών εις τας καθορισθείσας ζώνας ευθύνης επιχειρήσεων. Να επιστηθή ιδιαιτέρως η προσοχή των επί της δράσεως, βάσει δικτύου πληροφοριών, επί της χρησιμοποιήσεως της νυκτός και επί της συλλήψεως των αυτοαμυνιτών και της εξαρθρώσεως των κρυσφυγέτων των συμμοριτών.

(γ) Εις την Α.Σ.Δ.Π εναπόκειται, βάσει των πληροφοριών και των αναγκών του αγώνος να συντονίζη εις το κοινόν όριον τας ενεργείας των δύο συγκροτημάτων της να μεταγγίζη δυνάμεις εκ του ενός εις το έτερον.

Αφ' ετέρου εναπόκειται εις όλους τους διοικητάς να βεβαιώνται όπως τα Τ.Σ. ανά πάσαν στιγμήν ενεργούν επιθετικώς με το σύνολον της δυνάμεως κρούσεως και το μέγιστον εκ των δυνάμεων Εθνοφρουράς.

(δ) Η Α.Σ.Δ.Π. θα διαθέση εις τα δύο τακτικά συγκροτήματα άπαντα τα αναγκαία συμπληρωματικά μέσα και ιδία μεταφορικά τοιαύτα. Εις την διάθεσιν της εντός 12 ωρών από της αιτήσεως θα τίθεται και αρματαγωγόν.

(ε) Η οργάνωσις της διοικήσεως της Εθνοφρουράς θα προσαρμοσθή προς την τοιαύτην των ζωνών ευθύνης Επιχειρήσεων των τακτικών συγκροτημάτων.

Αι εις την ζώνην ευθύνης επιχειρήσεων μονάδες Εθνοφρουράς και λοιπαί Μονάδες θα υπάγωνται υπό τα τακτικά συγκροτήματα και αι ενέργειαί των θα συντονίζωνται υπό τούτων και μόνον.

Εις έκαστον Τάγμα Εθνοφρουράς θα δοθή ζώνη ευθύνης, ήτις προοδευτικώς, συν τη αξιοποιήσει του Τάγματος θα αυξάνεται διά της αναλήψεως εκ μέρους εκάστου Τ.Ε επιθετικής στάσεως κατά των συμμοριτών της ζώνης του.

3. Επιτυχείς επιχειρήσεις εναντίον των εν ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΩ συμμοριακών δυνάμεων δύνανται να διεξαχθώσι μόνον αι εν παραγράφω 2 (α) αναγραφόμεναι δυνάμεις διατίθενται εξ ολοκλήρου ως πλήρεις μονάδες.

Συνεπώς όλα τα τμήματα των δυνάμεων τούτων αποδεσμευόμενα να αποδοθούν εις τους περί ων πρόκειται διοικητάς τακτικών συγκροτημάτων διά τας επιχειρήσεις.

Αι επιχειρήσεις αύται πρέπει να διεξάγωνται επιθετικώς καταδιωκομένων συνεχώς των συμμοριτών μέχρις εξοντώσεώς των.

4. Αι βάσει της παρούσης εκδοθησόμεναι διαταγαί να κοινοποιώνται και ημίν (ΓΕΣ/Α1).

Αντιστράτηγος ΓΙΑΤΖΗΣ Δ.
Αρχηγός ΓΕΣ-Διοικητής

Διά την ακρίβειαν
Η Δ/σις Α1/ΓΕΣ
Τ.Σ.Υ.

25

Θέμα. Οδηγίαι προς Γ΄ΣΣ — ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ

Πρός. Γ΄ΣΣ — ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ

Κοιν. Α΄και Β΄Σ.Σ — Αριθ. Πρωτ.6142Α
Α2-Α1/ΓΕΣ — Αριθ. Φ. 4000/Ι/5 ΒΣΛ-ΣΟΗΠΕ/Κλ.
Επιχ. Β.Σ.Τ 902/17.7.48

Ι. Τόσον από τας εκ των επιχειρήσεων ενδείξεις όσον και από το σύνολον των εκ διαφόρων πηγών πληροφοριών η γενική κατάστασις των συμμοριτών φαίνεται η ακόλουθος:

(α) Η απώλεια ουσιωδών εδαφικών ερεισμάτων, ο σημαντικός περιορισμός του υπ' αυτών ελεγχομένου εδάφους και αι εις προσωπικόν και υλικά φθοραί ας υπέστησαν εν τω ΓΡΑΜΜΩ έχουν ήδη κλονίση αισθητώς την δύναμιν αντιστάσεώς των εις την περιοχήν ταύτην.

(β) Αι συνέπειαι των γεγονότων ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΥΪΑΣ παρουσιαζόμεναι δι' αυτούς δυσχέρειαι δημιουργούσι κώλυμα σχεδόν ανυπέρβλητον συνεχίσεως του εις πυρομαχικά και λοιπόν πολεμικόν υλικόν ανεφοδιασμού των.

Ο μέσω ΑΛΒΑΝΙΑΣ τοιούτος δεν δύναται να θεωρηθή επαρκής. Της καταστάσεως ταύτης συνεχιζομένης είναι πιθανόν συντόμως να παρουσιασθή κρίσις πυρομαχικών με όλα τα επακόλουθα.

Υπάρχουν ενδείξεις τινές ότι η σημειωθείσα μετακίνησις συμμοριακών δυνάμεων εκ της περιοχής του Γ΄Σ.Σ προς δυσμάς έχει ως κύριον λόγον την ενίσχυσιν του ΓΡΑΜΜΟΥ εις οπλισμόν και πυρομαχικά.

(γ) Άπασαι αι προσπάθειαι αντιπερισπασμού και παρενοχλήσεως τας οποίας επεχείρησαν οι συμμορίται εις όλην την χώραν και ιδία εις τα μετόπισθεν του θεάτρου ΓΡΑΜΜΟΥ ουδέν ουσιώδες δι' αυτούς αποτέλεσμα επέφερον. Διαταγαί του Αρχηγείου των συμμοριτών περί εντάσεως των τοιούτων προσπαθειών ή εκτελέσεως συγκεκριμμένων σχετικών ενεργειών αγνοούνται ή εκτελούνται κατά τρόπον ελάχιστα ικανοποιητικόν δι' αυτούς, ως τούτο συνάγεται από τας καταθέσεις συμμοριτών.

(δ) Διχογνωμίαι ήρχισαν παρουσιαζόμεναι μεταξύ αρχηγών συμμοριτών. Τούτο φαίνεται ότι έχει προσλάβη περισσοτέραν έκτασιν εις ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΝ, τινών εκ των αρχηγών αποκλινόντων προς την σκέψιν του τερματισμού του αγώνος.

Εν συνόψει η όλη κατάστασις των συμμοριτών, τόσον εκ των αποτυχιών των εις τας επιχειρήσεις όσον και εκ των εξωτερικών γεγονότων παρουσιάζει:

Έναρξιν κάμψεως του ηθικού, σημειουμένην και μεταξύ αρχηγών των ακόμη.

Δυσχερείας εις πολεμικόν υλικόν αίτινες με τας καταναλώσεις των Επιχειρήσεων θα βαίνουν αυξανόμεναι.

Διάχυτον αλλά σαφή την αντίληψιν ότι ο αγών των δεν έχει ελπίδας επιτυχούς ή ανεκτού δι' αυτούς τερματισμού.

Διαπίστωσιν της ως άνω καταστάσεως ων συμμοριτών αποτελούσιν αι αλεπάλληλοι εσχάτως προτάσεις συμβιβασμού και καταπαύσεως του αγώνος.

2. Την ευνοϊκήν ως άνω δημιουργουμένην δι' ημάς κατάστασιν των συμμοριτών πρέπει να εκμεταλλευθώμεν εντείνοντες τας προσπαθείας ώστε να ευρύνωμεν την σημειουμένην ταύτην έναρξιν κάμψεως των συμμοριτών και να επιτύχωμεν ταχέως και οριστικώς την συντριβήν των και την καταστολήν του συμμοριακού κινήματος.

3. Το Γ΄ΣΣ επωφελούμενον της απομακρύνσεως εκ της ζώνης του σημαντικού αριθμού συμμοριτών να αναλάβη το ταχύτερον επιχειρήσεις εκκαθαρίσεως της ζώνης του και ειδικώτερον της δυτικώς ΑΞΙΟΥ ποταμού ζώνης του, επεκτεινομένης ταύτης ώστε να περιλάβη ολόκληρον τον όγκον των ορέων ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ-ΒΕΡΜΙΟΥ-ΠΙΕΡΡΙΩΝ-ΟΛΥΜΠΟΥ.

Η επέκτασις αύτη της ζώνης είναι αναγκαία αφ' ενός μεν διά το ενιαίον της διευθύνσεως της επιχειρήσεως ταύτης, αφ' ετέρου δε διά την ελάφρυνσιν του Β΄Σ.Στρατού, του οποίου η κυρία απασχόλησις είναι προς ΓΡΑΜΜΟΝ.

Πάσαι αι δυνάμεις Εθνοφρουράς αι ευρισκόμεναι εις την νέαν ζώνην του τίθενται εις την διάθεσιν του Γ΄ΣΣ.

Αι διά την επιχείρησιν ταύτην αναγκαιούσαι συμπληρωματικαί επί πλέον των επί τόπου τοιούτων, θα εξοικονομηθώσι υπό του Γ΄ΣΣ λαμβανόμεναι εκ της λοιπής ζώνης του. Η μετακίνησις συμμοριακών δυνάμεων εκ ταύτης προς δυσμάς επιτρέπει τούτο.

4. Τονίζω και πάλιν το κρίσιμον της παρούσης στιγμής διά τους συμμορίτας και απαιτώ την εξαιρετικήν έντασιν της προσπαθείας όλων των δυνάμεων ώστε να επιτύχωμεν ταχέως αποφασιστικά αποτελέσματα.

5. Το Γ΄ΣΣ να υποβάλη ημίν αντίγραφα των εκδοθησομένων υπό τούτου διαταγών προς εκτέλεσιν των διά της παρούσης καθοριζομένων.

Αντιστράτηγος ΓΙΑΤΖΗΣ Δ.
Αρχηγός ΓΕΣ-Διοικητής

Διά την ακρίβειαν
Η Δ/σις Α1/ΓΕΣ
Τ.Σ.Υ.

26

Θέμα. Αποτελέσματα Επι - χειρήσεως ΓΡΑΜΜΟΥ

Πρός. Διοικητήν Β΄ ΣΣ

Κοιν. Α1/ΓΕΣ

ΕΠΕΙΓΟΝ
ΑΥΣΤ. ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ-ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ
ΥΣ.ΓΕΣ/Α1
Αριθ. 6492Α/Φ.4009/8
Β.Σ.Τ 902/19.7.48

1. Παρακολουθώ απ' αρχής προσωπικώς, συνεχώς και επιμόνως τας επιχειρήσεις ΓΡΑΜΜΟΥ. Εχουν επιτευχθή βεβαίως μέχρι τούδε πολλά ουσιώδη. Ουχ ήττον τα επιτευχθέντα εξεταζόμενα εν συναρτήσει με τας θυσίας και τον καταναλωθέντα χρόνον δεν δύναται να δεχθή τις ότι είναι πλήρως ικανοποιητικά.

2. Τούτο αποδοτέον εις την ακολουθουμένην κατά τας ενεργείας πλημμελή τακτικήν των μονάδων καθ' ας παρατηρώνται να μη γίνεται εκμετάλλευσις των αποτελεσμάτων των πυρών πυροβολικού και αεροπορίας, να χάνωνται εδαφικά ερείσματα μετά πολλών θυσιών καταληφθέντα, να μη γίνεται σχεδόν καμμία εκμετάλλευσις των πρώτων επιτυχιών. Αποδοτέον όμως επίσης και εις την βραδύτητα και διστακτικότητα δράσεως των Μ. Μονάδων, ώστε δεν είναι ασύνηθες το φαινόμενον - σπανιώτατον εν τούτοις εις παλαιοτέρας εποχάς - της συζητήσεως των διδομένων διαταγών, της υποβολής προτάσεων κλπ. επί εκδοθεισών ήδη τοιούτων, της μη συμμορφώσεως προς τας καθοριζομένας ημερομηνίας δράσεως.

3. Εξέδωσα σχετικήν διαταγήν και προς τους Διοικητάς των Μεραρχιών, ήτις κοινοποιείται και προς υμάς.

Αναγνωρίζω τας παρ' υμών καταβαλλομένας προσπαθείας ας εκτιμώ δεόντως.

Παρακαλώ όμως όπως λάβητε δραστικά και σκληρά εν ανάγκη μέτρα, ίνα διορθωθή η κατάστασις και επανέλθωμεν αμέσως εις τας υγιείς αρχάς διευθύνσεως του αγώνος και πειθαρχίας εις τας εκδιδομένας διαταγάς.

Και αντικατάστασις των μη συμμορφουμένων προς ταύτα δεν θα είναι άδικον μέτρον.

Αι υποχρεώσεις τας οποίας έχομεν αναλάβη έναντι του Εθνους και η συναίσθησις της ιστορικής ευθύνης δεν επιτρέπουν ουδεμίαν επιείκειαν και ελαστικότητα.

Ο ΑΡΧΗΓΟΣ ΓΕΣ-ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ
Τ.Υ.
Αντιστράτηγος ΓΙΑΤΖΗΣ Δ.

27

Θέμα. Εκκαθάρισις περιοχής Κασιδιάρη

Εξ. Επείγουσα
ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ

ΠΡΟΣ
581,611 Τάγμ. Πεζικού
85 Τ. Εθνοφρ. Ουλαμός Π/Π
Κοιν. : VIII Μεραρχίαν /Α1 (Υ.Τ.Α)

76 Ταξιαρχία/Αριθ.Α.Π 2953/Α1
Σ.Τ.Γ 918γ τη 22.7.1948

ΔΙΑΤΑΓΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑ1

1) Εχθρός. Κατά πληροφορίας εις Κασιδιάρην και Ανατολικήν αυτού περιοχήν δρά Λόχος του Τάγματος Παπαδημητρίου και Διμοιρία Σαμποτέρ, με σκοπόν την συγκομιδήν σιτηρών, περισυλλογήν σφαγίων και ενέργειαν σαμποτάζ.

2. Φίλιαι δυνάμεις. Διλοχία του 581 Τ.Π και Διλοχία μείον Διμοιρία του 611 Τ.Π θα ενεργήσωσι προς εκκαθάρισιν της περιοχής και εξόντωσιν της δρώσης συμμορίας.

3. Συμπληρωματικαί δυνάμεις. α) Δύο ομάδες Ολμων 81 χιλ. β) Τρία στοιχεία Πολ/λων Βίκερς και γ) Τα πυρά ενός Ουλαμού Πυρ/κού.

ΠΡΟΘΕΣΙΣ Εξερεύνησις κορυφογραμμής Κασιδιάρη και Ανατολικώς τούτου περιοχής. Εξόντωσις ει δυνατόν των δρωσών εν τη περιοχή Συμμοριτών και σύλληψις αυτοαμυνιτών.

ΜΕΘΟΔΟΣ Η επιχείρησις θα εκτελεσθή εις δύο φάσεις.

Ι) Πρώτη φάσις Συγκέντρωσις τμημάτων εις τους χώρους εξορμήσεώς των.

Αποστολαί α) Διλοχία 611 Τ.Π ενισχυομένη δι' ενός στοιχείου πολ/λου Βίκερς εκ του τμήματος Προφήτου Ηλία και μιας ομάδος Ολμων 81 χιλ. να αχθή την νύκτα της 23-7-48 εις περιοχήν υψ. 640 (Ρ.755775).

β) Διλοχία 581 Τ.Π ενισχυομένη διά μιας ομάδος Πολ/λου Βίκερς του 85 Τ.Ε και μιας ομάδος Όλμων 81 χιλ. να αχθή την νύκτα της 23-7-48 εις περιοχήν (Ρ.765765).

2) Δευτέρα φάσις. Εκκαθάρισις περιοχής μέχρι Υψ. 1300-Πριτσίκοβο.

Αποστολαί α) Διλοχίαι 611 Τ.Π Άμα τη έω της 24-7-48 να κινηθή εν τη κατευθύνσει Κρυονέρι - Πέτρας Χάϊδως - Χαβός -Υψ.1300 να εκκαθαρίση την περιοχήν και να εξοντώση ει δυνατόν τας προς Δυσμάς συμπτυχθησομένας Συμμορίας, αποκόπτουσα τα δρομολόγια συμπτύξεώς των.

β) Διλοχία 581 Τ.Π Άμα τη έω της 24-7-48 να κινηθή διά δύο φαλάγγων προς τας κατευθύνσεις υψ. 516, υψ.687, (Ρ.755740) - Μαυρονόρος και υψ. 516 ανατολικώς Σιταριάς (Ρ.7775). Ανατολικώς Μαυρονόρος (Ρ.765730) να εξοντώση τας Συμμορίας τας οποίας ήθελεν συναντήση και να συλλάβη τους αυτοαμυνίτας των χωρίων της περιοχής.

3) Υποστήριξις Την ενέργειαν θα υποστηρίξη είς Ουλαμός Π/Π διά των πυρών του τη αιτήσει των Διλοχιών.

β)Αεροπορίας Τη αιτήσει των Διλοχιών μέσω Ταξιαρχίας.

4) Συμπληρωματικαί οδηγίαι

α) Επάνοδος των τμημάτων κατόπιν Δ/γής μου αναλόγως της εξελίξεως της τακτικής καταστάσεως.

β) Άπασαι αι κινήσεις προς τους χώρους εξορμήσεως θα πραγματοποιηθώσι μετά την επέλευσιν του σκότους, ώστε να μη γίνωσι αντιληπταί από τον εχθρόν.

γ) Τα τμήματα κατά την εξόρμησιν να ενεργήσωσι μετά δραστηριότητος και μεγάλης ορμητικότητος ώστε να επιτύχωσι τον αιφνιδιασμόν του εχθρού.

δ) Τα τμήματα να χρησιμοποιώσι κατά την προχώρησιν τας απυροβλήτους ζώνας, ώστε να επιτυγχάνωσι το επιδιωκόμενον αποτέλεσμα διά της απειλής πλευροκοπήσεως ή κυκλώσεως του εχθρού ή διεισδύσεως.

ε) Βολή δι' οπλ/λων πέραν των 1000 μέτρων και διά τυφεκίου πέραν των 300 μέτρων δεν δικαιολογείται.

στ) Η Διλοχία του 581 Τ.Π θα παραλάβη μίαν ομάδα όλμων 81 χιλ. εκ του Τάγματός της και μίαν ομάδα Πολ/λων Βίκερς εκ του 85 Τ.Ε με επικεφαλής τον Ανθ/στήν Βραδύνην.

ζ) Η Διλοχία του 611 Τ.Π θα παραλάβη έν στοιχείον όλμου 81 χιλ. εκ του Τάγματός της και έν στοιχείον εκ του 581 Τ.Π. Επίσης θα παραλάβη έν στοιχείον Πολ/λου Βίκερς εκ του τμήματος Προφήτου Ηλία Κερασόβου.

η) Η Διλοχία του 611 Τ.Π θα αποτελεσθή εκ του Λόχου Δολιανών εκ μιάς Διμοιρίας του Λόχου Διοικήσεως και εκ μιας Διμοιρίας του Λόχου Προφήτου Ηλία Κερασόβου.

θ) Η Διλοχία Δολιανών του 581 Τ.Π θα αποστείλη εντός της αύριον 23.7.48 μίαν Διμοιρίαν εις Καλπάκι. Η Διμοιρία αύτη θα διαθέτη μίαν ομάδα ως ασφάλειαν του ναρκαλιευτικού συνεργείου Καλπάκι-Γεροπλάτανος.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ

α) Να παραληφθώσι ξηραί τροφαί δύο ημερών.
β) Σταθμός Διακομιδών. Γέφυρα Αγίων.
γ) Ανεφοδιασμός εις πυρομαχικά μερίμνη των αντιστοίχων Ταγμάτων.

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

α) Διοικητής της Διλοχίας του 611 Τ.Π ο Ταγ/χης Κάρτσωνας.
β) Διοικητής της Διλοχίας του 581 Τ.Π ο Ταγ/χης Λαναράς.
γ) Σύνδεσμος Ταξιαρχίας, Διλοχιών και Πυροβολικού δι' ασυρμάτου Νο 964.
δ) Συχνότης 3930.
ε) Συνθηματικά φωτοβολίδων και συνθήματα και παρασυνθήματα ως οι κοινοποιηθέντες πίνακες.
στ) Τον συντονισμόν των ενεργειών των Διλοχιών θα έχη ο υποφαινόμενος, προς ον αι Διλοχίαι να επιδιώξωσι την συνεχή δι' ασυρμάτου επικοινωνίαν.

Ο
ΤΑΞΙΑΡΧΟΣ ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ
ΦΡΑΓΚΙΑΔΑΚΗΣ Γ.

Ακριβές αντίγραφον
Τ.Σ.Υ.

28

76η ΤΑΞΙΑΡΧΙΑ

ΕΚΘΕΣΙΣ

Επιχειρήσεως εκκαθαρίσεως ΚΑΣΙΔΙΑΡΗ πραγματοποιηθείσης

την 26-7-1948

Προπαρασκευαστική ενέργεια

Συμφώνως τη υπ' αριθ. Α.Π 2953/Α1/22-7-48 Δ/γή της Ταξιαρχίας τα Τμήματα ήχθησαν εις τας βάσεις εξορμήσεώς των την νύκτα της 25 προς 26 Ιουλίου ως κάτωθι.

α) 611 εις (Ρ.742750)
β) 581 εις θέσεις (Ρ.7874)

Ενέργεια επιθέσεως

611 Τάγμα

1. Την 5ην ώραν της 26ης Ιουλίου τα Τμήματα εκινήθησαν προς τους αντικειμενικούς των σκοπούς.

2. Την 7.30-Τα πρώτα Κλιμάκια του 611 Τάγματος δύο διμοιρίαι έφθασαν άνευ αντιστάσεως εις θέσεις (Ρ.740745). Κατά την ιδίαν ώραν τα δεύτερα εις (Ρ.744740).

3. Την 8.30 ώραν τα δεύτερα κλιμάκια (δύο Διμοιρίαι) αφικνούνται εις (Ρ.740745) και διατάσσονται να κινηθώσι προς ύψωμα ΠΕΤΡΑ-ΧΑΪΔΩ ίνα προσβάλλωσι αναγνωρισθέν εχθρικόν φυλάκιον εξ 20 περίπου συμμοριτών. Επί της αρχικής βάσεως εξορμήσεως (Ρ.742750) παραμένει μία Διμοιρία, 2 στοιχεία Ολμων των 81 χιλ. και 1 στοιχείον Πολυβόλων ΒΙΚΕΡΣ μετά Διοικήσεως του Τάγματος, και επί θέσεων (Ρ.740745) έτεραι δύο Διμοιρίαι με την Διοίκησιν του Λόχου.

4. Την 10.30 ώραν αι κινηθείσαι Διμοιρίαι αθέατοι από τους συμμορίτας αφικνούνται εις το ανατολικόν εκ των διδύμων υψωμάτων του υψ. ΧΑΪΔΟ-ΠΕΤΡΑ και περί την 11ην ώραν εκδηλούσι κίνησιν κατά του φυλακίου των συμμοριτών, το οποίον δεν τους έχει αντιληφθή εισέτι. Εχουν πλησιάσει αρκετά, αθέατοι, οπότε εκδηλούται βολή Πυρ/κού, βολή Ολμων και πυρά αυτομάτων όπλων κατά της θέσεως των συμμοριτών. Η βολή των όλμων κακώς κανονισθείσα πίπτει προς στιγμήν επί των κινουμένων φιλίων Τμημάτων και επιφέρει απωλείας 1 νεκρόν και πέντε τραυματίας μεταξύ των οποίων και τον Διμοιρίτην της μιας των Διμοιριών. Τούτο επιφέρει σύγχυσιν μεταξύ των ανδρών αίτινες αναστρέφονται και καταλαμβάνουν το προς ανατολάς δίδυμον ύψωμα της θέσεως ΠΕΤΡΑ-ΧΑΪΔΩ.

Εν τω μεταξύ οι συμμορίται αφυπνισθέντες σπεύδουν και καταλαμβάνουν το δυτικόν ύψωμα της τοποθεσίας ΠΕΤΡΑ-ΧΑΪΔΩ άλλοι δε κινούνται εξ υψώματος ΧΑΒΟΣ προς ΠΕΤΡΑ-ΧΑΪΔΩ.

5. Προ της τοιαύτης τακτικής καταστάσεως το Τάγμα διατάσσει την Διοίκησιν του Λόχου, μετά των επί της θέσεως (Ρ.740745) δύο Διμοιριών την 12.30 να σπεύση εις ύψωμα ΠΕΤΡΑ-ΧΑΪΔΩ προς ενίσχυσιν των άλλων Διμοιριών. Εις την θέσιν των προωθεί Διμοιρίαν του Λόχου Διοικήσεως.

6. Η Διοίκησις του 2ου Λόχου μετά των Δύο Διμοιριών αφικνείται εις ύψωμα ΠΕΤΡΑ-ΧΑΪΔΩ περί την 14ην ώραν και συνδέεται με τας άλλας Διμοιρίας αίτινες έχουσι μείνει κατά το ήμισυ σχεδόν της δυνάμεως λόγω των τραυματιών και των διαρρευσάντων άλλων υπό την πρόφασιν συνοδείας των τραυματιών.

7. Εκεί ο Λόχος εκράτησε τας θέσεις του μέχρι της 15ης ώρας οπότε λόγω της ασκουμένης πιέσεως υπό των συμμοριτών ενισχυθέντων εκ διαφόρων κατευθύνσεων και λόγω του ότι το αριστερόν του αρχίζει να συμπτύσσηται διατάσσει σύμπτυξιν του Λόχου του.

8. Ο Διοικητής του Τάγματος προωθούμενος προς τα εμπρός και ευρεθείς προ της συμπτύξεως του Λόχου, αναγκάζεται να συμπτυχθή μετά της Διμοιρίας της βάσεως του πυρός προς το οχυρόν ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑΣ ΚΕΡΑΣΟΒΟΥ, κανονικώς, ο δε δεύτερος Λόχος προς το ΧΑΝΙ-ΤΖΕΡΑΒΙΝΑΣ.

581 Τάγμα

1. Την 0730 ώραν ευρίσκεται εις θέσεις (Ρ.772732). Κινείται βραδέως. Παρατηρείται διά Α.Π 3001/26-7-48 ώρα 7.45 διά βραδύτητα.

2. Περί την 12ην ώραν ευρίσκεται εις περιοχήν χωρίου ΜΑΥΡΟΝΟΡΟΣ όπου έφθασε ανενόχλητον. Ζητεί βολήν Πυρ/κού επί ΧΑΒΟΣ και Νοτιώτερον οπόθεν ως αναφέρει βάλλεται. Του παρέχεται βολή και διατάσσεται 13ην ώραν να κινηθή προς ΧΑΒΟΣ.

Κινεί έναν Λόχον όστις εσημείωσε ουχί βαθείαν προχώρησιν, αναφέρων ότι βάλλεται.

Εν τω μεταξύ αντιλαμβάνεται την τροπήν της τακτικής καταστάσεως εις το 611 και αρχίζει από της 14.30 επιμόνως να ζητή διαταγάς επί της περαιτέρω στάσεώς του, ανησυχούν διά την κατάστασιν εις ην θα ευρεθή.

Κατά το χρονικόν διάστημα τούτο από 14.30 και μέχρι 18 δεν υπάρχει επαφή με την Διοίκησιν του 611 Τάγματος. Τα συμβαίνοντα πληροφορείται η Ταξιαρχία μέσω του 581 Τάγματος όπερ δι' ασυρμάτου 18 συνδέεται με την Διμοιρίαν Διοικήσεως του 611 Τάγματος.

3. Όταν η Ταξιαρχία περί ώραν 16.30 επείσθη ότι η αναστροφή του 611 είναι ολοκληρωτική και εσχημάτισε γνώμην ότι περαιτέρω επιθετική ενέργεια διά μόνον του 581 Τάγαμτος (Διλοχία) είναι αδύνατος προς δε και παραμονή τούτου εις ΜΑΥΡΟΝΟΡΟΣ και επικίνδυνος ως ανέφερεν Διοικητής του διέταξε και την σύπτυξιν της Διλοχίας 581 εις ΔΟΛΙΑΝΑ όπου και έφθασε περί την 20ην ώραν κανονικώς.

Απώλειαι

Προσωπικόν 1 Λοχίας νεκρός, 1 Αξ/κός και 4 Στρατιώται τραυματίαι.

Συμπέρασμα

Η αποτυχία της επιθέσεως δέον εν πολλοίς ν' αποδοθή εις την διαταχθείσαν βολήν Πυρ/κού, Όλμων και Πολ/λων ήτις δεν ήτο απαραίτητος λόγω της ενεργουμένης αιφνιδιαστικής ενεργείας και ήτις είχε σοβαρόν αντίκτυπον επί του ηθικού των ανδρών λόγω των απωλειών αφ' ενός ας επροξένησεν και της συγχίσεως ην επέφερεν αφ' ετέρου εις τας τάξεις των νομίσαντες οτι εβλήθησαν εκ των νώτων υπό του εχθρού.

Ο
ΤΑΞΙΑΡΧΟΣ ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ
ΦΡΑΓΚΙΑΔΑΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Διά την ακρίβειαν
Το Α1 ΓΡΑΦΕΙΟΝ
Τ.Σ.Υ.

29

ΘΕΜΑ. ΣΦΑΛΜΑΤΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ — ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ

ΠΡΟΣ. I,II,X,XV ΜΕΡ. — Β΄ΣΣ/ΤΣ/Α1/24.7.48

ΚΟΙΝ. ΓΕΣ/Α1 ΒΣΑ ΑΣΑ Α1 Α8 — ΑΑΠ 648

1. Εκ της μέχρι τούδε διεξαγωγής των επιχειρήσεων διεπιστώθησαν τα κάτωθι βασικά σφάλματα ότι λαμβάνουν χώραν επιδρώντα αμέσως λίαν δυσμενώς επί της όλης εξελίξεως του σχεδίου και γενικώτερον επί της προόδου αυτού.

α) Δεν γίνεται πλήρης εκμετάλλευσις των μέσων πυρός της μονάδος και κυρίως εν τω πλαισίω του τάγματος και της ταξ/χίας, ιδία των όλμων.

β) Αι υπερβάσεις των ταγμάτων (οσάκις κρίνονται αναγκαίαι) εις μίαν ταξ/χίαν προς κατάληψιν διαδοχικώς των διαφόρων αντικειμενικών σκοπών δεν είναι πάντοτε προητοιμασμέναι και έγκαιροι ώστε ευθύς μετά την κατάληψιν υπό του τάγματος του μερικού αντικειμενικού σκοπού, να συνεχίζεται, άνευ απωλείας πολυτιμωτάτου χρόνου, προσπάθεια υπό του επομένου τάγματος προς τον επόμενον αντικειμενικόν σκοπόν.

γ) Ευθύς μετά την κατάληψιν ενός αντικειμενικού σκοπού, δεν αποδίδεται η δέουσα προσοχή υπό πάντων εις την όσον το δυνατόν ταχυτέραν εδραίωσιν των τμημάτων δι' ανασκαφής ρυγμάτων και καταρτισμόν σχεδίου πυρός επ' αυτού.

δ) Καθ' όλην την νύκτα τα εν πρώτη γραμμή τμήματα ανάπτουν πυράς και ούτω οι συμμορίται έχουν στοιχισμένην πάντοτε την γραμμήν των τμημάτων μας ώστε να είναι εύκολον εις αυτούς να διαφεύγουν διά των διακένων ή να προσβάλουν επί του ασφαλούς οιονδήποτε σημείον της γραμμής θελήσουν. Εάν τούτο συνδιασθή με τας φωνασκίας των στρατιωτών δύνανται οι συμμορίται να έχουν ακριβείς πληροφορίας επί της δυνάμεως ή ακόμη και της μονάδος ήτις ευρίσκεται εκεί.

ε) Δεν γίνεται άμεσος εκμετάλλευσις υπό των τμημάτων πεζικού της βολής Πυρ/κού κατά του υπ' όψιν αντικ. Σκοπού, ούτε και της αεροπορικής προσβολής εις τρόπον ώστε πολλάκις να σπαταλώνται εκατοντάδες βλημάτων και μέγας αριθμός εξόδων αεροπορίας χωρίς το πεζικόν να σημειώνη πρόοδον αν και έμπροσθέν του δεν υφίστανται σοβαραί αντιστάσεις.

στ) Ο ελιγμός, βασικός παράγων εις μίαν επιχείρησιν δεν αποτελεί κύριον τρόπον ενεργείας εις την σκέψιν παντός ηγήτορος. Ούτω τα επιτιθέμενα τμήματα ενεργούντα μετωπικώς καθηλούνται ευθύς αμέσως με τας πρώτας ριπάς μη επιτυγχάνοντα την κατάληψιν του αντικειμενικού σκοπού παρά μόνον κατόπιν σοβαράς αιμορραγίας ή κατόπιν επεμβάσεως γειτονικών τμημάτων ξένων προς την κατάληψιν του υπ' όψιν αντικ. σκοπού.

2. Κατόπιν των ανωτέρω διαγράφεται ως κατωτέρω ο ρόλος του ταξ/χου κατά την διεύθυνσιν του αγώνος.

Διάθεσις απαραιτήτων και μόνον δυνάμεων προς κάλυψιν του μετώπου επιθέσεως.

Επιζήτησις ελιγμού εις τα πλευρά και νώτα.

Συνεχής τροφοδότησις επιθετικής προσπαθείας και έγκαιρος προώθησις των τμημάτων β΄κλιμακίου ως και συνεχής ενημέρωσις αυτών.

Κυρίως διευθύνει τον αγώνα διά προσωπικής επεμβάσεως βάσει της παρακολουθήσεως τούτου υπ' αυτού του ιδίου επί του πεδίου της μάχης.

3. Παρακαλώ όπως πάντα τα ανωτέρω τεθώσιν εις άμεσον εφαρμογήν και δωθή η δέουσα εξ αυτών προσοχή, ώστε να μη παρατηρηθώσιν του λοιπού παρόμοια σφάλματα

άτινα πολλάκις πληρώνονται με αίμα εν ω συγχρόνως χάνονται εξαιρετικαί ευκαιρίαι συντριβής των συμμοριτών και ταχυτέρου του τέλους.

Ο
ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ
ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ ΠΑΝ.
Αντιστράτηγος

Διά την ακρίβειαν
Το
Α1/ΒΣΣ
Τ.Σ.Υ.

30

ΕΞΑΙΡ. ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ

ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ-ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ

Εδακτυλογραφήθη υπό του Ανθστού

ΜΕΤΑΛΛΗΝΟΥ ΔΑΜΗΤΡΙΟΥ

VIII ΜΕΡΑΡΧΙΑ /Α1

Αριθ. Α.Π 2556/24-7-48

Αριθμός αντιτύπου

ΧΑΡΤΗΣ 1:100.000

ΚΟΝΙΤΣΑ
ΔΕΛΒΙΝΑΚΙ
ΛΕΣΚΟΒΙΚΙ
ΙΩΑΝΝΙΝΑ

ΔΙΑΤΑΓΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 1

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ

1. ΕΧΘΡΟΣ Ως το συνημμένον Δ.Π της 24ης τρέχοντος.

2. Ημέτεροι 75 Ταξιαρχία: Περιοχήν ΚΛΕΦΤΗΣ (Σ. 0697). Από 26 τρέχ. θα ενεργήση προς κατάληψιν ΚΛΕΦΤΗ και εν συνεχεία υψοδ. 2221(Σ.0996).

IX Μεραρχία: Αμέσως Α. ΒΟΥΖΙΟΝ (Σ.2000).
II Μεραρχία:. Βορείως Χ Μεραρχίας εις περιοχήν ΕΠΤΑΧΩΡΙΟΥ.
Βορείως αμαξιτής ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ-ΜΕΤΣΟΒΟΥ ουδέν φίλιον τμήμα υπάρχει.
Περιοχήν ΑΣΠΡΑΓΓΕΛΩΝ το 17 Τ.Ε

ΠΡΟΘΕΣΙΣ

3. Απαγόρευσις της συμμετοχής εις τας επιχειρήσεις ΓΡΑΜΜΟΥ του εκ ΤΖΟΥΜΕΡΚΩΝ προς ΓΡΑΜΜΟΝ κατευθυνομένου εχθρού.

4. Εν περιπτώσει προωθήσεως του Βορ. Κοιλάδος ΑΩΟΥ, καταδίωξις δραστηρίως αυτού, ίνα ματαιωθή η έγκαιρος άφιξίς του εις ΓΡΑΜΜΟΝ και επιτευχθή η εξουδετέρωσίς του.

ΜΕΘΟΔΟΣ

5. Γενικαί Γραμμαί

α΄ Φάσις Ταχεία ενέργεια εν τη κατευθύνσει ΚΗΠΟΣ (Ρ.9972)-ΚΑΖΑΡΜΑ (Σ.0971)-ΚΟΥΚΟΥΡΟΥΤΖΟΣ (Σ.1476)

β΄ Φάσις Μετά κατάληψιν και εξασφάλισιν ΚΟΥΚΟΥΡΟΥΝΤΖΟΥ προώθησις της Ταξιαρχίας αναλόγως των πληροφοριών και κατόπιν Δ/γής είτε προς ΛΑΪΣΤΑΝ (Σ.1483)-ΔΙΣΤΡΑΤΟΝ (Σ.2089), είτε ευθέως προς Βορράν.

ΑΠΟΣΤΟΛΗ

6. Συγκρότησις : Υπό τας αμέσους Διαταγάς της Ταξιαρχίας τίθενται

596 Τάγμα
Ο.Ε. ΛΗΜΝΟΣ

7. Κατά την α΄ Φάσιν

α. Κίνησις επί των κατευθύνσεων
ΚΗΠΟΣ - ΚΑΖΑΡΜΑ - ΚΟΥΚΟΥΡΟΥΝΤΖΟΣ (κυρία κατεύθυνσις)
ΚΑΠΕΣΟΒΟΝ (Ρ.9975) - ΣΚΑΜΝΕΛΙ (Σ.0577) - ΓΥΦΤΟΚΑΜΠΟΣ (Σ. 1078) - ΣΤΗΝΟΥΚΑ (Σ.1279).
β. Αντικειμενικοί σκοποί:
Πρώτης ημέρας: ΚΑΖΑΡΜΑ και υψ. Ανατολ. ΣΚΑΜΝΕΛΙ (Σ.0777)
Δευτέρας ημέρας: ΚΟΥΚΟΥΡΟΥΤΖΟΣ-ΣΤΗΝΟΥΚΑ
γ. Το 596 Τ. Δέον να τηρηθή κατά την α΄φάσιν εν δευτέρω κλιμακίω
δ. Εάν κατά την κίνησιν γίνη συνάντησις μετά συμμοριτών να παρεμποδίση την προώθησιν αυτών προς ΓΡΑΜΜΟΝ οπωσδήποτε και να τους εξοντώση.

ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΙΣ

8. Βάσει αιτήσεων της Ταξιαρχίας διαβιβαζομένων απ' ευθείας εις αεροδρόμιον διά Ο.Ε ΛΗΜΝΟΣ.

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΙ

9. Κίνησις Δ/τού Ταξιαρχίας επί κυρίας κατευθύνσεως Τ.Σ κατά την πρώτην ημέραν περιοχήν ΚΑΖΑΡΜΑΣ. Κατά την δευτέραν ημέραν περιοχήν ΚΟΥΚΟΥΡΟΥΤΖΟΣ.
Αναφοραί ανά δίωρον. Διά παν έκτακτον οποτεδήποτε.

ΔΙΑΚΟΜΙΔΑΙ

10. Κατά την α΄φάσιν εις ΚΗΠΟΝ ένθα Σταθμός υγειον. αυτοκινήτων.
Κατά την β΄φάσιν οι τραυματίαι θα ακολουθούν την Ταξιαρχίαν.

ΑΝΕΦΟΔΙΑΣΜΟΣ

11. α΄ Εις τρόφιμα: Αρχικώς 4 ημερών. Εκείθεν ΚΟΥΚΟΥ-ΡΟΥΝΤΖΟΥ ως ειδική Διαταγή.

β΄ Εις πυρομαχικά: Να παραληφθούν και τα Β΄γραμμής. Πέραν ΚΟΥΚΟΥΡΟΥΝΤΖΟΥ ως ειδική διαταγή.

ΕΚΤΕΛΕΣΙΣ

Πέρας συγκεντρώσεως Ταξιαρχίας περιοχήν ΑΣΠΡΑΓΓΕΛΩΝ-ΚΗΠΟΥ και προπαρασκευών εσπέρας 25 τρέχοντος.
Έναρξις επιχειρήσεως: Από πρωίας 26ης ώθησις προς τας ως άνω κατευθύνσεις ισχυρών Μονάδων επιθέσεως και κατά τρόπον ώστε να προπαρασκευασθή η γενική εξόρμησις της Ταξιαρχίας από πρωίας 27 τρέχοντος.

ΑΝΑΦΕΡΑΤΕ ΛΗΨΙΝ

ΜΠΑΛΟΔΗΜΟΣ ΑΝΔΡΕΑΣ
ΥΠΟΣΤΡΑΤΗΓΟΣ-ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

ΔΙΑΝΟΜΗ

36 Ταξιαρχία	αριθ. Αντιτύπου	1
Α΄ΣΣ/Α1	" "	2
Α.Κ.Β.& Γ Μερ/χίας	" "	3
Α1 Μερ/χίας		4
Α2 "		5
Α9 "		6

Διά την ακρίβειαν
Τ.Σ.Υ.

VIII ΜΕΡΑΡΧΙΑ
ΓΡΑΦΕΙΟΝ Α2

ΔΕΛΤΙΟΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ 24-7-48

1. Δ. ΖΑΓΟΡΙΑ

(α) 30μελής συμμορία κινουμένη από ΚΑΜΝΙΑ (Σ.045608) μέχρι ΤΣΕΠΕΛΟΒΟ (Υ.0276) και ΠΑΠΙΓΚΟΥ (Ρ.9484).
(β) Υποδιοίκησις πολιτικοφυλακής ΖΑΓΟΡΙΩΝ αγνώστου δυνάμεως.

2. Ανατ. ΖΑΓΟΡΙΑ

(α) Από μεσημβρίας χθές 1000-1200 συμμορίται Ταξιαρχιών ΠΥΘΑΓΟΡΑ-ΜΠΑΝΤΕΚΟΥ και ΑΓΡΑΦΩΝ υπό ΓΙΩΤΗΝ εκινήθησαν από ΠΕΝΤΕ ΑΛΩΝΙΑ Σ. 2266 προς ΒΩΒΟΥΣΑΝ Σ.2278.
Εξηκριβώθησαν Τάγματα ΠΡΙΚΟΥ-ΚΟΥΡΤΗ-ΛΙΑΚΟΥ-ΑΒΡΑΑΜ και ΖΑΧΑΡΙΑ. Ηκολούθη Σχολή αξ/κών δυνάμεως 150-200.
Εσπέρας σήμερον υπολογίζεται ευρίσκωνται ΔΙΣΤΡΑΤΟΝ Σ.2089.

(β) ΠΡΟΘΕΣΙΣ : Μεγαλύτερον μέρος να κινηθή προς ΓΡΑΜΜΟΝ. Πιθανώς μέρος να παραμείνη περιοχήν ΚΟΥΚΟΥΡΟΥΝΤΖΟΣ (Σ.1476).

3. ΚΛΕΦΤΗΣ-ΣΜΟΛΙΚΑΣ

Τάγματα ΜΑΚΕΔΟΝΑ και ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ. Δύναμις περίπου 250-300.
Σ.Δ Ταξιαρχίας ΚΕΡΑΣΟΒΟΝ (Ν.1102).
Ουλαμός Ορειβ. Πυρ/κού εις (Σ.085975).

4. ΡΩΜΗΟΣ

Ταξιαρχία ΦΕΡΡΑΙΟΥ με Τάγματα ΑΝΕΣΤΗ-ΧΡΗΣΤΟΦΟΡΟΥ-ΧΑΡΑΛΑΜΠΗ και διλοχίαν ΚΑΡΑΓΙΩΡΓΗ. Συνολική δύναμις 500-600.

5. ΚΥΡΚΟΥΡΗ Σ.2296

Τάγμα ΑΛΕΥΡΑ δύναμις 100.

6. ΣΚΟΥΡΤΖΑ

16η Ταξιαρχία ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ με Τάγματα ΛΙΑΚΟΠΟΥΛΟΥ-ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΗ. Δύναμις 350.

7. ΓΕΝΙΚΑΙ ΠΙΘΑΝΑΙ ΠΡΟΘΕΣΕΙΣ

Να διαπεραιωθώσιν εις ΖΑΓΟΡΙΑ εκ ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ 2-3 Τάγματα.

Σ.Τ.Γ 918 τη 24 Ιουλίου 1948

Το
Α2 Γραφείον
ΚΑΡΑΠΑΝΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ
ΤΑΓ/ΧΗΣ ΠΥΡ/ΚΟΥ

Διά την ακρίβειαν
Τ.Σ.Υ.

31

Αντιστράτηγον Γιατζή Δημ. 26 Ιουλίου 1948

Αρχηγόν ΓΕΣ

Αγαπητέ Στρατηγέ Γιατζή

Θα ενθυμείσθε ότι το Ανώτατον Συμβούλιον Εθνικής Αμύνης κατά την συνεδρίασίν του της 10 Ιουλίου 1948 μου έθεσε υπ' όψιν υπόμνημα έχων ως κάτωθι.

Ο Ελληνικός Στρατός αναγκαιεί των κάτωθι συμπληρωματικών μέσων.

1. Βομβαρδιστικά των οποίων σήμερον στερούμεθα παντελώς.
2. Ειδικάς εμπρηστικάς βόμβας δραστικών αποτελεσμάτων.
3. Φλογοβόλα
4. Τεθωρακισμένα οχήματα διά την ασφάλειαν των μεταφορών και των πεδιάδων.
5. Οπλομηχανήματα ευθυτενούς τροχιάς δι' επίθεσιν εναντίον οχυρομένων τοποθεσιών.
6. Αέρια, του είδους των χρησιμοποιουμένων υπό της Αστυνομίας εναντίον γκάγκστερ οχυρουμένων εις κλειστούς χώρους, προς πρόληψιν βαρέων απωλειών εις ανθρώπινον υλικόν.
7. Η παρούσα αριθμητική δύναμις των ενόπλων δυνάμεων να παραμείνη βασικώς η ιδία με μόνην την μικράν αύξησιν του αναγκαιούντος προσωπικού διά την επάνδρωσιν των ως άνω νέων όπλων.
8. Επίσης κάθε άλλον μέσον χρησιμοποιούμενον υπό του αμερικανικού Στρατού το οποίον δυνατόν να είναι άγνωστον εις τον Ελληνικόν Στρατόν και το οποίον θα μπορούσε να συντελέση αποτελεσματικώς εις την εξόντωσιν των ανταρτών, θα ήτο ευπρόσδεκτον.
9. Αύξησις πυροβολικού

Επιπροσθέτως του εγγράφου αυτού υπομνήματος ο Υπουργός της Αεροπορίας υπέβαλε προφορικήν αίτησιν ουσιαστικής αυξήσεως της Β.Ε.Α.

Μέλη του Ανωτάτου Συμβουλίου Εθνικής Αμύνης με παρακάλεσαν να εξετάσω τας ανάγκας αυτάς και να υποβάλλω συστάσεις.

Υπό του Κυβερνήτου Γκρίσουωλτ ετονίσθη κατά την σύσκεψιν ότι πρέπει να ατενίσωμεν την πραγματικότητα, ότι αι διαθέσιμοι πιστώσεις είναι περιορισμέναι, ότι το Κογκρέσον εις την πραγματικότητα περιώρισε την στρατιωτικήν βοήθειαν διά την Ελλάδα και Τουρκίαν κατά πενήντα εκατομμύρια δολλάρια και ότι ουδείς μηδέ αυτού τούτου του Προέδρου εξαιρουμένου μπορεί να παράσχη σήμερον πρόσθετον βοήθειαν.

Εγώ εδήλωσα ότι η μάχη του Γράμμου πρέπει να νικηθή το τρέχον θέρος υπό του παρόντως στρατού και αεροπορίας και διά των υπαρχόντων σήμερον όπλων και μέσων και των προσεχώς διαθεσίμων. Ετόνισα ότι αι απώλειαι δεν ήσαν υπερβολικαί και ότι η Κυβέρνησις και ο Λαός της Ελλάδος πρέπει να είναι έτοιμοι να δεχθούν παλλαπλασίας των σημερινών απωλειών προς επίτευξιν επιτυχιών εντός του έτους.

Η δέουσα προσοχή εδόθη εις την αίτησιν του Συμβουλίου. Συνεσκέφθη διά μακρών επί του θέματος μετά των επιτελών μου. Συνεζήτησα επίσης τας ανάγκας μετά των Βρεττανικών Αποστολών και με σας και με τα μέλη του ΓΕΣ

Μετά προσοχής διεξήλθομεν όλα τα θέματα υπό το πρίσμα της διαθεσιμότητος, χρόνου παραδώσεως, κόστους και πρακτικής αξίας. Αι κάτωθι παρατηρήσεις, υποστηριζόμεναι υπό την έμπειρον συμβουλήν της Αμερικανικής Στρατιωτικής Αποστολής, της Β.Σ.Α και του ΓΕΣ είναι η καλυτέρα δυνατή απάντησις ήτις δύναται να δοθή σήμερον εις το Α.Σ.Ε Αμύνης.

1. Βομβαρδιστικά

Ο μόνος τύπος βομβαρδικτικών θεωρουμένων χρησίμων διά την Ελλάδα είναι τα καθέτου εφορμήσεως, ενίοτε καλούμενα ελαφρά ή μέσα βομβαρδιστικά, ή επιθετικά. Κατόπιν της συμβουλής αμφοτέρων των Αποστολών επέτυχον κατά τους τελευταίους μήνας να εξασφαλίσω τον τύπον αυτόν των επιθετικών βομβαρδιστικών ως βελτίωσιν των Σπίτφαϊρ ήδη εν χρήσει. Το πλέον κατάλληλον διά την εν Ελλάδι χρήσιν είναι το αμερικανικόν P-47, καλούμενον ΘΑΝΤΕΡΜΠΟΛ. Εγένετο η ερώτησις όσον αφορά την διαθεσιμότητα, ημερομηνίαν παραδόσεως και συντήρησιν, η τελική όμως απάντησις επ' αυτών δεν είναι ακόμη οριστική.

Ίνα καταστή δυνατή η χρησιμοποίησίς των εντός του 1948 πρέπει να εξασφαλισθή ένα ελάχιστον όριον 30 από τα εν Γερμανία αποθέματα ή τας Η.Π προς παράδωσιν εν Ελλάδι την 1 Σεπ/βρίου. Συντήρησις θα παρασχεθή υπό της αμερικανικής αεροπορίας τόσον εις ανταλλακτικά όσον και διά της προσωρινής εγκαταστάσεως αμερικανικής Ομάδος Συντηρήσεως διά την εκπαίδευσιν των Ελλήνων μηχανικών εις την συντήρησιν του αεροσκάφους και του οπλισμού του. Οι Έλληνες πιλότοι Σπίσφαϊρ μπορούν να εκπαιδευθούν εις τον χειρισμόν του ΘΑΝΤΕΡΜΠΟΛΤ εντός ολίγων ημερών. Εν περιπτώσει καθ' ην τα σκάφη είναι διαθέσιμα μόνον εν Αμερική έγκαιρος παραλαβή των είναι μόνον δυνατή διά μεταφοράς των δι' αεροπλανοφόρου εις περίπτωσιν καθ' ην τα P-47 δεν είναι διαθέσιμα θα παραστή ανάγκη να εξασφαλισθή δικινητήριος τύπος ως ο Βρετανικός Τέμπεστ ΙΙ, εκ των αμερικανικών Α-26. Διά την χορήγησιν του αεροσκάφους αυτού θα παραστή ανάγκη εκπαιδεύσεως των χειριστών επί τρεις έως έξη μήνας και επίσης ανάλογος εκπαίδευσις των πληρωμάτων συντηρήσεως. Αμφότεροι, χειρισταί και πληρώματα συντηρήσεως θα πρέπει να μεταβούν εις Αγγλίαν ή Αμερικήν διά την εκπαίδευσιν αυτήν. Η χρησιμοποίησίς των εντός του 1948 είναι εκτός συζητήσεως. Εν τούτοις, είναι έτοιμος μελέτη ίνα εφαρμοσθή εντός της ανοίξεως του 1948 (.) Τονίζεται ότι ο τύπος αυτός είναι δαπανηρός και ότι η χρησιμοποίησίς του είναι δαπανηρά ούτως ώστε ο αριθμός αεροπλάνων ο οποίος δύναται να εξασφαλισθή διά των σημερινών πιστώσεων είναι λίαν περιορισμένος.

Θα έλεγα ότι το πρόγραμμα της Αεροπορίας προβλέπει διατήρησιν του σημερινού αριθμού Σπίτφαϊρ διά προσθέτου αγοράς εξ Αγγλίας ούτως ώστε η παρούσα δύναμις των τριών μοιρών να διατηρηθή αποτελεσματική κατά τους προσεχείς θερινούς και χειμερινούς μήνας. Αύξησις της Β.Ε.Α πέραν των ως άνω μέσων θα εσήμαινε ανάλογον περιορισμόν εις δύναμιν και υλικά του Στρατού και του Ναυτικού. Υπό τας παρούσας συνθήκας δεν πιστεύω ότι είναι δυνατή η ελάττωσις του Ελληνικού Στρατού ίνα παρασχεθούν συμπληρωματικαί πιστώσεις υπέρ της Αεροπορίας.

2. Ειδικαί εμπρηστικαί βόμβαι

Δεν υπάρχουν σχεδόν στόχοι διά εμπρηστικάς βόμβας εις τα βουνά της Ελλάδος. Πολυβολεία χρησιμοποιούμενα υπό των υπό κομμουνιστικήν ηγεσίαν ανταρτών είναι κατασκευασμένα διά λίθων και κορμών δένδρων κεκαλυμένων με χώματα. Είναι μικροί και μεμονωμένοι στόχοι. NAPALM (μίγμα βενζίνης και θρυματισμένου ελαστικού) ριπτόμενον ευστόχως επ' αυτών ασφαλώς θα καύσουν την ξυλείαν και θα καταστρέψουν τον εχθρόν εντός. Πειράματα με μέτρια αποτελέσματα εγένοντο. Σπίτφαϊρ χρησιμοποιούντα NAPON. Μελετάται η συνεχής χρησιμοποίησις διά βελτιωμένων μεθόδων.

3. Φλογοβόλα

Ταύτα είναι μικράς ή ουδεμιάς αξίας διά την Ελλάδα. Εχρησιμοποιήθησαν αποτελεσματικώς εναντίον Ιαπώνων εντός σπηλαίων και εναντίον των Γερμανών εντός οχυρών τσιμεντένιων με χαλύβδινα παράθυρα και πόρτες. Δεν είναι χρήσιμα δι' ανοικτούς

χώρους διότι ο οιοσδήποτε πλησιάση τόσον κοντά διά να χρησιμοποιήση την φλόγα μπορεί να χρησιμοποιήση αποτελεσματικώτερα το τυφέκιον, την ξιφολόγχη και τας χειροβομβίδας.

4. Τεθωρακισμένα οχήματα

Ταύτα απεδείχθησαν πολύ αποτελεσματικά διά την ασφάλειαν των φαλάγγων, προστασίαν χωρίων, και εις μερικάς περιπτώσεις δι' υποστήριξιν δι' αμέσου βολής της πρώτης γραμμής. Το πρόγραμμα της ΣΟΗΠΕ και ΒΣΑ είναι η διατήρησις του σημερινού αριθμού των διά της διαθέσεως χρημάτων δι' αγοράν ανταλλακτικών και αναγκών συντηρήσεως. Η πρόσθετος παροχή τεθωρακισμένων οχημάτων είναι δαπανηρά και αδύνατος λόγω άλλων αναγκών.

5. Οπλομηχανήματα ευθείας τροχιάς

Επί του παρόντος υπάρχουν 96 Βρεττανικά πυροβόλα των 6 λιβρών με αρκετά εκρηκτικά βλήματα και αντιαρματικά τα οποία μπορούν να χρησιμοποιηθούν από τον Ελληνικόν Στρατόν δι' άμεσον βολήν εναντίον τοποθεσιών. Επιπροσθέτως το αμερικανικόν ορειβατικόν πυρ/κόν μπορεί να χρησιμοποιηθή από προκεχωρημένας θέσεις εντός δραστικού βεληνεκούς εναντίον τοποθεσιών και διά της αμέσου του βολής μπορεί να καταστρέψη οιανδήποτε των μέχρι σήμερον συναντηθεισών οχυρώσεων. Τα υπό αμερικανικήν βελτίωσιν Μπαζούκας δραστικής βολής μέχρις 600 υαρδών είναι επίσης ιδανικόν όπλον προς χρήσιν εναντίον οχυρώσεων και πολυβολείων. Πρότασις διά την εισαγωγήν των εγένετο προ αρκετών μηνών. Χρόνος πιθανής αφίξεως είναι η 1η Σεπ/βρίου και τηλεγράφημα απεστάλη εις Ουάσιγκτον προ ολίγου καιρού βιάζοντας διά την αποστολήν των.

6. Αέρια

Τα αέρια είναι εκτός νόμου ως πολεμικόν όπλον. Η χρησιμοποίησίς των εν Ελλάδι θα προσκαλούσε την φρίκην του πολιτισμένου κόσμου. Οι υπό κομμουνιστικήν ηγεσίαν αντάρται και οι υποστηρικταί των θα εδράττοντο της ευκαιρίας ίνα χρησιμοποιήσουν την προπαγάνδα των εν σχέσει με την χρήσιν των. Δακρυγόνα τα οποία εχρησιμοποιήθησαν ενίοτε υπό της αστυνομίας κατά ταραχών έχουν μικράν ή καμμίαν αξίαν εις τον πόλεμον.

7. Αύξησις ενόπλων δυνάμεων

Καμμία αύξησις δεν είναι δυνατή συμφώνως προς τας σημερινάς οδηγίας της Αμερικανικής Κυβερνήσεως. Εμελετήθη και υπεβλήθησαν πρατάσεις μετατροπής της Εθνοφρουράς εις μονάδας Τακτικού Στρατού. Εάν εγκριθή, τροποποιήσεις δύναται να γίνουν εις την παρούσαν Διάταξιν Μάχης ούτως ώστε να αυξηθούν ορισμέναι μονάδες και να ελλατωθούν άλλαι. Τούτο θα έχει ως αποτέλεσμα έναν στρατόν πλέον ισοζυγισμένον.

8. Άλλα μέσα ή όπλα

Πλήρης επισκόπισις των αναγκών του Ελληνικού Στρατού εγένετο και θα συνεχισθή να γίνονται. Όλαι αι προτάσεις εξετάσθησαν προσεκτικά ως προς την πρακτικότητα, διαθεσιμότητα και χρηματικήν αξίαν τούτων. Παρεδόθησαν εις την Ελλάδα κατά την διάρκειαν της ανοίξεως και του θέρους 1948 NAPALM Μπαζούκας, χειμερινός ιματισμός, ημίονοι διά τα τάγματα, αλεξίπτωτα διά ρίψεις εφοδίων και πολλαί άλλαι βελτιώσεις, καθώς επίσης και μεγάλην αύξησιν όπλων και οχημάτων παντός τύπου.

9. Αύξησις Πυροβολικού

Η αρχική αίτησις δι' ορειβατικόν πυροβολικόν ικανοποιήθη. Ο Ελληνικός Στρατός εξακολουθεί ακόμη την οργάνωσιν και την εκπαίδευσιν προσωπικού και την επάνδρωσιν των πυροβόλων αυτών. Επί προσθέτως 40 εισέτι πυροβόλα του τύπου αυτού είναι υπό παραγγελίαν. Η χρησιμοποίησις όλων των πυροβόλων αυτών θα είναι εις βάρος της δυνάμεως και ικανότητος του Ελληνικού Στρατού. Αναφέρονται επίσης τα 96 Βρεττανικά των 6 λιβρών, 73 των οποίων ευρίσκονται εισέτι εις την Α.Β.Υ.Π. Ταύτα είναι εξαίρετα πυροβόλα αμέσου βολής.

Με απασχολεί πολύ η περιττή δημοσιότης εις τον Αθηναϊκόν τύπον εν σχέσει με τας ανάγκας του Ελληνικού Στρατού εις πρόσθετα αυτά όπλα ίνα συνεχισθούν αι επιχειρήσεις του Γράμμου. Η δημοσιότης αυτή ηλάττωσε το μαχητικόν του στρατού και εάν ο Τύπος εξακολουθεί να ζητά τα πρόσθετα όπλα, τα αναφερόμενα ανωτέρω, πιστεύω ότι αυτό το θέρος η μάχη του Γράμμου θα απωλεσθή αντί να κερδηθή.

Η βραδύτης της μάχης του Γράμμου οφείλεται πρωτίστως εις την ανεγγύητον έλεγχον του Διοικητού του Β΄ Σώματος Στρατού επί των Μεραρχιών και υφισταμένων μονάδων. Ώρισε λεπτομερώς περιορισμένους αντικειμενικούς σκοπούς και την τακτικήν των υφισταμένων μονάδων, συχνάκις και των ταγμάτων. Τεθέντες περιορισμοί των Μεραρχιών απέτρεψαν την εκμετάλλευσιν εις πολλάς περιπτώσεις. Αι διαταγαί του είναι μάλλον αμυντικής φύσεως παρά επιθετικής. Επανειλημένως απέτυχεν εις το να διορθώση την στάσιν αυτήν παρά τας συχνάς οδηγίας του ΓΕΣ. Έχει αρκετά τμήματα, όπλα και υλικόν διά να επιτύχη μίαν εξαιρετικήν νίκην. Πρέπει να γίνη το παρόν θέρος, με τα σήμερον υπάρχοντα μέσα. Δεν δυνάμεθα να δεχόμεθα επί μακρόν μετρίαν επίδειξιν. Ως μερικήν θεραπείαν το ΓΕΣ τη εγκρίσει των Αμερ. και Βρετ. Αποστολών έθεσεν από της 20 Ιουλίου την περιοχήν Δυτικώς της κορυφογραμμής Πίνδου, περιλαμβανομένων των VIII, IX και στοιχείον της X Μεραρχιών υπό το Δ΄ Σώμα Στρατού με έδραν τα Ιωάννινα. Πάντως η πλήρης αντικατάστασις του Διοκητού του Β΄ΣΣ ενδύκνειται και δέον να συντελεσθή άνευ αργοπορίας.

Συστάσεις

Όπως το Αν. Σ.Ε.Α πληροφορηθή την κατάστασιν της μάχης του Γράμμου και τας ανάγκας των ενόπλων δυνάμεων. Διά να συντελεσθή τούτο διά της κανονικής οδού πιστεύομεν ότι ο Αρχηγός ΓΕΣ τη εγκρίσει του Υπ. Στρατ. και πιθανόν του Ανωτ. Σ.Σ θα πρέπει να ενημερώση το Συμβούλιον επί της εξελίξεως της μάχης και να ανασκοπίση τας αποτυχίας του Διοικητού του Σώματος και να ζητήση έγκρισιν αντικαταστάσεώς του και ότι εγώ τη εγκρίσει της AMAG (Πρεσβευτής Α. Γκρέϊντυ) πρέπει να ενημερώσω το Συμβούλιον επί των αναγκών του Στρατού εις απάντησιν του υποβληθέντος μοι υπομνήματος της 10ης Ιουλίου.

Τελικώς δέον να γίνη σαφές εις το Συμβούλιον ότι η νίκη πρέπει να επιτευχθή εντός του έτους με τα ήδη υπάρχοντα μέσα και ότι πολλά από τα μέσα τα οποία ζητεί η Κυβέρνησις απλώς δεν μπορεί να χορηγηθούν με τα διαθέσιμα εις την Αποστολήν χρήματα.

Υμέτερος

Ι.Α Βάν - Φλήτ

Αντιστράτηγος

Συνημμένα

Υπόμνημα υποβληθέν εις το Συμ. Εθν. Αμύνης.

32

Αριθμός 131

ΘΕΜΑ:Επιχείρησις προς ΓΚΡΙΜΠΟΜΑΝ-ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑΣ (ΦΛΙΑΜΑ)

ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ:
Αμέσου επιδόσεως

ΠΡΟΣ. 21-22-52 Ταξ/Α1

Τ.ΣΙΙ Μεραρχίας /Α1

ΚΟΙΝ. Β΄ΣΣ
Χ Μεραρχία/Α1
53 Ταξ/Α1
Αρχηγόν Πυρ/κού Μεραρχίας
Αρχηγόν Β΄ και Γ΄ Κλάδου
Αμερ.-Βρετ. Αποστολή
Α1 Μεραρχίας (εις τριπλούν)

Α.Π 2173
Σ.Τ.Γ 912 τη 28-7-48

ΔΙΑΤΑΓΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

22 ΤΑΞΙΑΡΧΙΑ

Επιτεθή προς κατάληψιν ανωνύμου ΓΚΡΙΜΠΟΜΑΝ. Εις επιχείρησιν ταύτην θα λάβη μέρος και 561 Τάγμα Χ Μεραρχίας επιτιθέμενον εν τη κατευθύνσει υψ. 1089-ανώνυμον ΓΚΡΙΜΠΟΜΑΝ (.) 505 Τάγμα υπαγόμενον τακτικώς υπό 22 Ταξιαρχίαν θα επιτεθή δεξιά 561 Τάγματος από της θέσεως εξ ης ευρίσκεται προς ανώνυμον ΓΚΡΙΜΠΟΜΑΝ (.)

Εν τη κυρία προσπαθεία της Ταξιαρχίας:
ΠΑΝΑΓΙΑ-ανώνυμον ΓΚΡΙΜΠΟΜΑΝ
θα διατεθώσι 2 Τάγματα 22 Ταξιαρχίας (.)

22 Ταξιαρχία θα καλύψη ενέργειάν της εκ της κατευθύνσεως ΛΙΜΝΕΣ-ΓΙΑΝΝΙΤΣΑΡΟΣ, διά κινήσεως ενός Τάγματος εν τη κατευθύνσει.
ΚΑΛΥΒΕΣ (Ν.174086)- ανώνυμον ΓΚΡΙΜΠΟΜΑΝ (.)

Έκαστον των επιτιθεμένων Ταγμάτων κατά την διάρκειαν της επιθετικής ενέργειάς των, να διατηρή πάντοτε εν Β΄κλιμακίω Διλοχίαν ως εφεδρείαν Διοικητού Τάγματος ην δύναται Διοικητής Ταξιαρχίας να δεσμεύση κατά της κρίσιν του (.)

Ταξιαρχία να διατηρήση μίαν Διλοχίαν ενός Τάγματος ως εφεδρείαν 504 Τάγμα συγκεντρούμενον εις χρόνον οριζόμενον υπό Ταξιαρχίας να εγκατασταθή επί Νοτιοδυτικού αντειρίσματος ΠΡΟΦ. ΗΛΙΟΥ και Β.Δ τοιούτου ΓΑΒΡΟΥ ως εφεδρεία Μεραρχίας (.)

Μετά κατάληψιν ανωνύμου ΓΚΡΙΜΠΟΜΑΝ, 22 Ταξιαρχία εκμεταλλευομένη επιτυχίαν και σύγχισιν εχθρού κινηθή αμέσως δραστηρίως και άνευ ετέρας Δ/γής προς ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑΝ (ΦΛΙΑΜΑ) ούτινος την κατάληψιν να επιδιώξη πάση θυσία εντός της ημέρας (.)

22 Ταξιαρχία διά των απαραιτήτων δυνάμεων να δημιουργήση εγκαίρως προγεφύρωμα δυτικώς ΜΑΔΡΙΤΣΑ όπου συνδεόμενον μετά του 504 Τάγματος να δημιουργήση ευνοϊκάς συνθήκας διά την επιθετικήν ενέργειαν προς ανώνυμον ΓΚΡΙΜΠΟΜΑΝ (.)

21 ΤΑΞΙΑΡΧΙΑ

Αντικαθιστώσα τμήματα 22 Ταξιαρχίας επί ΚΟΥΤΣΟΥΡΟ-ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑΣ-ΓΑΒΡΟΣ ως η Α.Π 2172 Δ/γή μου, να καλύψη δεξιόν 22 Ταξιαρχίας εκ της κατευθύνσεως.
ΜΠΟΥΧΕΤΣΙ-ΖΕΡΜΑ
και να ελέγχη την διάβασιν της συμβολής (Ν.167104) (.)

Ομοίως να εγκαταστήση και φυλάκια εις περιοχήν Βορείως ΑΓ. ΤΡΙΑΔΟΣ (Ν.200096) επί τω σκοπώ όπως εν συνδέσμω μετά φυλακίου 601 Τάγματος εις υψ. 884 ελέγχον διαβάσεις ΣΑΡΑΝΤΑΠΟΡΟΥ.

52 ΤΑΞΙΑΡΧΙΑ

Έν Τάγμα ταύτης εγκατασταθή εις υψ. 1296 (ΓΑΒΡΟΣ) προσηνατολισμένον και προς την κατεύθυνσιν ΛΕΥΚΑΔΙΩΝ, δι' άμεσον επέμβασιν εν περιπτώσει εχθρικής ενεργείας κατά εκεί τμημάτων (.)

ΠΥΡΟΒΟΛΙΚΟΝ

Προ ενάρξεως επιθέσεως κατά της κυρίας τοποθεσίας του εχθρού θα προηγηθή πεντέλεπτος προπαρασκευή υπό ολοκλήρου πυρ/κού ΙΙ και Χ Μεραρχίας (.)

Ως πυρ/κόν αμέσου υποστηρίξεως 22 Ταξιαρχίας -142 Μ.Ο.Π (.)

Πυροβολικόν συνόλου Μοίρα 5,5΄΄ (6 σωλήνες) και το 101 Σ.Π.Π μείον Μοίρα (.)

Επίθεσις ενεργηθή νύκτα 29-30 Ιουλίου της ακριβούς ώρας προσδιοριζομένης δι' ειδικής Δ/γής (.)

ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΣ
ΥΠΟΣΤΡΑΤΗΓΟΣ ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

Διά την ακρίβειαν
Το Γραφείον Α1
Τ.Σ.Υ.

33

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Εις την παρούσαν Έκθεσίν μου αναφέρονται εν γενικαίς γραμμαίς αι διεξαχθείσαι υπό του ΣΤΟΛΟΥ κατά το διάστημα από 1ης Απριλίου έως 1ης Ιουλίου 1948 Συνδεδυασμέναι Επιχειρήσεις και Αποστολαί ως και Στρατιωτικαί μεταφοραί μετά των επ' αυτών παρατηρήσεων και προτάσεών μου. Επίσης και αι εκτελεσθείσαι ειδικαί αποστολαί υπό των Ναυτικών Διοικήσεων Ν.Δ. ΒΟΛΟΥ και Ν.Δ.Β.Α., υπαγομένων από απόψεως επιχειρήσεων υπό διαταγάς μου. Ομοίως και αι αποστολαί πλοίων του Στόλου εις τας Ν.Δ.Ν.Α και Ν.Δ.Δ.Ε.

2. Δεν αναφέρονται εις την παρούσαν Έκθεσιν, αι συνήθεις τοπικαί περιπολίαι επιτηρήσεως και αστυνομεύσεως Ακτών και Κόλπων, ως και αι συνήθεις Ανθυποβρυχιακαί και Αντιαεροπορικαί συνοδείαι των Νηοπομπών. Επίσης οι διεξαχθέντες μεμονομένως υπό πλοίων μικράς εκτάσεως βομβαρδισμοί προς υποστήριξιν παρακτίων Στρατιωτικών τμημάτων και παρακτίων Πόλεων.

3. Ιδιαίτατα η παρούσα Εκθεσίς μου αναφέρεται εις τας ακολούθους επιχειρήσεις, μεταφοράς και αποστολάς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄. Επιχείρησις ΧΑΡΑΥΓΗ (από 5 Απριλίου μέχρι 22 Μαΐου)

-//- Β΄ Επιχείρησις ΟΡΘΡΥΣ (από 24 Μαΐου μέχρι 2 Ιουνίου)

-//- Γ΄ Επιχείρησις ΚΟΡΩΝΙΣ (από 18 Μαΐου μέχρι 8 Ιουνίου)

-//- Δ΄ Ειδικαί αποστολαί και τοπικαί επιχειρήσεις εκτελεσθείσαι υπό Μονάδων του ΣΤΟΛΟΥ εις τας Ναυτικάς Περιοχάς κατά την περίοδον 1ης Απριλίου έως 1ης Ιουλίου 1948

I. Περιοχή Ναυτικής Διοικήσεως Βόλου (Ν. Δ. ΒΟΛΟΥ)

II. Περιοχή Ναυτικής Διοικήσεως Βορείου Αιγαίου (ΝΔΒΑ)

III.Περιοχή Ναυτικής Διοικήσεως Νοτίου Αιγαίου (ΝΔΝΑ)

IV.Περιοχή Ναυτικής Διοικήσεως Δυτικής Ελλάδος (ΝΔΔΕ)

-//- Ε΄ ΓΕΝΙΚΑΙ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΑΡΧΗΓΟΥ ΣΤΟΛΟΥ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

ΑΡΧΗΓΟΣ ΣΤΟΛΟΥ
Τ.Σ.Υ.
Πλοίαρχος Π.Β ΚΩΝΣΤΑΣ Β.Ν

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ (Α΄)

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΣ ΧΑΡΑΥΓΗ

I. ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ

1. Η επιχείρησις ΧΑΡΑΥΓΗ διετάχθη διά της διαταγής ΝΣΕΧ και ΔΕΥ/1 (4 Μαρτίου 1948) του Υ.Ν.-Γ.Ε.Ν/Γ, σκοπός δε ήτο η εκκαθάρισις της ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ από τα δρώντα συμμοριακά συγκροτήματα, ως εν τω Σχεδίω επιχειρήσεως του ΓΕΣ αναφέρεται.

2. Το Β.Ν. ανελάμβανε κατά την επιχείρησιν ταύτην τας κάτωθι αποστολάς:

α) Θαλασσίας μεταφοράς ως ακολούθως:

ι) 37ης και 35ης Ταξιαρχίας μετά του Επιτελείου της 10ης Μεραρχίας από Θεσσαλονίκης εις Μαλιακόν κόλπον.

ιι) 755ου-756ου και 857ου Λόχου Ορεινών Μεταφορών από Θεσσαλονίκης εις Μαλιακόν κόλπον.

Αι μεταφοραί αύται έδει να εκτελεσθούν διά νηοπομπών και υπό ανθυποβρυχιακήν και αντιαεροπορικήν συνοδείαν διά Αντιτορπιλλικών καθ' όσον κατά πληροφορίας μη εξηκριβωμένας Υποβρύχια αγνώστου εθνικότητος είχον εμφανισθή εις ΑΙΓΑΙΟΝ και ΙΟΝΙΟΝ.

β) Αποκλεισμόν διαφυγής συμμοριτών από θαλάσσης δι' επιτηρήσεως και αστυνομεύσεως των ακτών (ΚΟΡΙΝΘΙΑΚΟΥ ΚΟΛΠΟΥ και ΒΟΡΕΙΟΥ ΕΥΒΟΪΚΟΥ) υπό Περιπολικών.

γ) Αντιαεροπορικήν προστασίαν παρακτίου περιοχής επιχειρήσεων διά του Ναυτικού πυροβολικού των πλοίων.

δ) Υποστήριξιν διά των πυροβόλων των Αντιτορπιλλικών (ομάς υποστηρίξεως) των προς τας ακτάς κινουμένων Μεραρχιών και των εις τας παρακτίους περιοχάς ευρισκομένων και δρώντων Στρατιωτικών τμημάτων.

Επίσης εκτέλεσις υπ' αυτών βομβαρδισμού κατά υποδεικνυομένων στόχων. Δυνατότητες συνεργασίας μετά της αεροπορίας.

ε) Ανεφοδιασμός διά θαλάσσης διά των απαραιτήτων εφοδίων των Στρατιωτικών τμημάτων κατά την διάρκειαν της επιχειρήσεως ως και μεταγγίσεις Στρατευμάτων από περιοχής εις περιοχήν διά λόγους τακτικούς, μέσω Αρματαγωγών.

3. Διετέθη προς εκτέλεσιν των ανωτέρω αποστολών του Β.Ν η ακόλουθος Ναυτική Δύναμις.

α) Αντιτορπιλλικά - ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΗΣ - ΑΔΡΙΑΣ - ΑΣΤΙΓΞ - ΚΑΝΑΡΗΣ - ΠΙΝΔΟΣ

β) Κορβέτται ΚΡΙΕΖΗΣ

γ) Αρματαγωγά ΑΛΙΑΚΜΩΝ - ΣΤΡΥΜΩΝ - ΠΗΝΕΙΟΣ - ΑΛΦΕΙΟΣ - ΑΧΕΛΩΟΣ - ΑΞΙΟΣ - ΣΑΜΟΣ

δ) Αποβατικά 8 εν συνόλω τα υπ' αριθμ. Α/Β 619-620-625-1293-1198-1300-1301.

ε) Περιπολικά 12 εν συνόλω τα ακόλουθα:

ΑΣΛΑΝΟΓΛΟΥ-ΧΑΤΖΗΚΩΝΣΤΑΝΤΗΣ-Ν/Α 2186-
Ν/Α 2067- Α/Κ 840-Α/Κ 295 Α/Κ 865-Α/Κ 767-Α/Φ 1221-
Α/Φ 1148-Α/Φ 1307 και Φ/Τ 28

στ) Επιβατηγά ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ - ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ - ΛΗΜΝΟΣ - ΠΑΤΡΑΙ - ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ (μόνον κατά την πρώτην φάσιν της επιχειρήσεως)

ζ) Φορτηγά ΗΡΑΚΛΕΙΟΝ - ΚΩΣ - ΚΟΖΑΝΗ - ΚΑΣΤΟΡΙΑ - ΣΕΡΡΑΙ - ΣΥΡΟΣ (μόνον κατά την πρώτην φάσιν της επιχειρήσεως)

η) Ειδικόν πλοίον Αρματαγωγόν του ΟΔΙΣΥ ΠΗΓΑΣΟΣ (μόνον κατά την πρώτην φάσιν της επιχειρήσεως).

4. Εις τον Αρχηγόν του Στόλου ανετέθη η εκτέλεσις των υπό του Β.Ν αναλαμβανομένων αποστολών και γενικώς η διεύθυνσις της επιχειρήσεως ΧΑΡΑΥΓΗ από Ναυτικής πλευράς. Προς τον σκοπόν τούτον μετά της ανωτέρω Ναυτικής Δυνάμεως ετέθη υπό τας διαταγάς του και η Ναυτική Διοίκησις Δυτικής Ελλάδος (ΝΔΔΕ), εκτός των ήδη υπ' αυτόν υπαγομένων Ναυτικών Διοικήσεων Βορείου Αιγαίου και Βόλου.

Ούτος επί τω σκοπώ τούτω ήλθεν εις επαφήν με τον Διοικητήν του Α΄ΣΣ, έχοντος την γενικήν διεύθυνσιν της επιχειρήσεως, προς ρύθμισιν διαφόρων λεπτομερειών και εν συνεχεία εξέδοσεν την Διαταγήν των επιχειρήσεων ΔΕΣ/1 (29 Μαρτίου 1948) ήτις κατά κεφάλαια περιελάμβανε:

α) Οργάνωσιν της διοικήσεως. Εγκατάστασιν Σταθμού διοικήσεως.

β) Γενικόν Σχέδιον μεταφοράς και αποβιβάσεως της Στρατιωτικής δυνάμεως. Συγκρότησιν νηοπομπών και προστασίαν των, αντιαεροπορικώς και ανθυποβρυχιακώς.

γ) Σχέδιον περιπολιών.

δ) Σχέδιον υποστηρίξεως των Στρατιωτικών τμημάτων διά βολής πυροβολικού πλοίων. Κατανομή Αντιτορπιλλικών κατά Μεραρχίας και Στρατιωτικούς τομείς και σύνδεσιν των πλοίων μετά των Μεραρχιών και των τομέων.

ε) Σχέδιον ανεφοδιασμού και μεταγγίσεως Στρατιωτικών τμημάτων από περιοχής εις περιοχήν.

στ) Σχέδιον Διαβιβάσεων (ΑΣΤΗΡ).

ζ) Ζητήματα ασφαλείας και διοικητικά.

Ο Αρχηγός του Στόλου παραλλήλως προς την διαταγήν του επιχειρήσεως ΔΕΣ/1 εξέδοσεν συμμορφούμενος προς την διαταγήν Α/034/48 του Υ.Ν.-Γ.Ε.Ν./Γ και την παραπλανητικήν Διαταγήν του ΝΕΧ/1 αναφερομένην εις μίαν υποθετικήν επιχείρησιν εις Ανατολικάς ακτάς Πελοποννήσου αποκληθείσαν «Χρυσαυγή».

Η όλη επιχείρησις ΧΑΡΑΥΓΗ από της Ναυτικής της πλευράς διεξήχθη ως εις την ανωτέρω διαταγήν ΔΕΣ/1 εκτίθεται και συμφώνως προς το Σχέδιον του ΓΕΣ εκπληρώσασα επακριβώς όλας τας απαιτήσεις του Στρατού. Και συγκεκριμένως κατά φάσεις είχεν ούτω :

5.- <u>ΠΡΩΤΗ ΦΑΣΙΣ</u>

Κατά ταύτην, αρξαμένην 10 ημέρας προ της Δ ημέρας, έδει να εκτελεσθώσιν αι Στρατιωτικαί μεταφοραί και να ολοκληρωθώσιν αι προκαταρτικαί κινήσεις του Στρατού διά την εξόρμησίν του προκαθορισθείσαν διά την 15ην Απριλίου (Δ ημέραν). Από Ναυτικής πλευράς εξειλίχθησαν αι κινήσεις ως ακολούθως :

α) Αι θαλάσσιαι μεταφοραί

ι/ Η συγκέντρωσις των πλωτών μέσων εις λιμένα ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ διά τας μεταφοράς ήρξατο την 4ην Απριλίου και έληξεν την μεσημβρίαν της 5ης Απριλίου. Συνεκεντρώθησαν τελικώς εις τον λιμένα τούτον τα ακόλουθα πλοία Πολεμικού και Εμπορικού Ναυτικού :

8 Αρματαγωγά: τα ΑΛΦΕΙΟΣ, ΣΤΡΥΜΩΝ, ΠΗΝΕΙΟΣ, ΑΛΙΑΚΜΩΝ, ΑΞΙΟΣ, ΑΧΕΛΩΟΣ, ΣΑΜΟΣ και ως εφεδρικόν, ΠΗΓΑΣΟΣ.

9 Εμπορικά: τα ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ, ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, ΛΗΜΝΟΣ, ΠΑΤΡΑΙ, ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ, ΚΑΣΤΟΡΙΑ, ΣΚΡΑ, ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΙΣ και ως εφεδρικόν το ΕΛΕΥΣΙΣ.

4 Αντιτορπιλλικά: τα ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΗΣ, ΑΣΤΙΓΞ, ΠΙΝΔΟΣ, ΚΑΝΑΡΗΣ.

ιι/ Η συγκέντρωσις εν ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ των Στρατιωτικών τμημάτων και σχηματισμών γενομένη οδικώς και σιδηροδρομικώς την 5ην Απριλίου, έληξε την 1400 ώραν της 7η Απριλίου καθ' ην αφίχθη ο τελευταίος συρμός.

ιιι/ Από της πρωίας 6ης Απριλίου μέχρι πρωίας 9ης Απριλίου μετεφέρθησαν η 37η, 35η Ταξιαρχία και το Επιτελείον της 10ης Μεραρχίας, από ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ εις ΜΑΛΙΑΚΟΝ (Αγία Μαρίνα και Στυλίδα) διά δύο νηοπομπών (της μιας εξ 7)

ιυ/ Αρματαγωγών υπό συνοδείαν δύο Αντιτορπιλλικών, της ετέρας εξ 8 εμπορικών υπό συνοδείαν δύο Αντιτορπιλλικών) και απεβιβάσθησαν εις τους προκαθορισθέντας χώρους. Ητοι μετεφέρθη συνολική δύναμις 350 Αξ/κοί, 5197 οπλίται, 99 μοτοσυκλέτται, 86 κέλητες, 368 ημίονοι και 335 τόννοι υλικού.

Από της πρωίας της 10ης Απριλίου μέχρι μεσημβρίας 11 Απριλίου 1948 μετεφέρθησαν οι 755, 756, 857 Λόχοι Ορεινών Μεταφορών (Λ.Ο.Μ), εκ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ εις ΑΓΙΑΝ ΜΑΡΙΝΑΝ διά μιας νηοπομπής εκ 4 Αρματαγωγών υπό την συνοδείαν ενός Αντιτορπιλλικού και απεβιβάσθησαν εις τους προσδιορισθέντας χώρους. Ήτοι μετεφέρθη συνολική δύναμις 25 Αξ/κοί, 611 οπλίται, 3 μοτοσυκλέτται, 32 κέλητες, 473 ημίονοι, 6 οχήματα και 7 τόννοι υλικού. Λεπτομέρειαι των Στρατιωτικών τούτων μεταφορών αναφέρονται εις τους πίνακας του Μέρους II του παρόντος Κεφαλαίου.

β) Αι περιπολίαι

Κατά την φάσιν ταύτην των επιχειρήσεων (προκαταρκτικαί κινήσεις) διετάχθησαν υπό του Αρχηγού του Στόλου οι Ναυτικοί Διοικηταί Βόλου (Ν.Δ ΒΟΛΟΥ) και Δυτικής Ελλάδος (Ν.Δ.Δ.Ε) όπως μέχρι της Δ-1 ημέρας, ήτοι μέχρι της 14ης Απριλίου διατηρήσωσιν εις τας περιοχάς Βορείου Ευβοϊκού - Μαλιακού - Κορινθιακού και Πατραϊκού τον συνήθη ρυθμόν περιπολιών, από δε ώρας 0001 της ημέρας Δ ήτοι της 15ης Απριλίου, ημέρας ενάρξεως επιχειρήσεως ΧΑΡΑΥΓΗ, και μέχρι πέρατος ταύτης, επιτείνωσιν τον ρυθμόν εις τρόπον ώστε, η επιτήρησις των ακτών των ως άνω αναφερθεισών περιοχών είναι συνεχής και πυκνή διατηρουμένων εν πλω του μεγαλυτέρου αριθμού Περιπολικών.

Επίσης διά της αυτής Διαταγής διετάχθησαν οι Ν.Δ. ΒΟΛΟΥ και Ν.Δ.Δ.Ε όπως απαγορεύσωσιν κατά την νύκτα και κατά την ανωτέρω περίοδον πάσαν κίνησιν πλωτών σκαφών διά μέσου των αναφερθεισών περιοχών.

Το Σχέδιον τούτο περιπολιών διετηρήθη καθ' όλην την διάρκειαν της επιχειρήσεως διά των διατεθέντων ως εις παραγρ. 3 εδαφ. ε΄ σημειούται, 12 Περιπολικών κατανεμηθέντων ανά 6 εις εκάστην Ναυτικήν Διοίκησιν.

γ) Η οργάνωσις της Διοικήσεως

Ο Αρχηγός του Στόλου έχων την διεύθυνσιν των επιχειρήσεων από Ναυτικής πλευράς εγκατεστάθη μετά του Επιτελείου του (Επιχειρήσεων) κατά μεν το διάστημα Δ-10 μέχρι Δ ημέρας, μεν ήτοι από 5 Απριλίου μέχρι 15 Απριλίου, εις την ΝΑΥΤΙΚΗΝ ΔΙΟΙΚΗΣΙΝ ΒΟΛΟΥ (εις Βόλον) από δε της 15ης Απριλίου μέχρι πέρατος της επιχειρήσεως Χαραυγής εις την ΝΑΥΤΙΚΗΝ ΔΙΟΙΚΗΣΙΝ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ (εις Πάτρας) ενασκών την διοίκησίν του προς τα υπ' αυτόν πλοία και Υπηρεσίας εκ των Ναυτικών τούτων Διοικήσεων, αι οποίαι είχον υπαχθή υπό τας διαταγάς του. Επί τω σκοπώ της εκπληρώσεως της αποστολής του ταύτης του Α.Σ. η Ναυτική Διοίκησις Βόλου και η Ναυτική Διοίκησις Πατρών ενισχύθησαν διά φορητών σταθμών ασυρμάτου εις τρόπον ώστε το καταρτισθέν από κοινού μετά του Στρατού Σχέδιον διαβιβάσεων ΑΣΤΗΡ να είναι δυνατόν να εφαρμοσθή πλήρως. Επίσης ενισχύθησαν τα Γραφεία Επιχειρήσεων των Ναυτικών τούτων Διοικήσεων διά προσωπικού του Αρχηγείου Στόλου διά να δύνανται να ανταποκριθούν προς τας απαιτήσεις της επιχειρήσεως.

Ομοίως διά την καλυτέραν ενάσκησιν της διοικήσεως κατά την συνδεδυασμένην ταύτην επιχείρησιν και την αποδοτικωτέραν συνεργασίαν Στρατού και Ναυτικού εγκατεστάθη εγκαίρως προ της ενάρξεως της επιχειρήσεως από της 12ης Απριλίου παρά τω Στρατηγείω του Α΄ΣΣ (ΛΑΜΙΑ). Προκεχωρημένον κλιμάκιον του Αρχηγού του Στόλου (ΠΚΑΣ) εκ δύο ανωτέρων Αξ/κών του Ναυτικού μετά φορητού σταθμού Α/Τ. Εκ παραλλήλου προς την ενέργειαν ταύτην και διά τον αυτόν σκοπόν επεβιβάσθησαν εις έκαστον των Αντιτορπιλλικών (πλοίων Υποστηρίξεως) προ του απόπλου των εκ Ν/θμου ανά

εις εκ των ειδικώς επί του ΑΒΕΡΩΦ εκπαιδευθέντων εις το Ναυτικόν πυροβολικόν ξηράς μετά φορητού σταθμού ξηράς (SQR694) και χειριστού)

Το Π.Κ.Α.Σ παρέμεινε παρά τω Στρατηγείω του Α΄ΣΣ (εις Λαμίαν) μέχρι λήξεως και της επιχειρήσεως ΟΡΘΡΥΣ, ήτοι μέχρι μεσημβρίας 2 Ιουνίου.

Μετά την ως άνω οργάνωσιν της διοικήσεως και προς συντονισμόν πλέον των ενεργειών Στρατού και Ναυτικού ερρυθμίσθη διά Διαταγής του Αρχηγού του Στόλου όπως από πρωίας της 15ης Απριλίου αποστέλλονται εκατέρωθεν (αφ' ενός Αρχηγείον Στόλου και Ναυτικού Διοικητού αφ' ετέρου Στρατηγείον και Μεραρχίαι Α΄ΣΣ) ημερησίως συνοπτικά Δελτία επιχειρήσεων και κινήσεων, ανεξαρτήτως των εκτάκτων, εις τρόπον ώστε να δύναται:

Το Π.Κ.Α.Σ (ΣΤΡΑΤΟΣ) να τηρή την Ναυτικήν τακτικήν υποτύπωσιν των κινήσεων και αποστολών των Ναυτικών μονάδων (Περιπολίαι, βολαί, παράκτιος, υποστήριξις κ.λ.π)

Αι Ν.Δ ΒΟΛΟΥ, Ν.Δ.Δ.Ε και τα ΑΝΤΙΤΟΡΠΙΛΛΙΚΑ υποστηρίξεως (ΝΑΥΤΙΚΟΝ) να δύνανται να τηρούν την Στρατιωτικήν υποτύπωσιν των κινήσεων, των αντικειμενικών σκοπών των απαιτήσεων των Στρατιωτικών τμημάτων.

Επιπροσθέτως ο Αρχηγός του Στόλου διά της Διαταγής του ΔΕΣ/1 ανέθεσε τα καθήκοντα του ΝΔΟΜ (Διοικητού οργανώσεως και εκτελέσεως της θαλασσίας μεταφοράς της Στρατιωτικής δυνάμεως) κατά την πρώτην φάσιν εις τον Διοικητήν του Κ.Ε.Σ.Ε., τα δε καθήκοντα του ΔΟΥ (Διοικητού ομάδος πλοίων υποστηρίξεως) εις τον Κυβερνήτην ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΗ. ΝΔΟΜ και ΔΟΥ εξέδοκαν τας ειδικάς διαταγάς των

6. <u>ΔΕΥΤΕΡΑ ΦΑΣΙΣ</u>

Κατά ταύτην αρξαμένην από της 15ης Απριλίου έδει ο Στρατός έχων ήδη αναπτυχθή επί καθορισμένης γραμμής να κινηθή προς Νότον (διεύθυνσις Κορινθιακού κόλπου), προς Νοτιοδυτικά (διεύθυνσις Πατραϊκού κόλπου) και Νοτιοανατολικά (διεύθυνσις Μαλιακού και Ευβοϊκού) σαρώνων και εξοντώνων τα συμμοριακά συγκροτήματα και έτι πλέον ωθών αυτά προς την θάλασσαν ίνα τεθούν υπό τον έλεγχον του Ναυτικού πυροβολικού. Από Ναυτικής πλευράς αι κινήσεις εξειλίχθησαν ως ακολούθως:

α) Κατανομή των πλοίων κατά τομείς και γενικαί ενέργειαί των.

Η ομάς των πλοίων υποστηρίξεως Κορινθιακού αποτελεσθείσα εκ των Αντιτορπιλλικών ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΗΣ, ΑΣΤΙΓΞ, και ΜΙΑΟΥΛΗΣ υπό την διοίκησιν του Κυβερνήτου του πρώτου ανέλαβε τους τομείς επιτηρήσεως από ώρας 1200 της Δ-2 ημέρας (13 Απριλίου) ως ακολούθως.

ι/ ΜΙΑΟΥΛΗΣ Δυτικόν τομέα ήτοι ακτάς από εκβολών ΜΟΡΝΟΥ μέχρι νησίδος ΠΡΑΣΟΥΔΙ (μεσημβρινός 21ο 50Α μέχρι μεσημβρ. 22ο07Α)

ιι/ ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΗΣ. Κεντρικόν τομέα ήτοι ακτάς από νησίδος ΠΡΑΣΟΥΔΙ μέχρι ακρωτηρίου ΑΝΔΡΟΜΑΧΗ (μεσημβρ. 22ο07Α μέχρι μεσ. 22ο 24Α)

ιιι/ ΑΣΤΙΓΞ. Ανατολικόν τομέα ήτοι ακτάς από ακρωτηρίου ΑΝΔΡΟΜΑΧΗ μέχρις ακρωτηρίου ΒΕΛΑΝΙΔΙΑ (μεσημ. 22ο 24Α μέχρι μεσημ. 22ο41Α) Τα ανωτέρω Αντιτορπιλλικά συνδεθέντα διά Α/Τ εγκαίρως μετά των αντιστοίχων Μεραχιών (ΜΙΑΟΥΛΗΣ-Χ ΜΕΡΑΡΧΙΑ, ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΗΣ-ΙΧ ΜΕΡΑΡΧΙΑ,ΑΣΤΙΓΞ-Ι ΜΕΡΑΡΧΙΑ) και των προς τας ακτάς κινουμένων Στρατιωτικών τμημάτων παρέμεινον εις τους τομείς των (με μικράς αλλαγάς) μέχρι πέρατος επιχειρήσεως ΧΑΡΑΥΓΗ, εκτελέσαντα τας αιτηθείσας αποστολάς του Στρατού. Το Αντιτορπιλλικόν ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΗΣ λόγω ανωμαλίας εις τα ψυγεία του αντεκατεστάθη από πρωίας 7/5 διά του Αντιτορπιλλικού ΑΔΡΙΑΣ.

Το αντιτορπιλλικόν ΚΑΝΑΡΗΣ ορισθέν ως πλοίον υποστηρίξεως ΜΑΛΙΑΚΟΥ ομοίως από ώρας 0001 της Δ ημέρας (15 Απριλίου) ανέλαβεν την θέσιν του εις τον τομέα του έναντι όρους Καλλιδρόμου (δυτικώς μεσημβρινού 22ο50Α) επιτηρών την περιοχήν από ΑΤΑΛΑΝΤΗΣ μέχρι ΒΟΛΟΥ, εγκαίρως και τούτο δικτυωθέν μετά του αντιστοίχου Στρατιωτικού τμήματος και εκτελέσαντος αιτηθείσας υπ' αυτού αποστολάς.

Λεπτομέρειαι και στοιχεία της δράσεως των Αντιτορπιλλικών εμφαίνονται εις το Μέρος ΙΙΙ του παρόντος Κεφαλαίου.

β/ Αποβατική δύναμις μεταγγίσεως

Τα Αρματαγωγά ΠΗΝΕΙΟΣ και ΑΛΙΑΚΜΩΝ μετά πέρας Στρατιωτικών μεταφορών κατέπλευσαν από 18ης Απριλίου εις Ναύπακτον και παρέμειναν αυτόθι μέχρι πέρας της επιχειρήσεως ίνα ώσιν έτοιμα εις πρώτην ζήτησιν διά μετάγγισιν και μεταφοράς Στρατιωτικών τμημάτων από της μιάς περιοχής εις ετέραν αναλόγως της εξελίξεως των επιχειρήσεων και της εν γένει τακτικής καταστάσεως.

Ομοίως προς τον αυτόν σκοπόν κατέπλευσαν εις ΙΤΕΑΝ από της 19ης Απριλίου τα Αρματαγωγά ΣΤΡΥΜΩΝ και ΣΑΜΟΣ παραμείναντα αυτόθι εν αναμονή περαιτέρω διαταγών.

Ομοίως διά τους αυτούς λόγους παρέμεινον κατά την διάρκειαν της επιχειρήσεως εν Βόλω, τα Αρματαγωγά ΑΛΦΕΙΟΣ και ΑΞΙΟΣ

III. ΑΠΟΣΤΟΛΑΙ ΤΩΝ ΑΝΤΙΤΟΡΠΙΛΛΙΚΩΝ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΣ ΤΩΝ

11. Τα Αντιτορπιλλικά υποστηρίξεως του Στρατού εις τας περιοχάς ΚΟΡΙΝΘΙΑΚΟΥ και ΜΑΛΙΑΚΟΥ αναλαβόντα τας θέσεις εις τους τομείς επιτηρήσεώς των εγκαίρως προ της ενάρξεως της επιχειρήσεως κατά τα λεπτομερέστερον εις την προηγουμένην παραγρ. 6 εκτεθέντα εξετέλεσαν απάσας τας αιτηθείσας αποστολάς υπό των Στρατιωτικών τμημάτων μετά των οποίων διά των σταθμών Α/Τ είχον συνδεθή κατά τρόπον επιτυχή και λίαν ικανοποιητικόν, ως εξάγεται εξ αυτών τούτων των εκθέσεων των Διοικητών των Μεραρχιών μεθ' ών τα πλοία συνειργάσθησαν.

Η συμβολή όμως των Αντιτορπιλλικών τούτων ήτο ουσιαστική και εις μίαν άλλην φάσιν του αγώνος. Κατά την διάρκειαν της επιχειρήσεως ΧΑΡΑΥΓΗ εις την Ρούμελην, η συμμοριακή δύναμις Πελοπονήσου είχεν εντείνει την όρασίν της εις τας βορείους παρακτίους περιοχάς της και ιδιαίτατα εις την παράκτιον περιοχήν Αιγαλείας και Ήλιδος, τόσον προς αντιπερισπασμόν όσον και ίνα επωφελουμένη της αδυναμίας αποστολής Στρατιωτικών ενισχύσεων καταλάβει πόλεις διά λόγους ηθικούς.

Επανειλημμένως τα Αντιτορπιλλικά Κορινθιακού ευρισκόμενα εγγύς των Βορείων ακτών Πελοπονήσου διά του πυρός των αναχαίτησαν επιθέσεις των συμμοριτών ιδία κατά ΔΙΑΚΟΦΤΟΥ ΑΚΡΑΤΑΣ ΑΙΓΙΟΥ ΠΑΤΡΩΝ.

Κατωτέρω δίδεται μία γενική εικών της δράσεως εκάστου των Αντιτορπιλλικών, παραλειπομένων άλλων δευτερευούσης φύσεως αποστολών των, ως η εκτέλεσις αποκλεισμού παραλίων, νηοψιών και αποβάσεως μικρών ενόπλων τμημάτων προς συλλογήν πληροφοριών.

Τα πλοία εξετέλεσαν τας βολάς βομβαρδισμού και υποστηρίξεως βάσει των αιτήσεων των αντιστοίχων Μεραρχιών και Ταγμάτων μετά των οποίων είχον δικτυωθή διά σταθμών Α/Τ.

12. ΑΝΤΙΤΟΡΠΙΛΛΙΚΟΝ ΜΙΑΟΥΛΗΣ

α) Λεπτομέρειαι βολών βομβαρδισμού του πλοίου κατά τας επιχειρήσεις.

1. Την 23ην Απριλίου 1948 και μεταξύ των ωρών 1625-2127 εγένετο έμμεσος βολή βομβαρδισμού εναντίον συγκεντρώσεως συμμοριτών εις Υ030100 και Υ0510 (Περιοχή ΔΡΑΜΠΑΛΑ-ΣΒΕΔΙΚΟΣ). Αι αποστάσεις βολείς ήσαν 15080 υάρδες και 14850 υάρδες του πλοίου όντος αγκυροβολημένου εις ΤΟΙΖΩΝΙΑ. Μετά την ογδόην βολήν ήρξατο κλιμάκιον άνω ανά 500 υάρδας μέχρι της αποστάσεως 12500 υάρδες. Η βολή ήτο διευθυνομένη με ενδιάμεσον σταθμόν ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΗΝ κατά τας Στρατιωτικάς δε πληροφορίας υπήρξεν ακριβής και αποτελεσματική. Εναντίον των ανωτέρω στόχων εβλήθησαν 26 Σ.φ.ε. 4'' ημερινά βομβαρδισμού με Πσ 230.

2. Την 1ην Μαΐου 1948 και μεταξύ των ωρών 1535-1557 εγένετο έμμεσος βολή βομβαρδισμού άνευ παρατηρήσεως εις Δ160585 και Δ150605 (ΠΕΡΙΘΩΡΙ, ΡΑΧΩΒΑ Νοτίως ΑΚΡΑΤΑΣ). Αι αποστάσεις βολής ήσαν 16300 υάρδες και 14550 του πλοίου όντος αγκυροβολιμένου εις όρμον ΑΚΡΑΤΑΣ. Εναντίον των ανωτέρω στόχων εβλήθησαν ανά 10 Σ.Φ.ε. 4¨ημερινά βομβαρδισμού Πσ 230 εις πέντε ταχείας ομοβροντίας.

3. Την 1ην Μαΐου 1948 και μεταξύ των ωρών 2004-2010 εγένετο έμμεσος βολή βομβαρδισμού άνευ παρατηρήσεως εις 851770 (εις τομέα ΚΟΥΝΙΝΩΝ 10 χιλιόμετρα Νοτίως ΑΙΓΙΟΥ). Η απόστασις της βολής ήτο 13150 υάρδες του πλοίου όντος αγκυροβολιμένου εις ΑΙΓΙΟΝ. Εναντίον του ως άνω στόχου εβλήθησαν 10 Σ.Φ.ε.4¨ημερινά βομβαρδισμού Πσ230, εις σειράν εκ 5 ταχειών ομοβροντιών.

4. Την 2αν Μαΐου 1948 και περί ώραν 2355 εγένετο έμμεσος βολή βομβαρδισμού άνευ παρατηρήσεως εις 658115 (ΒΑΛΙΚΗ, Ορος Μακρυά ΡΑΧΗ Βορ.). Η απόστασις της βολής ήτο 10950 υάρδες του πλοίου διατηρούντος την θέσιν του διά κινήσεων των μηχανών. Εναντίον του ως άνω στόχου εβλήθησαν 12 Σ.Φ.ε.4¨ημερινά βομβαρδισμού εις σειράν εξ 6 ταχειών ομοβροντιών.

5. Την 3ην Μαΐου και περί ώραν 0045 εγένετο έμμεσος βολή βομβαρδισμού άνευ παρατηρήσεως εις Δ145605 και Δ160585 (ΡΑΧΩΒΑ, ΠΕΡΙΘΩΡΙ, Βορ. Ακταί Πελοπονήσου). Αι αποστάσεις βολής ήσαν 16300 υάρδες και 14550, του πλοίου όντος αγκυροβολιμένου εις όρμον ΑΚΡΑΤΑΣ. Έκαστος των ανωτέρω στόχων εβλήθη διά 6 Σ.Φ.ε 4'' ημερινά βομβαρδισμού Πσ230 εις σειράν εκ τριών ταχειών ομοβροντιών.

6. Την 3ην Μαΐου 1948 και περί ώραν 0340 εγένετο έμμεσος βολή βομβαρδισμού άνευ παρατηρήσεως εις 854777, 878767 και 860832 (τομεύς ΚΟΥΝΙΝΩΝ, Μονή Αγίου ΙΩΑΝΝΟΥ ΛΟΠΕΣΙΣ, Βορ. Ακταί Πελοπονήσου). Αι αποστάσεις βολής ήσαν αντιστοίχως 14600 υάρδες 13300 και 11100 υάρδες του πλοίου όντος αγκυροβολημένου εις όρμον ΑΙΓΙΟΥ. Εναντίον των ως άνω στόχων εβλήθησαν 24 Σ.Φ.ε4¨ημερινά βομβαρδισμού Πσ230. Έκαστος δε εξ αυτών εβλήθη αντιστοίχως εκ σειράς εξ 6, εξ 6 και εκ 12 ταχειών ομοβροντιών.

7. Την 4ην Μαΐου 1948 και περί ώραν 0050 εγένετο άμεσος βολή ελαφρού οπλισμού του στόχου μη όντος ορατού λόγω του σκότους, (τομεύς ΔΙΑΚΟΦΤΟΥ, Ορος Αγία ΕΙΡΗΝΗ, Βορ. Ακταί Πελοπονήσου). Η βολή εγένετο εξ αποστάσεως 1500-2500 υαρδών του πλοίου διατηρούντος την θέσιν του διά κινήσεων των μηχανών. Ο στόχος υπεδεικνύετο διά τροχιοδεικτικών βλημάτων και φωτοβολίδων ριπτομένων εκ της φρουράς του χωρίου και της Α/Φ 1221 ευρισκομένης πλησίον της ακτής. Εναντίον των ως άνω στόχων εβλήθησαν α) 3 Σ.Φ. φ.4¨ β) 50 Σ.Φ.τ. 40 χιλ. ΠΟΜ-ΠΟΜ γ) 50 Σ.Φ.τ.ε 40 χιλ. ΠΟΜ-ΠΟΜ δ) 30 Σ.Φ. πράσινα ΕΡΛΙΚΟΝ ε) 45 Σ.Φ κόκκινα ΕΡΛΙΚΟΝ.

8. Την 4ην Μαΐου 1948 και περί ώραν 1145 εγένετο έμμεσος βολή βομβαρδισμού άνευ παρατηρήσεως εις 9073 (περιοχή ΜΑΥΡΙΚΙΟΥ, Βόρ. ακταί Πελοπονήσου). Η βολή εγένετο εξ αποστάσεως 15250 υαρδών του πλοίου όντος αγκυροβολημένου εις όρμον ΑΙΓΙΟΥ. Εναντίον του ως άνω στόχου εβλήθησαν 10 Σ.Φ.ε 4¨ ημερινά βομβαρδισμού πσ 230 εις σειράν εκ 5 ταχείων ομοβροντίων.

β) <u>Στοιχεία πλου και καταναλώσεις</u>

9. Κατά το διάστημα της παραμονής του πλοίου εις την ζώνην της επιχειρήσεως ΧΑΡΑΥΓΗΣ ήτοι από 13 Απριλίου μέχρι 11 Μαΐου το πλοίον ευρίσκετο εν πλω 225 ώρας, εις ημισείας ώρας ετοιμότητα 447 ώρας, διήνυσε 2250 μίλλια και κατηνάλωσε πετρέλαιον 560 τόννους.

10. Συνολικώς κατηνάλωσε κατά την επιχείρησιν τα ακόλουθα πυρομαχικά.
117 Σ.Φ.ε. 4´´ ημερινά βομβαρδισμού Πσ 230
3 Σ.Φ.ε 4'' Πσ 207
50 Σ.Φ.τ. 40 χιλ. ΠΟΜ-ΠΟΜ
50 Σ.Φ.τ.ε 40 χιλ. ΠΟΜ-ΠΟΜ
30 Σ.Φ Πράσινα 20 χιλ. ΕΡΛΙΚΟΝ
45 Σ.Φ κόκκινα 20 χιλ. ΕΡΛΙΚΟΝ.

13. ΑΝΤΙΤΟΡΠΙΛΛΙΚΟΝ ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΗΣ

α) Λεπτομέρειαι βολών βομβαρδισμού του πλοίου τούτου κατά τας επιχειρήσεις.

1. Την 19ην Απριλίου και μεταξύ ωρών 1440-1450 εγένετο βολή κατά συγκεντρώσεως συμμοριτών κατεχόντων υψώματα θέσεων ΡΑΧΩΒΑ Δ075670 ΣΑΡΑΝΤΑΠΗΧΟΝ Δ185585. Εβλήθησαν ανά 8 βολαί Σ.Φ.ε των 4¨καθ' εκάστης θέσεως.

Βολή έμμεσος μετά εκτρεπομένης διόπτρας και φυσαλίδος βομβαρδισμού άνευ παρατηρήσεως εκ μέσης αποστάσεως 13000-14000 υάρδες. Πλοίον αγκυροβολημένον εις όρμον ΑΚΡΑΤΑΣ.

Αποτελέσματα βολής εκ πληροφοριών της Στρατιωτικής Διοικήσεως ικανοποιητικά.

2. Την 23ην Απριλίου και μεταξύ ωρών 1345-1255 εγένετο βολή κατά συμμοριακής δυνάμεως κατεχούσης ΔΡΑΜΠΑΛΑΝ/Υ 048088. Εβλήθησαν συνολικώς 48 βλήματα Σ.Φ.ε των 4''.

Βολή έμμεσος εκ μέσης αποστάσεως 15500 υάρδες δι' εκτρεπομένης διόπτρας και φυσαλίδος βομβαρδισμού μετά παρατηρήσεως της βολής εκ παρατηρητηρίου ξηράς. Πλοίον ηγκυροβολημένον εις όρμον ΕΡΑΤΕΙΝΗΣ.

Εσημάνθη υπό της αιτησάσης την βολήν Στρατιωτικής μονάδος αποτελέσματα ικανοποιητικά.

3. Την 24ην Απριλίου και μεταξύ ωρών 0835-0840 εγένετο βολή κατά ΑΙΓΙΤΙΟΥ (Υ.050105) κατά συγκεντρώσεων συμμοριτών εκ μέσης αποστάσεως 17600 υάρδες του πλοίου όντος ηγκυροβολημένου εις όρμον ΕΡΑΤΕΙΝΗΣ. Εβλήθησαν συνολικώς 25 βλήματα Σ.Φ.ε των 4¨.

Σύστημα και είδος βολής ως και αποτελέσματα ταύτης, ως κατά τον βομβαρδισμόν προηγουμένου εδαφίου.

4. Την 28ην Απριλίου και μεταξύ ωρών 0133 έως 0250 εγένετο βολή κατά των θέσεων ΚΑΡΟΥΤΙΑ (Υ.135138) και (Υ.142105) κατεχομένων υπό συμμοριτών προς υποστήριξιν Στρατιωτικού τμήματος κινουμένου προς ανακατάληψιν των. Εβλήθησαν κατά της πρώτης των θέσεων 12 και κατά της δευτέρας 14 βλήματα Σ.Φ.ε των 4

Βολή έμμεσος εκ μέσης αποστάσεως 16700 υάρδες δι' εκτρεπομένης διόπτρας και δυσαλίδος εξ όρμου ΙΤΕΑΣ. Αποτελέσματα άγνωστα.

5. Την 2αν Μαΐου και μεταξύ των ωρών 0105-0110 βολή εγγύς προστασίας στρατιωτικών τμημάτων εξ αποστάσεως 2700 υάρδες κατά την αποβατικήν επιχείρησιν εις κόλπον ΙΤΕΑΣ. Εβλήθησαν συνολικώς 120 Σ.Φ.ε. και Σ.Φ.τ. πολυβόλου ΕΡΛΙΚΟΝ και 130 σύνθετα φυσίγγια μάχης πολυβόλου ΤΟΜΣΟΝ. Αποτελέσματα ικανοποιητικά.

6. Την 5ην Μαΐου και ώραν 2005 εις ύψωμα δυτικώς ΑΝΩ ΠΛΑΤΑΝΟΥ βολή εκφοβιστική κατά φυλακίου συμμοριτών. Εβλήθησαν εκ μέσης αποστάσεως 2100 υάρδες 27 Σ.Φ.ε και Σ.Φ.τ πολυβόλου ΕΡΛΙΚΟΝ.

β) Στοιχεία πλού και καταναλώσεις

7. Κατά το διάστημα της παραμονής του πλοίου εις την ζώνην της επιχειρήσεως ΧΑΡΑΥΓΗ ήτοι από 13 Απριλίου μέχρι 9 Μαΐου το πλοίον ευρίσκετο εν πλω 219ω 32λ, διήνυσε 19145 μίλλια και κατηνάλωσε πετρέλαιον 552 τόν.

8. Συνολικώς κατηνάλωσε κατά την επιχείρησιν
5 Σ.Φ.ε. 4'' Πσ 211
123 Σ.Φ.ε. ¨ Πσ 230
98 Σ.Φ.ε. Πολυβόλου ΕΡΛΙΚΟΝ
49 Σ.Φ. τρ. -//- -//-
130 σύνθετα φυσίγγια οπλοπολυβόλου ΤΟΜΣΟΝ.

14. ΑΝΤΙΤΟΡΠΙΛΛΙΚΟΝ ΑΣΤΙΓΞ

α) Λεπτομέρειαι βολών βομβαρδισμού του πλοίου τούτου κατά τας επιχειρήσεις

1. Αίτησις βολής βομβαρδισμού άνευ παρατηρήσεως κατά συμμοριακής δυνάμεως συμφώνως αιτήσεως Α΄ Μεραρχίας. Ως στόχος ελήφθη η θέσις (Υ.147177) ήτις είναι το κέντρον της εν σχήματα τριγώνου περιοχής (140180-155179-150170). Η βολή εξετελέσθη ώραν 2230 της 26ης Απριλίου εκ της θέσεως (Υ.251037) με τα εξής στοιχεία βολής.

Διεύθυνσις επιπέδου βολής ΑΖλ 319ο - οριζοντία απόστασις 19000 υάρδες και γωνία θέσεως 3ο 37ο. Συνολική διόρθωσις 350 υάρδες. Λόγω δε της μεγάλης αποστάσεως η βολή εξετελέσθη με το μέγιστον βεληνεκές 19400 υάρδες. Η διασπορά διά την απόστασιν του στόχου είναι 1250Χ450 ήτις καλύπτει ολόληρον την δοθείσαν περιοχήν. Η βολή εξετελέσθη διά της φυσαλίδος και μεταβιβάσεως των σχετικών διοπτεύσεων εις τον κατευθυντήρα τηλ/κώς εκ του επαναλήπτου γυροπυξίδος άνω γεφύρας.

Αριθμός βληθέντων βλημάτων 24 Σ.Φ.ε 4¨ Πσ 230.

2. Την 3/5 εξετελέσθη βομβαρδισμός κατά συγκεντρώσεως συμμοριτών εις θέσιν (Δ.613833) από θέσεως (Δ.549830). Στοιχεία βολής. Διεύθυνσις επιπέδου βολής 083. Οριζοντία απόστασις 7000 υάρδες, γωνία θέσεως 4ο 21΄. Συνολική διόρθωσις 250 υάρδες απόστασις πυροβόλων 9900 υάρδες. Αριθμός βληθέντων βλημάτων 101 Σ.Φ.ε. 4΄΄ Πσ 230. Η βολή εξετελέσθη κατά τον περιγραφέντα εις προηγουμένην παραγρ. η παρατήρησις από αεροσκάφους.

β) Αποβατικαί επιχειρήσεις

ΑΣΤΙΓΞ εξετέλεσε ίνα υποβοηθήση το έργον των δρώντων εις τον τομέα του τμημάτων Στρατού μίαν σειράν αποβατικών επιχειρήσεων άλλας αυτοβούλως και άλλας εν συνεργασία μετά των κατά τόπους Στρατιωτικών διοικήσεων ως ακολούθως.

1. Ώραν 1400 της 16ης Απριλίου. Αποβίβασις εις την ελεγχομένην υπό των συμμοριτών κωμόπολιν ΑΝΤΙΚΥΡΑ του αποβατικού του αγήματος προς έλεγχον του παρακτίου οδικού δικτύου και συγκέντρωσιν πληροφοριών. Οργάνωσις μετά του Δ/τού Λόχου περιοχής ΑΝΤΙΚΥΡΩΝ ενιαίας αμύνης.

2. Ώραν 0800 της 27ης Απριλίου. Αποβίβασις μικρού ενόπλου τμήματος εις ΑΣΠΡΑ ΣΠΙΤΙΑ και επαφήν με τον Διοικητήν περιοχής προς κατάστρωσιν σχεδίου παρεμποδίσεως διαφυγής των συμμοριτών εκ του παρακτίου οδικού δικτύου ΙΤΕΑ-ΑΝΤΙΚΥΡΑ-ΑΣΠΡΑ ΣΠΙΤΙΑ, καθ’ όσον πληροφορίαι έφερον ταύτην ως επικειμένην κατά την νύκτα.

3. Την μεσημβρίαν Πέμπτης 6ης Μαΐου επέστρεψεν εκ νέου εις ΑΣΠΡΑ ΣΠΙΤΙΑ ο αποχωρήσας προ ημερών Λόχος Πεζικού καθ’ όσον πληροφορίαι ασφαλείς έφερον ότι συμμοριακή δύναμις πιεζομένη υπό του Στρατού συνεκεντρούτο εις τα πέριξ υψώματα με προθέσεις διόδου των προς δυσμάς διά του αναφερθέντος παρακτίου οδικού δικτύου. Το κοινόν Σχέδιον ενεργείας ΑΣΤΙΓΓΟΣ-ΛΟΧΟΥ, εφαρμοσθέν επί σειράν ημερών προέβλεπεν αυστηράν επαγρύπνησιν της παρακτίου περιοχής υπό του πλοίου του προβολέως του και ιδία κατά την νύκτα.

4. Ώραν 1400 της 7ης Μαΐου ΑΣΤΙΓΞ μετέφερεν εξ όρμου ΑΣΠΡΑ ΣΠΙΤΙΑ δύο Διμοιρίας και τας απεβίβασεν αιφνιδιαστικώς εις περιοχήν όρμου ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ, ίνα ενταχθώσιν εις το Σχέδιον εκκαθαρίσεως της περιοχής εκείνης υπό του 502 Τάγματος. Περί ώραν 1930 ιδίας ΑΣΤΙΓΞ επανέπλευσεν ΑΣΠΡΑ ΣΠΙΤΙΑ.

5. Ώραν 0500 της Δευτέρας 10 Μαΐου παραλαβών εξ όρμου ΑΣΠΡΑ ΣΠΙΤΙΑ ένα Λόχον πεζικού μετά Διμοιρίας πολυβόλων τους απεβίβασεν περί ώραν 0630 εις ακτήν βορείως ΑΜΠΕΛΟΥ προκειμένου διά ταχείας και αιφνιδιαστικής των κινήσεως καταλάβουν υπερκείμενα υψώματα ΖΑΛΙΤΣΑΣ επικειμένης υπό της Ταξιαρχίας γενικωτέρας επιχειρήσεως ΕΛΙΚΩΝΟΣ.

γ) Στοιχεία πλου και καταναλώσεις

6. Κατά την διάρκειαν της παραμονής του πλοίου εις την ζώνην της επιχειρήσεως ΧΑΡΑΥΓΗ ήτοι από 12 Απριλίου μέχρι 12 Μαΐου (1948) το πλοίον ευρίσκετο εν πλω 193,5 ώρας εν όρμω 502,5, διήνυσεν 1789 μίλλια και κατηνάλωσεν πετρέλαιον 536 τόν.

7. Συνολικώς κατηνάλωσε κατά την επιχείρησιν τα ακόλουθα πυρομαχικά.

34 Σ.Φ.ε. 4'' Πσ 230
50 Σ.Φ.τ. των 20 χιλ. ΕΡΛΙΚΟΝ
50 Σφ. μάχης πολυβόλου ΤΟΜΣΟΝ

15. ΑΝΤΙΤΟΡΠΙΛΛΙΚΟΝ ΚΑΝΑΡΗΣ

α) Λεπτομέρειαι βολών βομβαρδισμού του πλοίου τούτου κατά τας επιχειρήσεις.

1. Ώραν 1710 της 5/5 εβλήθησαν παρατηρητήρια και συγκεντρώσεις συμμοριτών επί υψωμάτων βορείας ΚΑΡΥΑΣ και συγκεκριμένως εβλήθησαν αι θέσεις (Υ.6036) και (Υ.6337) εκ μέσης αποστάσεως, 3500 υαρδών, του πλοίου κρατούντος.

Σύστημα βολής και παρατηρήσεις αυτής, άμεσοι.

Εβλήθησαν 60 βολαί ΠΟΜ-ΠΟΜ. Αποτελέσματα ικανοποιητικά.

2. Ώραν 1050 της 6ης Μαΐου εβλήθη συμμοριακή δύναμις συγκεντρωμένη εις (Υ.6036) και (Υ.5837) εκ μέσης αποστάσεως, 4500 υάρδες, του πλοίου κρατούντος.

Σύστημα βολής και παρατηρήσεις αυτής, άμεσοι.

Εβλήθησαν 19 βολαί 4¨ και 10 ΠΟΜ-ΠΟΜ. Η βολή αύτη κατά πληροφορίας κατοίκων εγγύς πόλεως ΚΑΡΥΑΙ επιτυχής.

β) Αποβατικαί επιχειρήσεις

3. Άμα τη έω της 30ης Απριλίου εγένετο αποβατική επιχείρησις εν όρμω ΓΛΥΦΑ. Απεβιβάσθη εκ του Περιπολικού Φ/Τ δύναμις Χωρ/κής προς προσβολήν, κατά υπαρχούσας πληροφορίας, κρυπτομένης εις τον ορμίσκον τούτον ομάδος συμμοριτών καλώς εξοπλισμένης και εφοδιασμένης διά Σταθμού Α/Τ προτιθεμένης δε να διαπεραιωθή διά πετρελαιοκινήτου εις Βόρειον Ευβοικόν.

Την επιχείρησιν ταύτην εκάλυψεν ΚΑΝΑΡΗΣ.

Η απόβασις εξετελέσθη κανονικώς άνευ όμως αποτελέσματος καθ' όσον η ομάς των ανταρτών μετά του ασυρμάτου και των πυρομαχικών είχεν εσχάτως απομακρυνθή εκείθεν και τραπή εις το εσωτερικόν.

γ) Στοιχεία πλου και καταναλώσεις

4. Κατά την διάρκειαν της παραμονής του πλοίου εις την ζώνην της επιχειρήσεως ΧΑΡΑΥΓΗ ήτοι από 14 Απριλίου μέχρι 8 Μαΐου 1948 το πλοίον παρέμεινεν εν πλω 83ω 14λ, διήνυσε 899 μίλλια και κατηνάλωσε συνολικώς 320 τόν. πετρέλαιον.

5. Συνολικώς κατηνάλωσε τα ακόλουθα πυρομαχικά.
19 Σ.Φ.ε. των 4'' Πσ
70 Σ.Φ.τ. των 40 χιλ. ΠΟΜ-ΠΟΜ.

IV. ΕΙΔΙΚΑΙ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ - ΑΠΟΒΙΒΑΣΕΩΣ ΑΚΤΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Α) Παρατηρήσεις επιβιβάσεως μεταφοράς και αποβιβάσεως.

Κατά την οργάνωσιν και εκτέλεσιν της Στρατιωτικής μεταφοράς επιχειρήσεως ΧΑΡΑΥΓΗ παρετηρήθησαν αι κάτωθι δυσχέρειαι και γεγονότα:

ι. Η υπό μεταφοράν μεγάλη μονάς εδρεύουσα από μακρού εις ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΝ διεξήγαγεν εσχάτως εκκαθαριστικάς επιχειρήσεις και συνεκέντρωσεν τας μονάδας της εκ της

περιοχής επιχειρήσεων μηδέ του Επιτελείου της εξαιρουμένου εις Θασσαλονίκην την παραμονήν της ημέρας επιβιβάσεως.

Αι μονάδες από των σιδηροδρομικών συρμών κατηυθύνθησαν κατ' ευθείαν προς επιβίβασιν χωρίς να παρασχεθή εις ταύτας ο απαιτούμενος χρόνος διά την συγκέντρωσιν και σύνταξίν των εις τμήματα επιβιβάσεως ούτε και διά την αποσυμφόρησιν του υλικού των, άτινα μετεφέρθησαν μετά των τμημάτων ουχί συσκευασμένα.

17. Δεν διετέθη διά την μεταφοράν, ως προέβλεπεν το Σχέδιον το εφεδρικόν Α/Γ ΠΗΓΑΣΟΣ. Τούτο δεν επέδρασεν ουσιαστικώς επί της μεταφοράς εν τούτοις η ύπαρξις εφεδρικού Α/Γ δέον να θεωρείται αναγκαία προς αντιμετώπισιν πιθανής ανωμαλίας εις μεταφοράν της κλίμακος ταύτης.

18. Εις το αρχικόν Σχέδιον προεβλέπετο μεταφορά κτηνών διά φορτηγών πλοίων. Τούτο ετροποποιήθη ως ασύμφορον κατόπιν προτάσεως ΝΔΟΜ και εγκρίσεως Α.Σ. μεταφερθέντων τελικώς των κτηνών διά των Α/Γ. Τούτο είχεν ως συνέπειαν αρκετήν εξοικονόμησιν χρόνου φορτώσεως.

19. Κατά την σύνταξιν των πινάκων επιβιβάσεως και αποβιβάσεως παρετηρήθησαν δυσχέρειαι οφειλόμεναι εις τους κάτωθι λόγους:

α) Η δοθείσα δύναμις των προς επιβίβασιν μονάδων δεν ήτο πλήρως ενημερωμένη προς την πραγματικήν τοιαύτην διότι αι μονάδες ευρίσκοντο εις τας επιχειρήσεις.

β) Κατά την σύνταξιν των πινάκων προσετέθη εις την επιβιβασθησομένην δύναμιν το 615 Τάγμα της 51ης Ταξιαρχίας και αντιστοίχως αφηρέθησαν Μονάδες τροποποιουμένων αναλόγως εκάστοτε των πινάκων.

γ) Τα υλικά των Μονάδων καθωρίσθη ότι θα μεταφερθώσιν επί των οχημάτων επί πλέον δε εκτός οχήματος υλικά εν συνόλω 55 τόννοι (30 τόν. του 615 Τάγματος και 25 τόν. συνολικώς πυρ/κά της Μεραρχίας).

Εν τούτοις παρουσιάσθη μη προβλεφθείσα σημαντική ποσότης υλικών προς μεταφοράν εκτός οχημάτων (περίπου 300 τον.) άνευ καταλλήλου συσκευασίας και ανηκόντων εις υπομονάδας εισέτι (Λόχος). Ταύτα δε απήτησαν χώρους δυσαναλόγους προς το βάρος των.

δ) Μετά την σύνταξιν των πινάκων επήλθον αλλαγαί εις τα πλοία λόγω του οποίου παρέστη ανάγκη αναπροσαρμογής και ανασυντάξεως ενίων πινάκων.

20. Αξ/κοί φορτώσεως Στρατού δι' έκαστον πλοίον δεν διετέθησαν λόγω απουσίας των μονάδων εις τας επιχειρήσεις μέχρι του χρόνου επιβιβάσεως, τα καθήκοντά των δε εξετελέσθησαν υπό των επί κεφαλής των τμημάτων επιβιβάσεως εκάστης μονάδος. Επιπροσθέτως την επιβίβασιν των μονάδων επέβλεψαν οι αρχηγοί Β΄ και Γ΄ κλάδου Μεραρχίας και 35 και 37ης Ταξιαρχιών.

21. Επί της φορτώσεως των Α/Γ διά κτηνών εξήχθη ότι με το εφαρμοσθέν σύστημα προσδέσεως κτηνών η ικανότης εκάστου Α/Γ προς μεταφοράν κτηνών περιορίζεται εις 110 διά τα ατμήλατα Α/Γ και 140 διά τα τύπου ΣΑΜΟΣ. (Χρειάζεται επί του σημείου τούτου ακόμη πείρα προς εξαγωγήν τελικού συμπεράσματος).

22. Τινά εκ των φορτηγών των διατεθέντων διά προσωπικόν ως ο ΣΤΕΦΑΝΟΣ-ΚΑΣΤΟΡΙΑ-ΣΚΡΑ, δεν είχον ουδεμίαν ευκολίαν ενδιαιτήσεως ως αποχωρητήρια, μαγειρεία, σκηνάς κλπ.

23. Κατά την επιβίβασιν παρουσιάσθη χρονοτριβή και ανωμαλία κατά την παράδοσιν υπό των Στρατιωτών του ατομικού οπλισμού εις τας αποθήκας των πλοίων. Πιθανόν αι διαθέσεις του Στρατού προς παράδοσιν του οπλισμού εις τας αποθήκας κατά την επιβίβασιν να διίστανται προς τας διαταγάς Ε.Ν.

24. Παρετηρήθη η έλλειψις σωσιβίων εις τινά των φορτηγών μη ανταποκρινομένων προς τον αριθμόν των επιβιβαζομένων. Συνεπληρώθησαν εν μέρει δι' αριθμού εκ των Α/Γ.

25. Η ενημέρωσις των Κυβερνητών και Πλοιάρχων προ του απόπλου της νηοπομπής καθ' όν τρόπον και χρόνον εγένετο απεδείχθη λίαν επωφελής, των περί πλού οδηγιών εκτελεσθεισών μετ' ακριβείας.

26. Επιβάλλεται κατά τον πλουν επί των μεταφορικών πλοίων η εκτέλεσις γενικών γυμνάσιων ασφαλείας συμμετεχούσης και της Στρατιωτικής δυνάμεις.

27. Η εις την αυτήν νηοπομπήν ένταξις πλοίων ταχύτητος 14 και 8 μιλλίων αποδειχθέντων κατά τον πλουν ακόμη βραδυτέρων απεδείχθη ασύμφορος τόσον διότι ο πλους ηδύνατο να εκτελεσθή πολύ συντομώτερον επ' ωφελεία της ασφαλείας όσον και διά την μη ταλαιπωρίαν των επιβαινόντων Στρατιωτών.

28. Δεν ετηρήθησαν οι πίνακες αποβάσεως εις ΣΤΥΛΙΔΑ δι' ο και παρετηρήθη καθυστέρησις 34λ εις το προβλεφθέν πρόγραμμα παρά τα διατεθέντα 4 ΑΠΕ επί πλέον.

Επίσης εις ΑΓΙΑΝ ΜΑΡΙΝΑΝ αντί του προπλεομένου Α/Γ ΑΛΦΕΙΟΣ εις το πρώτον κύμα επλεύρισεν εις την κεντρικήν προβλήτα το Α/Γ ΑΞΙΟΣ.

29. Η εκφόρτωσις των υλικών θα συνετελείτο εις βραχύτερον χρόνον εάν εκ μέρους της αρμοδίας Στρατιωτικής αρχής της περιοχής ΜΑΛΙΑΚΟ διετίθεντο τα αναγκαία οχήματα. Το λασπώδες του εδάφους του χώρου αποβιβάσεως εκ της συνεχούς βροχής την προτεραίαν και την πρωίαν της αποβιβάσεως παρεκώλυσεν την κυκλοφορίαν και κίνησιν των οχημάτων.

30. Οι ακτονόμοι δεν ετήρησαν πλήρη στοιχεία των χρόνων ενάρξεως και λήξεως εκφορτώσεως ενός εκάστου πλοίου.

Β) Προτάσεις επί της επιβιβάσεως μεταφοράς και αποβιβάσεως

31. Πρός θεραπείαν των ανωτέρω παρατηρήσεων προτείνονται τα κάτωθι:

Προκειμένης θαλασσίας μεταφοράς Μ. Μονάδος να διατίθεται εγκαίρως ο απαιτούμενος χρόνος διά την συνεννόησιν και προπαρασκευήν της μεταφοράς μεταξύ του Επιτελείου της μεταφερθησομένης Μ. Μονάδος και των αρμοδίων Ναυτικών Αρχών.

32. Να κοινοποιηθούν κυρίως εις τας Μονάδας Στρατού αι περί καθηκόντων και αρμοδιοτήτων Αξ/κών φορτώσεως Στρατού και σχετικαί διαταγαί της Υπηρεσίας Ναυτικού.

33. Προκειμένου να διατίθενται φορτηγά πλοία ως αποβατικά πρέπει να γίνεται λεπτομερής μελέτη των δυνατοτήτων αυτών αίτινες και να κοινοποιούνται εις αρμοδίους. Εφ' όσον ο χρόνος το επιτρέπει να γίνωνται αι αναγκαίαι μετασκευαί.

34. Κατά την οργάνωσιν των νηοπομπών να περιλαμβάνονται εις εκάστην τούτων πλοία της αυτής περίπου ταχύτητος.

35. Επί της περιοχής αποβάσεως προτείνεται όπως:

α) Η εις το ακραίον ήμυσι της ανατολικής προβλήτος ΑΓΙΑΣ ΜΑΡΙΝΗΣ τοποθετημένη γέφυρα Μπέλεϊ ήτις σήμερον έχει εγκατασταθή προχείρως να τοποθετηθή διά σκυροκονιάματος μονίμως ώστε να μη είναι δυνατή οιαδήποτε μετατόπισις αυτής λόγω προσκρούσεως του καταπέλτου του προδετούντος αποβατικού πλοίου. Εις την περίπτωσιν δε κατά την οποίαν τελικώς το Μηχανικόν Στρατού αφαιρέσει την γέφυραν ταύτην προς χρησιμοποίησιν αλλαχού να κατασκευασθή νέον κατάστρωμα εις το τμήμα τούτο της προβλήτος διά σιδηρών δοκών και ξυλείας.

β) Εφ' όσον πρόκειται να χρησιμοποιείται διά μελλοντικάς Στρατιωτικάς μεταφοράς Στερεάς Ελλάδος η ΑΓΙΑ ΜΑΡΙΝΑ, είναι επιβεβλημένη εκτέλεσις επισκευών τινών των οδικών εξόδων εκ των προβλήτων εις την κυρίαν αρτηρίαν και τον σιδηροδρομικόν Σταθμόν.

γ) Να ποντισθή ο σημαντήρ προσδέσεως Α/Γ ανοικτά της Ανατολικής λιθίνης προβλήτος και κατά τρόπον μόνιμον.

36. Η Μεγάλη μονάς ήτις πρόκειται να υποδεχθή την μεταφερομένην δύναμιν εγκαίρως να προβαίνη εις οργάνωσιν υπηρεσίας κινήσεως και Διοικήσεως όρμων εις λιμένα αποβιβάσεως.

37. Να αποκλεισθή η μεταφορά κτηνών διά φορτηγών πλοίων χρησιμοποιουμένων προς τούτο των Α/Γ εφ' ών γίνουν αι σχετικαί διαρρυθμίσεις διά την ειδικήν ταύτην μεταφοράν και να καθορισθή η ακριβής δυνατότης μεταφοράς κτηνών ενός εκάστου πλοίου.

38. Να καθορίζεται υπό της Μ. μονάδος ήτις πρόκειται να μεταφερθή επακριβώς και το τονάζ των μεταφερθησομένων υλικών ομού μετά της δυνάμεως προσωπικού οχημάτων κτηνών ίνα μη παρατηρούνται ανωμαλίαι κατά την φόρτωσιν.

Τα υλικά ταύτα απαραιτήτως δέον να είναι συσκευασμένα διά την ταχείαν φόρτωσιν και εκφόρτωσιν.

39. Να καταβάλεται μέριμνα εφοδιασμού των διά μεταφοράν διατιθεμένων Εμπορικών πλοίων διά σωσσιβίων αριθμού ίσου προς τους επιβιβασθησομένους.

Γ) Παρατηρήσεις οργανώσεως λιμένος αποβιβάσεως και ακτονομίας

40. Η όλη οργάνωσις της ακτής εδυσχεράνθη μεγάλως συνεπεία καθυστερήσεως της αφίξεως του Συνδέσμου του Α΄ΣΣ όστις εάν ορθώς ηδυνήθημεν να διαπιστώσωμεν εστερείτο πλήρων οδηγιών επί του βασικώς ενδιαφέροντος διά την οργάνωσιν της περιοχής αποβιβάσεως σημείου, ήτοι των προθέσεων όσον αφορά την προώθησιν των αποβιβασθησομένων τμημάτων εντός της περιοχής.

41. Έτεραι σημαντικώς επιβραδυντικαί της αποβιβάσεως αιτίαι υπήρξαν :

α) Η έλλειψις επαρκών μεταφορικών μέσων και ιδία φορτηγών προς αποκόμισιν του υλικού εκ της ακτής και εις αρκετάς περιπτώσεις επαρκούς αριθμού αγγαρειών, ίνα μη επέρχηται συμφόρησις του υλικού εις τας ακτάς.

β) Εν συνεπεία των βροχών τελματοποίησις των εξόδων της ακτής ως και αυτής της ακτής εις ΑΓ. ΜΑΡΙΝΑΝ ήτις εδυσχέραινεν τα μέγιστα την κίνησιν των οχημάτων και προεκάλει συχνοτάτας διακοπάς της κυκλοφορίας λόγω της αποφράξεως των οδών.

γ) Μη τήρησις των αποβατικών κυμάτων συμφώνως προς τους πίνακας αποβάσεως.

42. Κατά την δευτέραν μεταφοράν δεν εσημειώθησαν αι κατά την πρώτην παρουσιασθείσαι δυσχέρειαι. Η αποβίβασις επραγματοποιήθη με λίαν ικανοποιητικόν ρυθμόν εντός χρονικού διαστήματος ολιγώτερον των τεσσάρων ωρών.

43. Κατά την αποβίβασιν εσημειώθησαν τα ακόλουθα κύρια συμβάντα :

α) Γενικώς η προδέτησις και η παραβολή των Α/Γ εις τας προβλήτας λίαν επιτυχής και ταχεία, όλως δε ιδιαιτέρως του Α/Γ ΣΑΜΟΣ.

β) Τα Α/Β εχείρισαν καλώς. Εξαίρεσις το Α/Β 1297 όπερ κατ' αμφοτέρας τας περιπτώσεις προδετήσεώς του εις προβλήτα εν ΑΓ. ΜΑΡΙΝΗ εκτύπησεν την γέφυρα Μπέλεϊ και μετετόπισεν ταύτην εις βαθμόν καθίσταντα επικίνδυνον την χρησιμοποίησίν της δι' αποβίβασιν οχημάτων κατά την δευτέραν μεταφοράν.

γ) Τα ΑΠΕ εχείρησαν πράγματι υποδειγματικά, προκαλέσαντα ενθουσιώδεις κρίσεις των παρακολουθούντων ξένων Αξιωματικών.

δ) Επιτυχής προδέτησις Α/Γ ΑΛΦΕΙΟΣ εις ευπαθή προβλήτα εν νυκτί.

ε) Ταχεία εν νυκτί εκφόρτωσις Α/Γ και μεταφορά εις χώρους συγκεντρώσεως της ακτής και της περιοχής ουδόλως φωτιζομένης.

στ) Βύθισις ναυδέτου προσφάτως ποντισθέντος εγγύς ανατολικής προβλήτος λόγω ελλείψεως στεγανότητος ή κτυπήματος υπό χειρίζοντος πλοίου.

ζ) Άφεσις αγκύρας Ρ/Μ ΑΝΤΑΙΟΣ συνεπεία εμπλοκής της εις κατακείμενον εν τω βυθώ υφάλου εμποδίου.

η) Απώλεια αγκύρας Α/Β 594 συνεπεία αποκοπής συρματοσχοίνου της κατ' άπαρσιν.

Δ) Προτάσεις Ναυτικής Διοικήσεως λιμένος και ακτονομίας

44. Εφοδιασμός του Ν. Διοικητού διά Ρ/Τ μεγαλυτέρας εμβελείας και σταθμού Α/Τ εμβελείας μέχρι των πλησιεστέρων τουλάχιστον Ν. Διοικήσεως. Ομοίως επαύξησις του προσωπικού διά ενός τουλάχιστον Αξ/κού ή Επιτελούς και ετέρου ως γραμματέως - κρυπτογράφου και ολιγαρίθμου κατωτέρου προσωπικού.

45. Α/Β. Επαύξησις της οργανικής δυνάμεώς των κατά δύο τουλάχιστον άνδρας ώστε να καθίσταται δυνατή η αρτία εκτέλεσις των χειρισμών και κινήσεων προσγιαλώσεως και προώθησις της εκπαιδεύσεως των.

Α.Π.Ε. Εξασφάλησις της τηρήσεως αυτών εις ο επίπεδον εκπαιδεύσεως ευρίσκονται σήμερον.

46. Ομάδες Ακτονομίας. Θεωρείται απαραίτητον η άμεσος οργάνωσις και εκπαίδευσις των ομάδων διά τρεις ακτάς (είς τομεύς - απόβασις Ταξιαρχίας). Εφοδιασμός αυτών διά του αντιστοίχου υλικού σημάνσεως ακτών.

47. Στρατιωτικά Αποσπάσματα Ακτής. Ομοίως ως άνω με υλικόν οργανώσεως ακτής, όπερ είναι κατ' ουσίαν ανύπαρκτον. Ενεδίκνυται δε εν προκειμένω η ιδιαιτέρα οργάνωσις κατά Σώματα Στρατού, παρά δε Κ.Ε.Σ.Ε. μιας μόνον ακτής ως υποδείγματος.

48. Εφ' όσον υφίσταται δυνατότης, λειτουργίας Σχολείων Αξ/κών Μονάδων (τάξις ανά 15-25) ώστε να καθίσταται δυνατή η διάθεσις Αξ/κών εκπαιδευομένων εις τας θέσεις Στρατιωτικών Διοικητών πλοίων και Αξ/κού αποβάσεως Μονάδος κατά τας αποβάσεις ή μεταφοράς Μονάδων.

49. Τα ανωτέρω μέτρα πραγματοποιούμενα θα εξασφαλίσωσιν κατά τας αποβάσεις ή μεταφοράς μεγίστην ευχέρειαν, ταχύτητα και τάξιν επ' ωφελεία επιτυχίας των.

50. Εφ' όσον υφίστανται πιθανότητες μελλοντικής χρησιμοποιήσεως ΑΓ. ΜΑΡΙΝΗΣ δι' αποβίβασιν τμημάτων δέον να εκτελεσθώσιν ωρισμέναι μονίμου μορφής εργασίαι εις προβλήτας ΑΓ. ΜΑΡΙΝΗΣ, κατόπιν μελέτης υπό αρμοδίας υπηρεσίας Μηχανικού Στρατού και διευθέτησις οδικού δικτύου ΑΓ. ΜΑΡΙΝΗΣ-ΣΤΥΛΙΔΟΣ-ΛΑΜΙΑΣ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ (Β΄)

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΣ ΟΡΘΡΥΣ

I. ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ

1. Η επιχείρησις ΟΡΘΡΥΣ ήτις έλαβε χώραν μετά το πέρας της επιχειρήσεως ΧΑΡΑΥΓΗ διετάχθη διά της διαταγής Ν.Σ.Ο.Ρ (του Υ.Ν/Γ.Ε.Ν./Γ σκοπός της δε ήτο η πλήρης εξουδετέρωσις και συντριβή των συμμοριτών και παντός αναρχικού στοιχείου περιοχής ΞΥΝΙΑΔΟΣ -ΟΡΘΡΥΣ, κατά τα λεπτομερέστερον εις το Σχέδιον ΓΕΣ αναφερόμενα.

2. Το Β.Ν ανελάμβανε κατά την επιχείρησιν ταύτην τας ακολούθους αποστολάς:

α) Αποκλεισμόν διαφυγής των συμμοριτών διά θαλάσσης εκ της περιοχής των επιχειρήσεων και συγκεκριμμένως διά Μαλιακού, Βορείου Ευβοϊκού και Παγασητικού.

β) Δράσιν 2 Αντιτορπιλλικών (ενός εις Μαλιακόν και ετέρου εις Παγασητικόν) διά του πυροβολικού των κατά των συμμοριτών τη αιτήσει του Στρατού και τη συνεργασία πιθανώς της Αεροπορίας. Βολή κατά υποδεικνυομένων στόχων και απροόπτων στόχων. Βολή εγγύς προστασίας τμημάτων Πεζικού. Βολή φωτιστικών βλημάτων διά αναγνωρίσεις.

γ) Αντιαεροπορικήν προστασίαν παρακτίου περιοχής υπό των ανωτέρω Αντιτορπιλλικών.

δ) Εξασφάλισιν συγχρόνου μετακινήσεως δι' Αποβατικών και Α.ΠΕ. δυνάμεως ανδρών εκ ΣΤΥΛΙΔΟΣ και αποβίβασις αυτών εις όρμους Ν και ΝΑ ακτών ΟΡΘΥΟΣ συμφώνως προς τας απαιτήσεις της Ι Μεραρχίας (προσφερόμενοι όρμοι ΓΑΡΔΙΚΙ-ΓΛΥΦΑ-ΠΤΕΛΕΟΣ-ΣΟΥΡΠΗ-ΝΗΑ).

3. Διετέθη προς εκτέλεσιν των ανωτέρω αποστολών του Β.Ν. η ακόλουθος Ναυτική Δύναμις:

α) Δύναμις Υποστηρίξεως: ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΗΣ - ΑΔΡΙΑΣ

β) Αποβατική Δύναμις: δύοΑ/Β και τέσσαρα Α.Π.Ε της δυνάμεως ΑΣ/Τ.

γ) Δύναμις Περιπολίας: ΧΑΤΖΗΚΩΝΣΤΑΝΤΗΣ - Α/Κ 351 -Α/Φ 1252-3 Π/Κ.

4. Εις τον Αρχηγόν του Στόλου ανετέθη η εκτέλεσις των υπό του Β.Ν. αναλαμβανομένων αποστολών και γενικώς η διεύθυνσις της επιχειρήσεως από της Ναυτικής πλευράς. Πρός τον σκοπόν τούτον εκτός της ανωτέρω Ναυτικής δυνάμεως ευρίσκετο υπό τας διαταγάς του και η Ναυτική Διοίκησις Βόλου.

Ο Αρχηγός του Στόλου διά την διεξαγωγήν και εκτέλεσιν της επιχειρήσεως ΟΡΘΡΥΣ ήλθεν εις επαφήν μέσω Α΄ΣΣ με τον έχοντα την γενικήν διεύθυνσιν της επιχειρήσεως Διοικητήν της Ι Μεραρχίας και εν συνεχεία εξέδωκε την Διαταγήν του Επιχειρήσεων ΔΕΣ/2 (της 20 Μαΐου) ήτις κατά κεφάλαια περιελάμβανεν.

α) Οργάνωσιν της Διοικήσεως και εγκατάστασιν Σταθμών Διοικήσεως.
β) Σχέδιον περιπολιών.
γ) Σχέδιον Μεταφοράς.
δ) Σχέδιον υποστηρίξεως διά βολής Ναυτικού πυροβολικού.
ε) Σχέδιον διαβιβάσεων.
στ) Ζητήματα ασφαλείας και διοικητικά μέτρα.

Η όλη επιχείρησις ΟΡΘΡΥΣ από της Ναυτικής της πλευράς διεξήχθη συμφώνως προς την ΔΕΣ/2 και το Σχέδιον του Στρατού μη σημειωθείσης ανωμαλίας ή παραλείψεώς τινος.

Ήρξατο την μεσημβρίαν της 24 Μαΐου και επερατώθη την μεσημβρίαν της 2 Ιουνίου (1948).

Η γενική εικών των κινήσεων από Ναυτικής πλευράς έχει ως κατωτέρω.

5. Σχέδιον περιπολίας

Το σχέδιον περιπολιών ήρξατο εφαρμοζόμενον από 2100 ώρας της 24 Μαΐου έληξεν ώραν 1201 της 2 Ιουνίου (πέρας της επιχειρήσεως) διετέθησαν δε τελικώς το περιπολικόν ΧΑΤΖΗΚΩΝΣΤΑΝΤΗΣ (πλοίον Διοικήσεως) αι ακταιωροί Α/Κ 861 και Α/Κ 1252 ως και τα εξοπλισμένα Π/Κ 1-Π/Κ 2 Π/Κ 3.

Κατά το σχέδιον της περιπολίας τα περιπολικά περιεπόλουν και επετήρουν τας ακτάς περιοχής επιχειρήσεων ως ακολούθως:

ι) Περιοχή από ΣΤΥΛΙΔΟΣ (Μαλιακού Κόλπου μέχρι της έναντι ΒΑΣΙΛΑΙΝΗΣ (ακτής ΟΡΘΡΥΟΣ)- η Ακταιωρός Α/Κ 1252.

ιι) Περιοχή ΒΑΣΙΛΑΙΝΗΣ (Όρθρυος) μέχρις Άκρας ΣΤΑΥΡΟΣ (Βορείου Ευβοϊκού)- το περιπολικόν ΧΑΤΖΗΚΩΝΣΤΑΝΤΗΣ.

ιιι) Περιοχή άκρας ΣΤΑΥΡΟΣ (Βορείου Ευβοϊκού) μέχρις ΑΛΜΥΡΟΣ (Παγασητικού Κόλπου)- η Ακταιωρός Α/Κ 861.

ΣΗΜΕΙΩΣΙΣ: Δεν περιλαμβάνεται ενταύθα το Σχέδιον περιπολιών της επιχειρήσεως ΕΥΡΙΠΟΣ.

6. Σχέδιον υποστηρίξεως Στρατού

Από ώρας 1600 της 24 Μαΐου τα Αντιτορπιλλικά ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΗΣ και ΑΔΡΙΑΣ ανέλαβον τους τομείς των επιχειρήσεως και υποστηρίξεως το μεν πρώτον εις την περιοχήν του Μαλιακού Κόλπου και ιδιαίτατα από ΣΤΥΛΙΔΟΣ μέχρις ΑΡΓΥΡΟΝΗΣΟΥ το δε δεύτερον εις την περιοχήν του Παγασητικού και ιδιαίτατα από ΑΡΓΥΡΟΝΗΣΟΥ μέχρις ΑΛΜΥΡΟΥ.

Το Αντιτορπιλλικόν ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΗΣ αντεκατεστάθη από ώρας 2200 της 27ης Μαΐου υπό του Αντιτορπιλλικού ΑΣΤΙΓΓΟΣ, κατόπιν της σημειωθείσης εις το πλοίον τούτο διαρροής εις το δεξιόν κύριον ψυγείον.

Τα Αντιτορπιλλικά παρέμεινον εις τους αναφερθέντας τομείς υποστηρίξεως μέχρις ώρας 1201 της 2 Ιουνίου οπότε ληξάσης της επιχειρήσεως ΟΡΘΡΥΟΣ διετάχθησαν να καταπλεύσουν εις ΑΓΙΑΝ ΜΑΡΙΝΑΝ (ΜΑΛΙΑΚΟΥ).

Αφ' ης τα Αντιτορπιλλικά ανέλαβον τας θέσεις των εις τους τομείς υποστηρίξεως συνεδέθησαν διά του Σταθμού Ασυρμάτου αφ' ενός μεν με το προκεχωρημένον Κλιμάκιον του Αρχηγού Στόλου (ΠΣΑΣ) εις ΛΑΜΙΑΝ αφ' ετέρου δε με τα στρατιωτικά τμήματα της Ι Μεραρχίας μετά των οποίων επρόκειτο να συνεργασθώσιν και την υποστήριξιν των οποίων είχον αναλάβει.

Εφηρμόσθη κατά την επιχείρησιν ταύτην το Σχέδιον διαβιβάσεων ΑΣΤΗΡ, το οποίον εχρησιμοποιήθη και κατά την επιχείρησιν ΧΑΡΑΥΓΗ.

7. Σχέδιον Μεταφορών

Συμφώνως τω αρχικώ Σχεδίω από ώρας 1300 της 25 Μαΐου συνεκεντρώθησαν εις ΣΤΥΛΙΔΑ δύο Αποβατικά (τα Α/Β 1297 και Α/Β 594) ως και τέσσερα Αποβατικά Εφόδου (Α.Π.Ε). Εκτός όμως των πλωτών τούτων μέσων εχρησιμοποιήθησαν εκ περιτροπής διά τας ανάγκας της Ι Μεραρχίας, η οποία διεξήγεν τας επιχειρήσεις της ΟΡΘΡΥΣ και τα ακόλουθα πλωτά μέσα Ν.Δ ΒΟΛΟΥ. Δύο Αρματαγωγά (ΑΛΦΕΙΟΣ και ΠΗΝΕΙΟΣ) και δύο Αποβατικά (τα Α/Β 1198 και 1300).

Διά της μεταφορικής ταύτης δυνάμεως εξετελέσθησαν αι ακόλουθαι Στρατιωτικαί μεταφοραί και αποβιβάσεις εξυπηρετήσασαι την επιχείρησιν περιοχής ΟΡΘΡΥΟΣ-ΞΥΝΙΑΔΟΣ, συμφώνως προς τας ειδικάς διαταγάς Α/262-Α/263 του Δ/ΚΕΣΕ, εις ον ο Αρχηγός του Στόλου είχεν αναθέσει την εκτέλεσιν αυτών.

ι) Στρατιωτική μεταφορά ενός Τάγματος εκ Καμμένων ΒΟΥΡΛΩΝ την εσπέραν της 23 Μαΐου και απόβασις άμα τη έω της 24 Μαΐου εις Ν. ΑΓΧΙΑΛΟΝ.

ιι) Στρατιωτική μεταφορά κατά την νύκτα της 31 Μαΐου της 51 Ταξιαρχίας εξ όρμου ΑΧΙΛΛΕΙΟΝ εις ΑΓΙΑΝ ΜΑΡΙΝΑΝ.

ιιι) Μεταφορά μικρού Στρατιωτικού τμήματος εξ ανδρών κτηνών και υλικού την 1 Ιουνίου εξ όρμου ΓΑΡΔΙΚΙΟΥ εις ΑΓΙΑΝ ΜΑΡΙΝΑΝ δι' ενός Αποβατικού.

ιν) Ομοίως ως άνω μεταφορά μικρού Στρατιωτικού τμήματος δι' ετέρου Αποβατικού.

Συνοπτικοί Πίνακες των ανωτέρω μεταφορών παρατίθενται εις το Μέρος ΙΙ του παρόντος Κεφαλαίου.

II. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΣ

ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΑΙ ΚΑΙ ΑΠΟΒΑΣΕΙΣ - ΔΡΑΣΙΣ ΑΝΤΙΤΟΡ/ΚΩΝ

8) Στρατιωτική μεταφορά Τάγματος και απόβασις

α) Γενική ιδέα

Κατόπιν αιτήσεως Ι Μεραρχίας εγένετο μεταφορά ενός Τάγματος από Καμμένα ΒΟΥΡΛΑ και αποβίβασίς του εις Ν. ΑΓΧΙΑΛΟΝ προς κυκλωτικήν κίνησιν εγκλωβισμού των εις την περιοχήν ταύτην συμμοριτών και εν συνεχεία προς συμμετοχήν του Τάγματος τούτου εις την επιχείρησιν ΟΡΘΡΥΟΣ. Οργανώθη κατόπιν της Α/262 (22.5.48.) του Δ/Κ.Ε.Σ.Ε.

β) Διατεθέντα Πλοία.

Διετέθησαν τα κάτωθι πλοία:
Α/Γ ΑΛΦΕΙΟΣ
Α/Β 1198-1300-1297 και ως εφεδρικόν Α/Β 594.
Κορβέττα ΤΟΜΠΑΖΗΣ ως πλοίον υποστηρίξεως.

γ) Μεταφερθείσα δύναμις

592 Τάγμα πεζικού	προσωπικόν	623
	κτήνη	170

δ) Επιβίβασις

Την εσπέραν της 23 Μαΐου και ώραν 1700 τα πλοία ευρίσκοντο εις Καμμένα Βούρλα όπου ήτο συγκεντρωμένον και το Τάγμα. Ώραν 1830 ήρξατο η επιβίβασις περατωθείσα την 2000.

Επεβιβάσθησαν εις

Α/Β 1198	προσωπικόν	67	κτήνη	50
Α/Β 1300	-//-	65	-//-	60
Α/Β 1297	-//-	65	-//-	50
Α/Γ ΑΧΕΛΩΟΣ	-//-	426	-//-	10
	Σύνολον	623		170

Τα πλοία μετά την αποβίβασιν έπλευσαν εις Ν. ΑΓΧΙΑΛΟΝ εις μίαν Νηοπομπήν υπό την συνοδείαν ΤΟΜΠΑΖΗ.

ε) Αποβίβασις

Η αποβίβασις εγένετο κατά κύματα ως κάτωθι:

ΩΡΑΝ 0315 1ον κύμα Ι Λόχος και τμήμα ακτονομίας διά 4 Α.Π.Ε.
ΩΡΑΝ 0400 2ον κύμα Α/Β 594 με υπόλοιπον προσωπικόν τάγματος.
ΩΡΑΝ 0415 3ον κύμα Α/Β 1198-1300-1297 με τα κτήνη του τάγματος.

Η αποβίβασις εγένετο ικανοποιητικώς με πλήρη σήμανσιν της ακτής κανονικώς και ταχέως.

9. Στρατιωτική μεταφορά μονάδος 51 Ταξιαρχίας

α) Γενική ιδέα

Κατόπιν αιτήσεως της Ι Μεραρχίας εγένετο εξ όρμου Πηλών ΑΓΧΙΑΛΟΥ μεταφορά προσωπικού μονάδων της 51 Ταξιαρχίας εις όρμον ΑΓΙΑΣ ΜΑΡΙΝΗΣ. Η μεταφορά αύτη εγένετο την νύκτα της 31 Μαΐου. Το εσπέρας της 31 Μαΐου συνεκεντρώθησαν τα στρατιωτικά τμήματα εις ΑΧΙΛΛΕΙΟΝ.

β) Διατεθέντα πλοία

Διά την άνω μεταφοράν και επειδή η αίτησις ανέφερεν μεταφοράν 1500 περίπου ανδρών διετέθησαν:
Α/Γ ΠΗΝΕΙΟΣ

Α/Β 594-1297

γ) Μεταφερθείσα δύναμις
Λόχος Στρατηγείου 51 Ταξιαρχίας
Διλοχία 615 Τάγματος
620 Τάγμα
Σύνολον προσωπικόν 1102, κτήνη 158.

δ) Επιβίβασις
Η επιβίβασις εγένετο την εσπέραν της 31ης Μαΐου ώραν 2130 κατανεμηθέντος του προσωπικού και των κτηνών ως κάτωθι:

Α/Γ ΠΗΝΕΙΟΣ	προσωπικόν	977	κτήνη	-	
Α/Β ¨594	-//-	65	-//-	83	
Α/Β 1297	-//-	60	-//-	75	

	Σύνολον	1102		158	

ε) Αποβίβασις
Τα πλοία εις μίαν Νηοπομπήν αποπλεύσαντες ώραν 2359 της 31ης Μαΐου κατέπλευσαν την πρωίαν της 1ης Ιουνίου εις ΑΓΙΑΝ ΜΑΡΙΝΑΝ ένθα απεβίβασαν ολόκληρον την επιβαίνουσαν δύναμιν περατωθείσαν την 1830 ώραν.

στ) Τρόπος εκτελέσεως της μεταφοράς
Η μεταφορά αύτη εγένετο κανονικώς μη παρουσιασθείσης ουδεμιάς δυσχερείας.

10. Συνήθης μεταφορά στρατιωτικού τμήματος
Το Α/Β 1297 την 1ην Ιουνίου μετέφερεν από όρμον ΓΑΡΔΙΚΙΟΥ εις όρμον ΑΓΙΑΣ ΜΑΡΙΝΗΣ τμήμα αποτελούμενον εξ 110 ανδρών, 105 κτηνών 2τόν. πυρομαχικών και 5 τόννους παντοειδούς υλικού.

ΔΡΑΣΙΣ ΑΝΤΙΤΟΡΠΙΛΛΙΚΩΝ

12. Τα Αντιτορπιλλικά κατά την επιχείρησιν ταύτην δεν είχον ουσιαστικήν δράσιν καθ' όσον δεν ητήθη η εκτέλεσις βολής βομβαρδισμού ή βολής υποστηρίξεως υπό των Στρατιωτικών τμημάτων της Ι Μεραρχίας μετά των οποίων ευρίσκοντο εις συνεχή επαφή και σύνδεσμον διά του Ασυρμάτου και τούτο, κατά πάσαν πιθανότητα, διότι τα συμμοριακά συγκροτήματα αποκεκλεισμένα πλήρως από θαλάσσης απέφυγον να κινηθώσιν προς παρακτίους περιοχάς.

13. Τα Αντιτορπιλλικά επανειλημμένως έλαβον προειδοποιητικά σήματα των κινουμένων εντός της ζώνης επιχειρήσεων Ταγμάτων όπως επιτηρώσιν ορισμένας τοποθεσίας και υψώματα και πλειστάκις βάσει των προειδοποιήσεων τούτων τα Αντιτορπιλλικά έλαβον κατάλληλα αγκυροβόλια ίνα ώσιν έτοιμα όπως παρέμβωσιν εις τον αγώνα, πλην όμως δεν εδόθησαν εις αυτά ευκαιρίαι βολής.

14. Επίσης τα Αντιτορπιλλικά απεβίβασαν εις ορμίσκους των τομέων επιτηρήσεώς των μικρά ένοπλα αποβατικά αγήματα προς εκτέλεσιν ερεύνης και συλλογήν πληροφοριών (αποβίβασις εις όρμον ΕΧΙΝΟΥ της 29.5.48 αγήματος ΑΣΤΙΓΓΟΣ, εις ορμίσκον ΓΛΥΦΑΣ της 30.5.48 αγήματος ΑΣΤΙΓΓΟΣ, εις περιοχήν ΜΙΤΖΕΛΑΣ 1.6.48 αγήματος ΑΔΡΙΑ.

15. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΛΟΥ ΚΑΙ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΕΩΝ

Πλοία	Περίοδος	Ώραι εν πλω	Διανυθέντα μίλλια	Κατανάλωσις πετρελαίου	Κατανάλωσις πυρομαχικών
ΘΕΜ/ΚΛΗΣ	24-27/5	11ω 57λ	102	85.000 τον.	- Μ.Τ. 8,4
ΑΣΤΙΓΞ	27/5-2/6	45ω 22λ	220	100.000	- Μ.Τ 10
ΑΔΡΙΑΣ	24-2/6	8ω 54λ	97	184.000	- Μ.Τ 10.5

ΑΛΦΕΙΟΣ	23-24/5	6ω 14λ	41	36.000	- Μ.Τ 6,5
ΠΗΝΕΙΟΣ	31/5-1/6	11ω 54λ	107	38.000	- Μ.Τ 9
Α/Β 1198	23-24/5	6ω 14λ	41	1.229	- Μ.Τ 6,5
Α/Β 1297	23-24/5	6ω 14λ	41	0,674	- Μ.Τ 6,5
	31/5-1/6	11ω 54λ	107	0,970	- Μ.Τ 9
Α/Β 1300	23-24/5	6ω 14λ	41	1,153	- Μ.Τ 6,5
Α/Β 594	23-24/5	6ω 14λ	41	0,878	- Μ.Τ 6
	31/5-1/6	11ω 54λ	107	1,015	- Μ.τ 9

Παρατηρήσεις ανωμαλίαι. Διαρροή εις ΔΕΞ. ψυγείον ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΗ.

III. ΕΙΔΙΚΑΙ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

16. Ειδικαί παρατηρήσεις επί της επιχειρήσεως ταύτης δεν σημειούται καθ' όσον από Ναυτικής πλευράς αι θαλάσσιοι μεταφοραί, αι παράλιοι προσεγγίσεις των Αποβατικών ως και αι προσγειαλώσεις και αι απογειαλώσεις των Αρματαγωγών εγένεντο εις ορμίσκους και ακτάς γνωρίμους εις τα πλοία ταύτα εκ προτέρων επιχειρήσεων και αποστολών.

17. Ειδική τις παρατήρησις επί του Σχεδίου διαβιβάσεων δεν σημειούται. Τα πλοία ευχερώς ήλθον εις επαφήν διά ασυρμάτου μετά των στρατιωτικών τμημάτων και ευχερώς εδικτυώθησαν μετ' αυτών, αποτέλεσμα κτηθείσης πείρας κατά την προηγούμενον επιχείρησιν ΧΑΡΑΥΓΗ.

18. Έδει να γίνη επαρκεστέρα και καλυτέρα εκμετάλλευσις των δυνατοτήτων των πλοίων υπό του Στρατού, τόσον διά μεταφοράς διά θαλάσσης στρατιωτικών τμημάτων εις μεγαλυτέρα κλίμακα προς αιφνιδιασμόν των συμμοριτών όσον και διά βολάς βομβαρδισμού και υποστηρίξεως.

Η μεγάλη παράκτιος περιοχή της ΟΡΘΡΥΟΣ προσεφέρετο διά τας ανωτέρω Ναυτικάς αποστολάς.

19. Εσημειώθη ανωμαλία εις δεξιόν κύριον ψυγείον του Αντιτορπιλλικού ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΗΣ (διαρροή) αναγκάσασα την διοίκησιν να ανακαλέση το πλοίον εις Ναύσταθμον προς επισκευήν και το αντικαταστήση διά του ΑΣΤΙΓΓΟΣ.

IV. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

20. Το Ναυτικόν εξετέλεσεν κατά τρόπον ικανοποιητικόν μετά μεθοδικότητος και ακριβείας απάσας τας αιτήσεις της Ι Μεραρχίας μη σημειωθείσης ουδεμιάς ανωμαλίας.

21. Τα πλοία εξετέλεσαν απάσας τας υπό του Σχεδίου προβλεπομένας αποστολάς

34

ΑΚΡΩΣ ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ

ΘΕΜΑ : Επιχείρησις ΓΚΡΟΥΣΑ ΤΣ/ΒΣΣ/Α1/30.7.48
ΠΡΟΣ : ΓΕΣ/Α1
ΚΟΙΝ : Ι ΜΕΡ. Α1 ΑΑΠ 681

1. Υποβάλλεται αναφορά Δ/τή Ι ΜΕΡ. σχετικώς με επιχείρησιν ΓΚΡΟΥΣΑΣ κατόπιν 6508/21.7.48 διαταγής σας.

2. Το Σ.Στρατού συμφωνόν με τα αναφερόμενα υπό της Μεραρχίας ευρίσκει ότι τα επιτευχθέντα αποτελέσματα ήσαν αρκετά ικανοποιητικά δεδομένων των δυσχερών συνθηκών υφ' ας εξετελέσθη λόγω αντιδράσεως του εχθρού και ιδία των ναρκοπεδίων αφ ενός και της ενσκηψάσης κακοκαιρίας αφ ετέρου.

Διοικητής
ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ ΠΑΝ
Αντισ/γος

Διά την ακρίβειαν
το Α
Α1,ΒΣΣ/ΤΣ
Τ.Σ.Υ.

ΘΕΜΑ : Εκτέλεσις υπ' αρ. 6035 Δ/γής όσον αφορά επιχείρησιν ΓΚΡΟΥΣΑΣ

ΕΞ. ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ
ΑΚΡΩΣ ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ

ΠΡΟΣ : Διοικητήν Β΄ΣΣ

ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ

ΚΟΙΝ :

Τ.Σ Ιης ΜΕΡΑΡΧΙΑΣ
Αρ. Α.Π Φ. 55/279Α
919 Σ.Τ.Γ/24-7-1948

Επί υπ' αρ. 6035 υμετέρας αναφέρω τα κάτωθι :

Η Μεραρχία από της εισόδου της εις τους αγώνας ΓΡΑΜΜΟΥ εξεπόρθησε με ακράτητον επιθετικόν πνεύμα, και ορμήν αλλεπαλλήλους οχυρωτάτας τοποθεσίας, τας οποίας οι συμμορίται εθεώρουν απορθήτους και διά την απώλειαν των οποίων ετυφεκίσθησαν Διοικηταί και Υποδ/ταί συμμοριακών συγκροτημάτων.

Η τελευταία προς ΓΚΡΟΥΣΑ επιχείρησις διετάχθη να εκτελεσθή, εν συντονισμώ μετά της ΙΙ Μεραρχίας, ήτις είχεν εντολήν να αχθή και καταλάβη τον υψοδ. 1632, μεθ' ό η Ι Μεραρχία να εξορμήση προς ΓΚΡΟΥΣΑ. Τόση δε ήτο η πίστις της Μεραρχίας εις την ανάγκην συντονισμού των ενεργειών, ώστε απέστειλεν εν ΚΡΥΟΝΕΡΙ, προς ενίσχυσιν των τμημάτων της ΙΙ Μεραρχίας, το 501 Τάγμα της.

Η προσπάθεια του 593 Τάγματος της 53 Ταξιαρχίας ΙΙ Μεραρχίας εν τη κατευθύνσει ΚΡΥΟΝΕΡΙ-ΓΟΥΠΑΤΑ-1632 δεν ήχθη κάν ουδέ επί ΑΝΩΝΥΜΟΥ ΓΟΥΠΑΤΑ του Τάγματος συμπτυχθέντος και αναγκασθέντος να επανέλθη εις την βάσιν με βαρείας απωλείας.

Εις την γενομένην συντονιστικήν σύσκεψιν, προς επανάληψιν της συντονισμένης ενεργείας μεταξύ ημών και της ΙΙ Μεραρχίας, κατόπιν Δ/γής του Σ.Στρατού, η ΙΙ Μεραρχία εχαρακτήρισε την ενέργειαν επί της κατευθύνσεως ΚΡΥΟΝΕΡΙ-ΓΟΥΠΑΤΑ- 1632 ως αδύνατον.

Η Μεραρχία παρά τας ανυπερβλήτους εδαφικάς δυσχερείας και οχυρού τας συμμοριακάς θέσεις, εμμένουσα σταθερώς να αχθή επί κυρυφογραμμής ΓΚΡΟΥΣΑΣ ανέλαβε να επιλύση το δυσχερές τούτο πρόβλημα μόνη της. Ετόνισεν ουχ' ήτον κατ' επανάληψιν εις τον Αρχηγόν Στρατού και Διοικητήν Β΄ Σ.Στρατού, ότι η επιχείρησις είναι δυσχερεστάτη, διότι επρόκειτο να καταληφθή αληθής βληματοδόχη, εφ' ης διεσταυρούντο πυρά εξ εστιών ευρισκομένων εκτός του αντικειμενικού σκοπού και των οποίων η προσβολή ήτο αδύνατος. Η ανυπέρβλητος αύτη δυσχέρεια της επιχειρήσεως ανεγνωρίσθη υπό του Αρχηγού του Στρατού, του Δ/τού Β΄ Σ.Στρατού και υπό του Αρχηγού της Αμερικανικής Αποστολής Στρατηγού ΒΑΝ-ΦΛΗΤ.

Παρά ταύτα η Μεραρχία ανέλαβε την ενέργειαν.

Και εις πρώτην φάσιν μετά λεπτομερείς αναγνωρίσεις και προπαρασκευάς κατέλαβε δι' αιφνιδιαστικής και αριστοτεχνικής ενεργείας το ύψωμα ΚΟΛΟΚΥΘΑ, πραγματοποιήσασα αληθή άθλον. Εν συνεχεία κατά την αυτήν ημέραν επετέθη διά τμημάτων της 77ης Ταξιαρχίας και ήχθη επί του φαινομένου ορίζοντος του αυχένος ΓΚΡΟΥΣΑ κατ' επέκτασιν της ΚΟΛΟΚΥΘΑΣ.

Εναπέμειναν η επιχείρησις δι' ολοκλήρωσιν της ΓΚΡΟΥΣΑΣ, επιχείρησις λεπτοτάτη και δυσχερεστάτη, μέσω παρθένων δασών, αδιαβάτων και ναρκοθετημένων.

Μετά λεπτομερείς αναγνωρίσεις επιγείους και εναερίους και προπαρασκευάς, η επίθεσις εξεδηλώθη τας πρώτας πρωϊνάς ώρας της 18 Ιουλίου. Την επιχείρησιν εκάλυψεν εις το δεξιόν επίθεσις Διλοχίας της 3ης Ταξιαρχίας κατά ΑΝΩΝΥΜΟΥ ΚΟΛΟΚΥΘΑΣ, επί σκοπώ, όπως παρεμποδίση τα εκ του υψώματος τούτου εχθρικά πυρά, πλευρικά και νωτιαία, κατά των τμημάτων της 77 Ταξιαρχίας, των ενεργούντων προς ΓΚΡΟΥΣΑ.

Ο αγών διήρκησε καθ' όλην την ημέραν. Μέχρι της μεσημβρίας ο καιρός επέτρεψε την υποστήριξιν της επιθέσεως διά της Αεροπορίας και του Πυροβολικού. Από της μεσημβρίας όμως και πέραν βροχή και πυκνοτάτη ομίχλη παρημπόδισαν πάσαν υποστήριξιν του Πεζικού, το οποίον παρά ταύτα συνεχίζον την προσπάθειάν του διά των ιδίων του μέσων κατέλαβεν ολόκληρον την κορυφογραμμήν ΓΚΡΟΥΣΑ μέχρι και του ΑΝΩΝΥΜΟΥ

συμπεριλαμβανομένου, ήτοι κατέλαβε τον αντικειμενικόν του σκοπόν, τον οποίον και διετήρησε παρά τας καθ' όλην την νύκτα σφοδράς αντεπιθέσεις των συμμοριτών.

Περαιτέρω ενέργεια προς υψοδ. 1632-ΓΟΥΠΑΤΑ δεν διαγράφεται εδαφικώς, ως ειδική έκθεσίς μου προς τον Διοικητήν του Σ.Στρατού, υπό του οποίου και εγένετο αποδεκτή.

Το επιτευχθέν αποτέλεσμα της ολοκληρώσεως της κορυφογραμμής ΚΟΛΟΚΥΘΑ-ΓΚΡΟΥΣΑ-ΑΝΩΝΥΜΟΝ ΓΚΡΟΥΣΑ, παν άλλον ή πενιχρόν θεωρώ.

Αντιθέτως η επιχείρησις αύτη, εν τω συνόλω της, από απόψεως συλλήψεως, οργανώσεως, εκτελέσεως και εξελίξεως αποτελεί ιδιάζουσαν και σπανίαν τακτικήν περίπτωσιν και τακτικόν παράδειγμα.

Αι απώλειαι της ημέρας εκείνης ανήλθον εις νεκρούς 18, τραυματίας 90, εκ τούτων δε 35 από νάρκας, ήτοι περίπου 30% εκ ναρκών.

Η ισχύς των συμμοριακών αμυντικών οργανώσεων, η υπερέχουσα θέσις των, αι εδαφικαί δυσχέρειαι, τα αλλεπάλληλα ναρκοπέδια και η πληθώρα των υπό των συμμοριτών διατιθεμένων αυτομάτων όπλων, εν συσχετισμώ με το βάθος προχωρήσεως και τα επιτευχθέντα νικηφόρα αποτελέσματα δεν δύνανται να χαρακτηρίσωσιν ως μεγάλας τας θυσίας του ανωτέρω αριθμού απωλειών, εις τον οποίον αντιθέτως η Μεραρχία δεν βλέπει παρά θαυμασμόν διά το άκρως επιθετικόν πνεύμα των Μονάδων της και την περιφρόνησιν προς τον θάνατον των μαχητών της.

Εάν η διαταχθείσα έκθεσις αποβλέπη εις το να ενημερωθή η Ανωτάτη Ηγεσία του Στρατού, επί των συνθηκών της διεξαχθείσης επιχειρήσεως ΓΚΡΟΥΣΑ και να αρυσθή τας εκ ταύτης σχετικάς πληροφορίας, η υποβολή της παρούσης εκθέσεως ικανοποιεί την άποψιν ταύτην εάν όμως αύτη έχει απολογητικόν σκοπόν, τότε ας μοι επιτραπή, ως Διοικητήν της Μεραρχίας, να μη αποκρύψω την βαθείαν θλίψιν και πικρίαν μου, διότι αντί της αναγνωρίσεως των συντριπτικών διά τους συμμορίτας νικών της Μεραρχίας και των θυσιών των Μονάδων της, αντιθέτως τα μεν αποτελέσματα χαρακτηρίζονται ως πενιχρά, αι δε επιβεβλημέναι, λόγω των δοθεισών εις την Μεραρχίαν αποστολών, θυσίαι ως μεγάλαι.

Τ.Υ.

Θ. ΠΕΤΖΟΠΟΥΛΟΣ
Υποστράτηγος-Διοικητής

35

ΑΚΡΩΣ ΑΠΟΡΡΗΤΟΝ

Αποστ.: Ανωτέρα Διοίκησις Αεροπορίας

Αποδ. : Ως η Διανομή

Ημερ. : 31 Ιουλίου 1948

Στ. Φακ.: ΑΔΑ/ΑΠ/44/ΕΠΙΤ/Α.Α 473

«ΥΠΟΒΟΛΗ ΕΚΘΕΣΕΩΣ»

Έχομεν την τιμήν να υποβάλωμεν συνημμένως έκθεσιν επί της δράσεως της Αεροπορίας κατά την χρονικήν περίοδον από 1ης μέχρι 31ης Μαΐου 1948.

Τ.Υ.
ΕΜΜ. ΚΕΛΑΪΔΗΣ
Σμήναρχος
Αρχηγός
Ανωτέρας Διοικήσεως Αεροπορίας

ΔΙΑΝΟΜΗ
Υπουργόν Αεροπορίας
Γ.Ε.Α/Α1
ΓΕΣ
Δ.Α.Υ/Α΄
Δ.Α.Υ/Β΄
Δ.Α.Υ/Γ΄
Α.Β.Ε.
Α.Β.Λ.
Αμερικανική Αεροπορική Αποστολή
Βρεττανική Αεροπορική Αποστολή

ΑΚΡΩΣ ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ

ΕΚΘΕΣΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΥΠ ΑΡΙΘ. 2

ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΡΑΣΕΩΣ ΤΗΣ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΧΡΟΝΙΚΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟΝ ΑΠΟ 1ης ΜΕΧΡΙ 31ης ΜΑΪΟΥ 1948

I. ΓΕΝΙΚΑ

Η συμμετοχή της Αεροπορίας κατά τον μήνα Μάιον εξ ίσου εντατική ως και κατά τον προηγούμενον μήνα.

Αι κάτωθι επιχειρήσεις διεξήχθησαν κατά τον μήνα Μάιον εν συνεργασία μετά του Στρατού.

(1) Συνέχισις της επιχειρήσεως «ΧΑΡΑΥΓΗ» (από 30 Απριλίου μέχρι 5 Μαΐου).

(2) Επιχείρησις «ΧΑΡΑΥΓΗ» (από 25 Μαΐου εσυνεχίσθη τον Ιούνιον)

(3) Επιχείρησις ΑΕΤΟΣ (εις ΒΕΡΜΙΟΝ από 16-23 Μαΐου)

(4) Επιχείρησις ΧΕΛΙΔΩΝ (εις ΚΡΟΥΣΙΑ από 24-27 Μαΐου)

(5) Επιχείρησις ΡΑΧΗ (εις ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ από 28 Μαΐου μέχρι 1 Ιουνίου)

(6) Επιχείρησις ΤΖΕΝΑ και ΓΚΙΩΝΑ (εις VII Μεραρχίαν)

(7) Επιχειρήσεις εναντίον συμμοριτών εκδηλωσάντων επιθετικάς ενεργείας εις διαφόρους περιοχάς της χώρας.

(8) Φωτογραφικαί αναγνωρίσεις.

(1) Συνέχισις επιχειρήσεως «ΧΑΡΑΥΓΗ»

Η αναφερομένη εις την προηγουμένην έκθεσιν επιχείρησις «ΧΑΡΑΥΓΗ» εσυνεχίσθη και κατά τας πρώτας ημέρας του Μαΐου.

Ισχύουν τα αναφερόμενα εις την έκθεσιν υπ' αριθ. Ι διά την επιχείρησιν ταύτην.

Εσημειώθη αισθητή βελτίωσις εις την επικοινωνίαν μεταξύ των Αεροδρομίων (Δίκτυον επιχειρήσεων)

(2) «Επιχείρησις ΧΑΡΑΥΓΗΣ»

Κατά την επιχείρησιν ταύτην εχρησιμοποιήθη κυρίως η Αεροπορία Αναγνωρίσεως.

Το έργον της Αεροπορίας αναγνωρίσεως ήτο άκρως δυσχερές λόγω του ότι συμμορίται εκινούντο κυρίως κατά την νύκταν, καλυπτόμενοι και ακινητούντες κατά την διάρκειαν της ημέρας. Η τακτική αύτη των συμμοριτών και η μη επαφή των ημετέρων επιγείων δυνάμεων μετά τούτων, εμείωσαν την απόδοσιν της μαχητικής και της Αεροπορίας αναγνωρίσεως.

(3) Επιχειρήσεις των παραγράφων 3,4,5 και 6

Ήσαν επιχειρήσεις προσχεδιασμέναι του Γ΄ΣΣ έχουσαι τοπικήν σημασίαν.

Η Αεροπορία υπεστήριξεν τας επιχειρήσεις ταύτας, η δε συμβολή της υπήρξεν πολύτιμος ως εμφαίνεται και από τα αποσταλέντα σήματα των επιχειρούντων επιγείων Τμημάτων.

(4) Επιχειρήσεις εναντίον συμμοριτών εκδηλωσάντων επιθετικάς ενεργείας εις διαφόρους περιοχάς της χώρας.

Αι σοβαρώτεραι επιχειρήσεις της μορφής ταύτης ήσαν αι επιχειρήσεις εναντίον των ΓΡΕΒΕΝΩΝ και της ΠΑΡΑΜΥΘΙΑΣ. Εις αμφοτέρας τας περιπτώσεις η Αεροπορία επενέβη εγκαίρως υποστηρίξασα αποτελεσματικώς τα επίγεια Τμήματα και αποβάσα εις εκ των κυρίων συντελεστών της αποσοβήσεως δυσμενούς εκβάσεως των μαχών τούτων.

Οι συμμορίται εκτιμούντες καλώς τον παράγοντα Αεροπορία εις τοιαύτης φύσεως επιχειρήσεις, επαρουσίασαν κυρίως εις την επιχείρησιν εναντίον των ΓΡΕΒΕΝΩΝ ισχυροτάτην α/α άμυναν με αποτέλεσμα την καταστροφήν δύο αερ/φών και τον θάνατον ενός χειριστού και ενός παρατηρητού.

Τα περισσότερα των αερ/φών των λαβόντων μέρος εις την επιχείρησιν ταύτην, εβλήθησαν υπό του α/α εις διάφορα σημεία. Σχετικώς υπεβλήθη η υπό Στ. Φακ. ΑΔΑ/ΑΠ/32/ΑΠΙΤ/Α.Α 300 αναφορά της Α.Δ.Α προς ΓΕΑ/ΑΙ ης αντίγραφον επισυνάπτομεν.

(5) Ανεξάρτητοι Αεροπορικαί επιχειρήσεις

Δεν εγένοντο διά δύο κυρίως λόγους: α) Λόγω ελλείψεως πληροφοριών και β) Λόγω της διαταχθείσης οικονομίας των μέσων, επικειμένων σοβαρών επιχειρήσεων.

(6) Φωτογραφικαί επιχειρήσεις

Το ΓΕΣ επέδειξεν ζωηρόν ενδιαφέρον διά τας φωτογραφικάς αναγνωρίσεις. Η Α.Δ.Α ανταποκρίνεται πλήρως εις τας αιτήσεις του Στρατού.

Τα χρησιμοποιούμενα υπό της Ε.Β.Α φωτομηχανήματα δεν είναι κατάλληλα.

II. ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕΤΑΞΥ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ

Εις Α.Σ.Δ.Π σχεδόν ανύπαρκτος. Τα επίγεια Τμήματα ουδόλως γνωρίζουν τους κανόνας συνεργασίας.

Εις Α΄ΣΣ ικανοποιητική.

Εις Β΄ΣΣ παρατηρείται αμέλεια ως προς την τήρησιν των κανόνων συνεργασίας.

Εις Γ΄ΣΣ και VII Μεραρχίαν ικανοποιητική.

III. ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΝ

Ως εις την προηγουμένην έκθεσιν.

IV. ΥΛΙΚΟΝ

Ομοίως.

V. ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΑ

Ομοίως.

VI. ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Κατά τον διαρρεύσαντα μήνα Μάιον εξετελέσθησαν αι κάτωθι πτήσεις επιχειρήσεων.

α) ΤΑΚΤΙΚΑΙ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΕΙΣ : 201
Εγένοντο δι' αεροσκαφών ΧΑΡΒΑΡΤ : 198
-//- -//- ΩΣΤΕΡ : 3

β) ΕΠΙΘΕΤΙΚΑΙ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΕΙΣ ΕΞΟΔΟΙ : 130
Εγένοντο δι' αεροσκαφών ΣΠΙΤΣ ΣΥΝΟΛ. 311
ΑΕΡ/ΦΩΝ

γ) ΡΙΨΕΙΣ ΕΦΟΔΙΩΝ 49 Δι' αεροσκαφών ΝΤΑΚΟΤΑ

δ) ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΑΙ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΕΙΣ: 14
Εγένοντο δι' αεροσκαφών ΣΠΙΤΣ : 10
-//- -//- ΟΞΦΟΡΝΤ : 4

ε) ΡΙΨΕΙΣ ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΩΝ : 3
Εγένοντο δι' αεροσκαφών DAKOTA : 1
-//- -//- ANSON : 1
-//- -//- HARVARD: 1

στ) ΜΕΤΑΦΟΡΑΙ : 42
Εγένοντο δι' αεροσκαφών ANSON : 26
HARVARD : 2
AUSTER : 3
DAKOTA : 7
OXFORD : 4

ΤΑΚΤΙΚΑΙ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΕΙΣ

Κατά τον μήνα Μάιον αι κάτωθι τακτικαί Αναγνωρίσεις κατά Σώματα Στρατού με τα έναντι αποτελέσματα

ΣΥΛΛΕΓΕΙΣΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ

ΣΩΜΑΤΑ ΣΤΡΑΤΟΥ	ΕΞΟΔΟΙ	ΠΕΡΙ ΕΧΘΡΟΥ	ΠΕΡΙ ΦΙΛΙΩΝ	ΜΗ ΑΠΟΔ. ΠΛΗΡ. ΠΕΡΙ ΕΧΘΡΟΥ Η ΦΙΛΙΩΝ	
Β΄Σ.Σ	78	56	19	3	
Γ΄Σ.Σ	49	31	12	6	ΣΥΝΟΛΟΝ ΕΞΟΔΩΝ
Α΄Σ.Σ.	74	25	32	17	201

ΕΠΙΘΕΤΙΚΑΙ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΕΙΣ

Κατά τον μήνα Μάιον ε.ε εξετελέσθησαν αι κάτωθι έξοδοι κατά Σώματα Στρατού με τας αντιστοίχως αναγραφομένας επεμβάσεις.

ΕΠΕΜΒΑΣΕΙΣ ΤΗ ΥΠΟΔΕΙΞΕΙ

ΣΩΜΑΤΑ ΣΤΡΑΤΟΥ	ΕΞΟΔΟΙ	ΑΝΑΓΝΩ-ΡΙΣΕΙΣ	ΦΙΛΙΩΝ ΤΜΗ-ΜΑΤΩΝ	ΑΥΤΕ-ΠΑΓΓ.	ΦΕΡΟΜΕΝΑΙ ΩΣ ΜΗ ΕΠΙΤΥΧ.	
Β΄Σ.Σ	68	15	8	39	6	
Γ΄Σ.Σ	42	6	10	20	6	ΣΥΝΟ-ΛΟΝ ΕΞΟ-ΔΩΝ 110
Α΄Σ.Σ	20	3	4	9	4	

VII. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ - ΣΥΓΧΑΡΗΤΗΡΙΑ

Δ.Α.Υ- Β΄ΣΣ

Από το Στρατόν κατά τον διαρρεύσαντα μήνα Μάιον εστάλησαν τα κάτωθι συγχαρητήρια σήματα :

Από : 36ην Ορ. Ταξιαρχίαν Πρός : Β΄ΣΣ

072020 1) Συνδρομή Αεροπορίας κατά σημερινήν επίθεσιν κατά ΚΑΡΑΟΥΛΙ υπήρξεν πολύτιμος. Πυρά αυτής εξόχως εύστοχα.
Ευχαριστούμεν χειριστάς και Ε.Α.

Από : 21ην Ταξιαρχίαν Πρός : Β΄Σ.Σ
100745 2) Συγχαίρομεν αεροπόρους δι' αρίστην, υπέροχον και αποτελεσματικήν δράσιν κατά τας επιχειρήσεις 9.5.48 εις περιοχήν ΓΡΕΒΕΝΩΝ.

Από : 35ην Ταξιαρχίαν Πρός : Β΄Σ.Σ
3) Αποτελέσματα αεροπορικής επεμβάσεως λίαν επιτυχή.
Ευχαριστούμεν τα μέγιστα.

ΔΑΥ - Γ΄ΣΣ

Από : Γ΄ΣΣ Πρός :
1) Ευαρέσκεια Διοικητού Αντιστρατήγου ΓΡΗΓΟΡΟ-ΠΟΥΛΟΥ προς Δ/τήν Α.Β.Σ. και τα πληρώματα των αεροσκαφών.

Από : ΙΙ Πρός : Α.Β.Σ
2) Κατά την επίθεσιν κατά της Φρουράς του ΛΥΚΟΔΡΟΜΙΟΥ μέγα μέρος των απωλειών οφείλεται εις επίθεσιν της Αεροπορίας ΚΑΒΑΛΛΑΣ. Ποιούμεν μνείαν των πληρωμάτων Αεροπορίας αερ/φών ΚΑΒΑΛΛΑΣ.
3) Μαχηταί ΤΣΟΥΚΑΣ ευχαριστούσι θερμώς και συγχαίρουσι συμμαχητάς, Αεροπόρους διά συμβολήν των απόκρουσιν και καταδίωξιν συμ/τών επί πεδίου μάχης.

VIII. ΦΘΟΡΑΙ-ΑΠΩΛΕΙΑΙ

Αι φθοραί και απώλειαι κατά τον διαρρεύσαντα μήνα Μάιον ήσαν αι κάτωθι :

I) Εξ Α/Α μέσων των συμμοριτών

5.5.48 Έν SPIT εβλήθη ελαφρώς.
8.5.48 Έν SPIT εβλήθη εις άτρακτον και ακροπτερύγια.
9.5.48 Δύο SPITS εβλήθησαν ελαφρώς. Εν HARVARD εβλήθη ελαφρώς.
10.5.48 Έν HARVARD κατέπεσεν και συνετρίβη. Χειριστής Σμ/γός ΓΚΟΛΦΙΝΟΠΟΥΛΟΣ και Παρατηρητής Επ/νίας ΣΤΑΘΟΠΟΥΛΟΣ εφονεύθησαν.
11.5.48 Έν SPIT εβλήθη. Εν HARVARD εβλήθη.
16.5.48 Έν SPIT εβλήθη εις αριστερόν πλάνον.
17.5.48 Έν HARVARD εβλήθη εις πτέρυγα.
19.5.48 Έν SPIT εβλήθη εις πτέρυγα.
20.5.48 Έν SPIT εβλήθη εις παραγωγόν ασυρμάτου και πέρυγα. Έν HARVARD εβλήθη εις πηδάλιον ύψους βάθους.
21.5.48 Δύο SPITS εβλήθησαν εις πτέρυγας.
24.5.48 Έν HARVARD εβλήθη.

IX. Α/Α ΑΝΤΙΔΡΑΣΙΣ ΕΧΘΡΟΥ

Η δράσις του Α/Α του εχθρού υπήρξεν λίαν εντατική ως και κατά τον προηγούμενον μήνα. Ο εχθρός εχρησιμοποίησε διά πρώτην φοράν και Α/Α των 20 χιλ. εις περιοχήν ΜΠΕΛΛΕΣ.

X. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Ως εις παρελθόντα μήνα.

Τ.Υ.
ΕΜΜ. ΚΕΛΑΪΔΗΣ
Σμήναρχος

Αρχηγός
Ανωτέρας Διοικήσεως Αεροπορίας

36

Θέμα : Συγχαρητήρια
Προς : Απάσας Μονάδας Σ.Στρατού
Κοιν. : Α1/3

Α΄ Σώμα Στρατού/ΑΙ
αριθ. Φ3/260
2 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1948

Κοινοποιώ συγχαρητήρια Διοικητού Στρατού διά κοινοποίησιν εις άπαντας. Είμαι υπερήφανος διότι διοικώ τοιούτους Αξιωματικούς και Οπλίτας.

Σ Η Μ Α

από : Γεν. Επιτελείον Στρατού
Προς :Διοικητήν Α΄ Σώματος Στρατού
αριθ. πρωτ. Α1/170951/Φ4023/0

Ημερ. - ώρα 011915

Σου σφίγγω το χέρι επί ολοκληρώσεως προσπαθείας επί ΚΛΕΦΤΗ. Με χαράν και συγκίνησιν διαβίβασα συγχαρητήριά μου Διοίκησιν και ενεργούσας Μονάδας. Τι σημασία έχει στερεά κατοχή και εκμετάλλευσις ΚΛΕΦΤΗ το ξέρετε όλοι σας. Αναμένω νέας εν συνεχεία επιτυχίας. Με τας ευχάς μου.

ΓΙΑΝΤΖΗΣ
ΑΝΤΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ
ΑΡΧΗΓΟΣ ΓΕΣ.

Το Γραφείον Α1
Τ.Υ.

Δ. ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ
Επίλαρχος

Θ. ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ
ΑΝΤΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ
ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ Α΄ΣΣ

37

ΘΕΜΑ: Επιχείρησις ΤΑΜΠΟΥΡΙ
ΠΡΟΣ : (ΤΣ) 21-22-52 Ταξ/Α1
ΚΟΙΝ : (ΤΣ) Β΄ΣΣ/Α1-Χ Μεθ/Α1
53 Ταξ/Α1, 507 Τάγμα
Δ/τήν Πυρ/κού Α.Α. Αποστολή

Ώρα 1330
ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
ΙΙ Μεραρχία/Α1
Α.Π. 2317
Σ.Τ.Γ. 912 τη 3-8-48

Σχετικαί Α.Α.Π. 708 και 709 Δ/γαί Β΄ΣΣ

1.- ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΜΕΡΑΡΧΙΑΣ

Κατάληψις ΤΑΜΠΟΥΡΙ (υψ. 1878) και εν συνεχεία άμεσος και δραστηρία εκμετάλλευσις προς ΓΥΦΤΙΣΣΑ την οποίαν και να καταλάβη.

2.- ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΓΕΙΤΟΝΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ

α) Χ Μεραρχίας
Σύγχρονος επίθεσις μετά της Μεραρχίας μας προς κατάληψιν του τμήματος κορυφογραμμής ΛΙΑΓΚΥ.

β) VIII Μεραρχίας (Α΄ΣΣ)
Συγχρόνως ενεργήση από ΚΕΡΑΣΟΒΟΥ από ΤΑΜΠΟΥΡΙ ενδεχομένως.

3.- ΙΔΕΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

α) Εν α΄ χρόνω κατάληψις του τμήματος κορυφογραμμής ΤΑΜΠΟΥΡΙ από (Ν.133046) έως (Ν.136040), με σύγχρονον ζωηράν και ενεργητικήν απασχόλησιν ΤΑΜΠΟΥΡΙ από ΠΡΟΦ. ΗΛΙΟΥ (ΦΛΙΑΜΑ).

β) Εν β΄ χρόνω σύγχρονος επίθεσις προς κατάληψιν υψώματος ΤΑΜΠΟΥΡΙ (υψ. 1878) εκ του καταληφθησομένου εν α΄ χρόνω ως άνω τμήματος κορυφογραμμής ΤΑΜΠΟΥΡΙΟΥ και εκ περιοχής ΠΡΟΦ. ΗΛΙΟΥ ΦΛΙΑΜΑΣ.

γ) Εν γ΄ χρόνω μετά κατάληψιν ΤΑΜΠΟΥΡΙ άμεσος και δραστηρία εκμετάλλευσις προς ΓΥΦΤΙΣΑ, ήτις και να καταληφθή.

4.- ΑΠΟΣΤΟΛΑΙ

Α΄. 52 ΤΑΞΙΑΡΧΙΑΣ

α) Διά των δύο Ταγμάτων της συν Διλοχία του 504 Τάγματος υπό τας Διαταγάς του υποδ/τού αυτής, συν 508 Τάγμα τιθεμένων δυνάμει παρούσης υπό τας Διαταγάς της 52 Ταξ/χίας να επιτεθή προς κατάληψιν υψώματος ΤΑΜΠΟΥΡΙ και της Ν.Α. κορυφογραμμής αυτού μέχρι (Ν.136040) εν ταις κατευθύνσεσι :

ι.- ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑΣ (ΦΛΙΑΜΑ) - ΤΑΜΠΟΥΡΙ και

ιι.- ύψ. 1541 (Ν.154058) - ύψ. 1619 (Ν.134047)

β) ΒΑΣΙΣ ΕΞΟΡΜΗΣΕΩΣ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΗ ΕΞΟΡΜΗΣΕΩΣ
Η καθορισθείσα επιτοπίως υπό του Δ/τού της Μεραρχίας.

γ) ΩΡΑ ΕΞΟΡΜΗΣΕΩΣ
Εκ της γραμμής εξορμήσεως η 0400 ώρα ακριβώς της 4ης τρέχοντος.

Β΄. 22 ΤΑΞΙΑΡΧΙΑΣ

α) Κατά την ενέργειαν της 52 Ταξιαρχίας προς κατάληψιν του υψώματος ΤΑΜΠΟΥΡΙ και των Ν.Α. αυτού κορυφογραμμής ως ανωτέρω καθορίσθη αύτη, διά δημιουργίας

ισχυράς βάσεως πυρός εις ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑΝ και ετέρας Νοτιώτερον τούτου, θα υποστηρίξη την ενέργειαν της 52 Ταξ/χίας.

Αύται θα αποτελούνται από πολυβόλα ΒΙΚΕΡΣ - όλμους 81 χιλ. και μυδράλια. Επίσης διά πυρών αυτομάτων όπλων και διά εκδηλώσεως επιθετικών κινήσεων από ΦΛΙΑΜΑ προς ΤΑΜΠΟΥΡΙ.

β) Μετά κάτάληψιν ΤΑΜΠΟΥΡΙ υπό 52 Ταξ/χίας να έχει την ετοιμότητα της αμέσου και δραστηρίας εκμεταλλεύσεως της επιτυχίας προς ΓΥΦΤΙΣΣΑ ην και να καταλάβη ενεργούσα διά του 507 Τάγματος και του 509 Τάγματος μείον Διλοχίας, δι' ης θα εξασφαλίση την κατοχήν του ΠΡΟΦ. ΗΛΙΟΥ (ΦΛΙΑΜΑ).

Γ΄. <u>21 ΤΑΞΙΑΡΧΙΑΣ</u>

Διά του 505 και 506 Τάγματος θα εξασφαλίση την περιοχήν ΓΚΡΙΜΠΟΜΑΝ - ΚΟΥΤΣΟΥΡΟ - ΓΑΒΡΟΣ ως έχει καθωρισθή δι' ειδικών λεπτομερών δ/γών και μετά την υπέρβασιν υπό 22 Ταξ/χίας ως ανωτέρω καθωρίσθη, του ΤΑΜΠΟΥΡΙΟΥ δι' εκμετάλλευσιν προς ΓΥΦΤΙΣΣΑΝ, θα αναλάβη και την διοίκησιν της Διλοχίας του 509 Τάγματος επί ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑ, εξασφαλίζουσα τελικώς τας τοποθεσίας ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑΣ - ΓΚΡΙΜΠΟΜΑΝ - ΚΟΥΤΣΟΥΡΟ - ΓΑΒΡΟΣ, απαγορεύουσα πάσαν διείσδυσιν του εχθρού Νοτίως ΣΑΡΑΝΤΑΠΟΡΟΥ και εν συνδέσμω μετά της 53 Ταξ/χίας.

5. <u>ΕΦΕΔΡΕΙΑ</u>

α) <u>Ταξιαρχιών</u> Κατά κρίσιν των.

β) <u>Μεραρχίας</u> Το 504 Τάγμα μείον Διλοχίας συγκεντρουμένου μέχρι 0400 ώρας της αύριον αμέσως Ν.Α. ΦΛΙΑΜΑ, εγγύς των βάσεων εξορμήσεως των 594 και 508 Ταγμάτων, ας και θα καταλάβη άμα τη εξορμήσει και των β΄ κλιμακίων εκ των βάσεων εξορμήσεως των ως άνω Ταγμάτων.

- Να παρακολουθή τον αγώνα ώστε να δύναται να επέμβη τη Δ/γή μου είτε υπέρ της 52 Ταξ/χίας είτε προς ενίσχυσιν εκμεταλλεύσεως υπό της 22 Ταξ/χίας προς ΓΥΦΤΙΣΣΑΝ.

6.- <u>ΠΥΡΟΒΟΛΙΚΟΝ</u>

Η 142 Μ.Ο.Π. δι' άμεσον υποστήριξιν 52 Ταξ/χίας τιθεμένης υπό τας Διαταγάς της.
Πυροβολικόν Συνόλου
101 Σ.Π.Π. μείον Μοίρα
Πυρά 151 Μ.Μ.Π. τη αιτήσει Ταξ/χιών προς Μεραρχίαν

7.- <u>ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ - ΔΙΑΒΙΒΑΣΕΙΣ</u>
Ως Δ/γή Διαβιβάσεων

8.- <u>ΔΙΑΚΟΜΙΔΑΙ</u>
Εις Ορεινά Χειρουργεία 22 και 21 Ταξ/χιών εις θέσιν ΠΑΝΑΓΙΑ (Ν.1807), μερίμνη 52 Ταξ/χίας.
Εις διάθεσιν 52 Ταξ/χίας τραυματιοφορείς 21 και 22 Ταξ/χιών οίτινες μετά κατάληψιν ΤΑΜΠΟΥΡΙ επανέλθωσιν εις διάθεσιν 22 Ταξ/χίας.
Από ΠΑΝΑΓΙΑ εις ΕΠΤΑΧΩΡΙΟΝ μερίμνη Μεραρχίας (211 Χειρ. Εκ.).

9.- <u>ΟΡΙΟΝ ΜΕΡΑΡΧΙΩΝ (ΙΙ - Χ)</u>
Το επιτοπίως καθορισθέν, όπερ εν τω χάρτη καθορίζεται υπό της γραμμής (Ν.146040) - (Ν.142043) - (Ν.148052), άπαντα ναι εις ΙΙ Μεραρχίαν.

10.- <u>ΣΤΑΘΜΟΙ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ</u>
Μεραρχίας εν α΄ χρόνω εις ΤΑΛΙΑΡΟΝ.
εν γ΄ χρόνω εις ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑΝ (ΦΛΙΑΜΑΣ).
22-52 Ταξ/χιών παρά τον ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑΝ ως καθορίσθησαν επιτοπίως υπό υποφαινομένου.

11.- Αύριο όλοι στο ΤΑΜΠΟΥΡΙ και από κει δραμέως προς ΓΥΦΤΙΣΣΑ.

ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΣ
Διά την ακρίβειαν ΥΠΟΣΤΡΑΤΗΓΟΣ ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

Το
Γραφείον Α1
Τ.Σ.Υ.

38

ΘΕΜΑ : Ημερήσια Διαταγή

ΠΡΟΣ : Α΄ και Β΄ Σ.Στρατού

Ευρισκόμενος μετά του Υπουργού των Ναυτικών εις το Μέτωπον συγκεκινημένοι εκφράζομεν προς τον μαχόμενον Στρατόν μετά των συγχαρητηρίων τον θαυμασμόν μας και την Εθνικήν ευγνωμοσύνην διά την ορμητικότητα μεθ' ης επιτιθέμενος συντρίβει την μίαν μετά την άλλην τας αντιστάσεις του συμμοριτισμού.

Ο ΚΛΕΦΤΗΣ και το ΚΑΜΕΝΙΚ προσβληθέντα υπό του Α΄ΣΣ και η Αμούδα υπό του Β΄ΣΣ συνετρίβησαν ως εχθρικαί αντιστάσεις και ευρίσκονται εις χείρας του Εθνικού Στρατού.

Διά μίαν έτι φοράν αποδεικνύεται εις ολόκληρον τον κόσμον ότι μόνα χαρακτηριστικά του ΄Εθνους είναι η ορμητικότης και η περιφρόνησις προς τον θάνατον όταν μάχεται υπέρ της Ελευθερίας του δικαίου και του Πολιτισμού.

Ιδίαν μνείαν ποιούμαι της Β. Αεροπορίας ήτις μετ' απαράμηλλον περιφρόνησιν προς τον θάνατον κατήγαγε συντριπτικά κατά του εχθρού πλήγματα υποβοηθήσασα ούτω τους θριάμβους του Στρατού.

Το έθνος δύναται να η υπερήφανον διότι τοιαύτας ενόπλους δυνάμεις διαθέτει.

Κόνιτσα 3-8-48

Διά την ακρίβειαν
Τ.Σ.Υ.

Ο
ΥΠΟΥΡΓΟΣ
Γ. ΣΤΡΑΤΟΣ

39

ΘΕΜΑ : Συμπεράσματα αγώνος ΓΡΑΜΜΟΥ

ΠΡΟΣ : 3-51-77 Ταξ-520 Λ.Π.-Τ.Π.

ΚΟΙΝ. : Τ.Σ. Β΄ΣΣ/Α1

ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ

ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΗ

Τ.Σ. 1ης ΜΕΡΑΡΧΙΑΣ/Α1
Αρ. Φ.55/389 Α/Α1
919 Σ.Τ.Γ./8-8-1948

Τα εξαγόμενα συμπεράσματα εκ των μέχρι τούδε επιχειρήσεων επί του ΓΡΑΜΜΟΥ δύνανται να συνοψισθούν, ως ακολούθως :

Ι.- ΣΥΜΜΟΡΙΤΑΙ

α) Έχουσιν εκ των προτέρων επισημάνη άπαντα τα επίκαιρα σημεία, επί των οποίων θα διέλθη ή θα παραμείνη ο Στρατός.

β) Τα σημεία τούτα βάλλονται αιφνιδιαστικώς και καταιγιστικώς διά της συγκεντρώσεως των πυρών όλων των όπλων της περιοχής, ευθύς ως τα ημέτερα τμήματα καταλάβωσι ταύτα κατόπιν αγώνος ή ευρεθώσιν επ' αυτών διερχόμενα.

γ) Η προμελετημένη αύτη συγκέντρωσις των πυρών υπό μορφήν σφύρας συνοδεύεται και υπό επίσης προμελετημένης και προκαθορισμένης εν τόπω και χρόνω αντεπιθέσεως των συμμοριτών.

δ) Την αντεπίθεσιν ενεργούσιν οι συμμορίται διά μικρών ομάδων συγκροτουμένων υπο τολμηρών στοιχείων, οίτινες γνωρίζουσι καλώς το έδαφος και αποκρύπτονται πλησίον της καταληφθείσης τοποθεσίας, όπου αύτη περιβάλλεται υπό δάσους, ως συμβαίνει εις την ζώνην ενεργείας μας.

ε) Αι ομάδες αύται προσβάλλουσι τα τμήματα εκ διαφόρων διευθύνσεων και ιδία εκ των νώτων εις α εισδύουσι και ενσπείρουσι τον πανικόν εις άπαν το τμήμα λόγω των αυτομάτων όπλων και χειρ/δων αθροιστικώς εκτελουμένων πυρών.

στ) Κατά την νύκτα ενεργούσιν οι Σ. κατά τον αυτόν τρόπον ως και κατά την ημέραν και κυρίως κατά μη εδραιωθέντων τμημάτων.

ζ) Αι μέχρι τούδε χρησιμοποιηθείσαι δυνάμεις των Σ. εις τας αντεπιθέσεις σπανίως υπερέβαινον την του Λόχου.

ΙΙ.- ΗΜΕΤΕΡΟΙ

Αι προκύπτουσαι υποχρεώσεις ημών εκ των ανωτέρω εξαχθέντων εν περιλήψει διδαγμάτων μας επιβάλλουσιν όπως:

α) Κατά την κατάληψιν του αντικειμενικού σκοπού ν' αποφεύγηται η συγκέντρωσις προσωπικού επ' αυτού και ιδία επί του υψηλοτέρου σημείου.

β) Να μελετάται και εγκαθίσταται αμέσως σχέδιον πυρός και να τοποθετώνται άπαντα τα διατιθέμενα όπλα ουχί εις πυκνήν διάταξιν.

γ) Να δημιουργήται φραγμός πυρός με κυκλικήν διάταξιν (περιβολήν) με τα νώτα προς το κέντρον.

δ) Να προβαίνωσιν εις άμεσον και στοιχειώδη οργάνωσιν του εδάφους, αρχής γενομένης από του απλού ατομικού ορύγματος. Ενδείκνυται ο εφοδιασμός των τμημάτων διά γαιοσάκκων, προς χρήσιν όπου το έδαφος είναι βραχώδες και σκληρόν.

ε) Να επιτυχάνωσιν ελαστικήν αμυντικήν διάταξιν διά προωθήσεως περιπόλων ή φυλακίων.

στ) Να προωθούνται εις μικράν απόστασιν από των πρώτων τμημάτων εφεδρείαι, ίνα δύνανται να επεμβαίνωσιν εγκαίρως εις περίπτωσιν ισχυράς πιέσεως.

ζ) Να δημιουργούνται κωλύμματα, ει δυνατόν διά ταχείας και εγκαίρου προωθήσεως συρματοπλέγματος (κονσερτίνας) και παγίδων κατά προσωπικού.

η) Τα τελευταία ταύτα, εφ' όσον διατίθενται, πρέπει ν' ακολουθώσι το επιτιθέμενον τμήμα.

θ) Ούτω πως ενεργούντες θα δυνηθώμεν αφ' ενός μεν να περιορίσωμεν εις το δυνατόν ελάχιστον τας απωλείας μας, αφ' ετέρου δε θα επιτύχωμεν την συντριβήν και διάλυσιν των Σ., οι οποίοι κατά την υποχώρησίν των θα δίδωσι εις ημάς ευκαιρίαν βαθείας εκμεταλλεύσεως της επιτυχίας.

3.- Της παρούσης να λάβωσι γνώσιν άπαντες οι Αξ/κοί μέχρι και του Διμοιρίτου.-

Ο
ΜΕΡΑΡΧΟΣ
Θ. ΠΕΤΖΟΠΟΥΛΟΣ
ΥΠΟΣΤΡΑΤΗΓΟΣ

Τ.Σ.Υ.
ΓΙΑΝΝΟΥΛΟΠΟΥΛΟΣ
Ταγ/χης Πεζικού-Δ/ντής Α1

40

ΧΙ ΜΕΡΑΡΧΙΑ
Α1

ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
Σ.Τ.Γ.914 τη 10.VIII.48
ΑΡΙΘ. 5/5/75

ΠΡΟΣ :Γ΄ΣΣ/Α1 (2 αντίτυπα)
33 - 32 Ταξιαρχίας
Τ.Δ. ΓΙΑΝΝΙΤΣΩΝ
ΚΟΙΝ : Γ΄ΣΣ/Α2
Δ/τήν Μεραρχίας
VII Μεραρχίαν
27 Ταξιαρχίαν
31 Ταξιαρχίαν
Διοικητάς 556, 557, 514,
515, 516, 518, 519, Τ.Π.
Διοικητήν 63 Τ.Ε.
ΑΕΡ. ΒΑΣΙΝ ΣΕΔΕΣ
Γ΄ΣΣ/ΑΕ.Α.
Επιτελάρχην (Συν/χην ΒΕΪΜΟΝ)
Α.Κ.Α.
Α1, Α2 Μεραρχίας
Φ. Εκθέσεων

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΣ «ΠΑΪΚΟΥ»

22 Ιουλίου με 5 Αυγούστου 1948

Εντολή Στρατηγού Διοικητού Μεραρχίας.
Υποβάλλεται η προσηρτημένη Έκθεσις Επιχειρήσεως ΠΑΪΚΟΥ.-

Τ.Υ.
Ι. ΓΕΝΝΗΜΑΤΑΣ
Αντ/χης
Α.Κ.Α.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ :
ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΑ
ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΣ
ΔΡΑΣΙΣ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑΣ
ΤΗΡΗΘΕΙΣΑ ΣΤΑΣΙΣ ΥΠΟ ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΥΩΝ
ΣΥΓΧΑΡΗΤΗΡΙΟΙ ΔΙΑΤΑΓΑΙ
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΟΝ ΜΕΡΟΣ
ΠΙΝΑΚΕΣ : ΑΠΩΛΕΙΩΝ
ΛΑΦΥΡΩΝ
ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΣ

ΧΙ ΜΕΡΑΡΧΙΑ

ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ Α Ι
Χάρται : 1/100.000
ΓΙΑΝΝΙΤΣΩΝ
ΓΕΥΓΕΛΗΣ
ΕΔΕΣΣΗΣ
ΚΑΒΑΝΤΑΡΤΖΙ

ΕΚΘΕΣΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΣ «ΠΑΪΚΟΥ»

ΔΙΑΡΚΕΙΑ

Ιη ΠΕΡΙΟΔΟΣ
22 - 26 Ιουλίου η κυρίως επιχείρησις.

ΙΙα ΠΕΡΙΟΔΟΣ
27 Ιουλίου - 31 Ιουλίου, μετακινήσεις τμημάτων δι' έξοδον 33 Ταξιαρχίας εκ της ζώνης της Μεραρχίας. Προκινήσεις λοιπών τμημάτων δι' επέκτασιν επιχειρήσεως επί Κ/Τ ματαιωθείσα.

ΙΙΙη ΠΕΡΙΟΔΟΣ
1 Αυγούστου μέχρις - 5 Αυγούστου : Αναχώρησις της 33 Ταξιαρχίας. Αναδιάταξις. Συνέχισις εξερευνήσεως επί ΠΑΪΚΟΥ.

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ:

1.- Από του γ΄ δεκαημέρου του ΙΟΥΝΙΟΥ, το Γ'ΣΣ κατείχε πληροφορίας, ότι αι εις την περιοχή ΚΟΡΩΝΑΣ συγκεντρωμέναι από 12ης Ιουνίου συμμοριακαί δυνάμεις (Ταξιαρχία ΛΙΑΚΟΥ), ως και άλλαι αναμενόμεναι τοιαύται εκ της περιοχής Ανατολικής ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ και ΕΒΡΟΥ, προτίθεντο όπως διαπεραιωθώσι Δυτικώς ΑΞΙΟΥ με τελικόν προορισμόν τον ΓΡΑΜΜΟΝ.

2.- Η VII Μεραρχία φέρει τας συμμοριακάς δυνάμεις περιοχής ΠΑΠΑΔΩΝ (ΔΡΑΜΑΣ) - 3-4 συγκροτήματα-, συμπτυσσομένας από 23 Ιουνίου προς Βορράν εγγύς των συνόρων με πρόθεσιν μετέπειτα κινήσεώς των προς Δυσμάς. Την δε 28ην Ιουνίου κατονομάζει συγκεκριμμένως την 108 συμμοριακήν Ταξιαρχίαν ΣΟΦΙΑΝΟΥ.

3.- Περιοχή διαπεραιώσεως του ΑΞΙΟΥ εφέρετο επιμόνως η γραμμή της μεθορίου παρά το φυλάκιον ΕΥΖΩΝΩΝ, χωρίς όμως να αποκλείεται η διαπεραίωσίς των και Νοτίως εις το τμήμα ΕΙΔΟΜΕΝΗΣ - ΑΞΙΟΥΠΟΛΕΩΣ.

4.- Το εγχείρημα της διαπεραιώσεως των συμμοριακών δυνάμεων Δυτικώς ΑΞΙΟΥ δεν απεκλείετο να συνδυασθή με ισχυράν προσβολήν των μεθοριακών Κέντρων ΦΑΝΟΣ, ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΣ, ΑΞΙΟΥΠΟΛΙΣ, ΓΟΥΜΕΝΙΤΣΑ.

5.- Θα υπεβοηθούντο εις τας ανωτέρω προθέσεις των, υπό των συμμοριακών τμημάτων ΤΖΕΝΑΣ, τα οποία αφ' ενός μεν δι' ομάδων συνδέσμου θα εχρησίμευον ως οδηγοί του δρομολογίου κινήσεώς των επί ΠΑΪΚΟΥ, αφ' ετέρου δε διά της καταλήψεως επικαίρων και δεσποζόντων επί ΠΑΪΚΟΥ και επί της μεθορίου εδαφικών σημείων, θα απετέλουν, τμήματα υποδοχής των συμμοριακών Ταξιαρχιών και τμήματα αγκιστρώσεως και απομονώσεως των ημετέρων δυνάμεων.

6.- Εκ παραλλήλου η συμμοριακή ηγεσία ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ - ΤΖΕΝΑΣ προέβαινε δι' οργάνων της εις την αναζήτησιν πληροφοριών επί της δυνάμεως του Στρατού εις ΓΙΑΝΝΙΤΣΑ επεδίωκε σύνδεσιν με ομοϊδεάτας των εις ΓΙΑΝΝΙΤΣΑ και ανεζήτει συγκεκριμένας πληροφορίας επί Στρατιωτικών και Δημοσίων κτιρίων, έργων αμύνης κ.λ.π.

Όλα αυτά απεσκόπουν εις την δημιουργίαν ενός αντιπερισπασμού εις ΓΙΑΝΝΙΤΣΑ και την πεδινήν περιοχήν των, ίνα ακωλύτως γίνη η διαπεραίωσις εις ΠΑΪΚΟΝ των συμμοριακών Ταξιαρχιών, χωρίς όμως να αποκλείεται εντελώς, την ενέργειάν των κατά ΓΙΑΝΝΙΤΣΩΝ να την επεχείρουν μαζί με τας αναμενομένας από ΑΞΙΟΥ συμμοριακάς Ταξιαρχίας.

7.- Ομοίως επεδιώκετο υπό των συμμοριτών η ανάπτυξις δραστηριότητος, ιδία επί ΒΕΡΜΙΟΥ, διά να επιφέρουν εις τας ημετέρας δυνάμεις μίαν διασποράν προς τα εκεί ώστε να μη υπάρχη διαθέσιμος ημετέρα δύναμις προς καταδίωξιν των διαπεραιωθησομένων συμμοριακών δυνάμεων.

8.- Από της 29ης Ιουνίου εφέροντο ενεργούμενοι κατοπτεύσεις και αναγνωρίσεις συμμοριτών επί της Ανατολικής όχθης του ΑΞΙΟΥ από της μεθορίου και Νοτίως, επί τω σκοπώ αναζητήσεως αβαθών πόρων και διαπιστώσεως της ημετέρας διατάξεως και αντιδράσεως.

Πληροφορίαι αυτομόλου ΣΕΡΒΟΥ έφερον συγκεντρωμένην συμμοριακήν δύναμιν άνω των 500 την νύκτα 3ης προς 4ης Ιουλίου εις περιοχήν Βορείως ΓΕΥΓΕΛΗΣ.

Σβέσις φώτων περιοδική κατά συνεχείς νύκτας παρετηρείτο εις ΓΕΥΓΕΛΗΝ. Κίνησις επίσης Σερβικών αυτοκινήτων κατά την νύκτα εις την μεθοριακήν περιοχήν της ΓΕΥΓΕΛΗΣ.

Την 12ην Ιουλίου πληροφορία έφερεν ότι αναμένετο η εντός της νυκτός απόπειρα διαπεραιώσεως Δυτικώς ΑΞΙΟΥ 250 συμμοριτών, των δε υπολοίπων κατά τας επομένας νύκτας, και ότι τα συμμοριακά τμήματα ΤΖΕΝΑΣ ενετάλησαν να υποστηρίξωσι και υποδεχθώσι εις την περιοχήν υψώματος 1097 ΣΚΡΑ επί της μεθορίου.

Την νύκτα της 12ης Ιουλίου ανεφέρετο διά πυρός παρενόχλησις γενικής κλίμακος υπό των συμμοριτών των χωρίων της περιοχής ΠΟΛΥΚΑΣΤΡΟΥ ΕΥΖΩΝΩΝ.

9.- Παρέμενεν ούτω η εντύπωσις ότι επέκειτο η κατά τα μέσα Ιουλίου διαπεραίωσις της συμμοριακής Ταξιαρχίας ΛΙΑΚΟΥ, (ανακριβώς μάλιστα υπετέθη ότι τμήμα 250 είχε διαπεραιωθή ΤΖΕΝΑΝ διά ΣΕΡΒΙΚΟΥ εδάφους).

Πιθανώς όμως εκ της ανάγκης :

α.= Να διατηρηθή η επί ΚΟΡΩΝΑΣ συμμοριακή δραστηριότης, εν αναμονή αφίξεως από ΑΝΑΤ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ και της Ταξιαρχίας ΣΟΦΙΑΝΟΥ.

β.= Να συγκροτηθή ισχυρά δύναμις εκ 2 Ταξιαρχιών ήτις κατά την γνώμην των θα είχε την δυνατότητα να ανταπεξέλθη εις πάσαν παρ’ ημών παρεμβληθησομένην αντίδρασιν κατά την διαπεραίωσίν των και εν συνεχεία κατά την κίνησίν των προς Δυσμάς.

γ.= Να εξασφαλισθούν εφεδρικαί τροφαί.

δ.= Εν αναμονή πτώσεως της στάθμης των υδάτων του ΑΞΙΟΥ.

η Συμμοριακή Ταξιαρχία παρέμεινε Ανατολικώς ΑΞΙΟΥ αναμένουσα την άφιξιν της συμμοριακής Ταξιαρχίας ΣΟΦΙΑΝΟΥ.

10.- Κίνησις συμμοριακής Ταξιαρχίας ΣΟΦΙΑΝΟΥ

Την 4 Ιουλίου, ευρίσκετο εις περιοχήν ΚΑΠΝΟΤΟΠΟΣ (ΔΡΑΜΑΣ), την δε 8 Ιουλίου υπελογίζετο ευρισκομένη εις ΜΠΕΛΕΣ.

Την νύκτα 20ης προς 21ην Ιουλίου η 31 Ταξιαρχία αναφέρει ότι περί ώραν 0330΄ εσημειώθη πλησίον της μεθορίου Ανατολικώς ΚΟΡΩΝΑΣ εις ύψωμα 467 (Ζ.408021) φάλαγξ συμμοριτών δυνάμεως περίπου 1200 μετά περιορισμένου αριθμού κτηνών κινουμένη προς Δυσμάς (ΚΟΡΩΝΑΝ), προερχομένη εκ ΜΠΕΛΕΣ.

Την πρωίαν διεπιστώθησαν ίχνη διελεύσεως μεγάλης φάλαγγος βαίνοντα εντός του ΣΕΡΒΙΚΟΥ εδάφους.

11.- Συμπέρασμα : Η διαπεραίωσις του ΑΞΙΟΥ δεν απεκλείετο να γίνη εντός της νυκτός της 21ης προς την 22αν Ιουλίου.

ΗΜΕΤΕΡΑΙ ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΙ

α.= Ενημέρωσις των μεθοριακών τμημάτων (ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΥ - ΦΑΝΟΥ - ΕΙΔΟΜΕΝΗΣ).

β.= Ενέργεια επιθετικών αναγνωρίσεων και κατοπτεύσεων Βορείως της γραμμής ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΥ - ΦΑΝΟΥ μέχρι της μεθορίου.

γ.= Από της 12ης Ιουλίου έλεγχος του υψώματος 1097 ΣΚΡΑ επί του κεντρικού μεθοριακού δρομολογίου ΑΞΙΟΣ - ΤΖΕΝΑ, διά Λόχου εκ της Φρουράς ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΥ, επί τω σκοπώ απαγορεύσεως εγκαταστάσεως επ’ αυτού συμμοριακού τμήματος υποδοχής εκ ΤΖΕΝΑΣ.

δ.= Από 12ης Ιουλίου, εγκατάστασις του Λόχου Κ.Ε.Ο.Α.Μ. (Κέντρον Οδηγών Αυτοκινήτων Μεραρχίας) εις περιοχήν ΠΗΓΗΣ καθόσον η ζώνη μεταξύ ΦΑΝΟΥ - ΑΞΙΟΥΠΟΛΕΩΣ στερείται επιτοπίων τμημάτων και η διάβασις αύτη καθίσταται πολύ πιθανή διά την κίνησιν συμμοριακών τμημάτων από ΑΞΙΟΥ.

ε.= Μεταφορά από 10ης Ιουλίου επί Β. Ανατολικού ΠΑΪΚΟΥ εις περιοχήν ΦΑΝΟΥ εξ ΕΔΕΣΣΗΣ Διλοχίας του 515 (ΔΑΜΠΑΣΗ). Εγκατάστασίς της Ανατολικών χωρίου ΣΚΡΑ εις ύψωμα ΤΣΕΡΕΖΙΟ ΖΙΑΡΑ (Ο.462958) με ετοιμότητα επεμβάσεως επί ΠΑΪΚΟΥ.

στ.= Από 12ης Ιουλίου διάθεσις ομάδος ΚΑΡΡΙΕΡΣ και στοιχείου Τεθωρακισμένων εις ΑΞΙΟΥΠΟΛΙΝ.

ζ.= Ναρκοθέτησις κατά τμήματα της Δυτικής όχθης του ΑΞΙΟΥ από των συνόρων μέχρις ΑΞΙΟΥΠΟΛΕΩΣ. Επιτήρησις ημέρας και σύστημα ενεδρεύσεων κατά την νύκτα.

η.= Ενίσχυσις δι' οπλισμού των ΜΑΥ των παραμεθορίων χωρίων ΦΑΝΟΥ - ΠΛΑΓΙΑΣ.

θ.= Ετοιμότης προς κίνησιν και επέμβασιν των στατικών τμημάτων ΓΙΑΝΝΙΤΣΩΝ - ΓΟΥΜΕΝΙΤΣΗΣ - ΑΞΙΟΥΠΟΛΕΩΣ.

ι.= Δραστηριότης εις Ανατολικήν περιοχήν ΑΡΔΕΑΣ εις τον διάδρομον ΙΔΑ - ΝΕΡΟΜΥΛΟΙ - ΕΥΡΩΠΟΣ.
Ναρκοθέτησις των διαβάσεων από ΒΟΡΕΙΝΟΥ μέχρι ΘΗΡΙΟΠΕΤΡΑΣ.

ια.= Δεδομένου ότι η διαπεραίωσις ήτο δυνατόν να μη γίνη αντιληπτή ή να μη είναι δυνατή η αγκίστρωσις του εχθρού επί ΠΑΪΚΟΥ, καθόσον πιθανώς ο εχθρός να εχρησιμοποίει δρομολόγια κινήσεώς του προς Δυσμάς :

- είτε προς ΤΖΕΝΑΝ διά του μεθοριακού δρομολογίου, είτε και εντός ΣΕΡΒΙΚΟΥ εδάφους και εκείθεν διά διαβάσεως ΧΟΥΜΑΣ.

- είτε διά ΠΑΪΚΟΥ (περιοχή Μ. ΛΕΙΒΑΔΙΩΝ) προς ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ διά συντόμου οδού ΞΙΦΩΝΕΙΑΣ - ΜΕΓΑΠΛΑΤΑΝΟΥ ή και ΑΨΑΛΟΥ - ΚΕΡΑΣΙΕΣ.

επεβλήθη όπως τόσον επί ΠΑΪΚΟΥ, αλλά και επί Κ/Τ και ενδιαμέσου ζώνης τηρηθή δραστηριότης και παραμένουν επιτηρητικά τμήματα.
Ούτως : διά τμημάτων ΕΔΕΣΣΗΣ - ΑΓΡΑΣ - ΣΩΤΗΡΑΣ δραστηριότης επί Κ/Τ περιοχήν ΚΕΡΑΣΙΕΣ- ΓΚΡΕΜΠΙΝ.
Διά τμημάτων ΠΟΛΥΚΑΡΠΗΣ προς ΣΑΡΑΚΗΝΟΥΣ.
Διά τμημάτων ΑΨΑΛΟΥ - ΞΙΦΩΝΕΙΑΣ εις την ζώνην Δυτικής όχθης ΜΟΓΛΕΝΙΤΣΑ.
Διά τμημάτων ΑΝΥΔΡΟΥ - ΚΑΛΗΣ αναγνωρίσεις προς ΛΙΘΑΡΙΑΝ - ΑΚΡΑΝΙΕΣ.
Διά τμημάτων ΑΡΔΕΑΣ επιθετική δραστηριότης προς ΛΥΚΟΣΤΟΜΟΝ - ΜΕΓΑΠΛΑΤΑΝΟΝ εν συντονισμώ με ΠΟΛΥΚΑΡΠΗΝ.
Διά τμημάτων ΜΟΥΧΑΡΕΜ δραστηριότης προς ΝΗΣΙΟΝ - ΚΙΠΙΣΟΡΙ.

ΕΦΕΔΡΕΙΑ ΕΠΕΜΒΑΣΕΩΣ

Εις την Μεραρχίαν κατόπιν της εξόδου της 31 Ταξιαρχίας δεν εναπέμεινε εφεδρεία η οποία θα παρέμενε εις κάθε στιγμήν διαθέσιμος εις πιθανούς χώρους επεμβάσεως.
Δι' εκάστοτε αναπροσαρμογής της διατάξεως επιζητείται η εξοικονόμησις 2-3 Διλοχιών αίτινες όλως προσωρινώς αποκολλώνται της ζώνης ευθύνης των και χρησιμοποιούνται διά τήρησιν επιθετικής δραστηριότητος εν τη ζώνη της Μεραρχίας (ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ - ΒΕΡΜΙΟΝ - ΠΙΕΡΡΙΑ).
Σημειούται ότι η Διοίκησις και Διλοχία 514 ήτο διατεθειμένη από 15 Ιουνίου μέχρις 14ης Ιουλίου Ανατολικώς ΑΞΙΟΥ διάθεσιν 31 Ταξιαρχίας.
Ούτως, από της 3 Ιουλίου, τα δυνατά διαθέσιμα τμήματα ήσαν εμπεπλεγμένα εις επιχείρησιν επί ΝοτιοΔυτικού ΒΕΡΜΙΟΥ, όπου τα γεγονότα της ΠΤΟΛΕΜΑΪΔΟΣ και της αναζωπυρώσεως της συμμοριακής δυνάμεως ΒΕΡΜΙΟΥ, ήγαγον την ΜΕΡΑΡΧΙΑΝ εις την απόφασιν αναλήψεως επιθετικής ενεργείας διαρκείας.
Εν τούτοις η ΜΕΡΑΡΧΙΑ διετήρησεν επί ΠΑΪΚΟΥ τα εν τη παραγράφω «ΗΜΕΤΕΡΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΙ» τμήματα.

ΕΤΟΙΜΟΤΗΣ ΕΞΟΔΟΥ ΕΚΤΟΣ ΖΩΝΗΣ ΤΗΣ ΜΕΡΑΡΧΙΑΣ ΤΗΣ 33 ΤΑΞΙΑΡΧΙΑΣ (Στρατηγείον συν 2 Τάγματα (518, 519)

ΑΝΑΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ:

Κατόπιν διαταγών ΓΕΣ και Γ΄ΣΣ η 33 Ταξιαρχία έδει να ή έτοιμη προς έξοδον εκ της ζώνης της Μεραρχίας, διά την περιοχήν Β΄ΣΣ.

Από της 20 Ιουλίου, το Στρατηγείον και το 518 Τάγμα και από της 21 Ιουλίου, το 519 Τάγμα.

Εκ της ανωτέρω ανάγκης, επεβλήθη αναπροσαρμογή της διατάξεως της Μεραρχίας, ήτις κατέληξεν εις την ΣΤΑΤΙΚΗΝ ΑΝΑΛΩΣΙΝ και της τελευταίας διαθεσίμου Διλοχίας.

Ούτως : Το 515 Τάγμα αντικατέστησε το 519 Τάγμα επί ΠΑΪΚΟΥ.

και το 514 Τάγμα αντικατέστησε το 518 Τάγμα επί ΒΕΡΜΙΟΥ.

Εν όψει όμως της πάντοτε, αναμενομένης διαπεραιώσεως συμμοριακών δυνάμεων Δυτικώς ΑΞΙΟΥ, η Μεραρχία, εκράτησεν εν ετοιμότητα και συγκεντρωμένον το 519 Τάγμα εις ΦΑΝΟΝ, ώστε μέχρι της εξόδου του να είναι δυνατόν να ενισχύση και επέμβη εις περίπτωσιν διαπεραιώσεως συμμοριτών επί ΠΑΪΚΟΥ.

Η έξοδος και των Σχηματισμών της 33 Ταξιαρχίας, (Λόχος Στρατηγείου, Λόχος Μεταφορών, Συνεργεία κ.λ.π.), απεγύμνωσε και την Πόλιν της ΒΕΡΡΟΙΑΣ, η ασφάλεια της οποίας ήτο ανατεθειμένη εις τα τμήματα αυτά.

Προς αναπλήρωσιν του κενού αυτού, η Μεραρχία μετεκίνησε το Κ.Ε.Ο.Α.Μ από ΠΑΪΚΟΥ (περιοχή ΠΗΓΗΣ) εις ΒΕΡΡΟΙΑΝ, και τον 707 Λόχον Μηχανικού από Ν. ΧΑΛΚΗΔΟΝΟΣ εις ΓΙΑΝΝΙΤΣΑ.

ΔΙΑΘΕΣΙΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΜΕΡΑΡΧΙΑΝ υπό του Γ΄ΣΣ του 556 Τάγματος και προοπτική χρησιμοποιήσεώς του.

Από πρωίας 21 Ιουλίου διετέθη εις την Μεραρχίαν, κατόπιν της δεσμεύσεως της 33 Ταξιαρχίας το 556 Τάγμα.

Συμφώνως και με τας προθέσεις του Γ΄ΣΣ (Α.Π. 23513/5. VII και Α.Π. 23890/19. VII.48) θα εχρησιμοποιείτο διά εκδήλωσιν επιθετικής δραστηριότητος εις ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ.

Το 556 Τάγμα εκινήθη την 21ην εις ΕΔΕΣΣΑΝ, διάθεσιν 32 Ταξιαρχίας και με αποστολήν όπως παραμένοντος τούτου εν αναπαύσει, ενεργηθούν παρά των στελεχών του αναγνωρίσεις προς ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ.

ΔΙΑΤΑΞΙΣ ΗΜΕΤΕΡΩΝ ΤΜΗΜΑΤΩΝ ΕΠΙ ΠΑΪΚΟΥ το εσπέρας της 21ης Ιουλίου :

515 Τάγμα κατανεμημένον : ΦΑΝΟΣ	Δ/σις και Λόχος (μείον Διμοιρία) Διμοιρία εις υψ.348 Δυτικώς ΠΥΛΗΣ Διλοχία ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΝ Λόχος (μείον Διμοιρία) Σ.Σ.927 Διμοιρία ΕΙΔΟΜΕΝΗ
519 Τάγμα:	ΦΑΝΟΝ (μείον Διλοχία) με Λόχον εν επιτηρήσει εις παραποτάμιον ζώνην (Δυτικήν όχθην) από ύψους ΔΟΓΑΝΗΣ μέχρις ΠΛΑΓΙΑΣ με Διμοιρίαν συν ΜΑΥ εις ΠΛΑΓΙΑΝ με Λόχον εις ΑΞΙΟΥΠΟΛΙΝ κατανεμημένον εις ενέδρας παραποταμίου ζώνης από ΑΞΙΟΥΠΟΛΕΩΣ μέχρι ΚΟΤΖΑ ΝΤΕΡΕ.
Λόχος 63 Τ.Ε. : (εκ ΓΟΥΜΕΝΙΤΣΗΣ)	Διμοιρία (ενισχυτική εις ΕΙΔΟΜΕΝΗΝ) Δύο Διμοιρίαι εις

περίμετρον ΦΑΝΟΥ.

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΣ :

Ο Διοικητής της Μεραρχίας με Τ.Σ. εις ΑΡΔΕΑΝ και Κλιμάκιον εις Ν.ΧΑΛΚΗΔΟΝΑ.

ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΝ :
Δύο Διοικήσεις: -Επί ΠΑΪΚΟΥ
-Εις ΑΡΔΕΑΝ

ΕΠΙ ΠΑΪΚΟΥ: -Αρχικώς (22α Ιουλίου μέχρι μεσημβρίας23ης) ο Διοικητής της ΤΔΓ Αντ/χης ΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΣ.
-Από μεσημβρίας 23ης μέχρι της 29ης Ιουλίου ο Ταξίαρχος ΚΑΤΣΟΡΙΔΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ Διοικητής της 33 Ταξιαρχίας με Τ.Σ. εις ΦΑΝΟΝ.
-Από της 29ης Ιουλίου ελειτούργησε Τ.Σ.ΠΑΪΚΟΥ υπό τον Επιτελάρχην της Μεραρχίας Συν/χην ΒΕΪΜΟΝ, της 33 Ταξιαρχίας μετακινηθείσης εις Δ. Μακεδονίαν.

ΕΙΣ ΑΡΔΕΙΑΝ: -Ο Διοικητής του 516 Τάγματος Αντ/χης ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΣ Γ.

Διά την ενδεχομένην επέκτασιν της επιχειρήσεως επί ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ συνεκροτήθη Διοίκησις 32 Ταξιαρχίας υπό τον Ταξίαρχον ΛΙΒΑΝ Ξ. με Τ.Σ. εις ΜΟΥΧΑΡΕΜ.

ΔΥΝΑΜΙΣ ΕΧΘΡΟΥ

1.- Διαπεραιωθείσα δύναμις Δυτικώς ΑΞΙΟΥ, επί ΠΑΪΚΟΥ, 2 Ταξίαρχαι (ΣΟΦΙΑΝΟΥ και ΛΙΑΚΟΥ) των 5 συνολικώς Ταγμάτων συνολικής δυνάμεως 1100.
(οπλισμός : Μυδράλλια, αυτόματα, ατομικοί και ομαδικοί όλμοι).
Λεπτομέρειαι εις Παράρτημα του Δελτίου πληροφοριών της επιχειρήσεως.

2.- Επί ΠΑΪΚΟΥ αι μονίμως παραμένουσαι ΓΙΑΦΚΑΙ.

3.- Επί ΤΖΕΝΑΣ η συμμοριακή δύναμις οχυρών θέσεως περί τους 170.

4.- Επί Κ/Τ η γνωστή δύναμις Τάγματος οχυρών, Εμπέδων και Σχηματισμών περί τους 700.

ΗΜΕΤΕΡΑΙ ΜΕΤΑΣΧΟΥΣΑΙ ΔΥΝΑΜΕΙΣ

ΑΡΧΙΚΩΣ: 22 και 23 Ιουλίου, τα μεθοριακά τμήματα επί ΠΑΪΚΟΥ
- 519 Τάγμα
- Διλοχία 515 Τ.
- Λόχος και Διμοιρία 63 Τ.Ε.

ΜΕΤΕΠΕΙΤΑ: Τ' ανωτέρω συν :
556 Τάγμα
Λόχος 516 Τ.
Διλοχία 557 Τ.
518 Τάγμα
Διλοχία 514 Τ.

ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΑ ΜΕΣΑ :

- Ουλαμός πυρ/κού ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ μεταφερθείς την 24ην εις ΦΑΝΟΝ.
- Ουλαμός πυρ/κού ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ μεταφερθείς την 25ην εις ΦΑΝΟΝ.

- Πυρ/χία (Ουλαμοί ΑΡΔΕΑΣ και ΕΔΕΣΣΗΣ) από ΙΔΑΣ (περιοχή ΑΡΔΕΑΣ), παρενοχλητικώς επί ΤΖΕΝΑΣ και τινάς βολάς επί Δυτικού ΠΑΪΚΟΥ.
- Ορειβατικόν πυροβόλον των 75 (εκ λαφύρων επιχειρήσεως ΒΕΡΜΙΟΥ) μεταφερθέν εις ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΝ, διά να χρησιμοποιηθή εφόσον παραστή ανάγκη επεκτάσεως της βολής του πυρ/κού.
- Ουλαμός 4,2΄΄ μεταφερθείς εκ ΓΙΑΝΝΙΤΣΩΝ εις ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΝ μη χρησιμοποιηθείς.
- 3 ομάδες πολυβόλων ΒΙΚΕΡΣ.

ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΣ

==========·==========

1η ΦΑΣΙΣ : - ΔΙΑΠΕΡΑΙΩΣΙΣ ΔΥΤΙΚΩΣ ΑΞΙΟΥ ΣΥΜΜΟΡΙΑΚΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ

- ΑΡΧΙΚΟΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ ΗΜΕΤΕΡΩΝ ΤΜΗΜΑΤΩΝ

- ΕΝΤΟΠΙΣΜΟΣ ΕΧΘΡΟΥ

Νύξ 21ης προς 22αν Ιουλίου

1. Πληροφορία διαπεραιώσεως - αρχική εντύπωσις

Το μεσονύκτιον της 21ης προς 22αν Ιουλίου, το μεθοριακόν φυλάκιον Βορείως ΕΥΖΩΝΩΝ αναφέρει ότι εις απόστασιν 300 μέτρων εντός του Σερβικού εδάφους σημειούται ασυνήθης κίνησις και θόρυβος πεζών και κτηνών κατευθυνομένων προς ΑΞΙΟΝ. Εις την ΓΕΥΓΕΛΗΝ, παραλλήλως εσβέσθησαν τα φώτα, περίπτωσις συνήθης όταν επρόκειτο να διέρχωνται διά ΓΕΥΓΕΛΗΣ κατά την νύκτα συμμοριακαί δυνάμεις.

Το Γ΄ΣΣ διά του Α.Π. 23927/ταυτότητος 212100 σήματος παρέχει ένδειξιν ότι είναι εξακριβωμένον από άλλοτε, ότι οι συμμορίται διέρχονται επί της μεθορίου δι' οδεύσεων απεχουσών 5-10 μέτρα από της μεθορίου και ότι επιβάλλεται όπως η απαγόρευσις φθάνη μέχρι της γραμμής της μεθορίου.

Διά δε του Α.Π. 23927/ταυτότητος 220005 νυκτερινού σήματος Γ΄ΣΣ παρέχεται η πληροφορία ότι Βορείως ΕΥΖΩΝΩΝ μεγάλος όγκος συμμοριτών κινείται από Ανατολών προς Δυσμάς προς τας διαβάσεις ΑΞΙΟΥ, 300-400 μέτρα εντός ΣΕΡΒΙΚΟΥ εδάφους. Ακούονται ευκρινώς φωναί εις την ΕΛΛΗΝΙΚΗΝ και μέγας θόρυβος.

2. ΄Εκδοσις πρώτων διαταγών

Μεραρχία προβαίνει εις την έκδοσιν των ακολούθων πρώτων διαταγών της, κατά το διάστημα της νυκτός με πρόθεσιν αντιμετωπίσεως περιπτώσεως διαβάσεως εγγύς εκατέρωθεν της μεθορίου και είτα διολισθήσεως διά του παραμεθορίου Ελληνικού εδάφους προς ΤΖΕΝΑΝ διά των διαβάσεων μεταξύ υψ.927 και συνόρων (υψ.1097, 1034) ή και εισόδου εις Ελληνικόν έδαφος διά της περιοχής ΧΟΥΜΑΣ μετά διάβασιν και κίνησιν εντός ΣΕΡΒΙΚΟΥ εδάφους.

α= Διοίκησις και Τριλοχία 519 Τάγματος συν ομάς πολυβόλων εκ ΦΑΝΟΥ, να αχθώσι διά Σ.Σ. 927 προς υψ. 1097 ΣΚΡΑ.

β= Λόχος εξ ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΥ διά ΤΣΟΥΜΑΣ συν Διμοιρία εκ του Σ.Σ. 927 να αχθώσι εις 1097 ΣΚΡΑ τιθέμενα υπό τας διαταγάς του 519 Τ.

Αποστολή: Παρεμπόδισις κινήσεως συμμοριτών προς περιοχήν ΝΩΤΙΑΣ.

Επίθεσις εν περιπτώσει κινήσεως συμμοριτών διά της ζώνης μεταξύ ΤΖΕΝΑΣ και 1097 ΣΚΡΑ.

γ= άμα τη έω: - Μετακίνησις Ουλαμού πυρ/κού εξ ΕΔΕΣΣΗΣ εις ΑΡΔΕΑΝ, διάθεσιν 516 Τ.

- Μετακίνησις Ουλαμού πυρ/κού εκ ΒΕΡΟΙΑΣ εις ΕΔΕΣΣΑΝ, διάθεσιν 32 Ταξιαρχίας.

- Μεταφορά 556 Τ., εξ ΕΔΕΣΣΗΣ εις ΑΡΔΕΑΝ, διάθεσιν 516 Τ.

3.- ΜΕΤΕΠΕΙΤΑ ΕΝΤΥΠΩΣΙΣ ΠΕΡΙ ΕΧΘΡΟΥ - Πρώτα τοπικά μέτρα

α= Το 519 Τ.Π. εκ ΦΑΝΟΥ διά πρώτου σήματός του αναφέρει ότι από 220120 ώρας συμμορίται ανεξακριβώτου αριθμού ήρξατο διαβαίνοντες ΑΞΙΟΝ εις σημεία Βορείως και Νοτίως της περιοχής ΚΑΛΕ ΤΕΠΕ (Ανατολικώς ΠΛΑΓΙΑΣ) (Ο.5795). Τα εις παραποτάμιον ζώνην ημέτερα ενεδρευτικά τμήματα συμπτυχθέντα εις ύψωμα ΚΑΛΕ ΤΕΠΕ μάχονται. Εκινήθη Διμοιρία εκ ΦΑΝΟΥ προς ενίσχυσιν των ημετέρων τμημάτων εις ΚΑΛΕ ΤΕΠΕ. Επίσης η εις ύψωμα 348 (Ο.528915) Δυτικώς ΠΥΛΗΣ εγκατεστημένη Διμοιρία ενισχύεται δι' αποστολής ετέρας Διμοιρίας εκ ΦΑΝΟΥ.

Εις ύψωμα 419 (Ο.528938) Νοτίως ΦΑΝΟΥ εγκατεστάθησαν 2 Διμοιρίαι.

β= Η μάχη επί του ΚΑΛΕ ΤΕΠΕ και του υψ. 241 ΚΑΣΤΡΟ των ημετέρων τμημάτων μετά του εχθρού διήρκεσε και πέραν της 0300 ώρας ότε τα πυρά ήρξαντο αραιούμενα. Απώλειαι ημέτεραι Ν.Ο. 1, Τ.Ο. 1 και Τρ. ΜΑΥ 1. Απώλειαι συμμοριτών Ν. 2 ένοπλοι.

Εν συνεχεία ο εχθρός καλυπτόμενος υπό ισχυράς οπισθοφυλακής κατηυθύνθη προς ΝοτιοΔυσμάς μεταξύ ΠΥΛΗΣ και υψ. 348 με κατεύθυνσιν προς βαθείαν γραμμήν ΚΟΤΖΑ ΝΤΕΡΕ - ΜΑΥΡΟΔΕΝΔΡΟ.

γ= Την 0400 ώραν (άμα τη έω) το επί του υψώματος 348 (Ο.528915) εγκατεστημένον ημέτερον τμήμα (Διμοιρία) εσημείωσε κινουμένην προς ΒορειοΔυσμάς φάλαγγα συμμοριτών ης δεν κατώρθωσε λόγω του σκότους να προσδιορίση την δύναμιν. Ο εχθρός έβαλλε διά μυδραλλίων κατά του ημετέρου τμήματος διά να καλύψη την κίνησίν του. Η ένδειξις όμως αύτη δεν απετέλει απόδειξιν ότι όλη η διαβάσα τον ΑΞΙΟΝ δύναμις εκινήθη προς την κατεύθυνσιν ταύτην, κατόπιν των πληροφοριών ότι σχετικαί ενδείξεις εσημειώθησαν εντός του ΣΕΡΒΙΚΟΥ εδάφους, φυσικόν ήτο ν' αντιμετωπίζετο και η διάβασις μέρους των συμμοριακών Ταξιαρχιών είτε διά Σερβικού εδάφους είτε και δι' Ελληνικού μεταξύ υψ. ΚΑΛΕ και συνόρων. Εντεύθεν και η ανάγκη να διατηρηθούν τα αποφασισθέντα μέτρα (κίνησις 519) διά την περιοχήν ΣΚΡΑ (1097).

22α ΙΟΥΛΙΟΥ

4.- ΠΡΟΘΕΣΕΙΣ

Μετά την διαπίστωσιν της κατευθύνσεως κινήσεως των διαπεραιωθεισών τον ΑΞΙΟΝ συμμοριακών δυνάμεων, πρόθεσις της Μεραρχίας είναι, η τήρησις στενής επαφής μετά του εχθρού διά των μικροτμημάτων ΦΑΝΟΥ και ετέρων μικροτμημάτων κινηθησομένων εξ ΑΞΙΟΥΠΟΛΕΩΣ και ΓΟΥΜΕΝΙΤΣΗΣ και η αγκίστρωσις ει δυνατόν του εχθρού υποχρεωμένου εις μάχην, διά να καλυφθή ο απαιτούμενος χρόνος μεταφοράς από ΑΡΔΕΑΣ, εις καταλήλους χώρους αποφράξεως και επεμβάσεως επί ΠΑΪΚΟΥ των διαθεσίμων δυνάμεων της Μεραρχίας.

5.- ΔΙΑΤΑΧΘΕΙΣΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΙ

α= Από της έω εκινήθησαν:

- 2 Διμοιρίαι 515 εκ του υψώματος 348, συμπληρωθείσαι μετέπειτα εις πλήρη Λόχον (δι' αποστολής και της 3ης Διμοιρίας εκ του υψ. 419) προς ύψωμα 407 (Ο.512903), με αποστολήν τηρήσεως στενής επαφής μετά του εχθρού.
- Λόχος ενισχυμένος (Λόχος 519 συν Διμοιρία 63 Τ.Ε.) εξ ΑΞΙΟΥΠΟΛΕΩΣ εκινήθη διά ΤΣΟΥΚΑΝ ΝΤΟΥΚΟΪΤΣΕ (Ο.490875) και εκείθεν διά ΠΑΛΙΑΤΑ (Ο.4788) προς (Ο.455895).
- Λόχος 63 Τ.Ε. εκ ΓΟΥΜΕΝΙΤΣΗΣ κινηθή διά ΚΑΡΠΗΣ προς ύψωμα 1007 ΚΟΥΡΙΤΑ.

β= Μετατρέπεται η κατεύθυνσις κινήσεως της Τριλοχίας 519 και Λόχου ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΥ ως ακολούθως :

- Τριλοχία 519 κινηθή προς ΝοτιοΔυσμάς και διά ΤΣΕΡΕΖΙΟ ΖΙΑΡΑ (Ο.463958) - υψ. 655 (Ο.445953) - αντερείσματος ΚΑΡΝΤΙΝΑΣ (Ο.4494) (Ο.4393) αχθή εις ύψωμα 1101 (Ο.425925).

γ= Επίσης ο Λόχος ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΥ διά ΤΣΟΥΜΑΣ να κινηθή εις ΠΕΡΟΥΣΑΝ (Ο.373928).

δ= Διοίκησις και Διλοχία 556 Τ. πρώτη αφιχθείσα την πρωίαν ΑΡΔΕΑΝ μετεφέρθη επ' αυτοκινήτων εις ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΑΝ εις διάθεσιν 516 Τ. Αύτη εκινήθη επί ΠΑΪΚΟΝ με πρώτον προορισμόν την περιοχήν ΜΠΛΑΤΣΟ (Ο.352915) - ΜΠΑΡΤΑ (Ο.345983). Διετέθη τμήμα (ενισχυμένη Διμοιρία) του 516 Τάγματος ως οδηγός δρομολογίου και της περιοχής ΠΑΪΚΟΥ. Εν συνεχεία διετάχθη όπως η Διλοχία συνεχίση την κίνησίν της από ΜΠΑΡΤΑΣ και αχθή εις περιοχήν ΛΙΝΔΙΔΙ (Ο.3690) και ΠΥΡΓΟΝ (Ο.375890) καθόσον ήτο πιθανόν αι συμμορίται να χρησιμοποιήσουν την κοιλάδα ΛΕΣΝΙΤΣΑ ή ΒΑΛΕΡΑΤΣΙ.

Αποστολή της Διλοχίας η εντός της ημέρας αναζήτησις του εχθρού και επίθεσις.

ε= Αντ/χης ΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΣ Διοικητής Τ.Δ. ΓΙΑΝΝΙΤΣΩΝ, διετάχθη κινηθή μετά του Επιτελείου του εις ΦΑΝΟΝ και αναλάβη την Διοίκησιν και τον συντονισμόν των επί ΠΑΪΚΟΥ ενεργούντων τμημάτων.

στ= Τήρησις δραστηριότητος επί Κ/Τ προς ΚΕΡΑΣΙΕΣ - ΣΑΡΑΚΗΝΟΥΣ διά τμημάτων από ΕΔΕΣΣΗΣ - ΑΨΑΛΟΥ και προς ΛΥΚΟΣΤΟΜΟΝ - ΟΡΜΑ από ΑΡΔΕΑΣ.

ζ= Επιτήρησις της δεξιάς (Δυτικής) όχθης και περιοχής ΜΟΓΛΕΝΙΤΣΑ προς την κατεύθυνσιν Ν. ΖΩΗΣ - ΑΨΑΛΟΥ - ΞΙΦΩΝΕΙΑΣ.

Τήρησις δραστηριότητος από τμήματα ΑΝΥΔΡΟΥ - ΚΑΛΗΣ προς ΑΚΡΑΝΙΕΣ - ΛΙΘΑΡΙΑΝ.

η= Έντονος δραστηριότης Σ. Στηρίγματος ΜΟΥΧΑΡΕΜ.

6.- Προκινήσεις τμημάτων 33 Ταξιαρχίας, επί τη προοπτική αποδεσμεύσεώς της και εγκρίσεως χρησιμοποιήσεώς της επί ΠΑΪΚΟΥ.

518 Τάγμα (Διλοχία εκ ΝΑΟΥΣΗΣ και Δ/σις συν Διλοχία εξ ΕΔΕΣΣΗΣ) μετεκινήθη εντός της 22ας Ιουλίου εις ΑΡΔΕΑΝ παραμένον εν ετοιμότητι.

Τ.Σ./33 Ταξιαρχίας εκ ΒΕΡΡΟΙΑΣ διετάχθη όπως ετοιμασθή διά κίνησίν του εις ΦΑΝΟΝ.

Το Γ΄ΣΣ εγνώρισεν διά του Α.Π. 23948/ταυτότητος 221030 σήματος ότι ητήσατο παρά του Γ.Ε. έγκρισιν χρησιμοποιήσεως 33 Ταξ/χίας.

Εν αναμονή δε πάντοτε εγκριτικής διαταγής ΓΕΣ να διαταχθώσι προπαρασκευαστικά μέτρα αμέσου κινήσεώς της.

7.- Διάθεσις Διλοχίας 557 Τ. υπό Γ΄ΣΣ.

Διά του Α.Π. 23950/ταυτότητος 221215 σήματος διετάχθη η Διλοχία 557 Τ. ευρισκομένη εις ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΝ όπως κινηθή αμέσως εις ΓΙΑΝΝΙΤΣΑ παραμένουσα ως εφεδρεία Σώματος Στρατού. Χρησιμοποίησίς της παρά της Μεραρχίας κατόπιν εγκριτικής διαταγής Σ.Σ. Μέρος ταύτης δύναται να χρησιμοποιηθή μόνον διά τοπικήν ασφάλειαν (πόλεως ΓΙΑΝΝΙΤΣΩΝ) και εν απολύτω ανάγκη.

Εν συνεχεία διετάχθη Διλοχία 557 υπό του Γ΄ΣΣ όπως τηρή ετοιμότητα κινήσεως 2 ωρών εκ ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ.

Τελικώς το απόγευμα εκινήθη εκ ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ αφιχθείσα την 1900 ώραν εις ΓΙΑΝΝΙΤΣΑ.

Επίσης θέτει εις την διάθεσιν της Μεραρχίας εφόσον αναγκαιοί, 1 Ουλαμόν Π.Πυρ/κού εκ ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ.

8.- Το Γ΄ΣΣ διά του Α.Π. 23952/ταυτότητος 221300 σηματός του πληροφορεί ότι ενεκρίθη παρά ΓΕΣ χρησιμοποίησις 33 Ταξ/χίας επί ΠΑΪΚΟΥ.

9.- Αεροπορική αναγνώρισις πρωίας

Από της 0600 μέχρι της 0730΄ ώρας αεροπορική αναγνώρισις επί Β.Δ. ΠΑΪΚΟΥ. Δεν παρετηρήθησαν συμμορίται.

10.- <u>ΚΙΝΗΣΕΙΣ ΤΜΗΜΑΤΩΝ - ΣΥΜΒΑΝΤΑ</u>

Την 0700 ώραν εχθρός εντοπίζεται παρά του τμήματος επαφής του ευρισκομένου εις ύψωμα 348, κατέχων δι' οπισθοφυλακής το ύψωμα 407 0(510906) και καλύπτει την κίνησίν του προς ΒορειοΔυσμάς.

Εξητήθη επέμβασις μαχητικής αεροπορίας, Από της 0855 μέχρι της 1110΄ ώρας ο εχθρός εσημειώθη και προσεβλήθη εντός των χαραδρώσεων και οδεύσεων πλησίον υδρομύλων εις περιοχήν 0(5090) συμβολή οδεύσεων εις βαθείαν γραμμήν ΜΑΥΡΟΔΕΝΔΡΟ. Παρετηρήθησαν περί τους 200 συμμορίται μετά μεταγωγικών.

Η Διλοχία 519 διατάσσεται όπως μη αναμένη τον τρίτον Λόχον της, αλλά κινηθή ως Διλοχία συντόνως, διά ΓΚΑΡΝΤΙΝΑΣ προς υψ. 1101.

<u>ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΤΗΣ 1100 ώρας</u>

Το επί του υψώματος 348 (Ο.526916) τμήμα τηρεί επαφήν μετά οπισθοφυλακών του εχθρού. Τμήματά του ευρίσκονται εις (Ο.535898) και (Ο.530887). Κατά συμπλοκήν ο εχθρός εγκατέλειψεν 4 νεκρούς, 1 τραυματίαν και συνελήφθη 1. Οπλισμός 2 Μπρεν, 2 τυφέκια.

Λόχος Εθνοφρουράς εκ ΓΟΥΜΕΝΙΤΣΗΣ την 1100 ώραν ευρίσκετο εις ύψωμα 595 (Ο.4680) άνευ επαφής με εχθρόν.

Λόχος 519 συν Διμοιρία 63 Τ.Ε. κινηθείς από πρωίας εξ ΑΞΙΟΥΠΟΛΕΩΣ δεν ανέφερε θέσεις του.

Διλοχία 519 την 0815 ώραν ευρίσκεται με Λόχον εις ύψωμα 655 (Ο.444553) και Λόχον εις ΚΟΡΑΝΑ (Ο.492975). Ο τρίτος Λόχος του 519 ο εις την παραποτάμιον ζώνην κατά την παρελθούσαν νύκτα διατεθειμένος, συγκεντρωθείς εκινήθη από ΦΑΝΟΥ προς συνάντησιν του Τάγματός του. Επανετονίσθη όπως η Διλοχία κινηθή συντόνως προς ΝοτιοΔυσμάς.

Λόχος συν Διμοιρία 515 Τ. εκ του Κ. Αντιστάσεως ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΥ την 0840 ώραν κινείται από ΤΣΟΥΜΑΣ προς ΠΕΡΟΥΣΑΝ.

Διοίκησις και Διλοχία 556 Τ. κινηθείσα από ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΑΣ διά ΚΟΡΙΤΑΣ επί ΠΑΪΚΟΥ επεβράδυνε συμπλήρωσίν της εις κτήνη εις ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΑΝ.

<u>Εντύπωσις εχθρού</u>: Εκ καταθέσεως συλληφθέντος συμμορίτου πρώτη εντύπωσις ότι διαπεραιωθείσα δύναμις είναι η Ταξιαρχία ΣΟΦΙΑΝΟΥ των 3 Ταγμάτων συνολικής δυνάμεως 800.

<u>ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΤΗΣ 1300 ώρας</u>:

Διλοχία 519 κατέχει θέσεις εις υψ. 655 και Βορείως ΚΟΥΠΑΣ εις (Ο.430956). Εχθρός εκδηλούται διά 2 μυδραλλίων από υψώματος ΒορειοΔυτικής παρυφής χωρίου ΚΟΥΠΑ (Ο.424948).

Λόχος 515 (από υψ. 348 ΠΥΛΗΣ) κινείται προς υψ. 407 εν επαφή με εχθρόν κατέχοντα το υψ. 407.

Μαχητική Αεροπορία εξέρχεται συνεχώς:

Από 1120 - 1330΄ 1 ΧΑΡΒΑΤ και 3 ΣΠΙΤΣ. Εγένετο προσβολή πολλών συμμοριτών κινουμένων καθ' ομάδας ίνα διαβούν την βαθείαν γραμμήν ΜΑΥΡΟΔΕΝΔΡΟ προς Δυσμάς, εις τα σημεία (Ο.503900) και (Ο.482917). Συμμορίται έβαλλον δι' ελαφρών Α/Α με αποτέλεσμα την διάτρησιν των 2 πτερύγων και της ατράκτου του ΧΑΡΒΑΤ.

<u>ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΤΗΣ 1830΄ ώρας</u>

Η Τριλοχία 519 Τ. κατόπιν επιθετικής ενεργείας την 1400 ώραν ανέτρεψεν 20μελή συμμορίαν εις ΚΟΥΠΑΝ, διαφυγούσαν προς κατεύθυνσιν ΤΣΟΥΜΑΣ. Εντύπωσις ότι επρόκειτο περί συνδετικής ΓΙΑΦΚΑΣ ΠΑΪΚΟΥ. Κίνησις εσυνεχίσθη προς ΝοτιοΔυσμάς προς ΤΣΕΡΕΖΙΑ (Ο.4693). Την 1540 ώραν τμήματά του ευρίσκοντο εις (Ο.4694).

Λόχος συν Διμοιρία (ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΥ) αφιχθείς την 1400 ώραν εις ΠΕΡΟΥΣΑΝ διετάχθη να κινηθή εις ύψωμα 1101 (Ο.425923). Την 1820 ώραν ευρίσκετο εις (Ο.412910) άνευ συμβάντος.

Λόχος 515 (ΠΥΛΗΣ) επιτεθείς κατέλαβε την 1830 ώραν το ύψωμα 407 του εχθρού συμπτυχθέντος κατά μήκος του αντερείσματος προς υψ. 492 ΤΣΑΝΓΚΑ (Ο.495915).

Ενισχυμένος Λόχος ΑΞΙΟΥΠΟΛΕΩΣ (Λόχος 519 συν Διμοιρία 63 Τ.Ε.) την 1700 ώραν ευρίσκετο εις (Ο.488905) συμβολή οδεύσεων εις ΜΑΥΡΟΔΕΝΔΡΟ άνευ συμβάντος.

Λόχος εκ ΓΟΥΜΕΝΙΤΣΗΣ του 63 Τ.Ε. την 1530΄ ώραν ευρίσκετο εις (Ο.483875) ΒΔ ΤΣΟΥΚΑΣ ΝΤΟΥΚΟΪΤΣΕ. Συνεπλάκη με εχθρόν κατέχοντα το ύψωμα 570 ΤΟΥΜΠΑ ΔΕΡΒΙΣΗ

(Ο.475888). Την 1830΄ ώραν ο εχθρός εξετοπίσθη συμπτυσσόμενος προς κατεύθυνσιν ΤΡΥΠΑΣ (Ο.4492). Ο Λόχος έσχεν 1 νεκρόν οπλίτην.

Αεροπορική επέμβασις:

Από της 1350΄ ώρας μέχρι της 1550΄ και από 1700 μέχρις 1855΄ ώρας προσεβλήθησαν επί των οδεύσεων Δυτικώς ΜΑΥΡΟΔΕΝΔΡΟ συμμορίται πολλοί μετά μεταγωγικών κινούμενοι προς Δυσμάς.

ΔΙΑΤΑΞΙΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ της ΕΣΠΕΡΑΣ

Λόχος συν Διμοιρία (515) ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΥ κατέλαβε το ύψωμα 1101 (Ο.425925). Κατά την εδραίωσίν του εδέχθη πυρά από το ύψωμα ΓΚΑΡΤΙΝΑΣ (Ο.435938).

Τριλοχία 519 εις περιοχήν ΤΣΕΡΕΖΙΑ (Ο.4693). Κατά εδραίωσιν εδέχθη πυρά από κατευθύνσεως ΤΡΥΠΑΣ (Ο.4492).

Λόχος 515 (ΠΥΛΗΣ) εις ύψωμα 407 (Ο.510905) με ανταλλαγήν πυρών με εχθρόν κατέχοντα το ύψωμα 492 (Ο.495914).

Λόχος ΑΞΙΟΥΠΟΛΕΩΣ (519) εις (Ο.488905).

Λόχος ΓΟΥΜΕΝΙΤΣΗΣ (63 Τ.Ε.) εις ύψωμα 570 (Ο.480888).

2 Διμοιρία 515 εκ Στρατοπέδου ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΥ εις ΤΣΟΥΜΑΝ (Ο.395948).

1 Διμοιρία 515 εις Σ.Σ. 927.

1 Διμοιρία 515 εις Στρατοπέδον ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΥ.

Δ/σις και Διλοχία 556 Τάγματος συνεχίσασα από ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΑΣ κίνησίν της διενυκτέρευσεν εις ΓΚΕΝΕΣΚΑ ΣΚΡΕΚΑ (Ο.345895).

ΛΟΙΠΑΙ ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΕΙΣ ΗΜΕΡΑΣ

Διλοχία 514 ευρισκομένη επί ΝοτιοΔυτικού ΒΕΡΜΙΟΥ (περιοχήν ΜΑΤΟΤΣΑΪΡΟ) εκινήθη συντόνως αφιχθείσα την 2200 ώραν εις ΕΔΕΣΣΑΝ.

Επί Νοτίου ΒΕΡΜΙΟΥ παρέμεινε μόνον η Διλοχία 517.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΣ εις περιοχήν ΑΡΔΕΑΣ

Λόχος των 3 Διμοιριών του 516 Τ. εκινήθη την πρωίαν της 22ας Ιουλίου από ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΑΣ επί ΠΑΪΚΟΥ, εις περιοχήν ΚΟΡΙΤΑΣ.

Έντονος δραστηριότης 516 Τ. προς την κατεύθυνσιν ΕΥΡΩΠΟΥ - ΘΗΡΙΟΠΕΤΡΑΣ.

Προώθησις Ουλαμού πυρ/κού ΑΡΔΕΑΣ εις ΙΔΑΝ διά να δύναται να βάλη την ζώνην από ΝΩΤΙΑΣ μέχρις ΠΕΥΚΩΤΟΥ.

Αναζήτησις της πληροφορίας και επιτήρησις από ΠΡΟΜΑΧΩΝ προς ΠΕΤΕΡΝΙΚ.

ΕΝΤΥΠΩΣΙΣ ΠΕΡΙ ΕΧΘΡΟΥ

Διαπεραιωθείσα δύναμις εχθρού κατ’ αρχήν Ταξιαρχία, χωρίς να αποκλείεται να είναι και δευτέρα.

Δρομολόγιον κινήσεως συμμοριακών δυνάμεων προς ΒορειοΔυσμάς διά του οροπεδίου ΚΑΝΤΑΣ.

Επιδίωξίς του ανασυντάξεως κατά την νύκτα, λόγω απωλειών και αναταραχής την οποίαν υπέστη εκ της επεμβάσεως της Αεροπορίας.

Συνέχισις κινήσεώς του προς ΒορειοΔυσμάς, ίνα το ταχύτερον διαφύγη της παρακολουθήσεως των ημετέρων τμημάτων.

2α ΦΑΣΙΣ : ΑΓΚΙΣΤΡΩΣΙΣ ΕΧΘΡΟΥ. ΘΡΑΥΣΙΣ ΕΠΙΘΕΤΙΚΩΝ ΕΝΕΡΓΕΙΩΝ ΤΟΥ. ΔΙΑΚΟΠΗ ΤΗΣ ΜΑΧΗΣ. ΑΝΑΚΟΠΗ ΕΓΧΕΙΡΗΜΑΤΟΣ ΔΙΑΦΥΓΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΣ ΔΥΣΜΑΣ.

23η Ιουλίου

1.- ΕΠΙΘΕΤΙΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΙ ΕΧΘΡΟΥ

Ο εχθρός από της 0500 ώρας επιτίθεται ισχυρώς κατά του ημετέρου Λόχου (515 Τ) εις ύψωμα 1101. Επιδιώκει όπως ανατρέψη τον Λόχον και διαφύγη προς Δυσμάς. Το ύψωμα 1101 απετέλει διά τον εχθρόν την κλείδα της Ούρας διά μίαν ταχείαν διαφυγήν του προς ΒορειοΔυσμάς. Δι' ημάς επίσης το ύψωμα 1101 απετέλει το νευραλγικόν σημείον του όλου ΣΧΕΔΙΟΥ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ. Ο εχθρός έδει να αγκιστρωθή. Δύναται να λεχθή ότι ο εχθρός επεθύμει την ταχείαν κίνησίν του προς Β.Δ. ηθέλησεν όμως να έχη μίαν εύκολον νίκην διά συντριβής του Λόχου 1101 διά του συμμοριακού του όγκου.

Προς τούτο επεχείρησε αλλεπαλλήλους επιθέσεις και εφορμήσεις εις την απόστασιν της χειροβομβίδας.

Όλαι του απεκρούσθησαν σθεναρώς υπό του Λόχου.

Επενέβη εγκαίρως η Αεροπορία.

Κίνησις της Τριλοχίας 519 από ΤΣΕΡΕΖΙΑ προς ύψωμα ΤΡΥΠΑΣ ανακόπτεται υπό του εχθρού κατέχοντος σταθερώς το ύψωμα ΤΡΥΠΑΣ και το ύψωμα 807. Ο εχθρός διαβλέπει ότι χρονικώς μόνον η από περιοχής ΚΟΥΠΑΣ κινουμένη Τριλοχία 519 είναι εις θέσιν να ανακουφίση τον Λόχον του 1101. Και περεμβάλλει ισχυράν αντίστασιν. Κατόπιν επιθέσεως η Τριλοχία 519 κατέλαβε το ύψωμα 807 και με βάσιν αυτό επιχειρεί κατά της ΤΡΥΠΑΣ. Ο εχθρός αντεπιτίθεται λυσσωδώς και αποκρούεται διά της χεροβομβίδος με βαρυτάτας δι' αυτόν απωλείας. Η Τριλοχία 519 έχει 1 Νεκρόν και 3 τραυματίας οπλίτας.

Εν τω μεταξύ η κατάστασις διά τον Λόχον 1101 διαρκώς επιδεινούται. Ο εχθρός επιχειρεί συνεχείς επιθέσεις αδιαφορών διά τας απωλείας του. Υπάρχει διά τον εχθρόν ζωτική ανάγκη να εκμηδενίση τον Λόχον του 1101 διότι αισθάνεται ότι πλησιάζουν άλλαι ημέτεραι δυνάμεις. Εντείνει τας επιθέσεις του. Ο Λόχος κρατά σταθερώς παρ' όλον ότι δοκιμάζεται με απωλείας 1 Νεκρόν και 15 τραυματίας από παντελή έλλειψιν ύδατος, από στέρησιν τροφίμων και διότι τα πυρομαχικά του βαίνουν εξαντλούμενα. Ανεφοδιασμός του Λόχου από αέρος δεν καθίσταται δυνατός, διότι η απόστασις αμυνομένου και επιτιθεμένου έχει μηδενισθή. Ο εχθρός εκδηλούται με αντιαεροπορικά ελαφρά πολυβόλα, η ΝΤΑΚΟΤΑ δεν δύναται να κατέλθη χαμηλά και είναι μάλλον βέβαιον, λόγω της αμέσου εγγύτητος του εχθρού ότι αν θα γίνη ρίψις, θα παραληφθούν υπό του εχθρού. Η μαχητική Αεροπορία σφυροκοπεί τον εχθρόν συνεχώς. Ο εχθρός αναγκάζεται κατά τας απογευματινάς ώρας να ανακόψη τας επιθέσεις του και να αναμένη εις τα 50 μέτρα Κεκαλυμμένος έχων περικυκλώση πανταχόθεν τον Λόχον και να αναμένη την τελείαν εξάντλησιν των πυρομαχικών του Λόχου.

Εις τον τομέα της ΤΡΥΠΑΣ ο εχθρός εξακολουθεί κατέχων ισχυρώς όλο το πέταλον από Β.Α. ΤΡΥΠΑΣ μέχρις 1 χιλμ. Νοτίως 807 δηλαδή θέσεις 0(450927) 0(740922).

2.- ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΤΗΣ 1330΄ ώρας λοιπών τμημάτων

α= Λόχος 515 (ΠΥΛΗΣ) την 1115 ώραν ευρίσκετο εις (Ο.463908) συνεχίζων την κίνησίν του με εντολήν προς ΤΡΥΠΑ. Κατά την κίνησίν του ανευρίσκονται πτώματα συμμοριτών, ομαδικαί τάφοι, φονευμένα κτήνη άνω των 25, απορριμένα είδη κ.λ.π.

β= Λόχος εξ ΑΞΙΟΥΠΟΛΕΩΣ ευρίσκεται εις (Ο.4691) συνενωθείς μετά του Λόχου 515 (ΠΥΛΗΣ) εις Διλοχίαν.

γ= Λόχος 63 Τ.Ε. (ΓΟΥΜΕΝΙΤΣΗΣ) την 1130΄ ώραν ευρίσκετο εις ύψωμα 564 (Ο.462898) κινούμενος προς συνάντησιν και συνένωσιν μετά προηγουμένων τμημάτων.

δ= Διοίκησις και Διλοχία 556 συνεχίσασα από ΓΚΕΝΕΣΚΑ ΣΚΡΕΚΑ την 1000 ώραν ευρίσκετο εις (Ο.3692) ΠΕΡΟΥΣΑΝ συνεχίζουσα κίνησίν της. Την 1330΄ ώραν Λόχος της ευρίσκετο εις ύψωμα 1163 (Ο.385914). Διετάχθη κινηθή συντόνως διά ΜΥΛΩΝ ΛΕΣΚΟΒΟΥ προς ενίσχυσιν του Λόχου 515 εις. υψ. 1101.

3.- ΛΟΙΠΑΙ ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΕΙΣ

α= Διοίκησις και Διλοχία 557 εκ ΓΙΑΝΝΙΤΣΩΝ εκινήθη διά ΦΑΝΟΝ, εις διάθεσιν Τ.Σ./33 Ταξιαρχίας προοριζομένη δι' απόφραξιν οδεύσεων προς Βορράν από ΚΟΥΠΑΣ - ΣΚΡΑ και Δυτικώτερον.

Την 1300 ώραν αφιχθείσα εις ΦΑΝΟΝ εσυνέχισε την κίνησίν της μέχρις χωρίου ΣΚΡΑ, Αποβιβασθείσα εκινήθη και εγκατεστάθη περί την 2000 ώραν επί υψ. 817.

β= Υπόλοιπος Διλοχία 556 από ΑΡΔΕΑΣ μέσω ΚΩΝΣΤΑ-ΝΤΙΑΣ εκινήθη επί ΠΑΪΚΟΥ. Την 1330΄ ώραν ευρίσκετο εις (Ο.3188) ΚΟΡΙΤΑΝ.

Αποστολή συνένωσίς της με την επί ΠΑΪΚΟΥ ετέραν Διλοχίαν και ενέργειαν ως πλήρες Τάγμα.

γ= Διλοχία 518 από ΑΡΔΕΑΣ διά ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΑΣ εκινήθη επί ΠΑΪΚΟΥ. Την 1330' ώραν ευρίσκετο εις (Ο.325852) ΓΚΑΡΙΑ ΓΚΛΑΒΑ με αποστολήν να κατευθυνθή εις περιοχήν (Ο.375892) ΠΥΡΓΟΣ. Περιοχήν ΠΕΤΡΩΤΟ .....870) έλαβεν επαφήν με τμήμα συμμοριτών. Τούτο προφανώς απετέλει εμπροσθοφυλακήν ή τμήμα αναγνωρίσεως των συμμοριτών, οι οποίοι ως απεδείχθη από κυριευθείσαν διαταγήν επιχειρήσεων Τάγματος κατηυθύνοντο διά ΚΑΝΤΑΣ προς ΜΕΓΑΛΑ ΛΕΙΒΑΔΙΑ, πιθανώς προτιθέμενοι να διαπεραιωθώσιν εκ ΠΑΪΚΟΥ εις Κ/Τ διά της περιοχής μεταξύ ΑΡΔΕΑΣ και ΕΔΕΣΣΗΣ.

δ= Τ.Σ/33 Ταξιαρχίας από ΒΕΡΡΟΙΑΣ, αφίχθη την μεσημβρίαν εις Σ.Δ. Μεραρχίας (Ν.ΧΑΛΚΗΔΩΝ) ενημερωθέν επί της τακτικής καταστάσεως. Εκινήθη διά ΦΑΝΟΝ προς ανάληψιν της διευθύνσεως των επί ΠΑΪΚΟΥ τμημάτων επιχειρήσεως.

4.- ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΤΗΣ 1830΄ ώρας :

α= Τριλοχία 519 ενεργήσασα επίθεσιν κατέλαβε διά Λόχου το ύψωμα ΤΡΥΠΑ την 1550΄ ώραν. Ο Λόχος εδέχθη την 1555΄ ώραν άμεσον αντεπίθεσιν καθ' ην εφονεύθη 1 Δόκιμος Αξ/κός του 519 Τ. και ετραυματίσθησαν 3 οπλίται του. Αντεπίθεσις απεκρούσθη. Εν συνεχεία εδέχθη δευτέραν πλέον ισχυράν αντεπίθεσιν ανακοπείσαν και συγκρατηθείσαν υπό του ημετέρου τμήματος. Συμμορίται νεκροί επί τόπου 12. Επενέβη μαχητική Αεροπορία.

β= Λόχος του 1101 παραμένει περισφυγμένος από Βορείως και ΒορειοΔυτικής κατευθύνσεως. Πυρκαϊά προελθούσα εκ των βλημάτων και τροχιοδεικτικών περιζώνει τον Λόχον. Οι άνδρες ασχολούνται με την περιστολήν και απομόνωσιν της πυρκαϊάς.

γ= Τμήματα κινηθέντα από Ανατολών, ανερχόμενα αντερείσματα επί δρομολογίου Δυτικώς ΜΑΥΡΟΔΕΝΔΡΟ καθηλώθησαν υπό εχθρού κατέχοντος το ύψωμα 1604 (Ο.431908) και τα Ανατολικώς τούτου αντερείσματα επί του δρομολογίου κινήσεως των τμημάτων.

5.- ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΙΣ ΤΗΣ ΕΣΠΕΡΑΣ

Η Τριλοχία 519 κατά την εδραίωσίν της επί υψώματος ΤΡΥΠΑΣ 0(445924) την 2030΄ ώραν εδέχθη την τρίτην κατά σειράν σφοδράν αντεπίθεσιν της ημέρας, διαρκείας. Τελικώς εχθρός απεκρούσθη.

Ο Λοχος του 1101 παραμένει απομεμονωμένος. Αι επιθετικαί διαθέσεις των συμμοριτών ανεκόπησαν υπό της συνεχούς αεροπορικής επεμβάσεως. Άμα τη επελεύσει του σκότους ο Λόχος εδέχθη νέαν σφοδράν επίθεσιν, την τελευταίαν, αποκρουσθείσαν μετά σοβαρών διά τον εχθρόν απωλειών.

Ο Λόχος 515 (ΠΥΛΗΣ) και ο λόχος 519 συν Διμοιρία 63 Τ.Ε. (ΑΞΙΟΥΠΟΛΕΩΣ) παρέμειναν καθηλωμένοι εις περιοχήν (Ο.4591).

Ο Λόχος 63 Τ.Ε. κινηθείς προς ΒΑΛΕΡΑΤΣΙ (Ο.455903) δεν ανέφερε θέσεις του λόγω βλάβης του Α/Τ.

Διοίκησις συν Διλοχία 556 ευρίσκετο απογευματινάς ώρας εις θέσιν (Ο.395910) ΜΥΛΟΥΣ ΛΕΣΚΟΒΟΥ. Μέχρι της νυκτός δεν είχε αναφερθή παρ' αυτής ότι ηδυνήθη να αχθή εις ύψωμα 1101.

Υπόλοιπος Διλοχία κινηθείσα επί ΠΑΪΚΟΥ εις ΚΟΡΙΤΑΝ με αποστολήν να συνενωθή με το Τάγμα της δεν ανέφερε θέσεις της.

Διοίκησις συν Διλοχία 557 αφιχθείσα μεσημβρινάς ώρας εις ΦΑΝΟΝ εκινήθη συντόνως και εγκατεστάθη εις περιοχήν ΚΟΥΠΑΣ ύψωμα 817 (Ο.429957) δι’ απόφραξιν των προς Βορράν οδεύσεων.

Διλοχία 518 κινηθείσα επί ΠΑΪΚΟΥ συνεχίσασα κίνησίν της ήχθη εις περιοχήν ΠΥΡΓΟΣ (Ο.3789).

6.- ΛΟΙΠΗ ΔΙΑΤΑΞΙΣ

Τ.Σ/33 Ταξιαρχίας εις ΦΑΝΟΝ.
Διμοιρία 515 ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΝ. Διμοιρία 515 Σ.Σ.927.
2 Διμοιρίαι 515 εις ΤΣΟΥΜΑΝ.
Ουλαμός Π. πυρ/κού ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ κινηθείς διά ΦΑΝΟΝ διενυκτέρευσεν εις ΓΟΥΜΕΝΙΤΣΑΝ, λόγω βλάβης των ρυμουλκών αυτοκινήτων του.

7.- ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΗ ΕΠΕΜΒΑΣΙΣ ΗΜΕΡΑΣ

Συνεχής δύναται να χαρακτηρισθή.
Η συμβολή της εξαιρετικά αποτελεσματική και σωτηρία.
Η ημέρα της 23ης Ιουλίου δύναται να λογισθή ως ημέρα Νίκης της Αεροπορίας κατά του Λόχου του υψώματος 1101.

8.- ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΣ ΕΙΣ ΠΕΡΙΟΧΗΝ ΑΡΔΕΑΣ

Ως και κατά την 22αν Ιουλίου.
Ο επί ΠΑΪΚΟΥ (περιοχήν ΚΟΡΙΤΑΣ) Λόχος των 2 Διμοιριών ανεκλήθη εις ΠΡΟΜΑΧΟΥΣ προς χρησιμοποίησίν του διά τας διαβάσεις ΑΝΩ ΠΕΤΕΡΝΙΚ.

9.- ΑΝΑΔΙΟΡΓΑΝΩΣΙΣ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΝ

Βάσει της επί ΠΑΪΚΟΥ διατάξεως της 23ης Ιουλίου, ο Διοικητής της Μεραρχίας παρέσχε τας κάτωθι ενδείξεις εις το Τ.Σ/33 Ταξιαρχίας διά την αναδιοργάνωσιν των Διοικήσεων.

α) Συγκρότημα Δυτικού ΠΑΪΚΟΥ
Διοικητής : Ο Δ/τής 556 Τ. Ταγ/χης ΜΠΙΣΙΑΣ.
Τμήματα : 556 Τάγμα
Διλοχία 518 Ταγ/χου ΣΚΟΥΜΠΗ
Παρατηρητής Πυρ/κού
Παρατήρησις : Εν συνεχεία η Διλοχία 518 υπήχθη απ’ ευθείας υπό το Τ.Σ/33 Ταξιαρχίας.

β) Συγκρότημα ΤΣΟΥΜΑΣ
Διοικητής : Ο Λοχαγός ΔΑΜΠΑΣΗΣ του 515.
Τμήματα : Φρουρά ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΥ
Φρουρά Σ.Σ. 927
Φρουρά ΤΣΟΥΜΑΣ
Λόχος συν Διμοιρία υψώματος 1101.
Να καθορισθή υπό Τ.Σ./33 ο Σταθμός Διοικήσεώς του.

γ) Συγκρότημα ΚΟΥΠΑΣ
Διοικητής : Ο Δ/τής 519 Τάγματος
Τμήματα : 3 Λόχοι του 519

δ) Συγκρότημα ΑΞΙΟΥΠΟΛΕΩΣ
Διοικητής : Ο Ταγ/χης ΔΑΝΑΣΗΣ
Τμήματα : Λόχος 515 (ΠΥΛΗΣ)
Λόχος 519 συν Διμοιρία 63 Τ.Ε. (ΑΞΙΟΥΠΟΛΕΩΣ)
Λόχος 63 Τ.Ε. (ΓΟΥΜΕΝΙΤΣΗΣ)

ε) Συγκρότημα ΦΑΝΟΥ
Άπαντα τμήματα περιοχής ΦΑΝΟΥ.

στ) Εφεδρικόν Συγκρότημα ΣΚΡΑ

Δ/σις Ταξιαρχίας
Διλοχία 557
Ουλαμός πεδινού Πυρ/κού

ΑΝΕΦΟΔΙΑΣΜΟΙ : Συγκρότημα α' εξ ΑΡΔΕΑΣ
Λοιπά εκ ΓΟΥΜΕΝΙΤΣΗΣ - ΑΞΙΟΥ-
ΠΟΛΕΩΣ - ΦΑΝΟΥ.

10.- ΛΟΙΠΑΙ ΔΙΑΤΑΧΘΕΙΣΑΙ ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΕΙΣ, ΕΤΟΙΜΟΤΗΣ και ΜΕΤΡΑ

Διοίκησις Τάγματος και ετέρα Διλοχία 518 από ΕΔΕΣΣΗΣ εις ΕΞΑΠΛΑΤΑΝΟΝ Διλοχία 514 (ΖΑΧΑΡΟΠΟΥΛΟΥ) ετοιμότης κινήσεως από ΕΔΕΣΣΗΣ εντός μιας ώρας από λήψεως διαταγής.

Τήρησις ελευθέρων Ναρκών ημέραν και νύκτα διά συνεχούς φρουρήσεως των αρτηριών :
ΕΔΕΣΣΑ - ΑΡΔΕΑ
ΕΔΕΣΣΑ - ΦΑΝΟΣ

11.- ΕΝΤΥΠΩΣΙΣ ΕΧΘΡΟΥ - ΠΡΟΘΕΣΕΙΣ

Ουδεμία ένδειξις διαφυγής προς ΤΖΕΝΑΝ.

Αι διαπεραιωθείσαι συμμοριακαί δυνάμεις ανέρχονται εις 1100- 1200 οργανωμέναι εις 2 Ταξιαρχίας. Ταξιαρχία ΣΟΦΙΑΝΟΥ των 3 Ταγμάτων και Ταξιαρχία ΛΙΑΚΟΥ των 2 Ταγμάτων.

Φαίνεται εντοπιζόμενος εις περιοχήν αντερείσματος ΚΑΝΤΑΣ και κυρίως περιοχήν υψ. 1101.

Τμήμα συμμοριτών ανεξακριβώτου δυνάμεως εσημειώθη εις υψ. ΠΕΤΡΩΤΟ, Ν.Δ. ΜΕΓΑΛΩΝ ΛΕΙΒΑΔΙΩΝ.

Θα επιδιώξη να κινηθή προς Δυσμάς διά περιοχήν ΜΕΓΑΛΩΝ ΛΕΙΒΑΔΙΩΝ.

ΠΡΟΘΕΣΙΣ παραμένει η συντριβή των συμμοριακών δυνάμεων επί ΠΑΪΚΟΥ και η αντιμετώπισις ενδεχομένης νέας διαβάσεως ΑΞΙΟΥ.

Προς τούτο διετάχθη όπως τα τμήματα συντονίσουν τας ενεργείας των προς την περιοχήν ΚΑΝΤΑΣ. Η κίνησις των 556 Τ. και Διλοχίας 518 Τ. πρέπει να είναι ταχυτάτη και να συνεχισθή και κατά την νύκτα. διά τα από Ανατολών και Νότου ενεργούντα τμήματα η τήρησις της επαφής μετά του εχθρού, αποτελεί πρωταρχικήν αποστολήν, είναι το βασικόν στοιχείον της επιτυχίας.

Εν περιπτώσει εξακριβώσεως ενάρξεως συμπτύξεως του εχθρού άμεσος καταδίωξις κατά πόδας την νύκτα.

Διά την επιτήρησιν της παραποταμίου ζώνης ΑΞΙΟΥ, όλα τα β΄ κλιμάκια των Μονάδων εις ΦΑΝΟΝ συνηγέρθησαν, οργανώθησαν, συνεκροτήθησαν εις οργανικόν τμήμα και διετέθησαν εις ενεδρεύσεις και επιτηρήσεις της Δυτικής όχθης του ΑΞΙΟΥ.

12.- Συμβάντα νυκτός 23ης προς 24ην

ΔΙΑΚΟΠΗ ΤΗΣ ΜΑΧΗΣ

Ανατολικός Τομεύς ΠΑΪΚΟΥ: Από της 232330΄ ώρας εχθρός έπαυσεν εκδηλούμενος. Εκπεμφθείσαι περίπολοι του 519 Τ. από υψώματος ΤΡΥΠΑΣ εις ακτίνα 500 μέτρων δεν εσημείωσαν εκδήλωσιν εχθρού. Επίσης εις τον Τομέα του υψώματος 1101 και τον τομέα ΚΟΥΠΑΣ - ΤΣΟΥΜΑΣ ουδεμία εκδήλωσις εχθρού.

ΑΝΑΚΟΠΗ ΕΓΧΕΙΡΗΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΕΧΘΡΟΥ ΔΙΑΦΥΓΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΣ ΔΥΣΜΑΣ. ΑΓΚΙΣΤΡΩΣΙΣ ΤΟΥ ΕΧΘΡΟΥ

Δυτικός τομεύς ΠΑΪΚΟΥ: Δ/σις και Διλοχία 556 Τ. κινηθείσα εσπερινάς ώρας από ΜΥΛΟΥΣ ΛΕΣΚΟΒΟΥ (Ο.4091) προς ενίσχυσιν του Λόχου επί του υψώματος 1101 έσχε νυκτερινήν συμπλοκήν με φάλλαγα συμμοριτών διαρρέουσαν από τας Β.Δ. κλιτείς υψώματος 1101 προς Δυσμάς και ΝοτιοΔυσμάς. Διλοχία εξηκολούθησε κίνησίν της αφιχθείσα εις (Ο.411914) όπου και διανυκτέρευσε εν επαφή διά πυρών με εχθρόν επαναστραφέντα και εδραιωθέντα επί του οροπεδίου του ΚΑΝΤΑΣ.

13.- ΕΝΤΥΠΩΣΙΣ ΠΕΡΙ ΕΧΘΡΟΥ

Κατά την νύκτα 23ης προς 24ην ο εχθρός εξεκένωσε την περιοχήν Β. και Β.Δ. υψ. 1101 και εκινήθη προς ΝοτιοΔυσμάς.

Προς την προσπάθειαν διαφυγής του προς Δυσμάς φαίνεται ότι υπήρχε σχετική προσυννενόησις με συμμορίτας επί ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ προς υποδοχήν και υποστήριξιν διαπεραιώσεως. Σχετικώς εσημειώθη επαφή διά συνθηματικών τροχιοδεικτικών εις τον διάδρομον ΑΛΩΡΟΥ - ΞΙΦΩΝΕΙΑΣ.

Προσέκρουσεν όμως επί του 556 Τ. και ανεστράφη εγκατασταθείς επί του οροπεδίου ΚΑΝΤΑΣ.

3η ΦΑΣΙΣ : : ΑΜΥΝΤΙΚΗ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΤΟΥ ΕΧΘΡΟΥ ΕΠΙ ΤΟΥ ΟΡΟΠΕΔΙΟΥ ΚΑΝΤΑΣ : ΑΝΑΛΗΨΙΣ ΗΜΕΤΕΡΩΝ ΕΠΙΘΕΤΙΚΩΝ ΕΝΕΡΓΕΙΩΝ : ΣΤΡΟΦΗ ΤΟΥ ΕΧΘΡΟΥ ΕΝ ΑΡΧΗ ΠΡΟΣ ΝΟΤΙΟΑΝΑΤΟΛΑΣ

24 ΙΟΥΛΙΟΥ

ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ πρωίας

α= Ο Λόχος του υψ. 1101 παρατηρεί κινήσεις συμμοριτών επί (Ο.4291) Β.Α. άκρας επιμήκους οροσειράς του ΚΑΝΤΑΣ.

β= Η Δ/σις και Διλοχία του 556 ευρισκομένη εις (Ο.411914) και κινηθείσα διά Λόχου προς το υψ. 1101, και διά Λόχου προς (Ο.4291) προσβάλλεται σοβαρώς διά μυδραλλίων και όλμων από συμμοριακάς δυνάμεις κατεχούσας το (Ο.4291).

Καταφθάνει και η ετέρα Διλοχία 556, συνενωθείσα εις πλήρες Τάγμα (556).

γ= Η Τριλοχία 519 ανέλαβεν από πρωίας την κίνησίν της προς το ύψωμα 1101 άνευ συμβάντος.

δ= Αναγνωριστική Αεροπορία λόγω τελείας καλύψεως συμμοριτών, εντός χαρακωμάτων, δεν ηδυνήθη αρχικώς να σημειώση τους συμμορίτας επί του ΚΑΝΤΑΣ.

ε= Κατόπιν αιτήσεως εξέρχεται μαχητική Αεροπορία την 0845΄ ώραν.

ΕΝΤΥΠΩΣΙΣ : Κατόπιν της αποτυχίας του όπως ο εχθρός διαφύγη προς Δυσμάς και της αβεβαιότητος δι' αυτόν των επί ΠΑΪΚΟΥ ενεργειών μας, παρέμεινε δι' αυτόν ως υποχρεωτική κατάστασις να εγκατασταθή αμυντικώς προς αποσαφηνισμόν της καταστάσεως.

ΕΝΕΡΓΕΙΑΙ ΤΜΗΜΑΤΩΝ

ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ μέχρι της 1300΄ ώρας

α= Η Διλοχία 557 διετάχθη όπως κινηθή εκ του υψώματος 817, συντόνως προς υψ. 1101 διά να χρησιμοποιηθή επί ΚΑΝΤΑΣ.

β= Τμήματα από Ανατολών ενεργούντα, διετάχθησαν όπως ωθηθούν επί ΚΑΝΤΑΣ, ιδία από της κατευθύνσεως 1604 (Ο.432908).

γ= Η Διλοχία 518 (ΣΚΟΥΜΠΗ) αναφέρασα θέσεις της την 240940΄ ώραν εις (Ο.375890) ΠΥΡΓΟΝ διετάχθη όπως κινηθή εις (Ο.411885) υψ. 1638.

δ= Το 556 Τάγμα εκινήθη διά Διλοχίας προς ύψωμα 1386 (Ο.4090). Την 241210 ανερχομένη εις ύψωμα 1386 καθηλώθη υπο εχθρού βάλλοντος διά μυδραλλίων και όλμων εκ ΚΑΝΤΑΣ. Θέσεις εχθρού εις (Ο.401892) (Ο.407895) (Ο.413899).

ε= Συγκρότημα από Ανατολών (ΔΑΝΑΣΗ) κατέλαβε το ύψωμα 1604 (Ο.433908). Παρατηρεί κινήσεις συμμοριτών επί επιμήκους κορυφογραμμής του ΚΑΝΤΑΣ.

στ= Η Τριλοχία 519 κινηθείσα από ΤΡΥΠΑΣ προς ύψωμα 1101 εύρε το δρομολόγιον παγιδευμένον. Ανευρέθησαν 8 πτώματα συμμοριτών επί του δρομολογίου και συνελλήφθη 1 συμμορίτης. Τριλοχία την 1300 ώραν αφίκετο επί του υψώματος 1101.

ζ= Κατόπτευσις ημετέρων τμημάτων αναφέρει παρατηρουμένην οργάνωσιν εδάφους υπό των συμμοριτών επί του ΚΑΝΤΑΣ (χαρακώματα - πρόχειρα πολυβολεία).

ΛΟΙΠΑΙ ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΕΙΣ - ΔΙΑΤΑΓΑΙ

Η Διλοχία 514 (ΖΑΧΑΡΟΠΟΥΛΟΥ) μετεφέρθη επ' αυτοκινήτου εξ ΕΔΕΣΣΗΣ εις ΓΟΥΜΕΝΙΤΣΑΝ, αφιχθείσα την 1300 ώραν. Εν συνεχεία εκινήθη πεζή επί του ΠΑΪΚΟΥ διά του δρομολογίου ΚΑΡΠΗ (Ο.4785) ύψωμα 1007 ΚΟΥΡΙΤΑ (Ο.448876) επί ΚΑΝΤΑΣ.

Εις την Διλοχίαν διετέθη Αξ/κός πυρ/κού ως παρατηρητής εκ της έδρας 107 Σ.Π.Π. (ΝΕΑ ΧΑΛΚΗΔΩΝ).

Η Διλοχία 517 Νοτίου ΒΕΡΜΙΟΥ διετάχθη όπως κινηθή και μεταφερθή εις ΕΔΕΣΣΑΝ.

Η Δ/σις Τάγματος και η ετέρα Διλοχία 518 εκινήθη την 0830΄ ώραν εκ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΑΣ με αποστολήν να αχθή διά δρομολογίου ΤΡΙΑ ΕΛΑΤΑ εις ΠΕΡΟΥΣΑΝ δι' απόφραξιν δρομολογίου έτι ΒορειοΔυτικώτερον.

Ουλαμός πυρ/κού ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ διετάχθη κινηθή εις ΦΑΝΟΝ.

Ετέθη υπ' όψει του Τ.Σ/33 Ταξιαρχίας όπως μετά υπέρβασιν υψώματος 1101 υπό τμημάτων 519 Τ. ο δοκιμασθείς Λόχος του 1101 συγκεντρωθή εις ΤΣΟΥΜΑΝ όπου ευρίσκοντο και 2 άλλαι Διμοιρίαι του 515 Τ με αποστολήν την επιτήρησιν των εκατέτωθεν προς ΒορειοΔυσμάς οδεύσεων.

Επίσης διετάχθη όπως τα τμήματα επιχειρήσεων επί ΠΑΪΚΟΥ κινούμενα να μη χρονοτριβώσι δι' αναζήτησιν νεκρών και υλικού συμμοριτών. Προέχει η ταχεία αναζήτησις του εχθρού και η συνεχής επίθεσις. Η εξερεύνησις θα ενεργηθή μετά την λήξιν της επιχειρήσεως.

ΕΝΕΡΓΕΙΑΙ - ΣΥΜΒΑΝΤΑ

ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ μέχρι της 1500΄ ώρας

α= Η Τριλοχία 519 ευρισκομένη εις (Ο.425920) και το Συγκρότημα ΔΑΝΑΣΗ (Διλοχία) εις (Ο.432909) υψ. 1604 προπαρασκευάζουν επίθεσιν κατά του ανωνύμου υψώματος του ΚΑΝΤΑΣ εις το Β.Α. άκρον.

β= Η Διλοχία 518 (Ταγ/χου ΣΚΟΥΜΠΗ) την 1300 ώραν ευρίσκετο εις θέσεις (Ο.386870) και (Ο.387867) ανώνυμον 1,5 χιλμ. ΝΑ. ΠΥΡΓΟΥ με β΄ κλιμάκιον εις (Ο.375899) περιοχήν ΠΥΡΓΟΥ.

Συνεχίσασα κίνησίν της προς ύψωμα 1443 (Ο.4187) καθηλούται υπό εχθρού κατέχοντος το ανωτέρω ύψωμα και τας προ αυτού κλιτείς. Ο εχθρός εκδηλούται διά μυδραλλίων και ομαδικού όλμου. Εθεάθη μικρά φάλαγξ συμμοριτών προς τας ΝοτιοΔυτικάς κλιτείς του υψώματος. Η Διλοχία απέστειλε τμήμα προς καταδίωξιν.

γ= Το 556 Τ την ώραν συνεχίζει τον αγώνα μετά τον εχθρού επί τον υψ.1836. Αι προσβάσεις προς ΚΑΝΤΑΛ είναι απότομοι.

δ= Η Διλοχία 557 την 1445 ώραν αφίχθη εις ύψωμα 1101 και μετέσχε της βάσεως πυρός δι' όλμων προς υποστήριξιν της εξορμήσεως Τριλοχίας 519.

ε= Η Δ/σις και Διλοχία 518 (Αντ/χου ΜΑΥΡΟΕΙΔΗ) την 1315΄ ώραν ευρίσκετο εις (Ο.325915) ΤΡΙΑ ΕΛΑΤΑ.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ της 1840΄ ώρας

Η Τριλοχία 519 εξορμήσασα την 1550 ώραν κατέλαβε το αντέρεισμα (Ο.4291) την 1600 ώραν. Εχθρός υπεχώρησεν επί της κυρίας κορυφογραμμής του ΚΑΝΤΑΣ.

Ημέτεραι απώλειαι Τ.Α. 1, Τ.Ο. 6. Συμμορίται αιχμάλωτοι 3. Τμήματα συνεχίζουν την προχώρησίν των.

Η Διλοχία ΔΑΝΑΣΗ επετέθη από του υψ. 1604 συγκλίνασα την προσπάθειάν της προς την ενέργειαν της Τριλοχίας 519.

Απώλειαι ημέτεραι, Τρ. οπλίται 1.

Η Διλοχία 557 διαταχθείσα την 1730 ώραν όπως κινηθή επί της κατευθύνσεως Τριλοχίας 519 προς επέκτασιν της προχωρήσεως και εξάρθρωσιν της επί ΚΑΝΤΑΣ εχθρικής διατάξεως, παρέμεινε μέχρι της 1950 ώρας επί του υψ. 1101 καθόσον ο Διοικητής αυτής

εκτιμήσας ως αρκετάς τας επί ΚΑΝΤΑΣ ενεργούσας ημετέρας δυνάμεις ανεφέρθη εις το Τ.Σ/33 Ταξιαρχίας όπως παραμείνη ο Ι Λόχος του επί του υψ. 1101. Έλαβε την απάντησιν όπως κινηθή συντόνως ολόκληρος η Διλοχία.

Τα τμήματα του 556 Τ. παραμένουν καθηλωμένα λόγω αποτομότητος του εδάφους. Τραυματίαι οπλίται 1. Η Μεραρχία διά διαταγής της προς το Τ.Σ/33 Ταξιαρχίας επιτάσσει την εξεύρεσιν δυνατότητος ελιγμού του 556 Τ. προς ταχείαν λύσιν της καταστάσεως επί ΚΑΝΤΑΣ.

Διλοχία 518 (ΜΑΥΡΟΕΙΔΗ) την 1800 ώραν ευρίσκετο εις θέσιν (Ο.340910) ΜΠΛΑΤΣΟ κινουμένη προς (Ο.374927) ΠΕΡΟΥΣΑΝ.

Διλοχία 514 κινηθείσα από ΓΟΥΜΕΝΙΤΣΗΣ προς ΚΟΥΡΙΤΑΝ δεν εδικτυώθη εις τον Α/Τ.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΕΣΠΕΡΑΣ

Η κατάστασις παραμένει αμετάβλητος.

Τμήματα του 519 Τάγματος ωθηθέντα προς κατάληψιν υψώματος 1638 παρέμειναν καθηλωμένα προ αυτού και με διατήρησιν επαφής μετά του εχθρού διά πυρών. Μέχρι 2000 ώρας ο εχθρός εξακολουθεί κατέχων ισχυρώς το ύψωμα 1638. Σημειούνται όμως κινήσεις του επί της κορυφογραμμής εξ Ανατολών προς ΝοτιοΔυσμάς.

Υπόλοιπα τμήματα από Βορείας κατευθύνσεως ΔΑΝΑΣΗ και Διλοχία 557 παραμένουσι οπίσω των θέσεων της Τριλοχίας 519. Η στενότης των αντερεισμάτων και η επέλευσις του σκότους δεν επέτρεψε την έγκαιρον ανάπτυξιν και ώθησιν εις βάθος των τμημάτων.

Το 556 Τ. και η Διλοχία 518 (ΣΚΟΥΜΠΗ) η αυτή τακτική κατάστασις.

Ο Λόχος του 515 (υψ.1101) απεσύρθη εις ΤΣΟΥΜΑΝ όπου με ετέρας 2 Διμοιρίας του 515 (ΦΡΟΥΡΑΣ ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΥ) εγκατεστάθησαν επί των διαβάσεων επί του τριγώνου ΤΣΟΥΜΑ - υψ. 817 - Σ.Σ.927.

Λόχος 63 Τ.Ε. (ΠΑΝΟΥΣΗ) παρέμεινεν επί του υψ. 1101 διά κάλυψιν νώτων.

Λόχος Εθνοφρουράς (ΦΑΝΟΥ) εγκατεστάθη εις (Ο.486970) Δυτικώς υψώματος ΚΟΡΑΝΑ, ως στήριγμα πυρ/κού και ως κάλυψις κατευθύνσεως ΚΟΡΑΝΑ.

ΔΟΘΕΙΣΑ ΕΝΤΟΛΗ: Όπως η δραστηριότης κατά την νύκτα διά την τήρησιν στενής επαφής μετά του εχθρού και η σύντονος ενέργεια από λυκαυγούς πρέπει να ενταθούν εις το έπακρον.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΣ ΕΙΣ ΛΟΙΠΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗΝ

Περιοχή ΑΡΔΕΑΣ : Διαρκής αναζήτησις της πληροφορίας επί ΤΖΕΝΑΣ.

Περιοχή ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ : Προώθησις Λόχου εις ΜΙΚΡΟ ΠΕΤΕΡΝΙΚ.
Συναγερμός τμημάτων 32 Ταξιαρχίας.

Περιοχή ΞΙΦΩΝΕΙΑΣ - ΑΨΑΛΟΥ Ενεδρεύσεις και ετοιμότης επεμβάσεως.

ΣΩΤΗΡΑΣ - ΑΚΡΑΝΙΑΣ - Ενίσχυσις διά διαθέσεως της Διλοχίας 517 κινηθείσης διά νυκτός εξ ΕΔΕΣΣΗΣ ευθύς μετά την άφιξίν της εκ ΒΕΡΡΟΙΑΣ.

ΒορειοΔυτική περιοχή ΓΙΑΝΝΙΤΣΩΝ - ΑΝΥΔΡΟΥ

Συγκέντρωσις και οργάνωσις 2 Λόχων ΜΑΥ εκ της πεδινής περιοχής. Εγκατάστασις επί της γραμμής ΑΝΥΔΡΩΝ - ΔΡΟΣΕΡΟΝ - ΚΑΛΛΙΠΟΛΙΣ - ΑΡΑΒΥΣΣΟΣ - ΜΑΝΔΑΡΑΙ προς αποτροπήν λεηλασιών εκ μέρους συμμοριακών ομάδων ΠΑΪΚΟΥ.

ΛΟΙΠΑΙ ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΕΙΣ :

Ο Ουλαμός Π. πυρ/κού ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ παρέμεινεν εις ΓΟΥΜΕΝΙΤΣΑΝ. Μετέβη και ο Δ/τής του 107 Σ.Π.Πυρ/κού. Αποστολή η προπαρασκευή βολών επί Νοτίου και Ν.Α. ΠΑΪΚΟΥ μέχρι του ανωτέρου βεληνεκούς του.

Στοιχείον Τεθωρακισμένων εκ ΝΑΟΥΣΗΣ μετεκινήθη εις ΓΙΑΝΝΙΤΣΑ.

ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΗ ΕΠΕΜΒΑΣΙΣ ΗΜΕΡΑΣ :

Πρώτη τακτική αναγνώρισις από 0610 μέχρις 0745 ώρας επί Β.Α. ΠΑΪΚΟΥ μη σημειώσασα εχθρόν.

Επιθετικαί αναγνωρίσεις 3 εξόδων ΣΠΙΤΣ. Προσεβλήθησαν συμμορίται επί ΚΑΝΤΑΣ εντός χαρακωμάτων εκ ξηρολιθιάς.

Δευτέρα τακτική αναγνώρισις του απογεύματος 1555-1750. Δεν εσημείωσε κινήσεις συμμοριτών.

Η επέμβασις κατά την 24ην Ιουλίου, δεν έσχε σημαντικά αποτελέσματα εκ του λόγου ότι η παρατήρησις της αεροπορίας ήτο περιορισμένη λόγω του δασώδους του εδάφους. Και επί της γυμνής κορυφής του ΚΑΝΤΑΣ λόγω του βραχώδους του εδάφους η προσβολή δεν επέφερε μεγάλον αποτέλεσμα, καθόσον οι συμμορίται επί τη εμφανίσει των αεροπλάνων παρέμενον αποκεκρυμμένοι βαθέως εντός χαρακωμμάτων και όπισθεν βραχωδών εξάρσεων.

ΕΝΤΥΠΩΣΙΣ ΠΕΡΙ ΕΧΘΡΟΥ :

Παρέμεινε επί ΚΑΝΤΑΣ δι' όλης της ημέρας ανθιστάμενος πεισμόνως.

Κατόπτευσε και επεσήμανε τας θέσεις και τας κινήσεις των ημετέρων τμημάτων εκ του εξόχου παρατηρητηρίου του ΚΑΝΤΑΣ.

Αναμένει την επέλευσιν του σκότους διά την απόπειραν διαφυγής του.

ΣΥΜΒΑΝΤΑ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΝΥΚΤΟΣ 24ης προς 25ην Ιουλίου

Μέχρι της 250100 ώρας διετηρείτο επαφή διά πυρών παρά της ΤΡΙΛΟΧΙΑΣ 519 μετά του εχθρού κατέχοντος το ύψωμα 1638.

Την 0300 ώραν διεκόπη η επαφή διά πυρών. Ανελήφθη κίνησις των τμημάτων 519 επί της κορυφογραμμής ΚΑΝΤΑΣ. Από της 0445 ώρας απωλέσθη η επαφή με τον εχθρόν.

Η Διλοχία 518 (ΣΚΟΥΜΠΗ) την 0410΄ ώραν ήκουσε φωνάς προσομοιαζούσας με υλακάς εις αυχένα (Ο.412885) Νοτίως υψ. 1638 και Δυαπεστάλη αναγνωριστική περίπολος.

4η ΦΑΣΙΣ : ΑΝΟΔΟΣ ΗΜΕΤΕΡΩΝ ΤΜΗΜΑΤΩΝ ΕΠΙ ΚΑΝΤΑΣ.
ΝΕΑ ΑΝΑΖΗΤΗΣΙΣ ΤΟΥ ΕΧΘΡΟΥ. ΑΝΕΥΡΕΣΙΣ και ΚΑΤΑΔΙΩΞΙΣ.

25 ΙΟΥΛΙΟΥ

ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΠΡΩΪΑΣ

1.- Η Διλοχία 518 εκ περιοχής ΠΕΡΟΥΣΑΣ ουδεμίαν εχθρικήν κίνησιν η εμφάνισιν σημειώνει.

2.- Το 556 Τάγμα την 0610 ώραν κινείται προς (Ο.409893) αυχένα ΚΑΝΤΑΣ άνευ εκδηλώσεως εχθρού.

3.- Η Διλοχία 514 Τ. λόγω ανωμαλίας επικοινωνίας δεν εδικτυώθη. Εκ παρεμβολής ετέρου ασυρμάτου ηκούσθη ότι την 2000 ώραν της 24 Ιουλίου ευρίσκετο εις (Ο.4687) Ν.Α. 2 χιλμ. υψ. 1007. Εκ ναρκοθετημένου υπό συμμοριτών δρομολογίου έσχεν 6 οπλίτας τραυματίας και περισυνέλεξεν ετέρας 4 Νάρκας προσωπικού.

4.- 519 Τάγμα (ανέλαβε και τον 4ον Λόχον 519) εκινήθη επί κυρίας κορυφογραμμής ΚΑΝΤΑΣ.

5.- Αεροπορική τακτική αναγνώρισις επί ΠΑΪΚΟΥ από 0725 - 0840 ώρας εσημείωσε κινήσεις συμμοριτών. Μόνον επί του υψώματος 1097 ΣΚΡΑ (Ο.401995) παρετηρήθησαν και προσεβλήθησαν επιτυχώς 30 περίπου συμμορίται μετά 5-6 κτηνών. Είναι το τμήμα ενισχύσεως συμμοριτών ΤΖΕΝΑΣ και υποδοχής των συμμοριακών δυνάμεων ΠΑΪΚΟΥ. Οι συμμορίται εξεδηλώθησαν δι' ελαφρών Α/Α ανεπιτυχώς κατά του ΧΑΡΒΑΡΤ.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ της 0900 ώρας

Από την μέχρι της 0900 ώρας αναζήτησιν και εξερεύνησιν επί ΚΑΝΤΑΣ δεν διεπιστώθη κατεύθυνσις διαφυγής συμμοριτών. Λόγω του πετρώδους του εδάφους δεν διαπιστούται δρομολόγιον διαφυγής.

Εκ των επί ΚΑΝΤΑΣ οργανώσεων εδάφους, υπολογίζεται μαχομένη δύναμις συμμοριτών άνω των 2 Ταγμάτων.

Κατά μήκος της κορυφογραμμής ΚΑΝΤΑΣ ανευρίσκονται πτώματα συμμοριτών. Ανευρέθησαν παρά των τμημάτων 519 Τ., 556 Τ. και Διλοχίας 557 άνω των 45 πτωμάτων. Εντός των πολυβολείων επί ΚΑΝΤΑΣ ανευρέθησαν πολτοποιημένοι συμμορίται. Αι απώλειαι των συμμοριτών επί ΚΑΝΤΑΣ, υπολογίζονται εξαιρετικά σημαντικαί.

ΑΝΕΥΡΕΣΙΣ ΕΧΘΡΟΥ:

Την 250940΄ ώραν εχθρός εσημειώθη παρά του Λόχου 63 Τ.Ε. ευρισκομένου Δυτικώς ΚΟΡΑΝΑ εις (Ο.485970) να ανέρχεται τα Ανατολικά αντερείσματα του ΤΣΕΡΕΖΙΟ ΖΙΑΡΑ (Ο.465958) με κατεύθυνσιν προς Βορράν χωρίου ΣΚΡΑ.

Επεμβαίνει το ημέτερον πυρ/κόν εκ ΦΑΝΟΥ.

ΔΙΑΤΑΧΘΕΙΣΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΙ:

α) Λόχος 63 Τ.Ε. προωθείται κατά το δυνατόν προς χωρίον ΣΚΡΑ διά να ανακόψη την διαφυγήν των συμμοριτών και επιτύχη μίαν αγκίστρωσιν μέχρις αφίξεως ετέρων τμημάτων.

β) Το πυροβολικόν προωθείται Δυτικώς ΦΑΝΟΥ επί του δρομολογίου εις την ΒΡΥΣΗ Λοχίου και βάλλει δραστικώς κάθε παρατηρουμένην κίνησιν και συγκέντρωσιν συμμοριτών.

Ουλαμός πυρ/κού ευρισκόμενος εις ΓΟΥΜΕΝΙΤΣΑΝ διετάχθη κινηθή συντόνως εις ΦΑΝΟΝ και συνενωθή μετά του ετέρου εκεί ουλαμού εις πυρ/χίαν.

γ) Συγκρότησις Λόχου εκ των τμημάτων ΦΑΝΟΥ υπό τον Ταγ/χην ΜΟΡΩΝΗΝ με αποστολήν την συνένωσιν μετά του Λόχου 63 Τ.Ε. και ταχείαν ώθησιν προς χωρίον ΣΚΡΑ.

δ) Τμήμα ΔΑΜΠΑΣΗ (Λόχος συν Διμοιρία) επί ΤΣΟΥΜΑΣ διετάχθη να κινηθή συντόνως προς ύψωμα 801 και επιτεθή κατά του διαρρέοντος εχθρού.

ε) Διλοχία 557 αναστρεφομένη να κινηθή διά ΚΟΥΠΑΣ - υψ. 817 εις ύψωμα 801 όπου θα ενημερωθή από τμήμα ΔΑΜΠΑΣΗ, διά περαιτέρω ενέργειαν και καταδίωξιν εχθρού.

στ) Διλοχία 518 (ΜΑΥΡΟΕΙΔΗ) επί ΠΕΡΟΥΣΑΣ κινηθή συντόνως διά Σ.Σ. 927 προς ύψωμα 1097 ΣΚΡΑ.

Η υπόλοιπος Διλοχία 518 (ΣΚΟΥΜΠΗ) διετάχθη συνενωθή μετά της Διοικήσεως του Τάγματος (ΜΑΥΡΟΕΙΔΗ).

ζ) 556 Τάγμα όπως μετακινηθή εις ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΝ ανεφοδιασθή και παραμείνη εν ετοιμότητι άνευ ιδέας αναπαύσεως.

η) 519 Τάγμα επανασυγκεντρούμενον επί ΚΑΝΤΑΣ να αχθή εις Σ.Σ. 927 εν ετοιμότητι.

θ) Λόχος 515 (ΔΑΝΑΣΗ) μετακινηθή εις υψ. 801 προς συνένωσιν μετά του άλλου Λόχου 515 ΔΑΜΠΑΣΗ.

ι) Διλοχία 514 διετάχθη κινηθή διά ΒΑΛΕΡΑΤΣΙ προς ΤΖΕΡΕΖΙΑ.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ της μεσημβρίας :

ΕΝΤΥΠΩΣΙΣ περί εχθρού :

Εχθρός δι' ολοκλήρου δυνάμεώς του διαφυγών εκ περιοχής ΚΑΝΤΑΣ εκινήθη διά ΒΑΛΕΡΑΤΣΙ, Ανατολικώς υψώματος ΤΡΥΠΑΣ προς χωρίον ΣΚΡΑ, προτιθέμενος το ταχύτερον να διαφύγη προς Βορράν διά της βαθείας γραμμής ΜΠΑΡΜΠΑ ΡΕΜΜΑ (Ο.450000).

Την 1150΄ ώραν εμπροσθοφυλακή του εχθρού έχει καταλάβει τα υψώματα τα Δυτικώς χωρίου ΣΚΡΑ ως και τα αντερείσματα του Νεκροταφείου χωρίου ΣΚΡΑ, προς υποστήριξιν της διαρροής του κυρίου όγκου του.

Την 1250΄ φάλαγξ συμμοριτών εν κινήσει προς ΜΟΣΙΟ (Ο.435990).

Αεροπορική αναγνώρισις την 1220΄ ώραν εντοπίζει τον εχθρόν εις περιοχήν του χωρίου ΣΚΡΑ και βορείως τούτου επί του υψώματος 845. Μεγάλη δύναμις συμμοριτών.

ΗΜΕΤΕΡΑ ΤΜΗΜΑΤΑ - ΕΠΕΜΒΑΣΙΣ ΠΥΡ/ΚΟΥ - ΑΕΡΟΠΟΡΙΑΣ

Τμήμα ΔΑΜΠΑΣΗ (ενισχυμένος Λόχος 515) Αυτόκλητος και χωρίς να έχη λάβη εισέτι την διαταγήν κινείται εκ ΤΣΟΥΜΑΣ διά το υψ. 801 όπως συναντήση τον εχθρόν. Την 251150 ώραν κατέχει το υψ. 801. Ο εχθρός βάλλει δραστικώς κατά του Λόχου από τα Ανατολικά του υψ. 801 υψώματα.

Τα εκ ΦΑΝΟΥ τμήματα (Λόχος 63 Τ.Ε. και συγκροτηθείς Λόχος εκ β΄ κλιμακίων) ευρίσκονται εμπεπλεγμένα μετά του εχθρού εις θέσεις Ανατολικώς υψωμάτων Νεκροταφείου χωρίου ΣΚΡΑ.

Υπόλοιπα τμήματα, αναστραφέντα, εκινήθησαν προς Βορράν, συμφώνως με τας δοθείσας διαταγάς.

Το πυρ/κόν προωθηθέν εκ ΦΑΝΟΥ δρα ευστόχως εξ αμέσου παρατηρήσεως, με καταστρεπτικά διά τον εχθρόν αποτελέσματα.

Η μαχητική αεροπορία επεμβαίνει ενεργώς, συνεχώς και επιτυχώς εις τον χώρον του χωρίου ΣΚΡΑ.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΟΣ

Ο όγκος των συμμοριτών εντοπίζεται εις την περιοχήν χωρίου ΣΚΡΑ. Εμπροσθοφυλακή τούτου υπερέβη το ύψωμα ΜΟΣΙΟ.

Πυρ/χία Π. πυρ/κού προωθηθείσα Δυτικώς ΦΑΝΟΥ 3 χιλ. εις (Ο.495965) βάλλει επιτυχώς κατά του εχθρού.

Πρόοδος διαταχθεισών κινήσεων τμημάτων επιβραδύνεται λόγω διακεκομένου και δασώδους εδάφους, καταπονήσεως τμημάτων και δουλείας μεταγωγικών.

Αναγνωριστική και μαχητική αεροπορία εξακολουθητικώς επεμβαίνει εις τον αγώνα, προσβάλλουσα ιδίως συμμορίτας κινουμένους μετά μεταγωγικών καμουφλαρισμένων με κλάδους δένδρων, εντός χαραδρώσεων.

Το 556 Τ. διατάσσεται όπως επισπεύση κίνησίν του, αντί εις ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΝ, εις ύψωμα 845 Β.Α. ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΥ.

Το 518 Τάγμα (η πρώτη του Διλοχία) ήχθη εις ανώνυμον ύψωμα (Ο.406988) την 1750 ώραν. Από 1830΄ ώρας μάχεται με εχθρόν εκδηλούμενον από το οργανωμένον ύψωμα 1097 ΣΚΡΑ. Έχει το Τάγμα 4 τραυματίας.

Το 519 Τάγμα την 1730 ώραν ευρίσκετο εις (Ο.400936) υψ. 1091. Διετάχθη όμως διά συντόνου πορείας αχθή εις ύψωμα 927 και του Β.Α. τούτου ανωνύμου υψώματος (Ο.404976).

Η Διλοχία 557 την 1630 ώραν ευρίσκετο εις ύψωμα 817 ΚΟΥΠΑΣ. Σημειωθείσας κινήσεις συμμοριτών επί υψώματος αμέσως βορείως 655 εις (Ο.443957) προσβάλει διά πυρών όλμων και καταδιωκτικής ισχυράς περιπόλου μέχρι τινός. Περαιτέρω αποστολήν είχεν η Διλοχία όπως αχθή το ταχύτερον εις ύψωμα 801 και εν συντονισμώ με την Διλοχίαν 515 να επιτεθή κατά του κατέχοντος τα Ανατολικώς και Βορείως τούτου υψώματα.

Επειδή όμως παρετηρήθησαν κινήσεις συμμοριτών προς την βαθείαν γραμμήν ΚΟΤΖΑ ΝΤΕΡΕ με κατεύθυνσιν προς χωρίον ΚΟΥΠΑ, η Διλοχία ητήσατο όπως κρατήση το ύψωμα 817 προς παρεμπόδισιν διαφυγής συμμοριτών προς Δυσμάς, πρότασις υιοθετηθείσα υπό του Τ.Σ. της 33 Ταξιαρχίας.

Ο Λόχος 515 υπό ΔΑΝΑΣΗΝ ήχθη την 1750 ώραν εις 801 συνενωθείς εις Διλοχίαν μετά του Λόχου 515 ΔΑΜΠΑΣΗ και με Διοικητήν Διλοχίας τον Ταγ/χην ΔΑΝΑΣΗΝ. Η Διλοχία είναι εμπεπλεγμένη εις στενήν επαφήν μετά του εχθρού κατέχοντος τα Ανατολικώς και Βορείως του υψ. 801 υψώματα, εμμένοντος του εχθρού πεισμόνως.

Η Διλοχία προπαρασκευάζει επίθεσιν.

Ο Λόχος 63 Τ.Ε. (ΦΑΝΟΥ) παραμένει ως στήριγμα της προωθημένης Πυρ/χίας, ο δε έτερος συγκροτηθείς παραμένει εν εμπλοκή με εχθρόν εις τα υψώματα Ανατολικώς Κεκροταφείου του χωρίου ΣΚΡΑ εις (Ο.465968).

ΛΟΙΠΑΙ ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΑΤΑΓΑΙ

1.- Το εκ λαφύρων ΒΕΡΜΙΟΥ ορειβατικόν πυροβόλον, διατάσσεται όπως μεταφερθή εις ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΝ εντός της 26ης Ιουλίου. Επίσης ο Ουλαμός όλμων 4,2΄΄ (στοιχείον ΓΙΑΝΝΙΤΣΩΝ, στοιχείον ΓΟΥΜΕΝΙΤΣΗΣ) εις ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΝ.

2.- Διοικητής Μηχανικού Μεραρχίας διατάσσεται διανοίξη οδόν ΦΑΝΟΥ - υψ. 901 - Σ.Σ. 927 και καταστήση ταύτην βατήν εις αυτοκίνητα και πυροβολικόν τάχιστα.

3.- Διοικητής Μεραρχίας επιτάσσει όπως το ταχύτερον αποφραχθούν αι διαβάσεις διαφυγής συμμοριτών προς Βορράν από του υψώματος 1097 ΣΚΡΑ - υψώματος 1034 μέχρι υψώματος 379 (Ο.4800). Εάν η κατάληψις του υψ. 1097 ΣΚΡΑ δεν συντελεσθή μέχρι του τέλους της ημέρας, το 518 Τάγμα ενισχυόμενον να ενεργήση νυκτερινήν επίθεσιν. Επίσης επιβάλλεται η εκκαθάρισις της καταστάσεως εις τον τομέα του χωρίου ΣΚΡΑ.

ΝΥΚΤΕΡΙΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ

Από της επελεύσεως του σκότους, ο εις 1097 ΣΚΡΑ εχθρός, έπαυσε προς στιγμήν εκδηλούμενος. Το 518 Τάγμα ενήργησε νυκτερινήν επίθεσιν ανακοπείσαν παρά του εχθρού. Ο εχθρός κατέχει ισχυρώς το ύψωμα 1097 ΣΚΡΑ και εκδηλούμενος διά πυρών μυδραλλίων και όλμων δραστικώς. Δεν επετεύχθη κατάληψις του υψ. 1097 ΣΚΡΑ. Το 518 Τάγμα παραμένει εδραιωμένον εις ανώνυμον ύψωμα αμέσως Νοτίως 1097 εις (Ο.406985).

Το 519 Τάγμα διά νυκτερινής πορείας αφίκετο εις Σ.Σ. 927.

Το 556 Τ. ομοίως κινηθέν και την νύκτα ήχθη εις υψ. 845 (Ο.383974).

Η Διλοχία 557 παρέμεινεν εις ύψωμα 817 ΚΟΥΠΑΣ. Την 2330' ώραν ενεδρευτικόν τμήμα της Διλοχίας προσέβαλλεν επιτυχώς ομάδα συμμοριτών κινουμένην προς χωρίον ΚΟΥΠΑ.

Η Διλοχία 515 ΔΑΝΑΣΗ διά νυκτερινής επιθέσεως προωθήθη και κατέλαβε τον αυχένα αμέσως Β.Δ. χωρίου ΣΚΡΑ εις (Ο.445975) αιφνιδιάσας τους επ' αυτού συμμορίτας.

Η Διλοχία 514 κινηθείσα εξερευνητικώς ήχθη εις ΤΖΕΡΕΖΙΑ (Ο.4693).

Τμήματα ΦΑΝΟΥ παρέμειναν ως στήριγμα προωθημένης Πυροβολαρχίας. Εξετελέσθησαν βολαί απαγορεύσεως κατά την νύκτα επί αυχένος μεταξύ 1097 και 1034.

5η ΦΑΣΙΣ

ΕΚΔΗΛΩΣΙΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΕΝΗΣ ΗΜΕΤΕΡΑΣ ΕΠΙΘΕΣΕΩΣ.

ΔΙΑΦΥΓΗ ΤΟΥ ΕΧΘΡΟΥ ΕΚΕΙΘΕΝ ΤΩΝ ΣΥΝΟΡΩΝ.

ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΕΞΟΔΟΥ 33 ΤΑΞΙΑΡΧΙΑΣ εκ της ζώνης της Μεραρχίας.

ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΙΣ Τ.Σ. ΠΑΪΚΟΥ.

26 Ιουλίου

ΠΡΟΘΕΣΙΣ της Μεραρχίας, η ταχεία συγκέντρωσις των ημετέρων δυνάμεων επί Β. ΠΑΪΚΟΥ προς αποφασιστικήν ενέργειαν μέχρις οροθετικής γραμμής.

ΕΧΘΡΟΣ: Παραμένει οργανωμένος και ενισχυμένος επί του υψώματος 1097 ΣΚΡΑ και του ανωνύμου Βορειοανατολικώς 1097 με προωθημένην κάλυψιν ΒορειοΔυτικώς του υψώματος ΜΟΣΙΟ. Σκοπός του η αγκίστρωσις των ημετέρων δυνάμεων διά να δυνηθή να περισυλλέξη τους διαρρέοντας και διασκορπισθέντας, ως επίσης παραλάβη τους τραυματίας του.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΠΡΩΪΑΣ

Αεροπορική τακτική αναγνώρισις εντόπισεν τον εχθρόν παραμένοντα οργανωμένον εφ' ολοκλήρου του υψώματος 1097 ΣΚΡΑ. Συμμορίται έβαλλον ανεπιτυχώς δι' ελαφρών Α/Α πολυβόλων. Από υψώματος ΣΚΟΠΙΑ ΝΩΤΙΑΣ εξεδηλώθη τρίδυμον Α/Α πολυβόλον.

Και ατομικαί ακόμη απόπειραι κινήσεως του 518 Τ. εδραιωμένου εις ανώνυμον ύψωμα αμέσως Νοτίως 1097, ανακόπτονται παντελώς απο δραστικά και εσκοπευμένα πυρά μυδραλλίων και ομαδικών όλμων των συμμοριτών.

Μαχητική αεροπορία επεμβαίνει ενεργώς πλήττουσα τους επί του υψώματος 1097 ΣΚΡΑ οργγανωμένους συμμορίτας και προπαρασκευάζουσα την επιθετικήν ενέργειαν των τμημάτων. Ο εχθρός κατά τας προσβολάς της αεροπορίας προστατεύεται από την βαθείαν κάλυψιν των χαρακωμάτων και στεγάστρων απί του 1097 χρονολογουμένων από του Συμμαχικού πολέμου 1918.

Τα τμήματα κατά το διάστημα μέχρι της μεσημβρίας συνεπλήρωσαν τους ανεφοδιασμούς των, εις τροφάς και πυρομαχικά και ήχθησαν εις του χώρους εξορμήσεως ως κατωτέρω αναγράφεται.

ΣΧΕΔΙΟΝ ΕΠΙΘΕΣΕΩΣ

Το 518 θα παραμείνη ως σταθερά και εγγύς βάσις πυρός επί του ανωνύμου υψώματος Νοτίως 1097 ΣΚΡΑ. Μετά την άνοδον τμημάτων 519 επί 1097 ΣΚΡΑ θα κινηθή επί του 1097.

Το 519 Τ. εκκινούν εκ του Σ.Σ. 927 θα επιτεθή εν τη κατευθύνσει ανώνυμον 1500 Β.Α. υψ. 927 και εκείθεν Δυτικαί προσβάσεις υψ. 1097 ΣΚΡΑ.

Το 556 Τάγμα εκκινούν εκ του υψ. 845 θα επιτεθή εν τη κατευθύνσει υψ. 879 και εκείθεν Βορειοανατολικώς διά αντερείσματος (393007) προς υψ. 1097 διά των Β.Δ. κλιτύων.

Η Διλοχία 557, και η Διλοχία 514 και η Διλοχία 515 αποτελούσαι εν συγκρότημα με συντονιστήν τον Διοικητήν της Διλοχίας 557 Αντ/χην ΑΛΕΒΙΖΑΤΟΝ, αγόμεναι επί του υψώματος ΜΟΣΙΟ (784) θα αφεθή η Διλοχία 515 (ΔΑΝΑΣΗ) ως βάσις πυρός με ενίσχυσιν των πολυβόλων ΒΙΚΕΡΣ και όλμων, ενώ αι Διλοχίαι 514 και 557 θα επιτεθούν η μεν Διλοχία 514 διά την κατάληψιν του υψώματος 1034, η δε Διλοχία 557 κατά του ανωνύμου Ανατολικώς 1097 και εκείθεν προς ύψωμα 1097 ΣΚΡΑ εκ των Ανατολικών προσβάσεων.

Υποστήριξις της επιθέσεως διά μιας πυρ/χίας π.πυρ/κού προωθημένης εις (Ο.475965) και της επεμβάσεως μαχητικής αεροπορίας.

Συντονισμός και συγχρονισμός επιθέσεως από του ύψους της κατεχομένης γραμμής υπό του 518 Τ.

Ώρα εξορμήσεως από της τελικής γραμμής ή 1630΄.

ΕΚΤΕΛΕΣΙΣ ΕΠΙΘΕΣΕΩΣ

Τα Τάγματα επιθέσεως εκκινήσαντα εκ των αρχικών χώρων, ευρίσκοντο εις την κατωτέρω τακτικήν κατάστασιν.

Το 519 Τάγμα κατά την κίνησίν του, βάλλεται υπό εχθρού κατέχοντος τα Δυτικά αντερείσματα του υψ. 1097.

Το 556 Τάγμα αφιχθέν την 1245΄ ώραν εις (Ο.380981) κινείται εις ύψωμα 879 άνευ εκδηλώσεως εχθρού.

Το 518 Τάγμα παραμένει καθηλωμένον, άνευ προόδου προχωρήσεως.

Η Διλοχία 515 κατέλαβε διά Λόχου, το ανώνυμον ύψωμα αμέσως Ανατολικώς βαθείας γραμμής ΜΠΑΡΜΠΑ ΡΕΜΜΑ εις (Ζ.438-008) προς κάλυψιν του πλευρού της επιτεθησομένης 1034 Διλοχίας του 514.

Η Διλοχία 557 αφιχθείσα επί υψώματος ΜΟΣΙΟ, αφήκε τον ένα Λόχον της επί της βάσεως εξορμήσεως (ύψωμα ΜΟΣΙΟ), τον δε έτερον εκίνησεν επιθετικώς εν τη κατευθύνσει Ανατολικαί προσβάσεις υψ. 1097 και εκείθεν Νοτία πλευρά υψώματος 1034.

Με υποστήριξιν των πυρών της Πυρ/χίας και της Αεροπορίας, τα Τάγματα επιθέσεως ήχθησαν επί της τελικής γραμμής εξορμήσεως εις το ύψος του 518 Τάγματος.

Μετά προπαρασκευήν πυροβολικού, η εξόρμησις εγένετο άκρως συντονισμένη μεταξύ των Ταγμάτων την 1630 ώραν.

Πυρ/χία και αεροπορία εξακολουθούν την επέμβασίν των.

Την 1750' ώραν κατελήφθη το τριγωνομετρικόν 1097 ΣΚΡΑ δι' ανόδου επ' αυτού τμημάτων του 519 Τάγματος. Οι επί ΣΚΡΑ συμμορίται απειληθέντες και από την κατεύθυνσιν 1034 προς το οποίον εγγίζει η Διλοχία 514 και ο Λόχος 557 και Δυτικώς από το ύψωμα 879 το οποίον κατέλαβε το 556 Τάγμα και κινείται προς υψ. 1097 εκ των Β.Δ προσβάσεων, συμπτύσσονται προς υψ. 1034 και προς το ΣΕΡΒΙΚΟΝ έδαφος εισερχόμενοι εντός αυτού.

Η αεροπορία επεμβαίνει ενεργώς και επιτυχώς. Λόγω αμέσου γειτνιάσεως των τμημάτων μας μετά του διωκομένου εχθρού, 1 μαχητικόν ΣΠΙΤΣ, ετραυμάτισε και 2 οπλίτας προωθημένους του 519 Τάγματος. Εν τω μεταξύ τα τμήματα Διλοχίας 514 και Λόχος 557 ανέρχονται επί του υψώματος 1034 και ολοκληρώνουν την κατάληψίν του. Άλλοι των συμμοριτών φονεύονται επί τόπου, ομάς δε συμμοριτών κινηθείσα προς αντεπίθεσιν εκ της βαθείας γραμμής ΒορειοΔυτικώς υψ. 1034, αποδεκατίζεται υπό του Λόχου 557 συλληφθέντων 10 και φονευθέντων 6.

Ομάδες συμμοριτών αποπειρώνται διαφυγήν κινούμενοι Ανατολικώς κατά μήκος βαθείας γραμμής ΜΠΑΡΜΠΑ ΡΕΜΜΑ.

Μία Διλοχία του 518 Τ. προωθείται επί του 1097 ΣΚΡΑ, η δε ετέρα παραμένει επί του Νοτίως 1097 ανωνύμου υψώματος.

ΑΠΩΛΕΙΑΙ επί υψωμάτων 1097 και 1034

Ημέτεραι :

α) 519 Τάγμα: Ν.Ο. 1
Τ.Ο. 3 (ων 2 εκ της Αεροπορίας)

β) 518 Τάγμα: Ν.Ο. 3
Τρ. Αξ/κοί 1 (παρατηρητής Πυρ/κού ελαφρώς)
Τ.Ο. 6
Τ. ΜΑΥ 1

γ) Διλοχία 514 : Ν.Α. 1 (Ανθ/γός ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΣ)
Ν.Ο. 1
Τ.Ο. 4

δ) Διλοχία 557 : Τ.Ο. 1

Σύνολον : Ν.Α. 1, Ν.Ο. 6, Τ.Α. 1, Τ.Ο. 4, Τ. ΜΑΥ 1.

Συμμοριτών : Νεκροί επί τόπου 36 (ων 1 επί ΣΕΡΒΙΚΟΥ εδάφους)

Συλληφθέντες 40.

Οπλισμός : Εκτός του οπλισμού των συλληφθέντων, 2 μυδράλλια, 30 τυφέκια, 6 αυτόματα, 2 αντιαρματικοί εκτοξευταί και λοιπά υλικά.

Αι απώλειαι των συμμοριτών, δέον να λογίζωνται σημαντικαί εις τραυματίας παραληφθέντας και μεταφερθέντας εντός του Σερβικού εδάφους.

ΝΥΚΤΕΡΙΝΗ ΕΔΡΑΙΩΣΙΣ και ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ :

556 Τάγμα: α= Λόχος επί αρχικής θέσεως υψ. 875
β= Λόχος επί υψώματος 879
γ= Διλοχία επί Β.Δ. τμήματος υψ. 1034.

519 Τάγμα: Επί 1097 ΣΚΡΑ

518 Τάγμα: Διλοχία επί 1097
Διλοχία επί ανωνύμου Νοτίως.

Διλοχία 514: επί υψώματος Τριγωνομ. 1034
και Λόχος 557

Διλοχία 515
και Λόχος 557: Περιοχήν ΜΟΣΙΟ.

Τμήμα Εθνοφρουράς ΦΑΝΟΥ καλυπτικά πυρ/κού και ως στήριγμα πυροβολαρχίας εις (Ο.475970).

Λόχος 63 Τ.Ε. (ΠΑΝΟΥΣΗ) εις υψ. 538 ΤΣΕΡΕΖΙΑ (Ο.462-958) όπου ήχθη εξερευνητικώς εκ του υψ. 1101.

Επαφή μετά του εχθρού: Διετηρήθη μέχρι της 20.00 ώρας, του εχθρού κατέχοντος το Ελληνικόν φυλάκιον επί της μεθορίου, ως επίσης βάλλοντος και από του Σερβικού εδάφους.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΕΠΙ ΣΕΡΒΙΚΟΥ ΕΔΑΦΟΥΣ

Την 262200 ώραν 4 φορτηγά αυτοκίνητα προσήγγισαν εις τον Ελληνικόν φυλάκιον επί της μεθορίου. Εντύπωσις παραλαβή τραυματιών συμμοριτών.

Παραδοθείς εις τμήματα επί ΜΟΣΙΟ συμμορίτης ανέφερεν ότι κατά την νύκτα 25ης προς 36ην περί τους 70 τραυματίαι μετεφέρθησαν εντός ΣΕΡΒΙΚΟΥ εδάφους.

ΛΟΙΠΑΙ ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΕΙΣ

1.- Ορειβατικόν εκ λαφύρων πυροβόλον μετεκινήθη εκ ΦΑΝΟΥ εις Στρατόπεδον ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΥ, ίνα χρησιμοποιηθή επί σημείων όπου δεν φθάνει το πεδινόν πυρ/κόν, όπως αι διαβάσεις από ΧΟΥΜΑΣ, τα Κλβ. ΣΩΚΡΑΤΗ, ή ΣΤΡΙΓΚΑΝΙΤΣΑ. Πάντως επειδή τα βλήματα είναι ελάχιστα η χρησιμοποίησίς του εν ανάγκη και μόνον κατά ορατών μεγάλων εμψύχων στόχων.

2.- Ουλαμός 4,2΄΄ μετεκινήθη εκ ΦΑΝΟΥ εις ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΝ.

ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΕΞΟΔΟΥ εκ της ζώνης της 33 Ταξιαρχίας:

Το Γ΄ΣΣ διά του υπ’ αριθ. 24095/της 26 Ιουλίου σήματος γνωρίζει ότι κατόπιν διαταγής του ΓΕΣ μέχρις εσπέρας 30 Ιουλίου δέον η 33 Ταξιαρχία να ευρίσκεται συγκεντρωμένη εις ΒΕΡΡΟΙΑΝ.

Κατόπιν τούτου, η Μεραρχία, προέβη εις την συγκρότησιν ΤΣ. ΠΑΪΚΟΥ υπό τον Επιτελάρχην της Μεραρχίας Συν/χην ΒΕΪΜΟΝ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΝ και ανάλογον μικρόν Επιτελείον, το οποίον εγκατεστάθη εις ΦΑΝΟΝ από του απογεύματος της 26ης Ιουλίου,

προσανατολιζόμενον υπό του Τ.Σ/33 διά την αναληψιντής Διοικήσεως των τμημάτων επί ΠΑΪΚΟΥ, αφ' ης ήθελε αναχωρήση το Τ.Σ. της 33 Ταξιαρχίας.

Επίσης διετάχθη η λήψις της ακολούθου αναδιατάξεως, από 27ης.

α= 515 Τάγμα: Διοίκησις Τάγματος συν Λόχος εις ΦΑΝΟΝ
Διλοχία εις Στρατόπεδον ΑΡΧΑΓΓΓΕΛΟΥ
Λόχος των 2 Διμοιριτών εις Σ.Σ. υψώματος 927
Διμοιρία ΕΙΔΟΜΕΝΗΝ

β= Διλοχία 514 : Εδραίωσις εις ύψωμα 1097 ΣΚΡΑ

γ= Διλοχία 557 : Παραμονή προσωρινή εις ύψωμα ΜΟΣΙΟ (Ο.434994)

δ= 556 Τάγμα: Διοίκησις και Διλοχία εις ανώνυμον 1000 μ. Νοτιανατολικώς υψ. 1097
Διλοχία εις ανώνυμον 1500 μ. Νοτίως προηγουμένου.

ε= 518 Τάγμα : Συγκέντρωσις εις περιοχήν ΤΣΕΡΕΖΙΟ ΖΙΑΡΑ (Ο.463958) και χωρίον ΣΚΡΑ (προς αναχώρησιν)

στ= 519 Τάγμα : Συγκέντρωσις εις ΦΑΝΟΝ (προς αναχώρησιν)

ζ= Πυροβολαρχία : Προώθησις με την πρώτην διάνοιξιν της οδού εις Σ.Σ. 927

ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΗ ΕΠΕΜΒΑΣΙΣ ΗΜΕΡΑΣ

Έλαβε και τας τρεις μορφάς :

- της τακτικής αναγνωρίσεως
- της επιθετικής αναγνωρίσεως
- της ρίψεως εφοδίων.

Υπεβοήθησε τα μέγιστα των επιθετικών ενεργειών των τμημάτων επιτεύχθη συντονισμός των προσπαθειών μετά του Πεζικού και εγένετο εκμετάλλευσις υπό του πεζικού των αποτελεσμάτων της επεμβάσεως της Αεροπορίας διά την προχώρησιν και κατάληψιν των αντικειμενικών σκοπών. Η υποστήριξις λογίζεται ως συνεχής κατά την 26ην Ιουλίου.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΣ ΕΙΣ ΠΕΡΙΟΧΗΝ ΑΡΔΕΑΣ

Ο Λόχος ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΑΣ ενισχυθείς κατέλαβε διά νυκτερινής επιθέσεως το ύψωμα 517 Ανατολικώς ΕΥΡΩΠΟΥ.

Έτερος Λόχος κατέλαβε διά νυκτερινής επιθέσεως τον ΒΡΑΧΟΝ ΒΟΡΕΙΝΟΥ και το ΜΠΟΥΝΙΦ. ΚΑΜΕΝ (Ο.198948). Οι συμμορίται έσχον 1 Νεκρόν και 2 τραυματίας. Εγένετο επιδρομή εις χ. ΠΕΥΚΩΤΟΝ και κατεστράφησαν εγκαταστάσεις και εφόδια συμμοριτών.

ΕΝΤΥΠΩΣΙΣ ΠΕΡΙ ΕΧΘΡΟΥ

Δύναμις εχθρού επί της τοποθεσίας 1097 ΣΚΡΑ και 1034 υπελογίζετο εις 2 Τάγματα.

Το μείζον τμήμα διέρρευσεν εντός ΣΕΡΒΙΚΟΥ εδάφους, λόγω της απειλής του εκ ΒορειοΔυτικής κατευθύνσεως. Εκείθεν προορισμός ΤΖΕΝΑ ως πρώτος σταθμός επανασυγκροτήσεως.

Μικροομάδες διέρρευσεν και προς βαθείαν γραμμήν ΜΠΑΡΜΠΑ ΡΕΜΜΑ.

ΚΑΙΡΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ : Βροχή μετά νεφώσεως.

IIα ΠΕΡΙΟΔΟΣ

ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΙΣ ΤΜΗΜΑΤΩΝ ΔΙ' ΕΞΟΔΩΝ 33 Ταξιαρχίας εκ της ζώνης της ΜΕΡΑΡΧΙΑΣ.

ΠΡΟΚΙΝΗΣΕΙΣ ΛΟΙΠΩΝ ΤΜΗΜΑΤΩΝ δι' επέκτασιν επιχειρήσεως επί ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ.

27η ΙΟΥΛΙΟΥ

ΠΡΟΘΕΣΕΙΣ : α) λήψις αναδιατάξεως

β) εξερεύνησις εγγύς πεδίου μάχης

γ) ανεφοδιασμοί τμημάτων εις πυρομαχικά και τρόφιμα

δ) παροχή αναπαύσεως εις τα τμήματα.

ΕΚΔΟΘΕΙΣΑΙ ΔΙΑΤΑΓΑΙ

1.- Από σήμερον να πραγματοποιηθή η αναδιάταξις των Ταγμάτων περατουμένη την 20.00 ώραν.

2.- Άπαντα μη μετακινούμενα τμήματα ασχοληθώσιν με εξερεύνησιν, ώστε ολόκληρος περιοχή μέχης εξερευνηθή κατά το δυνατόν.

3.- Διάγραμμα εξερευνήσεως ως κατωτέρω :
Η περιοχή ΚΟΥΠΑΣ μέχρι ΜΥΛΩΝ ΛΕΣΚΟΒΟΥ να εξερευνηθή υπό του 518 Τ.
Λόχος Εθν/ράς εξερευνήση λεπτομερώς ΒΑΛΕΡΑΤΣΙ.
Έτερος Λόχος Εθν/ράς εξερευνήση την περιοχήν κατά μήκος του δρομολογίου : ΓΚΑΡΤΙΝΑ - ΤΡΥΠΑ - 807 - 1101 - ΚΑΝΤΑΣ - 1386 - 1638 - 1604.
Λόχος Εθν/ράς ΑΞΙΟΥΠΟΛΕΩΣ εξερευνήση περιοχήν ΤΣΕΡΕΖΙΑ - ΜΑΥΡΟ ΔΕΝΔΡΟ - ΤΣΑΓΚΑ - 407.
Διλοχία 557 εξερευνήση περιοχήν Βορείως 1097 - ΜΟΣΙΟ - ΚΟΡΑΝΑ.
556 Τ. εξερευνήση την περιοχήν αντέρεισμα 927 - 801 - χωρίον ΣΚΡΑ και Β και Ν του χωρίου βαθείας γραμμάς μέχρι μεσημβρινού 45 προς Ανατολάς.

4.- Τ. Σ/33 Ταξιαρχίας αναχωρήση διά ΒΕΡΡΟΙΑΝ την πρωίαν 29ης τρέχοντος.
Ανάληψις τομέως υπό Τ.Σ. ΠΑΪΚΟΥ από 00.00 ώρας της 29ης.
Το 519 Τάγμα μεταφερθή ΒΕΡΡΟΙΑΝ την 29ην Ιουλίου.
Το 518 μεταφερθή ΝΑΟΥΣΑΝ την 30ην Ιουλίου.
Τ.Σ. Εθνοφρουράς ΒΕΡΡΟΙΑΣ παραλάβη διοίκησιν ζώνης ευθύνης 33 Ταξιαρχίας από 00.00 ώρας της 28ης ιουλίου.
Δύο Αξ/κοί Επιτελείου 33 Ταξιαρχίας οριζόμενοι υπό του Ταξιάρχου αναχωρήσωσιν εις ΦΛΩΡΙΝΑΝ διερχόμενοι από το Στρατηγείον XV Μεραρχίας (ΚΟΖΑΝΗ) την πρωίαν εικοστής ογδόης προς λήψιν Διαταγών.

5.- Κατόπιν της συγκροτήσεως Τ.Σ. ΠΑΪΚΟΥ υπό τον Επιτελάρχην της Μεραρχίας Συν/χην ΒΕΪΜΟΝ ΠΑΝ. το Τ.Σ. ΓΙΑΝΝΙΤΣΩΝ να περιορισθή τακτικώς εις την περιοχήν Νοτίως ΦΟΥΛΑΡΕΣ - ΠΥΡΓΟΣ - ΚΟΥΡΙΤΑ - ΤΟΥΜΠΑ - ΔΕΡΒΙΣΗ - ΠΗΓΗ - ΑΞΙΟΣ.

ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΗΜΕΡΑΣ

Εκδήλωσις η επαφή μετά του εχθρού δεν υπήρξε.
Συνελλήφθησαν διαρρέοντες και αποκρυπτόμενοι μεμονωμένοι συμ/ται.
Τα τμήματα εκινήθησαν διά την λήψιν της νέας αναδιατάξεως και διά μίαν πρώτην έρευναν.
Σύνολον συλληφθέντων και παραδοθέντων την 27ην Ιουλίου 31.-

ΛΗΨΙΣ ΜΕΤΡΩΝ ΕΠΙ ΒΟΡΕΙΟΔΥΤΙΚΟΥ ΠΑΪΚΟΥ

Επί τω γεγονότι, ότι οι διαφυγόντες και συγκεντρωθέντες εις ΤΖΕΝΑΝ συμμορίται επείγονται να διαπεραιωθώσιν εις ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ και επί τη υποθέσει ότι είναι δυνατόν να χρησιμοποιήσωσι τον διάδρομον Δυτικώς ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΥ και εκείθεν διά περιοχής ΑΨΑΛΟΥ ή ΞΙΦΩΝΕΙΑΣ προς Κ/Τ. Εκρίθη σκόπιμον να διαταχθή η κατάληψις από πρωίας 28ης Ιουλίου του ΚΛΕΝΤΝΙΤΣ (Ο.3494) διά της Διλοχίας 557 και 1207 βορείως ΠΕΡΟΥΣΑΣ υπό 556 Τ. Εγκατάστασις παρατηρητηρίων και εκπομπή κατοπτευτικών περιπόλων προς Βορράν μέχρι της πεδινής ζώνης.
Ετοιμότης αμφοτέρων προς κίνησιν διά περιοχήν ΑΡΔΕΑΣ.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΣ ΕΙΣ ΠΕΡΙΟΧΗΝ ΑΡΔΕΑΣ

Προώθησις Διλοχίας ΠΡΟΜΑΧΩΝ εις ΑΝΩ ΠΕΤΕΡΝΙΚ (Ο.0894) και Διμοιρίας αυτοματιστών εις διασταύρωσιν δρομολογίων ΠΟΠΟ ΒΟΛΟΖΙ (Ο.060945).
Διατήρησις της κατοχής του υψ. 517 (ΑΝ. ΕΥΡΩΠΟΥ) και υψώματος ΒΡΑΧΟΥ ΒΟΡΕΙΝΟΥ (3 χιλ. Νοτίως ΠΕΥΚΩΤΟΥ).
Μετακίνησις Λόχου 517 εξ ΕΔΕΣΣΗΣ εις ΑΡΔΕΑΝ την 27ην.
Έντασις μέτρων επιτηρήσεως πεδινής ζώνης ΑΨΑΛΟΥ - ΞΙΦΩΝΕΙΑΣ - ΧΡΥΣΗΣ και διαδρόμου ΣΩΤΗΡΑΣ - ΝΕΑΣ ΖΩΗΣ, επί της Δυτικής όχθης ΜΟΓΛΕΝΙΤΣΑ.

ΔΙΑΤΑΞΙΣ ΕΣΠΕΡΑΣ

Διολοχία 557 εις υψ. 784 ΜΟΣΙΟ.
Τμήματα 63 Τ.Ε. εις (Ο.4693) ΤΣΕΡΕΖΙΑ υψ. 538.
Διολοχία 514 εις ύψωμα 1097.
518 Τάγμα εις (Ο.4696) υψ. ΤΣΕΡΕΖΙΟ ΖΙΑΡΑ υψ. 578.
556 Τάγμα εις (Ο.406986) ανώνυμον αμέσως Νοτίως υψ. 1097 ΣΚΡΑ, και (Ο.403977) αμέσως Βορείως Σ.Σ. 927.
515 Τάγμα ως διετάχθη (ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΝ - Σ.Σ. 927 - ΦΑΝΟΝ - ΕΙΔΟΜΕΝΗΝ).
519 Τάγμα εις υψώματα χωρίου ΣΚΡΑ.
Πυρ/χία και λόχος 63 Τ.Ε. εις (Ο.475970) Ανατολ. υψώματα χωρίου ΣΚΡΑ.

ΕΝΤΥΠΩΣΙΣ ΕΧΘΡΟΥ :

Επαναδιοργανούνται και επανασυντάσσονται τα υπολείμματα εις ΤΖΕΝΑΝ.
Η συμμοριακή ηγεσία Κ/Τ επείγεται διά την ταχείαν κίνησιν των συμμοριακών υπολειμμάτων προς ΓΡΑΜΜΟΝ.

28η ΙΟΥΛΙΟΥ

Μετακινήσεις :

1.- Η Διλοχία 557 μετά ανεφοδιασμόν της εις ύψωμα 801 ήχθη εις ΚΛΕΝΤΝΙΤΣ ως η δοθείσα αποστολή της.

2.- Το 518 Τάγμα ενήργησε εξερευνήσεις :
- διά Διλοχίας εις περιοχήν ΚΟΥΠΑΣ και Νοτίως ΓΚΑΡΤΙΝΑ μέχρις υψώματος 1101.

- διά της ετέρας Διλοχίας περιοχής χωρίου ΣΚΡΑ παρέμεινεν εις περιοχήν χωρίου ΣΚΡΑ και υψ. 578.

3.- Το 519 Τάγμα ήχθη εις ΦΑΝΟΝ.

4.- Δ/σις και Διλοχία 556 εις ΑΡΔΕΑΝ.
Ετέρα Διλοχία του εις ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΑΝ.

5.- Τμήματα 63 Τ.Ε. εξερεύνησις περιοχής ΒΑΛΕΡΑΤΣΙ και Βορειοανατολικώς.

6.- Πυρ/χία και Λόχος 63 Τ.Ε. μετεκινήθησαν εντός του Σ.Στηρίγματος 927 κατόπιν διανοίξεως της οδού από χωρίου ΣΚΡΑ προς υψ. 927.

7.- Διλοχία 514 επί υψ. 1097 ΣΚΡΑ.

ΣΥΜΒΑΝΤΑ: Κλιμάκιον Ο.Η.Ε. ευρισκόμενον επί ημετέρου εδάφους εις υψ. 1034 εξετάζον διάφορα πειστήρια εβλήθη επί δεκάλεπτον υπό ΣΕΡΒΙΚΟΥ φυλακίου, ανεπιτυχώς λόγω αμέσου καλύψεως και κεκαλυμμένου εδάφους.

ΕΝΤΥΠΩΣΙΣ ΠΕΡΙ ΕΧΘΡΟΥ

Αναδιοργάνωσις ΤΖΕΝΑΝ.
Διακομιδή τραυματιών του προς ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ.
Επί πλέον το Γ΄ΣΣ πληροφορεί ότι την νύκτα της 27ης Ιουλίου δεκαμελής συμμορία διέβη ΑΞΙΟΝ προς Δυσμάς.
Αρχηγείον Κ/Τ διέταξε την 27ην Ιουλίου άμεσον κατάληψιν υπό συμμοριακών τμημάτων θέσεως των κάτωθι σημείων προς κάλυψιν κινήσεως συμμοριτών εκ ΤΖΕΝΑΣ διά Δυτικού Κ/Τ προς ΓΡΑΜΜΟΝ.

α) δια Διμοιρίας και ενός πολυβόλου Δυτικά υψώματα ΠΑΝΑΓΙΤΣΑΣ και ΠΙΠΕΡΙΤΣΑΣ (Ν.8875).

β) δια Διμοιρίας ΜΕΓΑΛΗΝ ΒΥΣΣΙΜΑΝ (Ν.8374).

γ) δια Διμοιρίας και ενός πολυβόλου υψώματα ΣΚΟΠΟΥ.

δ) κατάληψιν ισχυράν ΤΣΟΥΚΑΣ - ΓΚΡΕΜΠΙΝ - ΟΣΜΑΝΑΚΟΝ - ΧΑΣΑΝΑΚΟΝ δι' επιτήρησιν οδού ΕΔΕΣΣΗΣ - ΦΛΩΡΙΝΗΣ και Σιδ/κής γραμμής.

ΓΕΙΤΟΝΕΣ : Εζητήθη από την XV Μεραρχίαν όπως μας γνωρίση περί διαθεσιμότητός της δι' επιθετικήν ενέργειαν επί Δυτικού Κ/Τ περιοχήν ΠΙΠΕΡΙΤΣΑΣ-ΧΑΣΑΝΑΚΟΥ δια να συντονίση και ημετέρας ενεργείας εκ κατευθύν- σεως ΤΣΟΥΚΑΣ - ΟΣΜΑΝΑΚΟΥ.

ΑΝΑΧΩΡΗΣΙΣ την μεσημβρίαν διά ΚΟΖΑΝΗΝ του ΣΤΡΑΤΗΓΟΥ Διοικητού Μεραρχίας ίνα μετάσχη Συμβουλίου επιλογής υπ' αριθ. 1, μη εγκριθείσης αιτήσεως περί μη συμβάσεως.

29 ΙΟΥΛΙΟΥ

ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΕΙΣ :

1.- Η Δ/σις και Διλοχία 557 την 290800 ώραν εκινήθη από ΚΛΕΝΤΝΙΤΣ διά ΕΞΑΠΛΑΤΑΝΟΝ. Αφίχθη εις ΙΔΑΝ την 1600 ώραν.
Κατά την κίνησιν Διλοχίας από ΙΔΑΣ εις ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΑΝ εφονεύθη 1 στρατιώτης εκ νάρκης προσωπικού. Περισυνελέγησαν 2 εισέτι νάρκαι κατά προσωπικού. Κατά την

μεταφοράν των ετραυματίσθη σοβαρώς υποκύψας, ο φέρων ταύτας ναρκαλιευτής εξ εκρήξεως μιας τούτων κατά πτώσιν των εξ απροσεξίας του επί του εδάφους.

Η Διλοχία διενυκτέρευσεν εις ΕΞΑΠΛΑΤΑΝΟΝ.

2.- Το 556 Τάγμα μεταφέρεται εις ΑΡΔΕΑΝ.

3.- Το 519 Τ. μετεκινήθη και συνεκεντρώθη εις ΒΕΡΡΟΙΑΝ.

4.- Το 518 εις ΦΑΝΟΝ.

5.- Το Τ.Σ/33 Ταξιαρχίας μετεκινήθη εις ΒΕΡΡΟΙΑΝ.

6.- Ουλαμός Π.Πυρ/κού μετεκινήθη εις Σ.Σ 927.

ΕΞΕΡΕΥΝΗΣΕΙΣ : Εις περιοχήν ΒΑΛΕΡΑΤΣΙ μέχρι ΤΖΕΡΕΖΙΑ (Ο.4693) υπό τμήματος 63 Τ.Ε. ανευρέθησαν 30 βλήματα όλμου, φυσίγγια και 2 παγιδευμέναι νάρκαι κατά προσωπικού.

Εις περιοχήν ΜΑΥΡΟ ΔΕΝΔΡΟ υπό τμήματος 515 Τ. περισυνελέγησαν 2 ημίονοι, 34 οπλοβομβίδες, 8 βλήματα ατομικού όλμου. Ανευρέθησαν 12 πτώματα συμμοριτών, 1 ομαδικός τάφος και 8 κτήνη νεκρά.

Υπό 514 Τ. εις περιοχήν 1097 ΣΚΡΑ ανευρέθησαν 2 μικρόσωμοι ίπποι 200 φυσίγγια μυδραλλίου και αριθμός αμυντικών χειροβομβίδων Γερμανικών.

ΣΥΜΒΑΝΤΑ: Κατά εξερεύνησιν υψ. 1034 υπό τμήματος 514 Τ. εντός ημετέρου εδάφους ημέτεροι εβλήθησαν επί τινά λεπτά υπό ΣΕΡΒΙΚΟΥ φυλακίου διά βολών τυφεκίου.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΣ ΕΙΣ ΠΕΡΙΟΧΗΝ ΑΡΔΕΑΣ

Επιθετική δραστηριότης προς κατευθύνσεις ΑΕΤΟΧΩΡΙΟΥ.

Εγκατάστασις προκεχωρημένων παρατηρητών εις θέσεις εγγύς συμμοριτών δι' αναζήτησιν της πληροφορίας.

Προσβολή διά πυρ/κού συγκεντρώσεων και κινήσεων συμμοριτών εις περοχήν ΑΕΤΟΧΩΡΙΟΥ.

ΕΝΤΥΠΩΣΙΣ ΠΕΡΙ ΕΧΘΡΟΥ

Ο εχθρός επείγεται να κινηθή προς Δυσμάς εκ ΤΖΕΝΑΣ. Αναμένει προς τούτο την λήψιν των στατικών μέτρων ασφαλείας επί του δρομολογίου κινήσεώς του εις Κ/Τ.

Αναφέρονται θέσεις εγκαταστάσεως αντιαεροπορικής συμμοριακής αμύνης επί των κάτωθι σημείων :

Εις ΤΣΟΥΚΑΝ (Ο.0278) - ΟΣΜΑΝΑΚΟΝ (Ν.975785) - ΠΙΠΕΡΙΤΣΑ (Ν.8875).

Βορείως ΠΑΤΗΜΑΤΟΣ εις (Ο.005765).

ΑΙΤΗΣΙΣ προς Γ΄ΣΣ και εκείθεν ΓΕΣ προς χρησιμοποίησιν των Ταγμάτων της 33 Ταξιαρχίας δεν ενεκρίθη λόγω επειγουσών αναγκών εις τον τομέα ΦΛΩΡΙΝΗΣ.

30 ΙΟΥΛΙΟΥ

ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΕΙΣ : - 518 Τάγμα από ΦΑΝΟΥ συνεκεντρώθη εις ΝΑΟΥΣΑΝ

- Ο Ουλαμός Π.Πυρ/κού ο εκ ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ διατεθείς, επανήλθεν τας απογευματινάς ώρας εις ΘΕΣ/ΝΙΚΗΝ.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΤΗΣ ΠΡΩΪΑΣ

Η προωθημένη διάταξις των Λόχων 516 Τ. διατηρείται.

Προωθημένον παρατηρητήριον εις ανώνυμον Δυτικώς ΚΟΤΣΟΡΑ παρετήρησεν 4-5 συμμορίτας κατερχομένους από ΝΩΤΙΑΣ μεταξύ ΝΩΤΙΑΣ και ΜΑΥΡΕΣ ΠΕΤΡΕΣ ΑΕΤΟΧΩΡΙΟΥ.

Εις ύψωμα ΚΟΖΑΚ Β.Α. ΠΕΥΚΩΤΟΥ εξερράγησαν 3 νάρκαι ημέτεραι εκ της τοποθετηθείσης περιοδικής ναρκοθετήσεως. Πιθανώς διέλευσις ομάδος συμμοριτών.

Επί της Δυτικής ζώνης ΑΡΔΕΑΣ, το εις ΚΑΤΡΙΣ προωθημένον ημέτερον τμήμα δεν εσημείωσε κινήσεις συμμοριτών.

Αναγνώρισις ΧΑΡΒΑΤ από 0630 μέχρι 0800 ώρας δεν εσημείωσε κινήσεις συμμοριτών εις την περιοχήν από υψ. ΠΟΡΤΑΣ Βορείως ΝΩΤΙΑΣ και κατά μήκος των συνόρων μέχρι περιοχής ΛΟΥΤΡΑΚΙΩΝ.

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ ΜΕΡΑΡΧΙΑΣ επανελθών εκ ΚΟΖΑΝΗΣ την μεσημβρίαν ανεχώρησε δι' ΑΡΔΕΑΝ.

ΠΡΟΘΕΣΙΣ : Παραμένει η κατατριβή του εχθρού κατά την κίνησίν του προς Δυσμάς.

Η ανάληψις επιθετικής ενεργείας επί Κ/Τ επί της γραμμής ΟΣΜΑΝΑΚΟΥ- ΤΣΟΥΚΑΣ.

ΕΚΔΟΣΙΣ της υπ' αριθ. 119 της 302130' ώρας διαταγής επιχειρήσεων προς 32 Ταξιαρχίαν, ης περίληψις κατωτέρω :

1. Κινούμενοι από ΤΖΕΝΑΣ συμμορίται είναι αμφίβολον εάν δυνηθώσι φθάσωσι εις Κ/Τ εντός 31 Ιουλίου.

2. Από εσπέρας 31ης δέον να είμεθα έτοιμοι δι' επίθεσιν κατά Κ/Τ.

3. Σκοπός :

α) Εξουδετέρωσις ταχυτάτη καλυπτικών τμημάτων εχθρού επί κατευθύνσεων ΟΣΜΑΝΑΚΟΥ - ΤΣΟΥΚΑΣ ώστε να καταλάβωμεν ΟΣΜΑΝΑΚΟΝ και ΤΣΟΥΚΑΝ και ει δυνατόν ΓΚΡΕΜΠΙΝ.

β) Άμα καταλήψει ΟΣΜΑΝΑΚΟΥ προώθησις Διλοχίας προς διαβάσεις υψ. 1914 (ΒΔ. ΟΣΜΑΝΑΚΟΥ) ώστε να απαγορεύσωμεν διάβασιν κινουμένων συμμοριτών προς βαθείαν γραμμήν ΠΑΠΑΔΙΑΣ - ΣΚΟΠΟΥ.

γ) Κατάληψις και διατήρησις ΤΣΟΥΚΑΣ.

δ) Κατάληψις και διατήρησις ΓΚΡΕΜΠΙΝ. Εν αδυναμία αγκίστρωσις των επ' αυτού δυνάμεων.

4. Μέσα :

556 Τάγμα
Διλοχία 557 Τ.
Λόχος 514 ΜΟΥΧΑΡΕΜ
Λόχος 517 ΣΩΤΗΡΑΣ
Ουλαμός Π.Π. ΕΔΕΣΣΗΣ
Ουλαμός Π.Π. ΒΕΡΡΟΙΑΣ (εξ ΑΡΔΕΑΣ).

5. Δ/τής τμημάτων επιθέσεως ο Δ/τής 32 Ταξιαρχίας.

6. Τ.Σ/32 Τ. κατά προτίμησιν περιοχήν ΜΟΥΧΑΡΕΜ.

7. Εκδήλωσις επιθέσεως κατόπιν διαταγής νεωτέρας της Μεραρχίας, βάσει πληροφοριών προσφάτων.

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ ΠΕΡΙ ΕΧΘΡΟΥ

Εκ παρατηρήσεων ημετέρων προωθημένων ομάδων εσημειώθη φάλαγξ πλέον των 300 συμμοριτών, την 301200 ώραν εις θέσιν 0(0699) Κλβ ΒΑΓΓΕΛΗ ακριβώς επί των συνόρων, κινουμένη προς Δυσμάς κατά μήκος μεθοριακού δρομολογίου, βαίνοντος κατά το πλείστον επί ΣΕΡΒΙΚΟΥ εδάφους.

ΑΠΟΨΕΙΣ ΤΟΥ Σ.ΣΤΡΑΤΟΥ αι κατωτέρω.

Σχετική Α.Π.24223/29. VIII.48 ΓΣΣ.

1. Σκοπός ενεργείας η καθυστέρησις, κατατριβή και απαγόρευσις ει δυνατόν συμμοριτών κινηθώσι προς Δυσμάς επιφερομένων συνάμα εις αυτούς απωλειών.

2. ΣΟΒΑΡΑ εμπλοκή τμημάτων και μάλιστα καταπεπονημένων εις σοβαρόν αγώνα προς κατάληψιν σημείου διά του οποίου πιθανόν διέλθωσι συμμορίται δεν ενδείκνυται διότι κίνδυνος αποβή εις βάρος τούτων και απωλείας επιφέρει.

3. Εξ άλλου συμμορίται έχουσι δυνατότητα κινηθώσι διά Βορείου δρομολογίου, οπότε ουδέν σχεδόν δύναται επιτευχθή εναντίον αυτών.

4. Κατόπιν ανωτέρω ενέργεια κατά περιοχής ΟΣΜΑΝΑΚΟΣ δύναται αναληφθή μόνον εν συνδιασμώ μετά τμημάτων XV Μεραρχίας και εφόσον είναι ευχερής κατάληψις περιοχής και πλήρης εξασφάλισις ταύτης.

Άλλως καταβληθή προσπάθεια κατατριβής συμμοριτών διά αιφνιδιαστικών ενεργειών μικράς διαρκείας αλλ' ισχυρών εν συνδυασμώ με χρησιμοποίησιν πυρών και ιδία πυροβολικού.

Ενέργειαι αύται αναληφθώσιν από περιοχής Β.Δ. ΠΡΟΜΑΧΩΝ - υψ. 1391 και 1392.

31 ΙΟΥΛΙΟΥ

1. Μετακινήσεις τμημάτων εις ΜΟΥΧΑΡΕΜ και παραμονή εν αφανεία.

2. Την 311000 ώραν τμήμα 516 Τ. συνεπλάκη εις (Ο.275965) με ομάδα συμμοριτών. Ετέρα τριμελής συμμορία ενέπεσεν εις ημέτερον ναρκοπέδιον εις ΡΑΚΟΒΙΤΣ (Ο.2994) τραυματισθέντων και των τριών. Οι δύο διέφυγον του ενός συλληφθέντος.

3. Εξερεύνησις επί ΝοτιοΔυτικού ΠΑΪΚΟΥ διά κινητοποιήσεως Λόχου 515, Λόχου 63 Τ.Ε. και τμημάτων ΜΑΥ και ΜΑΔ εκ της περιοχής ΓΙΑΝΝΙΤΣΩΝ, άνευ αποτελέσματος.

4. Αεροπορική επέμβασις επί Κ/Τ.

1 ΧΑΡΒΑΡΤ από 0630-0755 ώρας εις (Ν.9779) επί Βορείου σκέλους ΟΣΜΑΝΑΚΟΥ, εσημείωσε ελαφρόν Α/Α συμμοριτών το οποίον έβαλλε κατά του ΧΑΡΒΑΡΤ.

Επί υψ. 1606 (Ν.866742) παρετηρήθησαν εντός οργανωμένων θέσεων 15-20 άτομα εν ακινησία φέροντα άλλα χακί και άλλα πολιτικήν στολή.

Επί (Ν.9173) υψώματα ΑΓ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ παρετηρήθησαν περί τα 10 κτήνη με μικρόν φορτίον.

5. Νεώτεραι απόψεις του Σ.Στρατού.

Όπως μελετηθή η μεταφορά 1 επί πλέον Τάγματος εκ περιοχής ΑΡΔΕΑΣ εις περιοχήν ΠΑΝΑΓΙΤΣΑΣ διά κατάληψιν και εξασφάλισιν περιοχής ΟΣΜΑΝΑΚΟΥ με αποστολήν την απαγόρευσιν ή παρεμπόδισιν κινήσεως συμμοριτών προς Δυσμάς. Η κατάληψις όμως υπονοείται υπό τας ευνοϊκάς συνθήκας και χωρίς να απαιτήση την ενέργειαν σοβαράς επιχειρήσεως δεδομένου μάλιστα ότι ο εχθρός θα ηδύνατο να ακολουθήση βορειότερον δρομολόγιον, οπότε η ενέργεια προς ΟΣΜΑΝΑΚΟΝ δεν θα ανταπεκρίνετο προς τον κύριον επιζητούμενον σκοπόν.

6. ΕΝΤΥΠΩΣΙΣ ΕΧΘΡΟΥ

- Ο εχθρός ακολουθεί δρομολόγιον κινήσεώς του εκ ΤΖΕΝΑΣ προς Δυσμάς ακριβώς το επί της μεθορίου. Εις περιοχήν ΚΑΡΑΟΥΛΙ υψ. 1886 - υψ. 1830 - ΣΟΚΟΛ οργανώνει θέσεις και καλύπτει την κατεύθυνσιν ΠΟΠΟΒΟ ΛΟΖΙ και ΠΕΤΕΡΝΙΚ εκ δράσεως ημετέρων και τοποθετεί ναρκοπέδιον.

7. ΜΑΤΑΙΩΣΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΣ

α) Σχεδιασθείσα επιχείρησις κατά Κ/Τ δεν θα εκτελεσθεί καθόσον :

Απέβλεπε να εμποδίση κίνησιν συμμοριτών προς ΓΡΑΜΜΟΝ εάν διήρχοντο επί ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ εδάφους Δυτικώς ΠΡΟΜΑΧΩΝ και εν συνεχεία διά ΛΟΥΤΡΑΚΙΟΥ - ΟΡΜΑΣ - αυχένος Β.Δ. ΟΣΜΑΝΑΚΟΥ προς ΣΚΟΠΟΝ. Τούτο δεν πραγματοποιείται διότι κινούνται επί οροθετικής γραμμής ακολουθούντες συμμαχικήν οδόν βαίνουσαν επί αυτής και μη εισερχομένης βαθέως εντός του ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ εδάφους. Τα τμήματα θα διανυκτερεύωσιν εις την ζώνην αφετηρίας των.

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΙΙΙη

ΑΝΑΔΙΑΤΑΞΙΣ :

Η κατωτέρω ληφθησομένη την 1ην Αυγούστου και μέχρι νεωτέρας διαταγής Μεραρχίας.

Δ/σις και Διλοχία 556 συν ομάς πολυβόλων περιοχήν ΜΟΥΧΑΡΕΜ, με λόχον δι' αντικατάστασιν Λόχου 614 Τάγματος της 61 Ταξιαρχίας επανερχομένου εις Τάγμα του.

Διλοχία 556 εις ΕΔΕΣΣΑΝ
συν ομάς πολυβόλων
Διλοχία 557 εις ΓΙΑΝΝΙΤΣΑ

Δ/σις και Λόχος 517 θα αντικαταστήση επί Βορείου ΒΕΡΜΙΟΥ την Δ/σιν και Λόχον 514 Τ. ήτις θα εγκατασταθή εις τα Σ.Στηρίγματος ΜΟΥΧΑΡΕΜ.

Ουλαμός Π.Π. (ΒΕΡΡΟΙΑΣ) εις ΕΔΕΣΣΑΝ
Ουλαμός Π.Π. ΕΔΕΣΣΗΣ εις ΜΟΥΧΑΡΕΜ

Περίπολος τεθωρακισμένων ΝΑΟΥΣΗΣ	: εις ΝΑΟΥΣΑΝ
Τ.Σ/32 Ταξιαρχίας	: εις ΕΔΕΣΣΑΝ
Λόχος 517	: εις ΚΕΡΑΣΙΕΣ

ΑΝΑΧΩΡΗΣΙΣ 33 ΤΑΞΙΑΡΧΙΑΣ

Ι. Την 1 Αυγούστου ανεχώρησαν αι Μονάδες της 33 Ταξιαρχίας διά ΚΟΖΑΝΗΝ, εις διάθεσιν του Β΄Σ.Στρατού.

Τ.Σ/33 Ταξιαρχίας
518 Τάγμα
519 Τάγμα
Διαβιβάσεις 33 Ταξιαρχίας
778 Μ.Λ.Μ.
Διμοιρία Πολυβόλων
Ημιδιμοιρία Μηχανικού
Κλιμάκιον 213 Πεδ. Χειρουργείου
Ομάς Ε.Σ.Α.

ΙΙ. Ο Στρατηγός Διοικητής της Μεραρχίας απηύθυνε το κάτωθι σήμα προς τον Διοικητήν της 33 Ταξιαρχίας.

1. Αισθάνομαι βαθείαν λύπην διά την έστω και προσωρινήν απομάκρυνσιν της Ταξιαρχίας από την Μεραρχίαν.

2. Εύχομαι ο Θεός να σας προστατεύη και να σας φωτίζη ώστε να εκπληρώσετε καλώς την νέαν σας αποστολήν και να κοσμήσετε τας ΣΗΜΑΙΑΣ σας με νέας δάφνας.

3. Επιθυμώ όπως διατηρηθή συνεχής επαφή μεταξύ Ταξιαρχίας και Μεραρχίας μέχρι της στιγμής που θα επιστρέψετε κοντά μας.

4. Διά τας προσφάτους και προσωρινώς τελευταίας υπηρεσίας σας υπό τας Διαταγάς της Μεραρχίας ευχαριστώ Υμάς, τους Αξ/κούς και οπλίτας της Ταξιαρχίας.

ΕΞΕΡΕΥΝΗΣΙΣ ΕΠΙ ΠΑΪΚΟΥ

Εγένετο συνέχισις εξερευνήσεως.
Ανευρέθησαν 21 πτώματα συμμοριτών, 2 τυφέκια, 4 Νάρκαι προσωπικού και αριθμός πυρομαχικών.
Επίσης αρχείον συμμοριτών.

Εις περιοχήν ΑΡΔΕΑΣ - ΕΔΕΣΣΗΣ - ΤΖΕΝΑΣ

Την 1ην Αυγούστου Βορείως ΕΥΡΩΠΟΥ εις (Ο.2795) συνελήφθη 1 ένοπλος συμμορίτης. Εις ΠΟΠΟΒΟ ΛΟΖΙ (Ο.0595) κατεδιώχθη τριμελής συμμορία. Παρεδόθησαν 2 αυτοαμυνίται.
Παρεδόθη εις ΑΡΔΕΑΝ συμμορίτης Διμοιρίτης Πυρ/κού με πίνακας βολής προχείρους ορειβ. πυρ/κού Γερμανικού δισκελούς των 75.
Την 2αν Αυγούστου εξεδηλώθη εχθρός εις υψ. ΜΑΥΡΕΣ ΠΕΤΡΕΣ ΑΕΤΟΧΩΡΙΟΥ. Προσεβλήθη διά πυρ/κού.
Από 3-5 Αυγούστου δραστηριότης εις την περιοχήν.

ΔΡΑΣΙΣ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑΣ :

1. Εχρησιμοποιήθη διά πολλαπλάς αποστολάς :
   = Αναγνωρίσεις.
   = Προσβολήν στόχων.
   = Ρίψιν εφοδίων.

2. Αι ημέραι της 22ας και 23ης Ιουλίου σημειούνται ιδιαιτέρως, εις την ενεργόν και πολύτιμον δράσιν της αεροπορίας.
Επετεύχθη :
- η από της πρώτης ημέρας της διαπεραιώσεως του εχθρού, ανεύρεσις και αποδιοργάνωσίς του.
- φθορά σημαντική του εχθρού.
- αγκίστρωσις και ανακοπή της ταχείας προχωρήσεως του εχθρού.
- Εξαίρετος βοήθεια εις τον πολιορκημένον υπό των συμμοριτών Λόχον του 515 επί του υψώματος 1101.

4. Επέτυχε απολύτως,
Ο συντονισμός και συγχρονισμός της επεμβάσεως της Αεροπορίας, κατά την 26ην Ιουλίου ημέραν της τελικής επιθέσεως των τμημάτων κατά του οχυρωμένου υψώματος 1097 ΣΚΡΑ.

5. Η επέμβασις των αεροπόρων εις τους υποδεικνυόμενους υπό των τμημάτων πεζικού στόχους και η εν γένει συνεργασία εξαιρετικά επιτυχής.

6. Αι αιτήσεις του μαχομένου πεζικού ικανοποιήθησαν πλήρως.
Σημειούται ιδιαιτέρως η επέμβασις της Αεροπορίας μάχης πρωτοβούλως κατά την ημέραν της 23ης.

7. Τα πληρώματα των αεροπλάνων εξαιρετικά τολμηρά. Εξετίθεντο επανειλημμένως εις κίνδυνον με τας πολύ χαμηλάς εφορμήσεις των κατά των θέσεων των συμμοριτών.

8. Εξαιρείται :

- η παροχή αμερίστου αεροπορικής υποστηρίξεως υπό του Διοικητού Αεροπορικής Βάσεως ΣΕΔΕΣ.
- η πλήρης συνεργασία και το εξαιρετικόν ενδιαφέρον των Επιτελών Αξ/κών Αέρος Γ΄ΣΣ (Ταγ/χου Πυρ/κού ΓΕΡΜΙΔΗ ΑΓΓ., Επισμηναγού ΚΑΝΤΖΙΑ, Ταγ/χου Πεζικού ΤΑΜΒΑΚΑΝ) διά την ικανοποίησιν των αιτήσεων της Μεραρχίας δι' αεροπορικήν επέμβασιν και εις πολλάς μάλιστα περιπτώσεις πρωτοβούλως ενημερούμενοι υπό των πιλότων.

9. Τα αποτέλεσματα της αεροπορίας, εις επενεχθείσας απωλείας εις τους συμμορίτας, αποκλειστικώς παρά της Αεροπορίας παρά το δασώσες και το διακεκομμένον του εδάφους, υπολογίζονται άνω των 80. Αποδεικτικόν τα ανευρεθέντα διάτρητα και διαμελισμένα πτώματα των συμμοριτών κατά μήκος των δρομολογίων κινήσεως των συμμοριτών.

10. Επισυνάπτεται πίναξ αεροπορικής επεμβάσεως.

11. Επί των ανωτέρω, ο ΣΤΡΑΤΗΓΟΣ Διοικητής της Μεραρχίας, απηύθηνε προς την Αεροπορικήν Βάσιν ΣΕΔΕΣ το κατωτέρω σήμα.

41

ΘΕΜΑ: Υψηλή Επιταγή και Συστάσεις
Α.Μ. Βασιλέως.-
ΠΡΟς: ΔΙΟΙΚΗΤΑΣ Α΄, Β΄, Γ΄ ΣΣ
ΑΣΔΠ - ΑΣΔΣΕ
ΚΟΙΝ.: Μέγαν Αυλάρχην Α.Μ.
Α1/ΓΕΣ

ΕΞ. ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ
ΑΚΡΩΣ ΑΠΟΡΡΗΤΟ

ΒΣΤ 902/10-8-48
Υ.Σ.-ΓΕΣ/Α1
ΑΡΙΘ. Φ. 4009/1
ΑΡΙΘ. ΠΡΩΤ. 7773 Α

Κοινοποιώ κατωτέρω Υψηλήν Επιταγήν και Συστάσεις της Α.Μ. του Βασιλέως με την βεβαιότητα ότι πάντες θα καταβάλωμεν πάσαν προσπάθειαν, όπως ανταποκριθώμεν εις τας προσδοκίας της Α.Μ.-

Τ.Σ.Υ.
Αντιστράτηγος ΓΙΑΤΖΗΣ Δ.
Αρχηγός ΓΕΣ - Διοικητής

-Διοικητάς Α΄, Β΄, Γ΄ ΣΣ
-ΑΣΔΠ - ΑΣΔΣΕ

Όλα τα στοιχεία τα οποία έχω υπ' όψιν μου με πείθουν ότι ευρισκόμεθα εις έν ενδιαφέρον σημείον του όλου αντισυμμοριτικού αγώνος της χώρας. Τόσον αι επιτυχίαι των υπό τας διαταγάς σας μονάδων όσον και εξωτερικά γεγονότα έχουσι κλονίση αισθητώς το συμμοριακόν συγκρότημα, έχουν αρχίση να δημιουργούν κάμψιν ηθικού, έχουν σημειώση πολλαπλάς δυσχερείας εις την Ηγεσίαν του και δημιουργήση εις αυτήν την εντύπωσιν του οικτρού τέλους το οποίον τους αναμένη.

Είναι εξαιρετικά πρόσφορος η στιγμή να την εκμεταλλευθώμε εντατικώς, να συντρίψωμεν τον συμμοριτισμόν ο οποίος κλονίζεται ήδη σοβαρώς και να επιτύχωμεν ταχέα και αποφασιστικά αποτελέσματα. Μία έντασις της προσπαθείας χωρίς διακοπάς και αμφιταλαντεύσεις, μία πείσμων θέλησις να τελειώσωμεν οριστικώς αυτήν την φοράν από το άγος αυτό το οποίον λυμαίνει την Χώραν, θα μας δώση, είμαι βέβαιος, το ευτυχές τέρμα ταχέως.

Αποτείνομαι προς σάς, τους Διοικητάς των Μονάδων, και μέσω υμών προς τους υπό τας διαταγάς σας αξιωματικούς και οπλίτας και ζητώ την προσπάθειαν αυτήν, ζητώ να εκμεταλλευθώμεν την στιγμήν αυτήν και να ολοκληρώσωμεν το έργον, την απαλλαγήν της Χώρας από το μίασμα αυτό.

Αποφασιστικότης και ταχύτης εις τας ενεργείας πρέπει να σας διέπη το πνεύμα αυτό θα πρέπει να το εμπνεύσετε εις όλους τους υπο τας διαταγάς σας. Θα έχω την ευκαιρίαν να σας παρακολουθήσω εκ του πλησίον και, είμαι βέβαιος, την ευτυχίαν να σας συγχαρώ διά τας επιτυχίας σας.-

Π Α Υ Λ Ο Σ
Β Α Σ Ι Λ Ε Υ Σ Τ Ω Ν Ε Λ Λ Η Ν Ω Ν

42

ΘΕΜΑ: Επιχείρησις «ΤΡΙΑ ΣΥΝΟΡΑ»
ΠΡΟΣ: (Τ.Σ.) 22, 53 Ταξ/Α1
ΚΟΙΝ.: (Τ.Σ.) Β΄ΣΣ/Α1
(Τ.Σ.) 21, 52 Ταξ/Α1
(Τ.Σ.) Ι,ΙΧ,Χ,ΧV Μερ/Α1
Διοίκησιν Πυρ/κού
Αμερ.-Βρετ. Αποστολή
455 Τ.Δ.

ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ

(Τ.Σ.) ΙΙ Μεραρχία/Α1
Α.Π. 2441
ΠΑΛΗΟΚΡΙΜΙΝΙ
υψ.(1802) τη 10-8-48

Επιβεβαίωσις προφορικών Διαταγών

Σχετική Α.Α.Π. 731/8-8-48 Δ/γή Β΄ΣΣ

1. ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ

Ως το συνημμένον Δελτίον Πληροφοριών.

2. ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΜΕΡΑΡΧΙΑΣ

Δραστηρία επιθετική ενέργεια κατά την γενικήν κατεύθυνσιν:
ΠΑΛΗΟΚΡΙΜΙΝΙ - ΠΑΛΗΟΣΤΡΟΥΓΓΑ (Ν.2320) - ΞΕΚΟΜΜΕΝΟ (Ν.2023) - ΤΡΙΑ ΣΥΝΟΡΑ (Ν.1723), προς:

ι) Εκκαθάρισιν περιοχής μεταξύ ΓΟΥΠΑΤΑ - ΠΥΡΓΟΣ - ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑΣ (Ν.1626) και του ΣΑΡΑΝΤΑΠΟΡΟΥ από ΜΥΡΟΒΛΗΤΗ μέχρι ΧΡΥΣΗ (Ν.1916).

ιι) Εκκαθάρισις λοιπής περιοχής ζώνης ενεργείας.

ιιι) Συνδρομήν προς την 1 Μεραρχίαν, δι' ενεργειών εκ των νώτων προς εκκαθάρισιν ΓΟΥΠΑΤΑ, ΓΚΡΟΥΣΙΑ, ΠΥΡΓΟΥ, ΤΑΜΠΟΥΡΙΑ.

3.- ΙΔΕΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Επίθεσις προς κατάληψιν:
- εν α΄ χρόνω του τμήματος κορυφογραμμής υψ.1302 (ΠΑΛΗΟΣΤΡΟΥΓΓΑ) υψ. 1327 (Ν.223183) μέχρι (Ν.218170), με σύγχρονον απασχόλησιν της υπολοίπου κορυφογραμμής ΣΦΗΝΕΓΙΟ - υψ.1120 (Ν.214151).
- Εν β΄ χρόνω, άμεσος και δραστηρία εκμετάλλευσις της επιτυχίας εν ταις γενικαίς κατευθύνσεσιν:

ι) υψ. 1327 - ΔΡΑΓΑΣΑ (Ν.208205) - ΚΑΡΑΟΥΛΙ (199216), καλυπτόμενοι εκ της κορυφογραμμής ΠΕΙΣΤΕΡΙΑ - ΚΑΤΣΙΝΑ και

ιι) ΠΑΛΗΟΣΤΡΟΥΓΓΑ - ΞΕΚΟΜΜΕΝΟ, με σύγχρονον εκκαθά-ρισιν του υπολοίπου της κορυφογραμμής ΣΦΗΝΕΓΙΟ - υψ. 1120.

4. ΔΙΑΤΑΞΙΣ

53 Ταξιαρχία δεξιά
22 Ταξιαρχία αριστερά
- Όριον άνω Ταξιαρχιών

Η γραμμή υψ. 1727,3 (Ν.273173) - υψ. 1508 (Ν.258174) - ΚΥΨΕΛΗ - υψ. 1327 Ν.222189 άπαντα εις 22 Ταξιαρχίαν.

- Όριον 51 και 53 Ταξιαρχιών

Η γραμμή ΓΟΥΠΑΤΑ - υψ. 1582,7 - ΚΡΥΟΝΕΡΙ, άπαντα ευρέως εις 51 Ταξιαρχίαν και,

- υψ. 1667 (ΠΟΡΤΑ) εις 53 Ταξιαρχίαν

5. ΑΠΟΣΤΟΛΑΙ

α) 53 Ταξιαρχίας

Διά νυκτερινής αιφνιδιαστικής ενεργείας να καταλάβη την κορυφογραμμήν:

υψ. 1302 (ΠΑΛΗΟΣΤΡΟΥΓΓΑ) - υψ. 1327 (όχι) μεθ' ο:

εκμεταλλευομένη την επιτυχίαν, να κινηθή αμέσως και άνευ ουδεμιάς χρονοτριβής εν ταις κατευθύνσεσιν:

ι) ΠΑΛΗΟΣΤΡΟΥΓΓΑ - ΞΕΚΟΜΜΕΝΟ του οποίου την κατάλη-ψιν να επιδιώξη εντός της ημέρας ει δυνατόν, και

ιι) υψ. 1327 - ΔΡΑΓΑΣΑ - ΚΑΡΑΟΥΛΙ υποβοηθούσα ούτω εκ των νώτων, επιθετικάς ενεργείας 1 Μεραρχίας προς κατάληψιν ΓΟΥΠΑΤΑ - ΓΚΟΥΡΟΥΣΙΑ - ΠΥΡΓΟΣ - ΤΑΜΠΟΥΡΙΑ.

β) 22 Ταξιαρχία

Επιτιθεμένη συγχρόνως μετά της 53 Ταξιαρχίας εν στενώ συνδέσμω μετ' αυτής, να καταλάβη εν α΄ χρόνω το τμήμα της κορυφογραμμής:

υψ. 1327 (ΝΑΙ) - (Ν.218170) (ΝΑΙ), απασχολούσα συγχρόνως τον εχθρόν επί της κορυφογραμμής ΣΦΗΝΕΓΙΟ - υψ. 1120 και,

εν β΄ χρόνω, να εκκαθαρίση την κορυφογραμμήν ΣΦΗΝΕΓΙΟ - υψ. 1120 μεθ' ο:

Συνδιάζουσα τας ενεργείας της με 53 Ταξιαρχίαν, και καλυπτομένη εκ της κατευθύνσεως ΚΑΤΣΙΝΑ - ΠΕΙΣΤΕΡΙΑ, να κινηθή εν τη κατευθύνσει:

ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ (Ν.216180) - υψ. 1416 (Ν.197202) - ΚΑΡΑΟΥΛΙ (Ν.191211), υποβοηθούσα ούτω ενέργειαν της 53 Ταξιαρχίας.

γ) 21 και 52 Ταξιαρχίαι

Ως αι ειδικαί εντολαί συν τη προσθήκη ότι:

- Η 21 Ταξιαρχία να εγκαταστήση ισχυράν βάσιν πυρός εις Δυτικά αντερείσματα ΑΓ.ΜΗΝΑ - υψ. 1212 (Ν.229150), εις τρόπον ώστε να εξασκή ζωηρωτάτην απασχόλησιν του εχθρού επί ΣΦΗΝΕΓΙΟ - υψ. 1120 και να κινήση εν καταλλήλω χρόνω και τμήμα προς ΣΦΗΝΕΓΙΟ (επί τω σκοπώ όπως υποβοηθήση ενέργειαν 22 Ταξιαρχίας) ευθύς ως η τακτική κατάστασις τμημάτων 22 Ταξιαρχίας απαιτήσει τούτο.

6.- ΓΕΙΤΟΝΙΚΑΙ ΜΟΝΑΔΕΣ

Ι Μεραρχία

51 Ταξιαρχία θα ενεργήση επιθετικώς διά του 615 Τάγματος ταυτοχρόνως, από ΚΡΥΟΝΕΡΙ (Ν.2621) - υψ. 1582,7 - ανώνυμον ΓΟΥΠΑΤΑ (Ν.2421) προς κατάληψιν ανωνύμου ΓΟΥΠΑΤΑ.

7.- ΕΦΕΔΡΕΙΑΙ

507 Τάγμα

Θέσις εις περιοχήν υψ. 1508 (Ν.158174).

Αποστολή

Ετοιμότης αμέσου επεμβάσεως προς τας κατευθύνσεις:

ι) ΠΑΛΗΟΣΤΡΟΥΓΓΑ και,

ιι) υψ. 1327, αναλόγως τακτικών αναγκών.

8.- ΒΑΣΙΣ ΕΞΟΡΜΗΣΕΩΣ

Η γραμμή υψ. 1667 - υψ. 1508 - ΤΣΙΟΥΚΑ (υψ. 1441,8)

- Γραμμή εξορμήσεως

ΨΕΛΙΣΙΩΤΙΚΟ ΡΕΜΑ

- Κατάληψις βάσεως εξορμήσεως

Άμα τη επιλεύσει του σκότους, της 10 Αυγούστου.

- Υπέρβασις γραμμής εξορμήσεως

Ο χρόνος ούτος θα προσδιορισθή κατόπιν κοινής συνενοήσεως Διοικητών 22 και 53 Ταξιαρχιών, εις τρόπον ώστε τα τμήματα περί το λεκαυγές της 11 Αυγούστου να φθάσωσιν αθέατα εις την γραμμήν:

ΠΑΛΗΟΣΤΡΟΥΓΓΑ - υψ. 1327 - (Ν.218170)

9.- ΒΑΣΙΣ ΠΥΡΟΣ

Ως αύτη καθωρίσθη κατόπιν επιτοπίου αναγνωρίσεως.

10.- ΠΥΡΟΒΟΛΙΚΟΝ

Μία Πυροβολαρχία 142 ΜΟΠ εις διάθεσιν 615 Τάγματος 51 Ταξιαρχίας, δι’ εκτέλεσιν ειδικών αποστολών.

Κατανομή

α) Πυροβολικόν αμέσου υποστηρίξεως

- Μία Πυροβολαρχία 142 ΜΟΠ εις 53 Ταξιαρχίαν
- Μία Πυροβολαρχία 142 ΜΟΠ εις 22 Ταξιαρχίαν

β) Πυροβολικόν Συνόλου

- 101 ΣΠΠ μείον Μοίρα

11.- ΑΠΟΣΤΟΛΑΙ

α) Αμέσου υποστηρίξεως.

- Άμεσος επέμβασις υπέρ μαχομένων τμημάτων

β) Πυρ/κού Συνόλου

- Κατά πρώτον λόγον υπέρ 53 Ταξιαρχίας και κατά δεύτερον λόγον υπέρ 22 Ταξιαρχίας.

Πυροβολικόν ΣΣ

Μία Πυρ/χία 151 ΜΜΠ προσηρμοσμένη εις τον τομέα Μεραρχίας.

Αποστολαί

Βάσει ειδικών διαταγών.

12.- ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ - ΔΙΑΒΙΒΑΣΕΙΣ

Ως ειδική Δ/γή Διαβιβάσεων συν τη προσθήκη ότι:

Ανά παν δίωρον αι Ταξιαρχία θα υποβάλωσι Δελτία Στρατιωτικής Καταστάσεως.

13.- ΔΙΑΚΟΜΙΔΑΙ

Ως ειδικαί εντολαί.

14.- ΣΤΑΘΜΟΙ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ

- Μεραρχίας .... ΠΑΛΗΟΚΡΙΜΙΝΙ
- 22 Ταξιαρχίας .... υψ. 1508
- 53 Ταξιαρχίας .... υψ. 1681 (Ν.276178).

Ο
Μ Ε Ρ Α Ρ Χ Ο Σ
Τ.Υ.
ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΣ
ΥΠΟΣΤΡΑΤΗΓΟΣ

43

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΣ ΣΤΡΑΤΟΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΚΛΙΜΑΚΙΟ ΓΕΝ. ΑΡΧΗΓΕΙΟΥ ΝΟΤ. ΕΛΛΑΔΑΣ
ΕΠΙΤΕΛΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ IIο

ΕΙΔΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

I. ΚΑΛΑΜΠΑΚΑ: Έδρα μάλλον του 50 Τάγματος εθνοφρουράς με δύο Λόχους τυφεκιοφόρων και το Λόχο Διοίκησης. Έδρα Τάγματος ΜΑΥ με επικεφαλής τον ταγματασφαλίτη μόνιμο Λοχαγό Κίτζο και Υποδιοίκηση Χωρ/κής με δύναμη 25 περίπου ανδρών. Η δύναμη των ΜΑΥ που παραμένουν μέσα στην Καλαμπάκα είναι ακαθόριστη, ποτέ όμως δεν ξεπερνάν τους 80-100 άνδρες, η υπόλοιπη δύναμη του Τάγματος βρίσκεται στα γύρω χωριά.

II. ΟΧΥΡΩΣΕΙΣ - ΜΕΤΡΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ: Γύρω από την πόλη υπάρχουν τα παρακάτω φυλάκια: α) Δυτικά της πόλης στη θέση Νεοχώρια, β) Ανατολικά της πόλης στη θέση Πουλιάνα, γ) Βορειοανατολικά της πόλης στη θέση Άγιος Στέφανος και δ) Νοτιοδυτικά της πόλης στη θέση Προφήτης Ηλίας. Όλα τα παραπάνω φυλάκια πλαισιώνονται από εθνοφρουρούς και Νάϋδες, δεν γνωρίζουμε την δύναμη του κάθε φυλακίου καθώς και τον οπλισμό.

Γύρω απ' την πόλη υπάρχει μια σειρά διπλού συρματοπλέγματος στηριγμένου σε ξύλινους προπαντός πασάλους.

Υπάρχουν είσοδοι στα παρακάτω σημεία: α) Στον δρόμο προς Μουργκάνι, β) Στον δρόμο προς Τρίκκαλα, γ) Στον δρόμο προς Καστράκι και δ) Στον δρόμο προς Βλαχάβα.

Στα σημεία που είναι εγκατεστημένα τα φυλάκια έχουν οργανωμένες θέσεις με σκέπαστρα από τραβέρσες ξύλινες και σιδερένιες.

III. ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ: Οι δυο υπόλοιποι Λόχοι του 50 Τάγματος εθνοφρουράς βρίσκονται στον Κορυδαλό και Μουργκάνι.

ΚΑΣΤΡΑΚΙ : 5 χωρ/κες,	50 ΜΑΥ
ΚΟΠΡΑΙΝΑ:	60 ΜΑΥ
ΣΠΑΘΑΔΕΣ:	30 ΜΑΥ

Η πλειοψηφία των Μάϋδων που βρίσκονται στην περιοχή Καλαμπάκας είναι βίαια στρατολογημένοι και γι' αυτό το ηθικό τους είναι πολύ πεσμένο.

Στα χωριά Κόπραινα, Καστράκι και Σπαθάδες υπάρχουν συγκεντρωμένοι πληθυσμοί των ξεκληρισμένων χωριών.

Στην ανατολική παρυφή της Καλαμπάκας στη θέση Πουλιάνα υπάρ-χουν παραπήγματα στα οποία στεγάζονται πληθυσμοί των ξεκληρισμένων χωριών.

Το οίκημα στο οποίο στεγάζεται η Υποδιοίκηση χωρ/κής Καλαμπάκας βρίσκεται 50 περίπου μέτρα κοντά στον σιδηροδρομικό σταθμό.

Τις πρωϊνές ώρες σήμερα εχθρικός Λόχος, μάλλον εθνοφρουράς κινήθηκε από Καστράκι προς τα Δυτικά υψώματα της Βλαχάβας.

Σ.Δ. ΚΛΙΜΑΚΙΟΥ ΓΑΝΕ 11-8-48
Παραβλήθηκε Το IIο Γραφείο
Τ.Υ.

ΔΙΑΦΟΡΑ:

1) Κανένα απολύτως τμήμα δεν θα ασχοληθεί με την επιμελητεία εκτός από το συνεργείο του σ. Μπαρτζώτα. Υπό προσωπική ευθύνη των Διοικητών μέχρι και Διμοιρίας.

2) Κανείς μαχητής ή στέλεχος δεν θα έχει στις τσέπες του χαρτιά χρήσιμα για τον εχθρό.

ΔΙΑΛΟΓΟΣ:

Η επιχείρηση της Καλαμπάκας είναι η πρώτη σοβαρή επιχείρηση που ενεργούν τα τμήματά μας έπειτα από την επάνοδο στον χώρο του Κλιμακίου. Η επιχείρηση αυτή: 1) Έχει μεγάλη σημασία στρατιωτικού αντιπερισπασμού για τις μεγάλες επιχειρήσεις του Γράμμου. 2) Έχει μεγάλη πολιτική σημασία γιατί έπειτα από μεγάλο χρονικό διάστημα και τα περυσινά γεγονότα του Κόζιακα ξαναπατάει ο Δ.Σ. στα εδάφη αυτά. Η απήχηση θα είναι βαθειά προς τα Τρίκκαλα, Φαλκαδώνα καθώς και προς την πλευρά του Κόζιακα και των υπωρειών του. Και 3) Με την επιχείρηση της Καλαμπάκας μπορεί και πρέπει να γίνει ένα πολύ σοβαρό βήμα στην εκπλήρωση της στρατηγικής αποστολής του Κλιμακίου για εντατική στρατολογία εφεδρειών. Η λύση αυτή του στρατολογικού προβλήματος έχει τεράστια σημασία σε πανελλαδική έκταση. Γι' αυτό απόψε όλα τα στελέχη και οι μαχητές μας πρέπει να αφιερώσουν όλη την προσοχή τους στην στρατολογία. Κάθε περίσπαση των μαχητών σε πλιάτσικο κλπ. θα θεωρηθεί σαν έγκλημα εναντίον των συμφερόντων του Δ.Σ.-

Παραλήπτες: Σ.Δ. ΚΛΙΜΑΚΙΟΥ ΓΑΝΕ 11-8-48
Αρχηγείο Θεσσαλίας
138 Ταξιαρχία
192 Ταξιαρχία Ο ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ Τ.Υ.
Σχολή Αξ/κών ΚΓΑΝ. Ο ΕΠΙΤΕΛΑΡΧΗΣ Τ.Υ.
Παραβλήθηκε ΤΟ 1ο ΓΡΑΦΕΙΟ Τ.Υ.

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΣ ΣΤΡΑΤΟΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΚΛΙΜΑΚΙΟ ΓΕΝ. ΑΡΧΗΓΕΙΟΥ ΝΟΤ. ΕΛΛΑΔΑΣ
ΕΠΙΤΕΛ. - ΓΡΑΦΕΙΟ Ιο
Αριθ. Πρωτ. Ε.Π.Ε. 305

ΔΙΑΤΑΓΗ

(Επιχειρήσεων κατά του εχθρικού στόχου Καλαμπάκας)
Χάρτης 1:100.000

1. ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ:

α) Για τον εχθρό: Όπως το συνημμένο δελτίο.

β) Για τα δικά μας τμήματα: Τμήμα της Μονάδας 77 ενήργησε χθές βράδυ προς τα χωριά των ανατολικών προσβάσεων του Κοζιακα. Σημερα το βράδυ θα ενεργήσει στον ίδιο χώρο με κατεύθυνση προς Τρίκκαλα για παραπλάνηση του εχθρού.

ΙΙ. ΠΡΟΘΕΣΕΙΣ ΜΑΣ:

Να ενεργήσουμε με όλες τις δυνάμεις του Α.Θ. κατά του εχθρικού στόχου Καλαμπάκας, για εξουδετέρωση του στόχου και για στρατολογία.

III. ΙΔΕΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ:

Σκεφτόμαστε να ενεργήσουμε με 2 Λόχους Σχολής Αξιωματικών και με κύρια προσπάθεια κατά του υψώματος 596 μονής ΣΤΕΦΑΝΟΥ και δευτερεύουσα προσπάθεια προς ΚΑΣΤΡΑΚΙ - Νεοχώρια με την 138 Ταξιαρχία οπλ/λα 18 με ταυτόχρονη διείσδυση από ανατολάς και δυσμάς στη πόλη της Καλαμπάκας με δύο Λόχους.

IV. ΚΙΝΗΣΗ ΚΑΙ ΑΠΟΣΤΟΛΕΣ:

1) Η Διλοχία της Σχολής (οπλ/λα 15 συν πολυβόλο συν όλμος) να κινηθεί στις 20 (ώρα) σήμερα από τη βάση εξόρμησης το ύψωμα Άγουρος πάνω στην κατεύθυνση Τσούμα - Κρανιάς: (841) ύψωμα Διακόπι (690) ύψωμα 596 μονή Στεφάνου, με αποστολή να χτυπήσει αποφασιστικά και να εξουδετερώσει το στόχο. Κατά την εξουδετέρωση του στόχου να αφήσει στο ύψωμα γερό τμήμα για στήριγμα και να κινήσει το υπόλοιπο τμήμα τους για στρατολογία μέσα στην Καλαμπάκα.

Ο όλμος να χρησιμοποιηθεί στην αρχή της επιχείρησης και να προσέξει η Σχολή μήπως χτυπηθούν δικά μας τμήματα.

2) Η 138 Ταξιαρχία με 18 όπλ/λα συν πολυβόλο να κινηθεί στις 20 ώρα από το ύψωμα Καγκέλια με κατεύθυνση Καγκέλια - Καστράκι - υψώματα δυτικά Καλαμπάκας (Προφήτη Ηλία) παίρνοντας μέτρα κάλυψης με ελαφρό τμήμα από Μουργκάνι με αποστολή να εξουδετερώσει την αντίσταση Καστράκι και σε συνέχεια να επιτεθεί εναντίον των αντιστάσεων Προφήτη Ηλία και βορειότερα για εξουδετέρωση, αφήνοντας δύναμη με μοναδική αποστολή τη στρατολογία μέσα στο Καστράκι.

Να στείλει Διμοιρία (δύο ομάδων) στο ύψωμα 628 με το πολυβόλο.

Ο Διμοιρίτης της Διμοιρίας θα έχει και τη Διοίκηση του πολυβόλου, με αποστολή να παρενοχλεί την αντίσταση Μάϋδων της Κόπραινας και να χτυπήσει κίνηση εχθρού προς τα υψώματα Βλαχάβας.

Σύμπτυξη: Η σύμπτυξη των τμημάτων της 138 θα γίνει προς υψώματα μονής Υπαπαντής - Καγκέλια όταν πέσουν 2 κόκκινες και μια λευκή φωτοβολίδες από την κατεύθυνση του Διακόπι.

3) 192 Ταξιαρχία: α) Δύο Λόχοι της 192 Ταξιαρχίας με την Διοίκηση της Ταξιαρχίας, ενισχυμένη με την Ίλη της Δυτικής Μακεδονίας, που υπάγεται ταχτικά στην Ταξιαρχία, σύνολο ομάδων 14, να κινηθεί πίσω από την Σχολή και την Διλοχία της 138 Ταξιαρχίας και να μπεί στην πόλη της Καλαμπάκας από τις νοτιοανατολική και νοτιοδυτική κατευθύνσεις ανεξάρ-τητα από το αν πέσουν ή όχι οι αντιστάσεις της μονής Στεφάνου και Προφήτη Ηλία με μοναδική αποστολή στρατολογία.

44

ΑΠΟ : Στρατηγόν Διοικητήν Α΄ΣΣ
ΠΡΟΣ : Διοικητήν Στρατού, Γεν. Δ/την Υπουρ. Στρ/κών
Κοινοποίησιν: διά τον κ. Υπουρ. Στρ/κών
Β΄και Γ΄ΣΣ.

Αριθ. Πρωτ. 3/390 stop. Προ ενός λεπτού έλαβεν από Στρατηγόν Διοικητήν ΙΧ Μεραρχίας ΜΑΝΙΔΑΚΗΝ κάτωθι αναφοράν «Στέλλιος προς Θρασύβουλον ώραν 10.33. Εικών της Παναγίας, κυανόλευκος, η Αθηνά η δική σου και ο Πελαργός της ΙΧ εις το 2520 του ΓΡΑΜΜΟΥ.

Το 523 Τάγμα της 41ης Ταξιαρχίας & τοποθέτησε ταύτα. Άπασα κορυφογραμμή από 2520, το ΣΚΙΡΤΣΗ και το Ανώνυμον 1000μ. Ανατολικώς ΣΚΙΡΤΣΗ κατελήφθησαν από ΙΧ Μεραρχίας».

Μονάδες Σώματος ενεργούν κατά ΚΙΑΦΑΣ.

Τσακαλώτος
αντ/γος
ελήφθη 201115

45

Θέμα: Ευαρέσκεια Προέδρου Κυβερνήσεως
Προς: Τους Διοικητάς Α΄ και Β΄ΣΣ ΑΔΑ.

Κοιν.: Γ΄ΣΣ, ΑΣΔΣΕ, ΑΣΔΠ
Α1, Α2-Α2/Ι-Β'. Υπαρχ. ΓΕΣ

ΕΞ. ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ
ΚΟΙΝΟΝ
ΓΕΣ/Α1
Αριθ.8419Α/Φ.4024/8
ΒΣΤ902/20.8.48

Κοινοποιείται κατωτέρω ευαρέσκεια του κ. Προέδρου προς τας ενόπλους δυνάμεις τας αγωνιζομένας εις ΓΡΑΜΜΟΝ.-

Διά την ακρίβειαν
Η Γραμ. ΑΙ/ΓΕΣ
Τ.Σ.Υ.

Αντιστράτηγος ΓΙΑΤΖΗΣ Δ.
Αρχηγός ΓΕΣ - Διοικητής

<u>ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ</u>

Έληξεν η μεγάλη μάχη, της Ελλάδος η μάχη, που δύο χρόνια την επερίμενε το 'Εθνος. Ο εχθρός τον οποίον Θρασύν εξαπέλυσαν κατά της Αγίας Πατρίδος οι άνεμοι του κακού και το μίσους κείται πλέον εξουθενωμένος και η Νίκη ωραία και φωτεινή στέφει τα όπλα του ανδρείου Στρατού μας.

Κατά την ιστορικήν αυτήν στιγμήν αναλογιζόμενος το μεγαλείον του διεξαχθέντος αγώνος και την ιερότητα του σκοπού του, εκφράζω πλήρους συγκινήσεως τον Θαυμασμόν και την ευγνωμοσύνην του Έθνους προς τα υπέροχα τέκνα του, που οργάνωσαν, διεξήγαγον και εκέρδισαν την μάχην του Γράμμου.

Προς την ανωτάτην ηγεσίαν των ενόπλων δυνάμεων πρώτον, η οποία με αγχίνοιαν διαύγειαν, τόλμην και φαντασίαν συνέλαβε το σχέδιον της προσβολής του μεγάλου και ισχυρού φρουρίου του εχθρού και το εξετέλεσαν νικηφόρως.

Προς τους Διοικητάς έπειτα των μεγάλων Μονάδων οι οποίοι εφήρμοσαν το σχέδιον αναδειχθέντες απαράμιλλοι ταγοί του λαμπρού Έλληνος στρατιώτου.

Προς όλους τρίτον τους Αξιωματικούς Στρατού και Αεροπορίας που επροκινδύνευσαν εις την πρώτην γραμμήν, μοιρασθέντες με τους άνδρας των τας θυσίας, τον μόχθον και την αγωνίαν και εμφυσήσαντες εις αυτούς την θυελλώδη ορμήν, που εσάρωσε τον εχθρόν.

Προς τον 'Ελληνα στρατιώτην τέλος που γίνεται ο καλύτερος στρατιώτης του κόσμου, όταν αισθάνεται ότι διακυβεύονται τα βασικά ιδεώδη της ζωής του. Αυτός υπήρξεν ο θαυμάσιος εργάτης της Νίκης μα τους ανεξάντλητους θησαυρούς της μιυχής του. Ο ιλλιγγιώδης μόχθος τον οποίον κατέβαλλεν η θαυμαστήν αντοχή την οποίαν επέδειξεν, η ορμητική ανδρεία, την οποίαν ανέπτυξεν κατά τας αποφασιστικωτέρας στιγμάς της μάχης, θα παραμείνουν εις την Ιστορίαν ως ένας από τους ωραιότερους σταθμούς ανατάσεως της Ελληνικής φυλής.

Μαχηταί του Γράμμου, που ηγωνίσθητε τον Αγώνα τον καλόν εις τας επάλξεις της Ελλάδος.

Είσθε άξιοι της Πατρίδος.

Ο.ΣΟΦΟΥΛΗΣ

46

ΑΚΡΩΣ ΑΠΟΡΡΗΤΟΝ

Αποστ.: Ανωτέρα Διοίκησις Αεροπορίας
Αποδ.: Ως η διανομή
Ημερ.: 21η Αυγούστου 1948
Στ.Φακ.: ΑΔΑ/ΑΠ/44/ΕΠΙΤ/Α.Α.

«ΥΠΟΒΟΛΗ ΕΚΘΕΣΕΩΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 3»

Έχομεν την τιμήν να υποβάλωμεν συνημμένως έκθεσιν επί της δράσεως της Αεροπορίας κατά την χρονικήν περίοδον από 1ης Ιουνίου μέχρι 31ης Ιουλίου 1948.

Τ.Υ.
ΚΕΛΑΪΔΗΣ ΕΜ.
Σμήναρχος
Αρχηγός
Ανωτέρας Διοικήσεως Αεροπορίας

ΔΙΑΝΟΜΗ:
Υπουργόν Αεροπορίας
ΓΕΑ/Α1
ΓΕΣ
ΔΑΥ/Α'
ΔΑΥ/Β'
ΔΑΥ/Γ'
ΑΒΕ/ΑΒΑ
Β΄ΣΣ - Α΄ΣΣ
Αμερικανική Αερ/κή Αποστολή
Βρεττανική Αερ/κή Αποστολή

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ:
Α - Πίναξ Βομβαρδισθέντων στόχων
Β - Πίναξ φθορών από εχθρικάς ενεργείας
Γ - Πίναξ φθορών από άλλας αιτίας
Δ - Πίναξ απωλειών προσωπικού
Ε - Πίναξ συγχαρητηρίων
ΣΤ - Πίναξ ριφθεισών βομβών και Ρουκεττών.

ΑΚΡΩΣ ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ

ΕΚΘΕΣΙΣ ΑΡΙΘ. 3

«ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΡΑΣΕΩΣ ΤΗΣ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟΝ ΑΠΟ 1ης ΙΟΥΝΙΟΥ ΜΕΧΡΙ 31ης ΙΟΥΛΙΟΥ 1948»

1. ΓΕΝΙΚΑ

Κατά το δίμηνον Ιούνιος - Ιούλιος η δράσις της Αεροπορίας εις τον κατά των συμ/τών αγώνα, υπήρξεν λίαν εντατική υπερβάσα πάσαν προηγουμένην από της ενάρξεως του κατά των συμ/τών αγώνος.

Αι κάτωθι επιχειρήσεις διεξήχθησαν κατά το αναφερόμενον δίμηνον, εν συνεργασία μετά του Στρατού:

(1) Συνέχισις επιχειρήσεως «ΧΑΡΑΥΓΗΣ» από 1ης μέχρι 10ης Ιουλίου.

(2) Επιχείρησις VIII Μεραρχίας προς εκκαθάρισιν της περιοχής Σουλίου από 8 Ιουνίου μέχρι 14 Ιουνίου.

(3) Επιχείρησις ΟΛΥΝΘΟΣ - ΑΞΙΟΣ από 5 Ιουνίου μέχρι 23 Ιουνίου.

(4) Επιχείρησις εις Πελοπόννησον.

(5) Επιχείρησις «ΚΟΡΩΝΙΣ» από 16 Ιουνίου - Συνεχίζεται.

(Ι) Επιχείρησις «ΧΑΡΑΥΓΗ» «Σ»

Η συμμετοχή της Αεροπορίας εις την επιχείρησιν ταύτην υπήρξεν περιωρισμένη. Ο Στρατός σπανίως ευρέθη εις επαφήν μετά των συμμοριτών. Οι τελευταίοι συστηματικώς απέφυγον τούτο. Άπασαι αι προσπάθειαι της Αεροπορίας προς ανακάλυψιν και προσβολήν του εχθρού απέβησαν άκαρποι, λόγω του κεκελυμμένου εδάφους αφ' ενός και αφ' ετέρου λόγω του ότι οι Συμμορίται εκινούντο κατά την διάρκειαν της νυκτός.

Γενικώς η επιχείρησις «ΧΑΡΑΥΓΗ» «Σ» απέδωσε πενιχρά αποτελέσματα.

(2) Επιχειρήσεις εις περιοχήν ΣΟΥΛΙΟΥ

Οι συμμορίται αντιληφθέντες πιθανώς τας επικειμένας εναντίον του ΓΡΑΜΜΟΥ επιχειρήσεις κατώρθωσαν να διεισδύσουν εις την περιοχήν ΣΟΥΛΙΟΥ με πρόθεσιν να ενεργήσουν αντιπερισπαστικώς εις τα νώτα του Στρατού, κυρίως διά της αποκοπής της οδού ανεφοδιασμού ΠΡΕΒΕΖΗΣ - ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ και ΗΓΟΥΜΕΝΙΤΣΗΣ - ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ, ή ακόμη και δι' επιθέσεως εναντίον αυτής ταύτης της πόλεως των ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ.

Η ηγεσία του Στρατού επιθυμούσα να αναλάβη απερίσπαστος την επιχείρησιν «ΚΟΡΩΝΙΣ» απεφάσισε την εκκαθάρισιν της περιοχής ΣΟΥΛΙΟΥ.

Η Αεροπορία κληθείσα να υποστηρίξη την επιχείρησιν διέταξεν την συγκρότησιν αποσπάσματος εξ' ενός Σμήνους (8) ΣΠΙΤΣ και δύο ΧΑΡΒΑΡΤ το οποίον ήρχισεν μετακινούμενον εις ΙΩΑΝΝΙΝΑ την 8ην Ιουνίου. Η μετακίνησις επερατώθη την 10ην Ιουνίου, λόγω κακών καιρικών συνθηκών.-

Η συμβολή της Αεροπορίας κατά την επιχείρησιν ταύτην υπήρξεν επιτυχής, ο δε Στρατός εκμεταλλευθείς την επέμβασιν κατέλαβε διαφόρους εντικειμενικούς σκοπούς και επροξένησεν απωλείας εις τον εχθρόν. Δυστυχώς η εκκαθάρισις της περιοχής δεν υπήρξεν πλήρης, λόγω των σοβαρών συμμοριακών δυνάμεων αι οποίαι έδρων εις την περιοχήν ταύτην, αλλά και ο επιχειρηθείς υπό των συμ/τών αντιπερισπασμός δεν είχεν σοβαρά αποτελέσματα, λόγω της συνεχούς καταδιώξεως των υπό του Στρατού και της Αεροπορίας.

(3) Επιχειρήσεις ΟΛΥΝΘΟΣ - ΑΞΙΟΣ

Αι επιχειρήσεις εις την περιοχήν του Γ΄ΣΣ ΟΛΥΝΘΟΣ εις ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΝ και ΚΕΡΔΥΕΛΙΑ και η επιχείρησις ΑΞΙΟΣ εις ΠΙΕΡΡΙΑ, υπήρξαν μικράς σημασίας επιχειρήσεις.

Υπεστηρίχθησαν υπό της Αεροπορίας της Γ' περιοχής με περιωρισμένα μέσα, δεδομένου ότι το σύνολον των μέσων της ΑΒΣ είχον διατεθή διά την περιοχήν της επιχειρήσεως «ΚΟΡΩΝΙΣ».

Συνεπώς η δράσις της Αεροπορίας εις την περιοχήν Γ' κατά το δίμηνον Ιουνίου - Ιούλιος υπήρξεν λίαν περιωρισμένη εν σχέσει προς την δράσιν του προηγουμένου μηνός. Τα αποτελέσματα των επεμβάσεων της Αεροπορίας κατά την περίοδον ταύτην κρίνονται ικανοποιητικά.

(4) Επιχειρήσεις εις ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΝ

(α) Προσχεδιασθείσαι επιχειρήσεις

Δύο επιχειρήσεις προσχεδιασθείσαι έλαβον χώραν εις την περιοχήν της ΑΣΔΠ Μία εις την Κεντρικήν ΓΟΡΤΥΝΙΑΝ και μία εις τον Βέρειον ΤΑΫΓΕΤΟΝ. Κατά τας επιχειρήσεις ταύτας, αν και κατ' αυτάς έλαβον μέρος σημαντικαί δυνάμεις ΜΟΚ, ουδεμία αίτησις αεροπορικής υποστηρίξεως υπεβλήθη εις ΔΑΥ-

(β) Επιχειρήσεις εναντίον συμμοριτών εκδηλωσάντων επιθετικάς ενεργείας εναντίον κατωκημένων τόπων.

Η δράσις της αεροπορίας της «Α» περιοχής εξεδηλώθη κυρίως κατά τας επιχειρήσεις ταύτας με λίαν ικανοποιητικά αποτελέσματα παρά τον περιωρισμένον αριθμόν των μέσων.

Η Αεροπορία έδρασε κατά τας επιθέσεις των συμ/τών εναντίον ΑΔΡΑΒΙΔΟΣ - ΑΜΑΛΙΑΔΟΣ - ΖΑΧΑΡΩΣ - ΑΜΦΙΛΟΧΕΙΑΣ - ΒΑΛΤΟΥ. Η συνεργασία μετά των Τμημάτων της ΑΣΔΠ εξακολουθεί να ευρίσκεται εις μη ικανοποιητικόν επίπεδον παρά το γεγονός ότι νυν εις ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΝ δρούν και δυνάμεις ΜΟΚ αι οποίαι κατά το παρελθόν συνεργάσθησαν λίαν ικανοποιητικώς μετά της Αεροπορίας εις άλλας περιοχάς.

Η δημιουργία Μονάδος Διαβιβάσεων Αεροπορικής Υποστηρίξεως και καλή χρησιμοποίησις ταύτης θα ήτο δυνατόν να προαγάγη την συνεργασίαν εις την περιοχήν ταύτην.

(5) Επιχείρησις «ΚΟΡΩΝΙΣ»

Η επιχείρησις «ΚΟΡΩΝΙΣ» υπήρξεν η πλέον σημαντική των μέχρι τούδε αναληφθεισών υπό του Στρατού επιχειρήσεων εναντίον των συμ/τών και απεσκόπη εις την διάλυσιν του υποτυπώδους Συμμοριακού κράτους εις την περιοχήν του ΓΡΑΜΜΟΥ, και την συντριβήν του κυρίως όγκου των Συμμοριακών δυνάμεων των ευρισκομένων κυρίως εις την περιοχήν ταύτην.

Εις την επιχείρησιν ταύτην μελετηθείσαν και οργανωθείσαν υπό του Στρατού, έλαβεν μέρος η Αεροροπία διά:

- 2 Μοιρών Διώξεως
- 10 Αεροσκαφών Αναγνωρίσεως
- 1 Μοίρας Μεταφορών (ΝΤΑΚΟΤΑ)
- 1 Σμήνους Συνεργασίας μετά Πυρ/κού.
  (2 ΧΑΡΒΑΡΤ - 2 ΩΣΤΕΡ)

Η οργάνωσις των επιχ/σεων της Αεροπορίας κατά την επιχείρησιν «ΚΟΡΩΝΙΣ», τα διατιθέντα μέσα και τα χρησιμοποιηθέντα αερ/μια εμφαί-νονται εις το σχετικόν σχέδιον επιχειρήσεων.

II. Τρόπος χρησιμοποιήσεως της Αεροπορίας κατά την επιχείρησιν «ΚΟΡΩΝΙΣ»

Η τακτική των συμ/τών κατά την επιχείρησιν «ΚΟΡΩΝΙΣ» υπήρξεν τελείως διάφορος της μέχρι σήμερον ακολουθήσης υπ' αυτών.

Κύριον χαρακτηριστικόν της τακτικής των συμ/τών εις απάσας τας προγενεστέρας επιχειρήσεις υπήρξεν η αποφυγή της μάχης μετά του Στρατού, ο ταχύς ελιγμός, η διαφυγή εκ

της περιοχής των επιχειρήσεων και η επανείσδυσις εις αυτήν άμα τη υποχωρήσει του Στρατού.

Εις την επιχείρησιν «ΚΟΡΩΝΙΣ» οι Συμ/ται ηκολούθησαν τελείως διάφορον τακτικήν. Η περιοχή του ΓΡΑΜΜΟΥ αποτελούσα το υποτυπώδες κράτος των συμ/τών, είχεν από μακρού χρόνου οργανωθή και οχυρωθή. Οι συμ/ται κατά τας επιχειρήσεις του ΓΡΑΜΜΟΥ παραμένουν και αμύνονται μετά πείσματος επί καλώς εκλεγεισών και αρτίως ωργανωμένων τοποθεσιών. Αι συναντηθείσαι οργανώσεις και η τακτική των συμ/τών κατά την επιχείρησιν «ΚΟΡΩΝΙΣ» επέβαλεν εις την Αεροπορίαν την αλλαγήν τρόπου χρησιμοποιήσεως των μέσων τα οποία διέθετε.

Φωτογραφικαί Αναγνωρίσεις και όψεως εκτελεσθείσαι προ της ενάρξεως των επιχειρήσεων, κατετόπισαν την Διοίκησιν περί της εντάσεως των οργανώσεων.

Βομβαρδισμοί στόχων ομοίως διαταχθέντες κατά τον προ της ενάρ-ξεως των επιχειρήσεων περίοδον βάσει πληροφοριών του Στρατού, επέφερεν φθοράς εις τους Συμ/τας.

Από της ενάρξεως των επιχειρήσεων σαφώς κατεδείχθη η έντασις των αμυντικών οργανώσεων του εχθρού και αι δυσκολίαι τας οποίας θα συνήντα η Αεροπορία διά την εξουδετέρωσίν των.

Τα περιωρισμένα εις ισχύν και αριθμόν μέσα πυρός της, ευρέθησαν ανίσχυρα να επιφέρουν αποφασιστικά αποτελέσματα.

Το γεγονός τούτο ως και το ακατάλληλον των χρησιμοποιουμέ-νων αεροπλάνων ανεφέρθη δι' εκθέσεως 10 ημέρας μετά την έναρξιν των Επιχειρήσεων (υπ' αριθ. ΑΠ.8/26.6.48).

Η μαζική χρησιμοποίησις των μέσων διά την εξάρθρωσιν των οργανώσεων του εχθρού εκρίθη επιβεβλημένη.

Αι βόμβαι των 500 λιβρών και αι ρουκέτται εκρίθησαν τα περισσότερον κατάλληλα εκ των χρησιμοποιουμένων μέσων.

Κατεδείχθη εις συσκέψεις και εγένετο αντιληπτόν ότι η συγκεντρωτική χρησιμοποίησις των Μέσων ήτο ενδεδειγμένη.

Διασποράν των Μέσων απεκρούσαμεν απολύτως.

Τελικώς εκ της εξελίξεως των επιχειρήσεων κατεδείχθη και εγένοντο παραδεκτά τα κάτωθι:

(1) Η άμεσος υποστήριξις του Στρατού πρέπει να δίδεται εις πρώτην σειράν επειγόντος.

Προσχεδιασμέναι επιχειρήσεις του Στρατού δέον να υποστηρίζωνται υπό του μεγίστου μέρους των διατιθεμένων Μέσων. Τα Μέσα θα χρησιμοποιούνται συγκεντρωτικώς επ' ωφελεία της Μεραρχίας της κυρίας προσπαθείας.

(2) Η έμμεσος υποστήριξις του Στρατού (Βομβαρδισμοί στόχων πέραν της ζώνης της Μάχης) θα παρέχεται εις δευτέραν σειράν επειγόντως και εις περιόδους καθ' ας δεν διεξάγωνται επιχειρήσεις εκ μέρους του Στρατού.

(3) Η άμεσος υποστήριξις του Στρατού θα παρέχηται αναλόγως της καταστάσεως, είτε διά μαζικής χρησιμοποιήσεως των Μέσων, είτε διά συνεχούς καλύψεως επιτυγχανομένης διά κλιμακώσεως των Μέσων.

Η τελευταία μέθοδος (κάλυψις διά κλιμακώσεως των Μέσων) επιφέρει πολλάκις θετικώτερα αποτελέσματα διά τους κάτωθι λόγους:

(α) Διότι τηρεί τους συμ/τας διαρκώς καθηλωμένους και μειώνει το ηθικόν του.
(β) Διότι τονώνει το Ηθικόν των φιλίων και υποβοηθεί ταύτα εις την προχώρησιν.

(4) Η καθ' οιονδήποτε τρόπον υποστήριξις θα παρέχηται κυρίως κατά την τελευταίαν φάσιν της επιθέσεως και συγκεκριμμένως κατά την έφοδον, εδραίωσιν και εκμετάλλευσιν της επιτυχίας.

(5) Ο συντονισμός της χρησιμοποιήσεως των Αεροπορικών Μέσων ΚΟΖΑΝΗΣ - ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ είναι έργον του προωθημένου κλιμακίου της ΑΔΑ (ΑΔΑ/ΚΖ).

Αποτελέσματα

Μαχητική Αεροπορία

Τα μέχρι σήμερον υλικά αποτελέσματα εκ της επεμβάσεως της μαχητικής Αεροπορίας επί ωργανωμένων τοποθεσιών είναι αρκετά καλά αλλ' ουχί αποφασιστικά.

Τα εκ της επεμβάσεως ταύτης όμως Ηθικά αποτελέσματα τόσον επί των Φιλίων όσον και επί του εχθρού είναι ανεκτίμητα.

Είναι εύκολον να εκτιμηθή η μεγίστη επίδρασις ην εξασκεί η επέμβασις της Αεροπορίας επί των μαχομένων επιγείων Τμημάτων και η πολύτιμος συμβολή εις την προχώρησιν του Στρατού και εις την μείωσιν των απωλειών του.

Ο Στρατός διά σωρείας σημάτων κατ' επανάληψιν εξέφρασεν την ευγνωμοσύνην του και διεβίβασε τα συγχαρητήριά του.

Είναι γνωστή εκ παραλλήλου και εκ καταθέσεων των Συμμοριτών η επίδρασις των Αεροπλάνων ιδία όταν χρησιμοποιούν Ρουκέττας.

Προς αποφυγήν των φθορών του υλικού σπανίως εχρησιμο-ποιήθησαν πυρ/λα και πολ/λα κατά τας προσβολάς ωργανωμένων τοποθεσιών, παρά μόνον εφ' όσον εντοπίζετο ακάλυπτον προσωπικόν.

Πολλοί στόχοι εις το εσωτερικόν του ΓΡΑΜΜΟΥ προ και κατά την διάρκειαν των επιχειρήσεων προσεβλήθησαν.

Πίναξ των στόχων τούτων επισυνάπτεται τη παρούση.

Αναγνωριστική Αεροπορία

Κατά την ημέραν, βάσει σχεδίου αναζητήσεως πληροφοριών τ' αναγνωριστικά αεροπλάνα εις ακανονίστους ώρας κατά την διέρκειαν της ημέρας και πάντοτε με το πρώτον και τελευταίον φως ενήργουν εξερευνήσεις της περιοχής του ΓΡΑΜΜΟΥ και των γειτονικών περιοχών.

Τ' αποτελέσματα των εξερευνήσεων τούτων ήσαν ικανοποιητικά εάν ληφθή υπ' όψιν το δασώδες και διακεκομμένον του εδάφους.

Τ' αεροπλάνα διά να εντοπίσουν Συμ/τας ή άλλους στόχους ηναγκάζοντο να κατέρχωνται εις χαμηλόν ύψος με αποτελέσματα πολλάκις διάτρητα να επιστρέφουν εις τα αεροδρόμια.

Κατά την νύκταν μέχρι σήμερον τρείς αναγνωριστικαί πτήσεις εγένοντο δι' αερ/νου ΑΝΣΟΝ. Κατά τας πτήσεις ταύτας προσεβλή-θησαν κατωκημένοι στόχοι όπου υπήρχον πληροφορίαι ότι εκινούντο συμ/ται.

(ΚΑΝΤΖΙΚΟ - ΦΟΥΡΚΑ - ΣΑΜΑΡΙΝΑ) διά βομβών των 20 λβ.

Διεκόπησαν εν συνεχεία αι νυκτεριναί αναγνωρίσεις ελλείψει αεροπλάνου ΑΝΣΟΝ.

Αεροπορία Μεταφορών.

Εις ρίψεις εφοδίων, Μεταφοράς τραυματιών και μεταφοράς υλικών και προσωπικού του Στρατού και της Αεροπορίας εχρησιμοποιήθησαν τ' αεροπλάνα Μεταφορών.

Πολύτιμοι υπηρεσίαι προσεφέρθησαν και η ζωή μεγάλου αριθμού Προσωπικού διεσώθη διά της ταχείας μεταφοράς των τραυματιών εκ των Αεροδρομίων ΚΟΖΑΝΗΣ - ΑΡΓΟΥΣ ΟΡΕΣΤΙΚΟΥ και ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ.

Εμπρησμός περιοχών

Κατεβλήθη προσπάθεια εμπρησμού δασών περιοχών δι' ειδικού εμπρηστικού υγρού. Το υγρόν ετοποθετήθη κατ' αρχάς εντός των βοηθητικών δεξαμενών των 90 γαλλονίων. Παρουσιάσθη μεγάλη δυσχέρεια ως προς την απόρριψιν των δεξαμενών (μόνον τα 50% απερρίφθησαν). Η μέθοδος αύτη έχουσα αφ' ενός μηδαμινά αποτελέσματα, δημιουργούσα αφ' ετέρου σοβαρούς κινδύνους διά τα αεροσκάφη και τα πληρώματα εγκατελείφθη.

Ηκολούθησαν ρίψεις υπό αερ/φών ΝΤΑΚΟΤΑ, βαρελίων πεπληρω-μένων δι' εμπρηστικού υγρού. Τα αποτελέσματα δεν θεωρούνται ικανοποι-ητικά λόγω του ότι ακρίβεια

τοιαύτης βολής βαρελίων είναι δύσκολος. Τα εμπρηστικά αποτελέσματα επί των δασών ουχί ικανοποιητικά.

Α/Α Μέσα

Παντού αεροπλάνα εις τας ωργανωμένας περιοχάς και πέριξ παντός στόχου συνήντησαν αντιαεροπορικά μέσα (Πολ/λα).

Αρκετά αεροπλάνα κατερρίφθησαν και πλείστα άλλα επέστρεψαν με ελαφράς βλάβας.

Εξαχθέντα συμπεράσματα

1. Κατέστη καταφανής η ανάγκη υπάρξεως Αεροπορίας ελαφρού βομβαρδισμού. Αποτελεί σπατάλην χρήματος και ενεργείας η διενέργεια βομβαρδισμού οχυράς θέσεως δι' αεροσκαφών Διώξεως δυνάμεων να φέρουν μίαν βόμβαν των 500 λιβρών.

Η ακρίβεια του βομβαρδισμού δεν είναι ικανοποιητική, δεδομένου ότι αι χειρισταί των ΣΠΙΤΣ εις σπανίας περιπτώσεις είδον αυτά ταύτα τα πολ/λεία τα οποία ο εχθρός καλώς είχεν παραλλάξει. Ο βομβαρδισμός εγένετο ουχί επί ορατού εις τον χειριστήν στόχον, αλλά επί στόχου καταδεικνυομένου διά καπνογόνων τα οποία συνήθως δεν έπιπτον επ' αυτού τούτου του στόχου (πολ/λείων σκεπάστρων κ.λ.π.). Συνεπώς διά την καταστροφήν τοιούτου στόχου χρειάζεται μέγας αριθμός των 500 λιβρών πράγμα το οποίον είναι δυσχερές να γίνη διά των ΣΠΙΤΣ.

2. Λόγω του περιωρισμένου αριθμού των διατιθεμένων καθ' εκάστην εξόδων δέον όπως, ίνα επιτευχθώσιν ικανοποιητικά αποτελέσματα αι έξοδοι κατευθύνωνται καθ' όλην την διάρκειαν της ημέρας εναντίον του στόχου της κυρίας προσπαθείας του οποίου επιζητείται η κατάληψις και να μη διασπείρωνται εφ' ολοκλήρου του μετώπου.

Την ανάγκην ταύτην δεν αντελήφθη ο Στρατός ο οποίος επιθυμεί συνεχή κάλυψιν όλων των επιτιθεμένων Τμημάτων.

3. Η μέθοδος της αποστολής μεγάλων σχηματισμών άνωθεν ενός στόχου παρά το πλεονέκτημα της ρίψεως μεγάλου αριθμού βομβών σχεδόν ταυτοχρόνως έχει το μέγα μειονέκτημα ότι άπαντα τα αεροσκάφη επιστρέφουν ταυτοχρόνως και η θέσις αυτών εν ενεργεία μετά την προσγείωσιν απαιτεί ικανόν χρόνον. Παρουσιάζονται δε περιπτώσεις να μη υπάρχουν πολλά εν ενεργεία αερ/φη εις το αεροδρόμιον.

Η μέθοδος της αποστολής σχηματισμών εκ τεσσάρων το πολύ ΣΠΙΤΣ άνωθεν του αυτού στόχου, με απογείωσιν εκάστης τετράδος κατά χρονικά διαστήματα 20 - 30 λεπτών, παρέχει επί πλέον το πλεονέκτημα της συνεχούς καλύψεως του στόχου, πράγμα το οποίον μεγάλως επιθυμεί ο Στρατός και απεδείχθη μέθοδος με καλά αποτελέσματα.

4. Τα αναφερθέντα υλικά αποτελέσματα εκ των βομβαρδισμών αν και ικανοποιητικά δεν ανταποκρίνονται εις την καταβληθείσαν τεραστίαν εκ μέρους της Αεροπορίας προσπάθειαν, λόγω της φύσεως των οχυρών, (αντοχή, παράλαξις).

5. Τα ηθικά αποτελέσματα της επεμβάσεως της Αεροπορίας υπήρξαν άριστα. Τα αεροσκάφη παρουσιαζόμενα άνωθεν του στόχου καθήλωνον τους συμμορίτας εντός των καταφυγίων και εξησθένουν τα πυρά των.

Εξ όλων των χρησιμοποιουμένων μέσων φαίνεται ότι τα μεγαλύτερα ηθικά αποτελέσματα έχουν αι ρουκέτται.

6. Η μέθοδος της συνεχούς καλύψεως των προχωρούντων τμημάτων αν και πολυδάπανος, εν τούτοις ενδείκνυται εις ωρισμένας περιπτώσεις, κυρίως όταν ο Στρατός πλησιάζη τον αντικειμενικόν Σκοπόν, οπότε παύει η βολή του πυρ/κού και εις την περίπτωσιν της εδραιώσεως των τμημάτων μας επί των καταληφθέντων υψωμάτων, προς παρεμπόδισιν των αντεπιθέσεων του εχθρού, αι οποίαι κυρίως εξαπολύονται κατά την φάσιν ταύτην.

7. Βολή διά Π/Π εναντίον προστατευομένων θέσεων πρέπει να αποφεύγηται διότι είναι δαπανηρά εις υλικόν και Προσωπικόν.

Μόνον όταν ο εχθρός υποχωρή ακάλυπτος, οπότε και η Α/Α άμυνα εξασθενεί ενδείκνυται η προσβολή του διά Π/Π.

8. Η οργάνωσις της ΜΔΑΥ μεγάλως διηυκόλυνε το έργον των Αεροσκαφών Διώξεως άνωθεν της περιοχής του Στόχου.

Απεδείχθη απαραίτητος η ύπαρξις σταθμών ΑΥΣ επί ημιόνων εις τους Σταθμούς Διοικήσεως των ενεργούντων Τμημάτων.

9. Αι φωτογραφικαί Αναγνωρίσεις όψεως είχον καλήν απόδοσιν όσον αφορά πληροφορίας επί του βαθμού οχυρώσεως διαφόρων περιοχών.

Ανακάλυψις σημαντικών Συμ/κών φαλάγγων δεν επετεύχθη, διότι ο εχθρός ακολουθών την παλαιάν του τακτικήν, μετεκινήτο κατά την διάρκειαν της νυκτός ή διά κεκαλυμμένων δρομολογίων. Πάντως η παρεμπόδισις των ελευθέρων κινήσεων τούτου κατά την ημέραν λόγω της συνεχούς παρουσίας Αερ/φών Αναγνωρίσεως άνωθεν της περιοχής επιχειρήσεων αποτελεί άριστον θετικόν αποτέλεσμα κατά τας διεξαγομένας επιχειρήσεις.

10. Δεν εγένετο πλήρης εκμετάλλευσις των ληφθεισών φωτογραφιών. Ελαμβάνετο καθ' εκάστην μέγας αριθμός φωτογραφιών και εκαλύφθησαν άπασαι αι αιτήσεις του Στρατού, πλην η ερμηνεία των φωτογραφιών η οποία αποτελεί έργον του Στρατού εγένετο μόνον υφ' ενός Αξ/κού και η καθυστέρησις τοιουτοτρόπως της ερμηνείας ηλλάτωνε κατά μέγα ποσοστόν την αξίαν των φωτογραφιών. Ο χρόνος από λήψεως της αιτήσεως φωτογραφίσεως μέχρι και της παραδόσεως των αντιτύπων εις τον Στρατόν υπήρξεν λίαν ικανοποιητικός.

IV. Συνεργασία μετά του Στρατού.

Η συνεργασία Στρατού - Αεροπορίας κατά την περίοδον ταύτην εις την περιοχήν της επιχειρήσεως «ΚΟΡΩΝΙΣ» υπήρξεν λίαν ικανοποιητική.

Δύναται να λεχθή ότι ήτο η καλλιτέρα από κάθε άλλην φοράν.

Η ανάπτυξις της ΜΔΑΥ ήτο ο κύριος παράγων της καλής συνερ-γασίας. Οι σταθμοί επί ημιόνων προωθηθέντες μέχρι της πρώτης γραμμής μεγάλως διηυκόλυναν τα Αερ/φη κατά την εκτέλεσιν της αποστολής των.

Παρετηρήθη τάσις σπατάλης των εξόδων της Αεροπορίας υπό του Στρατού, διά της αθρόας υποβολής αιτήσεων. Τούτο αντιμετωπίσθη επιτυχώς υπό της ΑΔΑ/Κ και ΔΑΥ/Β και εγένετο λελογισμένη χρήσις της Αεροπορίας.

Η συνεργασία εις το Τ.Ε. του διευθύνοντος τας επιχειρήσεις Β΄ΣΣ υπήρξεν λίαν ικανοποιητική. Άπασαι αι προθέσεις του Β΄ΣΣ εγνωστοποιούντο εγκαίρως εις την Αεροπορίαν.

V. Προσωπικόν.

Το ιπτάμενον προσωπικόν με αυτοθυσίαν και ουδέποτε υπολογίσαν την κόπωσιν ειργάσθη υπερανθρώπως ίνα ανταποκριθή εις τας ανάγκας των επιχειρήσεων.

Η άφιξις των νέων χειριστών υπήρξεν ευεγερτική, διότι τοιουτοτρόπως εδόθη ευκαιρία προς ανάπαυσιν εις τους κατακόπους παλαιούς χειριστάς.

Το προσωπικόν εδάφους ειργάσθη υπερανθρώπως ίνα ανταπεξέλθει εις τον γοργόν ρυθμόν των πτήσεων.

Ο αριθμός των εν ενεργεία αερ/φών εκρατήθη εις λίαν ικανοποιητικόν επίπεδον.

Γενικώς το ηθικόν του Προσωπικού Αέρος και Εδάφους των Μονάδων ευρίσκεται εις λίαν ικανοποιητικόν επίπεδον.

VI. Υλικόν.

Αεροπλάνα

Παρά τον μέγαν αριθμόν εξόδων η συντήρησις των αερ/φών υπήρξεν λίαν ικανοποιητική. Το ποσοστόν των εν ενεργεία αερ/φών εις ικανοποιητικόν επίπεδον.

Οπλισμός

Αι παρουσιασθείσαι εμπλοκαί εντός των ανεκτών ορίων.

VII. Αεροδρόμια

α) Κοζάνης: Δέον να εγκατασταθούν δάπεδα αραιώσεως διότι επερχομένου του χειμώνος θα είναι αδύνατος η αραίωσις λόγω του λασπώδους του εδάφους.

β) Ιωαννίνων: Ο χωμάτινος διάδρομος λόγω της υπάρξεως μικρών λίθων εντός αυτού δημιουργεί βλάβας εις τα αερ/φη (διάτρησις των ψυγείων και των πηδαλίων ύψους - βάθους).

VIII. Συνεννόησις

(α) Επίγειον δίκτυον.

Το επίγειον δίκτυον ελειτούργησεν μάλλον ικανοποιητικώς. Παρουσιάσθησαν ωρισμέναι βλάβαι. Ιδίως εις ΙΩΑΝΝΙΝΑ, οφειλόμεναι εις ελαττωματικήν λειτουργίαν των μηχανών παραγωγής ρεύματος. Παρουσιάσθη περίπτωσις κατά την οποίαν ουδεμία εκ των τεσσάρων μηχανών του αερ/μίου ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ελειτούργει, παρά τας προσπαθείας των ειδικώς προς τούτο αποσταλλέντων μηχανικών.

(β) Αερ/νων και Αερ/μίων

Η συνεννόησις αερ/νων - αερ/μίων υπήρξεν ικανοποιητική, οσάκις αι μηχαναί παραγωγής ρεύματος ετροφοδότουν κανονικώς τους επιγείους πομπούς τους προοριζομένους διά την συνεννόησιν ταύτην.

(γ) Αερ/νων μεταξύ των.

Η συνεννόησις των αερ/νων ΣΠΙΤΦΑΪΡ μεταξύ των υπήρξεν λίαν καλή, πλην όμως η τοιαύτη μετά των αερ/νων ΧΑΡΒΑΡΤ ελαττωματική. Το γεγονός απεδόθη υπό του Άγγλου Αξ/κού «Σ» εις την μη κανονικήν ηλεκτρικήν αντίστασιν των ακουστικών και κασκών των ιπταμένων. Εδόθησαν αι σχετικαί οδηγίαι εις το ιπτάμενον Προσωπικόν και απεστάλη ειδικός μηχανικός Α/Τ διά την επιθεώρησιν απάντων των ακουστικών και την αντικατάστασιν των μη κανονικών.

(δ) Αερ/νων - Επιγείων Τμημάτων

Τα αποτελέσματα της διαθέσεως εις εκάστην Ταξιαρχίαν ασυρμάτου επί ημιόνων διά την επικοινωνίαν μετά των αερ/νων υπήρξαν λίαν ικανοποιητικά. Εις τας περισσοτέρας των περιπτώσεων το αερ/νον ήρχετο εις επαφήν με τα Τμήματα των μαχομένων Ταξιαρχιών και κατηυθύνετο ακριβώς εις τον υποδεικνυόμενον στόχον. Επειδή εκάστη Ταξιαρχία διέθετε τον επί ημιόνων ασύρματόν της και εις σχετικώς μικρόν μέτωπον έδρα αρκετός αριθμός Ταξιαρχιών, παρουσιάσθησαν περιπτώσεις κατά τας οποίας τρείς ή τέσσαρες Ταξιαρχίαι ωμίλουν ταυτοχρόνως εις τον αυτόν σχηματισμόν των αερ/νων, τούτο επέφερε ποιαν τινα σύγχυσιν και εκνευρισμόν των πληρωμάτων αρχικώς, πλην όμως το κακόν τούτο εθεραπεύθη διά της λήψεως καταλλήλων μέτρων.

(ε) Παρατηρήσεις

(1) Γενικώς το επίπεδον γνώσεως και ικανότητος των μηχ. Α/Τ της ΕΒΑ δεν είναι εις υψηλόν σημείον.

Δέον όπως ληφθούν μέτρα τόσον διά την ποιοτικήν τελειοποίησιν του Προσωπικού όσον και διά την ποσοτικήν αύξησίν του.

(2) Η μη εισέτι ανέγερσις κτιρίου πομπών και δεκτών εις άπαντα τα αεροδρόμια, δυσχεραίνει κατά πολύ την συνεννόησιν. Απαιτείται λήψις δραστικών μέσων επί του σοβαροτάτου τούτου ζητήματος.-

---

47

Προς : Απάσας Μονάδας Σώματος

Κοιν.: Φακ.Στρατηγού Α1/Φ83

ΤΣ/Α΄ΣΣ/Στρατηγός
αριθ. πρωτ.Φ83/81
22 Αυγούστου 1948

Ο Στρατηγός Βαν Φλήτ και ο Υπαρχηγός του Ζένκινς εκτιμούντες και αναγνωρίζοντες το έργον σας μοι απέστειλαν τα κάτωθι τηλ/τά άτινα σας κοινοποιώ μετά χαράς και υπερηφανείας.

Το Γραφείον Α1
Τ.Υ.
Γ.Καραδήμας
Αντ/χης-Δ/ντής

Θ.ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ
ΑΝΤΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ
ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΣΑΑ Α΄ΣΣ

ΠΡΟΣ : Α΄ΣΣ 211138Ζ
ΑΠΟ : ΣΑΑ ΑΘΗΝΑΣ

ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΟΝ ΚΑΘΕΤΟΣ Α1659 (.) ΑΝΤΙΣΤΡΑΤΗΓΟΝ ΤΣΑΚΑ-ΛΩΤΟΝ ΔΙΟΙΚΗΤΗΝ Α΄ ΣΩΜΑΤΟΣ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ (.) ΕΙΜΑΙ ΕΝΘΟΥΣΙΑΣΜΕΝΟΣ ΜΕ ΘΑΥΜΑΣΙΑΝ ΕΠΙΤΥΧΙΑΝ ΕΞΟΧΟΥ ΥΜΕΤΕΡΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ (.) ΥΜΕΙΣ ΚΑΙ ΣΩΜΑ ΣΑΣ ΥΠΕΡΕΒΗΣΑΝ ΠΛΕΟΝ ΑΙΣΙΟΔΟΞΟΥΣ ΠΡΟΣΔΟΚΙΑΣ ΜΟΥ (.) ΘΑΥΜΑΣΙΑ ΤΑΥΤΑ ΚΑΤΟΡΘΩΜΑΤΑ ΑΠΟΤΕΛΟΥΝ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΑ ΕΠΗ ΕΙΣ ΕΝΔΟΞΟΝ ΙΣΤΟΡΙΑΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΠΟΛΕΜΩΝ (.) ΕΠΙΘΥΜΙΑ ΣΑΣ ΝΑ ΠΟΛΕΜΗΣΕΤΕ, ΕΝΘΟΥΘΣΙΑΣΜΟΣ ΔΙΑ ΤΗΝ ΜΑΧΗΝ, ΖΩΗΡΟΣ ΠΑΤΡΙΩΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΑΙ ΘΥΣΙΑΙ ΥΠΕΡΒΑΙΝΟΥΝ ΚΑΘΕ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟΝ (.) Α'.ΣΩΜΑ ΚΑΤΕΣΤΗΣΕ ΔΥΝΑΤΗΝ ΜΙΑΝ ΜΕΓΑΛΗΝ ΝΙΚΗΝ ΚΑΙ ΑΠΑΝ ΤΟ ΕΘΝΟΣ ΕΙΝΑΙ ΕΥΓΝΩΜΩΝ ΚΑΙ ΥΠΕΡΗΦΑΝΟΝ (.) ΒΑΝ ΦΛΗΤ (.)

ΕΛΗΦΘΗ 211500Β
ΑΠΕΚΡΥΠΤΟΓΡΑΦΗΘΗ 211655Β

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΣΑΑ ΠΑΡΑ ΤΩ Α΄ΣΣ

ΠΡΟΣ : Α΄ΣΣ 201830Ζ
ΑΠΟ : Σ&Α ΑΠΟΣΤΟΛΗΝ ΑΘΗΝΑΣ

ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΟΝ ΤΖΕΝΚΙΝΣ ΚΑΘΕΤΟΣ Α1651 ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΝ ΔΙΑ ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΝ ΑΠΟ ΤΖΕΝΚΙΝΣ (.) Η ΑΝΗΛΕΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΘΕΤΙΚΗ ΣΤΑΣΙΣ ΤΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ ΣΑΣ ΑΠΟ 22 ΙΟΥΛΙΟΥ ΕΧΕΙ ΘΕΣΕΙ ΣΗΜΕΡΟΝ ΤΗΝ ΣΗΜΑΙΑΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΚΟΡΥΦΗΝ ΤΟΥ ΓΡΑΜΜΟΥ ΚΑΙ ΚΑΤΕΣΤΗΣΕ ΠΡΟΦΙΛΕΙΣ ΥΜΑΣ ΚΑΙ ΤΑΣ ΘΑΥΜΑΣΙΑΣ ΜΕΡΑΡΧΙΑΣ ΣΑΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΚΑΡΔΙΑΝ ΤΩΝ ΣΥΜΠΑΤΡΙΩΤΩΝ ΣΑΣ (.) ΥΠΗΡΞΕΝ ΗΘΙΚΗ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΙΣ ΔΙ ΟΛΟΝ ΤΟΝ ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΣΤΡΑΤΟΝ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΒΡΕΤΤΑΝΟΥΣ ΚΑΙ ΑΜΕΡΙΚΑΝΟΥΣ ΣΥΝΑΔΕΛΦΟΥΣ ΣΑΣ ΟΙΤΙΝΕΣ ΕΥΡΟΝ ΕΙΣ ΤΟ ΥΜΕΤΕΡΟΝ ΣΣ ΜΙΑΝ ΑΠΟΦΑΣΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΑΝΕΠΙΡΕΑΣΤΟΝ ΑΠΟ ΤΑΣ ΔΥΣΚΟΛΙΑΣ ΤΟΥ ΕΔΑΦΟΥΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΚΑΙΡΟΥ ΚΑΙ ΕΝ ΗΘΙΚΟΝ ΑΘΙΚΤΟΝ ΑΠΟ ΤΑΣ ΚΑΚΟΥΧΙΑΣ Η ΤΗΝ ΜΑΧΗΝ (.) ΕΚΦΡΑΖΩ ΤΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΜΟΥ ΣΥΓΧΑΡΗΤΗΡΙΑ ΑΠΟ ΑΚΡΟΥΕΙΣ ΑΚΡΟΝ ΟΤΙ ΤΕΛΕΙ ΥΠΟ ΤΗΝ ΔΙΟΙΚΗΣΙΝ ΣΑΣ ΔΙΑ ΤΟ ΚΑΤΟΡΘΩΜΑ ΣΑΣ ΤΗΣ ΑΝΑΡΡΙΧΗΣΕΩΣ ΚΑΙ ΔΙΑΒΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΥΨΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΓΡΑΜΜΟΥ (.) Η ΤΑΧΕΙΑ ΠΡΟΧΩΡΗΣΙΣ ΣΑΣ ΠΡΟΣ Τ.Σ. ΑΝΑΤΟΛΙΚΑΣ ΚΛΙΤΕΙΣ ΤΟΥ ΘΑ ΠΡΟΞΕΝΗΣΗ ΤΡΟΜΟΝ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΟΛΙΓΟΥΣ ΕΝΕΠΟΜΕΝΟΝΤΑΣ ΣΥΜΜΟΡΙΤΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΦΕΡΗ ΤΗΝ ΤΑΧΕΙΑΝ ΠΛΗΡΗ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΤΟΥ ΛΕΓΟΜΕΝΟΥ ΕΛΕΥΘΕΡΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ ΤΟΥ ΜΑΡΚΟΥ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΓΡΑΜΜΟΥ (.) ΤΕΛΟΣ (.) ΤΖΕΝΚΙΝΣ (.)

48

ΘΕΜΑ. Συνέχισις επιχειρήσεων
ΠΡΟΣ. Ι-ΙΙ-ΧV-ΔΝΔΜ-ΔΕΘ.

ΑΚΡΩΣ-ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ-ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ
(Τ.Σ.)Β΄ΣΣ/ΑΑΠ. 939/Α1/Ι
ΣΤΓ 904/Β τη 22-8-48

ΚΟΙΝ. ΓΕΣ./Α1- Γ΄ΣΣ- Α΄ΣΣ
ΧΙ Μεραρχίαν
ΑΣΑ-ΒΣΑ-ΑΚΒ&Γ.-
Γ1-Α9-Α10-Α1-Α8

Σχετικαί ΑΑΠ.8260/18-8-48 και ΑΠ.8457 και 8488 σχετ. χθεσιναί του ΓΕΣ.

1.- Το ΓΕΣ εντέλλεται όπως μετά την επιχείρησιν του ΓΡΑΜΜΟΥ εξερευνηθή επιμελώς άπασα η καταληφθείσα περιοχή, εξασφαλισθή η κατοχή ταύτης και συνεχισθώσι αι επιχειρήσεις προς εξόντωσιν του συμμοριτισμού και εις τας υπολοίπους περιοχάς.

2.- Αποστολή του ΣΣ (διαθέτοντος τας Ι-ΙΙ-ΧV Μεραρχίας)

ι. Να κατέχη την ανατολικήν ζώνην του ΓΡΑΜΜΟΥ και να παρεμποδίση την διείσδυσιν συμμοριτών εις την περιοχήν ταύτην.

ιι. Να εκκαθαρίση την ζώνην ευθύνης του εκ των συμμοριτών με προτεραιότητα εις περιοχήν ΒΙΤΣΙ.

ιιι. Να εμποδίση την εκ γειτονικών Κρατών επανείσδυσιν συμμοριτών εις την Ελλάδα δι' εντατικής δραστηριότητος επιθετικών περιπολιών κατά μήκος της περιοχής της μεθορίου.

ιυ. Να εξασφαλίση εν στενή συνεργασία μετά του Α΄ΣΣ τον συντονισμόν των ενεργειών κατά μήκος των ορίων μεταξύ των δύο ΣΣ και εις τα ζωτικά σημεία αυτών και ειδικώτερον εις την περιοχήν ΓΡΑΜΜΟΥ.

Όριον μεταξύ Α΄ και Β΄ΣΣ.

Εμφαινόμενα εις συναπτόμενον διαφανές.

3.- Προθέσεις ΣΣ

Άμεσος έναρξις επιχειρήσεων προς εκκαθάρισιν του όρους ΒΙΤΣΙ.
Επιμελής και δραστηρία εξερεύνησις της καταληφθείσης περιοχής ανατολικώς κορυφογραμμής ΓΡΑΜΜΟΥ και εξασφάλισις τααύτης.
Αντιμετώπισις καταστάσεως περιοχής ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ.

4.- Διάταξις.

Εν πρώτω κλιμακίω κατά μήκος συνόρων προς ΑΛΒΑΝΙΑΝ και ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΒΙΑΝ εκ Δ. προς Α.-
Ι ΜΕΡΑΡΧΙΑ (51, 52, 53 Ταξιαρχίαι) - XV ΜΕΡΑΡΧΙΑ (45, 61, 73 Ταξιαρχίαι και 48 και 49 Τ.Ε.)
Εν δευτέρω κλιμακίω (Νοτίως Ι και XV)
ΙΙ ΜΕΡΑΡΧΙΑ (21 και 3 Ταξιαρχίαι) και ΔΕΔΜ μετά των 31, 32, 83 και 84 Τ.Ε.
Εφεδρία ΣΣ (22 Ταξιρχία της ΙΙ ΜΕΡΑΡΧΙΑΣ) εις περιοχήν ΤΥΡΝΑΒΟΣ - ΕΛΑΣΣΩΝ.
Όρια ζωνών ΜΕΡΑΡΧΙΩΝ: εμφαινόμενα εις συναπτόμενον διαφανές.-
ΔΕΘ περιοχήν Νοτίως ΑΛΙΑΚΜΩΝΟΣ - ΒΕΝΕΤΙΚΟΥ - ΟΡΛΙΑΚΑ.

5.- ΑΠΟΣΤΟΛΑΙ ΜΕΡΑΡΧΙΩΝ.

(α) Ι ΜΕΡΑΡΧΙΑ.

ι.- Επιμελής και ταχεία εκκαθάρισις και εξερεύνησις του καταληφθέντος εδάφους της ζώνης ευθύνης της (κεκρυμμένον ή διεσπαρμένον πολεμικόν υλικόν, αποθήκαι εφοδίων).

ιι.- Λήψις καταλλήλου διατάξεως προς εξασφάλισιν και πλήρη έλεγχον του απελευθεροθέντος εδάφους και παρεμπόδισιν διεισδύσεως συμμοριτών εντός της ζώνης της ιδία από της ΑΛΒΑΝΙΑΣ. Ιδιαιτέρα προσοχή

- Περιοχήν χωρίου ΓΡΑΜΜΟΣ (Ν.083382)
- Περιοχήν ΦΟΥΣΙΑ (Ν.105355) - ΨΩΡΙΑΡΙΚΑ (Ν.145353) - ΓΙΑΝΝΟΧΩΡΙ (Ν.164355) - ΜΟΝΟΠΥΛΟΝ (Ν.143370) - ΣΛΙΜΝΙΤΣΑ (Ν.120372).
- Αυχήν ΠΑΝΑΓΙΑ (Ν.1430)
- Περιοχήν ΑΛΕΒΙΤΣΑΣ.
- Περιοχήν ΚΟΜΝΗΒΑΛΗΣ (Ν.2343) - ΦΑΛΤΣΑΤΑ (Ν.285450).

Απηνής καταδίωξις τυχόν εμφανισθεισομένων συμμοριών. Εξόντωσις αυτοαμύνης. Αυστηρά παρακολούθησις αγροτικού στοιχείου.

ιιι.- Άγρυπνος επιτήρησις των από ΑΛΒΑΝΙΚΟΥ εδάφους οδεύσεων (περιπολίαι, ενέδραι)

ιυ.- Άμεσος έναρξις προπαρασκευής προς διαχέιμανσιν. Δημιουργία εγκαταστάσεων (ως ειδική διαταγή)

υ.- Καταστροφή των εχθρικών οργανώσεων των μη αναγκαιούντων εις τον Εθνικόν Στρατόν και περισυλλογή των υλικών προς χρησιμοποίησίν του υπό των Μονάδων.

υι.- Διάνοιξις και αποκατάστασις των αναγκαιούντων ορεινών δρομολογίων.

υιι.- Σύνδεσμος μετά Α΄ΣΣ Αι μεγάλαι Μονάδες να υποβάλουν σχετικάς προτάσεις.

υιιι.-Εκπαίδευσις των Μονάδων.

(β) XV ΜΕΡΑΡΧΙΑ

ι.- Εκκαθάρισις περιοχής ΒΙΤΣΙ (ως εκδοθείσα ειδική Διαταγή)

ιι.- Επιμελής και ταχεία εκκαθάρισις και εξερεύνησις της καταληφθησομένης περιοχής (κεκρυμμένον ή διεσπαρμένον πολεμικόν υλικόν, αποθήκαι εφοδίων).

ιιι.- Λήψις καταλλήλου διατάξεως προς εξασφάλισιν και έλεγχον της ζώνης ευθύνης της και παρεμπόδισις διεισδύσεως συμμοριτών εξ Ομόρων Κρατών.

Ιδιαιτέρα προσοχή

- Περιοχήν ΙΕΡΟΠΗΓΗΣ (Ν.3149) - ΑΓ.ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ (Ν.2950)
- Περιοχήν ΚΡΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗΣ (Ν.3255)
- Περιοχήν ΒΑΣΙΛΟΝΙΒΑ (Ν.3060)
- Περιοχήν ΛΑΙΜΟΥ (Ν.3877) - ΑΓ.ΓΕΡΜΑΝΟΥ (Ν.4077)

Απηνής καταδίωξις τυχόν εμφανισθησομένων συμμοριών, εξόντωσις αυτοαμύνης, επιτήρησις αγροτικού πληθυσμού.

ιυ.- Αυστηρά επιτήρησις των υπό ΑΛΒΑΝΙΑΣ και ΓΙΟΥΓΚΟ-ΣΛΑΒΙΑΣ οδεύσεων (περιπολίαι, ενέδραι)

υ.- Άμεσος έναρξις προπαρασκευής προς διαχέιμανσιν. Δημιουργία εγκαταστάσεων (ως ειδική Διαταγή μου)

υι.- Καταστροφή των μη αναγκαιούντων εχθρικών οργανώσεων και περισυλλογή των υλικών προς χρησιμοποίησιν.

υιι.- Διάνοιξις και αποκατάστασις των αναγκαιούντων ορεινών δρομολογίων. Αποκατάστασις υπαρχουσών γενικώς οδικών συγκοινωνιών.

υιιι.-Εκπαίδευσις των Μονάδων.

(γ) II ΜΕΡΑΡΧΙΑ.

ι.- Επιμελής και ταχεία εκκαθάρισις και εξερεύνησις της ζώνης ευθύνης της (κεκρυμμένον ή διεσπαρμένον πολεμικόν υλικόν, αποθήκαι εφοδίων).

ιι.- Λήψις καταλλήλου διατάξεως προς εξασφάλισιν και πλήρη έλεγχον της ζώνης ευθύνης της και ιδιαιτέρως των συγκοινωνιών.
Απηνής καταδίωξις τυχόν εμφανισθησομένων συμμοριών. Ιδιαιτέρα προσοχή περιοχής.

- ΣΥΜΙΑΤΕΙΚΟ όρος.
- ΕΠΤΑΧΩΡΙΟΥ-ΚΥΨΕΛΗΣ-ΚΟΤΥΛΗΣ-ΠΕΥΚΟΦΥΤΟΥ.
- ΔΟΥΤΣΙΚΟ - ΠΕΝΤΑΛΟΦΟΝ.
- ΒΕΝΤΣΙΩΝ.

Εξόντωσις της αυτοαμύνης. Ιδιαίτερα επιτήρησις του αγροτικού στοιχείου.

ιιι.- Άμεσος έναρξις προπαρασκευής προς διαχείμανσιν. Δημιουργία εγκαταστάσεων (ως ειδική Διαταγή μου)

ιυ.- Καταστροφή των μη αναγκαιούντων εχθρικών οργανώσεων και περισυλλογή υλικών προς χρησιμοποίησιν.

υ.- Διάνοιξις και αποκατάστασις των αναγκαιούντων ορεινών δρομολογίων και γενικώς των υπαρχουσών οδικών συγκοινωνιών.

υι.- Εκπαίδευσις των Μονάδων.

(δ) ΔΕΔΜ

Υπ' αυτήν θα υπάγωνται διοικητικώς και εκπαιδευτικώς άπαντα τα εν τη ζώνη II και XV ΜΕΡΑΡΧΙΩΝ Τ.Ε. Αύτη δε μετά των 31, 32, 83, 84 Τ.Ε. θα υπάγωνται τακτικώς υπό την II ΜΕΡΑ ΡΙΑΝ.

(ε) ΔΕΘ

Αύτη θα έχη την ευθύνην άπασης της ζώνης Νοτίως ΑΛΙΑΚΜΩΝΟΣ και ΒΕΝΕΤΙΚΟΥ ποταμού. Διά των εις την ζώνην ταύτην υπαρχουσών μονάδων και της 77 Ταξιαρχίας μετά πεδινής Πυρ/χίας αίτινες προωθούνται εις ΘΕΣΣΑΛΙΑΝ θα εκκαθαρίση ταύτην από εκεί δρώσας συμμοριακάς δυνάμεις και θα εξασφαλίση απόλυτον τον έλεγχον ταύτης.

Επί πλέον θα επιβλέψη διά την ταχείαν οργάνωσιν και εκπαίδευσιν των Τ.Ε. και την ανάπτυξιν παρ' αυτοίς του επιθετικού πνεύματος αποστρακιζομένης της νοσηράς στατικής καταστάσεως.

(στ) Ταξιαρχία εφεδρεία ΣΣ

Προώθησις εκπαιδεύσεως.
Ετοιμότης ταχείας επεμβάσεως.

ι.- Προς ΟΛΥΜΠΟΝ

ιι.- Προς ΧΑΣΙΑ - ΑΝΤΙΧΑΣΙΑ

ιιι.- Προς ΟΡΘΡΥΝ

6.- Σ.Δ.

(α) Ι ΜΕΡΑΡΧΙΑ: ΝΕΣΤΟΡΙΟΝ

(β) ΙΙ ΜΕΡΑΡΧΙΑ: ΣΙΑΤΙΣΤΑ (Μέχρι νεωτέρας Δ/γής Τ.Σ. Μερ/χίας ΠΕΝΤΑΛΟΦΟΝ)

(γ) XV ΜΕΡΑΡΧΙΑ: ΠΤΟΛΕΜΑΪΣ

(δ) ΔΕΔΜ: ΚΟΖΑΝΗ

(ε) ΔΕΘ: ΤΥΡΝΑΒΟΣ (Μέχρις επανόδου ΣΣ εις ΛΑΡΙΣΑΝ θα παραμείνη ΛΑΡΙΣΑΣ)

7. Λήψις διατάξεως και ανάληψις ζώνης ευθύνης.

Αι Μεραρχίαι θ' αναλάβωσιν από λήψεως της παρούσης την ευθύνην της καθοριζομένης εις αυτάς ζώνης. Η ΔΕΔΜ θα επανέλθη εις ΚΟΖΑΝΗΝ και θα υπαχθή τακτικώς υπό τη ΙΙ Μεραρχίαν ως εν παραγράφω 5 ο της παρούσης καθορίζεται.

Ως προς την λήψιν της διατάξεως καθορίζονται τα κάτωθι:

α) Μέχρι πέρατος της επιχειρήσεως ΒΙΤΣΙ

(ι.) Η Ι Μεραρχία θα διαθέτη μόνον τας 51 και 52 Ταξιαρχίας, των 3 και 53 διατιθεμένων εις επιχείρησιν ΒΙΤΣΙ.

(ιι.) Η XV Μεραρχία θα διαθέτη τας 21 και 22 Ταξιαρχίας.

(ιιι.) Η ΙΙ Μεραρχία θα διαθέτη τας 45, 61, 73, 53 και 3 Ταξιαρχίας, επί πλέον δε και την 33 Ταξιαρχίαν (εκ δύο Ταγμάτων). Η τελευταία αύτη καθίσταται γνωστόν ότι από της 5 Σ/βρίου δέον να επανέλθη εις το Γ΄ΣΣ.

β) Μετά το πέρας της επιχειρήσεως ΒΙΤΣΙ θα ληφθή ολόκληρος η εν παραγράφω 4 καθοριζομένη διάταξις και βάσει ειδικής διαταγής μου.

8.- Εσωτερικαί επικοινωνίαι (ως ειδική Διαταγή).

9.- Διοικητική μέριμνα (ως ειδική Διαταγή).

10.- Αναφέρατε λήψιν.-

ΣΤΥΛ. ΚΙΤΡΙΛΑΚΗΣ
ΑΝΤΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ
ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

Ακριβές Αντίγραφον
Το Α1 Γραφείον
Τ.Σ.Υ.

49

Θέμα : Απόρρητον επιχειρήσεων
Προς : Τους διοικητάς Α΄, Β΄, Γ΄ΣΣ
ΑΣΔΠ - ΑΣΔΣΕ

ΕΞΑΙΡ. ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ
ΑΚΡΩΣ ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ

Κοιν. : Α1 - Α2 ΓΕΣ - ΥΣ/Γρ. Υπουργού
ΒΣΑ - ΣΘΗΠΕ/Κλ. επιχ.
Αρχηγός

ΓΕΣ/Α1
Αριθ.2535Β/Φ.4009/Ι
ΒΣΤ 902/22.8.48

1.- Εσχάτως εις τον τύπον επί τη ευτυχή λήξει των επιχειρήσεων ΓΡΑΜΜΟΥ αναγράφονται, ως δεν θα έπρεπε πολλά εκ των ανταλλαγέντων υπηρεσιακών τηλ/κώς ή ραδιοτηλ/κώς σημάτων αφορώντων την εξέλιξιν των επιχειρήσεων και τινα μάλιστα μη έχοντα την μορφήν κανονικών υπηρεσιακών αναφορών υφισταμένων προς προϊστάμενα κλιμάκια.

Εξ άλλου δηλώσεις ηγητόρων διαδέχονται η μία την άλλην και εις τινας μάλιστα διατυπούνται κρίσεις και σχέδια αφορώντα ενεργείας άλλων διοικήσεων.

2.- Παρουσιάζεται ούτω εις την κοινήν γνώμην και εις τους εκ του σύνεγγυς παρακολουθούντας ημάς ξένους στρατιωτικούς μία όχι ευχάριστος εντύπωσις επί της πειθαρχίας και συνοχής των ανωτέρων διοικήσεων και διατί να αποκρύψω διά των τοιούτων ενεργειών μειούται η αξία των εκτιθεμένων γεγονότων και καλύπτονται διά πέπλου ακάματοι αγώνες και θυσίαι όλων των συντελεσάντων εις την Νίκην του Γράμμου.

3.- Ως υπεύθυνος διοικητής του Στρατού είμαι υποχρεωμένος να υπομνήσω τον ιερόν σκοπον μας και την ανάγκην απολύτου πειθαρχίας των πάντων εις την επιταγήν της Πατρίδος.

Προέχει η σωτηρία της Π Α Τ Ρ Ι Δ Ο Σ.

Τα πάντα δέον να υποχωρήσουν προ τούτου. Απαιτείται μία συνοχή άνευ προηγουμένου, μία αμοιβαία κατανόησις όλων μία συνεργασία άδολος.

Όλοι συντείνουν εις τον αγώνα τον πρωτότυπον τον οποίον διεξάγομεν.

Από του γενναίου μαχητού εις την πρώτην γραμμήν από του ήρωος Αεροπόρου μέχρι του τελευταίου βοηθητικού στρατιώτου εις τα μετόπισθεν.

Όταν η ΝΙΚΗ θα συντελεσθή τότε θα είναι καιρός να απονεμηθή ο ευγενής κότινος.

Επί του παρόντος εντέλλομαι τα εξής:

(α) Σιδηρά πειθαρχία και αλληλεγγύη

(β) Αυστηρά προσήλωσις εις το στρατιωτικόν καθήκον.

(γ) Αναφοραί επί των γεγονότων να λαμβάνουν την κανονικήν ιεραρχικήν οδόν κοινοποιούμενοι μόνον αν η εξυπηρέτησις του αγώνος το απαιτή προς τας παραπλεύρους Μ.Μονάδας.

(δ) Ουδεμία επαφή και ανακοίνωσις διοικητού οιασδήποτε Μονάδος προς τον τύπον επιτρέπεται.

Προς τους πολεμικούς ανταποκριτάς θα παρέχωνται μόνον πληροφο-ρίαι αίτινες δεν ζημιώνουν τον αγώνα και αύται ουχί υπό τύπον συνεντεύξεων.

(ε) Ουδέν επίσημον έγγραφον έστω και κοινόν θα δίδηται προς κοινοποίησιν εις τον τύπον εκτός εκείνων άτινα ειδικώς εξουσιοδοτεί το ΓΕΣ

4.- Αξιώ την ακριβή συμμόρφωσιν των πάντων εις το πνεύμα της παρούσης ελπίζω ότι θα γίνη η δέουσα κατανόησις και δεν θα ευρεθώ εις την δυσάρεστον θέσιν να επέλθω επί παρομοίου ζητήματος.-

T.Y.
Αντ/γος ΓΙΑΤΖΗΣ Δ.
Αρχηγός ΓΕΣ - Διοικητής Στρατού

50

ΧΙ ΜΕΡΑΡΧΙΑ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΣ «ΔΑΦΝΗ»
ΕΠΙ ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ

ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ 25 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ-25 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1948
ΠΡΟΩΘΗΜΕΝΗ ΔΙΑΤΑΞΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΣ ΑΠΟ 26/9/1948 ΜΕΧΡΙ 15/11/1948.

ΧΙ ΜΕΡΑΡΧΙΑ
Α1

ΣΤΓ 914 τη 24-3-49
Αριθ. Α.Π. 5/5/6

Πρός: Γ΄ΣΣ/Α1 (2 αντίτυπα)
Γ΄ΣΣ /Α2 (1 αντίτυπον)
Κοιν: Διοικητήν Μεραρχίας
32 Ταξιαρχίαν
31-33 Ταξιαρχίας
ΤΣΕΒ - ΣΔΓ - ΤΣΕΚ
516 Τάγμα Πεζικού
Α1 (6)
Α2 Μεραρχίας
ΧΙ Σύν/μα Αναγνωρίσεως

Υποβάλλεται έκθεσις επιχειρήσεως επί
ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ
Τ.Υ.

ΧΡ. ΙΩΑΝΝΟΥ
Ταξίαρχος - Διοικητής

Στρατιωτικαί τιμαί. Έκαστος εχθρός ετάφη εις κεχωρισμένον τάφον και ετοποθετήθη δι' έκαστον ξύλινος σταυρός.

(Αργότερον ως θα εκτεθή κατωτέρω, ήτοι την 29.9.48 εγένετο εκταφή των νεκρών, τοποθέτησις εντός ειδικών φερέτρων και παράδοσις τούτων εις τους Γιουγκοσλαύους).-

ΤΕΛΟΣ
ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ ΜΕΡΟΥΣ

ΜΕΘΟΡΙΑΚΩΝ ΕΠΕΙΣΟΔΙΩΝ ΠΑΡΑ ΤΟ ΚΟΥΤΣΟΥΜΠΕΙ

Β΄. ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

α) Αίτησις Γιουγκοσλαύων προς συνάντησιν δι' απόδοσιν νεκρών και αιχμαλώτων (25.9.48)

Την 1330 ώραν της 25.9.48 ενεφανίσθησαν εις ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑΝ προ ημετέρου σκοπού 4 Γιουγκοσλαύοι Αξκοί ήτοι 1 Ταγ/ρχης, 1 Λοχαγός και 2 Υπολ/γοί (ων ο 1 εγνώριζε την ελληνικήν, ονομαζόμενος ΜΟΥΣΑΝΩΦ και εζήτησαν παρά του σκοπού Αξ/κον προς συνεννόησιν. Μετέβη προς τούτο ο Ανθ/λγος Νικολαΐδης (του 514 Τάγματος). Εις τούτον ο

Γιουγκοσλαύος Ταγ/ρχης εδήλωσεν ότι είναι αντιπρόσωπος του Γιουγκοσλαυϊκού Στρατού και ότι ζητεί, ει δυνατόν αμέσως συνάντησιν με αντίστοιχον ανώτερον Αξ/κον. Συνεφωνήθη η συνάντησις αυτή να γίνει την 0900 ώραν της επομένης (26.9.48). Προ της αποχωρήσεως ο Γιουγκοσλαύος Ταγ/ρχης υπαγόρευσεν εις τον Ανθ/γόν Νικολαΐδην τα θέματα της συναντήσεως άτινα είχον ως εξής: 1) πρόκειται περί των τραυματιών και εξαφανισθέντων Γιουγκοσλαύων Στρατιωτών 2) η Γιουγκοσλαυική Κυβέρνησις απέστειλεν νόταν περί αποδόσεως των φονευθέντων και αιχμαλωτισθέντων Γιουγκοσλαύων στρατιωτών. 3) Η Ελληνική Κυβέρνησις απήντησεν δι' αντιστοίχου υπ' αρίθμ. 3360/19.9.48 νότας ότι θα αποδοθούν. 4) Ο αντιπρόσωπος του Γιουγκοσλαυϊκού Στρατού επιθυμεί συνέντευξιν ίνα δοθή λύσις επί των ανωτέρω ζητημάτων.

Μετά ταύτα οι Έλληνες και Γιουγκοσλαύοι απεχωρίσθησαν.

Η όλη συζήτησις εγένετο εις φιλικόν τόνον (χειραψίαι, ανταλλαγή σιγαρέττων).

β) Συνάντησις της 26.9.48

Την επομένην 26.9.48 και από της 0905 μέχρι 0940 ώρας εγένετο εις ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑΝ συνάντησις των δύο αντιπροσώπων (Ελληνική αντιπροσωπεία: Ταγ/ρχης Δρανδάκης, Ταγ/ρχης Ζαχαρόπουλος, Υπολ/γος Φραγκοδημητράκης, Ανθ/λγος Νικολαΐδης- Γιουγοσλαυϊκή αντιπροσωπεία: Ταγ/ρχης ΟΣΜΙΤΣ Υπολ/γός ΜΟΥΣΑΝΩΦ - έτεροι 2 Αξ/κοί).

Η Ελληνική αντιπροσωπεία εδήλωσεν εις την Γιουγκοσλαυϊκήν τοιαύτην ότι τας προς συζήτησιν θέματα ανεκοινώθησαν εις τας προϊσταμένας αρχάς και εστάλησαν εις Θεσ/νίκην προς μελέτην, ότι αναμένονται οδηγίαι και ότι αύριον θα έχομεν την απάντησιν.

Η Γιουγκοσλαυϊκή αντιπροσωπεία παρεκάλεσεν όπως η αυριανή απάντησις είναι οριστική επί του θέματος εάν θα αποδοθώσιν ή όχι οι νεκροί και οι τραυματίαι. Επίσης επρότεινεν όπως η αυριανή συνάντησις γίνει εις την μεθόριον παρά την πεδιάδα της ΦΛΩΡΙΝΗΣ. Τέλος συνεφωνήθη όπως η συνάντησις γίνη εις το αυτό σημείον (ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑΣ) την 1400 ώραν (της 27.9.48).

Τόνος συζητήσεως λίαν φιλικός.

γ) Συνάντησις της 27.9.48 (προς διακανονισμόν των λεπτομερειών διά την απόδοσιν των νεκρών).

Η συνάντησις εγένετο και πάλιν επί του τριγωνομετρικού ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΗΛΙΑΣ από της 1335 μέχρι της 1430 ώρας.

Σύνθεσις των εκατέρωθεν αντιπροσωπειών ως η της 26.9.48 Γιουγκοσλ. αντιπροσωπεία ανέμενεν την απάντησιν της Ελληνικής τοιαύτης, σχετικώς με την αίτησιν των περί αποδόσεως των νεκρών τραυματιών και αιχμαλώτων (της μάχης ΚΟΥΤΣΟΥΜΠΕΪ 8.9.48)

Ο Έλλην αντιπρόσωπος εγνώρισεν εις τούτους τα κάτωθι (συμφώνως προς τας οδηγίας Γ΄ΣΣ και ΧΙ Μεραρχίας).

Ι. Ότι οι νεκροί θα αποδοθούν συντασσομένου σχετικού πρωτοκόλλου. Επειδή όμως έχει παρέλθει αρκετόν χρονικόν διάστημα από της ταφής των, απαιτούνται φέρετρα, 17 τον αριθμόν, τα οποία πρέπει να προσκομίσωσιν οι Γιουγκοσλαύοι, να είναι επενδεδυμένα διά λαμαρίνης ή μολύβδου ώστε να είναι υγροστεγή και να είναι ολίγον μεγαλύτερα των ιδικών μας (ων εδόθησαν αι ακριβείς διαστάσεις) ίνα εντός τούτων (των Γιουγκοσλαυϊκών) τοποθετηθούν τα Ελληνικά τοιαύτα με τα πτώματα.

ΙΙ. Ότι οι 3 Γιουγκοσλαύοι αιχμάλωτοι της μάχης ΚΟΥΤΣΟΥΜΠΕΪ (ΝΕΣΟΒΑΝΟΒΙΤΣ ΜΙΛΟΡΑΝΤ, ΤΟΠΛΙΕΚ ΦΡΑΝΙΟ, ΜΠΟΥΣΙΑΤΛΙΤΣ ΑΜΠΤΟΥΛΑ) θα παραδοθώσιν εφ' όσον αποδοθώσιν ημίν οι δύο αιχμάλωτοι οι οποίοι ευρίσκονται εις χείρας των Γιουγκοσλαύων, ήτοι ο Ανθ/λγός Μηχανικού ΠΕΤΡΙΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ αιχμαλωτισθείς την 24.1.48 παρά την 61 πυραμίδα (περιοχή ΕΙΔΟΜΕΝΗΣ) και ο Στρατιώτης ΜΩΥΣΙΑΔΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ, αιχμαλωτισθείς την 8.9.48 παρά την 119 πυραμίδα (ΚΟΥΤΣΟΥΜΠΕΪ). Επίσης ότι ως τόπος ανταλλαγής δύναται να είναι η ΕΙΔΟΜΕΝΗ.

Ο Γιουγκοσλαύος αντιπρόσωπος απήντησεν ότι ευχαριστεί πολύ διά την απόδοσιν των νεκρών και ότι τα φέρετρα θα προσκομισθούν την επομένην (28.9.48) διότι

είναι έτοιμα, και ήσαν έτοιμα διότι η Γιουγκοσλαυϊκή Κυβέρνησις ήτο πεπεισμένη ότι η Ελληνική τοιαύτη θα επραγματοποίη την υπόσχεσίν της, περί αποδόσεως των νεκρών, την δοθείσαν διά της σχετικής διακοινώσεως του Ελληνικού Υπουργείου των Εξωτερικών. Όσον αφορά το ζήτημα των αιχμαλώτων απήντησε ότι δεν έχει σχετικήν εξουσιοδότησιν, αλλά ότι θα αναφέρη αμέσως περί τούτου εις τας προϊσταμένας του Αρχάς. Τέλος παρεκάλεσε την Ελληνικήν αντιπροσωπείαν όπως διαβιβάση τους χαιρετισμούς του εις τους προϊσταμένους της Αξ/κούς.

Κατά την αποχώρησιν των αντιπροσωπειών, ο Γιουγκοσλαύος αντιπρόσωπος (Ταγ/ρχης ΟΣΜΙΤΣ) είπεν ότι ελπίζει ότι όλα τα τυχόν αναφυόμενα εις το μέλλον ζητήματα θα λύωνται ούτω με καλόν τρόπο και με αμοιβαίαν κατανόησιν.

Τόνος συζητήσεως λίαν φιλικός, ως και εις τας προηγούμενας συζητήσεις.

δ) Συνάντησις της 28.9.48

Από της 1130 μέχρι 1330 εις το σημείον (Ν.937837) (800 περίπου μέτρα Β.Α. τριγων. ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑ) εγένετο η συνάντησις διά την παραλαβήν των Γιουγκοσλαυϊκών φερέτρων. (Ελληνική αντιπροσωπεία: Υπολ/γός Φραγκοδημητράκης και είς Στρατιώτης του 70 Τ.Ε. ως διερμηνέως. Γιουγκοσλαυϊκή αντιπροσωπεία: Υπολ/γος Μουσάνωφ ο γνωρίζων την Ελληνικήν, και εις έτερος Υπολ/γος, προφανώς πολιτ. επίτροπος).

Οι Γιουγκοσλαύοι διά τεσσάρων αυτοκινήτων αφιχθέντων εις το ως άνω σημείο τμηματικώς και εντός χρονικού διαστήματος 1½ ώρας (λόγω βλαβών των καθ’ οδόν ως οι Γιουγκοσλαύοι ανέφερον) έφεραν τα 17 φέρετρα.

Ταύτα παρελήφθησαν υπό των ημετέρων και εφορτώθησαν υπό των Γιουγκοσλαύων, εις έν αυτοκίνητον ΤΖΕΪΜΣ το οποίον εισήλθεν εντός του Γιουγκοσλαυϊκού εδάφους εις βάθος 30 μέτρων (διότι τα Γιουγκοσλαυϊκά αυτοκίνητα δεν ηδύναντο να ανέλθουν μέχρι της μεθορίου). Συνεφωνήθη όπως η παράδοσις των νεκρών γίνη την επομένην 29.9.48 και ώραν 14 εις το αυτόν σημείον.

Την 1600 ώραν της αύτης ημέρας οι Γιουγκοσλαύοι ειδοποίησαν τους ημετέρους εις ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑΝ ότι συμφωνούν διά την ανταλλαγήν των αιχμαλώτων και επρότειναν τρία σημεία (ΑΓΙΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ - ΝΕΟΝ ΚΑΥΚΑΣΟΝ - ΕΙΔΟΜΕΝΗΝ) διά να εκλέξωμεν έν εξ αυτών ως τόπο ανταλλαγής. Οι ημέτεροι ανεκοίνωσαν (κατόπιν οδηγιών της 32 Ταξιαρχίας) ότι την επαύριον 29.9.48, κατά την παράδοσιν των νεκρών θα δοθή απάντησις περί του σημείου της εκλογής μας.

ε) Συνάντησις 29.9.48

Λίαν ενωρίς την πρωίαν της 29.9.48 ήρχισε, μερίμνη της 32 Ταξιαρχίας η εκταφή των νεκρών, η εκ νέου σαβάνωσις τούτων και η τοποθέτησις των εντός των Γιουγκοσλαυϊκών φερέτρων. Παρίστατο και ο ιερεύς, ελήφθησαν δε και φωτογραφίαι.

Την 1145 ώραν (ήτοι ενωρίτερον της ορισθείσης) αμφότεραι αι αντιπροσωπείαι ευρίσκοντο εις το συμφωνηθέν σημείον (Ν.937837).

(Ελληνική αντιπροσωπεία: Ταγ/ρχης Δρανδάκης, Υπολ/γός Φραγκοδημητράκης, Ανθυπίατρος Θωμαΐδης, Δεκανεύς Καραμήτσος ως Διερμηνεύς. Γιουγκοσλαυϊκή αντιπροσωπεία: Ταγ/ρχης Όσμιτς Μούχαρεμ, είς Υπολ/γός πιθανώτατα πολιτικός επίτροπος, Υπολ/γος Μουσάνωφ ως διερμηνεύς, Λοχαγός ιατρός Τεοντόροβιτς Μπόζινταρ).

Κατ’ αρχάς εγένετο συζήτησις περί του ακριβούς σημείου και χρόνου της ανταλλαγής και συνεφωνήθη όπως αύτη γίνη την 1400 ώραν επί της δημοσίας οδού Θεσ/νίκης - Ειδομένης εκεί όπου αύτη τέμνει την μεθόριον παρά την Ειδομένην. Είτα ήρξατο η σύνταξης του πρωτοκόλλου εις διπλούν εις Ελληνικήν και εις διπλούν εις Γιουγκοσλαυϊκήν γλώσσαν.

Προέκυψε διαφωνία όταν οι Γιουγκοσλαύοι επέμειναν να αναγραφή επί του πρωτοκόλλου η φράσις: «των κατά λάθος εισελθόντων εντός του Ελληνικού εδάφους» ενώ η Ελληνική αντιπροσωπεία επρότεινε να αναγραφή «των εισελθόντων εντός του Ελληνικού εδάφους». Τέλος εκάστη αντιπροσωπεία ανέγραψεν την ιδίαν της άποψιν.

Εις το τέλος του πρωτοκόλλου των οι Γιουγκοσλαύοι ανέγραψαν την φράσιν: «Θάνατος στο φασισμό, λευτεριά στον λαό» ισχυρισθέντες ότι διά Νόμου υποχρεούνται προς τούτον προκειμένου περί επισήμων εγγράφων και ότι δεν δύνανται να πράξωσι άλλως.

Εν το μεταξύ αφίχθησαν τα δύο αυτοκίνητα ΤΖΕΗΜΣ τα κομίζοντα τους νεκρούς.

Άμα τη ενάρξει της καταβιβάσεως των φερέτρων, Ελληνική Διμοιρία αφιχθείσα προς τούτον παρουσίασε όπλα.

Είτα τα φέρετρα παρετάχθησαν εις απόστασιν 10 μέτρων από της μεθορίου, εντός του Ελληνικού εδάφους, ίνα ψαλή τρισάγιον υπό του Στρατ. ιερέως της Μεραρχίας.

Οι Γιουγκοσλαύοι απεποιήθησαν συμμετοχήν εις την θρησκευτικήν τελετήν (Ο Γιουγκοσλαύος Ταγ/ρχης εδήλωσεν εις τον Έλληνα Ταγ/ρχην ότι αυτοί θα αποδώσουν τιμάς εις τους νεκρούς των αφού τους παραλάβουν, συγχρόνως όμως ο Υπολ/γος πολιτικός επίτροπος έλεγεν εις τον Υπολ/γόν Φραγκοδημητράκη ότι αυτοί δεν έχουν θρησκεία).

Κατά την διάρκεια της θρησκευτικής τελετής ο Στρατιώτης φωτογράφος της Μεραρχίας ητοιμάζετο να πάρει φωτογραφίας, ο Γιουγκοσλαύος Υπολ/γός όμως του είπε ότι απαγορεύεται να φωτογραφίση την δική του πλευρά, δηλ. του Γιουγκοσλαβικού εδάφους.

Περατωθείσης της τελετής επηκολούθησεν η αναγραφή αύξοντος αριθμού επί εκάστου φερέτρου και η αναγνώρισις του είδους των τραυμάτων εκάστου πτώματος, συνετάγη δε σχετικόν παράρτημα πρωτοκόλλου.

Η Ελληνική αντιπροσωπεία επέμεινε να αναγραφή και ανεγράφη (συμφώνως προς τας οδηγία της Μεραρχίας) ότι ο «Έλλην ιατρός πιστοποιεί ότι τα πτώματα ουδεμίαν κάκωσιν πλην των πολεμικών τραυμάτων φέρουν και ότι ο θάνατος προήλθεν εξ αιτίας των τραυμάτων τούτων», οι Γιουγκοσλαύοι όμως προσέθεσαν ότι ο «Γιουγκοσλαύος ιατρός δεν δύναται να πιστοποιήση τα ανωτέρω, διότι διά να κάμη τούτο χρειάζεται λεπτομερής νεκροψία και αυτοψία, η οποία δεν δύναται να γίνει ενταύθα, διότι δεν έχει τα απαιτούμενα μέσα».

Τέλος της συναντήσεως και αποχώρησις των αντιπροσωπειών την 1430 ώραν.

Και κατά την συνάντησιν αυτήν επεκράτησεν πνεύμα φιλικόν.

στ) <u>Συνάντησις της 1.10.48 (ανταλλαγή των αιχμαλώτων).</u>

<u>Χρόνος - Τόπος</u>: Ώρα 1500 εις σημείον (Ζ.550000) παρά την 61 πυραμίδα ΕΙΔΟΜΕΝΗ).

<u>Αντιπροσωπείαι</u>: Ελληνική: Ταγ/ρχης Δρανδάκης, Ανθ/λγος Φωτόπουλος, Δεκ. Καραμήτσος διερμηνεύς. Γιουγκοσλαυϊκή: Ταγ/ρχης ΟΣΜΙΤΣ, Υπολ/γος ΚΟΣΤΩΦ διερμηνεύς.

Η Ελληνική αντιπροσωπεία αφίχθη εις το σημείον (Ζ.550000) την 1230 ώραν. Προσεπάθησεν κατ' αρχάς να έλθη εις συνεννόησιν μετά εκεί ευρισκόμενου Γιουγκοσλαύου Υπαξ/κου όστις επί κεφαλής μικρού συνεργείου ηχολείτο εις την βελτίωσιν του εκεί υπαρχόντος συρματοπλέγματος.

Τούτο επετεύχθη μετά πολλού κόπου, (διότι ο Υπαξ/κός ούτος απεποιείτο πάσαν συζήτησιν) και αφού επεδείχθη εις τούτον είς εκ των Γιουγκοσλαύων αιχμαλώτων εις ον και ωμίλησεν.

Τότε πεισθείς ότι πράγματι πρόκειται περί ανταλλαγής αιχμαλώτων ειδοποίησεν τον προϊστάμενόν του Ανθ/γον όστις και ειδοποίησεν εις ΓΕΥΓΕΛΗΝ περί αφίξεως της Ελληνικής αντιπροσωπείας και ότι η ανταλλαγή θα γίνη ολίγον δυτικότερον επί παρακείμενου υψώματος (όπου δεν υπήρχε συρματόπλεγμα).

Την 1500 ώραν (Ελλάδος ήτοι 1400 Γιουγκοσλ.) έν αυτοκίνητον εφάνη εξερχόμενον της ΓΕΥΓΕΛΗΣ με κατεύθυνσιν προς το σημείον Ζ(550000). Εστάθμευσεν εις απόστασιν 150μ. περίπου από των συνόρων και εξ αυτού εξήλθον ο Ταγ/ρχης ΟΣΜΙΤΣ και είς Υπολ/γος (ΚΟΣΤΩΦ γνωρίζων την Ελληνικήν).

Μετά τους τυπικούς χαιρετισμούς ηρώτησαν την Ελληνική αντιπροσωπείαν διότι δεν μετέβη εις τον δημόσιον δρόμον από το άλλο μέρος του Αξιού (δεικνύοντες συγχρόνως προς την κατεύθυνσιν ΕΥΖΩΝΩΝ) ως είχεν συμφωνηθή και όπου ούτοι είχον αφιχθή και ανέμενον από της 1000 ώρας.

Ο Έλλην αντιπρόσωπος απήντησεν ότι είχε συμφωνηθή διά το σημείον όπου ευρίσκονται τώρα αι αντιπροσωπείαι δηλαδή εις την ΕΙΔΟΜΕΝΗΝ και ότι εκεί όπου αυτοί μετάβησαν είναι η περιοχή ΕΥΖΩΝΩΝ.

Τότε η Γιουγκοσλαυϊκή αντιπροσωπεία παρεδέχθη ότι δεν είχε δίκαιον και ότι πράγματι το συμφωνηθέν σημείον ήτο εκεί όπου εγένετο η συνάντησις.

Είτα ήρξατο η σύνταξις του πρωτοκόλλου.

Η Γιουγκοσλαυϊκή αντιπροσωπεία επέμενε να αναγραφώσι οι τόποι όπου συνελήφθησαν οι αιχμάλωτοι αμφοτέρων των χωρών, ενώ η Ελληνική αντιπροσωπεία επρότεινε να αναγραφωσιν μόνον τα ονόματα των ανταλλασσομένων αιχμαλώτων.

Προεκλήθη μεγάλη διαφωνία και συζήτησις πλέον των 3/4 της ώρας διά το ζήτημα τούτο. Η διαφωνία αφορούσε ιδίως τον Στρατιώτην ΜΩΥΣΙΑΔΗΝ διά τον οποίον ο Γιουγκοσλαύος Ταγ/ρχης ανέφερεν ότι είναι βέβαιος, τόσο εκ της εξετάσεώς του, όσον και εξ άλλων πληροφοριών, ότι συνελήφθη εντός του Γιουγκοσλαυϊκού εδάφους, επρότεινε δε όπως κληθή αμέσως και εξετασθή υπό της Ελληνικής αντιπροσωπείας διά να βεβαιωθή αύτη ότι πράγματι συνελήφθη εντός Γιουγκοσλαυϊκού εδάφους. Ο Έλλην Ταγματάρχης δεν εδέχθη τούτο διότι εφοβήθη ότι ο Στρατιώτης πιεσθείς ή και πεισθείς θα εβεβαίωνεν ότι ο Γιουγκοσλαύος Ταγματάρχης έλεγεν.

Τέλος συνεφωνήθει να αναγραφεί:

ι) Διά τους 3 Γιουγκοσλαύους αιχμαλώτους ότι συνελήφθησαν εντός Ελληνικού εδάφους την 8.9.48 εις την περιοχήν ΚΟΥΤΣΟΥΜΠΕΪ

ιι) Διά τον Ανθ/γόν ΠΕΤΡΙΤΣΗΝ ότι συνελήφθη την 24.1.48 παρά την 61 πυραμίδα (περιοχής ΕΙΔΟΜΕΝΗΣ) εντός του Γιουγκοσλαβικού εδάφους ολίγα μέτρα από της μεθορίου (ως και πράγματι είχεν συμβή και το οποίον είχεν παραδεχθή η Ελληνική Κυβέρνησις κατά την σχετικήν διακοίνωσιν της προς την Γιουγκοσλαυϊκήν τοιαύτην).

ιιι) Διά τον Στρατιώτην ΜΩΥΣΙΑΔΗΝ ότι ηχμαλωτίσθη την 8.9.48 παρά την 119 πυραμίδα ΚΟΥΤΣΟΥΜΠΕΙ και ότι η Γιουγκοσλαυϊκή αντιπροσωπεία δηλώνει περί τούτου ότι ηχμαλωτίσθη εντός του Γιουγκοσλαυϊκού εδάφους και εις απόστασιν 200μ. από της μεθορίου.

Συνετάχθη ούτω το πρωτόκολλον και είτα εγένετο η ανταλλαγή των αιχμαλώτων.

Ο Ανθ/γος ΠΕΤΡΙΤΣΗΣ ευρίσκετο εις οικτράν κατάστασιν, σκελετός τελείως εξηντλημένος δεν ηδύνατο όχι μόνον να βαδίσει αλλ' ούδε και να σταθή όρθιος. Υπεβαστάζετο υπό ενός Γιουγκοσλαύου Στρατιώτου και του ανταλλασσομένου Στρατιώτου ΜΩΥΣΙΑΔΟΥ (Η εξάντλησις του οφείλετο, ως εξηκριβώθη, εις τον επί οκτάμηνον υποσητισμόν του).

Ο Γιουγκοσλαύος Ταγ/ρχης ερωτηθείς διά την κατάστασιν του Ανθ/γου απήντησεν ότι, ως και προηγουμένως είχεν αναφέρει ο Ανθγός Πετρίτσης του μη καλού φαγητού το οποίον είχεν λάβη την προτεραίαν είχεν διαταραχάς εις το στομάχι του και ότι την κατάστασιν αυτήν επεδείνωσεν το πολύωρον ταξείδιον.

Πράγματι ο Γιουγκοσλαύος Ταγ/ρχης κατά την σύνταξιν του πρωτοκόλλου και προτού εμφανισθή ο ΠΕΤΡΙΤΣΗΣ, ανέφερεν εις την Ελληνικήν αντιπροσωπεία ότι είναι ελαφρώς ασθενής λόγω πολυφαγίας και ότι τούτο ως και το ταξείδον επέφερον εις τούτον εμετούς, είχεν όμως αποφύγει να περιγράψη την πραγματικήν του κατάστασιν.

Η αντίθεσις μεταξύ του ΠΕΤΡΙΤΣΗ και των 3 Γιουγκοσλαύων αιχμαλώτων, οίτινες παρεδόθησαν εν πλήρει υγεία, ήτο καταφανέστατη.

Τέλος αι αντιπροσωπείαι απεχώρησαν την 1700 ώραν.

Η συνάντησις αύτη δεν εγένετο εις τον φιλικόν τόνον των προηγούμενων συναντήσεων.

Η Ελληνική αντιπροσωπεία επιβάσα, μετά των ανταλλαγέντων αιχμαλώτων, του αυτοκινήτου της ανεχώρησεν διά Θεσ/νίκην.

Κατά την διέλευσιν εκ της ΕΙΔΟΜΕΝΗΣ οι κάτοικοι αυτής, οι οποίοι είχον συγκεντρωθή επεδαψίλευσαν μεγάλας περιποιήσεις εις τον ΠΕΤΡΙΤΣΗΝ, τον οποίον

εγνώριζον εκ της εις την περιοχήν των υπηρεσίας του και κατεφέροντο δριμύτατα κατά των Γιουγκοσλαύων διά την εξ αιτίας αυτών εξάντλησίν του.

Κατά την άφιξιν της αντιπροσωπείας εις Θεσ/νίκην ο Ανθ/γος ΠΕΤΡΙΤΣΗΣ ωδηγήθη κατ' ευθείαν εις το 403 Στρατιωτικόν Νοσοκομείον.

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΕΠΙ ΣΥΜΜΟΡΙΤΩΝ

Ως λεπτομερής περιγραφή εις συννημένον τη Διαταγή επιχειρήσεως Μεραρχίας Δελτίον Πληροφοριών εις σελίδα 16.-

9.- ΕΠΙΔΙΩΞΙΣ ΣΥΜΜΟΡΙΤΩΝ διά του ΝΑΡΚΟΠΟΛΕΜΟΥ και των ομάδων σαμποτέρ εις τα μετόπισθεν.-

-Να επιφέρουν απωλείας

-Να παρακωλύσουν τους αιφιδιασμούς

-Να επιδείξουν παρουσίαν εις τους κατοίκους της περιοχής τους αναθαρρήσαντες εκ των επιτυχιών του Στρατού.-

-Να επιβάλλουν απόσυρσιν ημετέρων δυνάμεων, εκ της προωθημένης διατάξεως, διά τα μετόπισθεν και ούτως ανακούφισιν των συμμοριτών, ει δε δυνατόν και την εξ ολοκλήρου εγκατάλειψιν της προωθημένης διατάξεως πριν της επελεύσεως του χειμώνος και της τελείας περισυλλογής των σιτηρών και ειδών διατροφής των συμμοριτών από τους καλλιεργήσιμους και πρότερον ελεγχομένους υπό των συμμοριτών αγρούς, αποβλέποντες εις το ότι ο Στρατός θα αποσυρθή αργότερα εις τα όρια της χειμερινής του εδραιώσεως.

10.- ΣΤΑΣΙΣ ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΥΩΝ

-Απολύτως εχθρικής προς ημάς, εις βαθμόν προκλητικότητος.

-Επεχείρησαν την μοιραίαν δι' αυτούς επίθεσιν της 8ης Σεπτεμβρίου επί Κουτσούμπεη.- Το οδυνηρόν δι' αυτούς μάθημα το δοθέν από τα ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΟΠΛΑ υπήρξε η τροχοπέδη πιθανόν ΓΕΝΙΚΩΤΕΡΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ των ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΒΩΝ.-

-Η προς στιγμήν νομισθείσα από τινάς φιλική και ευπροσήγορος στάσις των ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΥΩΝ κατά τας συναντήσεις εις ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ, διά την απόδοσιν των νεκρών των, υπήρξε τεχνιτόν κατασκεύασμα και καθαρώς Ιησουϊτισμός. Τούτο δε διότι δεν επίστευον ότι εις την τόσην επιδειχθείσαν αχαριστίαν και βδελυγμίαν εκ μέρους των θα εύρισκον μεγαλοψυχίαν και ανώτερον πολιτισμόν εις ημάς.-

-Ευθύς όμως ως παρήλθε και το ζήτημα της αποδόσεως και των αιχμαλώτων των απέρριψαν και πάλιν το προσωπείον και την λεοντήν διά να εφανισθώσι με την πραγματικήν των μορφήν, του άρπαγος, του αδιαντρόπου και του απολιτίστου.-

-Του διά βία απαχθέντος εφ. Δοκίμου Αξ/κου του Μηχανικού ΠΕΤΡΙΤΣΗ από ΕΙΔΟΜΕΝΗΣ, απέδωσαν την σκιάν και ούχι τον άνθρωπον. Σκελετός, ράκος και υποβασταζόμενος μας παρεδόθη, εξαχθείς εκ των υπογείων των φυλακών της ΟΖΝΑ.

-Παρέσχον άσυλον εις τους διαφυγόντας την ημετέραν δίωξιν συμμορίτας. Επέστρεψαν την επ' εδάφους των εγκατάστασιν όλμων των συμμοριτών, εξ ου και έβαλλον κατά των επιχειρούντων ημετέρων τμημάτων.

-Εγένοντο οι χορηγηταί εφοδίων και ιδία πυρομαχικών εις τους συμμορίτας. Εδέχοντο την διακομιδήν τραυματιών των συμμοριτών εντός του εδάφους των.

Και εν συμπεράσματι υπήρξαν και εξακολουθητικώς είναι οι ρυθμισταί της καθ' όλου συμμοριακής ενεργείας.-

-Δεν εβράδυναν να ανανεώσωσι τας προκλήσεις των, επιζητούντες δημιουργίαν επεισοδίου.-

Μετά περίσσης θρασύτητος ηξίωσαν όπως μη χρησιμοποιώμεν όδευσιν εντός του εδάφους μας, εγγύς των συνόρων, ισχυριζόμενοι ότι είναι ΣΕΡΒΙΚΟΝ έδαφος. Καίτοι δε τοις επεδείχθη τοπογραφικός και διαγραμματικός επίσημος χάρτης της μεθορίου, υπογραφόμενος και υπό Σέρβου Στρατηγού, όπου πλέον εμφανώς η όδευσις διέρχεται δι' Ελληνικού εδάφους, δεν παρεδέχθησαν τούτο.-

-Αποτελούν ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΟΝ ΚΡΑΤΟΣ, εις το οποίον η βία, η νοθεία και το έγκλημα, είναι τα χαρακτηριστικά γνωρίσματά του. Οι αυτόμολοι οπλίται Γιουγκοσλαύοι είναι οι αψευδείς μάρτυρες του μαρτυρίου του ΤΙΤΟ και της ΚΟΜΙΝΦΟΡΜ.-

-Διοικεί η αθεϊστική και αμόρφωτος κομμουνιστική μειοψηφία. Κατά την παράδοσιν των νεκρών των του ΚΟΥΤΣΟΥΜΠΕΗ και την απόδοσιν θρησκευτικών τιμών εκ μέρους μας, δεν ηθέλησαν συμμετοχήν διότι δεν πιστεύουν ως εδήλωσαν οι αντιπρόσωποί των εις θρησκείαν. Κατά την υπογραφήν των πρωτοκόλλων επέμενον εις την αναγραφήν ως επίλογου της συνηθισμένης φράσεως των ανθρώπων του ψεύδους «ΘΑΝΑΤΟΣ ΣΤΟΥΣ ΦΑΣΙΣΤΕΣ, ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΣΤΟΝ ΛΑΟ» πράγμα όπερ αποτελεί υποχρέωσιν να τίθεται επί παντός δημοσίου εγγράφου.-

-Εν συμπεράσματι, κατ' ουδέν ήλλαξε η εχθρική στάσις των Γιουγκοσλαύων απέναντί μας, εκ της διενέξεως ΤΙΤΟ - ΚΟΜΙΝΦΟΡΜ.-

11.- ΜΕΓΕΘΟΣ ΕΠΕΝΕΧΘΕΙΣΩΝ ΑΠΩΛΕΙΩΝ και ΖΗΜΙΩΝ εις τους συμμορίτας.

ΥΛΙΚΑ

(α) Εις Προσωπικόν:

Νεκροί	:	157
Τραυματίαι	: υπολογίζονται τουλάχιστον	200
Συλληφθέντες - παραδοθέντες (45 συν 73)		118
	Σύνολον	465

(β) Εις στελέχη: (Στρατιωτικοί - Πολιτικοί).

Νεκροί: 22, ως η επισυναπτόμενη εις την έκθεσιν ονομαστική κατάστασις.-
Τραυματίαι : 10, ως η ονομαστική κατάστασις
Παραδοθέντες: 2 (ΧΑΛΚΙΔΗΣ ή ΣΑΒΒΑΣ πολιτικός και ΒΛΑΧΑΤΣΟΣ Διμοιρίτης, εκ ΜΠΟΥΛΚΕΣ προερχόμενοι αμφότεροι).

(γ) Εις οπλισμόν:

Απεστερήθησαν εν ενεργεία και διαθεσίμου οπλισμού ως πίναξ κυριευθέντος οπλισμού συμμοριτών σελ. 92

(δ) Εις εφόδια

Αποστερήθησαν σημαντικών ποσοτήτων.
Εις σιτηρά, δημητριακά και λοιπά εφόδια.
Περισυνελλέγη ο καρπός των καλλιεργημένων αγρών.

(ε) Εις εγκαταστάσεις και χώρους διαβιώσεως:

Κατεστράφησαν όλαι. Αποθήκαι - καλύβαι - Αναρρωτήρια - Σταύλοι - οικήματα κ.λ.π.

51

Ελληνική Βασιλική Χωροφυλακή
Ανωτέρα Δ.Χ. Θεσσαλίας
Γραφείον Δημοσίας Ασφαλείας
Αριθ. Πρωτ. 7/48/240

Λάρισα 24 Αυγούστου 1948
Προς
Το Β΄ΣΣ
Γραφείον Α1.
ΕΝΤΑΥΘΑ

«Περί των γεγονότων Τρικάλων».-

Λαμβάνω την τιμήν, να υποβάλω προσηρτημένως εν αντιγράφω την υπ' αριθ. 29/2/73 σημερινήν τηλεγραφικήν αναφοράν της Δ.Χ. Τρικάλων περί των λαβόντων χώραν γεγονότων εν τη πόλει Τρικάλων κατά την παρελθούσαν νύκτα με την παράκλησιν όπως λάβητε γνώσιν.-

Ο
Ανώτερος Διοικητής
Τ.Υ.
Μαντούβαλος Μιχ.
Συντ/ρχης

ΕΝΤΥΠΟΝ ΣΗΜΑΤΟΣ

ΑΠΟ Δ.Χ. Τρικάλων 24-8-48 13.30
ΠΡΟΣ ΑΔΧ Θεσσαλίας - Λάρισαν

Αριθ. Πρωτ. 29/2/73. Νύκτα 23ης προς 24ην τρέχοντος ώραν 23.45 100μελής περίπου συμμορία εξ ων 80 δολιοφθορείς και υπόλοιποι ελεύθεροι σκοπευταί εισέδυσαν καθ' ομάδας εκ Β.Α. πλευράς της πόλεως Τρικάλων και ανετίναξαν τηλεφωνικόν Κέντρον, επυρπόλησαν δε, Τυπογραφία εφημερίδας Θάρρος, υφαντουργείον Τεγοπούλου Νικολάου, Αλευρόμυλον αδελφών Βουΐλα, Ιατρείον Χαιροπούλου, οικίας Πάτσα και Στεργίου και Τυροκομείον Ντίνα. Εκ μεταδόσεως πυρός απετεφρώθη μερικώς και αποθήκη εφοδιασμού. Απήγαγον 26 άτομα εξ ων 2 νεάνιδας. Εφονεύθη υπό συμμοριτών είς ιδιώτης και εξ αδεσπότων σφαιρών μία παιδίσκη. Ετραυματίσθηκαν κατά την μάχην σοβαρώς 2 και ελαφρώς 12 ιδιώται και ελαφρώς ο αδειούχος Υπεν/ρχης της Δ.Χ. Μαγνησίας Βαβρίτσας Ευθύμιος του Δημητρίου. Εκ των ενόπλων δυνάμεων ουδεμία απώλεια. Εκ των συμμοριτών εφονεύθη μία συμμορίτισσα, ετραυματίσθησαν 2 και 11 συμμορίται, άπαντες παραληφθέντες υπό συμμο-ριτών. 200 εισέτι συμμορίται εισβάλοντες ακρέα σημεία Πόλεως υπεράσπιζον δολιοφθορείς διά πυρών. Έτεροι συμμορίται έβαλον εξωτερικώς κατά φυλακίων. Συμμορίται απεχώρησαν συνεπεία δράσεως τεθωρακισμένων ώρα 5ην πρωϊνήν συνεχιζομένης διώξεώς των προς Ζούλιανην, Παλαιόπυργον. Συμμορίται ανήκον έφιππον συγκρότημα Γαζή. Ταυτοχρόνως έτερα συμμορία ακαθορίστου αριθμού εισβάλουσα χωρίον Μεγαλοχώριον απήγαγε περί τα 15

άτομα καθ’ ην χρόνον μικρά δύναμις Σταθμού ενήδρευεν έξωθι χωρίου. Έτεραι λεπτομέρειαι ελείπουσι. Ανωτέρας ανενήχθημεν.-

Διοκητής Διοικήσεως
Μανούκας

Ακριβές αντίγραφον
Λάρισα τη 24-8-48
Το Γραφείον Ασφαλείας
Τ.Σ.Υ.

52

ΘΕΜΑ Ενέργειαι περιοχών ΚΟΡΩΝΑΣ 31 Μ. Ταξιαρχία/Α.Π.7061/ΑΙ
ΠΡΟΣ Γ΄ΣΣ /ΑΙ

Σχετική Α.Π. 247ΙΙ/14-8-48 Δ/γή Γ΄ΣΣ/ΑΙ-

Προς εξακρίβωσιν αν τα Γιουγκοσλαυϊκά τμήματα θα παρέχωσιν ή ου εις τους συμμορίτας ενίσχυσιν δεν αρκεί απλώς επιθετική αναγνώρισις κατόπιν των οργανώσεων και ναρκοθετήσεων οίτινες συνεπληρώθησαν καθ' όσον.

Ως γνωστόν από όλας τας προηγουμένας επιχειρήσεις η εκ του Γιουγκοσλαυϊκού εδάφους χρησιμοποίησις επισημασμένων βολών όλμου και λοιπαί εκ του εδάφους τούτου κινήσεις εκδηλούται ευθύς μετά την κατάληψιν του υψώματος 285 προ του οποίου όμως έχουσι οργανωθή οχυρώσεις και ναρκοπέδια.-

Συνεπώς θα χρειασθή διά να προκληθή τοιαύτη επέμβασις ισχυρά επίθεσις καταλήψεως του υψώματος 285 και όχι αναγνώρισις.-

1) Η τοιαύτη επιχείρησις ήθελε προκαλέση ενδεχομένως ενισχύσεις των συμμοριτών εκ ΜΠΕΛΛΕΣ επί ζημία της τελικής επιχειρήσεως.-

Συνεπώς είναι προτιμότερον να γίνει απ' ευθείας η τελική επίθεσις.

2) Εάν αποφασισθή τελική επιχείρησις αποφασιστική προς εκκαθάρισιν της εξεχούσης της ΚΟΡΩΝΑΣ και εδραίωσιν επ' αυτής τίθενται δε υπ' όψιν υμών αι κάτωθι προϋποθέσεις οργανώσεως τοιαύτης επιθέσεως κατά την γνώμην μου.

1) Διά νυκτερινής επιχειρήσεως την Χ-1 να καταληφθώσι τα υψώματα 539 και 467 με δυνατότητα από της εω της Χ ημέρας να συνεχισθή ισχυρά επίθεσις κατά 625 διατηρουμένων διά Διλοχίας 539 και 467.

1) Απαιτουμένη δύναμις πλήρες Τάγμα Πεζικού.

2) Από της εω Χ ημέρας επίθεσις εν τη κατευθύνσει 304 - ανώνυμον 688 - 018 - ΚΟΡΩΝΑ - εκκαθάρισις υψ. 285 και είτα προς ερείπια ΔΕΒΕΖΕΛΙ και αυχήν μεταξύ 625 και 361.-

Δύναμις Διλοχίας και άρματα μάχης.

3) Από της εω Χ ημέρας επίθεσις εις τας κατευθύνσεις

α) ΕΥΖΩΝΟΙ ύψωμα 645,992 ερείπια ΔΑΟΥΤΛΙ - Κορυφογραμμή προς ύψωμα 361 δύναμις Ουλαμός Τεθωρακισμένων συν Διμοιρία.

β) ΕΡΕΣΕΛΙ υψ. 258 - υψ. 285 απο Δυσμών εν συνδυασμώ με επίθεσιν αρμάτων από ΚΟΡΩΝΑΣ προς υψ. 285. Δύναμις Ουλαμός συν Λόχος μείον Διμοιρία.

Προτιμότερον θα ήτο επί εκάστης των κατευθύνσεων α) και β) να διετίθετο πλήρης Λόχος λόγω γειτνιάσεως προς τα Σύνορα και απροβλέπτων κινήσεων.-

4) Η εδραίωσις θα απαιτήση πλήρες Τάγμα.-

5) Πυρ/κόν.

Να διατηθή τουλάχιστον Πυρ/χία.-

6) Χρόνος κατάλληλος διά νυκτερινήν ενέργειαν η 9 Σεπτεμβρίου οπότε θα έχωμεν πρώτον τέταρτον σελήνης.

7) Η Ταξιαρχία εκ των οργανικών δυνάμεών της δύναται να διαθέση μόνον τρεις Λόχους.

Υπάρχει εις Κιλκίς και είς Λόχος 557.-
Επίσης εις Κιλκίς υπάρχει μόνον 1 Ουλαμός Πυρ/κού.-
Απαραίτητος η διάθεσις εις Ταξιαρχίαν διά την επιχείρησιν έξ (6) Συνεργείων Ναρκαλλιευτών (Μηχανήματα και προσωπικόν).-

ΠΑΝΤΕΛΙΔΗΣ ΜΕΝΕΛΑΟΣ
Ταξίαρχος
Διοικητής 31ης Μ.Ταξιαρχίας

Διά την ακρίβειαν
Το Α1 Γραφείον
Τ.Σ.Υ.

53

ΘΕΜΑ : ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ "ΛΑΜΠΡΟΣ" ΑΚΡΩΣ ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
ΠΡΟΣ : 45-73-33-61-53 Ταξ/ΑΙ XV ΜΕΡΑΡΧΙΑ/ΑΑΠ.4008/Α1
ΔΠΜ,494 Τ.Δ.,713 Λ.Μ., ΣΤΓ 917 τη 24/8/48
104 ΣΠΠ,142 ΜΟΠ
ΚΟΙΝ : ΤΣ/ Β΄ ΣΣ, Ι Μερ/Α1-Α.Α.
Α2 Γραφ. - Κ.Α.

ΧΑΡΤΑΙ ΦΛΩΡΙΝΗΣ - ΚΟΡΥΤΣΑΣ 1:100.000

1.- ΕΧΘΡΟΣ

Ως συνημμένον δελτίον πληροφοριών και σχεδιάγραμμα.

2.- ΦΙΛΙΑΙ ΔΥΝΑΜΕΙΣ

- 46 Ταξιαρχία (τρία τάγματα και το 519 της 33 Ταξιαρχίας)
- 73 Ταξιαρχία (τρία τάγματα)
- 53 Ταξιαρχία (τρία τάγματα)
- 33 Ταξιαρχία (δύο τάγματα)
- 61 Ταξιαρχία (διατεθήσεται βραδύτερον)
- 713 Λ. Μηχανικού
- 580 Λ. Πολ/λων
- Τρεις ουλαμοί θωρακισμένων
- 104 ΣΠΠ (2 Μοίραι)
- 151 ΜΜΠ μείον πυρ/χία
- 142 ΜΟΠ
- Πυρ/χία 101 ΣΠΠ ΦΛΩΡΙΝΗΣ
- Πυρ/χία 102 ΣΠΠ ΧΙΟΝΝΑΤΟΥ

3.- ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΜΕΡΑΡΧΙΑΣ

Εκκαθάρισις περιοχής ΒΙΤΣΙ και εξερεύνησις καταληφθησομένης περιοχής.

4.- ΓΕΙΤΟΝΙΚΑΙ

Η XI Μεραρχία θα ενεργήση ταυτοχρόνως προς εκκαθάρισιν ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ και απαγόρευσιν επικοινωνίας συμμοριτών από ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ προς ΒΙΤΣΙ.

5.- ΠΡΟΘΕΣΙΣ

Ενέργεια εις δύο φάσεις:
Πρώτη φάσις:
Κατάληψις του ορεινού όγκου ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ (Ν.335522) - ΜΠΟΥΤΣΙ (Ν.360560) προς αποκοπήν επικοινωνιών συμμοριακών δυνάμεων μετά της Αλβανίας και δημιουργίαν ευνοϊκών βάσεων διά ενέργειαν προς βορράν. Ταυτοχρόνως κατάληψις της περιοχής ΒΙΤΣΙ (Ν.5755) - ΚΟΥΛΑ (Ν.555588) - ΓΚΛΑΒΑΤΑ (Ν.5757) - ΜΑΝΙΤΟΡΕΤΣ (Ν.5254) προς δημιουργίαν βάσεων διά περαιτέρω ενέργειαν προς βορράν.

Δευτέρα φάσις:

Συνέχισις περαιτέρω ενεργειών προς ολοκλήρωσιν εκκαθαρίσεως ΒΙΤΣΙ διά ενεργείας και από της κατευθύνσεως ΦΛΩΡΙΝΗΣ προς Δυσμάς και εκ των δημιουργηθεισών ανωτέρω ευνοϊκών βάσεων. Μετά την πλήρη εκκαθάρισιν εδραίωσις επί ζωτικών σημείων τούτου διά των απαραιτήτων δυνάμεων και μέσων προς εξερεύνησιν της περιοχής και απαγόρευσιν πάσης επικοινωνίας μετά των ομόρων κρατών, συμφώνως ειδική μεταγενεστέρα διαταγή.

6.- ΜΕΘΟΔΟΣ

Αποστολαί Ταξιαρχιών:

(α) 45 Ταξιαρχία: θα επιτεθή εν τη γενική κατευθύνσει ΦΛΑΤΣΑΤΑ - υψοδ. 1030 (Ν.3046) - ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ - τριγων. ΜΠΟΥΤΣΙ.

Μετά την κατάληψιν τούτου και εξασφάλισιν βάσεως περαιτέρω προς βορράν ενεργείας να απαγορεύση διείσδυσιν συμμοριακών δυνάμεων δυτικώς της γραμμής ΦΛΑΤΣΑΤΑ - ΚΡΟΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗ (Ν.3255) χρησιμο-ποιούσα προς τούτο το 619 Τ.Π.

Ιδιαιτέρα σημασία εις ΦΛΑΤΣΑΤΑ - ΙΕΡΟΠΗΓΗ - ΣΑΜΟΒΙΤΣΑ ΓΚΡΕΚΑ.

Μετά τούτο, θα είναι ετοίμη να συνεχίση την επιθετικήν αυτής ενέργειαν εν τη γενική κατευθύνσει ΒΑΡΜΠΑ (Ν.3660) - ΣΦΗΚΑ (Ν.3863) και Β.Α.

(β) 73 Ταξιαρχία: θα επιτεθή εν τη γενική κατευθύνσει ΚΟΡΟΜΗΛΙΑ (Ν.390435) - ΟΡΛΟΒΟ (Ν.375500) - ΡΑΜΠΑΤΙΝΑ (Ν.3763) - ΜΠΟΥΤΣΙ (Ν.3656), διά να εξασφαλίση ούτω την κάλυψιν του κόμβου ΜΠΟΥΤΣΙ - ΓΙΑΝΑΤΑ (Ν.4156) .... επί του ΑΛΙΑΚΜΟΝΟΣ.

Να είναι ετοίμη μετά τούτο να συνεχίση την επιθετικήν της ενέργειαν εν τη κατευθύνσει ΜΠΑΡΟ (Ν.4357) - ΒΕΤΡΙΛΑ (Ν.4360) - υψοδ. 1679 (Ν.445640) - ΠΙΣΩΔΕΡΙ (Ν.4771).

(γ) 53 Ταξιαρχία: Να επιτεθή εν τη γενική κατευθύνσει ΠΟΛΥΚΕΡΑΣΟΣ (Ν.5549) - ΒΙΤΣΙ - ΔΕΡΒΕΝ (Ν.5365) προς εξασφάλισν ούτω της καταλήψεως της περιοχής ΒΙΤΣΙ - ΠΛΑΤΥ (Ν.5559) - ΓΚΑΒΑΤΑ (Ν.5757) και δημιουργίαν ευνοϊκών συνθηκών διά περαιτέρω προσπάθειαν προς Β.Δ.

Εις περίπτωσιν ευνοϊκών συνθηκών να ωθηθή αποφασιστικώς διά του δεξιού της μέχρι του κόμβου ΚΟΥΚΟΥΛΟΥΡΙΑ (Ν.6165).

(δ) 33 Ταξιαρχία: Διά των διαθεσίμων δυνάμεών της εξασφαλίζουσα κατοχήν ΔΕΡΒΕΝ να ενεργήση διά δυνάμεως δύο λόχων τουλάχιστον προς ΠΛΑΤΥ προς διευκόλυνσιν ούτω της προσπαθείας της 53 Ταξιαρχίας.

Διά των τμημάτων ΝΥΜΦΑΙΟΥ - ΚΛΕΙΣΟΥΡΑΣ θα ενεργήση μέχρι ΓΚΟΛΙΝΑΣ (Ν.5752) διευκολύνουσα ούτω ενέργειαν προς βορράν της 53 Ταξιαρχίας. Από της συνενώσεως των τμημάτων αυτών με την 53 Ταξιαρχίαν τούτα υπαχθήσονται τακτικώς υπό ταύτην με εντολήν την δι' αυτών εξασφάλισιν της κατοχής του υψώματος ΓΚΟΛΙΝΑ διά της διαβάσεως ΚΛΕΙΣΟΥΡΑΣ.

7.- ΠΥΡΟΒΟΛΙΚΟΝ

(α) ΠΑΥ 45 Τάξιαρχίας Μοίρα πεδινού πυρ/κού.

(β) ΠΑΥ 73 Ταξαρχίας Μοίρα 704 ΣΠΠ.

(γ) ΠΑΥ 53 Ταξιαρχίας 142 Μοίρα ορειβατικού πυρ/κού.

(δ) ΠΑΥ 33 Ταξιαρχίας πυροβολαρχία πεδινού πυρ/κού.

(ε) Πυρ/κόν συνόλου 104 ΣΠΠ μείον Μοίρα και Μοίρα Μέσου Πυρ/κού με προτεραιότητα διαθέσεως υπέρ 45 Ταξ/χίας, 73 Ταξ/χίας.

Το πυρ/κόν της 33 Ταξιαρχίας δέον να δύναται να υποστηρίξη την επί ΒΙΤΣΙ ενέργειαν.

8.- <u>ΜΗΧΑΝΙΚΟΝ</u>

Επισκευή των οδών:

(α) ΚΑΣΤΟΡΙΑ - ΒΑΤΟΧΩΡΙ

(β) ΚΟΡΗΣΟΣ - ΚΛΕΙΣΟΥΡΑΣ

(γ) Ζεύξις δι' υλικού (λέξη δυσανάγνωστη), όπου δεν υπάρχουν δυνατότητες παρακάμψεως.

9.- <u>ΤΕΘΩΡΑΚΙΣΜΕΝΑ</u>

(α) Ανά είς ουλαμός εις εκατέραν των 45-73 Ταξ/χιών διά την κάλυψιν του πυρ/κού και λοιπάς αποστολάς εκμεταλλεύσεως ή υποστηρίξεως.

(β) Είς ουλαμός εις διάθεσιν Μεραρχίας διά ενδεχομένας αποστολάς και διά τον καθημερινόν έλεγχον του πεδινού διαδρόμου ΜΑΥΡΟΧΩΡΙ - ΚΟΡΗΣΟΣ - ΛΙΘΙΑ εν συνεργασία με ΜΑΥ περιοχής ταύτης.

10.- <u>ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΟΣ ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΡΩΤΗΝ ΦΑΣΙΝ</u>

(α) Πρώτοι αντικειμενικοί σκοποί:

ι.- 45 Ταξ/χίας ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ
ιι.- 73 Ταξ/χίας ΜΠΟΥΤΣΙ (Ν.3751)
ιιι.- 53 Ταξ/χίας ΒΙΤΣΙ

(β) Τελικοί αντικειμενικοί σκοποί κατά την φάσιν ταύτην:

ι.- 45 Ταξ/χίας ΣΑΜΟΒΙΤΣΑ ΓΚΡΕΚΑ (Ν.3354) - υψοδ. 1776 (Ν.352563)
ιι.- 73 Ταξ/χίας ΜΠΟΥΤΣΙ - ΜΠΡΑΣΝΙΤΣΑ υψοδ. 1538 (Ν.378568) - ΓΙΑΝΑΤΑ (Ν.4156).
ιιι.- 53 Ταξ/χίας ΚΟΥΛΑ - ΓΚΛΑΒΑΤΑ

11.- <u>ΕΚΤΕΛΕΣΙΣ</u>

(α) Βάσεις εξορμήσεως:

ι.- Διά 45 Ταξιαρχίαν περιοχή υψοδ. 1039 (Ν.3046).
ιι.- Διά την 73 Ταξιαρχίαν η γραμμή βορείως ΚΟΡΟΜΗΛΙΑΣ (Ν.3944) - ΜΠΙΚΟΒΙΚ (Ν.458504).
ιιι.- Διά 53 Ταξιαρχίαν, η γραμμή ΒΑΡΟΣ (Ν.542472) - ΒΕΡΜΠΙΣΤΑ (Ν.621479)

(β) Όρια ζωνών ενεργείας:

ι.- Μεταξύ 45-73 Ταξιαρχιών: ΜΕΣΟΠΟΤΑΜΙΑ - ΔΕΝΔΡΟΧΩΡΙ (Ν.3649) - ΡΑΜΠΑΤΙΝΑ (Ν.3553) - ΜΠΟΥΤΣΙ (Ν.3656) - ΜΠΡΗΣΝΙΤΣΑ (Ν.378568) άπαντα 73 Ταξ/χιών.
ιι.- Μεταξύ 73 και 53 Ταξ/χιών: ΚΟΝΔΟΡΟΠΗ Ν.6146 - ΜΑΝΙΤΟΡΕΤΣ (Ν.517537) - ΓΚΛΑΒΑΤΑ Ν.5057 - ΜΕΛΑΣ (Ν.4863) άπαντα 53 Ταξιαρχίαν.

(γ) Ημέρα και ώρα ενάρξεως της κινήσεως η 0300 ώρα της 26 Αυγούστου.

12.- <u>ΔΙΑΒΙΒΑΣΕΙΣ</u>

(α) Διά ασυρμάτου, ως ειδικόν σχεδιάγραμμα.

(β) Ενσυρμάτου επικοινωνίας.

ι.- άξων διαβιβάσεων Μεραρχίας ΚΑΣΤΟΡΙΑ - ΓΑΒΡΟΣ (Ν.4054).

ιι.- Σύνδεσις διά τηλεφωνικής γραμμής Σ.Δ. Ταξιαρχιών - Μεραρχίας μερίμνη 494 Τ.Δ. Προώθησις τηλεφωνικών γραμμών μέχρι ταγμάτων μερίμνη Ταξιαρχιών.

(γ) Σταθμοί Διοικήσεων: Τ. Στρατηγείον Μεραρχίας αυχήν ΑΓ. ΤΡΙΑΣ (Ν.5244)
- 45 Ταξιαρχίας περιοχή ΦΛΑΤΣΑΤΑ
- 73 Ταξιαρχίας περιοχή ΚΑΖΑΝΙ
- 53 Ταξιαρχίας περιοχή υψοδ. 1190 (Ν.545450)

13.- ΕΦΕΔΡΕΙΑΙ

Διλοχία της 53 Ταξιαρχίας από 2400 ώρας της παραμονής της επιχειρήσεως.-

14.- ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΑΙ ΟΔΗΓΙΑΙ

(α) Επιβάλλεται η εκμετάλλευσις της νυκτός και ιδία του δευτέρου ημίσεος ταύτης από 0300 μέχρι 0500 ώρας.-

(β) Η 73 Ταξιαρχία να αντιμετωπίση το ενδεχόμενον ότι, μετά κατάληψιν του υψώματος ΒΟΥΤΣΙ, θα κινηθή ενδεχομένως προς ΡΑΜΠΑΤΙΝΑ, ίνα διευκολύνη διά της κινήσεως ταύτης την κατάληψιν του ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ υπό της 45 Ταξιαρχίας.

(γ) Τα τμήματα δέον να έχωσι υπ' όψιν ότι η κορυφογραμμή ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ - ΜΠΟΥΤΣΙ διαμορφούται εις το βόρειον εσωτερικόν αυτής εις οροπέδιον με λοφίσκους, κοιλότητας, υψώματα διατεταγμένα κεσσοειδώς με πιθανάς αντιστάσεις. Δέον επομένως να ωθηθούν ταχέως οι παρατηρηταί πυρ/κού και διοικήσεων διά την οργάνωσιν της περαιτέρω προχωρήσεως εάν εκδηλωθή τοιαύτη σοβαρά αντίδρασις του εχθρού.

Πάντως επιβάλλεται η άμεσος εδραίωσις της κατοχής και η ταχεία προώθησις των τμημάτων εις το εσωτερικόν του οροπεδίου.

15.- Αναφέρατε λήψιν παρούσης διά σήματος.

Α.Σ./Β.Κ.
Ακριβές αντίγραφον
Τ.Σ.Υ
ΣΥΡΟΣ ΛΑΜΠΡΟΣ
Λοχαγός Πεζικού.

Δ. ΛΑΤΟΣ
Υποστράτηγος - Διοικητής

54

Θέμα: Επιχείρησις ΒΙΤΣΙ

ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ - ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ
ΕΞΑΙΡ. ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ
Τ.Σ./Β΄ΣΣ /25.8.48
Α.Α.Π. 1000

Προς : Τον Δ/τήν XV Μεραρχίας
Κοιν. : Ι, ΙΙ Μεραρχίας
Α1, Α8, Α9, Α10, Γ1
ΓΕΣ/Α1, ΒΣΑ, ΑΣΑ

Εν συνεχεία προς την υπ' αριθ. Α.Α.Π. 936/22.8.48 διαταγήν μου

1.- Η επιχείρησις ΒΙΤΣΙ έχει ως σκοπόν:

(α) Την ταχυτέραν συντριβήν των εις την περιοχήν ταύτην εγκατεστημένων συμμοριακών δυνάμεων και εκείνων αίτινες διέρρευσαν εις αυτήν εκ ΓΡΑΜΜΟΥ, ως και την απαγόρευσιν πάσης διαφυγής τούτων προς το εσωτερικόν της χώρας.

(β) Την εγκατάστασιν ημετέρων δυνάμεων κατά μήκος της μεθορίου προς έλεγχον των από των ομόρων κρατών προς το ημέτερον έδαφος αγουσών οδεύσεων και απαγόρευσιν επανεισβολής συμ/τών.

2.- Πληροφορίαι περί του εχθρού.
Όρα συνημμένον δελτίον.

3.- Προθέσεις του ΣΣ
Ταχεία ενέργεια προς περιοχήν Ανατολικώς της ΜΙΚΡΑΣ ΠΡΕΣΠΑΣ κατά συγκλινούσης κατευθύνσεως, ήτοι

(α) από Νότου προς Βορράν (ΜΕΣΟΠΟΤΑΜΙΑ (Ν.3540) - ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ (Ν.3352) - ΜΠΟΥΤΣΙ (Ν.3556) - ΒΑΡΜΠΑ (Ν.3861)).

(β) από Ανατολών προς Δυσμάς (ΦΛΩΡΙΝΑ - αυχήν ΠΙΣΟΔΕΡΙΟΥ - ΜΠΕΛΑ ΒΟΔΑ (Ν.4373) - ΑΛΙΜΟΣ (Ν.3877)).

(γ) Ενδιαμέσως προς τας ανωτέρω κατά μήκος της κυρίας κορυφογραμμής του όρους ΒΕΡΝΟΥ από ΚΛΕΙΣΟΥΡΑΣ (Ν.6342) - ΒΙΤΣΙ (Ν.5755) - ΒΙΓΛΑ (Ν.4967) με σκοπόν:

-ι- την απαγόρευσιν εις τας εις την περιοχήν ΒΙΤΣΙ συμμοριακάς δυνάμεις να διαρρεύσουν προς Ανατολάς (ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ, ΒΕΡΜΙΟΝ, ΣΥΝΙΑΤΣΙΚΟΝ).

-ιι- Την συμπίεσιν τούτων προς την περιοχήν της λίμνης ΜΙΚΡΑΣ ΠΡΕΣΠΑΣ όπου και να επιζητηθή η συντριβή των.

-ιιι- Εγκατάστασιν ημετέρων δυνάμεων κατά μήκος της μεθορίου και εκατέρωθεν της λίμνης ΜΙΚΡΑΣ ΠΡΕΣΠΑΣ προς εξασφάλισιν του ελέγχου της μεθορίου τόσον μετά της Αλβανίας όσον και μετά της ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΫΙΑΣ.

4.- Συμπληρωματικά μέσα. Εις την Μεραρχίαν διατίθενται:

(α) Εκτός των οργανικών της Ταξιαρχιών η 53 Ταξιαρχία, ως και εις την περιοχήν ΦΛΩΡΙΝΗΣ - ΑΜΥΝΤΑΙΟΥ 33 Ταξιαρχία (εκ δύο Ταγμάτων).

(β) Πυρ/κόν
Εις την διάθεσιν της Μεραρχίας τίθενται:
- 104 ΣΠΠ
- 102 ΣΠΠ (μείον μοίρα)
- Γ΄ Πυρ/χία 101 ΣΠΠ

- 151 Μ.Μ 5,5΄΄
- 142 ΜΟΠ 75

Αι μετακινήσεις τούτων θα γίνωσιν μερίμνη Δ/τού Πυρ/κού του Σ. βάσει των δοθεισών αυτώ διαταγών μου.

(γ) Άρματα
Μία ΄Ιλη αρμάτων (των 4 ή 5 αρμάτων ΚΕΝΤΑΥΡΟΣ).

(δ) Τεθωρακισμένα
Εκτός των ήδη εις την διάθεσιν της Μεραρχίας 3 Ουλαμών Τεθωρακισμένων και είς Ουλαμός εκ των εις την διάθεσιν της Ι Μεραρχίας όπως μερίμνη της Ι Μεραρχίας να τεθή εις την διάθεσιν της Μεραρχίας εις ΚΑΣΤΟΡΙΑΝ μέχρι της εσπέρας 20 Αυγούστου.

(ε) Αντιαρματικά πυρ/λα
- Δύο των 37
- Τέσσαρα των 6 λιβρών

Ταύτα προωθούνται μερίμνη του ΣΣ εις ΚΑΣΤΟΡΙΑΝ μέχρι εσπέρας 26 Αυγούστου εις την διάθεσιν της Μεραρχίας.

5.- Εφεδρεία ΣΣ η 3η Ταξιαρχία εις περιοχήν ΚΑΣΤΟΡΙΑ ΚΛΕΙΣΟΥΡΑΣ.

6.- Η Μεραρχία να επιζητήση ίνα αι από Νότου και Ανατολών ενέργειαι εκδηλωθώσιν συγχρόνως την 29ην Αυγούστου η δε ενδιάμεσος τοιαύτη προηγηθή τούτων εν χρόνω κατά τρόπον ώστε να συνδυασθή εν χώρω μετ' αυτών.

7.- Αναφέρατε λήψιν.-

ΚΙΤΡΙΛΑΚΗΣ ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ
ΑΝΤΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ-ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

Διά την ακρίβειαν
Η Γραμμ. ΑΙ/ΓΕΣ
Τ.Σ.Υ.

55

Θέμα : Μελλοντικαί Επιχειρήσεις
Προς : Α΄ ΣΣ/Α1 - Γ΄ ΣΣ/Α1

Κοιν. : Β΄ΣΣ /Α1
Α1/ΓΕΣ - Αρχηγός ΓΕΣ
.... - ΣΟΙΠΙΕ/Κλ. Επιχ.

Δι' Αξιωματικών Επιτελών
ΕΞΑΙΡ. ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ
ΑΚΡΩΣ ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
ΥΣ.ΓΕΣ/Α1
Αριθ. Πρωτ. 225300
Αριθ. Φακ. 4009/1
ΒΣΤ 902/28.8.48

Σχετική υπ' αριθ. 8260Α/18.8.48 Δ/γή ΓΕΣ.

1.- Επιτευχθείσης της εκκαθαρίσεως ΓΡΑΜΜΟΥ και της διαλύσεως του εκεί συμμοριακού κράτους επιβάλλεται η συνέχισις των επιχειρήσεων με όλην την δυνατήν ταχύτητα και έντασιν, πριν ή ο συμμοριτισμός δυνηθή ν' αναλάβη εκ του επενεχθέντος πλήγματος:

2.- Η προτεραιότης των αναληφθησομένων επιχειρήσεων καθωρίσθη εις τας διά της υπ' αριθ. 8260Α/18.8.48 Δ/γής ΓΕΣ κοινοποιηθείσας οδηγίας.

Συμφώνως προς ταύτας το Β΄ΣΣ ήρχισε τας προπαρασκευάς του διά την επιχείρησιν ΒΙΤΣΙ ήτις θα εκδηλωθή από 30 τρέχοντος. Επίσης ήρξατο επιχειρήσεων εκκαθαρίσεως της περιοχής ΑΝΤΙΧΑΣΙΩΝ - ΚΟΖΙΑΚΑ.

Το Α΄ΣΣ διεξάγει επιχειρήσεις ήδη εις περιοχήν ΣΟΥΛΙΟΥ.

Το Γ΄ΣΣ ομοίως εις περιοχήν ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ.

3.- Εκτός όμως των επιχειρήσεων τούτων προς εξυπηρέτησιν του εν τη παραγράφω 1 της παρούσης αναφερομένου σκοπού εντελλόμεθα όπως αρχίσουν και αι κάτωθι τοιαύται:

(α) Υπό του Α΄ΣΣ

-ι- Επιχείρησις εκκαθαρίσεως ΠΩΓΩΝΙΟΥ εκδηλωθησομένη ουχί βραδύτερον της 30 τρέχοντος (συμφώνως προς προφορικάς οδηγίας).

-ιι- Επιχείρησις εκκαθαρίσεως ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ εκδηλωθησομένη ουχί βραδύτερον της 3ης Σεπτεμβρίου.

(β) Υπό του Γ΄ΣΣ

-ι- Επιχείρησις εκκαθαρίσεως περιοχής ΠΑΠΑΔΕΣ διά των ήδη διατιθεμένων δυνάμεων της VII Μεραρχίας και χωρίς να αναμένη την άφιξιν των δυνάμεων ενισχύσεων περί ων η υπ' αριθ. 8260Α/18.8.48 Δ/γή ΓΕΣ.

4.- Τα Α΄ και Γ΄ ΣΣ να αναφέρωσι εις το ΓΕΣ ακριβή ημερομηνίαν ενάρξεως επιχειρήσεων και να υποβάλωσι περιληπτικόν σχέδιον εις ο να αναγράφηται η πιθανή διάρκεια των επιχειρήσεων.

5.- Το Α΄ ΣΣ να έχη υπ' όψιν του ότι από 10 Σεπτεμβρίου θα διατεθή αλλαχού μία των Μεραρχιών του.

6.- Το Β΄ ΣΣ μετά την επιχείρησιν ΒΙΤΣΙ (περί την 10 Σεπτεμβρίου) θα αποδώση την 33 Ταξιαρχίαν εις Γ΄ ΣΣ ως και μίαν ετέραν Ταξιαρχίαν, θα διαταχθή δε να θέση επί πλέον τούτων δύο ετέρας Ταξιαρχίας εις την διάθεσιν του ΓΕΣ.

7.- Αναφέρατε λήψιν.-

Αντιστράτηγος ΓΙΑΤΖΗΣ Δ.
Αρχηγός ΓΕΣ - Διοικητής Στρατού

Διά την ακρίβειαν
Η Δ/σις ΑΙ/ΓΕΣ
Τ.Σ.Υ.

56

75η ΤΑΞΙΑΡΧΙΑ

ΔΙΑΤΑΓΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΣ ΥΠ.ΑΡΙΘ. 2

ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
α/α Αντιτύπου 6
Αριθ.Α.Π.3309/Α1
ΣΤΓ 918β 28-8-48

ΧΑΡΤΑΙ. ΛΕΣΚΟΒΙΚΙ 1:50.000 και
ΔΟΛΙΑΝΑ
ΛΕΣΚΟΒΙΚΙ - ΔΕΛΒΙΝΑΚΙ 1:100.000

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ

1. Εχθρός
Ως το προσηρτημμένον υπ' αριθ.1 Δ.Π.

2. Φίλια

α) Συμπληρωματικά μέσα προς υποστήριξιν.

ι) 581 Τ.Π., 85 Τ.Ε. από της Χ-1 ημέρας.
ιι) Τμήματα 35 Ταξιαρχίας επί ΡΟΝΙΤΣΗΣ.

β) Υπό Διοίκησιν ΡΟΝΙΤΣΗΣ από της Χ-2 ημέρας.

ι) 105 ΣΠΠ- Μοίρα από της Χ-1 ημέρας.
ιι) Μοίρα Μέσου Πυρ/κού από της Χ-1 ημέρας
ιιι) Δύο κλιμμάκια 230 Χ.Ε. από Χ-1 ημέρας.
ιυ) Μία Διμοιρία ΛΟΜ από Χ-1 ημέρας.

3. ΠΡΟΘΕΣΙΣ

Εξόντωσις των εν τη περιοχή ΠΟΓΩΝΙΟΥ συμμοριτών και εκκαθάρισις της περιοχής ταύτης.

4. ΜΕΘΟΔΟΣ

ΙΔΕΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ: Αιφνιδιαστική εισβολή εις την περιοχήν ΠΩΓΩΝΙΟΥ κατά τους κυρίους άξονας των κορυφογραμμών αυτού, επιδίωξις προσβολής των συμμοριτών όπου συναντηθώσι ως και αποκοπής εισόδου τούτων ΑΛΒΑΝΙΚΟΝ έδαφος, επισταμένη και λεπτομερής έρευνα και εξέτασις εις κατωκημένους τόπους και δασώδους περιοχάς, προς ανεύρεσιν αποθηκών και εγκαταστάσεων εκκρηκτικών υλών και σύλληψιν των αυτοαμυντών και συνεργασθέντων μετά των συμμοριτών, εις οιονδήποτε φύλλον και αν ανήκωσι με τελικόν σκοπόν την εκρίζωσιν του συμμοριτισμού εις την περιοχήν ταύτην.

5. Δ ΙΑΤΑΞΙΣ

α) Αριστερά (Δυτικώς) 583 Τ.Π.
Υπό Διοίκησιν ομάς πολυβόλων.

β) Κέντρον 582 Τ.Π. μείον είς Λόχος.

γ) Δεξιά (Βορρείως) 584 Τ.Π.
Υπό Διοίκησιν ομάς πολυβόλων.

δ) Εφεδρεία είς Λόχος 582 Τ.Π.

6. <u>ΟΡΙΑ ΜΕΤΑΞΥ ΤΑΓΜΑΤΩΝ</u>

α) 582 Τάγματος.

ι) Δεξιόν (Βόρρειον). ΚΕΦΑΛΟΒΡΥΣΟΝ (Ρ.8288) - ΚΑΤΩ ΜΕΡΟΠΗ - ΠΑΛΑΙΟΠΥΡΓΟΣ - ΜΕΡΟΠΗ - ΚΑΚΟΛΑΚΟΣ - ΓΕΡΑΚΟΦΩΛΙΕΣ (Ρ.7295) (Άπαντα εις το 584 Τ.Π.).

ιι) Αριστερόν (Νότιον).
ΑΝΩ ΡΑΒΕΝΙΑ - ΑΓ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ (Ρ.8084) - ÐÁËÇÏÊÁËÕÂÅÓ - ÄÉÁËÕÓÁ (Ñ.7290) (¢ðáíôá ÍÁÉ åéò ôï 582 Ô.Ð.).

β) 584 Τ.Π.
Δεξιόν (Β.Α. και Β.). ΒΑΡΥΤΟΠΙ - ΠΩΓΩΝΙΣΚΟΣ - Οροθετική γραμμή μέχρι ύψους ΔΑΜΑΣΚΗΝΙΑΣ.

γ) 583 Τ.Π.
Αριστερόν (Ν.Δ. και Δ.). ΠΟΝΤΙΚΑΤΕΣ Όχι - ΜΑΚΡΥΚΑΜΠΟΣ - Οροθετική γραμμή μέχρι ΔΑΜΑΣΚΗΝΙΑ άπαντα ΝΑΙ.

7. <u>ΑΠΟΣΤΟΛΑΙ.</u>

α) 583 Τ.Π.
Επιτιθέμενον κατά τον άξονα ΧΑΝΙ ΤΖΕΡΑΒΙΝΑΣ (Ρ.7778) - υψ. 1072 (Ρ.7583) - ΚΟΥΤΣΟΚΡΑΝΟ (Ρ.7586) - ΤΣΟΥΚΝΙΔΑ (Ρ.7088) - ΠΩΓΩΝΙΑΝΗ να εκκαθαρίση την εν τη ζώνη του περιοχήν.

Διά δραστηρίας κινήσεώς του να φθάση ταχέως εις την περιοχήν ΔΟΛΟΣ - ΠΩΓΩΝΙΑΝΗΝ ίνα αποφράξη την προς ΜΟΥΡΓΚΑΝΑ οδόν συμπτύξεως των συμμοριτών αφ' ενός και ετέρου δε συνδράμη τυχόν αγώνα 584 Τ.Π. περιοχής ΣΤΑΥΡΟΣΚΙΑΔΗ μεθ' ό και να συνδεθή.

Διά των απαραιτήτων μέσων του κατά την προς ΠΩΓΩΝΙΑΝΗΝ κίνησίν του ν' αποφράξη τας διαβάσεις, τας εκ περιοχής ΠΑΛΗΟΚΑΛΥΒΕΣ - ΑΓ. ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ προς περιοχήν ΔΕΛΒΙΝΑΚΙΟΥ - ΦΑΡΑΓΓΙΟΝ.

β) 584 Τ.Π.
Επιτιθέμενον κατά τον άξονα ΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΝ - ΒΑΛΑΩΡΑ - ΠΑΛΑΙΟΧΩΡΙ - ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑΣ (Ρ.7296) - ΔΡΥΜΑΔΕΣ - ΣΤΑΥΡΟΣΚΙ-ΑΔΗ να εκκαθαρίση την εν τη ζώνη του περιοχήν να επιζητήση την απόφραξίν των προς ΑΛΒΑΝΙΑΝ οδών συμπτύξεως των συμμοριτών και την μετά του 583 Τ.π. συνεργασίαν διά περίπτωσιν ενεργείας κατά ΣΤΑΥΡΟΣΚΙΑΔΙ.

γ) 582 Τ.Π.
Επιτιθέμενον εν τη κατευθύνσει ΜΑΥΡΟΒΟΥΝΙ - ΡΟΥΨΙΑ- ΑΓ. ΚΟΣΜΑΣ - ΛΑΧΑΝΟΚΑΣΤΡΟΝ - ΑΓ. ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ να εκκαθαρίση την εν τη ζώνη του περιοχήν. Από του υψ. 740 ΛΑΧΑΝΟΚΑΣΤΡΟΝ κίνησις κατόπιν Δ/γής μου.

δ) 76 Ταξιαρχία κατόπιν υπ' αριθ. Α.Π. 2969/Α1/25-8-48 Δ/γής VIII Μεραρχίας διά των 581 Τ.Π. και 85 Τ.Ε. θα καταλάβη από το εσπέρας 29ης τ.μ. τας διαβάσεις μεταξύ ΚΕΡΑΣΟΒΟΥ κα1 ΣΥΝΟΡΩΝ ίνα απαγορεύση διαφυγήν συμμοριτών εκ ΠΩΓΩΝΙΟΥ προς ΜΟΥΡΓΚΑΝΑ.

Η 76 Ταξιαρχία παρακαλείται όπως προωθήση από της πρωίας ημέρας ενάρξεως επιχειρήσεως λόχον συν διμοιρίαν εν τη κατευθύνσει ΑΚΡΟΡΑΧΗ - ΠΟΝΤΙΚΑΤΕΣ διά κατά βάθος απόφραξιν οδού διαφυγής συμμοριτών.

ε) 42 Ταξιαρχία παρακαλείται όπως την πρωίαν της Χ ημέρας προωθήση εκ ΜΠΟΥΡΑΖΑΝΙΟΥ τμήμα ανάλογον ίνα εκκαθαρίση την περιοχήν ΑΪΔΟΝΟΧΩΡΙ - ΜΟΛΥΒΔΟΣΚΕΠΑΣΤΟΝ- ΠΩΓΩΝΙΣΚΟΥ.

8. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΟΙ ΣΚΟΠΟΙ

α) ΒΑΛΑΩΡΑ - ΚΑΤΩ ΜΕΡΟΠΗ - ΠΑΛΑΙΟΚΑΛΥΒΕΣ - ΚΟΥΤΣΟΚΡΑΝΟ.

β) ΞΕΡΟΠΑΓΟΣ - ΚΑΚΟΛΑΚΟΣ - ΑΓ. ΤΡΙΑΔΑ ΔΙΑΛΥΣΑ - ΔΟΛΟΣ - ΠΩΓΩΝΙΑΝΗ.

γ) ΔΡΥΜΑΔΕΣ - ΣΤΑΥΡΟΣΚΙΑΔΗ.

9. ΓΡΑΜΜΑΙ ΑΝΑΦΟΡΑΣ.

Τα Τάγματα θα αναφέρωσι άφιξίν των εις τους ανωτέρω αντικειμενικούς σκοπούς και επί πλέον εις τας κάτωθι γραμμάς:

α) ΒΑΛΑΩΡΑ - ΛΑΧΑΝΟΚΑΣΤΡΟΝ - υψ. 740 - υψ. 1195 (ΛΑΖΑΡΗ).

β) ΠΑΛΑΙΟΧΩΡΑ - ΠΑΛΑΙΟΠΥΡΓΟΣ - ΑΓ. ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ -ΤΣΟΥΚΝΙΔΑ.

10. ΣΗΜΕΙΑ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ.

Επί των καθωρισθέντων αντικειμενικών σκοπών και γραμμών αναφοράς μερίμνη 582 Τ.Π.

11. ΠΥΡΟΒΟΛΙΚΟΝ

Ολόκληρον το Πυρ/κόν (Πεδινόν και Μέσον) να είναι εις θέσιν να υποστηρίξη τον αγώνα του 584 ή 582 ή 583 Τ.Π. με σειράν επείγοντος 584, 583, 582 Τ.Π.

Να διαθέση ανά δύο παρατηρητάς εις 583 και 584 Τ.Π. και ένα εις 582 Τ.Π.

12. ΕΚΤΕΛΕΣΙΣ

α) Ημέρα Χ η 31 Αυγούστου εε.

β) Βάσις εξορμήσεως.
584 Τ.Π. ΠΑΛΗΟΣΤΑΥΡΙΑ.
582 Τ.Π. περιοχή ΜΑΥΡΟΒΟ ΝΙΟΥ.
583 Τ.Π. περιοχή ΚΑΓΙΟΥΝΙΝΑ (Ρ.7781) ένθα να ευρίσκεται το εσπέρας της 30 τρέχοντος. Από πρωίας 30 τρ. μερίμνη Ταξιαρχίας δι' αντοκινήτων θέλει μεταφερθή 583 Τ.Π. από ΒΕΛΛΑ εις ΓΕΦ. ΑΓΙΩΝ.

13. ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΔΙΑΧΕΙΡΗΣΙΣ

Ανεφοδιασμός τροφίμων.

Μέχρι της εσπέρας της 30 τρ. τα Τάγματα να έχωσι εφοδιασθή διά 3 ημερών τροφής εκστρατείας. Διά τας μετά το 3ημ. μεριμνήση η Ταξιαρχία.

14. ΑΝΕΦΟΔΙΑΣΜΟΣ ΠΥΡΟΜΑΧΙΚΩΝ

-Επί ανδρών και κτηνών όσον το δυνατον περισσότερον.

-Μερίμνη Ταξιαρχίας οργανωθήσονται κάτωθι σημεία ανεφοδιασμού:

Διά το 583 Τ.Π. εις ΒΗΣΣΑΝΗ.

Διά τα 582 και 584 Τ.Π. κατόπιν αιτήσεως των διά το εσπέρας, της Χ ημέρας εις ΛΑΧΑΝΟΚΑΣΤΡΟΝ. Διά το εσπέρας της Χ+1 ημέρας και Χ+2 ημέρας εις ΑΓ. ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΝ εφόσον θα χορηγηθή εις την Ταξιαρχίαν Διμοιρία ΛΟΜ.

15. ΔΙΑΚΟΜΙΔΑΙ

α) Μέχρι Σταθμών Επιδέσεως Ταγμάτων μερίμνη των ιδίων.

β) Από Σταθμών Επιδέσεως Ταγμάτων.

ι) Το κλιμάκιον Ανθ/τρου Ντόκα Θα εξυπηρετήση τα 582 και 584 Τ.Π. κινούμενον κατά τον άξονα του 582 Τ.Π. Μερίμνη τούτου θα ενεργούνται διακομιδαί τραυματιών από Σ. Επιδ. Ταγμάτων μέχρι σταθμού Νοσοκ. αυτοκινήτων προς ΒΗΣΣΑΝΗ οίτινες θα γνωσθώσι εγκαίρως. Ασφάλεια διακομιδών εις ας περιπτώσεις συντρέχει λόγος μερίμνη 582 Τ.Π.

ιι) 583. Μερίμνη του κλιμακίου Ανθ/τρου Σάλμα ν' αποσπασθή ανάλογος αριθμός τραυματιοφορέων εις 583 διά την μεταφοράν τραυματιών εις ΒΗΣΣΑΝΗ.

ΕΝΔΟΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΙ.

Τ.Σ. 75 από μεσημβρίας Χ-1 ημέρας εις ΚΑΤΩ ΡΑΒΕΝΙΑ.
Από μεσημβρίας Χ ημέρας εις ΒΗΣΣΑΝΗ.

Σ.Δ. Ταγμάτων από πρωίας Χ ημέρας επί των ορισθεισών κατευθύνσεων κινήσεών των. Μέχρι της Χ ημέρας επί των καθορισθεισών χώρων συγκεντρώσεως των.

α) ΕΝΣΥΡΜΑΤΟΙ

Μέχρι Χ ημέρας σύνδεσμος μετά Στρατηγείου Ταξιαρχίας. Από της πρωίας της Χ ημέρας σύνδεσμος Τ.Σ. μετά Κ.Σ. Ταξιαρχίας και μετά 76 Ταξιαρχίας.

β) ΑΣΥΡΜΑΤΟΙ

Να οργανωθή δίκτυον Ταξιαρχίας - Μεραρχίας και Ταξιαρχίας - Ταγμάτων ως και πλαγίων επαφών.

γ) Δίκτυον Πυρ/κού δι' ασυρμάτου μερίμνη 105 ΣΠΠ και Μοίρας Μέσου.

Διά την ακρίβειαν
Το Α1 Γραφείον
Τ.Υ.

Ο
Δ/ΤΗΣ ΤΗΣ ΤΑΞΙΑΡΧΙΑΣ
ΚΕΤΣΕΑΣ ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΗΣ
ΤΑΞΙΑΡΧΟΣ

ΠΑΡΑΛΗΠΤΑΙ
582 Τ.Π. =1
583 Τ.Π. = 2
584 Τ.Π. = 3
105 ΣΠΠ = 4
ΜΟΙΡΑ 152 Μ.Π. = 5
ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΙΣ
VIII/Α1 = 6
76/Α1 =7
42/Α1 = 8
75/Α1 = 9

ΟΔΗΓΙΑΙ

1) Τα Τάγματα ν' αφήσωσι εις τας αποθήκας των άπαντα τα περιττά υλικά των.

2) Εις έκαστον Τάγμα θα δοθώσι ανά 5 αντίτυπα ονομαστικών καταστάσεων αυτοαμυνιτών και συμμοριτών κατά χωρία.

Ουδείς εκ τούτων δέον ν' αφεθή ελεύθερος, άνευ προσαγωγής και ανακρίσεως των υπό της Ταξιαρχίας.

3) Λεπτομερής έρευνα δέον να ενεργηθή εφ' όλης της περιοχής δι' ανακάλυψιν αποθηκών πυρομαχΙκών, τροφίμων και εκκρηκτικών υλών.

4) Να ληφθή μέριμνα εφοδιασμού των τμημάτων διά πολλών φωτοβολίδων δι' αναγνώρισίν των καθόσον το δασώδες του εδάφους επιβάλλει τούτο προς αποφυγήν παρεξηγήσεων. Άπαντες οι οπλίται ομοίως δέον να ώσι προσανατολισμένοι με τας κινήσεις των φιλίων γειτονικών τμημάτων των.

ΣΤΓ 918β τη 28/8/48
Ο

Διά την ακρίβειαν
Το Α1 Γραφείον
Τ.Υ.

Δ/ΤΗΣ ΤΗΣ ΤΑΞΙΑΡΧΙΑΣ
ΚΕΤΣΕΑΣ ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΗΣ
ΤΑΞΙΑΡΧΟΣ

57

Προς : Γενικοί αποδέκται
Κοιν. : ΥΣ/Γρ. Υπ. Υπ. Αερ./Γρ. Υπ. ΓΕΣ/Α1
Υπουργ. Ναυτ./Γραφ. Υπουργ. Αριθ.179542
Β.Σ.Α. - ΣΟΗΠΕ Αριθ. Φακ. 4024/8

ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΔΙΑΤΑΓΗ

Αχηγού ΓΕΣ Διοικητού Στρατού

28 Αυγούστου 1948

Από 16 Ιουνίου μέχρι 22 Αυγούστου αι ένοπλοι δυνάμεις μας απεδύθησαν εις ΓΡΑΜΜΟΝ εις ένα σκληρόν αγώνα.

Κατά τον αγώνα τούτον επρόκειτο να εκκαθαρίσωμεν μίαν μεγάλην συμμοριακήν εστίαν, όπου προδοτική μαφία, τη βοηθεία των εχθρών της Ελλάδος εγκατέστησε την ψευδοκυβέρνησίν της.

Επρόκειτο να αποδείξωμεν εις όλον τον πολιτισμένον κόσμον, ότι οι συμμορίται, παρά την απροκάλυπτον ενίσχυσιν εις παντοειδές πολεμικόν υλικόν υπό των δυνάμεων εκείνων των οποίων εξυπηρετούν τας εχθρικάς επί της Ελλάδος βλέψεις, παρά την επί έτος και πλέον αμυντικήν οργάνωσιν των φύσει ισχυρών και δυσπροσίτων θέσεων του ΓΡΑΜΜΟΥ, του ΒΟΪΟΥ και του ΣΜΟΛΙΚΑ, παρά τους κομπασμούς του αρχιληστάρχου, ότι ο ΓΡΑΜΜΟΣ, εις τον οποίον συνήγειρεν όλας τας ορδάς του, είναι απόρθητο φρούριον, παρ' όλα ταύτα οι κακοποιοί δεν είχον την ψυχικήν δύναμιν να αντισταθούν εις την ακάθεκτον ορμήν των Εθνικών μας δυνάμεων.

Και δεν είχον την δύναμιν αυτήν, διότι αυτοί μεν αγωνίζονται διά την απαθλίωσιν και την καταστροφήν παντός ιερού και οσίου διά την εξαφάνισιν της ενδόξου Ελληνικής φυλής, όπως αναγράφουν εις όλας τας επιγραφάς των και τα συνθήματά των, ενώ ημείς αξιωματικοί και οπλίται, αγωνιζόμεθα διά τα ωραιότερα Ιδανικά, που έχει ο άνθρωπος εις τον κόσμον και δι' εκείνο που λέγεται ελευθερία, ναι διά την ελευθερίαν, διά την οποίαν υπήρξαμεν πρωτοπόροι κατά την μακραίωνα ιστορία της φυλής μας.

Από 22 Αυγούστου η ΝΙΚΗ έστεψε πλήρως τα ένδοξα όπλα μας και εις ουδεμίαν γωνίαν του ληστρικού Κράτους ΓΡΑΜΜΟΥ παρέμεινε πλέον προδοτικό πόδι.

Αι εθνικαί δυνάμεις εσάρωσαν τας προδοτικάς ορδάς, αίτινες κατέφυγον κακήν κακώς εις τους αυθέντας των εγκαταλείψαντες ολόκληρον σχεδόν το δολοφονικόν πολεμικόν υλικόν των.

Αξιωματικοί και οπλίται

Η νίκη του ΓΡΑΜΜΟΥ, η δικαίως επονομασθείσα Νίκη της Ελλάδος, είναι έργον σας.

Είναι έργον των γενναίων μαχητών του Πεζικού, των Ικάρων και των ανδρών των θωρακισμένων και ιππικού.

Είναι έργον των γενναίων πυροβολητών.

Είναι έργον των αφανών σκαπανέων, που ειργάζοντο πυρετωδώς διά την προώθησιν του Πυροβολικού και των εφοδίων.

Είναι έργον των ακουράστων διαβιβαστών, της υγειονομικής υπηρεσίας, της υπηρεσίας του ΣΕΜ, του προσωπικού ρίψεων, των υπηρεσιών του ΣΤΥ, του ΣΥΠ, είναι τέλος έργον ολοκλήρου του Στρατού της αεροπορίας και του ναυτικού μας ακόμη, το οποίον ποικιλοτρόπως εξυπηρετεί τον αγώνα μας.

Οι πάντες συνέβαλον εις το έργον τούτο, από της ιδικής του πλευράς έκαστος και εις όλας τας Εθνικάς δυνάμεις το Έθνος οφείλει την ΝΙΚΗΝ ταύτην.

Είμαι υπερήφανος διότι επικοινώνησα επί των βουνοκορφών του ΓΡΑΜΜΟΥ, με μερικούς από τους πρωταγωνιστάς της Νίκης και έσφιγξα θερμά το χέρι τους και εθαύμασα τους άθλους του στρατού μας.

Ας κλίνωμεν όλοι ευλαβώς το γόνυ προς τους γενναίους νεκρούς μας, οίτινες προσέφερον την ζωήν των υπέρ του ιερού αγώνος, τον οποίον διεξάγομεν και ας διαβεβαιώσομεν σύπαν το Έθνος ότι θα συνεχίσωμεν με την αυτήν πίστην τους αγώνας μας, μέχρις ότου απαλλάξωμεν πλήρως την χώραν μας από το προδοτικόν μίασμα:

Τ.Υ.
Αντιστράτηγος ΓΙΑΤΖΗΣ Δ.
Αρχηγός ΓΕΣ - Διοικητής Στρατού

58

ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ - ΑΠΟΡΡΗΤΗ

ΑΡΧΗΓ. ΠΕΛ/ΣΟΥ
ΕΠ. ΓΡΑΦΕΙΟ Ι
ΑΡ.Ε.Π.Ε.141

ΔΙΑΤΑΓΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΣ
ΚΑΤΑ ΔΗΜΗΤΣΑΝΑΣ

I. ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΠΕΡΙ ΕΧΘΡΟΥ

α) Μέσα στην Κωμόπολη, όπως το Δελτίο Πληροφοριών και σχετικό Σχεδιάγραμμα. Δύναμη. Χωροφύλακες 240, ΜΑΥ 5Ο, χίτες 100. Διάταξη. Αγία Παρασκευή (Νοτιοανατολικό ύψωμα, που δεσπόζει της Πόλης) 2 Διμοιρίες μένουν σε καλύβια από ξερολίθι, που απέχει το ένα από τ' άλλο 50 μέτρα και μια Διμοιρία στην Εκκλησία Αη Γιώργης. Στο Κάστρο 2 Διμοιρίες. Στην Αστυνομία 40 Χωροφύλακες. Στον ημιονικό δρόμο Ράδου - Δημητσάνας. Μια ομάδα στην είσοδο της πόλης. Στο δημόσιο δρόμο Στεμνίτσα - Δημητσάνας μια ομάδα στην είσοδο της πόλης. Στο δημόσιο δρόμο Καρκαλούς - Δημητσάνας μια ομάδα στην είσοδο της πόλης. Στο Νοσοκομείο, που βρίσκεται στο δημόσιο Στεμνίτσα - Δημητσάνα κοντά στο σπίτι Στραβοστάθη μια ομάδα. Στο σπίτι του Στραβοστάθη μέσα μια ομάδα. Στο Ειρηνοδικείο δύναμη ακαθόριστη. Το ίδιο και στο Δημοτικό Σχολείο Θηλέων. Επίσης και στην Αγία-κυριακή δύναμη ακαθόριστη. Στο σπίτι Γιάννη Τούρλα μένουν τα Γραφεία.

Οπλισμός. Στην Αγία-Παρασκευή 1 πολ/λο Βίγκερς και 2 όλμους βαρείς. Στο Κάστρο 1 πολ/λο Βίγκερς και 1 βαρύς όλμος.-

Οχυρώσεις. Στην Αγία-Παρασκευή με μέτωπο προς Ζυγοβίστι μάντρα από ξηρολίθι ύψους 1 μέτρου με πολεμίστρες, στο εσωτερικό της μάντρας χαράκωμα. Σε όλες τις θέσεις των φυλακίων οχυρώσεις από ξιρολίθι και οπλοπολυβολεία από μπετόν-αρμέ.-

Συνήθειες. Βγαίνουν ενεδρικά έξω της πόλης προς Ζυγοβίστι και προς Δόκανο (τοποθεσία προς Καρκαλού κοντά στο Υδραγωγείο). Ακόμα τη νύχτα φυλάνε το γεφύρι στο δρόμο προς Καρκαλού.-

Πλάγιες δυνάμεις του εχθρού. Ο εχθρός κατέχει τη βάση της Βυτίνας, Λεβίδι, Τρίπολη. Επίσης Πιάνα και Μεγαλόπολη.-

II. ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑ ΜΑΣ ΤΜΗΜΑΤΑ.

Δικές μας δυνάμεις, που διατίθενται είναι 2 Τάγματα του Αρχηγείου Ταϋγέτου, 6 Λόχοι συν 1 βαρύς όλμος και 4 βαρειά πολυβόλα. 2 Τάγματα του Αρχηγείου Καϊνάλου, 6 Λόχοι και 4 βαρειά πολυβόλα. Τα τμήματά μας είναι συγκεντρωμένα στο χώρο του Μαινάλου.-

III. Προθέσεις του Αρχηγείου.

Να ενεργηθεί επίθεση κατά του εις την Κωμόπολην οχυρωμένου εχθρού με το σκοπό την ολοκληρωτική εξόντωση ή αιχμαλωσία του.-

IV. ΙΔΕΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ.

1) Να ενεργηθεί σφοδρή επίθεση με δύο λόχους κατά του σημείου στηρίγματος Αγία Παρασκευή και με υποστήριξη βάσης πυρός - όλμων -πολυβόλων και Πάντζερ. Πρώτη κυρία προσπάθεια.-

2) Να ενεργηθεί επίθεση εντός του κατοικημένου τόπου (Κάστρου και αντιστάσεων κωμόπολης) με δύναμη Τάγματος.-

3) Να υποστηριχτεί η επιχείρηση από κατεύθυνση Ζάτσυνας με πολυβόλο και με πολυβόλο από Προφήτη Ηλία-Δόντι και 2 οπλοπολυβόλα.-

4) Να πλαγιοφυλαχθεί η επιχείρηση από τη σοβαρότερη κατεύθυνση απειλής (Βυτίνα Λεβίδι) με δύναμη 2 λόχων και 2 διμοιριών. Από κατεύθυνση Πιάνας μια διμοιρία και από κατεύθυνση Μεγαλόπολης μια Διμοιρία.-

V. ΔΙΑΤΑΞΗ ΚΑΙ ΑΠΟΣΤΟΛΕΣ ΤΜΗΜΑΤΩΝ.

α) Δυνάμεις επιχείρησης 1) Το 1 Τάγμα Αρχηγείου Ταϋγέτου με τον όλμο και τα βαρειά πολυβόλα κατά της Αγίας Παρασκευής σύμφωνα με το σχέδιο. 2 λόχοι θα επιτεθούν κατά της Αγίας Παρασκευής, μια διμοιρία προς Δημητσάνα από κατεύθυνση Ράδου, μια διμοιρία στο ύψωμα Άγιος Ηλίας (ομάδα) και Δόντι (2 ομάδες) συν πολυβόλο για νωτιαίο χτύπημα Κάστρου και απαγόρευση διαφυγής του εχθρού προς Καρκαλού. Η Τρίτη διμοιρία εφεδρεία Τάγματος. 2) Το 1 Τάγμα του Αρχηγείου Μαινάλου θα επιτεθεί κατά της κωμόπολης Δημητσάνας (Κάστρο - Άγιος Γεώργιος - Διοικητήριο κλπ. αντιστάσεων) 3) 'Ενας λόχος του Αρχηγείου Ταϋγέτου ενισχυμένος με ένα πολυβόλο του Αρχηγείου Μαινάλου να εγκατασταθεί αμυντικά με μια διμοιρία και το πολυβόλο για πλευρικό χτύπημα του Κάστρου και απαγόρευση διαφυγής του εχθρού προς Ζάτουνα. Με τις άλλες δυο διμοιρίες να πιάσει θέσεις απέναντι του δρόμου Δημητσάνας-Καρκαλούς, για να εμποδίσει τη διαφυγή του εχθρού προς Καρκαλού και να εμποδίσει σε περίπτωση άφιξης ενισχύσεων να φθάσουν στον προορισμό τους. Στην τελευταία αυτή περίπτωση ο λόχος θα εξασφαλίσει με μικρές δυνάμεις, (1-2 ομάδες) το δρόμο Δημητσάνας - Ζάτουνας και τη διαφυγή του εχθρού προς Καρκαλού 1 ή 2 ομάδες και με τον υπόλοιπο λόχο και το πολ/λο να πιάσει βορειότερα γραμμή αμύνης.- 4) Οι δύο λόχοι του ΙΙ Τάγματος Αρχηγείου Ταϋγέτου και Λόχος Ασφαλείας εφεδρεία του Αρχηγείου Πελ/σου. Η εφεδρεία του Αρχηγείου Πελ/σου μετά την εξακρίβωση, ότι ο εχθρός δεν κατέχει υψώματα γύρω της Δημητσάνας (Κλινιβίτσα, Ζυγοβίστι) θα προσανατολίσει τον ένα λόχο του ΙΙ Τάγματος Ταϋγέτου προς την κατεύθυνση επίθεσης του Ι Τάγματος τιθέμενος στη διάθεση του Διοικητού του Αρχηγείου Ταϋγέτου, που θα έχει και την αποστολή να ελέγχει και τον τομέα της κατεύθυνσης Πυργάκι - Ράδου - Δημητσάνα για την περίπτωση άφιξης ενισχύσεων. Τον άλλο λόχο προς την κατεύθυνση της επίθεσης του Ι Τάγματος του Αρχηγείου Μαινάλου. Οι παραπάνω λόχοι θα πάρουν τη Διαταγή αυτή για τον προσανατολισμό αυτό στην πορεία της επιχείρησης. Μια διμοιρία από παραπάνω ΙΙ Τάγμα θα καταλάβει την Κλινιβήτσα, για να επιτηρεί και εξασφαλίζει την όλη διάταξη από Χρυσοβίτσι - Στεμνίτσα και Μεγαλόπολη. Η Διμοιρία αυτή να αποσπαστεί από το Λόχο, που θα προσανατολιστεί προς το Ι Τάγμα Αρχηγείου Μαινάλου.-

β) Πλαγιοφύλαξη της επιχείρησης. Το ΙΙ Τάγμα του Αρχηγείου Μαινάλου θα εγκατασταθεί αμυντικά για την απαγόρευση των ενισχύσεων με δύο λόχους και 2 διμοιρίες στο δρόμο Βυτίνα-Δημητσάνα και με μια διμοιρία στην κατεύθυνση Πιάνας - Χρυσοβίτσι - Λημητσάνα σε θέση και με διάταξη, που θα καθοριστούν κατόπιν μελέτης από το Διοικητή του Συγκροτήματος και με προσωπική συνεννόηση με τη Δ/ση της επιχείρησης. Επίσης θα ενεργηθούν σαμποτάζ, που θα καθυστερούν στην παραπάνω αρτηρία υπ' ευθύνη του Διοικητού του Τάγματος, αφού του διατεθεί το υλικό και το προσωπικό από τη Διοίκηση του Αρχηγείου Μαινάλου. Η αποστολή του Τάγματος αυτού είναι εξ ίσου σοβαρή, γιατί από τη σωστή και πλήρη εκτέλεση της αποστολής της πλαγιοφύλαξης εξαρτάται η πλήρης επιτυχία και η εκμετάλλευσή της. Σε περίπτωση ισχυρής πίεσής του θα συμπτύσσεται διαδοχικά προς Δημητσάνα. Εφ' όσον συνεχίζεται η επιχείρηση, θα συνδέεται με την διεύθυνση της επιχείρησης μέσω του Διοικητή του Αρχηγείου Ταϋγέτου (Ράδου - υψώματα Ζυγοβιστιού) πίσω Αγίας Παρασκευής, που θα παίρνει γνώση της ταχτικής του κατάστασης. 'Οταν τελειώσει η επιχείρηση απ' ευθείας με τη Διεύθυνση της επιχείρησης μέσω Δημητσάνας. Κατά μήκος του Δημοσίον δρόμου Δημητσάνας - Βυτίνας να έχει δύο συνδέμους, οι οποίοι θα του διαβιβάζουν τις πληροφορίες.-

Ενδεχόμενη δύναμη πλαγιοφύλαξης. Δύο Λόχοι του Αρχηγείου Κορινθίας, οι οποίαι θα πλαγιοφυλάξουν την κατεύθυνση Βυτίνα - Πυργάκι - Ράδου - Δημητσάνα.-

VI. ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ ΚΑΙ ΔΙΑΒΙΒΑΣΕΙΣ.

Σ.Δ. Αρχηγείου Πελ/σου Μοναστήρι Άγιος Ιωάννης επί του Δημοσίον δρόμου Στεμνίτσα - Δημητσάνα. Σ.Δ. Αρχηγείου Ταϋγέτου πίσω των τμημάτων του μεταξύ Ζυγοβίστι - Δημητσάνας με δύο συνδέσμους επί του δρόμου Ζυγοβίστι - Δημητσάνα. Σ.Δ. Αρχηγείου Μαινάλον επί του δρόμου Παληοχώρι - Δημητσάνα. Η εκλογή των θέσεων να είναι τέτοια, ώστε να γίνεται γρήγομα επικοινωνία μεταξύ των Διοικήσεων Αρχηγείων και Δ/νσης επιχείρησης. Οι Διαβιβάσεις με συνδέσμους.-

ΣΥΝΘΗΜΑΤΙΚΑ. Μια κόκκινη - μια πράσινη φωτοβολίδα από το Σ.Δ. Αρχηγείου Ταϋγέτου κατάληψη Αγίας Παρασκευής. 2 κόκκινες - μια πράσινη από το Σ.Δ. του Αρχηγείου Μαινάλου κατάληψη της Κωμόπολης. 2 κόκκινες - 2 πράσινες από το ύψωμα Αγίας Παρασκευής ή Ζάτουνας ή με συνδέσμους γενική σύμπτυξη των τμημάτων μας. 1 κόκκινη - 1 πράσινη από κορυφή Μποτσίκα έσπασε η πρώτη γραμμή αμύνης. Το παρατηρητήριο Άγιος Ηλίας και το παρατηρητήριο Αρχηγείου Ταϋγέτου να εξασφαλίσει παρατηρητή προς Μποτσικά.

ΣΥΝΘΗΜΑΤΙΚΑ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗΣ.

Στην πορεία Συ είσαι Γιάννη; Εγώ είμαι Θανάση.

Στη μάχη. Συ είσαι Θεμιστοκλή; Εγώ είμαι Λεωνίδα.-

VII. ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΣΥΜΠΤΥΞΗΣ.

Όλα τα τμήματα εκτός του II Τάγματος Αρχηγείου Μαινάλου προς Ζάτουνα Ηραία. Θα δοθεί νεώτερη Διαταγή. Το Αρχηγείο Μαινάλου θα υποστηρίξει την σύμπτυξη των τμημάτων από Δημητσάνα σε περίπτωση πίεσης καταλαμβάνοντας τα υψώματα της Ζάτουνας. Το II Τάγμα Αρχηγείον Μαινάλου θα ελιχθεί στο χώρο τον Μαινάλου ανάλογα με τις κινήσεις του εχθρού.-

ΩΡΑ ΕΝΑΡΞΗΣ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

VIII. ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ ΤΟΥ ΣΤΟΧΟΥ.

Η Διοίκηση του Αρχηγείου Ταϋγέτου και Μαινάλου να ορίσουν από ένα Λόχο για εκμετάλλευση του στόχου. Ο Λόχος ασφάλειας θα διαθέσει Διμοιρία για τη συγκέντρωση, μεταφορά και εξασφάλιση του υλικού Διαβιβάσεων. Οι Διοικήσεις των Αρχηγείων Ταϋγέτου και Μαινάλου να ορίσουν υπεύθυνους για την πλήρη και ολοκληρωτική εκμετάλλευση του στόχου. Εάν χρειαστούν και άλλες δυνάμεις για τη μεταφορά και συγκέντρωση του υλικού να διαθέσουν πρωτοβουλιακά, όχι όμως περισσότερης του μισού της δύναμής των, εκτός άλλης διαταγής μας. 'Ολοι οι άνδρες να πάρουν εκτός των δικών των πυρομαχικών 150 σφαίρες επί πλέον.-

IX. ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.

Σταθμός επίθεσης μερίμνη των Ταγμάτων. Οι Διοκήσεις να οργανώσουν τη μεταφορά των βαρειά τραυματισμένων.-

Σταθμός Διακομιδής του Αρχηγείου Ταϋγέτου Μοναστήρι Άγιος Ιωάννης (όταν δεν έχει πέσει η Αγία Παρασκευή) - Παληοχώρι και από κει προς το χωριό Μάρκου. Του Αρχηγείου Μαινάλου Παληοχώρι και από κει προς το χωριό Μάρκου. 'Οταν τελειώσει η επιχείρηση Δημητσάνα - Ζάτουνα.-

ΔΙΑΦΟΡΑ.

1) Ν' αναλυθεί σε όλους τους άνδρες η σημασία της επιχείρησης, που θα πρέπει να έχει εξοντωτικά αποτελέσματα για τον εχθρό και να τελειώνει σύντομα.-

2) Ν' αντιμετωπιστεί ενεργητικά η αεροπορία, καθώς και καλή οργάνωση θέσεων απ' όλους τους άνδρες, ιδιαίτερα των οργάνων της βάσης πυρός. Η καλύτερη αντιμετώπισή της είναι να μπούν τα τμήματα στην κωμόπολη μέχρι της 7ης ώρας το αργότερο.-

3) Να προσεχτεί η ψύχραιμη και έντεχνη χρησιμοποίηση των Πάντζερ.-

4) Η ορμητικότητα, θα μας δώσει τη σύντομη νίκη. Κανείς δισταγμός και ταλάντευση δεν χωράει.-

5) Να προσεχτεί η σύνδεση των τμημάτων εντός της κωμόπολης και ο συντονισμός της ενέργειας των τμημάτων επίθεσης κατά των χωριστών στόχων, ιδιαίτερα ο συντονισμός της βάσης πυρός και τμήματος επίθεσης κατά Αγίας Παρασκευής.-

6) Θα γίνει έρευνα στα σπίτια, υπόγεια για την ανακάλυψη πραχτόρων, φασιστών, χωροφυλάκων, που ασφαλώς θα κρυφτούν. 'Ολος ο κόσμος να συγκεντρωθεί σε εκκλησίες και μεγάλα κτίρια και να γίνει η εκκαθάριση.-

Σ.Δ. ΑΡΧΗΓΕΙΟΥ ΠΕΛ/ΣΟΥ 29 Αυγούστου 1948
ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ ΣΤΕΦΑΝΟΣ

Για την ακρίβεια
Το 1ο Επ. Γραφείο

Παραλήπτες
Αρχηγεία Ταϋγέτου
Αρχηγεία Μαινάλου
Αρχηγεία Κορινθίας
Λόχος Ασφαλείας

59

Εξ. Επείγουσα

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΣ ΣΤΡΑΤΟΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΓΕΝΙΚΟ ΑΡΧΗΓΕΙΟ ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ-ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ
ΕΠΙΤΕΛ. - ΓΡΑΦ. 1ο
ΑΡΙΘ. Ε.Π.Ε.303

ΔΙΑΤΑΓΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΣ

I. ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ.

Ως ειδικό δελτίο.

II. ΣΚΟΠΟΣ.

Κατάληψη της πόλης Φλώρινας και των γύρω υψωμάτων. Σταθεροποίηση των θέσεών μας στην πόλη και τα γύρω υψώματα για σταθερό κράτημα της πόλης. Προώθηση των θέσεών μας σε συνέχεια για κυριαρχία στο υψίπεδο Φλωρίνης.

III. ΙΔΕΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ.

α) Να επιτεθούμε στην πόλη και γύρω υψώματα με τέσσερες Ταξ/ρχίες μείον 1 Τάγμα, συν 3 ουλαμούς πυρ/κού, συν διλοχία Σχολής Γενικού.

β) Να καλύψουμε την επίθεσή μας με ένα τάγμα, ένα λόχο σαμποτέρ και μια ίλη ιππικού απδ την κατεύθυνση Αμυνταίου - Κέλης.

γ) Να ενεργήσουμε αντιπερισπασμούς σ' όλη την περίμετρο από Φλατσάτα μέχρι Αμυνταίο στην εχθρική διάταξη για αγκύστρωση των εκεί δυνάμεων του εχθρού.

IV. ΔΙΑΘΕΣΗ ΔΥΝΑΜΕΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΕΣ.

Α΄. 16η Ταξ/ρχία: Να κινηθεί από το χώρο κάλυψης (ανάμεσα (1685) και (1603)) στην κατεύθυνση Οσσονίτσα (υψ. 1625) και με τη κύρια δύναμή της να επιτεθεί αιφνιδιαστικά κατά εχθρικών στόχων εις υψ. 1414, (121536), (1115) Γκιούπκα. Με ταχύτατη ενέργεια να εξοντώσει τον εχθρό και να εξασφαλίσει τη διατήρηση των παραπάνω υψωμάτων. Σε συνέχεια να διεισδύσει στην πόλη από Δυσμών και Νότου να εξοντώσει διά πυρός και σιδήρου εχθρικούς στόχους μέχρι την ολοκληρωτική κατάληψη της πόλης. Να πάρει μέτρα πλαγιοφύλαξης από Τριανταφυλλιά - Τροπαιούχο - Πέρασμα - Σκοπιά. Να συνδεθεί με 107 Ταξιαρχία και μετά την κατάληψη της πόλης να οργανώσονν από κοινού την άμυνά της.

Β΄. 103 Ταξ/ρχία, μείον τάγμα. Από τη θέση κάλυψης (Ανάμεσα 1685 και 1492 ΒΔ Πλατύ) να κινηθεί στην κατεύθυνση Δερβίνι (1674) και να επιτεθεί αιφνιδιαστικά κατά του εκεί εχθρικού στόχου για τη γρήγορη Αντί πάσης θυσίας κατάληψή του. Να εξασφαλίσει την κατοχή του και σε συνέχεια να ενισχύσει την προσπάθεια της Ι6ης Ταξιαρχίας κατά (1414) - Καλογερίτσα.

Το 3ο Τάγμα από το χώρο κάλυψής του (Γκλαβάτα υψ. 1881,6) να κινηθεί στην κατεύθυνση Φλάμπουρο - Κλειδί και να εγκατασταθεί αμυντικά επί υψ. 1008 Καρά - Ντουρού (Στενά Κιλί Δερβέν). Να ναρκοθετήσει το δημόσιο δρόμο Αμύνταιου Φλώρινας και να παρεμποδίσει με κάθε θυσία το πέρασμα ενισχύσεων προς Φλώρινα, στις 1 και 2 Σεπτέμβρη.

Γ΄. 18η Ταξιαρχία μείον Τάγμα. Να επιτεθεί με τα δυο της τάγματα κατά (14145) (Μ.Βίγλα) αιφνιδιαστικά και να το καταλάβει αντί πάσης θυσίας. Να εξασφαλίσει τη διατήρησή του. Μετά τη κατάληψη του υψώματος να προωθήσει 1 τάγμα στο (1526) - (1641) και να συνδεθεί με την 107η Ταξ/ρχία. Να καταστρέψει το δημόσιο δρόμο Φλώρινας Μικρής Βίγλας σε μεγάλη έκταση.

Δ΄. 107η Ταξιαρχία συν Τάγμα 18ης Ταξιαρχίας. Από το χώρο κάλυψης (περιοχή Μπούφι) να κινηθεί στην κατεύθυνση Σολίτσιτο. Να επιτεθεί με δύο τάγματα κατά 1033 και με δύο τάγματα κατά της πόλης από ΒΑ και Α κατεύθυνση. Να πάρει μέτρα κάλυψης προς Πρώτη - Κλαδοράχη. Να νάρκοθετήσει δρόμους Πρώτης, Αγίας Παρασκευής, Καληνίκης, Αρμενοχωρίου. Μετά κατάληψη 1033 το ένα τάγμα να επιτεθεί στην πόλη από Β. κατά βασικών αντιστάσεων Γεωργικής Σχολής - Αστυνομίας κ.λ.π. Να επισημάνει και καταστρέψει με ειδικό τμήμα από τη πρώτη στιγμή τα πολυβόλα του εχθρού. Μετά την κατάληψη των στρατώνων το ένα τάγμα να εγκατασταθεί αμυντικά στους στρατώνες - Σιδηροδρομικό σταθμό, σε σύνδεση δεξιά του με 16η Ταξιαρχία, για παρεμπόδιση - απαγόρευση άφιξης εχθρικών
ενισχύσεων προς την πόλη.

Ε΄. Λόχος σαμποτέρ συν ιππικό με επικεφαλής Δ/τή ιππικού να εγκατασταθούν υψώματα Κέλης και με ναρκοπέδια και ενεργητική άμυνα να απαγορεύσουν με κάθε θυσία την άφιξη ενισχύσεων από 'Εδεσσα - Φλώρινα.

ΣΤ΄. Σχολή Γενικού. Εφεδρεία Δ/σης στη Βίγλα (1931) - (1695).

Ζ΄. Πυροβολικό. Να επισημάνει και προπαρασκευάσει βολές στα Δερβέν Μικρή Βίγλα (1414,5) - (1414,1) - Δημόσιος δρόμος Φλώρινα- Βίγλα.

Η΄. Για οποιαδήποτε περίπτωση να προσέξουν να στηρίξουν τη διάταξή τους για όλη τη δύναμή τους ως εξής: η 16η Ταξ/ρχία στα υψ. 1626,22 - (14141) - (1215), η 103η Ταξ/ρχία στα Δερβέν - (1580) - (1694) - (1421), η 107η Ταξιαρχία στα 1033 - Ιπασδρόβιτσα - (164106) (Σολίτσιτο) και η 18η Ταξιαρχία στα Πέλα - Βόδα - (1521,54) υψώματα Μπούφι, για την αποτελεσματική αντιμετώπιση κάθε απροόπτου.

V. ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ - ΔΙΑΒΙΒΑΣΕΙΣ.

α) Δι' ασυρμάτου κάθε μία ώρα.

β) Διά εφίππων και πεζών συνδέσμων.

γ) Διά σημάτων (Κατάληψη στόχου - 2 φωτιές σε απόσταση 20 μέτρων μεταξύ των - λοιπά προφορικά επί τόπου).

δ) Συνθηματικά. Την ημέρα.
" τη νύκτα.

ε) Με πυροβολικό: Δ/ση - πυρ/κό διά τηλεφώνου: Τμήματα - Πυρ/κό.

στ) Σταθμοί Διοίκησης.
- 107 στον άξονα (1641) - (1398) - (1033).
- 18η στον άξονα Πλάκα νυκτός - (1414)
- 103 στον άξονα (1694) - Δερβένι.
- 16η στον άξονα (162622) - Σύλλο, Παναγιά - (14141).
Διοίκηση επιχείρησης. Γιώργο Γκλάβα - Βίγλα (193181).

VI. ΑΝΕΦΟΔΙΑΣΜΟΣ - ΔΙΑΚΟΜΙΔΑΙ

Α΄. Τα Τμήματα να τροφοδοτηθούν με (3 λέξεις δυσανάγνωστες) για δυο μέρες. Για περαιτέρω εφοδιασμό σε τρόφιμα και πυρομαχικά από Κέντρο εφοδιασμού Πισοδέρι.

Β΄. ΔΙΑΚΟΜΙΔΑΙ. Σταθμοί επίδεσης στα τάγματα.
Κέντρα διακομιδής Πισοδέρι και Άνω Μηλιά.

VII. ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

Η 107 Ταξιαρχία να συγκροτήσει ειδικό τμήμα ώστε με την είσοδο στην πόλη να επιδοθεί αμέσως στην επιστράτευση κόσμου και διοχέτευσή του έξω της πόλης. Η 16η Ταξ/ρχία να εφαρμόσει το ίδιο μέτρο στη Σκοπιά.

Ομοίως ειδικό τμήμα από 16η και 107 να συγκεντρώσει και προωθήσει έξω της πόλης τεχνικά υλικά (εργαλεία κ.λ.π.).

VIII. Ημέρα και ώρα έναρξης επιθ. Κίνησης: 31-8-48 ώρα 20 ακριβώς.
Επίθεσης σ' όλους τους στόχους 1-9-48 ώρα 02.00 αυστηρά ακριβώς.

IX. ΕΙΔΙΚΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ.

α) Ακρίβεια και απόλυτη μυστικότητα στη προετοιμασία.
Προσεχτική μελέτη όλων των προβλημάτων και λύση με τρόπο απλό και πρακτικό.

β) Στη διάρκεια της κίνησης συνοχή, ταχύτητα, μυστικότητα.

γ) Σε περίπτωση Δ/γής σύμπτυξης τάξη και συνοχή.
Επιβάλλεται στενός σύνδεσμος στελεχών και μαχητών.

δ) Η 18η Ταξ/ρχία να διαλέξει 35 συνδέσμους απολύτου εμπιστοσύνης για δρομολόγια - θέσεις στόχων - κτίρια κ.λ.π.

ε) Τα τμήματα να προσέχουν τους συνδέσμους σαν το πολυτιμότερο μέσο για να φέρουν σε πέρας την αποστολή τους.

στ) Κάθε Διοίκηση Ταξ/ρχίας να κρατήσει ένα μεγάλο μέρος της δύναμής της εφεδρεία για την εξασφάλιση της επιτυχίας και για την εκμετάλλευση της επιτυχίας. Να προσεχτεί η κατάλληλη στιγμή διάθεσης της εφεδρείας και η ταυτόχρονη δημιουργία νέας τέτοιας.

ζ) Να ορισθούν ειδικά αντιαρματικά τμήματα ιδιαίτερα στην 107 και 16 Ταξ/ρχίες καθώς και αντιαεροπορικής βολής.

η) Τυχόν εχθρικές ενέδρες και απρόβλεπτοι στόχοι να παρακαμφθούν, να διατεθεί τμήμα από την εφεδρεία για την εξουδετέρωσή τους και τα τμήματα να κινηθούν ταχύτατα στους αντικειμενικούς σκοπούς. Οι στόχοι να εξοντωθούν με τα πάντζερ και τα εκκρηκτικά αφού έρποντας πλησιαστούν. Να αποφύγουμε την αγκίστρωση και απασχόληση με πυρά πεζικού που έτσι δίνουμε λίγες - λίγες τις απώλειες και χωρίς αποτέλεσμα.

θ) Να γίνει ηθική προετοιμασία στελεχών και μαχητών για τη σημασία της μάχης και την ανάγκη της Νίκης.-

Σ.Δ. Γενικού Αρχηγείου 29/8/48 ώρα 23
Στρατηγός Μ Α Ρ Κ Ο Σ

Παραλήπτες
16, 18, 107, 103 Ταξιαρχίες
Σχολή Γενικού - Πυροβολικό

Για την ακρίβεια
Το 1ο Γραφείο
Τ.Σ.Υ.

Κοινοποίηση
1ο Γραφείο

Εξ. Επείγουσα

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΣ ΣΤΡΑΤΟΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΓΕΝΙΚΟ ΑΡΧΗΓΕΙΟ
ΕΠΙΤΕΛ. ΓΡΑΦΕΙΟ 1ο

Π Α Ρ Α Ρ Τ Η Μ Α

Ε.Π.Ε. 303 Δ Ι Α Τ Α Γ Η Σ Ε Π Ι Χ Ε Ι Ρ Η Σ Ε Ω Ν

Α΄. Η 16 Ταξ/ρχία από τη Κρυσταλοπηγή να κινηθεί τη νύκτα της 30 προς 31 Αυγούστου 1948 στο χώρο ανάμεσα 1685 και 1603,1 Περιοχή Κορυφής, όπου να παραμείνει κεκαλυμμένη την ημέρα της 31/8/48.

Β΄. Η 103 Ταξ/ρχία μείον τάγμα να κινηθεί τη νύκτα της 30 προς 31 Αυγούστου στο χώρο ανάμεσα 1685 και 1492 ΒΔ Πλατύ, όπου να καλυφθεί την ημέρα της 31/8/48.

Γ΄. Το Τάγμα της 103 Ταξ/ρχίας να κινηθεί τη νύκτα της 30 προς 31 Αυγούστου στο χώρο Γκλαβάτα υψ. 1881,6 όπου να παραμείνει κεκελυμμένο την ημέραν της 31 Αυγούστου 1948.

Δ΄. Η 107 Ταξ/ρχία συν τάγμα της 18 Ταξ/ρχίας συν λόχος μηχανικού του Δ.Σ. συν 2 Διμοιρίες λόχου ασφαλείας 490 να κινηθεί τη νύκτα της 30 προς 31 Αυγούστου στο χώρο Μπούφι, όπου να καλυφθεί την ημέραν της 31/8/48.

Ε΄. Η 18η Ταξ/ρχία μείον τάγμα στο χώρο που βρίσκεται, προσανατολισμένη στον αντικειμενικό της σκοπό.

ΣΤ΄. Λόχος ασφαλείας του Δ.Μ. να κινηθεί την ημέραν της 31/8/48 για το Γάβρο και να τεθεί στις Δ/γές της 14ης Ταξ/ρχίας.

Ζ΄. Λόχος 18ης Ταξ/ρχίας συν ιππικό να κινηθεί τη νύκτα της 30 προς 31 Αυγούστου στο χώρο χωριού Βαψώρι, όπου να παραμείνει κεκελυμμένη την ημέρα της 31/8/48.

Η΄. Τρεις Ουλαμοί πυρ/κού να κινηθούν τη νύκτα της 30 προς 31 Αυγούστου στο χώρο Καλύβες Λάκκου Δυτικά Βίγλας υψ. 1931,81. Να αναγνωρίσει και οργανώσει θέσεις βολής και να προπαρασκευάσει βολές στους γύρω στόχους για τη νύκτα της 31/8/48 προς 1/9/48.

Θ΄. Να παρθούν αυστηρά συνομωτικά μέτρα τόσο κατά την κίνηση προς τους χώρους κάλυψης όσο και κατά την παραμονή των τμημάτων στους χώρους κάλυψης.

Να παρθούν μέτρα ασφαλείας για την αποφυγή κάθε περίπτωσης αιφνιδιασμού.

Να απαγορευθεί η κίνηση, ο θόρυβος κ.λ.π.

Να παρθούν μέτρα για τη πρόληψη διαρροής ή αποκοπής μαχητών υπ' ευθύνει των Διοικητών και Π.Ε.-

Σ.Δ. Γενικού Αρχηγείου 29/8/48 ώρα 11.30

Στρατηγός Μ Α Ρ Κ Ο Σ
Τ.Σ.Υ.

60

ΣΩΜΑ ΣΤΡΑΤΟΥ
Α2 ΓΡΑΦΕΙΟΝ

Κ Α Τ Α Σ Τ Α Σ Ι Σ

Εμφαίνουσα τους Στρατολογηθέντας υπό των Συμ/τών

α/α	Έτος	Μην	Αριθμός		Σύνολον	Παρατηρήσεις
			ανδρών	γυναικών		
1	1946	Ιούνιος	9		9	
2	»	Ιούλιος	58		58	
3	»	Αύγουστος	107	6	113	
4	»	Σεπτέμβριος	112		112	
5	»	Οκτώβριος	23	6	29	
6	»	Νοέμβριος	105		105	
7	»	Δεκέμβριος	2		2	
			416	**12**	**428**	
8	1947	Ιανουάριος	106		106	
9	»	Φεβρουάριος	609	5	614	
10	»	Μάρτιος	49	1	50	
11	»	Απρίλιος	50	5	55	
12	»	Μάιος	107	4	111	
13	»	Ιούνιος	5		5	
			926	**15**	**941**	
14	»	Ιούλιος	690	114	804	
15	»	Αύγουστος	505	4	509	
16	»	Σεπτέμβριος	744	118	862	
17	»	Οκτώβριος	1251	229	1480	
18	»	Νοέμβριος	856	487	1343	
19	»	Δεκέμβριος	379	191	570	
			4425	**1143**	**5568**	
20	1948	Ιανουάριος	568	224	792	
21	»	Φεβρουάριος	423	140	563	
22	»	Μάρτιος	341	96	437	
23	»	Απρίλιος	193	35	228	
24	»	Μάιος	314	42	356	
25	»	Ιούνιος	254	52	306	
			2093	**589**	**2682**	
26	»	Ιούλιος	718	109		
27	»	Αύγουστος	349	299		

Το
Α2 Γραφείον

61

Χάρτης: 1:100.000
Ταξίαρχος Πλουμής Δημ.

Ε Κ Θ Ε Σ Ι Σ

Επί της γενομένης επιθέσεως των συμμοριτών κατά της Καλαμπάκας την νύκτα της 11 - 12 Αυγούστου και επί της επιθέσεως τούτων κατά των Τρικκάλων την νύκτα της 23-24 Αυγούστου.

-Διά της υπ' αριθ. ΑΠ.828Α/Φ.4024/Ι/17.8.48 διαταγής του ΓΕΣ προς το Β΄ΣΣ διετάχθην να μεταβώ εκ Κοζάνης εις Τρίκκαλα - Καλαμπάκαν προς υποβοήθησιν του Έργου της ΔΕΘ (κινητοποίησιν των ΜΑΔ της περιοχής).-

-Την 18 Αυγούστου (εσπερινάς ώρας) ανεχώρησα εκ Κοζάνης και την πρωίαν της 20 Αυγούστου έφθασα εις Καλαμπάκαν.

I.- Επίθεσις συμμοριτών κατά της Καλαμπάκας.

Εκ της εξετάσεως ην ενήργησα συνήγαγον το συμπέρασμα ότι τα γεγονότα διεξήχθησαν ως κάτωθι:

Μετά την συνένωσιν των δυνάμεων των Α΄ και Β΄ ΣΣ εις την περιοχήν Φούρκα - Κεράσοβον αι εις την περιοχήν Σαμαρίνης συμμοριακαί δυνάμεις ανεξακριβώτου δυνάμεως εκινήθησαν εκ της περιοχής Σαμαρίνης προς Όρλιακα - Χάσια.

Η κίνησις αύτη των Συμμοριτών εγνωστοποιήθη διά του δελτίου πληροφοριών και συνεπώς ήτο γνωστή αύτη.

Γνωστόν επίσης ήτο ότι εις την περιοχήν των Χασίων (περιοχήν Αγιοφύλλου - Καρπερού - Τρικοκκιάς) ευρίσκετο μονίμως δύναμις συμμοριτών (περί τους 150) υπό τον αρχισυμμορίτην Γαλάνην εκ του χωρίου Αγιοφύλλου με σκοπόν την συλλογήν πληροφοριών επί της δυνάμεως και κινήσεων των Στρατιωτικών τμημάτων εις τας περιοχάς Καλαμπάκας και Τρικκάλων.

Συνεπώς οι συμμορίται είχον πληροφορίας διά τας δυνάμεις της Φρουράς Καλαμπάκας κ.λ.π.

-Την πρωίαν της 10 Αυγούστου τμήμα Κυνηγών (ΜΑΔ) της διμοιρίας Κυνηγών (ΜΑΔ) Ασπροκλησιάς υπό τον εφ. Ανθ/γόν εξ' απονομής Ζησάρην Αθαν. εγκατεστημένον εις ενέδραν εις ύψωμα παρά την γέφυραν Ψύρρα (Σ.735615) παρετήρησε 2 μεγάλας φάλαγγας συμμοριτών κινουμένας εκ της κατευθύνσεως Ασπροκλησιάς (Σ.7364) προς την κατεύθυνσιν Βλαχάβας (Σ.7256). Το Τμήμα τούτο ΜΑΔ της ενέδρας υπό τον Ανθ/γόν Ζησάρην έβαλεν αιφνιδιαστικώς εναντίον της μιας φάλαγγος των Συμμοριτών και επέφερε σύγχυσιν και απωλείας (5-6 νεκρούς συμμορίτας και άλλους τραυματίας). Βληθείσα η ενέδρα υπό τμήματος συμμοριτών εγκατεστημένου επί υψώματος και υπό της φάλαγγος συμμοριτών ηναγκάσθη να κατατμηθή εις 2 τμήματα προς αποφυγήν κυκλώσεως υπό των συμμοριτών και το μεν έν τμήμα έλαβε κατεύθυνσιν προς περιοχήν Κριτσοτάδων (Σ.7664) το δε έτερον υπό τον εφ. Ανθ/γόν Ζησάρην προς την κατεύθυνσιν Βλαχάβας (Σ.7256). Το προς Κριτσοτάδες καταφυγόν τμήμα της ενέδρας παρέμεινεν εκεί κρυπτόμενον εις τα δάση μέχρι της 20 Αυγούστου άνευ τροφής και μετά την υποχώρησιν των συμμοριτών εκ της περιοχής των υψωμάτων Αγιοφύλλου - Σκεπάρνι - Βλαχάβας - Κονισκού παρουσιάσθη την 20 Αυγούστου εις Καλαμπάκαν.

Οι συμμορίται διαβάντες τον Μύκανη ποταμόν συνεπλάκησαν την αυτήν ημέραν της 10 Αυγούστου εις τα υψώματα Βλαχάβας - Σκεπάρνι μετά των τμημάτων ΜΑΔ των χωρίων Βλαχάβας (Σ.7256) - και Σκεπαρνίου (Σ.7058), άτινα αφ' ενός μεν λόγω της μικράς

δυνάμεώς των και του μικρού αριθμού φυσιγγίων διά τα εκ περισυλλογής όπλα των, και της μεγάλης δυνάμεως των συμμοριτών αφ' ετέρου ηναγκάσθησαν να συμπτυχθούν προς τα υψώματα του χωρίου Γαύρου (Σ.7759) και προς Καλαμπάκαν.

Οι συμμορίται την ημέραν της 10 Αυγούστου κατέλαβον τα υψώματα Καρδαρόπετρα (Σ.7056) Άγουρος (Σ.7355) και Ράχη Σούμπαση (Σ.745550) και προώθησαν τμήματα προς Τσούμα Κρανιά (Σ.725534).

Δύναμις Φρουράς Καλαμπάκας.

-Λόχος Διοικήσεως 50 Τ.Ε. (περί τους 25 άνδρες).

-Λόχος Εθνοφρουράς (4 διμοιρίαι) συν διμοιρία Λόχου Χρυσομηλιάς ήτοι 5 διμοιρίαι.

-Ομάς πολυβόλων Βίκερς (2 πολυβόλα).

-Ομάς όλμων 3 (2 όλμοι).

-2 διμοιρίαι ΜΑΔ (70 περίπου άνδρες).

-Ομάς πολυβόλων Ιταλικών (2 πολυβόλα).

-Χωροφυλακή (30 άνδρες περίπου).

-Τα περί την Καλαμπάκαν υψώματα και ο πεδινός τομεύς ήσαν οργανωμένα καλώς υπό της 42 Ταξιαρχίας δι' έργων εκστρατείας (συρματόπλεγμα συνεχές 2 και 3 σειραί αναλόγως σπουδαιότητος εκάστου σημείου της τοποθεσίας, πολυβολεία και οπλοπολυβολεία πλέον των 60 κτισμένα και σκεπασμένα, ορύγματα μάχης, συγκοινωνίας κλπ.- Τα έργα εκστρατείας εκάστου φυλακείου είχον κατασκευασθή εν είδει ημιπεριβολής και είχον και συρματόπλεγμα εν είδει ημιπεριβολής. Είχον τοποθετηθή και παγίδες χειροβομβίδων εις τα σημεία απο τα οποία ήτο ενδεχόμενον να πλησιάσουν οι συμμορίται προς την οργανωμένην τοποθεσίαν εν περιπτώσει ενεργείας κατά της Καλαμπάκας.

Από της αναχωρήσεως της 42 Ταξιαρχίας εκ Καλαμπάκας ουδεμία επίβλεψις συντηρήσεως των έργων εκστρατείας υπήρξε και τα συρματοπλέγματα εις πολλά σημεία είχον πέσει οι πάσσαλοι ή είχον αφαιρεθή υπό κατοίκων κ.λ.π. Αι παγίδες χειροβομβίδων ή είχον αφαιρεθή υπό των στρατιωτών ή πολλαί τούτων είχον εκραγή. Πάντως δεν υπήρχον τοιαύται.

Λεπτομερείς αναγνωρίσεις δεν είχον γίνει υπό των βαθμοφόρων.

Μετά την επίθεσιν των συμμοριτών κατά της Καλαμπάκας έσπευσαν να ενεργήσωσιν αναγνώρισιν λεπτομερή των έργων της τοποθεσίας, αναγνώρισιν και επισκευήν των συρματοπλεγμάτων.

Η ανωτέρω δύναμις εν Καλαμπάκα ήτο η ελαχίστη δύναμις καταλλήλως διατεταγμένη διά την επάνδρωσιν της τοποθεσίας Καλαμπάκας προς αποτελεσματικήν άμυναν εν περιπτώσει επιθέσεως συμμοριτών κατά της πόλεως Καλαμπάκας.

Από της εσπέρας της 10 Αυγούστου διετάχθη υπό της ΔΕΘ η αποστολή επιθετικών αναγνωρίσεων και από πρωΐας 11 Αυγούστου απεστάλησαν οι κάτωθι:

- 2 διμοιρίαι υπό τον Λοχαγόν Φειδάκην εκ της Φρουράς Μουργκανίου (Σ.625530) προς Γάβρον (Σ.6759) - Σκεπάρνι (Σ.700585).
- Η εφεδρική διμοιρία πεζικού Φρουράς Καλαμπάκας μετά τμήματος ΜΑΔ του χωρίου Καστρακίου προς την κατεύθυνσιν Καστράκι - Καρδαρόπετρα (Σ.7056).
- Τμήματα του Λόχου ΜΑΔ Θεόπετρας (Σ.733450) προς Τσούμα Κρανιά (Σ.720530) και προς Ράχη Σούμπαση (Σ.750550).

Προς την κατεύθυνσιν Καλαμπάκα - Διακόπη (Σ.715515) - Τσούμα Κρανιά δεν εστάλη αναγνώρισις. Φαίνεται όμως ότι τμήματα συμμοριτών είχον προωθηθή κατά την νύκτα της 10-11 Αυγούστου μέχρι Διακόπης.

Μέσα συνδέσμων δεν είχον αι επιθετικαί αναγνωρίσεις. Συνεπώς η διαβίβασις των πληροφοριών εγένετο διά πεζών.

Την 1320 ώραν της 11 Αυγούστου ανεφέρθη υπό της Στρατιωτικής Διοικήσεως Καλαμπκας (Αντ/χου Πεζικού Μουζακάτου) και υπό του 50ου Τ.Ε., εις την ΔΕΘ. ότι τα υψώματα Καρδαρόπετρα - Προφήτης Ηλίας Βλαχάβας (Σ.720558) - Άγουρος (Σ.725555) - Ράχη Σούμπαση (Σ.745549) κατείχοντο ισχυρώς υπό του εχθρού.

Την 16 ώραν της αυτής ημέρας (11 Αυγούστου) ο διοικητής του 50 Τ.Ε. (Ταγ/χης Σπηλιωτακάρας) έλαβε διαταγήν παρά της ΔΕΘ να τεθή επικεφαλής της διαθεσίμου δυνάμεως του Τάγματος, της ομάδος πολυβόλων Βίκερς και της ομάδος όλμων 3΄΄ και να κινηθή προς Καρδαρόπετραν.

Ο Διοικητής του Τάγματος ανέφερεν ότι δεν υπήρχε διαθέσιμος δύναμις και έλαβε την διαταγήν να αποσύρη τοιαύτην εκ των φυλακείων της τοποθεσίας Καλαμπάκας.

Η ΔΕΘ απέστειλε εις Καλαμπάκαν προς ενίσχυσιν της Φρουράς Ουλαμόν Τεθωρακισμένων και διμοιρίαν πεζικού.

Ο Διοικητής του 50ου Τ.Ε. κατόπιν της ως άνω διαταγής της ΔΕΘ απέσυρεν άνδρας εκ των φυλακείων (εις τα φυλάκεια του ανατολικού τομέως έμειναν ανά 2 ή 3 άνδρες εις έκαστον φυλάκειον) και συνεκρότησε 5 ομάδας μάχης, παρέλαβε τμήμα ΜΑΔ εκ Καλαμπάκας και τοιούτον εκ Καστρακίου, την ομάδα πολυβόλων και την ομάδα όλμων 3΄΄ μετά προηγουμένην επίταξιν κτηνών εις Καστράκι και εκινήθη προς Καρδαρόπετραν.

Εκ της Διμοιρίας Κυνηγών (ΜΑΔ) Καστρακίου (40 περίπου άνδρες) αφέθησαν διά την κάλυψιν και ασφάλειαν του χωρίου μόνον 7 άνδρες, οι λοιποί είχον σταλή προς Καρδαρόπετραν.

Οι συμμορίται κατέχοντες τα υψώματα Τσούμα - Κρανιά - Διακόπη είχον αρίστην παρατήρησιν επί των κινήσεων των τμημάτων εκ του υψώματος Ράχη Αρσένη (100 μ. ΒΔ Καστρακίου) προς Καρδαρόπετραν και τας εσπερινάς ώρας προ της επελεύσεως του σκότους εισήλθον εις το Καστράκι όπου συνέλαβον το έν στοιχείον πολυβόλων Βίκερς, κινούμενον μεμονωμένον προς Καρδαρόπετραν και ήρχισαν να προβαίνουν εις συλλήψεις ατόμων και λεηλασίας.

Σφάλμα η κίνησις του τμήματος Σπηλιωτακάρα τας εσπερινάς ώρας προς Καρδαρόπετραν (και μάλιστα εις έδαφος με χαράδρας και χωρίς παρατήρησιν απολύτως), ενώ θα έπρεπε να είχεν ανακληθή εις Καλαμπάκαν και η από πρωΐας αποσταλείσα διμοιρία του προς Καρδαρόπετραν, ώστε κατά την νύκτα της 11-12 Αυγούστου να είναι άπασα η δύναμις της Φρουράς Καλαμπάκας (και τα πολυβόλα και οι όλμοι) εις τας θέσεις των.

Επίσης σφάλμα η διάθεσις ολοκλήρου σχεδόν της Διμοιρίας Κυνηγών (ΜΑΔ) Καστρακίου προς Καρδαρόπετραν και η εγκατάλειψις του χωρίου τούτου εις την διάθεσιν των συμμοριτών. Τμήματα της Διμοιρίας ταύτης Κυνηγών (ΜΑΔ) Καστρακίου θα έπρεπε από της πρωΐας της 11 Αυγούστου να κινηθούν προς Διακόπη και προς Σουλουμάδες (Σ.6953) και τας εσπερινάς ώρας να είχον επανέλθη εις τας θέσεις προς άμυναν του χωρίου των.-

Εάν τμήμα της Διμοιρίας ταύτης Κυνηγών (ΜΑΔ) Καστρακίου απεστέλλετο προς Διακόπην θα είχον εγκαίρως την πληροφορίαν ότι οι συμμορίται κατείχον το ύψωμα Διακόπη.

Τα τμήματα του Λόχου Κυνηγών (ΜΑΔ) Θεόπετρας κινηθέντα προς Τσούμα Κρανιά και προς Σούμπασην ενεπλάκησαν εις αγώνα μετά ισχυρών τμημάτων συμμοριτών κατεχόντων τα Ν. της Ράχης Σούμπαση υψώματα και ως οπλισμένα τα τμήματα ταύτα ΜΑΔ μόνον με τυφέκια, εκ περισυλλογής και με ελάχιστα φυσίγγια ηναγκάσθησαν να συμπτυχθούν προς Θεόπετραν. Τμήμα ΜΑΔ Λόχου τούτου εκ 12 ανδρών υπό τον εφ. Ανθ/γόν Κωστόπουλον (διοικητήν του Λόχου τούτου ΜΑΔ) έπεσεν εις ενέδρας των συμμοριτών, αι οποίαι ήσαν εγκατεστημέναι από της νυκτός εις τα Ν. της Ράχης Σούμπαση υψώματα και ηγωνίσθη σώμα προς σώμα με τους συμμορίτας και τελικώς, καίτοι ήτο πανταχόθεν περικυκλωμένον, κατώρθωσε να διαφύγη και να διασωθή.

Ο Στρατιωτικός Διοικητής Καλαμπάκας Αντ/χης Μουζακίτης θα έπρεπε να αναφέρη εις την ΔΕΘ ότι η κίνησις του τμήματος Σπηλιωτακάρα εκ Καλαμπάκας προς Καρδαρόπετραν ήτο επικίνδυνος και διά το τμήμα τούτο και επί πλέον εστέρει και την φρουράν Καλαμπάκας των μέσων αμύνης της (πολυβόλα, όλμοι 3 και οπλοπολυβόλα) και όχι μόνον θα έπρεπε να ζητήση την μη ελάττωσιν της δυνάμεως των φυλακείων αλλά και την διά δυνάμεως πλέον του Λόχου ενίσχυσιν της φρουράς Καλαμπάκας, ίνα δυνηθή να ενισχύση τα πέον επικίνδυνα προσβολής σημεία της τοποθεσίας και έχη και εφεδρικόν τμήμα δι' ενδεχομένην επέμβασίν του.

Τα πράγματα έβαινον ούτω μοιρολατρικώς.

Το απόσπασμα Ταγ/χου Σπηλιωτακάρα έφθασε την 2030 ώραν εις τα υψώματα ΝΔ. Καρδαρόπετρας ένθα εύρε και την από πρωΐας αποσταλείσαν προς την κατεύθυνσιν ταύτην διμοιρίαν του.

Καθ' όλην την νύκτα της 11-12 Αυγούστου ευρίσκετο εν επαφή με τον εχθρόν την δε πρωΐαν της 12 Αυγούστου δεχθείς επίθεσιν των συμμοριτών διελύθη (ως εμφαίνεται εις την συνημμένην εν αντιγράφω υπ' αριθ. ΑΠ:1683/18.8.48 έκθεσίν του προς την ΔΕΘ). Ο μόνιμος Ανθ/γός Μπολιεράκης Ευτ. φονευθείς εγκατελείφθη επί τόπου, το δε πτώμα του ανευρέθη μετά 10ήμερον και ετάφη επί τόπου, καθ' όσον ήτο αδύνατος η μεταφορά του εις Καλαμπάκαν. 4 στρατιώται και τα επιταχθέντα 20 κτήνη εκ του χωρίου Καστρακίου συνελήφθησαν υπό των συμμοριτών. Περιήλθον εις χείρας των συμμοριτών είς όλμος 3΄΄, έν πολυβόλον Βϊκερς, 1 ασύρματος Νο18, οπλοπολυβόλα και άλλα υλικά.

Την 2245 ώραν της 11 Αυγούστου οι συμμορίται επετέθησαν κατά της Καλαμπάκας (δύναμις 400 περίπου συμμοριτών).

Οι επιτεθέντες κατά του Ανατολικού τομέως συμμορίται (δύναμις 200 περίπου συμμοριτών) ανέτρεψαν αμέσως την δύναμιν των φυλακείων (2-3 άνδρες κατά φυλάκειον) και εκινήθησαν προς την Ανατολικήν πλευράν της πόλεως εντός της οποίας και εισήλθον και ήρχισε από της 12 ώρας αγών εντός της πόλεως, μετά ολίγων ανδρών ΜΑΔ και του Ουλαμού Τεθωρακισμένων, ολίγων στρατιωτών και των ανδρών της Χωροφυλακής.

Οι επιτεθέντες συμμορίται κατά του δυτικού τομέως, ον υπερήσπιζον άνδρες ΜΑΔ μετά ολίγων στρατιωτών ηναγκάσθησαν να αποσυρθώσι εκ του ευστόχου πυρός και της γενναιότητος των ανδρών ΜΑΔ, αφήσαντες μάλιστα προ των συρματοπλεγμάτων 5 νεκρούς συμμορίτας.

Εκ Τρικκάλων απεστάλησαν τμηματικώς κατά την νύκτα της 11-12 Αυγούστου προς ενίσχυσιν της Φρουράς Καλαμπάκας 2 λόχοι μετά Ουλαμού Ταθωρακισμένων υπό τον Αντ/χην Κουρκουλήν. Οι συμμορίται είχον τοποθετήσει νάρκας επί της οδού Τρικκάλων - Καλαμπάκας και εις το σημείον (Σ.7047) προσέκρουσεν εις μίαν νάρκην αυτοκίνητον και δεν ηδυνήθη ο ουλαμός Τεθωρακισμένων να εισέλθει εις την πόλιν. Οι Λόχοι πεζικού παρέμειναν εκεί εντός των αμπελώνων μη εκδηλώσαντες ενέργειαν τινα. Σύνδεσμος μεταξύ της Στρατιωτικής Διοικήσεως Καλαμπάκας και των αποσταλεισών ενισχύσεων δεν υπήρχεν (ως εμφαίνεται εκ της συνημμένης εν αντιγράφω εκθέσεως του Στρατιωτικού Διοικητού Καλαμπάκας Αντ/χου Μουζακίτου προς την ΔΕΘ).

Ο εφ. Υπολ. Μάντζαρης διοικητής του 8ου Λόχου Κυνηγών (ΜΑΔ) Κορυδαλού με έδραν τον Κορυδαλόν (Σ.450620) πληροφορηθείς τηλεφωνικώς εξ' υπαγωγής κατά την νύκτα της 11-12 Αυγούστου ότι, οι συμμορίται επετίθεντο κατά της Καλαμπάκας, όλως πρωτοβούλως και άνευ διαταγής τινός συνεκέντρωσεν αμέσους 150 άνδρας ΜΑΔ εκ των χωρίων Κουτσούφλιανη Πεύκη, Τρίγωνα και τεθείς εις κίνησιν έφθασεν άμα τη εω εις Χάνι Μουργκάνι (Σ.625530). Αμέσως συνεδέθη τηλεφωνικώς μετά του Στρατιωτικού Διοικητού Καλαμπάκας και εζήτησε διαταγάς. Έλαβε την διαταγήν να κινηθή προς Καλαμπάκαν, όπερ και έπραξεν. Κατά την κίνησίν του εβλήθη υπό συμμοριτών οι οποίοι κατείχον το αντέρεισμα Ράχη Παπαρίση (Σ.665525) προς απαγόρευσιν κινήσεως ενισχύσεων εκ Μουργκανίου προς Καλαμπάκαν. Ενήργησεν αμέσως επίθεσιν κατά των συμμοριτών τούτων, τους οποίους εξεδίωξε εκ του αντερείσματος Ράχη Παπαρίση και εκείθεν εκινήθη προς το ύψωμα Κούκου (Σ.678510) κείμενον ΒΔ του Καστρακίου, όπερ ύψωμα κατέλαβε και αιφνιδίασε τους εντός του Καστρακίου συμμορίτας οι οποίοι, λόγω του αιφνιδιασμού τούτου, απήγαγον μόνον περί τα 32 άτομα (εξ' ων 12 νεάνιδας) εκ του Καστρακίου. Ο υπολοχαγός ούτος αφήκεν εις τα ΒΔ. υψώματα του Καστρακίου τα 2/3 της δυνάμεώς του και με το 1/3 ταύτης (ήτοι 45-50 άνδρας) εισήλθεν την 9 ώραν της 12 Αυγούστου εις Καλαμπάκαν.

Παρουσιάσθη αμέσως εις τον Στρατ. Διοικητήν Καλαμπάκας παρά του οποίου έλαβε διαταγήν να εκκαθαρίση το υπό των συμμοριτών κατεχόμενον μέρος της πόλεως, όπερ και έπραξεν, επιτυχών μέχρι της 11 ώρας την πλήρη εκκαθάρισιν της πόλεως εκ των συμμοριτών. Κατά την ενέργειαν της εκκαθαρίσεως της πόλεως έσχε 2 άνδρας νεκρούς και 5 τραυματίας.

Οι συμμορίται απήγαγον εκ Καλαμπάκας 218 άτομα (εξ' ων 80 νεάνιδας και 30 νέους). Εκ τούτων αφήκαν μετά τινας ημέρας ελευθέρους 53 κατά το πλείστον γέροντας και μικρά παιδιά.

Υλικά περιελθόντα εις χείρας των συμμοριτών 1 πολυβόλον ιταλικόν, 4-5 τηλέφωνα, τα υλικά του τμήματος του Ανατολικού τομέως όπλα μερικά και τα υλικά της διμοιρίας Μύκανη (το 50 Τ.Ε. είχεν εγκαταστήση εις την γέφυραν Μύκανη (Σ.6158) μίαν Διμοιρίαν, ήτις εκινήθη εκείθεν προς Γάβρον και τα υλικά της αφέθησαν επί τόπου).

Οι συμμορίται ενεργήσαντες και προς την κατεύθυνσιν ταύτην περισυνέλεξαν τα υλικά της διμοιρίας ταύτης.

Απώλειαι

(α) Συμμοριτών
- Νεκροί εξακριβωθέντες 20
- Αιχμάλωτοι γυναίκες 2
- Παραδοθέντες 12
- Οι τραυματίαι συμμορίται υπολογίζονται περί τους 40 και μετεφέρθησαν υπό των συμμοριτών προς Βλαχάβαν.

(β) Ημετέρων
- Νεκροί
  - Αξιωματικοί 2 (ων 1 του τάγματος ΜΑΔ)
  - Οπλίται 10 (ων 5 του ΜΑΔ).
- Τραυματίαι
  - Αξιωματικοί 2 (ων 1 του ΜΑΔ)
  - Οπλίται 10 (ων 5 του ΜΑΔ).
- Αγνοούμενοι
  - Στρατιώται 5

(γ) Καταστροφαί

Επυρπολήθησαν 2 οικίαι. Εις την μίαν εξ' αυτών με 4 πατώματα και με πολλά δωμάτια ήσαν εγκατεστημέναι οικογένειαι οπλιτών ΜΑΔ και εκάησαν όλα τα πράγματά των.

Οι απαχθέντες υπό των Συμμοριτών εκ της περιοχής Καλαμπάκας (εκ της πόλεως Καλαμπάκας του Καστρακίου και χωρίων τινών) ανέρχονται συνολικώς εις 350 περίπου (άνδρες και γυναίκες).

Την πρωΐαν της 15 Αυγούστου (Κυριακή) δύναμις 100 περίπου συμμοριτών επετέθη κατά του χωρίου Τσούγκουρου (Σ.6357) της Καλαμπάκας. Η εξ 20 ανδρών δύναμις ΜΑΔ του χωρίου, καίτοι ήτο οπλισμένη με οπλισμόν εκ περισυλλογής και με ολίγα φυσίγγια, ημύνθη επί τρίωρον και ηναγκάσθη να συμπτυχθή, ότε οι συμμορίται εισήλθον εις το χωρίον και ήρχισαν την λεηλασίαν. Εν τω μεταξύ κατέφθασε μικρά δύναμις ΜΑΔ εκ του πλησίον χωρίου Μεγάλη Κερασιά, ήτις επετέθη κατά των συμμοριτών και τους ηνάγκασε να συμπτυχθούν ταχέως χωρίς να προλάβωσι να συναποκομίσωσι και τα λεηλατηθέντα είδη.

Αξία μνείας είναι η αντίστασις των γυναικών του χωρίου Σκεπάρνι (Σ.7057). Την 10 Αυγούστου, ενώ η δύναμις ΜΑΔ του χωρίου εμάχετο εις τα υψώματα τούτου κατά των συμμοριτών, συμμορίται εισέλθοντες εντός του χωρίου ήρχισαν στρατολογίαν νεανίδων. Αι γυναίκες του χωρίου επετέθησαν με ξύλα, κατά των συμμοριτών διά την απελευθέρωσιν των νεανίδων του χωρίου.

ΙΙ.- Την 17ην Αυγούστου οι συμμορίται επετέθησαν κατά της Φρουράς Κονισκού.

Αμέσως εκινήθησαν προς ενίσχυσιν της φρουράς το εκ 50 ανδρών ΜΑΔ Αγριλιάς (Σ.9648) υπό τον εφ. Ανθ/γόν εξ απονομής Μανάφαν και το εξ 25 ανδρών ΜΑΔ Ελληνοκάστρου (Σ.8346) άτινα προσέβαλον τους επιτιθεμένους συμμορίτας και συνετέλεσαν εις την ανακούφισιν της φρουράς Κονισκού τόσον κατά την άμυνάν των, όσον και κατά την έξοδον εκ της οργανωμένης τοποθεσίας και σύμπτυξίν της προς Τρίκκαλα.

III.- Εις την Ανατολικήν πλευράν του Κόζιακα είχεν εμφανισθή η υπό τον αρχισυμμορίτην Αβραάμ συμμορία δυνάμεως 150 περίπου. Η συμμορία αύτη εκκινήθη εκ της περιοχής Γοργοφύρι (Σ.635315) - Γένεσι (Σ.6435) προς την κατεύθυνσιν Νικλίτσι (Σ.6541) - Διάβα (Σ.6547) και την νύκτα της 17 προς την 18 Αυγούστου τμήματα της συμμορίας ταύτης ενεφανίσθησαν εις περιοχήν Διάβας - Βανακουλίων. Τα συμμοριακά ταύτα τμήματα βληθέντα υπό των τμημάτων ΜΑΔ των χωρίων Διάβας και Βανακουλίων συνεπτύχθησαν προς Κορομηλιάν (Σ.634450) και εκείθεν, λόγω των κινήσεων και των ενεδρών εις διάφορα σημεία του Κόζιακα υπό των τμημάτων ΜΑΔ Κόζιακα ηναγκάσθησαν να συμπτυχθούν προς Γένεσι και εκείθεν προς Περτούλι (Σ.535315).

Νεραϊδοχώρι (Σ.5130).

IV.- Την πρωίαν της 20 Αυγούστου έφθασα εις Καλαμπάκαν.

Το ηθικόν τόσον των τμημάτων όσον και του πληθυσμού ήτο μειωμένον.

Εντός της πόλεως Καλαμπάκας ήσαν περί τους 300 άνδρας ΜΑΔ.

Συνεκέντρωσα τους επικεφαλείς βαθμοφόρους των και όλους τους άνδρας ΜΑΔ, τους συνεπλήρωσα εις πυρομαχικά και εις άλλα είδη (σημειωτέον ότι και οι οπλισμένοι άνδρες ΜΑΔ δι’ αγγλικών τυφεκίων και Τόμιγκαν δεν είχον φυσίγγια κλπ.) και τους καθώρισα αποστολάς αναγνωρίσεων προς τα υψώματα Αγιοφύλλου - Γαύρου - Βλαχάβας - Καλύβια (Σ.7875) και εκείθεν προς Μύκανη ως και εγκατάστασιν ενεδρών.

Τα τμήματα ταύτα ΜΑΔ από της εσπέρας της 20 Αυγούστου και από της πρωΐας της 21 Αυγούστου εκινήθησαν προς εκπλήρωσιν των αποστολών των και ήρχισε να λειτουργή σχέδιον πληροφοριών από όλα τα σημεία.

Το Τάγμα Κυνηγών (ΜΑΔ) Καλαμπάκας έχει δύναμιν 1500 περίπου ανδρών. Χρησιμοποιείται διά τον έλεγχον της περιοχής Κόζιακα - Χάσια - Αντιχάσια - εξασφάλισιν των χωρίων των και διά την ασφάλειαν της οδικής αρτηρίας από Τρίκκαλα μέχρι Κατάρας.

Η 42 Ταξιαρχία, ήτις ωργάνωσε τα τμήματα ΜΑΔ της περιοχής ταύτης, κατά την αναχώρισίν της εκ Καλαμπάκας αφήκεν εις το Τάγμα ΜΑΔ Καλαμπάκας διά την καλήν διοίκησιν και απόδοσιν των τμημάτων τούτων 3 εφέδρους αξιωματικούς και τον Ταγματάρχην Πεζικού Κίντζον Κων., οι οποίοι από έτους υπηρετούν εις τα τμήματα ταύτα και εγνώριζον τον τρόπον διοικήσεώς των κλπ.

Εις τον Ταγ/χην Κίντζον Κων. είχεν ανατεθεί από του Απριλίου 1947 (ότε ήρχισεν η οργάνωσις των τμημάτων τούτων) το Γραφείον ΜΑΔ της 42 Ταξιαρχίας και βραδύτερον και η διοίκησις του συγκροτηθέντος Τάγματος ΜΑΔ Καλαμπάκας.

Ούτος εγνώριζε πλήρως πρόσωπα και πράγματα και τον τρόπον διοικήσεως των τμημάτων τούτων.

Ο Ταγ/χης ούτος περί τα μέσα παρελθόντος Ιουλίου μετετέθη εκ Καλαμπάκας εις Καρδίτσαν εις το ΤΣΕΚ.

Διά την παραμονήν του Ταγμ. Κίντζου εις Καλαμπάκαν εξεδόθη η υπ’ αριθ. ΑΠ. 5833Α/Φ.4017/4Α/Α1/ΙΙΙ/10.7.48 διαταγή του ΓΕΣ διά την καλήν διοίκησιν και απόδοσιν των τμημάτων τούτων.

Η διοίκησις του Τάγματος ΜΑΔ Καλαμπάκας ανετέθη εις τον Αντ/χην Μουζακίτην όστις δεν κρίνεται κατάλληλος διά την διοίκησιν των τμημάτων τούτων. Και ο ίδιος μοι ανέφερεν εις Καλαμπάκαν ότι δεν δύναται να διοικήση τα τμήματα ταύτα.

Το Β΄ΣΣ διέταξε την 18.8.48 την επάνοδον του Ταγ/χου Κίντζου εις Καλαμπάκαν και ο διοικητής της ΔΕΘ υποστράτηγος Σπυρόπουλος διέταξε προφορικώς την μετάβασιν του Ταγ/χου τούτου εις Καλαμπάκαν.

Ούτος ευρισκόμενος εις Λάρισσαν με ηκολούθησε και με εβοήθησε πολύ εις Καλαμπάκαν - Τρίκκαλαν εις την αναδιοργάνωσιν και ανεφοδιασμόν των τμημάτων ΜΑΔ της περιοχής Καλαμπάκας - Τρικκάλων.

Τα τμήματα ταύτα ΜΑΔ αγωνιζόμενα συνεχώς απο ενός ημίσεος έτους (από της εποχής της συγκροτήσεώς των) προσέφερον και προσφέρουσι μεγάλας υπηρεσίας εις τον αντισυμμοριακόν αγώνα. Έχουσιν όμως ανάγκην καλού και καταλλήλου διοικητού,

γνωρίζοντος καλώς τον τρόπον διοικήσεώς των, τον τρόπον χρησιμοποιήσεώς των και τι δύνανται να αποδώσουν.

Την εσπέραν της 20 Αυγούστου επέστρεψα εις Τρίκκαλα διά την αναδιοργάνωσιν και ανεφοδιασμόν των τμημάτων ΜΑΔ - ΜΑΥ της περιοχής Τρικκάλων.

Το ΜΑΔ Αγριλιάς (δυνάμεως 50 ανδρών) υπό τον εφ. Ανθ/γόν Μανάφαν ανεφοδιασθέν την 20 Αυγούστου εις φυσίγγια (και εις τρόφιμα διατεθέντα υπό της Νομαρχίας Τρικκάλων) απεστάλη εις τα υψώματα Νοτίως Αγριλιάς, το δε ΜΑΔ Κονισκού (δυνάμεως 25 Ανδρών) ανεφοδιασθέν και τούτο εις φυσίγγια και τρόφιμα εστάλη εις τα υψώματα Αρδάνι (Σ.8339).

Κατά την ημέραν ταύτην της 20 Αυγούστου δεν υπήρχον πληροφορίαι εις την Στρατ. Διοίκησιν Τρικκάλων περί του όγκου των συμμοριτών. Κατά τας εσπερινάς ώρας της ημέρας ταύτης χωρικοί εκ Λιόπρασου (Σ.870435) καταφυγόντες εις Τρίκκαλα μετέδωσαν την πληροφορίαν ότι τας απογευμα-τινάς ώρας συμμορίται εισήλθον εις Λιόπρασσον.

Την νύκτα της 20 -21 Αυγούστου οι συμμορίται εισήλθον εις τα χωρία του τέως δήμου Φαρκαδώνος Νηοχώρι (Σ.9836) - Τσιοτίου (Σ.0634) - Γρίζωνον (Σ.0437) και προέβησαν εις βιαίαν στρατολογίαν και λεηλασίας.

Το ΜΑΔ Αγριλιάς (50 Άνδρες) υπό τον εφ. Ανθ/γόν Μανάφαν φθάσαν τας απογευματινάς ώρας εις τα βορείως του χωρίου Νηοχώρι υψώματα ενεπλάκη εις σκληρόν αγώνα από της 19 ώρας κατά μεγάλης δυνάμεως συμμοριτών κινουμένης από της κατευθύνσεως Αγριλιάς προς το χωρίον Νηοχώρι. Καίτοι είχε περικυκλωθή τούτο υπό των συμμοριτών επολέμησε μέχρι του μεσονυκτίου, ότε κατώρθωσε να διαφύγη προς Τρίκκαλα. Πολλοί των ανδρών του διά να μη γίνωσιν αντιληπτοί υπό των συμμοριτών κατά την έναρξιν της συμπτύξεώς των εβάδισαν ανυπόδητοι (δια να μη προκαλούν θόρυβον) και διήλθον εγγύς των υπό των συμμοριτών κατεχομένων θέσεων. Το ΜΑΔ τούτο τας απογευματινάς ώρας της 21 Αυγούστου συνεκεντρώθη εις Τρίκκαλα και μετά τον ανεφοδιασμόν του εις τρόφιμα και φυσίγγια απεστάλη την πρωΐαν της επομένης προς Παληοσαμαρίναν (Σ.9235).

Την ημέραν της 21 Αυγούστου παρέμεινα εις Τρίκκαλα προς αναδιοργάνωσιν και ανεφοδιασμόν ιδίως εις πυρομαχικά των τμημάτων ΜΑΥ - ΜΑΔ της περιοχής Τρικκάλων.

Αι πληροφορίαι κατά την ημέραν ταύτην έφερον τα αρχηγεία των συμμοριτών εις περιοχήν Ερ. Παπαδοπουλίου (Σ.9642), σημαντικήν δύναμιν συμμοριτών εις περιοχήν μεταξύ Ερ. Παπαδοπουλίου και Παληοσαμαρίνας και επί πλέον δύναμιν 300 περίπου εφίππων συμμοριτών κινηθείσαν εκ της περιοχής Καρδίτσης προς Τσιόκον.

Δύναμις Λόχου μετά ουλαμού Τεθωρακισμένων κινηθείσα εκ Τρικκάλων προς Τσιότιον συνήντησεν ισχυράν αντίστασιν εις τα υψώματα Βούλα (Σ.963320) και Πάτωμα (Σ.9434).

Δύναμις Φρουράς Τρικκάλων.

- Διοίκησις 51 Τ.Ε.
- Λόχος 51 Τ.Ε. κατανεμημένος εις διαφόρους φρουράς.
- Ομάς πολυβόλων Βίκερς εις το Φρούριον.
- Λόχος Κέντρου ενισχύσεως διατεθείς διά την κατάληψιν των εις την Βορείαν παρυφήν της πόλεως υψωμάτων(Σ.798319).
- Λόχος ΚΕΥΒ εις τους στρατώνας (Σ.805309).
- Ίλη Ιππικού (εκ 2 Ουλαμών) εις τους ατρατώνας.
- 2 ουλαμοί Ταθωρακισμένων.

Η πόλις Τρικκάλων έχει εκτεταμένην έκτασιν, ο χώρος περί τας παρυφάς της πόλεως είναι κεκαλυμμένος και συνεπώς είναι ευχερής η διείσδυσις συμμοριτών προς την πόλιν.

Εκ της παρουσίας μεγάλου όγκου συμμοριτών εις την περιοχήν Αγριλιά - Παληοσαμαρίνα - Πάτωμα - Τσιότιον - Γρίζανον - Αγριλιά διεγράφετο απειλή κατά της πόλεως των Τρικκάλων.

Η δύναμις της φρουράς της πόλεως ήτο ανεπαρκής διά την άμυναν της πόλεως.

Η κυκλοφορία εις την πόλιν επετρέπετο μέχρι της 24 ώρας. Κατόπιν υποδείξεώς μου προς τον Στρατιωτικόν Διοικητήν και προς τον Νομάρχην αύτη περιωρίσθη μέχρι της 22 ώρας.

Ο Στρατιωτικός Διοικητής Τρικκάλων Αντ/χην Πανταζής (Διοικητής του 51 Τ.Ε.) κατόπιν συστάσεώς μου, ανεκάλεσεν τας εσπερινάς ώρας τον εις την οδικήν γέφυραν Θεόπετρας (Σ.726430) εγκατεστημένον διά την ασφάλειαν της γέφυρας Λόχον του ΚΕΥΒ (2 διμοιρίαι) προς ενίσχυσιν της φρουράς της πόλεως. Εκ του λόχου τούτου μίαν διμοιρίαν διέθεσεν εις τον Σιδηρ. Σταθμόν της πόλεως, την δε ετέραν διέθεσεν διά την ενίσχυσιν της φρουράς του Φρουρίου όπου υπήρχεν η ομάς πολυβόλων Βίκερς και είς όλμος 3΄΄ μετά μιας ομάδος μάχης.

Την εσπέραν της ημέρας ταύτης (21 Αυγούστου) μετέβην εις Καλαμπάκαν προς συγκρότησιν αποσπάσματος διά ταχείαν επέμβασιν προς ενίσχυσιν της φρουράς της πόλεως Τρικκάλων εν περιπτώσει προσβολής της υπό των συμμοριτών.

Συνεκρότησα αμέσως εις Καλαμπάκαν απόσπασμα εκ 2 διμοιριών ΜΑΔ (60 άνδρες), διμοιρίας πεζικού και του ουλαμού Τεθωρακισμένων, όπερ ήτο έτοιμον να κινηθή εις πρώτην διαταγήν.

Διέταξα να είναι έτοιμοι προς εκκίνησιν εις πρώτην διαταγήν 40 άνδρες εκ των Διμοιριών ΜΑΔ Διάβας - Βανακουλίων και να συγκεντρωθούν εις Μουργκάνι 50 άνδρες ΜΑΔ υπό αξιωματικόν εκ των τμημάτων ΜΑΔ οξυνείας και Αγιοφύλλου δι' αποστολήν των εις πρώτην διαταγήν προς Τρίκκαλα ή όπου ήθελε παραστή ανάγκη.

Την 22 Αυγούστου (Κυριακή) παρέμεινα εις Καλαμπάκαν και ησχολήθην με την τακτοποίησιν των τμημάτων ΜΑΔ της περιοχής και επί πλέον περιήλθον μετά των Αντ/χών Μουζακίτη (Στρατ/κού Διοικητού Καλαμπάκας), Κουρκουλή (διοικητού διλοχίας των Κέντρων Ενισχύσεως) και του Ταγ/χου Σπηλιωτακάρα (Διοικητού του 50ου Τ.Ε.) την οργανωμένην τοποθεσίαν Καλαμπάκας και έδωσα επί τόπου οδηγίας και επέβλεψα διά την τροποποίησιν της διατάξεως της δυνάμεως Φρουράς Καλαμπάκας (θέσεις πολυβόλων, όλμων 3΄΄, δύναμις φυλακείων, θέσεις εφεδρικών τμημάτων κ.λ.π., επισκευήν των συρματοπλεγμάτων, τοποθέτησιν παγίδων χειροβομβίδων εις τας πλέον επικυνδύνους κατευθύνσεις κλπ.) ώστε η άμυνα των τμημάτων τούτων να είναι αποτελεσματική εν περιπτώσει επιθέσεως των συμμοριτών.

Εφεδρικά πυρομαχικά διά τον ανεφοδιασμόν των τμημάτων της Φρουράς Καλαμπάκας ως και διά τον ανεφοδιασμόν των τμημάτων ΜΑΔ της περιοχής Καλαμπάκας, εν περιπτώσει αγώνος, δεν υπήρχον εις Καλαμπάκαν.

Υπέδειξα εις τον Διοικητήν του 50ου Τ.Ε. να αποστείλη αμέσως εις Τρίκκαλα προς παραλαβήν ποσότητος πυρομαχικών όλων των όπλων άτινα θα έχη ως εφεδρικά, διά την παραλαβήν αριθμού τινος τηλεφώνων διά την αποκατάστασιν του τηλεφωνικού συνδέσμου. Ταύτα πάντα συνετελέσθησαν.

V. Επίθεσις των Συμμοριτών κατά της πόλεως Τρικκάλων

Μετά την τακτοποίησιν όλων των ανωτέρω ζητημάτων εις Καλαμπάκαν επέστρεψα την μεσημβρίαν της 23 Αυγούστου (Δευτέρα) εις Τρίκκαλα.

Η Στρατιωτική Διοίκησις Τρικκάλων δεν είχε σαφείς πληροφορίας περί του όγκου των Συμμοριτών. Ανεξακρίβωτοι πληροφορίαι έφερον τούτον εις την περιοχήν Αγριλιά (Σ.9548) Βερδικούσα (Σ.995445) - Διάσελον (Σ.032455).

Ενώ ησχολούμην με την τακτοποίησιν και ανεφοδιασμόν των τμημάτων ΜΑΥ - ΜΑΔ της περιοχής Τρικκάλων παρουσιάσθη περί την 18.30 ώραν ποιμήν μεθ' ενός οπλίτου του τμήματος ΜΑΔ Αγριλιάς, όστις έδωσε την πληροφορίαν ότι περί την 13 ώραν ενώ είχε το ποίμνιόν του εις περιοχήν Ιτιές (Σ.900495) είδε φάλαγγα συμμοριτών δυνάμεως 1000 περίπου ανδρών μετά ισαρίθμων μεταγωγικών (έκαστος συμμορίτης είχε και έν μεταγωγικόν) κινουμένην εκ κατευθύνσεως Αγριλιάς προς Σκάλαν (Σ.930405). Η κεφαλή της φάλαγγος είχε φθάσει εις Σκάλαν. Ο ποιμήν ούτος εγκατέλειψε το ποίμνιόν του και έφυγε προς Τρίκκαλα. Εις Θέσιν Ημερόκλιμα (Σ.895375) κατεδιώχθη υπό μικράς ομάδος συμμοριτών.

Εκάλεσα τον Στρατιωτικόν Διοικητήν Αντ/χην Πανταζήν ίνα λάβη γνώσιν της λησοφορίας.

Αμέσως απεστείλαμεν την Ίλην Ιππικού (2 ουλαμοί) προς Παλαιόπυργον (Σ.840365) - Ζούλιανη (Σ.804315) όπου και να παραμείνη μέχρι τας 22ας ώρας προς συλλογήν πληροφοριών και εν περιπτώσει κινήσεως των συμμοριτών προς Τρίκκαλα να σημειώση την κίνησιν των συμμοριτών και να συμπτυχθή προς την πόλιν (προς τους Στρατώνας).

Εις την ΒΑ. πλευράν της πόλεως από των υψωμάτων του Φρουρίου (Σ.798319) μέχρι των Στρατώνων (Σ.804310) ουδέν τμήμα υπήρχεν.

Κατόπιν υποδείξεως μου απεστάλη αμέσως το την στιγμήν ταύτην επανελθόν εξ αποστολής ΜΑΔ Αγριλιάς του εφ. Ανθ/γού Μανάφα (50 άνδρες) εις την ΒΑ παρυφήν της πόλεως (Σ.804315) διά την κάλυψιν της πόλεως εκ της κατευθύνσεως ταύτης με την εντολήν της επί τόπου αμύνης.

Κατόπιν υποδείξεώς μου ετέθησαν εν αυστηρά επιφυλακή άπαντα τα τμήματα Φρουράς Τρικκάλων, εκλήθη ο Διοικητής Χωροφυλακής ίνα λάβη γνώσιν της πληροφορίας και λάβη και οδηγίας.

Διετάχθη το ΜΑΥ Μεγάλου Χωρίου (Σ.860310) (20 άνδρες) να εγκατεστήση μετά του εκεί σταθμού Χωροφυλακής (5-6 Χωροφύλακες) ενέδρας εις την Β και ΒΑ παρυφήν του χωρίου.

Απεστάλη ο Υποδιοικητής του 50 Τ.Ε. να αναγνωρίση τας Θέσεις διά τον Λόχον ΚΕΥΒ εκτός των στρατώνων με μέτωπον προς Α και ΒΑ ως και διά την Ίλην Ιππικού.

Ειδοποίησα τηλεφωνικώς συνθηματικώς τον Στρατ/κόν Διοικητήν Καλαμπάκας να έχη έτοιμον να κινηθή προς Τρίκκαλα το συγκροτηθέν εκεί απόσπασμα (ουλαμός Τεθωρακισμένων, 2 διμοιρίαι ΜΑΔ και διμοιρία πεζικού) και να συγκεντρώση και ετέραν δύναμιν 60 - 80 ανδρών ΜΑΔ εκ των πλησίων της Καλαμπάκας τμημάτων ΜΑΔ.

Εκάλεσα συγχρόνως εις το τηλέφωνον τον Επιτελάρχην της ΔΕΘ Συν/χην Πεζικού Βλάχον Βασ. εις τον οποίον συνθηματικώς μετέδωσα την ως άνω πληροφορίαν (ο στρατηγός διοικητής της ΔΕΘ ευρίσκετο καθ' οδόν από Τρίκκαλα προς Λάρισαν) και εζήτησα να διαταχθή η άμεσος εκκίνησις του αποσπάσματος εκ Καλαμπάκας προς Τρίκκαλα και η λήψις και άλλων μέτρων διά την ενίσχυσιν της δυνάμεως της Φρουράς Τρικκάλων. Ο Επιτελάρχης της ΔΕΘ δεν έδιδε πίστιν εις την πληροφορίαν και τελικώς μοι απήντησεν «ημείς έχομεν αυτού υπεύθυνον διοικητήν».-

Κατόπιν της απαντήσεως υπέδειξα εις τον Στρατιωτ. Διοικητήν Τρικκάλων Αντ/χην Πανταζήν, όστις ήτο και παρών κατά την τηλεφωνικήν συνεννόησιν μετά του Επιτελάρχου της ΔΕΘ να στείλη αμέσως σήμα κρυπτογραφικόν (όπερ συνέταξα ο ίδιος) προς την ΔΕΘ, διά του οποίου εζήτει την αποστολήν ενισχύσεων εκ Καλαμπάκας και εκ Καρδίτσης.

Επειδή δεν εγένετο δεκτή υπό της ΔΕΘ η εντός της εσπέρας αποστολή του Αποσπάσματος Καλαμπάκας εις Τρίκκαλα, ειδοποίησα συνθηματικώς διά του τηλεφώνου τον Στρατ. Διοικητήν Καλαμπάκας ότι εις περίπτωσιν καθ' ήν κατά την νύκτα θα ήκουε θόρυβον μάχης εις τα Τρίκκαλα και δεν θα υπήρχε δι' οιονδήποτε λόγον τηλεφωνική επικοινωνία με τα Τρίκκαλα και δεν θά ελειτούργει και ο ασύρματος, να αποστείλη αμέσως εις τα Τρίκκαλα το απόσπασμα. Υπέδειξα εις τον Στρατιωτ. Διοικητήν Τρικκάλων να παραλάβη και να έχη εφεδρικά πυρομαχικά (χειροβομβίδες φυσίγγια κλπ.) εις το οίκημα του Σταθμού διοικήσεως τόσον διά την ενδεχομένην άμυναν του κτιρίου, όσον και διά τον ενδεχόμενον άμεσον ανεφοδιασμόν τμημάτων.

Μετά του Λόχου του Κέντρου ενισχύσεως του κατέχοντος τα υψώματα της Β. παρυφής της πόλεως ως και με το εγκατασταθέν εις την ΒΑ. παρυφήν της πόλεως ΜΑΔ Αγριλιάς δεν υπήρχε τηλεφωνική επικοινωνία, λόγω ελλείψεως τηλεφώνων.

Την 23 ώραν περίπου η Ίλη Ιππικού επέστρεψεν εις τους Στρατώνας και κατέλαβε τας υποδειχθείσας θέσεις εκτός των στρατώνων.

Περίπου κατά την ώραν ταύτην ηκούσθησαν αραιοί πυροβολισμοί προς την κατεύθυνσιν του Μεγάλου χωρίου. Δεν υπήρχε τηλεφωνική επικοινωνία.

Περί την 1120΄ ώραν ηκούσθησαν πυκνοί πυροβολισμοί προς την ΒΑ κατεύθυνσιν όπου ήτο το ΜΑΔ Αγριλιάς. Συγχρόνως ηκούσθησαν και πυροβολισμοί εντός την πόλεως προς την ΒΑ συνοικίαν της πόλεως και εθεάθη και πυρκαϊά προς την κατεύθυνσιν ταύτην.

Εις την πόλιν Τρικκάλων είχεν συρρεύση πλήθος ανταρτοπλήκτων κατοίκων εκ των χωρίων του Νομού. Την ημέραν ταύτην (23 Αυγούστου - ημέραν δευτέραν) ήτο πανήγυρις εις τα Τρίκκαλα και είχε συρρεύσει πολύς κόσμος εις την πόλιν και εκ των χωρίων.

Φαίνεται ότι συμμορίται σαμποτέρ μεμονωμένοι καταγόμενοι εκ της πόλεως Τρικκάλων και γνωρίζοντες καλώς την πόλιν, θα εισήλθον μετά των χωρικών εις την πόλιν ή θα εισήλθον άμα τη επελεύσει του σκότους (οπότε ήτο μεγάλη κίνησις).

Αμέσως απεστάλησαν Τεθωρακισμένα προς την συνοικίαν εις την οπόιαν ηκούσθησαν πυροβολισμοί, αλλά οι συμμορίται σαμποτέρ ευθύς ως επλησίαζον τα τεθωρακισμένα εκρύπτοντο και μετά την απομάκρυνσίν των ήρχιζαν πάλιν να βάλλουν.

Ανεφέρθη τηλαφωνικώς εις την ΔΕΘ η κατάστασις και εζητήθη η άμεσος εκκίνησις εκ Καλαμπάκας του αποσπάσματος προς Τρίκκαλα και επί πλέον εζητήθη αποστολή ενισχύσεων και εκ Καρδίτσης (Ουλαμός Τεθωρακισμένων μετά Πεζικού).

Λόγω του επείγοντος και προτού να αποφασίση η ΔΕΘ και να διατάξη σχετικώς και λαμβανομένου υπ’ όψιν ότι θα παρήρχετο αρκετόν χρονικόν διάστημα να κινηθή το Απόσπασμα Καλαμπάκας διά διαταγής της ΔΕΘ, διέταξα τον Στρατιωτικόν Διοικητήν Καλαμπάκας να διατάξη και επιβλέψη την άμεσον εκκίνησίν του προς Τρίκκαλα και να παρακολουθή την κίνησίν του διά του ασυρμάτου.

Υπέδειξα εις τον Στρατιωτικόν Διοικητήν Τρικκάλων να διατάξη την δι’ αυτοκινήτων μεταφοράν μιας Διμοιρίας Πεζικού και Διμοιρίας ΜΑΔ εκ Μουζακίου προς Τρίκκαλα, ως και την κίνησιν της Διμοιρίας και του ΜΑΔ Φήκης (Σ.7028) πεζή (ελλείψει αυτοκινήτων εις Φήκην) προς Τρίκκαλα.

Δύναμις συμμοριτών έφιππος κινουμένη προς την ΒΑ. παρυφήν της πόλεως Τρικκάλων (δια την οποίαν είχον πληροφορίας ότι δεν εφρουρείτο) προσέκρουσεν εις το ΜΑΔ Αγριλιάς παρά του οποίου εβλήθη δραστικώς και ηναγκάσθη να συμπτυχθή. Οι συμμορίται ούτοι αφιππεύσαντες επιχείρησαν να παρακάμψωσι τας υπό του ΜΑΔ τούτου κατεχομένας θέσεις και να εισέλθωσι εις την πόλιν, αλλά και πάλιν δεν το επέτυχαν βληθέντες δι’ όλων των όπλων του ΜΑΔ και διά χειροβομβίδων. Επανειλημμένως ενήργησαν επιθέσεις κατά του ΜΑΔ Αγριλιάς, αλλ’ άπασαι απεκρούσθησαν.

Οι εντός της ΒΑ. συνοικίας εισδύσαντες επιχείρησαν επανειλημμένως να εισδύσωσι προς το εσωτερικόν της πόλεως, αλλά δεν το κατόρθωσαν.

Άλλη δύναμις συμμοριτών ενήργησεν ισχυράν επίθεσιν, κατά των τμημάτων του συγκροτήματος Στρατώνων. Προφανώς διά την απελευθέρωσιν των εις το Στρατόπεδον Στρατώνων κρατουμένων. Η επίθεσις αύτη απέτυχε τη επεμβάσει και τεθωρακισμένων.

Η άφιξις του Αποσπάσματος Καλαμπάκας εις Τρίκκαλα (οι άνδρες και οι άνδρες της Διμοιρίας εισήλθον επ’ αυτοκινήτων άδοντες στρατιωτικά άσματα) ενίσχυσε το ηθικόν των ανδρών των τμημάτων της Φρουράς Τρικκάλων και κατεπτόησε τους συμμορίτας, διότι ήρχισαν να αρραιώνουν τα πυρά των συμμοριτών εις την ΒΑ. συνοικίαν.

Επανειλημμέναι επιθέσεις ενήργησαν οι συμμορίται κατά του συγκροτήματος Στρατώνων, αλλ’ άπασαι απεκρούσθησαν τη επεμβάσει και τεθωρακισμένων.

Περί την 3.30΄ ώραν αφίχθη ενίσχυσις εκ Καρδίτσης (Ουλαμός Τεθωρακισμένων μετά Διμοιρίας Πεζικού) και η διμοιρία με τμήμα ΜΑΔ εκ Μουζακίου.

Από της 4ης ώρας ήρχισεν η αραίωσις των πυρών. Απο της έω εκινήθησαν τεθωρακισμένα και τμήματα προς Παλαιόπυργον προς Μεγάλο χωριό και προς Ζούλιανη προς καταδίωξιν των συμμοριτών.

Περί την 8ην ώραν αφίχθη Λόχος εκ Καρδίτσης και περί την 10ην ώραν αφίχθη εις Τρίκκαλα εκ Λαρίσης ο διοικητής της ΔΕΘ μετά 2 Λόχων και ουλαμού Τεθωρακισμένων.

<u>Απώλειαι</u>

<u>Ημετέρων</u>

- 1 στρατιώτης τραυματίας της Φρουράς του Σιδ. Σταθμού Τρικκάλων από αδέσποτον βλήμα.
- 4 ίπποι νεκροί τη } Ίλης Ιππικού από βλήματα όλμων.
- 15 ίπποι τραυμ. }

Εκ του πληθυσμού

- 1 νεκρός
- 2 τραυματίαι

Συμμοριτών

- 16 τραυματίαι (ων 3 βαρέως) παραληφθέντες υπό των συμμοριτών.
- 1 συμμορίτης αιχμάλωτος.

Καταστροφαί

- Αποτεφρώθησαν το τυπογραφείον της Εφημερίδος «Θάρρος» και η παρακειμένη αυτού αποθήκη τροφίμων της Αγροτικής Τραπέζης. Ο είς εκ των 3 συμμοριτών σαμποτέρ, οι οποίοι έθεσαν πυρ εις το ως άνω τυπογραφείον ειργάζετο ως τυπογράφος και εγνώριζε πως να εισέλθη εις το Τυπογραφείον.
- Ανετίναξαν διά δυναμίτιδος τας εγκαταστάσεις της ΑΕΤΕ και απέκοψαν την τηλεφωνικήν επικοινωνίαν από της ενάρξεως της επιδρομής των.
- Απετεφρώθησαν το Εργοστάσιον Τεγοπούλου και 3 οικίαι.

VI.- Τα τμήματα Κυνηγών (ΜΑΔ) της περιοχής Καλαμπάκας - Τρικκάλων επολέμησαν μετά μεγάλης γενναιότητος και αυτοθυσίας και δέον να απονεμηθούν ηθικαί αμοιβαί εις τους διακριθέντας εξ αυτών διά την ενίσχυσιν του ηθικού των και ίνα γεννηθή η άμιλλα μεταξύ των τμημάτων τούτων ως και μεταξύ των ανδρών των.-

ΒΣΤ 904 - 31 Αυγούστου 1948
Τ.Υ.
Ταξίαρχος ΠΛΟΥΜΗΣ ΔΗΜ.

62

ΘΕΜΑ : 15ήμερον Δελτίον Πληροφοριών από 15-31.8.48

ΕΠΕΙΓΟΝ
ΑΠΟΡΡΗΤΟΝ
Α΄ΣΣ /2/1
ΑΡΙΘ. Φ.359/7
ΣΤΓ918/31-8-48

ΠΡΟΣ : ΓΕΣ/Α2/IV

ΚΟΙΝ.: Στρατηγόν Διοικητήν
Επιτελάρχην
Α1, Α8, Α9, Α10, Γ1/ Α΄ΣΣ
VIII, IX, X Μερ./12-84, 86 Περ. 71 Ταξ/Α2
ΑΣΔΣΕ/Α2 - ΑΣΔΠ/12-ΤΣΕΙ/12-ΜΒΛΕΟ/Α΄ΣΣ
35, 36, 37, 41, 42, 43, 74, 75, 76 Ταξ/Α2
1501 Μονάς - Γ΄ΣΣ (Αντ/ρχην ΚΛΑΛΓΙΕΡΗΝ)
Λοχ. ΔΕΛΜΟΥΖΟΝ Συνδ. ΟΗΕ ΙΩΑΝΝΙΝΑ

1. ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ των ΣΥΜΜΟΡΙΤΩΝ και ΠΡΟΘΕΣΕΙΣ

α) Γράμμος. Επί της τελευταίας γραμμής αντιστάσεως υψ. 2520 - ΣΚΙΡΤΣΗ - ΚΙΑΦΑ - ΜΑΥΡΗ ΠΕΤΡΑ - ΤΣΙΟΥΜΣΑ - ΑΠΑΝΩ & ΚΑΤΩ ΑΡΕΝΑ - ΠΡΙΑΣΠΟΣ ημύνθησαν αι 103 Ταξ. (εις την οποίαν συνεπτύχθησαν και τα υπόλοιπα της διαλυθείσης 102 Ταξ.), 105 Ταξιαρχία ΠΥΡΑΥΛΟΥ, Ανεξ. Τάγμα ΑΛΕΥΡΑ, πιθανώς η 16 Ταξιαρία και 4 Ουλαμοί Πυρ/κού της 670 Μονάδος. ‘Απασαι αι ανωτέρω Σ. από 20/8 καθ’ ήν διεσπάσθη η ανωτέρω γραμμή αντιστάσεως ήρχισαν συμπτυσσόμεναι εις Αλβανίαν συμπληρωθείσης της αποχωρήσεώς των την 23/8.

Η επανεμφάνισις των ανωτέρω Σ. εις ΒΙΤΣΙ καθιστά προφανείς τας προθέσεις της ηγεσίας των Σ. δι’ άμεσον επανεισβολήν εις Ελλάδα και συνέχισιν της δράσεώς των.

Εκ των ανωτέρω αναφερομένων συμμοριακών μονάδων, εις την περιοχήν του ΣΣ, φέρεται εισελθόν διά της ΑΛΒΑΝΙΑΣ εις ΠΩΓΩΝΙΟΝ το Τάγμα ΑΛΕΥΡΑ και 300 Σ. μη εξακριβωθείσης εισέτι ταυτότητος εις ΜΟΥΡΓΚΑΝΑ.

β) Πωγώνιον. Από 14/8 αι συμμοριακαί δυνάμεις της περιοχής εμειώθησαν κατά το Τάγμα ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ διαπεραιωθέν εις περιοχήν ΣΟΥΛΙΟΥ. Το Τάγμα ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ υπήχθη υπό την Ταξιαρχίαν ΝΕΜΕΡΤΖΙΚΑ ήτις ούτω εξακολουθεί αποτελουμένη εκ 2 Ταγμάτων. Από 26/8 φέρεται εις την περιοχήν και το Τάγμα ΑΛΕΥΡΑ δυνάμεως 300 Σ., προερχόμενον εκ ΓΡΑΜΜΟΥ. Η πληροφορία αύτη δεν διεσταυρώθη εισέτι.

Η δραστηριότης των ανωτέρω κατά το λήξαν 15ήμερον εξεδηλώθη εις:

ι. Πράξεις σαμποτάζ και ναρκοθετήσεις κατά μήκος της οδού ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ - ΚΟΝΙΤΣΗΣ

ιι. Αμυντικήν οργάνωσιν της περιοχής.

ιιι. Βιαίαν επιστράτευσιν εις ευρείαν κλίμακα διά την αύξησιν της δυνάμεώς των.

ιυ. Περισυλλογήν της παραγωγής.

Δεν φαίνεται πιθανόν ότι οι Σ. θα επιζητήσουν την πάση θυσία διατήρησιν της περιοχής εις περίπτωσιν ισχυράς πιέσεώς των. Ενδεχομένως θα επιζητήσουν την σύμπτυξίν των εις περιοχήν ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ ή θα ενεργήσουν αντιπερισπαστικώς κατά Η. ενεργούντων προς ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΝ.

γ) Μουργκάνα. Από 22/8 αφίχθησαν μέσω ΑΛΒΑΝΙΑΣ 300 Σ. μη εξακριβωθείσης εισέτι ταυτότητος πιθανώτατα προερχόμενοι εκ ΓΡΑΜΜΟΥ.

Εσυνεχίσθη κατά το λήξαν 15ήμερον η εντατική οργάνωσις του εδάφους (κατασκευάζονται ήδη και συρματοπλέγματα) και αι πράξεις σαμποτάζ και παρενοχλήσεις κατά μήκος της οδού προς ΗΓΟΥΜΕΝΙΤΣΑΝ.

Μετά την πτώσιν του ΓΡΑΜΜΟΥ η ΜΟΥΡΓΚΑΝΑ θα αποτελέση την μοναδικήν πηγήν ανεφοδιασμού των συμμοριών ΗΠΕΙΡΟΥ, ΤΖΟΥΜΕΡΚΩΝ και εν μέρει ΠΕΡΙΣΤΕΡΙΟΥ, ΧΑΣΙΩΝ, ΑΓΡΑΦΩΝ, ΡΟΥΜΕΛΗΣ. Κατόπιν τούτου θεωρείται βέβαιον ότι θα επιζητηθή η αντί πάσης θυσίας διατήρησίς της εις περίπτωσιν Η. επιχειρήσεων.

Λαμβανομένων υπ' όψιν του φύσει οχυρού του εδάφους και των από μακρού χρόνου εργασιών οχυρώσεως της περιοχής συνάγεται ότι επιχείρησις κατά ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ θα συναντήση δυσχερείας αναλόγους προς τας συναντηθείσας εις τας αρχικάς φάσεις της επιχειρήσεως κατά ΓΡΑΜΜΟΥ.

δ) Σούλι. Ήδη ευρίσκεται εις την περιοχήν αυτήν μόνον η Ταξιαρχία ΠΕΤΡΙΤΗ. Κατά την εισβολήν ταύτης εις ΣΟΥΛΙ εφέρετο ως πρόθεσίς της η στρατολογία και ενέργεια αντιπερισπασμού επ' ωφελεία των επιχειρήσεων ΓΡΑΜΜΟΥ. Ουδέν εκ των δύο επετεύχθη της Ταξιαρχίας περιορισθείσης εις άμυναν κατά των ενεργούντων εις την περιοχήν Η. τμημάτων.

Εις περίπτωσιν μεγαλυτέρας πιέσεως η Ταξιαρχία θα επιζητήση πιθανώς την διαφυγήν εις ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΝ ή ΤΖΟΥΜΕΡΚΑ.

ε) Ζαγόρια. Εξακολουθεί υφισταμένη μικρά δύναμις Λ.Π. και ανταρτοομάδες. Οι ανωτέρω κατά το διαρρευσάν 15ήμερον είχον ασήμαντον δράσιν.

στ) Περιστέρι. Εις την περιοχήν ΧΙΟΔΙ (Σ.4352) φέρονται συγκεντρωμέναι αι 138, 192 Ταξιαρχίαι επανελθούσαι εκ της περιοχής ΚΑΛΑΜΠΑΚΑΣ - ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ. Προς την αυτήν περιοχήν εκινήθη το Τάγμα ΑΒΡΑΑΜ εκ ΤΖΟΥΜΕΡΚΩΝ και ήδη κινείται και το Τάγμα ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ μεταφέρον ικανήν ποσότητα πυρ/κών.

Πρόθεσις των ανωτέρω είναι η ανασυγκρότησις και αξιοποίησις των βιαίως επιστρετευθέντων εκ των περιοχών ΚΑΛΑΜΠΑΚΑΣ - ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ και εν συνεχεία ενέργεια κατά αστικών κέντρων.

ζ) Τζουμέρκα. Από 25/8 διαπεραιώθη εις ΡΑΦΤΑΝΑΙΟΥΣ το Τάγμα ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ κινηθέν εις την περιοχήν αυτήν μέσω ΠΩΓΩΝΙΟΥ - ΣΟΥΛΙΟΥ - ΞΗΡΟΒΟΥΝΙ και ήδη κινούμενον προς Β. πιθανώς προς συνάντησιν και ανεφοδιασμόν διά πυρ/κών των 138 και 192 Ταξιαρχιών. Το δρομολόγιον του ανωτέρω Τάγματος είναι χαρακτηριστικόν και στοιχίζει την νέαν οδόν ανεφοδιασμού των συμμοριών μετά την κατάληψιν του ΓΡΑΜΜΟΥ.

Το Τάγμα ΑΒΡΑΑΜ από 25/8 μετεκινήθη εκ ΤΖΟΥΜΕΡΚΩΝ προς περιοχήν ΠΕΡΙΣΤΕΡΙΟΥ.

Παραμένει ήδη εις ΤΖΟΥΜΕΡΚΑ ο Λόχος ΜΠΑΚΟΥ.

Τόσον το Τάγμα ΑΒΡΑΑΜ όσον και ο Λόχος ΜΠΑΚΟΥ κατά το διαρρευσάν 15ήμερον δεν παρουσίασαν αξιόλογον τινα δράσιν.

Ουδεμία πληροφορία ελήφθη κατά το λήξον 15ήμερον περί του Τάγματος ΦΟΙΒΟΥ - ΚΕΒΟΡ.

η) Αχελώος. Η περιοχή αύτη εξακολουθή να αποτελή την γέφυραν διαπεραιώσεως συνδέσμων από περιοχάς ΡΟΥΜΕΛΗΣ - ΑΓΡΑΦΩΝ προς Β. και τανάπαλιν.

Κατά το διαρρευσάν 15ήμερον δεν ανεφέρθη συμμοριακή τις Μονάς εγκατεστημένη εις την περιοχήν.

θ) Δυτ. Στερεά. Μικροομάδες άνευ σημαντικής δράσεως ή προοπτικής. Τμήματα του «ΑΡ» ενεργήσαντα λεηλασίας παρά το Ανατ. όριον της περιοχής απεσύρθησαν ήδη εκτός της περιοχής του ΣΣ

Επάνοδος τούτων δέον να θεωρήται λίαν πιθανή.

2. ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ και ΥΛΙΚΟΝ των ΣΥΜΜΟΡΙΤΩΝ.

Κατά τας επιχειρήσεις ΓΡΑΜΜΟΥ οι Σ. υπέστησαν σοβαρωτάτας απωλείας εις οπλισμόν και παντοειδές υλικόν. Λεπτομέρειαι αναφέρονται εις την παράγραφον 8β του παρόντος.

Επί του διατιθεμένου υπό των Σ. οπλισμού δεν συνεκεντρώθησαν πληροφορίαι έτεραι επί πλέον των ήδη γνωστών.

Υπάρχει η εντύπωσις ότι εις τας περιοχάς ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ και ΠΩΓΩΝΙΟΥ συνεκεντρώθησαν σοβαραί ποσότητες οπλισμού και πυρ/κών διά την τροφοδότησιν των συμμοριών ΣΟΥΛΙΟΥ, ΤΖΟΥΜΕΡΚΩΝ και έτι περαιτέρω.

Αι ανωτέρω περιοχαί, μετά την πτώσιν του ΓΡΑΜΜΟΥ, αποκτούν μεγίστην σημασίαν ως οπλοστάσια και βάσεις ανεφοδιασμού των συμμοριών.

3. ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΥΜΜΟΡΙΤΩΝ μετά ΟΜΟΡΩΝ

Εκ καταθέσεων παραδοθέντων ή συλληφθέντων συμμοριτών διεπιστώθησαν τα ακόλουθα τεθέντα υπ' όψιν των κλιμακίων ΟΗΕ.

α) Εις ΜΠΟΥΛΚΕΣ διαμένουν ήδη 900 περίπου άτομα ων 500 γυναίκες άπαντα δυνάμενα να εκτελέσουν μάχιμον υπηρεσίαν και πιθανώς μέλλοντα ν' αποσταλούν εις Ελλάδα.

Εκτός των ανωτέρω εις το αυτό στρατόπεδον διαμένουν 3000 γυναικόπαιδα.

β) Τραυματίαι Σ. των μαχών της περιοχής ΠΤΕΤΣΙΟ (Ν.0716) - ΜΠΑΡΑ (Μ.9820) μετεφέρθησαν εις το Αλβανικόν έδαφος υπό τα όμματα του κλιμακίου ΟΗΕ.

γ) Την 17/8 από του υψ. 2520 (Ν.041268) και προς Β. παρετηρήθησαν υπό της αεροπορίας συγκεντρώσεις Σ. εκατέρωθεν της οροθετικής γραμμής.

Ιδιαιτέρως μεγάλη συγκέντρωσις Σ. και κτηνών πέριξ της Λίμνης ΓΕΣΤΟΒΑΣ (Ν.040276).

δ) Την 19/8 παρόμοια συγκέντρωσις παρετηρήθη πέριξ της λίμνης ΓΕΣΤΟΒΑΣ.

ε) Ανευρέθησαν κονσέρβαι ΟΥΓΓΡΙΚΑΣ κατασκευής.

στ) Καθ' όλην την διάρκειαν της 20/8 παρετηρήθησαν υπό της αεροπορίας συνεχείς κινήσεις Σ. διά των συνόρων εις το εσωτερικόν της Αλβανίας.

ζ) Διαφυγών εξ Αλβανίας ποιμήν κατέθεσεν:

- ι. Από 15/8 μετεφέρθησαν εξ ΕΛΛΑΔΟΣ εις περιοχήν ΔΕΒΟΛΗ, 4 χιλιόμ. πέραν των συνόρων 15.000 αινοπρόβατα.
- ιι. Από 19/8 εκ ΦΟΥΣΤΑΣ (Ν.016355) εις την αυτήν περιοχήν 2500 γυναικόπαιδα.
- ιιι. Άπαντες οι ελαφρώς τραυματίαι Σ. νοσηλεύονται εντός του Αλβανικού εδάφους εις σημεία απέχοντα απο των συνόρων περί τα 4 χιλ.

η) 23/8 Εις περιοχήν αμέσως Ανατολικώς όρους ΜΟΡΑΒΑ εγνώσθη συγκέντρωσις απαχθέντων κατοίκων εκ περιοχής ΓΡΑΜΜΟΥ ανερχομένων εις 1000 άνδρας και 3000 γυναίκας.

4. ΜΕΘΟΔΟΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΕΧΘΡΟΥ.

Κατά το διαρρευσάν 15ήμερον οι συμμορίται της περιοχής του ΣΣ περιωρίσθησαν εις σαμποτάζ και ναρκοθετήσεις.

Ο αντιπερισπασμός της Ταξιαρχίας ΠΕΤΡΙΤΗ εις ΛΑΚΚΑΝ ΣΟΥΛΙ εξεφυλίσθη εις άμυναν κατά των Η. ενεργειών.

Έτερον αξιοσημείωτον γεγονός είναι η συγκέντρωσις σημαντικής συμμοριακής δυνάμεως εις ΚΙΟΛΙ με πιθανωτάτη πρόθεσιν την ενέργειαν κατά ΜΕΤΣΟΒΟΥ ή ετέρου αστικού κέντρου.

Αξία ιδιαιτέρας προσοχής τυγχάνει η εφαρμοσθείσα τακτική της οργανώσεως του εδάφους διά χαρακωμάτων, σκεπάστρων και ναρκοπεδίων και εις τας περιπτώσεις ακόμη ολιγοημέρου στάσεως εις τινα περιοχήν (παράδειγμα Ταξιαρχίας ΠΕΤΡΙΤΗ - οχύρωσις ΓΚΟΡΙΛΑΣ (Ρ.8731) διά σκεπάστρων και ναρκοπεδίων).

5. ΔΥΝΑΜΙΣ Σ.

α) Παρατακτή δύναμις κατά περιοχάς.

ι. Περιοχή ΠΩΓΩΝΙΟΥ 230
ιι. Περιοχή ΚΑΤΣΙΛΙΑΡΗ 250
ιιι. Περιοχή ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ 1015
ιυ. Περιοχή ΣΟΥΛΙΟΥ 350
υ. Περιοχή ΖΑΓΟΡΙΟΥ 120
υι. Περιοχή ΤΖΟΥΜΕΡΚΩΝ 100
υιι. Περιοχή ΠΕΡΙΣΤΕΡΙΟΥ 1150
υιιι. Περιοχή ΔΥΤ. ΣΤΕΡΕΑΣ 110

ΣΥΝΟΛΟΝ 3.325

β) Εφεδρική Δύναμις

ι. Εντός της περιοχής Σώματος.

Δεν δύναται να καθορισθή. Ήδη ως μοναδική πηγή αναπληρώσεως απωλεών των Σ. απομείνει η βιαία επιστράτευσις.

ιι. Εντός ομόρων Κρατών.

Εις ΑΛΒΑΝΙΑΝ. Ελλείψει συγκεκριμένων πληροφοριών καθ' υπολογισμόν τελείως χονδρικόν η εν Αλβανία εφεδρική δύναμις ανέρχεται εις 500 Σ. πλέον 1500 τραυματίας ων κρίνεται πιθανή η εις βραχύ χρονικόν διάστημα ίασις και επάνοδος εις Ελλάδα.

6. ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ Σ.

α) Ανάλυσις της οργανώσεως των Αρχηγείων Ταξιαρχιών κλπ

Σ. διαφυγούσαι εκ ΓΡΑΜΜΟΥ εις ΑΛΒΑΝΙΑΝ

670 Μονάς — Δ/τής ΓΟΥΣΙΑΣ
Πολιτ. ΛΑΜΠΡΟΣ.

103 Ταξιαρχία (Δυν. 600) — Δ/τής ΥΨΗΛΑΝΤΗΣ
Πολιτ. ΝΙΚΟΣ
Ι Τάγμα (Δυν. 150) — Δ/τής ΖΑΡΑΣ Π.
Πολιτ. ΧΑΡΑΛΑΜΠΗΣ
ΙΙ Τάγμα (Δυν. 180) — Δ/τής ΓΡΕΒΕΝΙΩΤΗΣ
Πολιτ. Άγνωστος
ΙΙΙ Τάγμα (Δυν. 180) — Δ/τής ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΣ
Πολιτ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ ΣΤΕΦΟΣ
Λόχος Αυτομ. (Δυν. 50) — Δ/τής Άγνωστος
Πολιτ. Άγνωστος

105 Ταξιαρχία (Δυν. 50) — Δ/τής ΠΑΥΛΟΣ ΤΟΜΠΟΛΙΔΗΣ
Πολιτ. ΠΙΤΑΚΙΟΥΔΗΣ ΣΤΑΥΡΟΣ
Ι Τάγμα (Δυν. 180) — Δ/τής ΚΑΠΛΑΝΗΣ

Πολιτ. ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ
ΙΙ Τάγμα (Δυν. 200) Δ/τής ΜΑΚΕΔΩΝΑΣ ΠΑΝΟΣ
Πολιτ. ΜΗΤΣΟΣ
Λόχος Αυτομ. (Δυν. 40) Δ/τής ΜΠΛΙΑΤΣΙΚΑΣ ΔΗΜ.
Πολιτ. Άγνωστος
Ομάς Σαμποτέρ (Δυν. 10) Δ/τής ΒΑΣΙΛΗΣ

16 Ταξιαρχία (Δυν. 480) Δ/τής ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΣ
Πολιτ. ΔΗΜΟΣ
Τάγμα (Δυν. 180) Δ/τής ΚΑΡΑΓΙΩΡΓΗΣ
Πολιτ. Άγνωστος
520 Τάγμα (Δυν. 230) Δ/τής ΣΤΑΜΑΤΟΠΟΥΛΟΣ
Πολιτ. Άγνωστος
Λόχος Αυτομ. (Δυν. 50) Δ/τής ΙΩΑΚΕΙΜ
Πολιτ. ΑΝΕΣΤΗΣ

Ταξιαρχία ΠΥΡΑΥΛΟΥ (Δυν. 350) Δ/τής ΠΥΡΑΥΛΟΣ
Πολιτ. Άγνωστος
Ι Τάγμα (Δυν. 180) Δ/τής ΜΙΔΗΣ
Πολιτ. ΖΗΚΟΠΟΥΛΟΣ ΗΛΙΑΣ
ΙΙ Τάγμα (Δυν. 150) Δ/τής ΚΙΜΩΝ
Πολιτ. Άγνωστος
Ανεξάρτητον Τάγμα (Δυν. 230) Δ/τής ΑΛΕΥΡΑΣ ΗΛΙΑΣ
(φέρεται εμφανισθέν εις ΠΩΓΩΝΙΟΝ) Πολιτ. ΛΕΩΝΙΔΑΣ
Μοίρα Πυρ/κού 670 Μον. (Δυν. 180) Δ/τής ΖΕΡΒΑΣ
Πολιτ. ΜΠΑΡΜΠΑ-ΣΤΕΛΙΟΣ

67 Πυρ/χία Δ/τής ΜΑΡΚΟΣ ΚΩΝ/ΟΣ
Πολιτ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ
1ος Ουλαμός Δ/τής ΦΙΛΙΠΠΙΔΗΣ
2ος Ουλαμός Δ/τής ΣΟΥΡΤΟΥΚΗΣ

69 Πυρ/χία Δ/τής ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΣΧΟΣ
Πολιτ. Άγνωστος
3ος Ουλαμός Δ/τής ΑΣΤΕΡΑΣ
4ος Ουλαμός Δ/τής ΠΑΪΚΟΣ

Λοιπαί Συμμορίαι περιοχής Σώματος

ΑΡΧΗΓΕΙΟΝ ΗΠΕΙΡΟΥ Δ/τής. ΜΕΣΣΗΝΗΣ
Πολιτ. ΑΡΒΑΝΙΤΗΣ

Ταξιαρχία ΣΟΥΛΙΟΥ (Δυν. 600) Δ/τής ΠΕΤΡΙΤΗΣ
Πολιτ. ΓΙΑΝΝΗΣ
Ι Τάγμα Δ/τής ΒΡΑΣΙΔΑΣ
Πολιτ. ΚΑΜΙΤΣΗΣ
ΙΙ Τάγμα Δ/τής ΒΑΣΙΛΑΡΑΣ
Πολιτ. ΚΥΑΜΟΣ

Ταξιαρχία ΠΩΓΩΝΙΟΥ Δ/τής ΝΕΜΕΡΤΖΙΚΑΣ
Πολιτ. Άγνωστος
Τάγμα Δ/τής ΛΕΠΕΝΙΩΤΗΣ
Πολιτ. ΛΕΥΤΕΡΗΣ
Τάγμα Δ/τής ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΣΠ.

	Πολιτ. ΣΤΕΡΙΟΠΟΥΛΟΣ
581 Τάγμα (Ανεξάρτητον)	Δ/τής ΦΩΚΑΣ
	Πολιτ. ΧΙΝΗΣ
524 Τάγμα (Ανεξάρτητον)	Δ/τής ΣΚΕΥΗΣ
	Πολιτ. Άγνωστος
Έμπεδον ΤΣΑΜΑΝΤΑ	Δ/τής ΣΠΥΡΟΣ ΒΕΡΓΟΣ
	Πολιτ. ΣΩΤΗΡΗΣ
Λ.Π. ΑΡΧ. ΗΠΕΙΡΟΥ	Γενικ. Δ/τής ΘΑΝΑΣΗΣ
	Δ/τής Λ.Π. ΛΕΠΕΝΙΩΤΗΣ
Σταθμός ΤΣΑΜΑΝΤΑ	Δ/τής Άγνωστος
	Πολιτ. Άγνωστος
Σταθμός ΛΕΙΑ	Δ/τής ΖΕΛΦΑΣ
	Πολιτ. Άγνωστος
ΑΡΧΗΓΕΙΟΝ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	Δ/τής. ΓΙΩΤΗΣ
	Πολιτ. ΖΗΣΗΣ ΖΩΓΡΑΦΟΣ
138 Ταξιαρχία	Δ/τής Άγνωστος
	Πολιτ. ΚΩΣΤΑΣ
Τάγμα	Δ/τής ΒΑΖΟΥΡΑΣ
	Πολιτ. Άγνωστος
Τάγμα	Δ/τής ΠΡΙΚΟΣ
	Πολιτ. ΛΕΩΝΙΔΑΣ ή ΒΥΡΩΝ
192 Ταξιαρχία	Δ/τής ΜΠΑΝΤΕΚΟΣ
	Πολιτ. ΓΙΑΝΝΗΣ
Τάγμα	Δ/τής ΚΟΚΚΑΣ
	Πολιτ. Άγνωστος
Τάγμα	Δ/τής ΚΟΥΡΤΗΣ
	Πολιτ. Άγνωστος
Μονάδες αγνώστου υπαγωγής	
Τάγμα	Δ/τής ΑΒΡΑΑΜ
	Πολιτ. ΚΟΚΚΙΝΟΣ
Τάγμα	Δ/τής ΦΟΙΒΟΣ
	Πολιτ. ΚΕΒΟΡ
Τάγμα	Δ/τής ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ
	Πολιτ. ΚΟΤΣΑΝΟΣ
Λόχος	Δ/τής ΜΠΑΚΟΣ
	Πολιτ. Άγνωστος

β) Κατανομή Ταγμάτων και Ανεξαρτήτων Λόχων κατά Περιοχάς.

Εκ του ΓΡΑΜΜΟΥ εις ΑΛΒΑΝΙΑΝ Τάγματα 10 Ανεξ. Λόχοι 1

ΠΩΓΩΝΙΟΝ	Τάγματα 2
ΚΑΤΣΙΔΙΑΡΗΣ	Τάγματα 1
ΜΟΥΡΓΚΑΝΑ	Τάγματα 2
ΣΟΥΛΙ	Τάγματα 2
ΤΖΟΥΜΕΡΚΑ	Τάγματα 2 Ανεξ. Λόχοι 1

γ) Πυροβολικόν.

4 Ουλαμοί της Μοίρας Πυρ/κού της 670 Μονάδος εισήλθον εις ΑΛΒΑΝΙΑΝ, φέρονται εγκαταλείψαντες τα πυροβόλα εις περιοχήν ΣΤΑΡΙΑ (Ν0937). Γενομένης ερεύνης δεν ανευρέθησαν.

Πλην του ανωτέρω έτερον Πυρ/κόν δεν εσημειώθη εις την περιοχήν του ΣΣ.

δ) Οπλισμός και Πυρομαχικά.

Δεν προέκυψαν νεώτερα στοιχεία επί του διατιθεμένου υπό των Σ. οπλισμού.

ε) Ανάλυσις Οργανώσεως, Διατάξεως και Δυνάμεως Συμμοριτών.

ι. Περιοχή ΓΡΑΜΜΟΥ

Εκ του τομέως του ΣΣ εισήλθον εις ΑΛΒΑΝΙΑΝ 2300 συμμορίται ως η παράγραφος 6α του παρόντος.

ιι. Περιοχή ΠΩΓΩΝΙΟΥ - ΚΑΤΣΙΔΙΑΡΗ

Σ.Δ. Ταξιαρχίας ΝΕΜΕΡΤΖΙΚΑ και Τάγμα ΛΕΠΕΝΙΩΤΗ περιοχήν ΚΑΤΩ ΜΕΡΟΠΗΣ (Ρ7791) 230

Τάγμα ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ περιοχήν ΣΤΡΑΤΙΝΙΣΤΑΣ (Ρ7274) 250

Τάγμα ΑΛΕΥΡΑ περιοχήν ΔΡΥΜΑΔΕΣ (Ρ7197) (Πληρ. Γ2) (Δυν. 300)

ΣΥΝΟΛΟΝ 480

ιιι. Περιοχή ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ

Σ.Δ. ΑΡΧ. ΗΠΕΙΡΟΥ εις ΤΣΑΜΑΝΤΑ (Ρ6066) 100

Έμπεδον εις ΤΣΑΜΑΝΤΑ 80

Νεοαφιχθέντες εξ ΑΛΒΑΝΙΑΣ αγν. ταυτότητος εις ΤΣΑΜΑΝΤΑ.. 300

Τάγμα ΣΚΕΥΗ περιοχήν ΤΣΑΜΑΝΤΑ (Ρ6066) 260

Τάγμα ΦΩΚΑ περιοχήν ΛΕΙΑ (Ρ6463) 250

ΛΑΪΚΗ ΠΟΛΙΤΟΦΥΛΑΚΗ 25

ΣΥΝΟΛΟΝ 1015

ιυ. Περιοχή ΣΟΥΛΙΟΥ

Σ.Δ. Ταξιαρχίας ΠΕΤΡΙΤΗ μετά Τάγματος ΒΡΑΣΙΔΑ περιοχήν ΓΛΥΚΥ (Ρ7820) 180

Τάγμα ΒΑΣΙΛΑΡΑ εις ΤΡΥΓΩΝΑ (Ρ7245) 170

ΣΥΝΟΛΟΝ 350

υ. Περιοχή ΖΑΓΟΡΙΟΥ

3 Ανταρτοομάδες 90

Λαϊκή Πολιτοφυλακή (3 τμήματα+1 απόσπασμα) 30

ΣΥΝΟΛΟΝ 120

υι. Περιοχή ΠΕΡΙΣΤΕΡΙΟΥ

Σ.800 ων 500 άοπλοι ανήκοντες πιθανώς εις 192 και 138 Ταξιαρχίας εις ΧΙΟΛΙ (Σ4352) 800

Τάγμα ΑΒΡΑΑΜ εις ΧΙΟΛΙ (Σ4352) 150

ΣΥΝΟΛΟΝ 950

υιι. Περιοχή ΤΖΟΥΜΕΡΚΩΝ

Λόχος ΜΠΑΚΟΥ εις ΚΑΤΑΡΡΑΚΤΗΝ (Σ2224) 60

Τάγμα ΦΟΙΒΟΥ - ΚΕΒΟΡ (δεν επανελήφθη η πληροφορία του προηγουμένου 15ημέρου ότι το Τάγμα αυτό εξακολουθεί υφιστάμενον). Εις άγνωστον θέσιν 150

Τάγμα ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ εν κινήσει προς ΠΕΡΙΣΤΕΡΙ. 200

ΣΥΝΟΛΟΝ 410

υιιι. Περιοχή ΑΧΕΛΩΟΥ
Μικροομάδες αγν. ταυτότητος 50

ιχ. Περιοχή ΔΥΤ. ΣΤΕΡΕΑΣ
6 Ανταρτοομάδες 65
Λαϊκή Πολιτοφυλακή (3 Υποδιοικήσεις) 45

ΣΥΝΟΛΟΝ 110

7. ΗΓΕΣΙΑ ΤΩΝ ΣΥΜΜΟΡΙΤΩΝ (Προσωπικότητες)

Εξηκριβώθησαν αι κάτωθι απώλειαι και μεταβολαί στελεχών των συμμοριτών.

Α/Α	ΒΑΘΜΟΣ	ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟΝ ή ΨΕΥΔΩΝ.	ΜΟΝΑΣ ΕΙΣ ΗΝ ΑΝΗΚΕΝ
(α) ΦΟΝΕΥΘΕΝΤΕΣ			
1	Ταγ/ρχης	ΜΕΝΕΛΑΟΣ	Δ/τής Διλοχίας 670 Μονάδος
2	Λόχαγός	ΠΑΠ. ΚΥΜΗΣ	Τάγμα ΛΙΑΚΟΠΟΥΛΟΥ
3	Λόχαγός	ΓΡΑΒΑΝΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ	Τάγμα ΚΑΠΛΑΝΗ
4	Λόχαγός	ΓΙΓΑΣ	Τάγμα ΕΡΜΗ
5	Λόχαγός	ΣΟΥΛΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	Διλοχία ΜΕΝΕΛΑΟΥ
6	Λόχαγός	ΓΕΡΜΑΝ	Διλοχία ΜΕΝΕΛΑΟΥ
7	Πολιτ. Λόχου	ΣΟΝΙΑ	Λόχος Αυτοματ. 105 Ταξ/χίας
8	Διμοιρίτης	ΛΕΩΝΙΔΑΣ	Τάγμα ΜΑΚΕΔΩΝΑ
9	Διμοιρίτης	ΝΑΤΣΟΠΟΥΛΟΣ Ν.	Τάγμα ΜΑΚΕΔΩΝΑ
10	Διμοιρίτης	ΠΑΠΑΚΩΣΤΑΣ	Τάγμα ΜΑΚΕΔΩΝΑ
11	Διμοιρίτης	ΠΑΣΧΑΛΗΣ	Λόχος Αυτομ. 102 Ταξ/χίας
12	Πολ. Διμοιρίας	ΒΑΣΙΛΗΣ	Τάγμα ΚΑΠΛΑΝΗ
13	Πολ. Διμοιρίας	ΖΑΦΕΙΡΙΟΥ ΕΙΡΗΝΗ	Διλοχία ΜΕΝΕΛΑΟΥ
(β) ΤΡΑΥΜΑΤΙΣΘΕΝΤΕΣ			
1	Ταγ/ρχης	ΛΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ	16 Ταξιαρχία
2	Ταγ/ρχης	ΕΡΜΗΣ	103 Ταξιαρχία
3	Δ/τής Πυρ/κού	ΚΙΤΣΟΣ	Μοίρα 670 Μονάδος
4	Πολιτ. Λόχου	ΕΥΡΙΠΠΟΣ	Τάγμα ΖΑΡΑ
5	Λόχαγός	ΧΡΥΣΟΥΛΙΔΗΣ	Τάγμα ΑΥΓΕΡΙΝΟΥ
6	Πολ. Τάγματος	ΣΟΥΛΟΠΟΥΛΟΣ	Τάγμα ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ
7	Πολ. Τάγματος	ΠΑΝΟΥΡΓΙΑΣ	Τάγμα ΑΥΓΕΡΙΝΟΥ
8	Λόχαγός	ΜΠΙΚΟΣ	Τάγμα ΛΙΑΚΟΠΟΥΛΟΥ
9	Λόχαγός	ΠΑΡΛΑΤΑΝΟΣ	Τάγμα ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ
10	Λόχαγός	ΡΑΝΤΖΟΣ	Τάγμα ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ
11	Πολιτ. Λόχου	ΙΩΑΝΝΙΔΟΥ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ	102 Ταξιαρχία
12	Λόχαγός	ΙΩΑΚΕΙΜ	Τάγμα ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗ
13	Λόχαγός	ΘΩΜΑΣ ΗΛΙΑΣ	Τάγμα ΜΑΚΕΔΩΝΑ
14	Λόχαγός	ΚΟΥΒΛΑΚΑΣ	Τάγμα ΚΑΠΛΑΝΗ
15	Λόχαγός	ΟΡΕΣΤΗΣ	Τάγμα ΚΑΠΛΑΝΗ
16	Λόχαγός	ΑΝΤΩΝΗΣ	Τάγμα ΕΡΜΗ
17	Λόχαγός	ΝΤΙΝΟΣ	Λόχος Αυτ. 105 Ταξ/χίας
18	Διμοιρίτης	ΟΔΥΣΣΕΑΣ	Τάγμα ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ

19	Διμοιρίτης	ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣ	Τάγμα ΜΑΚΕΔΩΝΑ
20	Διμοιρίτης	ΚΩΤΣΟΥΛΑΣ Γ.	Τάγμα ΚΑΠΛΑΝΗ
21	Διμοιρίτης	ΜΗΤΣΟΥ	Τάγμα ΚΑΠΛΑΝΗ
22	Διμοιρίτης	ΧΡΗΣΤΟΥ	Τάγμα ΚΑΠΛΑΝΗ
23	Διμοιρίτης	ΚΟΡΕΛΑΣ	Διλοχία ΜΕΝΕΛΑΟΥ
(γ) ΣΥΛΛΗΦΘΕΝΤΕΣ			
1	Λοχαγός	ΑΘΗΝΑΙΟΣ ΓΙΑΝΝΗΣ	Τάγμα ΜΑΚΕΔΩΝΑ
2	Διμοιρίτης	ΚΑΓΚΑΝΗΣ	Τάγμα ΑΛΕΥΡΑ
3	Επιλοχίας	ΚΑΛΗΓΙΩΡΓΗΣ	Τάγμα ΜΑΚΕΔΩΝΑ
4	Διμοιρίτης	ΑΡΧΟΝΤΟΥ	Τάγμα ΜΑΚΕΔΩΝΑ
(δ) ΠΑΡΑΔΟΘΕΝΤΕΣ			
1	Διμοιρίτης	ΤΣΑΤΣΑΝΑΚΟΣ	Τάγμα ΚΑΠΛΑΝΗ
2	Διμοιρίτης	ΘΑΝΑΣΟΥΡΑΣ Ι.	Τάγμα ΚΑΠΛΑΝΗ

Α/Α	ΒΑΘΜΟΣ	ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ή ΨΕΥΔΩΝΥΜΟ	ΜΟΝΑΣ ΕΙΣ ΗΝ ΑΝΗΚΕΙ	ΜΟΝΑΣ ΕΙΣ ΗΝ ΜΕΤΕΤΕΘΗ
1	Ταξ/ρχος	ΓΙΑΝΝΟΥΛΗΣ	102 Ταξιαρχία	Εις διάθ. 670 Μον.
2	Ταγ/ρχης	ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ	103 Ταξιαρχία	Δ/τής Λόχ. Εργασίας
3	Ταγ/ρχης	ΑΥΓΕΡΙΝΟΣ	Τάγμα 102 Ταξ/χίας	Εις διάθ. 670 Μον.
4	Πολ. Λόχου	ΣΩΚΡΑΤΗΣ	Τάγμα ΑΥΓΕΡΙΝΟΥ	Εις 3ον Λ. ΠΑΛΑΙΟΝ
5	Λ/γός Μιχ.	ΗΡΑΚΛΗΣ	Τάγμα ΑΥΓΕΡΙΝΟΥ	Εις Τ. ΓΡΕΒΕΝΙΩΤΗ
6	Πολ. Τ/τός	ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ	Τάγμα ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ	Επιμ. Τάγ. ΣΤΑΜΑΤΟΝ
7	Λοχαγός	ΑΣΠΡΟΠΟΤΑΜΟΣ	Τάγμα ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ	Εις Λ. Μηχαν. Τάγ/τος ΣΤΑΜΑΤΟ-ΠΟΥΛΟΥ
8	Διμοιρίτης	ΚΑΡΑΧΑΛΙΟΣ	Τάγμα ΑΥΓΕΡΙΝΟΥ	Τάγ. ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ

8. ΑΠΩΛΕΙΑΙ Σ.

α) Εις προσωπικόν

	ΚΟΡΩΝΙΣ	ΛΟΙΠΗ ΠΕΡΙΟΧΗ	ΣΥΝΟΛΟΝ
ΣΝΕ..........................	220...............	.... .15	 235
ΣΝΠ.........................		.... .23	.... .23
ΣΤΠ..........................		2	2
ΣΣ ένοπλοι.............	10.............. ...		.... .10
ΣΣ άοπλοι...............	8................ ..	6	.... .14
ΣΠ ένοπλοι............	26.............. ..	6	.... .32
ΣΠ	14..............		....

άοπλοι		29	43

β) <u>Εις οπλισμόν</u>

Τυφέκια	1525	6	1531
Αυτόματα	74		74
Οπλ/λα - Μυδράλλια	153		153
Πολ/λα	50		50
Πολ/λα α/α	6		6
Πολ/λα βαρέα	1		1
Οπλομηχανήματα άγνωστα.	4		4
Όλμοι βαρείς	39		39
Όλμοι ατομικοί	27		27
Πίατ	1		1
α/α γροθιές	45		45
α/α τυφέκια	1		1
Νάρκαι	Κιβ. 19+Τεμ.1175		Κιβ. 19+Τεμ.1175
Χειροβομβίδες	Κιβ. 22+Τεμ.878		Κιβ. 22+Τεμ.878
Φυσίγγια	Κιβ. 174+Τεμ.165		Κιβ. 174+Τεμ.165
Βλήματα ολμ. βαρ.	Κιβ. 3+Τεμ.833		Κιβ. 3+Τεμ.833
Βλήματα ολμ. ατομ.	Κιβ. 15+Τεμ.772		Κιβ. 15+Τεμ.772
Βλήματα ολμ. ακαθορ.	Κιβ. 50+Τεμ.910		Κιβ. 50+Τεμ.910
Βλήματα Πίατ			
Βλήματα Πυρ/κού	107		107
Πυρ/κά διάφορα	Φόρτοι 570		Φόρτοι 570
Ανταλλ.κάνναι	69		69

Γεμιστήρες.....................................	159.............................	159
Τρίποδ. βαρ. πολ/λου................	2.................................	2
Τρίποδ. Α/Α πολ/λου..............	4.................................	 4

	ΚΟΡΩΝΙΣ	ΛΟΙΠΗ ΠΕΡΙΟΧΗ	ΣΥΝΟΛΟΝ
Βάσεις Α/Α πυρ/λου	.........1...........		1
Βάσεις όλμων	.........5...........		5

γ) Εις λοιπόν υλικόν

Ασύρματοι Νο 18.............	15...	..15
Ασύρματοι Νο 22............	12...	..12
Ασύρματοι Γερμαν..........	1...	1
Τηλέφωνα............................	2...	2
Μηχ. Φορτίσεως................	2...	2
Τηλέπετρα...........................	3...	3
Ανταλ. οπλισμού.............	Κιβ.13...................................	..................................Κιβ.13

9. ΣΤΡΑΤΟΛΟΓΙΑ ΚΑΤΑ ΠΕΡΙΟΧΑΣ

α) Εκ της ΗΠΕΙΡΟΥ εστρατολογήθησαν εν συνόλω 239 άτομα ων 191 γυναίκες. Επίσης απήχθησαν έτερα 306 ων 200 παιδιά.

10. ΗΘΙΚΟΝ ΣΥΜΜΟΡΙΤΩΝ

α) Η πτώσις του ΓΡΑΜΜΟΥ έσχεν ως αποτέλεσμα την σοβαράν μείωσιν του ηθικού των Σ. Εν τούτοις η μείωσις αύτη ελάχιστα δύναται να επηρεάση την περαιτέρω εξέλιξιν της συμμοριακής κινήσεως εφ' όσον η θέλησις της ηγεσίας των Σ. διά να συνεχίσουν τον αγώνα δεν εκάμφθη.

11. ΑΜΥΝΤΙΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ

Μετά την πτώσιν του ΓΡΑΜΜΟΥ σοβαραί οχυρώσεις των Σ. εις την περιοχήν του ΣΣ απομένουσιν αι τοιαύται της ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ και δευτερευόντως αι του ΠΩΓΩΝΙΟΥ.
Επί της αμυντικής οργανώσεως της ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ διεπιστώθησαν τα ακόλουθα:

α) Χαρακώματα - πολυβολεία (κατ' αρχήν κεκαλυμμένα) εις ύψ. 1425 (Ρ.566683), ύψ. 1561 (Ρ.671671), ύψ. 587 (Ρ.561657), (Ρ.572646), (Ρ.576643), (Ρ.586686), ύψ. 1210 (Ρ.584662), ύψ. 1136 (Ρ.597677), (Ρ.594664), (Ρ.592655), (Ρ.594648), ΣΤΑΡΟΔΑ (Ρ.600646), ΤΑΒΕΫΑ (Ρ.605636), ύψ. 1111 (Ρ.610668), (Ρ.6266), ύψ. 636 (Ρ.614652), (Ρ.625643), ύψ. 964 (Ρ.630648), (Ρ.630632), (Ρ.640662), (Ρ.640653), (Ρ.640644), (Ρ.640636), (Ρ.644670), (Ρ.644670), (Ρ.645651), (Ρ.545630), (Ρ.650635), (Ρ.655680),

(P.655670), (P.659662), ύψ. 1029 (P.659549), (P.6664), (P.666633), ύψ. 557 (P.66771), ύψ. 659 (P.665701), ύψ. 625 (P664697), (P.666585), (P.655670), (P.663638), (P.656535), (P.668632), (P.665630), (P.662625), (P.673702), (P.5769), (P.578698), (P.57957), (P.678670), ΚΟΥΦΑΛΟ (P.674660), ΣΚΗΤΑΡΙ (P.676654), ΣΚΗΤΑΡΙΟ (P.576678), (P.672334), (P.67663), ΑΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ (P.670623), ΑΓΙΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ (P.670616), P.580692, (P.687695), (P.634684), (P.686685), (P.686653), (P687646), ΤΣΕΡΟΒΙΤΣΙ (P.684639), ΣΤΕΛΟΣ (P.686620), ύψ. 858 (P.689614), (P.6967), (P.697678), (P.697672), (P.690655), (P.695653), (P.692642), ΚΑΣΤΡΙ (P.695630), (P.702644), (P.7164).

β) Α/Α πολυβολεία εις ύψ. 1210 (P.582662), (P.6566), ΠΡ. ΗΛΙΑΣ (P.6664), ύψ. 1480 (P.670663), (670657).

γ) Ολμοβολεία εις (P.638612), (P.646660), (P.664666), (P.665655), (P.664642), (P.668639), (P.674648), (P.648650), (P.684623).

δ) Συρματοπλέγματα εις ΤΣΕΡΟΒΙΤΣΙ (P.685638), ΕΙΑΛΟΣ (P.685619), ύψ. 858 (P.6961), ΚΑΣΤΡΙ (P.693627).

63

Α3/ΓΕΣ

Χρήσις Περιωρισμένη
Αρ. Αντ. 3
ΑΠΟΡΡΗΤΟΝ

Περιληπτικόν Σημείωμα επί της ενάρξεως και εξελίξεως της Οργανώσεως του Ελληνικού Εθνικού Στρατού από 1-3-1945 μέχρι 31-8-1948

Περιληπτικόν Σημείωμα

Επί της ενάρξεως και εξελίξεως της Οργανώσεως του Ελληνικού Εθν. Στρατού από 1-3-1945 μέχρι σήμερον (31-8-1948).

Το παρόν Θέμα πραγματεύεται υπό τας κάτωθι επικεφαλίδας:

Α) Εισαγωγή.

Β) Ι Περίοδος Μάρτιος 1945 - Μάρτιος 1946.

Γ) ΙΙ Περίοδος Απρίλιος 1946 - Αύγουστος 1947.

Δ) ΙΙΙ Περίοδος Σεπτέμβριος 1947 - Αύγουστος 1948.

Ε) ΙV Περίοδος Αύγουστος 1948 - Ιούνιος 1949 (Προτάσεις).

ΣΤ) Υλικά - Εφόδια.

Ζ) Συμπεράσματα - Προτάσεις.

Α) Εισαγωγή.

1.- Μετά την καταστολήν του κινήματος Δεκεμβρίου 1944 και την υπογραφήν της συμφωνίας της Βαρκίζης η μόνη υπολογίσιμος δύναμις του Ελληνικού Στρατού ήτο:

α) 4.000 περίπου μόνιμοι Αξ/κοί παντός βαθμού.
β) 3η Ταξιαρχία Ρίμινι δυνάμεως 3.000.
γ) Ταξιαρχία Καταδρομών (Ιερός Λόχος) δυνάμεως περίπου 1.800 (ων 600 Αξ/κοί).
δ) Ειδικά τινά Τάγματα Στελεχών οργανωθέντα εις την Μ. Ανατολ.
ε) Εφόδια - Υλικά - Μηδέν.

2.- Διά των δεδομένων τούτων ως πυρήνων ανελήφθη υπό της πρώτης Βρεττανικής Αποστολής εν συνεργασία μετά του ανασυγκροτηθέντος ΓΕΣ η Οργάνωσις του Ελληνικού Στρατού επί νέων βάσεων.

3.- Η έλλειψις παντός υλικού και εφοδίων ιδία δε οπλισμού η παντελής έλλειψις χρημάτων διά την αγοράν ιματισμού, οπλισμού κ.λ.π. όλων εκ του ελευθέρου εμπορίου αλλά και η μη ύπαρξις τόπων και μέσων συναλλαγής, έφερον μοιραίως την Ελληνικήν Κυβέρνησιν

εις την ανάγκην όπως δεχθή την οργάνωσιν του Ελληνικού Στρατού βάσει των αποφάσεων και περιορισμών οίτινες ετέθησαν υπό των Αρχηγών και Επιτελείων των Συμμαχικών Στρατών εν Ουασιγκτώνι καθ' ας απεφασίσθη όπως χορηγηθή ιματισμός και πάσης φύσεως υλικόν διά την Οργάνωσιν Ελληνικού Στρατού 100.000 συμπεριλαμβανομένων όλων των βαθμών ανετέθη δε η Οργάνωσις τούτου και ο εφοδιασμός εις υλικά και οπλισμόν εις την Βρεττανικήν Κυβέρνησιν διά του Στρατηγείου Μ. Ανατολής.-

Η παραδοχή του Βρεττανικού συστήματος εντελώς νέου και διαφόρου του ισχύοντος μέχρι του 1940 Ελληνικού, εδημιούργησεν ανάγκας και υποχρεώσεις του ΓΕΣ αίτινες εκ πρώτης όψεως εφαίνοντο σχεδόν ανυπέρβλητοι.

Πάντως διά καταλλήλων συνεργασιών συσκέψεων και μελετών καθωρίσθησαν αι βάσεις Οργανώσεως του Ελληνικού Στρατού, η δύναμις η Οργάνωσις και Σύνθεσις τούτου.-

Καίτοι από Ελληνικής πλευράς η οργάνωσις αύτη ήτο αντίθετος προς τα Ελληνικά εδάφη, τας ιδιότητας και παραδόσεις του Ελληνικού Στρατού, λόγω ανάγκης, εγένετο αύτη δεκτή ως προυτάθη παρά των Βρεττανών με την βεβαιότητα ότι η Οργάνωσις αύτη προοδευτικώς θα προσηρμόζετο προς την Ελληνικήν πραγματικότητα.-

Β) Ι.- Περίοδος Μάρτιος 1945 - Απρίλιος 1946

Βάσει των άνω δεδομένων και σχετικών προτάσεων της ΒΣΑ συνεκροτήθη Επιτροπή διά την μελέτην της Οργανώσεως του Ελληνικού Στρατού εντός του τεθέντος ανωτάτου ορίου των 100.000 ανδρών και των διατεθειμένων μέσων παρά της Βρεττανικής Αποστολής.

Της Επιτροπής ταύτης, Πρόεδρος ωρίσθη ο Υποστράτηγος Στεριόπουλος Σωτ. και μέλη οι Συν/ρχαι Τσακαλώτος Θρ., Λάϊος, Μπαλοδήμος, Κατσαρίδης και Καπετανάκης.

Η Επιτροπή αύτη παρεδέχθη την Οργάνωσιν του Στρατού εις τρία ΣΣ, Α΄, Β΄, και Γ΄ περιλαμβάνοντα τρεις Μεραρχίας τύπου Πεδινού, τέσσαρας Μεραρχίας Ορεινάς διαφόρου συνθέσεως εκάστης έτι δε δύο Ανεξαρτήτους Ταξιαρχίας.-

Συνεφώνησαν κατά το πλείστον μετά των Βρεττανικών Απόψεων εις ότι αφορά την δημιουργίαν Ταξιαρχικής Πεδινής και Ορεινής Συνθέσεως του Τάγματος Πεζικού Πεδινού και Ορεινού κ.λ.π. Μονάδων του Στρατού.

Η όλη δύναμις του Ελληνικού Στρατού ωρίσθη εις 100.000 βάσει δε ταύτης καθ' όλην την διάρκειαν του 1945 και μέχρι Μαρτίου 1946 εγένετο συγκρότησις και Οργάνωσις Μονάδων, εκπαίδευσις στελεχών, οργάνωσις Επιτελείων και εκπαίδευσις νεοσυλλέκτων.-

Γ) ΙΙ.- Περίοδος 1946 Απρίλιος - 1947 Αύγουστος.

Κατά Απρίλιον 1946 κατηρτίσθη η πρώτη Διάταξις Μάχης του Ελληνικού Στρατού βάσει των 100.000 ων οι 6.755 ήσαν Αξ/κοί και 93.245 Οπλίται.

Εκ των 93.245 Οπλιτών οι 13.870 ήσαν νεοσύλλεκτοι υπό εκπαίδευσιν.-

Επομένως ο πραγματικός Στρατός Εκστρατείας θα ανήρχετο εις 86.130 οργανωμένος εις τρεις Μεραρχίας τύπου Πεδινού, των τριών Ταξιαρχιών εκάστη, σύνολον Ταγμάτων 27. Τέσσαρες Ορεινάς Μεραρχίας ιδίας εκάστη συνθέσεως, Τάγματα 27 και δύο Ανεξαρτήτους Ταξιαρχίας Τάγματα 6. Σύνολον Ταγμάτων Πεζ. 60.-

Από του Σεπτεμβρίου 1946, αρξαμένου συστηματικού ανταρτοπολέμου και αναλαβόντος του Στρατού την καταστολήν της ανταρσίας, εγένετο σειραί συσκέψεων μεταξύ Αξ/κών ΓΕΣ και ΒΣΑ επί τω σκοπώ όπως καθορισθή νέα Διάταξις Μάχης του Ελληνικού Στρατού, αυξανομένης της δυνάμεώς του δεδομένου ότι, ως διεπιστώθη, άμα τη ενάρξει του ανταρτοπολέμου, η υπάρχουσα τότε δύναμις ήτο ανεπαρκής και τα διαθέσιμα μέσα ιδίως πολυβόλα ανεπαρκή, το δε χορηγηθέν Βρεττ. Ορειβ. Πυρ/κόν των 3.7'' ακατάλληλον λόγω βεληνεκούς και δυσμετακομίστου.

Αι συζητήσεις αύται κατέληξαν εις σύνταξιν Πρακτικού δι' ου επροτείνετο αύξησις του Στρατού (πλήν της Χωρ/κής) εις 130.000 διά την αντιμετώπισιν της ανταρσίας και εις 165.000 διά την περίπτωσιν εισβολής (έγγραφον ΓΕΣ προς ΒΜΜ/Α.Π.409875/Α3/Ι/23-9-46).-

Επί του θέματος τούτου απεστάλη υπό του τότε Προέδρου της Κυβερνήσεως κ. Τσαλδάρη τηλεγράφημα εις την Α.Μ. τον Βασιλέα εις Λονδίνον όπως παρακληθή η

Βρεττανική Κυβέρνησις και δεχθή αύξησιν Στρατού κατά 30.000 (τηλεγράφημα προς Ελληνικήν Βασιλικήν Πρεσβείαν Λονδίνου διά Α.Μ. τον Βασιλέα της 23-9-1946).-

Κατά Οκτώβριον 1946 διεξήχθη αλληλογραφία μεταξύ ΓΕΣ - ΒΣΑ διά την πρόσκλησιν 2.500 Εφέδρων προς αύξησιν της δυνάμεως 17 Ταγμάτων Εθν/ράς. Τελικώς επραγματοποιήθη τούτο μόνον διά το Β΄ΣΣ (επιστολή Αρχηγού ΓΕΣ προς Στρατηγόν Ρόλλινς της 15-10-46 και απάντησις Στρατηγού Ρόλλινς της 18-10-46).

Ομοίως αλληλογραφία διά την συγκρότησιν 7 Ταγμάτων Εθν/ράς και 2 Ταγμ. Ασφαλ. Γραμμών Συγκοινωνιών, ήτις ενεκρίθη και επραγματοποιήθη (Α.Π.403905/2-10-46).

Κατά Νοέμβριον 1946 εγένετο συζήτησις μεταξύ ΒΣΑ, Στρατηγείου Βρεττανικών Δυνάμεων εν Ελλάδι και ΓΕΣ διά την οργάνωσιν 40 Λόχων Κομάντος ήτις και τελικώς ενεκρίθη κατά Δεκέμβριον 1946 (έγγραφον ΒΜΜ/51/ /. . /3-12-46).

Εμελετήθη εν συνεχεία η προσθήκη τετάρτης Διμοιρίας εις έκαστον Λόχον του τακτικού Στρατού και Εθνοφυλακής χωρίς τελικώς τούτο να εγκριθή (προπαρασκευαστική Διαταγή Α.Π. 410508/Α3/4-12-47).-

Την 28-11-46 ελήφθη εκ Λονδίνου τηλεγράφημα υπό του τότε εκεί ευρισκομένου Αρχηγού ΓΕΣ ότι ενεκρίθη αύξησις του Στρατού κατά 4.000 έναντι ανεπιθυμήτων ταραξιών (Α.Π. 410462/28-11-46 τηλ. Αρχηγού ΓΕΣ εκ Λονδίνου διά κ. Πρωθυπουργόν).-

Επηκολούθησε καθ' όλον τον Δεκέμβριον 1946 σειρά συσκέψεων Συμβουλίων, ανταλλαγή επιστολών μεταξύ ΓΕΣ - ΒΣΑ του ΓΕΣ προτείνοντος την αύξησιν του Στρατού κατά 28.000 ούτως ώστε ο Στρατός να ανέλθη εις 128.000 μεταξύ των οποίων 15.000 κληρωτών δι' εκπαίδευσιν (Α.Α.Π. 410575/11-12-47 αναφορά ΓΕΣ προς Πρόεδρον Κυβερνήσεως) κοινοποιηθείσα εις ΒΜΜ Αριθ. Π. 410584/12-12-46).-

Αποτέλεσμα ταύτης ήτο όπως μετά την εις Αθήνα άφιξιν του Στρατηγού Μοντγκόμερυ δοθή υπόσχεσις αυξήσεως του Στρατού Εκστρατείας, από 104 εις 115 χιλιάδες άνδρας (Α.Α.Π. 410673/21-12-46 Επιστολή Αρχηγού ΓΕΣ προς Πρόεδρον Κυβερνήσεως).

Κατά Ιανουάριον 1947 το ΓΕΣ επανέρχεται επί της ανάγκης αυξήσεως του Στρατού εις 130.000 και χορηγήσεως υλικών διά τηλεγραφήματός του προς τον Στρατ/κόν Ακόλουθον εις Ουασιγκτώνα (Αρ. Α.Α.Π. 23538/Α3/5-1-1947).-

Την 23-1-1947 ο Αρχηγός ΓΕΣ υποβάλλει εις τον Πρόεδρον της Κυβερνήσεως την υπ' αρίθ. Α.Α.Π. 23709/23-1-47 αναφοράν του δι' ης τονίζει την ανεπάρκειαν της υποσχεθείσης αυξήσεως του Στρατού κατά 15.000 και ζητεί την παρέμβασίν του δι' αύξησιν του Στρατού εις 130.000.-

Μέχρι τέλους Φεβρουαρίου 1947 δεν είχε δοθή η επιθυμητή και υποσχεθείσα αύξησις του Στρατού κατά 15.000 και ο τότε Αρχηγός του Επιτελείου υποβάλλει την υπ' αρίθ. Α.Α.Π. 72 αναφοράν του προς τον Πρόεδρον της Κυβερνήσεως κρούων τον κώδωνα του κινδύνου (Αρ. Α.Α.Π. 72/Φεβρουάριος 1947, σχετικά 18286/13-2-47 και 18287/13-2-47 τηλεγρ. της Πρσβείας Ουασιγκτώνος προς Υπ. Στρατ/κών/ΓΕΣ).

Εν αναμονή της αυξήσεως του Στρατού εις 115.000 και εν όψει των εαρινών επιχειρήσεων το ΓΕΣ/Α' Κλάδος υποβάλλει υπόμνημα αιτούν την αύξησιν του Στρατού εις 150.000.-

Την 26-2-47 ο Υπουργός των Στρατ/κών εκδίδει την υπ' αρίθ. Α.Π. 516537/26-2-47 Διαταγήν του προς ΓΕΣ δι' ης γνωστοποιεί ότι η Κυβέρνησις ενέκρινε την αύξησιν του Στρατού κατά 15.000 υπ' ευθύνη της και μέχρις εγκρίσεως της αυξήσεως υπό των Συμμάχων.

Βάσει της Διαταγής ταύτης εξεδόθησαν υπό του ΓΕΣ σχετικαί Διαταγαί προσκλήσεως ωρισμένων ειδικοτήτων Εφέδρων και 15.000 Στρατευσίμων εις ΚΒΕ δι' εκπαίδευσιν την 5-3-47.-

Την 12-3-47 ο Αρχηγός του ΓΕΣ υποβάλλει εις τον Υπουργόν των Στρατ/κών έκθεσιν του εν Λονδίνω Στρ. Ακολούθου εξ ης εμφαίνεται ότι οι Βρεττανοί θα παύσουν την συντήρησιν του Ελληνικού Στρατού μετά την 31-3-1947 και συνιστά όπως αποτανθή η Ελληνική Κυβέρνησις εις την Αμερικανικήν τοιαύτην (Αριθ. Πρωτ. Εκθ. Στρ. Ακολούθου Α.Α.Π. 22/26-2-47 υπεβλήθη εις Υπ. Στρατ/κών αριθ. Α.Π. 126/ΓΑ/12-3-47).

Την 31-3-1947 κοινοποιείται εις τας Μονάδας η Νέα Διάταξις Μάχης 1947 εις ην περιελήφθησαν νέαι Μονάδες Πεζικού κυρίως 14 Τάγματα Εθνοφυλακής, 40 Λόχοι Ορεινών Καταδρομών και τέλος άλλαι, δευτερεύουσαι Μονάδες και Στρατηγεία.

Εκ παραλλήλου επετεύχθη η από 1ης Ιουνίου ανάληψις της συντηρήσεως του Στρατού υπό της Αμερικανικής Κυβερνήσεως.

Την 30-4-1947 συγκροτείται Γνωμοδοτικόν Συμβούλιον εις ο μετέσχον οι εκπρόσωποι του ΓΕΣ με επί κεφαλής τον Αντ/γον Βεντήρην και της ΒΣΑ με τον Υποστράτηγον Ρόλλινς καθ' ο απεφασίσθησαν τα εξής:

- Δύναμις Στρατού Εκστρατείας ορίζεται εις 115.000
- Εις Ειδικά Κέντρα Εκπαιδεύσεως 5.000

ΣΥΝΟΛΟΝ 120.000

Δι' εκγύμνασιν του Στρατού Εκστρατείας προσκλήσεις εις ΚΒΕ δύο σειρών στρατευσίμων, μιας τον Ιούνιον 1947 και ετέρας τον Οκτώβριον.-

Διετυπώθη ομοίως ως αξίωσις γενομένη υπό του ΓΕΣ δεκτή υποχρεωτικώς όπως ουδεμία μεταβολή της Διατάξεως Μάχης λάβη χώραν μέχρι τέλους 1947 (κοινοποίησις Πρακτικού διά της υπ' αρίθ. Α.Π. 78591/1-5-47 Δ/γής ΓΕΣ).

Την 28-6-1947 εκ των αποτελεσμάτων των μέχρι της στιγμής επιχειρήσεων κατά των ανταρτών το Πολιτικόν Συμβούλιον της Κυβερνήσεως ζητεί τας ανάγκας του Επιτελείου διά την τελικήν νίκην κατά των συμμοριτών (σημείωμα Υπουργού Εσωτερικών κ. Παπανδρέου της 28-6-1947).

Εις απάντησιν το ΓΕΣ ζητεί διά σημειώματος υποβληθέντος την 30-6-47:

α) Αύξησιν της δυνάμεως του Στρατού από 120.000 εις 200.000.
Η αύξησις εζητείτο:

ι) Διά σχηματισμόν νέων Ταγμάτων.

ιι) Διά διόγκωσιν των υπαρχόντων εις δύναμιν 850 ανδρών έναντι.

ιιι) Διά την συγκρότησιν αναγκαιουσών Μονάδων Όπλων υποστηρίξεως κυρίως Ορ. Πυρ/κού (1 Συν/γμα κατά Ορεινήν Μεραρχίαν) και Λόχων Πολυβόλων.

β) Αύξησιν προσωρινώς των ΜΑΔ εις 15-21 χιλ. (αριθ. Α.Π. 25269/1-7-47 προς Υπουργόν Στρατ/κών).

Την 4-7-47 εις Σύσκεψιν του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου παρουσία του Υπουργού Στρατ/κών, Γενικού Επιθεωρητού του Στρατού εξητάσθησαν ερωτήματα της Κυβερνήσεως και του Αρχηγού της Αμερ. Στρατ/κής Αποστολής κατόπιν εκφρασθείσης επιθυμίας των διά περαιτέρω αύξησιν του Στρατού.

Άπαντες συνεφώνησαν:

α) Ότι η προσωρινή δοθείσα αύξησις του Στρατού κατά 20.000 δέον να σταθεροποιηθή ίνα καταστή δυνατή η ανανέωσις των παλαιών Οπλιτών διά νέων.

β) Ότι προοδευτικώς δέον να αυξηθή ο Στρατός εις 200.000 μέχρι τέλους Δεκεμβρίου 1947 (συγκρότησις νέων Ταγμάτων και όπλων υποστηρίξεως Πυρ/κού - Πολυβόλα).

γ) Ότι δέον να αυξηθή προσωρινώς η δύναμις των ΜΑΔ εις 15-20 χιλιάδας (Α.Α.Π. 25328/Α3/4-7-47 Πρακτικόν).

Την 5-7-47 το ΓΕΣ υποβάλλει εις τον Αρχηγόν της Αμερικανικής Βοηθείας Στρατηγόν Λίβσεϋ, λεπτομερές υπόμνημα δι' ου εζητείτο:

Η αύξησις του Στρατού εις 200.000 μέχρι Ιουλίου 1948.

Ομοίως η ανά τρίμηνον πρόσκλησις 20.000 κληρωτών διά την ανανέωσιν του Στρατού και εκπαίδευσιν των ανεκπαιδεύτων.

Τέλος αύξησιν των εθελοντών ΜΑΔ εις 15.000. Τούτο εγεγράφη εις υπόμνημα της Κυβερνήσεως κ. Μαξίμου ενώ χρόνω ευρίσκετο ο Υπουργός των Εξωτερικών εν Αμερική (Α.Α.Π. 25302/Α3/5-7-47 προς Στρατηγόν Λίβσεϋ).

Την 23ην Ιουλίου 1947 ελήφθη απάντησις του Υποστρατήγου Λίβσεϋ δηλούντος κατηγορηματικώς ότι λόγω οικονομικών λόγων ο κ. Γκρίσγουολντ έλαβε την απόφασιν όπως αι μεν Στρατ/καί δυνάμεις μη υπερβούν τας εγκεκριμένας 120.000 άνδρ. και η δοθείσα αύξησις 20.000 διά πρόσκλησιν νεοσυλλέκτων είναι προσωρινή.

Δ) III Περίοδος 1947 - Αύγουστος 1948.

Τον Σεπτέμβριον 1947 ανεκοινώθη υπό της Αμερικανικής Αποστολής ότι ενεκρίθη η εφ' άπαξ εισέτι πρόσκλησις κατά Οκτώβριον 1947 20.000 ανδρών στρατευσίμων, διά την απόλυσιν και της ΙΙ σειράς παλαιών στρατευσίμων, της 1ης σειράς απολυθείσης κατά τα μέσα Οκτωβρίου ιδίου έτους.

Άμα τη συγκροτήσει της Νέας Κυβερνήσεως κ. Σοφούλη συνήλθε το ΑΣΕΑ καθ' ο ο Πρόεδρος της Κυβερνήσεως εζήτησε την αύξησιν του τακτικού Στρατού εις 150 Χιλιάδας, συγκρότησιν δε 100 Ταγμάτων Εθν/ράς εκ 500 ανδρών έκαστον (ήτοι 50 χιλ. ανδρών) διά την άμυναν των επαρχιών, εκτός της δυνάμεως της Χωρ/κής, επί πλέον όπως χορηγηθή Ορειβατικόν Πυρ/κόν εύχρηστον και ευμετακόμιστον επαρκές καθώς και επαρκή αριθμόν πολυβόλων, δεδομένου ότι προπολεμικώς έκαστον Τάγμα είχε Λόχον Πολ/λων ήτοι 12 Πολ/λα κατά Τάγμα ενώ μέχρι τότε ο Ελληνικός Στρατός είχε 24 Πολ/λα εις το Β'. και 24 πολυβόλα εις το Γ΄ΣΣ (Πρακτικόν ΑΣΕΑ 42/Συνεδρ. 30η/17-9-47).-

Εν συνεχεία την 19ην Σεπτεμβρίου το ΓΕΣ εν Συμβουλίω των Υπουργών των τριών Πολεμικών Υπουργείων και του Υπουργού Δημοσίας Τάξεως εζήτησε την έγκρισιν Οργανώσεως των Ταγμάτων Εθνοφρουράς αντί των ήδη ατελώς οργανωμένων μη υποκειμένων εις Στρατ/κή πειθαρχίαν Εθελοντικών Σωμάτων ΜΑΥ - ΜΑΔ-

Επειδή δε η Αμερικανική Αποστολή δεν συνεφώνει εις την Οργάνωσιν ταύτην, υπεβλήθη η παράκλησις όπως τα έξοδα των Ταγμάτων τούτων αναλάβη η Ελληνική Κυβέρνησις.

Οι παρόντες Υπουργοί συνεφώνησαν κατ' αρχήν και ανέλαβον την υποχρέωσιν όπως πείσουν τον Πρόεδρον της Κυβερνήσεως και Αντιπρόεδρον αύτης διά την ανάληψιν της δαπάνης συνεστήθη δε όπως γίνει πρόσκλησις δι' οργάνωσιν των 6 πρώτων Ταγμάτων εις Ρούμελην και εν συνεχεία εις τας λοιπάς επαρχίας (Διαταγή συγκροτήσεως Α.Π. 12058/Α3/27-9-47).-

Κατά τας αρχάς Οκτωβρίου 1947 η Αμερικανική Αποστολή ανεκοίνωσεν εις το ΓΕΣ ότι εγκρίνεται η επί πλέον πρόσκλησις 20.000 κληρωτών διά τους μήνας Οκτώβριον - Δεκέμβριον. Ομοίως αύξησις του Στρατού Εκστρατείας κατά 10.000 άνδρας ή ο σχηματισμός αντ' αυτής 20 Ταγμάτων Εθν/ράς.

Κατόπιν πολλών συζητήσεων και συνδυασμών απεφασίσθη όπως τα υπό συγκρότησιν 40 Τάγματα Εθν/ράς (20 παρά της Ελληνικής Κυβερνήσεως και 20 παρά της Αμερικανικής) οργανωθούν δι' υλικών αγοραζομένων υπό της Ελληνικής Κυβερνήσεως διατρέφωνται δε και συντηρώνται διά κονδυλίων της Αμερικανικής Βοηθείας (Πρακτικόν συσκέψεως μικτόν Ελληνο-Βρεττανο-Αμερικανών 4-11-47).

Ομοίως κατά τον ίδιονμήνα απεφασίσθη ο περιορισμός της Χωρ/κής εις τα έργα αστυνομεύσεως, η ανάληψις της πολεμικής ευθύνης εν Πελοπποννήσω υπό του Στρατού και η απόλυσις 7.100 άνευ θητείας Χωρ/κών (κοινή αποφασις Υπουργών Στρατ/κών - Δημ. Τάξεως 12-11-47 κοινοποιηθείσα διά της υπ' αρίθ. Α.Π. 13572/14-11-47 Δ/γής ΓΕΣ).

Εις αντικατάστασιν των απολυομένων Χωρ/κών απεφασίσθη η οργάνωσις αναλόγων Ταγμάτων Εθν/ράς.

Την 15-12-47 κατόπιν επανειλημμένων συσκέψεων και βάσει της μέχρι Οκτωβρίου 1947 πείρας επί των επιχειρήσεων κατά των συμμοριτών, συνετάγη υπό του ΓΕΣ μελέτη δι' ης εζητείτο συμπλήρωσις του Στρατού Εκστρατείας εις 150.000 περίπου ανδρών και ολοκλήρωσιν των Ταγμάτων Εθν/ράς εις 100. Αύξησις των όπλων υποστηρίξεως και ιδία του Ορειβ. Πυρ/κού και Πολυβόλων (Μελέτη ΓΕΣ 50/15-12-47).

Η μελέτη αύτη ετέθη υπό την κρίσιν των Συμμαχικών Αποστολών, αίτινες μετά λεπτομερή μελέτην επρότειναν μερικήν αποδοχήν του ης εις Ουάσιγκτων (Μελέτη και προτάσεις και αναφορά ΓΕΣ σχετικώς με την ενίσχυσιν και βελτίωσιν του Ελληνικού Εθνικού Στρατού).

Βάσει της μελέτης ΓΕΣ και τη προτάσει των Συμμαχικών Αποστολών από Φεβρουαρίου 1948 επήλθον γενικώς αι κάτωθι κύριοι βελτιώσεις και αύξησις του Ελληνικού Στρατού:

Ι.- ΣΤΡΑΤΟΣ ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑΣ

α) Πεζικόν.

Ηυξήθη το Ανώτατον όριον Δυνάμεως Στρατού από 120.000 εις 132.000 και βάσει τούτου διηρθώθη ο Στρατός Εκστρατείας εις 8 Μεραρχίας και εις τρείς ανεξαρτήτους Ταξιαρχίας. Συνεκροτήθησαν 8 Λόχοι πολ/λων των 4 Διμοιριών έναντι των 6 Λόχων των 2 Διμοιριών.

Ανασυνεκροτήθησαν αι δυνάμεις Καταδρομών εις 4 Μοίρας των 8 Λόχων εκάστη της διοικήσεως αυτών αντιστοιχούσης προς διοίκησιν ανεξαρτήτου Ταξιαρχίας.

β) Μηχανικόν.

Ηυξήθησαν οι Λόχοι Μηχανικού κατα 4.

γ) Πυροβολικόν.

Μετετράπησαν αι τρείς Μοίραι Όλμων των 4,2 χιλ. και 3 Μοίραι Ορειβ. Πυρ/κού των 3,7 χιλ. με Βρεττανικόν υλικόν εις 6 Μοίρας Ορειβ. Πυρ/κού των πυροβόλων των 75 χιλ. Αμερικανικού τύπου ιδιοτήτων των προηγουμένων.

Οργανώθησαν δύο Μοίραι Μ.Πυρ/κού των 6 πυροβόλων εκάστη και μία Ανεξάρτητος Πυρ/χία των δύο πυροβόλων.

Οργανώθησαν 13 στατικοί Ουλαμοί των 2 σωλήνων Όλμων των 4.2'' εις τα Β΄, Γ΄ΣΣ.

Συνεκροτήθη μία Μοίρα Πεδ. Πυρ/κού των 25 λιβρών των 8 Πυρ/λων.-

Συνεκροτήθη τοπογραφική Μοίρα Πυρ/κού.

δ) Διαβιβάσεις.

Άπασαι αι Μονάδες Διαβιβάσεων έλαβον βελτιωμένην σύνθεσιν ανταποκρινομένην προς τον προορισμόν των.

ε) Ιππικόν - Τεθωρακισμένα.

Ωργανώθη και 4ον Σύνταγμα Αναγνωρίσεως.-

Ωργανώθησαν 3 Ίλαι Αρμάτων Μάχης Κένταυρος.-

στ) Υγειονομικόν.

Ωργανώθησαν 4 νέα Νοσοκομεία, 1 των 1.000 κλινών, 1 των 600 και 2 των 400 κλινών.

Ηυξήθη ο αριθμός των κλινών των λοιπών Στρατ/κών Νοσοκομείων.

ζ) Λοιπά Σώματα και Υπηρεσίαι.

Ωργανώθησαν νέαι Μονάδες και εβελτιώθησαν αι συνθέσεις των παλαιών ίνα ανταποκρίνωνται καλύτερον εις την εξυπηρέτησιν των Μονάδων του Στρατού.

Κατά Μάρτιον 1948 κατόπιν σχετικής μελέτης της Οργανώσεως του ΓΕΣ ενεκρίθη η κατά Τάγμα Πεζικού του Στρατού Εκστρατείας προσθήκη ημιονηγών και 140 συνολικώς

ημιόνων Στρατού εις τας 6 Μεραρχίας και 2 Ανεξαρτήτους Ταξιαρχίας αίτινες επρόκειτο να λάβωσι μέρος εις τας επιχειρήσεις της Ανοίξεως και Θέρους.-

Από 20 Απριλίου τη επιμόνω παρακλήσει του ΓΕΣ εδόθη προσωρινή αύξησις του Στρατού κατά 15.000 και επί έν εξάμηνον με προοπτικήν την αντικατάστασιν των κατά τας επιχειρήσεις απωλειών του Στρατού και την έναρξιν ανανεώσεως των Ταγμάτων Εθν/ράς διά Στρατευσίμων.

II.- ΕΘΝΟΦΡΟΥΡΑ

Ενεκρίθη βάσει της μελέτης του ΓΕΣ η Οργάνωσις 97 Ταγμάτων Εθν/ράς 500 ανδρών έκαστον.

Η Οργάνωσις: 6 Διοικήσεων Εθν/ράς
16 Στρατηγείων Εθν/ράς, ήτις και συνεπληρώθη
μέχρι 31 Μαρτίου 1948.-

Εβελτιώθη ο οπλισμός των Ταγμάτων Εθν/ράς διατεθέντων εις έκαστον τούτων 36 Οπλοπολυβόλων Μπρεν, 4 Όλμων 3'', 12 Όλμων 60 χιλ. και 4 Μέσων Πολυβόλων Βίκερς.-

Διετέθησαν 3 οχήματα 3 Τόνν. κατά Τάγμα και 1 Τζίπ.

Από 20ης Ιουνίου ήρξατο η ανανέωσις των Ταγμάτων Εθν/ράς αντικαθισταμένων των Εθνοφρουρών διά στρατευσίμων.

Ήδη ανανεώθησαν ολοκληρωτικώς 22 Τάγματα και κατά 80% έτερα 28 Τάγματα. Η εργασία της ανανεώσεως συνεχίζεται.

III.- Οπλίται Γ'. κατηγορίας.

α) Διά συστηματικού τρόπου επετεύχθησαν:

Η απομάκρυνσις από τας Μονάδας του Στρατού και Εθν/ράς παντός υπόπτου στοιχείου υποσκάπτοντος την πειθαρχίαν και την συνοχήν του Στρατεύματος και η συγκέντρωσίς των και εις Μακρόνησον, της Αμερικανικής Αποστολής αναλαβούσης την δαπάνην της διατροφής των επί πλέον του κανονικού Στρατού.

Εν τη νήσω ταύτη ωργανώθησαν 3 Τάγματα και έν Κέντρον παρουσίας Αξ/κών Γ'. Κατηγορίας αναδειχθέντα εις πρότυπα σχολεία αναμορφώσεως και εξαγνισμού Ελληνοπαίδων.

Χάρις εις την συντελεσθείσαν και συντελουμένην υπέροχον εργασίαν συνεκροτήθη εξ' Οπλιτών της Μακρονήσου αναληψάντων το 596 Τ. Πεζικού όπερ μετά σχετικήν εκπαίδευσιν έλαβεν μέρος εις τας επιχειρήσεις Ρούμελης - Γράμμου με αρίστην απόδοσιν.-

β) Από Απριλίου μέχρι Αυγούστου 1948:

Απεστάλησαν έτεροι 3.000 άνδρες αποχαρακτηρισθέντες εις ΚΒΕ Πατρών οίτινες υποστάντες την βασικήν των εκπαίδευσιν διετέθησαν εις Τάγματα Στρατού και Εθν/ράς ωσαύτως με αρίστην απόδοσιν.

γ) Τέλος 400 Αξ/κοί Γ'. Κατηγορίας και 500 Οπλίται απετέλεσαν ειδικόν Τάγμα Αξ/κών κατά το πρότυπον του Ελληνικού Ιερού Λόχου, οίτινες συμπληρούντες την εκπαίδευσίν των πρόκειται να χρησιμοποιηθούν εις τας επιχειρήσεις ως απλοί Στρατιώται.

Η εργασία της αναπλάσεως και αναμορφώσεως συνεχίζεται.

Ε) IV.- Περίοδος Αύγουστος 1948 - Ιούνιος 1949

Το ΓΕΣ επί τη προόψει λήξεως της παρασχεθείσης εκτάκτου αυξήσεως του αν. ορίου δυνάμεως του Στρατού κατά 15.000 άνδρας την 20-10-48 και επί τω τέλει όπως συνεχισθή μετά της αυτής εντάσεως ο αναληφθείς αγών μέχρι τουλάχιστον της 31-12-48, διά του υπ' αρίθ. 12326/Α3/5-8-48 εγγράφου του προς τον Αρχηγόν της ΣΟΗΠΕ εζήτησεν έγκρισιν διατηρήσεως του συγκεκριμένου αν. ορίου δυνάμεως Στρατού μέχρι 31-12-48.-

Η Αμερικανική Αποστολή διά της από 12-8-48 επιστολής του Αρχηγού της, προς τον Αρχηγόν ΓΕΣ ανακοινεί ότι ο Ελλ. Εθν. Στρατός πρέπει από 20-10-48, να περιορισθή εις

132.000 Στρατού Εκστρατείας και 50.000 Εθν/ράς μη εγκρινομένης της περαιτέρω διατηρήσεως της προσωρινής αυξήσεως των 15.000 ανδρών.-

Επί πλέον δηλοί ότι ευρίσκεται υπό μελέτην παρά τοις Αποστολαίς σχέδιον Οργανώσεως του Ελλ. Στρατού εντός του ορίου των 180.000 διά το έτος 1949.-

Το ΓΕΣ μελετά εκ παραλλήλου το ίδιον θέμα ελπίζεται δε λίαν προσεχώς να γίνη αποδεκτή η οριστική Οργάνωσις και διάρθρωσις του Στρατού κατά το προσεχές έτος.-

ΣΤ) Κεφάλαιον V.- Εφόδια - Υλικά

Από της απελευθερώσεως και μέχρι τέλους Μαρτίου 1947 η διατροφή και ο εφοδιασμός του Ελληνικού Στρατού εις παντοειδή εφόδια, οπλισμόν, πυρομαχικά, κ.λ.π. είχεν αναληφθή εξ ολοκλήρου υπό της Μεγάλης Βρεττανίας, πλην ελαχίστων υλικών ων η προμήθεια εγένετο εκ των εγχωρίων πηγών εις βάρος του Ελληνικού Προϋπολογισμού και της εις βάρος επίσης τούτου παροχής μικράς χρηματικής ενισχύσεως προς βελτίωσιν του παρεχομένου συσσιτίου των Οπλιτών.

Από 1ης Απριλίου 1947 την ευθύνην της διατροφής και του εφοδιασμού του Ελληνικού Στρατού ανέλαβον αι Ηνωμέναι Πολιτείαι. Εσυνεχίσθη όπως υπό της Μεγάλης Βρεττανίας μέχρι τέλους Ιουνίου 1947 διά λογαριασμόν της Αμερικανικής Βοηθείας.

Ώστε δύναται να λεχθή ότι ουσιαστικώς αι Ηνωμέναι Πολιτείαι ανέλαβον τον εφοδιασμόν του Ελληνικού Στρατού από της 1ης Ιουλίου 1947. Συνεχίζεται δε ούτος μέχρι σήμερον ανελλιπώς διά της εξασφαλίσεως των πάσης φύσεως εφοδίων, οπλισμού, πυρομαχικών, πετρελαιοειδών κ.λ.π.

Τα εκ των εγχωρίων πηγών και εις βάρος του Ελλην. προϋπ/σμού προμηθευόμενα υλικά αποτελούν μικρόν ποσοστόν η δε παρεχομένη χρηματική βελτίωσις συσσιτίου περιωρίσθη εις δραχ. 400 ημερησίως κατά συσσιτούντα Οπλίτην.

Πίνακες των πάσης φύσεως υλικών - οπλισμού - πυρ/κών και εφοδίων ευρίσκονται εις ΓΕΣ διαθέσιμοι διά λεπτομερεστέρας πληροφορίας.

Ζ. Συμπεράσματα - Προτάσεις

I.- Συμπεράσματα.

1.- Διά της κτηθείσης μακροχρονίου πείρας εκ πολυετών πολέμων, ο Ελληνικός Στρατός κατέληξεν εις ωρισμένην οργάνωσιν - σύνθεσιν και εκπαίδευσιν των Μονάδων αυτού μέχρι του 1940.-

Και από της εποχής εκείνης ιδία κατά την διάρκειαν του Ελληνοϊταλικού πολέμου, απεδείχθησαν:

α) Η ανεπάρκεια της χώρας εις ημιόνους εγχωρίου παραγωγής και η δουλεία συνεπώς του Ελληνικού Στρατού εις ξένας αγοράς διά την εξασφάλισιν των αναγκαίων κτηνών.

β) Η ανάγκη του εφοδιασμού του διά μεταφορικών μηχανοκινήτων μέσων ων η έλλειψις υπήρξεν λίαν αισθητή κατά τον πόλεμον εκείνον.

γ) Η ανεπαρκής σύνθεσις και διάρθρωσις των Μονάδων του ίνα ανταπεξέλθη κατά συγχρόνου μηχανοκινήτου Στρατού.

δ) Η έλλειψις επαρκών και καταλλήλων οδών διά την κίνησιν και ανάπτυξιν μηχανοκινήτων μέσων.

2.- Εκ της παρακολουθήσεως των Ξένων Στρατών, οίτινες περιοδικώς από του 1915 μέχρι σήμερον ηγωνίσθησαν εν Ελλάδι εξάγεται:

α) Ότι ούτοι κατ’ αρχήν ήσαν σχηματισμών Πεδινών και κατά το πλείστον μηχανοκινήτων.

β) Ότι εντός ενός ελαχίστου χρονικού διαστήματος κατεσκεύασαν οδούς βατές εις τροχούς μέχρι και των υψηλοτέρων παρυφών των ορίων (Καϊμάκτσαλαν - Βίτσι - Βέρμιον - Πάϊκον).

3.- Εκ της κτηθείσης μεταπολεμικής πείρας προκύπτει ότι:

α) Η δοθείσα αρχικώς σύνθεσις των Μονάδων Πεζικού δεν είναι η ενδεδειγμένη διά το Ελληνικό έδαφος.

β) Ότι ο διατεθείς οπλισμός ιδίως εις Πολυβόλα δεν ήτο επαρκής.

γ) Ότι το οργανωθέν Πυρ/κόν ήτο ανεπαρκές και εν μέρει ακατάλληλον δι' Ελληνικόν έδαφος.

δ) Ότι γενικώς ο Στρατός ούτε επαρκής ούτε καταλλήλως εξοπλισμένος ήτο.

ε) Ότι άπασαι αι από της απελευθερώσεως Κυβερνήσεις κατέβαλον και καταβάλλουν πάσαν ανθρωπίνην δυνατήν προσπάθειαν διά την αριθμητικήν αύξησιν του Στρατού και διά την βελτίωσιν των μέσων εξοπλισμού του.

στ) Ότι αι γενόμεναι προοδευτικώς εργασίαι εις το ΓΕΣ διά την συγκρότησιν, εκπαίδευσιν, αξιοποίησιν και προσαρμογήν της συνθέσεως αυτού προς το Ελληνικόν έδαφος, πιθανούς αντιπάλους, υπήρξαν άξιοι εξάρσεως.

II.- Προτάσεις.

1.- Η αναδιοργάνωσις του Στρατού να συνεχισθή με προοπτικήν την βελτίωσιν ποσοτικώς και ποιοτικώς του Στρατού ούτως ώστε να τείνη προς ένα σύγχρονον Στρατόν, ενώ συγχρόνως θα δύναται να διεξαγάγη αγώνας διαρκείας επί ορεινού εδάφους.

2.- Θα πρέπει να δοθή ιδιάζουσα σημασία:

α) Εις την διάνοιξιν υπαρχουσών και κατασκευήν νέων οδών.

β) Εις την δημιουργίαν εγχωρίων καυσίμων διά την κίνησιν των οχημάτων και εν ανάγκη δημιουργία βιομηχανίας αυτοκινήτων εν Ελλάδι.-

γ) Ότι ο Στρατός δέον από του καιρού της ειρήνης να η εφοδιασμένος δι' επαρκών στελεχών ικανών και ετοίμων εντός του ελαχίστου δυνατού χρόνου να ανταπεξέλθουν κατά πάσης έξωθεν εισβολής.

δ) Ο Ελληνικός Στρατός έχει σήμερον στελέχη έχοντα επαρκή πείραν, διά της βοηθείας δε και κοθοδηγήσεως των οργανωτικών αποστολών των δύο Συμμαχικών Δυνάμεων δύναται να αποβή βάσει και των Ελληνικών δυνατοτήτων, μετά την πλήρη καταστολήν της ανταρσίας, Στρατός υπολογίσιμος δι' οιονδήποτε θέατρον επιχειρήσεων και εναντίον οιουδήποτε αντιπάλου.-

Αθήναι τη 31η Αυγούστου 1948
Τ.Υ.
Γ.Ρούσος
Συν/ρχης Πυρ/κού
Διευθυντής Διευθύνσεως Α3

64

ΘΕΜΑ :- Έκθεσις επί των γεγονότων ΠΡΟΣΩΤΣΑΝΗΣ 27-28 Αυγούστου

ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
ΥΠΕΡΕΠΕΙΓΟΥΣΑ

ΠΡΟΣ :- Γ΄ΣΣ/Α1

VII ΜΕΡΑΡΧΙΑ/Α1
ΑΡΙΘ.Α.Π.6351
ΣΤΓ915.1.9.48

ΚΟΙΝ :- Α1
- Μέραρχος με αντίγραφον της αναφοράς της 25 Ταξ. υπ' αρίθ. 5132/28.8.48

-- ---------------------------

Ι.- Από της πρωΐας της 27.8.48 περιήλθον πληροφορίαι τη Μεραρχία εκ της 25ης Ταξιαρχίας.

(α) ότι βάλλονται τα ΛΕΥΚΟΓΕΙΑ (Κ.735235) διά Πυρ/κού.

(β) ότι το ΠΑΓΩΝΕΡΙ (Κ.845222) βάλλεται διά Πυρ/κού.

(γ) ότι παρετηρήθησαν κινήσεις συμμοριτών εις τον χώρον μεταξύ ΛΕΥΚΟΓΕΙΩΝ και ΠΑΓΩΝΕΡΙΟΥ και οίτινες μάλιστα ενήργησαν ανατίναξιν και προσβολήν Στρατιωτικού αυτ/του εις θέσιν (Κ.810213) κινούμενον προς ΠΑΓΩΝΕΡΙ την 0900 ώραν.

(δ) ότι ομάδες συμμοριτών ανερχομένων συνολικώς εις 700 διέβησαν τον ΝΕΣΤΟΝ ποτ. προς Νότον και εκινούντο προς τον χώρον ΕΥΡΣΙΝΕΡΟΝ (Κ.9-50142) - ΦΑΛΑΚΡΟΝ ορ., με πρόθεσιν προσβολής χωρίου πεδιάδος ΔΡΑΜΑΣ.

(ε) ομάς συμμοριτών τας πρώτας μεταμεσημβριανάς ώρας της 27, 28 έφθασεν εις χωρίον ΠΥΡΓΟΙ (Κ.834060) προσέβαλεν μικρόν φυλάκιον ΜΑΥ εκεί και αφήρεσεν 300 βοοειδή βόσκοντα εκεί.

(στ) Εκ της περιοχής ΜΕΝΟΙΚΙΟΥ ορ. και Βορειότερον ουδεμία πληροφορία υπήρχεν περί παρουσίας και κινήσεως συμμοριτών.-

2.- Η Μεραρχία κατόπιν τούτων βλέπουσα ότι δημιουργείται μία νέα κατάστασις Βορείως και Β. Δυτικώς ΔΡΑΜΑΣ και Νοτίως ΝΕΣΤΟΥ, και εκτιμούσα την αξίαν των διαβάσεων περιοχής ΒΩΛΑΚΟΣ - ΓΡΑΝΙΤΟΥ εξέδωκεν την υπ' αρίθ. Α.Π. 6239/Α1/27.8.48 ώραν 1300 τηλεγραφικήν Διαταγήν της προς την 25ην Ταξιαρχίαν διά την λήψιν των αναγκαίων μέτρων προς αντιμετώπισιν παντός ενδεχομένου χρησιμοποιουμένου του 552 Τάγματος και αφιεμένων δύο μόνον διμοιριών επί των τοποθεσιών ΙΣΜΑΗΛ ΛΟΦΟΣ και ΚΑΡΑΓΚΙΟΖ ΛΟΦΟΣ, εις περίπτωσιν δε επειγούσης ανάγκης να χρησιμοποιηθή και ο εις 1177 Λόχος του 552 Τάγματος.

(β) Ο Στρατηγός Διοικητής της Μεραρχίας προ μεσημβρίας της 27.8.48, προσωπικώς διά τηλεφώνου επικοινωνήσας μετά του Διοικητού της 25ης Ταξιαρχίας Ταξίαρχον κ. ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ επέστησεν την προσοχήν τουύτου επί της σοβαρότητος των πληροφοριών και διέταξεν την λήψιν αμέσως των αναγκαίων μέτρων, τόσον διά την ματαίωσιν της προθέσεως των συμμοριτών (προσβολής χωρίου πεδιάδος ΔΡΑΜΑΣ) όσον και διά την δίωξιν και συντριβήν τούτων.

(γ) Συγκεκριμμένως διά την ασφάλειαν της Κομοπόλεως ΠΡΟΣΩΤΣΑΝΗΣ τον διέταξεν να μεταβή αμέσως ο ίδιος εις ΠΡΟΣΩΤΣΑΝΗΝ και να λάβη τα ενδεικνυόμενα μέτρα προστασίας της δι' επιτοπίου αναγνωρίσεώς του.-

3.- Ο Διοικητής της 25ης Ταξιαρχίας πράγματι μετέβη εις ΠΡΟΣΩΤΣΑΝΗΝ το απόγευμα της 27 Αυγούστου όπου τοπικώς εγκατέστησεν τον Διοκητήν του 352 Τάγματος Αντ/ρχην ΚΟΥΝΤΟΥΡΕΛΗΝ μετά Λόχου Πεζικού, 2 Κάρριερς και ενός στοιχείου Τεθωρακισμένων, με εντολήν την προστασίαν της ΠΡΟΣΩΤΣΑΝΗΣ από προσβολήν συμμοριτών και κυρίως από Βορρά (κατεύθυνσις ΠΕΤΡΟΥΣΗΣ) απ' όπου υπήρχον πληροφορίαι ότι θα επέδραμον οι συμμορίται.-

Διμοιρία του Λόχου τούτου εγκατεστάθη εις ΠΕΤΡΟΥΣΑΝ (Ρ.825995) το δε υπόλοιπον του Λόχου μετά των μηχανοκινήτων ήτο εις την Βορείαν παρυφήν της πόλεως εις τον χώρον (Ρ.795980).

(β) Τα τμήματα ταύτα εγκατεστάθησαν εις τας θέσεις των την 2000 ώραν της 27.8.48.-

4.- <u>ΓΕΓΟΝΟΤΑ</u>

(α) Η συμμορία ΚΟΣΜΙΔΗ δυνάμεως 400 - 500 περίπου ανδρών αφιχθείσα την 27.8.48 εις περιοχήν ΚΑΛΗ - ΒΡΥΣΗ (Κ.730943) εξ ΑΛΗ ΜΠΟΥΤΟΥΣ (Κ.500114) από της 2000 ώρας της 27.8.48 ήρξατο κινουμένη προς κύκλωσιν της ΠΡΟΣΩΤΣΑΝΗΣ πράγμα το οποίον επετεύχθη μέχρι της 2230 της αυτής εκ των Νοτίας, Δυτικής και Ανατολικής παρυφών.-

(β) Αμέσως μετά την 2230 ήρξατο διείσδυσις ομάδων συμμοριτών φερόντων στρατιωτικάς πλήρεις θερινάς στολάς, αίτινες ταχέως εκινήθησαν προς το Κέντρον ΠΡΟΣΩΤΣΑΝΗΣ, εξαπατήσαντες ούτω τα εξωτερικά φυλάκια των ΜΑΥ.

(γ) Ήρξατο ταυτοχρόνως από της 2330 ώρας προσβολή διά πυρών της Κωμοπόλεως τόσον εξ των παρυφών όσον και εκ των εντός καθ' όν χρόνον έτεραι ομάδες ενήργουν την λεηλασίαν - στρατολογίαν και πυρπόλισιν.

(δ) ι. Ο Διοικητής του Τάγματος Αντ/ρχης ΚΟΥΝΤΟΥΡΕΛΗΣ, αμφιβάλων αρχικώς διά την είσοδον των συμμοριτών, δεν προέβη εις ουδεμίαν ενέργειαν.-

Μετά τινα χρόνον αφού αντελήφθη σαφώς τούτο ήρχισεν να ενεργή εκ της Βορείας παρυφής της Κωμοπόλεως κατά τρόπον χλιαρόν, εις δε το Κέντρον της πόλεως ηρκέσθη να αποστείλη μόνον το Τεθωρακισμένον Μάρμοτ μετά μικράς ομάδος Πεζικού τα οποία φθάσαντα μέχρι της πλατείας της Κωμοπόλεως και συναντήσαντα αντίστασιν επέστρεψαν.

ιι. Ουδεμίαν πληροφορίαν μετέδωσεν ο Διοικητής του 552 Τάγματος εις την 25ην Ταξιαρχίαν διά τα γεγονότα καίτοι διέθετεν ασύρματον είτε δι' ετέρου μέσου και ούτω η Ταξιαρχία εστερείτο πληροφοριών επί τούτου μέχρι της 2300 ώρας.

(ε) Η 25η Ταξιαρχία πληροφορηθείσα τα γεγονότα εκ των άλλων χωρίων ευθύς μετά την εκδήλωσίν των, διέταξεν την μετακίνησιν 2 αρμάτων ΚΕΝΤΑΥΡΟΣ μετά Διμοιρίας Πεζικού εκ ΔΡΑΜΑΣ την 2300 ώραν άτινα φθάσαντα την 2330 εις ΠΡΟΣΩΤΣΑΝΗΝ εξετέλεσαν βολήν εις την Νότιαν παρυφήν της Κωμοπόλεως.

Το γεγονός τούτο και μόνον ηνάγκασεν τους συμμορίτας αμέσως να διακόψουν την επιδρομήν των και να συμπτυχθώσιν εσπαυσμένως προς ΜΕΝΟΙΚΙΟΝ αποτυχόντες εις το σχέδιόν των, στρατολογίας 1000 ατόμων (κατά πληροφορίας παραδοθέντων συμμοριτών).

5.- Η Μεραρχία επληροφορήθη τα γεγονότα την 2310 ώραν της 27.8.48.

6.- <u>ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ</u>

(α) Καίτοι προκαταρκτικώς ελήφθησαν τα αναγκαία μέτρα διά την προστασίαν της ΠΡΟΣΩΤΣΑΝΗΣ δεν απέδωκαν ταύτα διότι:

ι. Δεν ελειτούργησεν το σύστημα επιτηρήσεως και έλεγχον εισόδου ατόμων εις ΠΡΟΣΩΤΣΑΝΗΝ εκ των Νοτίας, Ανατολικής και Δυτικής παρυφών.

ιι. Ο εκεί Διοικητής του 552 Τάγματος καίτοι είχεν εστραμένην την προσοχήν του Βορείως ΠΡΟΣΩΤΣΑΝΗΣ όταν αντελήφθη την προσβολήν ταύτης εξ άλλων κατευθύνσεων δεν επέδειξεν ουδεμίαν δραστηριότητα και δεν προέβη εις τας ενδεδειγμένας ταχείας ενεργείας.

ιιι. Δεν μετεδόθη αμέσως η πληροφορία διά τα γεγονότα εις την Μεραρχίαν υπό του Διοικητού του 552 Τάγματος.

7.- ΣΥΝΕΠΕΙΑΙ

(α) Ο εμπρησμός 7 δημοσίων Καταστημάτων.

(β) Ο εμπρησμός 12 ιδιωτικών Καταστημάτων και 9 οικιών.

(γ) Η μερική λεηλασία των εμπρησθέντων καταστημάτων.-

8.- ΚΥΡΩΣΕΙΣ

(α) Αφηρέθη η Διοίκησις του 552 Τάγματος από τον Αντ/χην ΚΟΥΝΤΟΥΡΕΛΗΝ υποβληθείσης ιδιαιτέρας προς τούτο αναφοράς εις το ΣΣ

(β) Διετάχθη η ενέργεια ενόρκου προανακρίσεως διά τα γεγονότα.-

Γ. ΚΩΤΣΑΛΟΣ
Υποστράτηγος - Διοικητής

Α.Β./Μ.Ζ.
Ακριβές αντίγραφον.
Τ.Σ.Υ.

65

ΘΕΜΑ: Γεγονότα ΠΡΟΣΩΤΣΑΝΗΣ 27-28 Αυγούστου 1948

ΠΡΟΣ: ΓΕΣ/Α1

ΚΟΙΝ: Α2/IV, Α1

ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ-ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
Εδακτυλ/θη υπό Ταγμ. Π. ΔΕΛΗΒΟΡΙΑ
Αριθ. Τηλ. 80253
Γ΄ΣΣ /Α2/IV

Αριθ. Φ. Α.Π. 1892/24
ΒΣΤ 903 τη 6-9-48
Συν. τω Εγγρ. 1

Των γεγονότων της ΠΡΟΣΩΤΣΑΝΗΣ επελήφθην προσωπικώς δι' επί τοπίου μεταβάσεώς μου εις ΔΡΑΜΑΝ την 2αν Σεπτεμβρίου 1948, κατόπιν της υπ' αρ. Α.Π. 225499/Φ. 4011/24/31-8-48 υμετέρας.

Εκ της προσωπικής εξετάσεως διεπιστώθησαν τα κάτωθι:

I. ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ - ΕΝΕΡΓΕΙΑΙ

α. Από της πρωίας της 27 Αυγούστου 1948 εις την Ταξιαρχίαν και Μεραρχίαν είχον περιέλθει πληροφορίαι ότι δύο Τάγματα συμμοριτών, συνολικής δυνάμεως 300 περίπου, προερχόμενα εκ της περιοχής ΠΑΠΑΔΩΝ είχον σημειωθή εις το ΦΑΛΑΚΡΟΝ όρος και συγκεκριμένως εις την περιοχήν ΒΩΛΑΞ Κ (1213) ΠΥΡΓΟΙ (8406) ΚΑΛΥΒΙΑ ΜΠΟΥΤΟΥ Κ (9711).

Διά την Ταξιαρχίαν και Μεραρχίαν η συγκέντρωσις αύτη των συμμοριτών περιέκλειε το ενδεχόμενον της προσβολής εκ μέρους τούτων είτε των χωρίων των αμέσως Βορ. ΔΡΑΜΑΣ, είτε των τοιτούτων της περιοχής ΠΡΟΣΩΤΣΑΝΗΣ και αύτης ταύτης της ΠΡΟΣΩΤΣΑΝΗΣ.

β. Η Μεραρχία και Ταξιαρχία, κατόπιν τούτου διέταξαν την λήψιν διαφόρων μέτρων τόσον προς παρεμπόδισιν της εκδηλώσεως μιας τοιαύτης ενεργείας των συμμοριτών, όσον και, κατά το δυνατόν, διά την συντριβήν τούτων εν περιπτώσει εκδηλώσεως.

Συγκεκριμένως δε διά την ασφάλειαν της κωμοπόλεως ΠΡΟΣΩΤΣΑΝΗΣ ελήφθησαν τα κάτωθι μέτρα:

ι. Διετέθη είς Λόχος Πεζικού του 552 Τ.Π.

ιι. Δύο ΚΑΡΙΕΡΣ και έν στοιχείον τεθωρακισμένων (Έν ΜΑΡΜΟΥΘ και έν ΧΑΜΠΕΡ).

Τα ανωτέρω μέσα ετέθησαν υπό την Διοίκησιν του Αντ/ρχου ΚΟΥΝΤΟΥΡΕΛΗ Ευστρ. Δ/του του 552 Τ. Πεζ.

ιιι. Εις την Δυτικήν παρυφήν της πόλεως ΔΡΑΜΑΣ ετάχθησαν εν επιφυλακή δύο ΄Αρματα ΚΕΝΤΑΥΡΟΣ μετά Τμήματος Πεζικού διά την κίνησίν των όπου παρίστατο ανάγκη.

ιυ. Ο Δ/τής της 25 Ταξιαρχίας, Ταξίαρχος ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ Κωνστ. το απόγευμα της 27/8 μετέβη συμφώνως και προς οδηγίας του Διοικητού της VII Μεραρχίας εις ΠΡΟΣΩΤΣΑΝΗΝ, έδωσε προφορικάς επί τόπου οδηγίας εις τον αναλαβόντα την Διοίκησιν των ανωτέρω δυνάμεων Αντ/ρχην ΚΟΥΝΤΟΥΡΕΛΗΝ ΕΥΣΤΡ. συνισταμένας εις την διάρθρωσιν των δυνάμεών του κατά τρόπον ώστε και την ΠΡΟΣΩΤΣΑΝΗΝ να εξασφαλίση και την δυνατότητα ενεργείας διά την συντριβήν των συμμοριτών να έχη.

Τα ανωτέρω Τμήματα εγκατεστάθησαν εις τας αναγνωρισθείσας θέσεις των την 2000 ώραν της 27-8-48 ως κάτωθι: (όρα Σχεδιαγράμμα)

Ι Διμοιρία εις την Νοτίαν είσοδον διαβάσεως ΓΡΑΝΙΤΗ.

Ι Διμοιρία Πεζικού μετά των ΚΑΡΙΕΡΣ και τεθωρακισμένων παρά την Βορείαν παρυφήν ΠΡΟΣΩΤΣΑΝΗΣ.

Ετέρα Διμοιρία υπό της Ταξιαρχίας διετέθη εις ΠΕΤΡΟΥΣΑΝ.

2. <u>Γ Ε Γ Ο Ν Ο Τ Α</u>

α) Η ΠΡΟΣΩΤΣΑΝΗ πράγματι προεβλήθη περί την 22-2215 ώραν της 27-8-48 ουχί υπό των συμμοριτών της περιοχής ΒΩΛΑΞ - ΠΥΡΓΟΙ - ΚΑΛΥΒΙΑ ΜΠΟΥΤΟΥ, αλλά υπό του συγκροτήματος ΚΟΣΜΙΔΗ της περιοχής ΑΛΗ ΜΠΟΥΤΟΥΣ, συνολικής δυνάμεως 450 ανδρών περίπου.

Η συμμορία αύτη, αφιχθείσα από ΑΛΗ ΜΠΟΥΤΟΥΣ εις περιοχήν ΚΑΛΗ ΒΡΥΣΗ (Κ.730943) την 27-8-48, διημέρευσεν αποκεκρυμμένη εις την περιοχήν ταύτην.

Από της 2000 ώρας της 27-8-48 ήρξατο κινουμένη προς προσβολήν της ΠΡΟΣΩΤΣΑΝΗΣ εκ τριών κατευθύνσεων, πλην της Βορ. τοιαύτης.

Από της 2215 ώρας ήρξατο η διείσδυσις των συμμοριτών εις ΠΡΟΣΩΤΣΑΝΗΝ φερόντων κατά το πλείστον θερινάς στρατιωτικάς στολάς, πράγμα το οποίον εν αρχή εξηπάτησεν τους ελαχίστους ΜΑΥ οι οποίοι ευρίσκοντο εις τινα φυλάκια της πόλεως. Οι υπόλοιποι ΜΑΥ, περί τους 30, είχον εξέλθει της πόλεως και συνηνώθησαν μετά των διμοιριών, του Λόχου 552 Τάγματος, αυτοβούλως κατά τον Διοικητήν του Τάγματος Αντ/ρχην ΚΟΥΝΤΟΥΡΕΛΗΝ, ενώ κατά το Διοικητήν των ΜΑΥ τούτο εγένετο κατόπιν διαταγής του Αντ/ρχου ΚΟΥΝΤΟΥΡΕΛΗ.

Ούτω τα εξωτερικά φυλάκια της πόλεως έμειναν κατά το πλείστον αφρούρητα.

Το ζήτημα τούτο θα διευκρινισθή υπό του ενεργούντος την ένορκον προανάκρισιν.

β) Οι συμμορίται ούτω άνευ σχεδόν ουδεμιάς αντιστάσεως εισήλθον εντός της κωμοπόλεως και ήρξαντο ανενοχλήτως του καταστροφικού των έργου.

γ) Ο Αντ/ρχης ΚΟΥΝΤΟΥΡΕΛΗΣ ΕΥΣΤΡ., αν και αντελήφθη εκ των πυροβολισμών και των πυρκαϊών ότι η ΠΡΟΣΩΤΣΑΝΗ είχε προσβληθή, δεν επέδειξε την επιβαλλομένην δραστηριότητα, αρκεσθείς μόνον να διατάξη την εκτέλεσιν βολής διά των Όλμων εναλλάξ εις την Δυτικήν και Ανατολικήν παρυφήν της κωμοπόλεως. Επί πλέον δε μετά παρέλευσιν 40 λεπτών από της προσβολής διέταξε την κίνησιν του ενός ΜΑΡΜΟΥΘ μετά των δύο ΚΑΡΙΕΡΣ προς την κωμόπολιν μετά συνοδείας μιας ομάδος μάχης, τα οποία όμως ελλείψει επαρκούς προστασίας, ηναγκάσθησαν μόλις έφθασαν εις την πλατείαν της κωμοπόλεως βαλλόμενα να επιστρέψουν εις την βάσιν των. Μετά των τεθωρακισμένων λέγει ότι εκινήθη και ο ίδιος προσωπικώς.

δ) Ο Αντ/ρχης ΚΟΥΝΤΟΥΡΕΛΗΣ ΕΥΣΤΡ. ουδεμίαν πληροφορίαν μετέδωσε εις την 25 Ταξιαρχίαν διά τα γεγονότα, ισχυριζόμενος ότι ο ασύρματός του δεν ήτο συντονισμένος με το δίκτυον της Ταξιαρχίας.

Ο Διοικητής της 25 Ταξιαρχίας επληροφορήθη την έναρξιν της προσβολής της ΠΡΟΣΩΤΣΑΝΗΣ περί τη 2210 ώραν τηλεφωνικώς από την Υποδιοίκησιν Χωροφυλακής ταύτης και ανέμενε την εκδήλωσιν της αμέσου ενεργείας του Διοικητού των εκεί δυνάμεων Αντ/ρχου ΚΟΥΝΤΟΥΡΕΛΗ ΕΥΣΤΡ. προς τον οποίον από του απογεύματος είχε δώσει λεπτομερείς οδηγίας.

Αναμένων όμως μέχρι της 2230 ώρας και μη λαμβάνων ουδεμίαν αναφοράν του Αντ/ρχου ΚΟΥΝΤΟΥΡΕΛΗ, πληροφορηθείς δε και πάλιν από την Χωροφυλακήν ΠΡΟΣΩΤΣΑΝΗΣ ότι οι συμμορίται έφθασαν εις την πλατείαν της κωμοπόλεως, διέταξε αμέσως τα εν επιφυλακή εις την Δυτ. Παρυφήν της πόλεως ΔΡΑΜΑΣ ευρισκόμενα δύο Άρματα ΚΕΝΤΑΥΡΟΣ να κινηθώσιν αμέσως προς ΠΡΟΣΩΤΣΑΝΗΝ συνοδεία διμοιρίας Πεζικού.

Συγχρόνως δε και την διμοιρίαν ΠΕΤΡΟΥΣΗΣ να κινηθή αμέσως επ' αυτοκινήτων και αχθή νοτίως ΠΡΟΣΩΤΣΑΝΗΣ.

Τα ΄Αρματα μετά της διμοιρίας Πεζικού έφθασαν εις την ΠΡΟΣΩΤΣΑΝΗΝ την 2330 ώραν εκτελέσαντα αμέσως βολήν εναντίον των συμμοριτών από της Νοτίας παρυφής της κωμοπόλεως.

Το γεγονός τούτο και μόνον ηνάγκασε τους συμμορίτας να διακόψουν το καταστροφικόν των έργον και να τραπούν εις φυγήν κατευθυνθέντες προς ΜΕΝΟΙΚΙΟΝ όρος, ματαιωθέντων ούτω των σχεδίων των συμμοριτών άτινα κατά πληροφορίας μετέπειτα παραδοθέντων, ήσαν η ευρυτάτη στρατολογία, λεηλασίαι και εμπρησμοί.

ε) Ο Αντ/ρχης ΚΟΥΝΤΟΥΡΕΛΗΣ ΕΥΣΤΡ. αν και αντελήφθη την είσοδον των αρμάτων εις ΠΡΟΣΩΤΣΑΝΗΝ δεν έσπευσε να κινηθή μεθ' όλων των δυνάμεών του ίνα συμβάλλη εις την ενέργειαν εναντίον των συμμοριτών, αλλά παρέμεινεν εν αδρανεία εις τας ας κατείχε θέσεις.

Βραδύτερον διέταξε να κινηθή δύναμις ενισχυμένης διμοιρίας προς καταδίωξιν του εχθρού.

Αύτη έφθασε την πρωίαν εις 6 χιλ. περίπου Ανατ. ΜΙΚΡΟΠΟΛΕΩΣ οπόθεν επέστρεψε μη λαβούσα επαφήν μετά του εχθρού.

3. <u>Σ Υ Μ Π Ε Ρ Α Σ Μ Α Τ Α</u>

α) Καίτοι προκαταρκτικώς είχον ληφθή όλα τα αναγκαία μέτρα διά την προστασίαν της ΠΡΟΣΩΤΣΑΝΗΣ, βάσει των διαταγών της Μεραρχίας και της Ταξιαρχίας και θα ήτο δυνατόν ο Διοικητής των δυνάμεων Αντ/ρχης ΚΟΥΝΤΟΥΡΕΛΗΣ διά μιας επιδεξίας, τολμηράς και εγκαίρου ενεργείας να επιτύχη μίαν συντριβήν των συμμοριτών, εν τούτοις λόγω της επιδειχθείσης ακατανοήτου αδρανείας του, αφήκε τους συμμορίτας να εισέλθουν εις την κωμόπολιν και να προβούν εις τας εις ας προέβησαν καταστροφάς.

β) Ουδεμία προσπάθεια κατέβαλε να αντιμετωπίση αυτόν τούτον τον εχθρόν, εισερχόμενος οπωσδήποτε εντός της κωμοπόλεως διά την προσβολήν των συμμοριτών, ενεργών παραλλήλως εκ των πλευρών και των νώτων διά μέρους των εις την διάθεσίν του μέσων και των μετέπειτα αφιχθέντων αρμάτων προς πλήρη συντριβήν και αποκοπήν της υποχωρήσεώς των.

γ) Ο Αντ/ρχης ΚΟΥΝΤΟΥΡΕΛΗΣ ΕΥΣΤΡ. δεν είχεν επίγνωσιν της σοβαρότητας της αποστολής του, αλλ' ούτε και μετά την είσοδον των αρμάτων εις την ΠΡΟΣΩΤΣΑΝΗΝ και την εσπευσμένην υποχώρησιν των συμμοριτών επέδειξε δραστηριότητα διά να ανεύρη και τηρήση οπωσδήποτε την επαφήν με τους φεύγοντας συμμορίτας, ίνα εν συνεχεία καταδιωχθώσιν ούτοι άνευ διακοπής.

Είναι φανερόν ότι υπό τας συνθήκας αυτάς δεν εμπνέει εμπιστοσύνην διά την Διοίκησιν του Τάγματος δι' ό και αντεκατεστάθη από ταύτην.

δ) Αι ενέργειαι της Μεραρχίας και Ταξιαρχίας υπήρξαν από πάσης απόψεως λίαν καλαί.

Εγκαίρως και ορθώτατα εξετίμησαν την κατάστασιν και τα ληφθέντα παρ' αυτών μέτρα ήσαν τοιαύτα ώστε εάν ο Διοικητής του 552 Τάγματος δεν παρουσίαζε την ανωτέρω εκτεθείσαν αδράνειαν, η ενέργεια των συμμοριτών κατά ΠΡΩΤΟΤΣΑΝΗΣ θα εστοίχιζε εις τούτως σοβαροτάτας απωλείας χωρίς ουδέν να επιτύχωσι.

Η επέμβασις της Ταξιαρχίας, μετά την εκδήλωσιν της εν λόγω κατά ΠΡΟΣΩΤΣΑΝΗΣ ενεργείας, υπήρξε ταχυτάτη και εν γένει πολύ καλή.

4. <u>Σ Υ Ν Ε Π Ε Ι Α Ι</u>

α) Εμπρησμός 4 Δημοσίων Καταστημάτων

β) Εμπρησμός 11 Ιδιωτικών οικιών

γ) Εμπρησμός 16 Καταστημάτων

δ) Εμπρησμός 1 Εργοστασίου Κοινής ωφελείας (Ηλεκτροφωτισμού)

ε) Λεηλασία 15 Οικιών
Λεηλασία 16 ανωτέρω εμπρησθέντων καταστημάτων

στ) Στρατολογία 41 ατόμων (εξ ων 24 άνδρες και 17 γυναίκες)

Θ. ΓΡΗΓΟΡΟΠΟΥΛΟΣ
ΑΝΤΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ - ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ
Τ.Υ.

66

ΕΚΘΕΣΙΣ

ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ ΠΡΟΣΒΟΛΗΣ ΠΟΛΕΩΣ ΤΥΡΝΑΒΟΥ

ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΝΥΚΤΑ ΤΗΣ 5 ΠΡΟΣ 6 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

1.- Την 2315 ώραν της χθες 05 Σεπτεμβρίου εξεδηλώθη σφοδρά επίθεσις συμμορίτων κατά της πόλεως ΤΥΡΝΑΒΟΥ και των στρατώνων ΚΕΥΒ.

Η επίθεσις εξεδηλώθη εξ όλων των πλευρών εκτός της Ν.Α. διά πυκνών πυρών αυτομάτων και ατομικών όπλων.

Ολίγον προ της επιθέσεως διεκόπη η τηλ/κή επικοινωνία ΤΥΡΝΑΒΟΥ - ΛΑΡΙΣΗΣ και ΤΥΡΝΑΒΟΥ - ΕΛΑΣΣΩΝΟΣ δι' αποκοπής πολλών τηλ/κών στύλων. Ταυτοχρόνως εγένετο μακράς διαρκείας παρενόχλησις ΕΛΑΣΣΩΝΟΣ προς καθήλωσιν των δυνάμεών της άνευ όμως αποτελέσματος.

2.- Τα εξωτερικά φυλάκια της πόλεως ημύνθησαν σθεναρώς μέχρι της 0100 ώρας της 06 Σεπτεμβρίου, ενισχυόμενα διά τμημάτων των εντός της πόλεως εφεδρειών του ΤΣΕ ΤΥΡΝΑΒΟΥ και διά βολών όλμων.-

3.- Την 0100 ώραν δύο φυλάκια της βορειοανατολικής παρυφής της πόλεως πιεσθέντα σοβαρώς συνεπτύχθησαν, διά του ρήγματος δε τούτου εισέδυσαν εις το ανατολικόν τμήμα της πόλεως μικραί ομάδες συμμοριτών.

Από της άνω ώρας (0100) ο αγών μετεφέρθη και εντός του τμήματος τούτου της πόλεως.

Αλλεπάλληλοι προσπάθειαι των συμμοριτών προς καταστροφήν και διαρπαγήν Δημοσίων κτιρίων, εμπορικών καταστημάτων, ηλεκτρικού εργοστασίου, απέτυχον άπασαι προ της πεισμόνος αμύνης των ημετέρων εντός της πόλεως περιπόλων.

4.- Δυνάμεις διατιθέμεναι υπό ΤΣΕΤ δι' άμυναν πόλεως και οργάνωσις αμύνης εν ΤΥΡΝΑΒΩ.

Διοίκησις Τακτικού Συγκροτήματος ΤΣΕΤ Συν/ρχης ΜΑΝΤΖΟΥΡΑΝΗΣ.
Διοικητής του ΚΕΥΒ Αντ/ρχης ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ.
Ολόκληρος η δύναμις του ΚΕΥΒ. ήτοι:

(ι) 3 Λόχοι του ΚΕΥΒ ουχί αρτίως εξωπλισμένοι ως εφεδρεία.

(ιι) Λόχος ΚΕΥΒ εις εξωτερικά φυλάκια.

(ιιι) Δύο Διμοιρίαι Εθνοφρουράς εις φρουράς επικαίρων σημείων εντός πόλεως.

(ιυ) Δύναμις Χωροφυλακής εις εξωτερικά φυλάκια και φρουράν επικαίρων σημείων εντός πόλεως.

(υ) Ουλαμός όλμων 3'' και Διμοιρία εκ τριών όλμων των 81 χιλ.

Εξωτερικά φυλάκια κατά το πλείστον λιθόκτιστα με ορύγματα συγκοινωνίας.

5.- Η ΔΕΘ έλαβε γνώσιν της προσβολής την 2330 ώραν της 05 Σεπτεμβρίου διά του ασυρμάτου.-

Αμέσως διέταξε την κίνησιν ενός Ουλαμού τεθωρακισμένων και ενός Ουλαμού Πεζικού του Κέντρου ενισχύσεως ΛΑΡΙΣΗΣ μετά μιας ομάδος πυροσβεστών μεθ' ενός

οχήματος πυροσβεστικού. Αι ενισχύσεις αύται ανεχώρησαν εκ ΛΑΡΙΣΗΣ την 0100, αφίχθησαν δε εις ΤΥΡΝΑΒΟΝ την 0245 ώραν. Μετά τούτων εκινήθη αυτοπροσώπως ο Στρατηγός Διοικητής της ΔΕΘ.

Κατά την κίνησιν προς ΤΥΡΝΑΒΟΝ εις το 12 χλμ. της οδού ανευρέθησαν υπό του επί κεφαλής συνεργείου ναρκοσυλλεκτών 3 νάρκαι αίτινες και ηλιεύθησαν.

Ομοίως κατά κίνησιν ανωτέρω φάλαγος εκ ΤΥΡΝΑΒΟΥ προς ΔΕΛΕΡΙΑ ανευρέθησαν έτεραι 3 νάρκαι ανασυρθείσαι.

Ευθύς ως εισήλθον εις την πόλιν αι ως άνω ενισχύσεις ήρχισεν η δίωξις και εκκαθάρισις της πόλεως από των εισδυσασών ομάδων συνεχισθείσα την 0400 ώραν.-

Μέχρι της ώρας ταύτης εξηκολούθει με εναλασσομένην έντασιν η πίεσις των συμμοριτών επί των εξωτερικών φυλακίων.

Την 0400 ώραν η ΔΕΘ εκίνησε εκ ΛΑΡΙΣΗΣ Ουλαμόν τεθωρακισμένων και πεζοπόρον Ίλην της Σχολής Ιππικού δι' ΑΜΠΕΛΩΝΟΣ ΔΕΛΕΡΙΑ προς ΑΡΓΥΡΟΥΠΟΛΙ (Τ.2857) με αποστολήν την αποκοπήν της υποχωρήσεως της φάλαγγος των συμμοριτών και ένωσιν μετά των άλλων τμημάτων διά συγκλινουσών κατευθύνσεων.

6.- Και η δευτέρα εκ των ανωτέρω φαλάγγων ελθούσα εις επαφήν από πρωΐας μετά των συμμοριτών κατεδίωξε τούτους προς τα νότια αντερείσματα του υψώματος ΔΕΛΕΡΙΩΤΙΚΟΣ ΚΙΣΛΑΣ (Τ.315578) και ηνάγκασαν τούτους να εγκαταλείψουν μέρος της λείας των και 15 άτομα εκ των απαχθέντων.

Η αεροπορία επεμβάσα από πρωΐας συνέχισε την δίωξιν των συμμοριτών προς ΧΟΝΔΡΟΜΑΓΟΥΛΑ (Τ.325596). Γενική κατεύθυνσις υποχωρήσεως συμμοριτών προς ΚΑΛ. ΡΑΠΤΟΥ (Τ.3667).

Επαφή μετά συμμοριτών εις τα ως άνω υψώματα υφίστατο μέχρι 06.1200.

7.- Αποτελέσματα.

Α) Ημέτεραι απώλειαι:

Νεκρός 1 ΜΑΔ. Τραυματίαι 7 οπλίται ελαφρώς και είς χωροφύλαξ. Εκ του αμάχου πληθυσμού τραυματίαι 5. Μεταξύ των απαχθέντων νεκροί 4.

Β) Συμμοριτών.

Νεκροί επί τόπου 18 επί των πεδίων της συμπλοκής. Μεταξύ φονευθέντων επί τόπου και ο διοικητής τάγματος αρχισυμμορίτης ΚΟΥΡΤΗΣ και λοχαγός ΚΡΑΝΙΑΣ. Συλληφθέντες 3 ένοπλοι, παραδοθέντες 3 ένοπλοι και 3 άοπλοι.

Ανεξακρίβωτος αριθμός τραυματιών και νεκρών αποδεδειγμένως παρελήφθη υπό των φευγόντων συμμοριτών εντός τετρατρόχων οι καρραγωγείς δε αφεθέντες ελεύθεροι τα κατέθεσαν.

Περισυνελέγησαν εγκαταλειφθέντα υπό των Σ. 5 όπλα, τρεις ίπποι, είδη σαγής, δύο ημίονοι και το αρχείον του φονευθέντος αρχισυμμορίτου ΚΟΥΡΤΗ περιέχον πολλά αποκαλυπτικά και διαταγάς επιχειρήσεων.-

8.- Απαγωγαί - υλικαί ζημίαι.

α) Απήχθησαν βιαίως εκ των ακραίων συνοικιών της πόλεως περί τα 50 άτομα αμφοτέρων των φύλων.

Κατά την επακολουθήσασαν δίωξιν των συμμοριτών 17 άτομα ηλευθερώθησαν.

β) Κατά την διείσδυσίν των εις την πόλιν ομάδες σαμποτέρ έθεσαν πυρ εις το Δημόσιον Ταμείον (τα χρηματοκιβώτια όμως ουδέν έπαθον), εις το υφαντουργείον Αδελφών ΚΑΡΑΜΠΕΛΟΥ και εις 6 ιδιωτικάς οικίας.

γ) Λεηλασία ουδεμία αξία λόγου έλαβε χώραν πλην μικροκλοπών συναθροιζομένων εις αφαίρεσιν 5 ίππων, 3 ή 4 κάρρων και μερικών τροφίμων, σίτου και ολίγων υφασμάτων. Τινά τούτων εγκατελείφθησαν κατά την δίωξίν των.

9.- Δυνάμεις επιτεθέντων συμμοριτών.

Ταξιαρχία ΜΠΑΝΤΕΚΟΥ αποτελουμένη εκ δύο ταγμάτων ΚΟΥΡΤΗ και ΚΟΚΚΑ, Ίλης Ιππικού, λόχου σαμποτέρ και λόχου του τάγματος ΒΥΡΩΝΟΣ όστις ετάχθη ενεδρευτικώς επί των Β.Δ. υψωμάτων του ΤΥΡΝΑΒΟΥ διά να αποκλείση κάθοδον ημετέρων δυνάμεων εξ ΕΛΑΣΣΩΝΟΣ.

Συνολική δύναμις περίπου 500 ενόπλων.

Οπλισμός μυδράλλια, αυτόματα, ατομικά όπλα.

ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΣ ΜΙΧ.
Υποστράτηγος
Διοικητής

Αρ. Πρ. Α.Π. 6168/6-9-48
Υποβάλλεται
ΓΕΣ/Α1 - Τ.Σ./Β΄ΣΣ/Α1
Διά την ακρίβειαν
ΚΑΝΧ
Τ.Σ.Υ.

67

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΣ ΣΤΡΑΤΟΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
192 ΤΑΞΙΑΡΧΙΑ

Ε Κ Θ Ε Σ Ι Σ

ΔΡΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗ ΜΑΧΗ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΑΓΝΙΑΣ 14 προς 15/9

1. ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΑΠΟΣΤΟΛΗ.

Απόσπασμα της Ε.Π.Ε. 331 Δ/γής του Κλιμακίου ΓΑΝΕ.

1) Η 192 Ταξιαρχία να κινηθεί σήμερα ώρα 15.00΄ για το χώρο Στουρνάρα Σκορτσάκ. Όπου αύριο θα καλυφτεί όλη τη μέρα. Αύριο στις 19.15΄ να κινηθεί από τα υψώματα Στουρνάρας και να επιτεθεί με 4 Λόχους από τη Νότια κατεύθυνση με 2 Λόχους από την ανατολική κατεύθυνση κατά της πόλης της Αγυιάς με αποστολή: α/ Να εξοντώσει τα φυλάκια (νότια Αγυιάς) της Αγροτράπεζας και του Τσαλούκη το σπίτι και συνέχεια να προχωρήσει για την εξόντωση των αντιστάσεων στο κέντρο της Αγυιάς β/ Να εξοντώσει (με 2 Λόχους) τα φυλάκια που είναι ανατολικά της Αγυιάς και να προχωρήσει για το κέντρο της πόλης γ/ Να διαθέσει 3 ομάδες για να χτυπήσει τις αντιστάσεις από τη δυτική κατεύθυνση της πόλης αφού αύριο καλυφθούν στο χώρο βόρεια Νεβόλιανης δ/ Να διαθέσει στο Λόχο Ασφάλειας του Κλιμ. ΓΑΝΕ ένα στοιχείο πολ/λου ε/ Να κάψει ή ανατινάξει δημόσια κτίρια (Τράπεζες, Ειρηνοδικείο, Ταμείο, Ηλεκτρικό Εργοστάσιο) και τα σπίτια των εχθρών του Λαού στ/ Μετά την εξόντωση των στόχων να επιδοθεί στη στρατολογία.

ΙΙ. ΔΥΝΑΜΕΙΣ ΚΑΙ ΜΕΣΑ.

Πήραν μέρος στη μάχη όλα τα τμήματα της Ταξιαρχίας με τα παρακάτω μέσα. Οπλ/λα 34, πάντζερ 10, μπουκάλια με βενζίνη και 7 βλήματα Πίατ.

ΙΙΙ. ΠΡΟΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ.

α/ Επιτελική: Σε σύσκεψη Μεραρχίας και Ταξιαρχίας καθώς και Ταξιαρχίας με τα Τάγματα καταστρώθηκε το σχέδιο ενέργειας κατά της πόλης.

β/ Οργανωτικοτεχνική: Η επιχείρηση ετοιμάστηκε πολύ καλά.

γ/ Ιδεολογική: Σε συγκέντρωση που μίλησαν ο Δ/τής του Κλιμακίου και ο Δ/τής της Μεραρχίας αναλύθηκε ο ακοπός της επιχείρησης. Σε συνέχεια κατά τμήματα έγινε το ίδιο.

δ/ Επιμελητειακή: Συγκροτήθηκε ειδικό συνεργείο για το σκοπό αυτό.

ΙV. ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ.

Τα τμήματα της 1ης Διλοχίας στις 21.30΄ της 14/9 ήρθαν σ' επαφή με τις αντιστάσεις της παρυφής της πόλεως. Τις ανέτρεψαν εύκολα και σε συνέχεια επιτέθηκαν κατά του εχθρικού φυλακίου Αγ. Θεόδωρος. Ο εχθρός στο φυλάκιο αυτό έξω από την άλλη οχύρωση είχε τοποθετημένο αυτόματο στο καμπαναριό της εκκλησίας. Τα τμήματα της Διλοχίας με καλομελετημένη προσπάθεια κατέλαβαν σε σύντομο χρονικό διάστημα το φυλάκιο. Σε συνέχεια κινήθηκαν προς το φυλάκιο Πύργος. Ο Πύργος ήταν το πιο οχυρωμένο φυλάκιο του εχθρού. Το προστάτευαν δύο πολ/λα Βίκερς, ένας αμερικάνικος όλμος και πολλά αυτόματα

δυσανάλογα με τη δύναμη που είχε σε έμψυχο υλικό. Η Διλοχία με θυελλώδικη εξόρμηση, δημιουργώντας κόλαση πυρός με πάντζερ, χειρ/δες, πίατ και μπουκάλια βενζίνη ανάγκασαν τον εχθρό να εγκαταλείψει το αληθινό αυτό φρούριο και σε συνέχεια το έκαψε μαζί με άλλα τρία οχυρωμένα σπίτια. Άλλα τμήματα της Διλοχίας αυτής έκαψαν δύο άλλα οχυρωμένα σπίτια. Σε συνέχεια η Διλοχία προχώρησε προς το κέντρο της πόλης. Εκεί ο εχθρός είχε πολύ γερά οχυρά και μάζεψε τη περισσότερη δύναμή του. Τα οχυρωμένα κτίρια Ζαφρανά και Μιχοπούλου καθώς και το Ημιγυμνάσιο προστατευότανε με πολλά αυτόματα και πολ/λα. Ορισμένα απ' αυτά ήταν τοποθετημένα σε ταράτσες. Παρά τις προσπάθειες που έκανε η Διλοχία δεν μπόρεσε να καταλάβει τα φυλάκια Ζαφρανά, Μιχοπούλου και Ημιγυμνάσιο όπως καθόριζε η αποστολή που της δόθηκε. Κατά τις 05.00΄ ώρα της 15/9 η Διλοχία συμπτύχθηκε στην παρυφή της πόλης και εγκαταστάθηκε στο Β.Α. και ανατολικό τμήμα της πόλης για να συνεχίσει την νύκτα της 15 προς 16/9 την επιχείρηση κατά της πόλης με αποστολή να ανατινάξει το υδραγωγείο και να κάψει σπίτια - αντιστάσεις του εχθρού. Τη νύκτα πραγματοποίησε την αποστολή που της δόθηκε. Γενικά η Διλοχία αυτή ανταποκρίθηκε στο μεγαλύτερο μέρος των αποστολών που τις δόθηκαν. Δεν ανταποκρίθηκε στην κατάληψη των φυλακίων Ζαφρανά, Μιχοπούλου και Ημιγυμνασίου γιατί ο εχθρός διέθετε πολύ καλή οχύρωση και δυσανάλογα με τη δύναμή του μέσα.

Η 2η Διλοχία στις 21.15΄ της 14/9 πήρε την επαφή με τον εχθρό. Κινήθηκε σε δύο τμήματα για να χτυπήσει τα φυλάκια Τσαλούκη, Σταματοπούλου, Αγ. Αντωνίου και Αγροτράπεζας. Τα τμήματα αυτά σύμφωνα με τη Δ/γή έπρεπε να κάνουν μετωπική απασχόληση και κύρια προσπάθεια από τα νώτα. Για να γίνει δυνατό αυτό χρειάστηκε να εξουδετερωθεί ένα μπετοναρισμένο συνδετικό φυλάκιο των Τσαλούκη και Σταματοπούλου. Σε συνέχεια εξουδετέρωσε το φυλάκιο της Παναγίας κι ένα οχυρωμένο σπίτι που υπερασπιζόταν από ομάδα του οργανωτή της ...Ν Αγυιάς Καρπούζη. Στο φυλάκιο Τσαλούκη - Σταματοπούλου η Διλοχία βρήκε διπλάσια δύναμη από εκείνη που έφερε το δελτίο Πληροφοριών. Το φυλάκιο αυτό ενισχύθηκε λίγο πριν από την επίθεση με διμοιρία με επικεφαλής το Φρούραρχο. Είχε κτιστές θέσεις πολ/λείων που έβαλαν προς όλες τις κατευθύνσεις και συρματόπλεγμα κυκλικό. Η Διλοχία εξουδετέρωσε με τμήμα της και πάντζερ ένα πολ/λείο μπήκε μέσα στο οχυρό του εχθρού χωρίς να κατορθώσει να το εξουδετερώσει. Πολεμούσαν στις θέσεις πολλοί δοσίλογοι με πείσμα.

Άλλο τμήμα της Διλοχίας κατέλαβε το καμπαναριό του Αγ. Αντωνίου και σε συνέχεια μπήκε στην Αγροτράπεζα. Έκαψε την Αγροτράπεζα αφού πήρε 25.000.000 δραχμές.

Στις 05.15΄ η Διλοχία πήρε Δ/γή σύμπτυξης και κατέλαβε τα υψώματα Αη Παντελεήμωνος. Η Διλοχία αυτή ανταποκρίθηκε στο μεγαλύτερο μέρος της αποστολής. Έδωσε όσα μπόρεσε. Περισσότερο δεν ήταν δυνατό ν' αποδώσει γιατί ο εχθρός στον τομέα της ήταν πολύ ισχυρότερος. Μαζί με τη Διλοχία αυτή έδρασαν με επιτυχία και οι ελ. σκοπευτές της Ταξιαρχίας.

Η Διλοχία μαζί με τους ελ. σκοπευτές έκαψαν τα παρακάτω κτίρια. Σπίτια: Πολύμερου Γιάννη - Γιανναρού - Καναβά - Ευθυμιάδη - Συράκη. Το κτίριο της Αγροτράπεζας.

Η 3η Διλοχία δέχτηκε τα πρώτα εχθρικά πυρά όλμων πολ/λων στις 20.45΄ της 14/9. Πήρε αμέσως τη κατάλληλη διάταξη και προχώρησε για τη κατάληψη του πρώτου αντικειμενικού σκοπού. Έκοψε τα συρματοπλέγματα, ανέτρεψε δύο ενέδρες προωθημένων περιπόλων στο παληό σχολείο και το σπίτι Μιχοπούλου. Απ' τις 21.30΄ ως τις 05.20΄ της 15/9 η Διλοχία μαχότανε σε απόσταση 10-30 μ. απ' τον εχθρό. Ενήργησε 4 επιθέσεις με πάντζερ και χειρ/δες χωρίς να πετύχει την εξουδετέρωση των φυλακίων. Η δύναμη που υπεράσπιζε τα δύο φυλάκια πρέπει να ήταν 2 διμοιρίες με 6 οπλ/λα και 2 βαρειά πολ/λα. Νότια του Ημιγυμνασίου και δυτικά του παληού Δημ. Σχολείου σε οχυρωμένο σπίτι μια ομάδα μαϋδοχωροφύλακες χτυπούσαν τη Διλοχία με αυτόματα. Τμήματα της Διλοχίας πλησίασαν κι' έβαλαν φωτιά στο κτίριο. Δύο του εχθρού ο ένας ο Υπενωματάρχης Αντωνίου Θωμάς και ο άλλος ο μαϋ Δεληγιάννης Αποστόλης από το Σκλείθρο πήδηξαν απ' το παράθυρο και σκοτώθηκαν. Σε συνέχεια η Διλοχία έκαψε τα σπίτια των Καραβασόνη Δημήτρη και Απόστολου. Τα σπίτια Σταματοπούλου και του Μπάμπη Πέτρου που το υπεράσπιζαν μαϋδοχωροφύλακες.

Στις 05.30΄ της 15/9 η Διλοχία συμπτύχθηκε στα Ν.Α. υψώματα Αγυιάς. Τη νύκτα της 15 προς 16/9 ο ένας Λόχος της έμεινε σαν εφεδρεία της Ταξιαρχίας ο άλλος Λόχος έπιασε τα Ν.Α. υψώματα της πόλης για στήριγμα της 1ης Διλοχίας που θα έκανε τη δεύτερη κρούση.

V. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

Ο εχθρός είχε τις παρακάτω εξακριβωμένες απώλειες:

Νεκροί 7. Τραυματίες 10 και 4 αιχμαλώτους. Όμως οι απώλειές του θα πρέπει νά' ναι πολύ μεγαλύτερες. Πάρθηκαν λάφυρα: 2 οπλ/λα Βίκερς, 1 οπλ/λο, 1 όλμος, 12 κιβώτια πυρομαχικά, 500 φυσίγγια στεν, 30 χλαίνες, 64 κουβέρτες, 2 χιτώνια, 2 παντελόνια, 2 ζεύγη άρβυλα. Μερικές χειρ/δες. Φορτώθηκαν από την Επιμελητεία 37 φορτώματα με διάφορα είδη.

Εμείς είχαμε τις παρακάτω απώλειες: Νεκροί 4/ ο ένας από δικά μας πυρά/ Τραυματίες 38. Αγνοούμενοι 2. Επιστρατεύσαμε πάνω από 60 νέους και νέες. Η αντίδραση πανικοβλήθηκε κυριολεκτικά ύστερα από την επιχείρηση. Το ηθικό του Λαού ανταπτερώθηκε. Τα τμήματά μας πλούτισαν την πολεμική τους πείρα και μπορούμε σήμερα να πούμε πως είναι σε θέση να φέρουν σε πέρας με καλά αποτελέσματα σοβαρές επιχειρήσεις σε κατωκημένους τόπους.

VI. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ.

1) Οι Πληροφορίες για την εχθρική διάταξη δεν ήταν σε ορισμένα σημεία σύμφωνες με κείνες που δόθηκαν στο Δελτίο Πληροφοριών.

2) Η ύπαρξη σχεδιαγράμματος και οι οδηγοί που χρησιμοποιήθηκαν ωφέλησαν την επιχείρηση.

3) Ωφέλησε πολύ η συγκρότηση ειδικών συνεργείων από παντζερίστες. Αυτή πρέπει να συστηματοποιηθεί ακόμα περισσότερο και να χρησιμοποιείται προκειμένου για κατωκημένους τόπους κυρίως στο κέντρο της πόλης όπου ο εχθρός έχει τη σοβαρότερη οχύρωση, τις εφεδρείες του και δίνει τη πιο αποφασιστική μάχη. Αν έπεσε ο Πύργος αυτό οφείλεται κυρίως σε σωστή χρησιμοποίηση παντζεριστών και χειρ/δων.

4) Θα πρέπει να γίνεται προσεκτική αναγνώριση μεταξύ των τμημάτων μας και σωστή χρησιμοποίηση των συνθηματικών γιατί είναι απαράδεκτο να' χουμε απώλειες από δικά μας πυρά. Από κακή αναγνώριση στην επιχείρηση είχαμε ένα θύμα το Ο. Λαμπρονίκο κι' ένα ομαδάρχη τραυματία.

5) Σε ορισμένες περιπτώσεις δεν έγινε καλή χρησιμοποίηση του εδάφους ώστε να φτάσουν τα τμήματα στο στόχο χρησιμοποιώντας καλυμμένα δρομολόγια. Αυτό θα πρεπει να αποτελέσει ιδιαίτερη φροντίδα των στελεχών που σαν επικεφαλείς έχουν υποχρέωση να οδηγούν τα τμήματά τους στην κατάληψη του αντικειμενικού σκοπού με όσο το δυνατό λιγώτερες απώλειες.

6) Παρουσιάστηκε ακόμα περίπτωση αρπαγής ημιαυτομάτου στελέχους μας από αντίπαλό του ύστερα από σκληρή πάλη σώμα προς σώμα. Αυτό δείχνει πως τα μέτρα ασφάλειας στη προκειμένη περίπτωση δεν πάρθηκαν όπως χρειαζότανε. Πρέπει νά' χουμε υπόψει μας πως κατά τις επιχειρήσεις ιδιαίτερα στους κατωκημένους τόπους τα αυστηρά μέτρα επαγρύπνησης και ασφάλειας θα πρεπει να τηρούνται απόλυτα.

7) Είναι γεγονός πως ύστερα από τόσες μάχες σε κατωκημένους τόπους τα τμήματά μας σημείωσαν αρκετή πρόοδο ιδιαίτερα η 1η Διλοχία. Όμως ακόμα παρουσιάζουμε ελλείψεις που οφείλονται και στα μέσα και στα κατώτερα κυρίως στελέχη, που ενώ πολεμάνε με προσωπική παληκαριά σε πολλές περιπτώσεις δεν ενεργούν με μαστοριά.

8) Η επιχείρηση είχε σοβαρά πολιτικά αντίκτυπα. Το συνεχές χτύπημα της πόλης πανικόβαλε κυριολεκτικά την αντίδραση. Πρέπει να εκμεταλλευτούμε το πανικό καθώς και το πεσμένο ηθικό των μοναρχοφασιστών αυξάνοντας τα χτυπήματά μας.

9) Στο τομέα της στρατολογίας πρέπει να δώσουμε ποιο μεγάλη προσοχή. Να χρησιμοποιούμε το κόσμο που στρατολογούμε για να μας υποδείξει τις κρύπτες του Λαού. Ο κόσμος είναι φοβισμένος και κρυμμένος σε διάφορες κρυψώνες εμείς πρέπει να φτάσουμε μέχρι σ' αυτές χρησιμοποιώντας κάθε μέθοδο που θα μας εξυπηρετεί.

10) Στη σύνδεση μεταξύ των τμημάτων αυτή τη φορά είχαμε καλλίτερα αποτελέσματα από την προηγούμενη επιχείρηση. Όμως θα πρέπει να την εξασφαλίζουμε ακόμα καλλίτερα γιατί αυτού στηρίζεται η καλή και συντονισμένη δράση. Η καλή συνδεσμολογία επιτρέπει στην παραπάνω Διοίκηση να επέμβει όταν χρειαστεί και να κρατάει την επιχείρηση στα χέρια της.

11) Το γενικό συμπέρασμα που βγαίνει από την επιχείρηση κατά της πόλης Αγυιάς είναι το παρακάτω: Παρά τις ελλείψεις και τις αδυναμίες που παρουσιάστηκαν, όλα τα τμήματα πολέμησαν πολύ καλά, ανταποκρίθηκαν στο μεγαλύτερο μέρος των αποστολών που τους δόθηκαν, πλούτισαν τη πολεμική τους πείρα και συνέβαλαν στη καταράκωση του ηθικού της αντίδρασης.

VIII. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ.

Να συνεχίσουμε αποφασιστικά τα χτυπήματα κατά των εχθρικών στόχων της Ανατολικής Θεσσαλίας για να δημιουργήσουμε σοβαρή κατάσταση για τον εχθρό στο χώρο αυτό.-

Παραλήπτες
1η ΙΙη & ΙΙΙη Διλοχίες

Σ.Δ. 192 ΤΑΞΙΑΡΧΙΑΣ 26-9-48
Τ.Υ.

Υποβάλλεται
1η Μεραρχίας/υ.τ.α./
Παραβλ.____

68

ΑΠΟΡΡΗΤΟΝ - ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΝ

ΘΕΜΑ : Καθορισθείσαι αποστολαί
εις το Β΄ΣΣ
ΠΡΟΣ : ΓΕΣ
ΚΟΙΝ. : Αμερικανική Αποστολή
Βρεττανική Στρ/κή Αποστολή

Τ.Σ. Β΄ΣΣ/Α.Α.Π. 1021
ΒΣΤ 904 τη 4.9.48

1.- Με την λήξιν των επιχειρήσεων ΓΡΑΜΜΟΥ άπαντα τα συμμοριακά συγκροτήματα τούτου (102, 103, 105, 107, 14, και 16 Ταξιαρχίαι) κατέφυγον εις την παραλίμνιον περιοχήν Ν.Α. των ΠΡΕΣΠΩΝ όπου ενισχυθείσα υπό 1000 περίπου τροφίμων του ΜΠΟΥΛΚΕΣ ανεδιωρ-γανώθησαν και πάλιν εις τέσσαρας (4) Ταξιαρχίας, υπό την κάλυψιν τριών (3) Ταξιαρχιών (ΛΙΑΚΟΥ, ΒΑΓΕΝΑ, και ΣΟΦΙΑΝΟΥ), αίτινες δεν μετέσχον ουδόλως εις τας επιχειρήσεις του ΓΡΑΜΜΟΥ και επομένως δεν ήσαν μειωμένης μαχητικής ικανότητος ως αι λοιπάι. Το σύνολον της δυνάμεως των ως άνω επτά (7) Ταξιαρχιών μετά των εκ ΜΠΟΥΛΚΕΣ ενισχύσεων δέον να υπολογίζωνται εις 5.500 συμμορίτας.-

Οι ανωτέρω συμμορίται έχουσιν εγκατασταθεί επί της γενικής γραμμής:

ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ - ΡΑΜΠΑΤΙΝΑ (Ν. 3553) - ΜΠΟΥΤΣΙ (Ν.3656) - ΛΙΝΟΣΤΑΝΕΙΣ (Ν.4357) ΛΕΣΙΤΣ Ν.(4357) - ΒΙΓΛΑ (Ν.5067) - ΜΠΕΛΑ ΒΟΔΑ (Ν.4675) - ΤΟΥΜΠΑ (Ν.4877), ην έχουσιν οργανώσει δι' έργων εκστρατείας, εις τινας δε περιοχάς (επικίνδυνοι διά τούτους κατευθύνσεις) δι' ισχυρών πολυβολείων. Προφανώς αποβλέπουσιν εις την όσον ένεστι επί μακρότερον χρόνον διατήρησιν της περί ης πρόκειται περιοχής, ήτις επικοινωνεί μετά της Αλβανίας και Γιουγκοσλαυΐας και προσφέρεται συνεπώς διά τον ανεφοδιασμό διά παντοίων εφοδείων, ου μόνον παντών τούτων των 5.500 συμμοριτών του ΒΙΤΣΙ, αλλά και των τοιούτων του εσωτερικού της χώρας.-

Η περίμετρος της ως άνω κατεχομένης τοποθεσίας ανέρχεται εις 60 περίπου χιλιόμετρα.-

2.- Προς εκκαθάρισιν της ανωτέρω περιοχής, το Β΄ΣΣ συνεκέντρωσε αρχικώς (21 - 26 Αυγούστου):

α) <u>Πεζικόν</u>

Ολόκληρον την XV Μεραχίαν (45, 73 και 61 Ταξιαρχίας).

Την 53 Ταξιαρχίαν.

Την εις τον Τομέα ΦΛΩΡΙΝΗΣ εγκατεστημένην 33ην Ταξιαρχίαν (δύο Τάγματα) ήτοι, εν συνόλω 14 Τάγματα Πεζικού επί συνόλου 27 Ταγμάτων Πεζικού του Σώματος.-

β) <u>Πυροβολικόν:</u>

7 Πυρ/χίας Πεδινάς των 25 λιβρών, ήτοι 28 σωλήνας επί 40 υπαρχόντων εις το ΣΣ.-

Πυρ/χίας βορείας (6 σωλήνες), ήτοι το σύνολον των υπαρχόντων._

3 Πυρ/χίας Ορειβατικού (6 σωλήνες), ήτοι το σύνολον των υπαρχόντων.-

Άπασαι αι ως άνω Μονάδες Πεζικού, ως μετασχούσαι εις τας επιχειρήσεις του ΓΡΑΜΜΟΥ επί δίμηνον και κατόπιν των σκληρών αγώνων ους διεξήγαγον κατά ταύτας, έχουσι μειωμένην δύναμιν οπιλιτών και απώλεσαν κατά τας μάχας τυο ΓΡΑΜΜΟΥ τα δυναμικώτερα στοιχεία των Λόχων. Από απόψεως στελεχών πολλά των Ταγμάτων έχουσι χάσει σημαντικόν μέρος τούτων.

Ούτω το Β΄ΣΣ ευρέθη εις την ανάγκην να διαθέση εις ΒΙΤΣΙ και ετέρας δυνάμεις, ήτοι επί συνόλου 29 Ταγμάτων Πεζικού (υπολογιζομένης και της 33 Ταξιαρχίας εκ 2 Ταγμάτων) διέθεσε τα 20 εις βάρος των λοιπών αποστολών αίτινες έχουσι ανατεθή εις το ΣΣ, και ειδικώτερον εις βάρος των δύο κυριωτέρων τούτων:

«Να κατέχη την ανατολικήν ζώνην του ΓΡΑΜΜΟΥ και να παρεμποδίζη την διείσδυσιν συμμοριτών εις την περιοχήν ταύτην».

« Να εκκαθαρίση την ζώνην ευθύνης του εκ των συμμοριτών».

3.- Πράγματι διά τας ως άνω δύο αποστολάς το ΣΣ αφήκε:

- εις την διάθεσιν της 1ης Μεραρχίας επτά (7) Τάγματα και δύο σωλήνας Πεδινού Πυρ/κού.
- εις την διάθεσιν της ΙΙης Μεραρχίας δύο Τάγματα Πεζικού και ουδέν Πυροβόλον.
- εις την διάθεσιν της ΔΕΘ μίαν Ταξιαρχίαν (την 77 Ταξιαρχίαν) και τέσσαρας σωλήνας Πεδινού Πυρ/κού.

Συγκέντρωσις πλειόνων δυνάμεων διά την εκκαθάρισιν του ΒΙΤΣΙ αποκλείεται.

Όσον και αν η αποστολή προτάσση διά την ζώνην του Σώματος την εκκαθάρισιν του ΒΙΤΣΙ, εν τούτοις ανακύπτει επιτακτική η ανάγκη αντιμετωπίσεως των 3700 συμμοριτών, οίτινες δρώσιν κυρίως εις τας κάτωθι περιοχάς της ζώνης του ΣΣ:

- Περιοχή ΚΟΖΑΚΑ - ΧΑΣΙΑ, σύνολον συμμοριτών 1200.
- Περιοχή ΝΕΥΡΟΥΠΟΛΕΩΣ-ΑΓΡΑΦΑ, σύνολον συμ. 1200.
- Περιοχή ΟΣΣΗΣ - ΜΑΥΡΟΒΟΥΝΙΟΥ, σύνολον συμ. 200.
- Περιοχή ΚΑΤΩ ΟΛΥΜΠΟΥ, σύνολον συμμοριτών 900.

Η εν Θεσσαλία ψυχολογική κατάστασις λόγω της παρουσίας των ως άνω συμμοριών δεν είναι ευχάριστος. Οι κάτοικοι της υπαίθρου έχουν συσσωρευθή εις τα αστικά Κέντρα και πάσα καλλιέργεια σχεδόν διεκόπη εις τας περιοχάς ΤΡΙΚΑΛΩΝ - ΚΑΛΑΜΠΑΚΑΣ - ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ.

Αι εις την Θεσσαλίαν ως άνω δρώσαι συμμορίαι ας ληφθή υπ' όψιν ότι, ως μη διωκόμεναι σήμερον δραστικώς, διογκούνται επί μάλλον και μάλλον και διά της βιαίας στρατολογίας ην διενεργούσιν αύται εις ευρείαν κλίμακα και εκ της εις ταύτας διαρροής των συμμοριών, αίτινες μετά ΓΡΑΜΜΟΝ επανέρχονται εις το εσωτερικόν της χώρας.-

4.- Αι ως άνω ανακύπτουσαι, ως εκ της ελλείψεως των αναγκαίων μέσων δυσχέρειες διά την εκπλήρωσιν των δύο κυριωτέρω αποστολών:

- εκκαθαρίσεως ΒΙΤΣΙ
- εκκαθαρίσεως λοιπής ζώνης.
- κατοχής και ελέγχου του ΓΡΑΜΜΟΥ

θα καταστώσι έτσι μάλλον οξύτεραι εις ην περίπτωσιν ήθελον απομακρυνθή εκ του ΣΣ δυνάμεις ίσαι προς μίαν Μεραρχίαν ως προβλέπει η υπ' αριθ. 225300/Φ.4009/28.8.48 Δ/γή του ΓΕΣ.

5.- Η εκκαθάρισις της ζώνης του Β΄ΣΣ εκ των συμμοριών αίτινες ανέρχονται σήμερον εν συνόλω εις 9.000 και ειδικώτερον της περιοχής ΒΙΤΣΙ εις ην έχουν συγκεντρωθεί εκ των ανωτέρω οι 5.500 συμμορίται, δέον να συντελεσθή εν τω βραχυτέρω δυνατώ χρόνω.-

Το ΣΣ δεν δύναται να προβή εις συγκέντρωσιν μέσων μεγαλυτέρων εκείνης την οποίαν έχει ενεργήση σήμερον, χωρίς τον κίνδυνον να αφίση έκθετον τον ΓΡΑΜΜΟΝ.

Εν τούτοις όμως θα ενεργήση με την μεγαλυτέραν δυνατήν δραστηριότητα και με τα μέσα άτινα διαθέτει σήμερον, ή και με όσα τυχόν τελικώς ήθελον αφεθή τούτω.-

Υποβάλλει όμως την γνώμην της ταχυτέρας δυνατής διαθέσεως των αναγκαιούντων μέσων διά την ταχυτέραν δυνατήν εκκαθάρισιν. Δεν συμφέρει η επί πολύ χρόνον παραμονή των συμμοριτών εις ΒΙΤΣΙ, ως θα συμβή εις ην περίπτωσιν το ΣΣ εξακολουθήσει να βαρύνεται με τας αυτάς ως σήμερον αποστολάς, χωρίς να ενισχυθή και εις μέσα, καθ' όσον αι δυσχέρειαι εκκαθαρίσεως τούτου θα αυξάνωνται με την πάροδον του χρόνου επί μάλλον και μάλλον. Αφ' ετέρου αι δυνάμεις κατοχής του ΓΡΑΜΜΟΥ δέον να, πυκνοθώσι ίνα εκλείψη κάθε κίνδυνος αναμολύνσεώς του.-

Τ.Υ.

ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΚΙΤΡΙΛΑΚΗΣ
ΑΝΤΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ
ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ Β΄ΣΣ

69

Θέμα: Συμμοριακή εκπομπή

ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
ΓΕΣ
ΒΣΤ 902

Α΄ Β΄ Γ΄ Σ
ΑΣΔΣ Ελλάδος
ΑΣΔ Πελοποννήσου

Φ. 10172/9/12/IV
7-9-48

Γεν. Επιθ. Στρατού
Α1 - Α2 Γραφείο

1. Το Πολιτικόν Γραφείον του ΚΚΕ συνέταξε την 25 Αυγούστου 1948, έκθεσιν επί των επιχειρήσεων Γράμμου εις ην πειράται αφ' ενός να δικαιολογήση την ήτταν του συμμοριακού στρατού αφ'ετέρου να εξαγάγη συμπεράσματα διά τας μελλούσας ενεργείας του.

2. Από ωρισμένης πλευράς η έκθεσις αύτη παρουσιάζει ενδιαφέρον, και αξίζει να μελετηθή παρά των Διοικήσεων και των Επιτελείων.

3. Η έκθεσις αύτη μετεβιβάσθη παρά συμμοριακού σταθμού την 23 ώραν της 30 Αυγούστου και κοινοποιείται ως ελήφθη.

Κ. Σ.

Κ. ΔΟΒΑΣ
Ταξίαρχος
ΑΒΑΥ

Διά την ακρίβειαν
Ο Τμ/ρχης Α2/IV
Αντ/ρχης ΝΑΤΣΙΝΑΣ ΑΛ.

Έναρξις 23.00 Κ. ΝΙΚΟΛΑΙΔΗΣ

ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΓΡΑΦΙΚΗ ΑΚΡΟΑΣΙΣ - ΣΤΑΘΜΟΣ ΣΥΜΜΟΡΙΤΩΝ

30-31/8/1948

1) Η εποποιΐα στην Βόρεια Πίνδο - Πολιτικά και στρατιωτικά συμπεράσματα και διδάγματα - Απόφαση του πολιτικού γραφείου της Κεντρικής Επιτροπής του ΚΚΕ). Η μάχη στη Β. Πίνδο που κράτησε απ' τις 14 του Ιούνη ως τις 21 του Αυγούστου 1948, αγώνα που ο λαός μας διεξάγει πάνω από δύο τώρα χρόνια ενάντια στον αμερικανοαγγλικό ιμπεριαλισμό και τους μον/στες προδότες, πιασμένος μέσα στην μέγγαινα της ολόπλευρης κρίσης του ο μον/σμός ήταν υποχρεωμένος να δώση τη μάχη στη Β. Πίνδο με όλες του τις δυνάμεις για να πετύχει ένα στρατηγικό αποτέλεσμα, να εκμηδενίση όπως πίστευε τις κύριες δυνάμεις του ΑΣΕ για να μπορέσει έτσι να συντρίψει το λαϊκοαπελευθερωτικό κίνημα του λαού μας και να ολοκληρώσει τον εξανδραποδισμό του. Αυτός ήταν ο σκοπός που ο μον/σμός επεδίωκε με τη μάχη στο Σμόλικα και στο Γράμμο. Ο αμερικάνικος ιμπεριαλισμός απόβλεπε να κατοχυρώσει οριστικά την κυριαρχία του στην Ελλάδα για να τη μετατρέψει σε σίγουρο στρατιωτικοπολεμικό προγεφύρωμα στη λαϊκή δημοκρατία και το σοσιαλισμό στην Ευρώπη. Αυτά είχον οι εχθροί του.

2) Η πολιτικοστρατιωτική ηγεσία του ΔΣΕ συγκεντρώνοντας τις στρατιωτικές της εφεδρείες στο χώρο Σμόλικα-Γράμμο προκαθόριζε έτσι βασικά και το σχέδιο ενεργείας του εχθρού που ήταν υποχρεωμένος να ενεργήση με τον όγκο των δυνάμεων του. Ακριβώς στην περιοχή αυτή η βασική του ΔΣΕ καθωριζότανε με τον τρόπο αυτό ξεκάθαρα.

α) να δεσμεύσει και να φθείρει στο ανώτατο βαθμό τις Κύριες δυνάμεις του μον/σμού στη Β. Πίνδο.

β) να δώσει έτσι τη δυνατότητα στις δυνάμεις του ΔΣΕ που δρούσαν στις άλλες περιοχές και πρωταπόλα στη Θεσσαλία Ρουμέλη Πελοπόννησο και Ήπειρο να αναπτύξουν στο ανώτατο όριο τις δυνάμεις και το χώρο τους δημιουργώντας κι αυτού για τον αντίπαλο καταστάσεις πιο απειλητικές απ' αυτήν που αντιμετωπίζει στο Γράμμο.

γ) να διατηρήσει βασικά αξιώμαχες τις Κύριες δυνάμεις του ΔΣΕ που τηρήσαν στο χώρο Σμόλικα Γράμμου για να μπορέσουν στην κατάλληλη στιγμή να δράσουν και να ελιχθούν προς την κατεύθυνσιν που θα έκρινε κατάλληλη το γενικό αρχηγείον. Αυτήν την στρατηγική επιδίωξη είχε η λαϊκοδημοκρατική ηγεσία.

3) Τα αποτελέσματα της μάχης στην Β. Πίνδο δείχνουν ότι βασικά απότυχε το στρατηγικό σχέδιο των αμερικάνων και των μον/στών και εφαρμόστηκε και πέτυχε στην κύριά του γραμμή το σχέδιον του γενικού αρχηγείου του ΔΣΕ.

1) Ο εχθρός παρά το γεγονός ότι συγκέντρωσε μία υπεροχή που φθάνει το 10 προς 1 για ότι αφορά την αριθμητική δύναμη σε άνδρες και 50 προς 1 για το υλικό που χρησιμοποιήθηκε και παρά την απόλυτη κυριαρχία του στον αέρα, υπεροχή που του επέτρεψε ύστερα από 70 σχεδόν μέρες να καταλάβη τον ορεινόν Σμόλικα Γράμμο απότυχε ολοκληρωτικά στη στρατηγική επιδίωξη του να συντρίψει τις κύριες δυνάμεις του ΔΣΕ Η Κορωνίδα κατέρρευσε έπαθε στο στρατιωτικό του μια φθορά που φτάνει το 80 τα εκατό της συνολικής του δύναμης (οι πραγματικές απώλειες του ξεπερνούν τις 30 χιλιάδες) και που του απαγόρευσαν το 1948 να επαναλάβει την προσπάθειά του ενάντια στο ΔΣΕ στις διαστάσεις που πέτυχε στο Σμόλικα Γράμμο.

2) ο ΔΣΕ παρά τα λάθη που έγιναν κυρίως στον προφήτη Ηλία Πενταλόφου Παληοκρίμηνι στον Πύργο Στρατσάνης και στο Ταλίαρο, λάθη που επιτάχυνον αντίθετα προς το σχέδιο μας την προώθηση του εχθρού βασικά εφάρμωσε το σχέδιο του χωρίς τα λάθη αυτά και δίχως τον απαράδεκτο αιφνηδιασμό μας στο Κάμενικ και τον Γκόλιο στην Μπάτρα μπορούσαμε ναχουμε στο Σμόλικα Γράμμο πολύ πιο σημαντικά αποτελέσματα. Η αποφασιστική άμυνα των μαχητών μας ανάγκασε τον εχθρό ύστερα από την αρχική αποτυχία του στα δύο άκρα να αναπροσαρμώσει το σχέδιο του, να αναδιατάξει τις δυνάμεις του και να στραφεί προς το κέντρο όπου εκμεταλλεύτικαν το βασικό λάθος στη διατάξη μας την υποτίμηση του Ταλλάρου. Ο εχθρός χάρις στην αναπάντεχη γι' αυτόν ηρωϊκή αντίσταση των ανδρών μας υποχρεώθηκε να ρίξει στη μάχη όλες τις εφεδρείες του που βασικά συγκέντρωσε απ' όλες τις γωνιές της Ελλάδας χάρη στην τεράστια υπεροχή του και στα λάθη μας ο εχθρός προχωρούσε χωρίς όμως ούτε μια μοναδική φορά να μπορέσει να προκόψει και να εκμηδενίσει ή αιχμαλωτίσει τμήμα μας και συμπτύξη. Βασικά όλες οι κινήσεις των τμημάτων έγιναν με βάση το σχέδιο του γενικού αρχηγείου παρά το ότι ο αιφνιδιασμός στην Μπάτρα μας ανάγκασε να κάνουμε μία πρόωρη αναδιάταξη στο δεξιό και Κέντρο όμως η υποχρεωτική κίνηση μας από δεξιό και το Κέντρο με ταυτόχρονη διατήρηση των θεσεών μας στο αριστερό μας επέτρεψε να συγκεντρώσουμε τις δυνάμεις στο αριστερό και να πετύχουμε παραπλανώντας και αιφνηδιάζοντας τον εχθρικό ελιγμό της 20 προς 21 του Αυγούστου. Έτσι ο ΔΣΕ έκλεισε τη μάχη στο Γράμμο όπως αυτός ήθελε. Οι κύριες δυνάμεις του διέσπασαν το εχθρικό μέτωπο και ελίχτηκαν σύμφωνα με το σχέδιο στα μετόπισθεν του και ο εχθρός τέλος χτύπησε στο κενό. Οι δυνάμεις του ΔΣΕ βγήκανε από το χώρο Σμόλικα-Γράμμου συντεταγμένες. Πιο εμπειροπόλεμοι από πριν με ηθικό ανώτερο από κάθε άλλη φορά έτοιμες να πραγματοποιήσουν κάθε καινούργια αποστολή του γενικού αρχηγείου.

3) Στο διάστημα που διεξάγονταν η μάχη στην Β. Πίνδο τμήματα του Δ.Σ. πραγματοποιώντας διαταγή του Γενικού αρχηγείου αναμπήκαν στο χώρο της Ρούμελης

εκμηδένησαν όλα όσα είχε πετύχει ο εχθρός με την επιχείρησή του της χαραυγής, ξανακατάλαβαν και πλάτυναν ακόμα πιο πολύ το χώρο που ο ΔΣΕ κατείχε πριν από την εκστρατεία του μον/σμού.

4) Στο ίδιο διάστημα άλλα τμήματα του ΔΣΕ αφού ελίχτηκαν στην Ήπειρο και μετά πήραν μέρος στην μάχη στο Σμόλικα κινήθηκαν στο χώρο ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ όπου συνεχίζουν τη νικηφόρα δράση τους σαρώνοντας τον μον/σμόν και απελευθερώνοντας καινούργιες περιοχές.

5) Στην Πελοπόννησον η τόλμη και η μαχητικότητα του ΔΣΕ και η αδυναμία του μον/σμού που ήταν δεμένος στην Β. Πίνδο δημιουργησαν για τον εχθρόν μια από τις πιο κρίσιμες καταστάσεις που οξύνουν την πολιτική του κρίση ενώ ολόκληρες περιοχές ελευθερώνονται από το καθεστώς της εκμεταλλεύσεως και της βίας.

6) Στην Ήπειρο ο ΔΣΕ δυνάμωσε και επέκτεινε τη δράση του καταφέρνοντας αδιάκοπα χτυπήματα εναντίον στο μον/σμό και ελευθέρωνε καινούργια τμήματά μας. Απ' τα αποτελέσματα που είχε η μάχη στη Β.Πίνδο, ο μον/σμός πήγε για μαλλί και βγήκε κουρεμένος. Πήγε να κλείση μια πληγή και άνοιξε καινούργιες χειρότερες. Και τα αποτελέσματα είναι πιο θετικά για μας και αρνητικά για τον μον/σμό αν και οι διοικήσεις των Μονάδων του ΔΣΕ στην Κεντρική και ανατολική Μακεδονία και στη Θράκη πραγματοποιώντας το καθήνον τους όπως και σ' όλη την άλλη Ελλάδα. Ο μον/σμός στη Β. Πίνδο την έδωσε με όλες τις δυνάμεις του. Βασιλιάδες, βασίλησες, Πρωθυπουργοί, αντιπρόεδροι, Υπουργοί, Πολιτικοί αρχηγοί, Στρατηγοί ντόπιοι και ξένοι Υπουργοί και Στρατηγοί αμερικανοί και Άγγλοι που ήρθαν ειδικά από την Αμερικήν και την Μέση Ανατολή όλοι βρισκόντουσαν σε αδιάκοπη επίσκεψη στο μέτωπον. Δηλώσεις, Κόντρα δηλώσεις απ' όλες τις πλευρές κι από όλους τους επισήμους και ανεπισήμους δήλωναν και ξεδήλωναν ότι στο μέτωπον όλα πάνε καλά και η νίκη είναι σίγουρη. Τη σφραγίδα την Κορωνίδα την έβαλε ο Σοφούλης και δήλωσε ότι η μάχη της Ελλάδος τελείωσε. Αυτά είναι τά όνειρα της αντίδρασης. Η πραγματικότητα όμως είναι ολότελα διαφορετική. Στο διάστημα της μάχης της Β. Πίνδου και τώρα που τελείωσε μέσα στην μον/κή αντίδραση η ολόπλευρη κρίση της οξύνθηκε πιο πολύ. Η 4 ολομέλεια της Κ.Ε. του ΚΚΕ στης 28-29 του Ιούλη όταν η μάχη στη Β. Πίνδο ήταν στην εξέλιξη διαπίστωσε ότι η αποτυχία του μον/σμού στη Β. Πίνδον και η δύναμη και αντοχή του ΔΣΕ δημιούργησε στην Ελλάδα μια καινούργια κατάσταση. Σήμερα ύστερα από την μάχη στην Αθήνα και στην υπόδουλη Ελλάδα μια νέα πολιτική κατάσταση. Η θριαμβολογία έσβυσε και φαγωμάρες στην Αθήνα ξανάρχισαν.

Η Κυβερνητική κρίση υποβόσκει πάντοτε και οι αμερικανοί την συγκρατούν με τα δόντια. Η κρίση στην Αθήνα βαθαίνει και οξύνεται πάνω στην βάση της ολόπλευρης κυβερνητικής αποτυχίας. Ποτέ η οικονομική κατάσταση δεν έφτασε σε τέτοιο αδιέξοδον. Οι λαϊκές μάζες ξησηκώνονται ενάντια στον αμερικανό και το μον/μό που τόσο ξετσίπωτα όπως δείχνουν ο παρεμβατισμός των Γκρεϊντυ και Γκλέϋ και οι δηλώσεις του Σοφούλη για τα μεροκάματα και τους μισθούς όπου κόβουν το ψωμί και τη ζωή ένα καινούργιο μαζικό απεργιακό κίνημα ξεσπά. Οι λαϊκές μάζες παίρνουν θάρρος από την εποποΐα του ΔΣΕ στο Γράμμο.

β) Η απομόνωση και αποξένωση του μον/σμού από το λαό πλαταίνει και αυτό κάνει τη θέση της αντίδρασης πιο δύσκολη, βαθαίνει την πολιτική κρίση τις λίγες μόλις μέρες ύστερα απ' το ψευτοθρίαμβο στο Γράμμο ο Τσαλδάρης και οι Κυβερνητικοί ξεσπαθώνουν ενάντια στους συνοδοιπόρους όπως τους ονομάζουν της ανταρσίας που υποσκάπτουν το ηθικό της αντιδράσεως και κάνουν να εκμηδενίσουν, λέει η Κυβέρνησις, αποτελέσματα της ψευτοκυβέρνησης, γιατί βλέπουν την αλήθεια και το αδιέξοδο όπου οδηγεί η Κυβερνητική πολιτική. Ο Βενιζέλος ζητά να διαλυθεί το Κυβερνητικό συγκρότημα και ο Ζέρβας ξανά πάλι Κυβέρνηση εθνικού συνασπισμού. Η αποτυχία στη Β. Πίνδο οξύνει και τη στρατιωτική κρίση.

γ) Η μον/κη στρατ/κή ηγεσία πελάγωσε και για να κοιμήση τον κοσμάκι εξοντώνει κάθε μέρα το ΔΕΣ στην πραγματικότητα δεν ξέρει σήμερα που να πρωτοστραφή να συνεχίσει την εκστρατεία στη Β. Ελλάδα όπου ουσιαστικά απ' την στρατιωτικοπολιτική

πλευρά το πρόβλημα για το μον/σμό παραμένει το ίδιο όπως ήταν στις 14 του Ιούνη 1948 είτε να καταπιαστεί με τη θεσσαλία ή τη Ρούμελη την Ήπειρο ή την Πελοπόννησο όπου η πολιτική ανάγκη και ο τοπικιστικός παληοκοματισμός τον αναγκάζει να σκορπά τις δυνάμεις του. Αυτή η αδυναμία δυναμώνει τη σύγχυση μέσα στην αντίδραση.

δ) Πάνω στη βάσει αυτή το μον/κό στρατόπεδο παρουσιάζει σήμερα περισσότερο από πριν έκδηλα σημάδια από φυσική και ψυχική κούραση και ηθική κατάπτωση ιδιαίτερα το ηθικό μέσα στο μον/κό στρατό είναι σοβαρά πεσμένο. Ο κόσμος ζητά ειρήνη και ησυχία και αυτό υποσκάπτει τη θέση της αμερικανοκρατίας και του μον/σμού. Για να συγκαλύψουν την στρατιωτική αποτυχία μον/στές και αμερικανοί άρχησαν μία συκοφαντική εκστρατεία για να κερδίσουν με την διπλωματία και όσα μπορέσουν με τον πόλεμο. Ουρλιάζουν ότι οι δυνάμεις του ΔΣΕ στην Αλβανία, ότι βορεινοί γείτονες μας βοηθούν με όπλα άνδρες και πολεμοφόδια το στρατό μας ότι πρέπει να επέμβουν πιο ενεργά οι ιμπεριαλιστές και ο ΜΣΕ. Οι μον/στες και οι αμερικανοί βλέποντας ότι τα σχέδια τους αποτυγχάνουν χάρις στον ηρωϊκό αγώνα του ΔΣΕ πάνε να κινητοποιήσουν με όλες τις ψεύτικες απάτες και συκοφαντίες που τους εμπνέει η λύσα τους, να ξεσηκώσουν την παγκοσμία και να κερδίσουν το παιχνίδι τους στη γενική συνέλευση του ΟΝΕ πάνε δηλαδή να προκαλέσουν διεθνή επέμβαση στην Ελλάδα στα Βαλκάνια και την νοτιοανατολική Ευρώπη. Ο μον/σμός προδίνει και ξεπουλά ακόμα ξετσίπωτα την Ελλάδα και το λαό για να διατηρήσει το ματοβαμένο πλουτοκρατικό καθεστώς και ο αμερικανικός ιμπεριαλισμός πιστεύει πως έτσι καταφέρνει αυτό που του εχάλασε και του χαλάει ο ΔΣΕ με τον αγώνα του, να κάνει οριστικά την Ελλάδα αποικία του και στρατιωτικό πολεμικό του προγεφύρωμα ενάντια στην δημοκρατική λαϊκοδημοκρατία και σοσιαλιστική Ευρώπη. Με την πολιτκή του ο μον/σμός δείχει για μία ακόμη φορά ότι ο μον/σμός καταστροφές συσσωρεύει ολόγυρά του. Και ο αμερικανικός ιμπεριαλισμός κάνει όλα όσα μπορεί για να τον συγκρατήσει γιατί μόνον έτσι μπορεί να πραγματοποιήσει τα σχέδια του. Όμως η αντίδραση απ' την ιδία της την πολιτική χαντακώνεται κάθε μέρα και περισσότερο.

Τα γεγονότα επιβεβαιώνουν ότι παραμένει σωστή η διαπίστωση της 4ης ολομελείας της Κ.Ε. του ΚΚΕ. Σήμερα το τέλος του μον/σμού είναι πιο κοντά από κάθε άλλη φορά φτάνει ο κάθε Έλληνας να κάνει ακέραιο το καθήκον του απέναντι της πατρίδας. Απ' την μάχη στη Β. Πίνδο ο ΔΣΕ βγήκε πιο γερός και το λαϊκοδημοκρατικό κίνημα στη χώρα μας με περισσότερη πεποίθηση στη νίκη. Το γεγονός και μόνο ότι ο ΔΣΕ για πρώτη φορά έδωσε από παράταξη μάχη μπόρεσε ν' αντιμετωπίσει κοντά 70 ημέρες ένα πολλαπλάσιο εχθρό και πέτυχε στο τέλος να ελιχθή με τις κύριες δυνάμεις του πίσω στην εχθρική διάταξη, δείχνει πόσο άνδρωσε και ωρίμασε και αυτόν και τον ίδιον τον σηκώνει πιο ψηλά του αυξάνει την αυτοπεποίθηση του και μεγαλώνει την πίστη του λαού. Το καθήκον που μπαίνει τώρα στο πεδίο της οργανώσεως και του δυναμώματος του ΔΣΕ είανι να πραγματοποιηθούν τα καθήκοντα που έβαλε πριν ένα μήνα η ολομέλεια της Κ.Ε. και να αφομοιωθεί δημιουργικά η πλούσια πείρα της μάχης στη Β.Πίνδο. Ιδιαίτερα πρέπει να προσέχουν τα παρακάτω:

α) Υποτιμήθηκε απαράδεχτα απ' τα πάνω μέχρι τα κάτω το ζήτημα τόσο της επιχειρησιακής όσο και της ταχτικής εφεδρείας. Έτσι σε κρίσιμες στιγμές όταν ο εχθρός έκανε διείσδυση δεν διαθέταμε εφεδρείες για να τον χτυπήσουμε στη κίνηση του πλευρικά και για να τον ανατρέψουμε και εκμηδενίσουμε τα τμηματά του που έκαναν την κίνηση. Το ζήτημα αυτό έχει πρωταρχική σημασία και πρέπει η κάθε διοίκηση απ' τα πάνω ως τα κάτω να το λύση μια για πάντα. Το Πολιτικόν Γραφείον διαπιστώνει ότι μια σοβαρή όχι όμως και ανυπέρβλητη δυσκολία στον τομέα των εφεδρειών, απετέλεσε το γεγονός ότι ο μον/σμός διαθέτει δεκαπλάσιες δυνάμεις και έριξε στη μάχη μεγάλους όγκους πράγμα που συχνά ανάγκαζε τις διοικήσεις να βιάζονται στη διάθεση και του τελευταίου μαχητή. Στο ζήτημα της ανεπαρκείας των εφεδρείων μας αποφασιστική επίδραση είχε το ότι οι κομματικές οργανώσεις δεν έκαναν στις πόλεις το καθήκον τους για να δυναμώσουν αριθμητικά το ΔΣΕ και ότι τα αρχηγεία δεν εκπλήρωσαν τις υποχρεώσεις τους προς το Γ. Αρχηγείο για ότι αφορά τις εφεδρείες.

β) Το σχέδιο του Γεν. Αρχηγείου για την αντιμετώπιση του εχθρού άφηνε στην διάταξη των δυνάμεων ΔΣΕ σοβαρό κενό ιδιαίτερα στον τομέα του Τάλλαρου ακόμα δεν είχε το Γεν. Αρχηγείο πιο ζωντανή και άμεση παρακολούθηση και αντίληψη της κατάστασης και μια γόνιμη και στενή συνεργασία με τα ανώτερα στελέχη και διοικήσεις που διήυθυναν τους τομείς των επιχειρήσεων. Χρειάζεται στο μέλλον μια πιο επιστημονική επιτελική μελέτη και μοντάρισμα για την κάθε επιχείρηση. Η διαπίστωση της 4 ολομελείας έχουν πάντα άμεση και έγκαιρη αντίληψη για την κατάσταση στους κατωτέρους κρίκους και στη βάση και ότι καθυστερεί επικίνδυνα η οργάνωση του ελέγχου για την γρήγορη και αποτελεσματική εφαρμογή των αποφάσεων που κάθε φορά παίρνουνται. Πρέπει τώρα να προσεχτή περισσότερο ιδιαίτερα απ' τους πολιτικούς επιτρόπους και τις κομματικές οργανώσεις για να ξεπεραστούν συστηματικά και επίμονα όλες οι αδυναμίες στον τομέα αυτό. Η ολομέλεια καθόρισε ακόμα ότι σ' αυτό θα συντελέση η πιο στενή επαφή και συνεργασία των πολιτικών και στρατιωτικών στελεχών σ' όλη την κλίμακα η πιο στενή και τακτική επικοινωνία των των επάνω προς τα κάτω.

γ) Στο πεδίο της Τακτικής το βασικό δίδαγμα που μας δείχνει η μάχη στη Β. Πίνδο είναι το παρακάτω. Αντιμετωπίζοντας τον αντίπαλο με την τακτική της ενεργητικής άμυνας περιοριστήκαμε κυρίως στις κατά μέτωπον αντενέργειες όταν ο εχθρός επιτεθόταν ενάντια στις θέσεις μας, με το πεζικό του. Έλλειψε απ' την τακτική αυτή το κτύπημα του εχθρού στην κίνησή του στα πλευρά και τα μετόπισθέν του,. Ένα βασικό στοιχείο στην τακτική μας σαν στρατός Λαϊκοαπελευθερωτικός πρέπει νάναι όταν κτυπάμε ή αντιμετωπίζουμε τον εχθρό να τον απασχολούμε ταυτόχρονα αδιάκοπα και έντονα την κάθε του ενέργεια στα πλευρά και τα μετόπισθέν του, μέρα και νύχτα στις συγκοινωνίες στον εφοδιασμό του στις συνδέσεις του. Απασχολημένοι με την κυρία προσπάθειαστη μάχη της Β. Πίνδου χαλαρώσαμε και παραμελήσαμε στο διάστημα αυτό και στα άμεσα μετόπισθεν του εχθρού τον ναρκοπόλεμο την δράση των σαμποριστών και των ελευθέρων σκοπευτών.

Στον τομέα αυτό κάναμε πολύ λιγότερα απ' ότι μπορούσαμε, κάναμε πολύ λιγώτερα από άλλες φορές - Διδάγματα στον τομέα αυτόν πρέπει να βγάλουν όλοι οι Διοικηταί και πολιτικοί επίτροποι και να πάρουν όλα τα μέτρα διά να διορθώσουν τις ελλείψεις και παραλήψεις που παρουσιάσαμε στο ζήτημα αυτό, σ' όλο το διάστημα που κράτησε η μάχη του Γράμμου στην Μακεδονία στη Β. Πίνδο πρέπει να προστεθούν και τα παρακάτω.

α) Δεν υπήρχε γενικό σχέδιο οχύρωσης. Δεν εξασφαλίστηκαν τα υλικά μέσα (Κασμάδες, φτιάρια, πριόνια κ.λ.π.) και δεν κινητοποιήθηκαν οι ανθρώπινες δυνάμεις σχεδιασμένα και να γίνουν όλα όσα ήταν μπροστά. Υποτιμήθηκε η σημασία της οχύρωσης και απ' τα πάνω και απ' τα κάτω.

β) Πάθαμε αδικαιολόγητα από έλλειψη επαγρύπνισης από διοικητές και πολιτικούς επιτρόπους αιφνιδιασμούς που διά την όλη μάχη σοβαρές τακτικές συνέπειες, ιδιαίτερη σημασία, είχε στον τομέα Ταλλάρου το Κάμενικ Γκόλιο και στην Μπάτρα.

γ) Βασικές αδυναμίες με όλες τις σχετικές συνέπειες παρουσίαζαν στις μεταβιβάσεις πληροφοριών και ανιχνεύσεις για τις προθέσεις και κινήσεις του εχθρού. Οι υπεύθυνοι πρέπει να βγάλουν απ' τη διαπίστωση αυτή όλα τα αναγκαία συμπεράσματα για να διορθώσουν ριζικά την κατάσταση στον τομέα αυτό.

δ) Παρουσιάστηκαν περιπτώσεις παράβασης διαταγών χωρίς να χτυπηθούν αποτελεσματικά. Η πιο σοβαρή περίπτωση παρουσιάστηκε στο αρχηγείο Δ.Σ. όταν πραγματοποιήθηκε ο ελιγμός των δυνάμεών του στις 20 προς 21 Αυγούστου 1948.

ε) Παρά την σχετική βελτίωση παρατηρήθηκε μία γενική υποτίμηση είτε και άγνοια για την σημασία που έχει η διαφωτιστική δουλειά μέσα στο μον/κό στρατό, τις δυνατότητες που δίνονται στον τομέα αυτό δεν τις εκμεταλευτήκαμε αλλά σε πολύ μικρό βαθμό.

Το Πολ. Γραφείον της Κ.Ε. του ΚΚΕ βγάζοντας το πιο πάνω συμπέρασμα διαπιστώνει:

α) Για να αποσπαστή η εποπτεία της κατάστασης από την ενεργό δράση του Δ.Σ. επιβάλλεται μία σοβαρή απλοποίηση του όλου μηχανισμού.

Να καταπολεμηθή η γραφειοκρατία και εξασφαλιστή η άμεσος και ζωντανή πλευρά του στρατού στην διεύθυνση των επιχειρήσεων.

β) Να εξασφαλισθή ο αποτελεσματικός έλεγχος για να εφαρμόζωνται γρήγορα και δημιουργικά οι αποφάσεις που κάθε φορά πέρνωνται σε όλους τους κρίκους και σε όλους τους τομείς.

Οι πολιτικοί επίτροποι πρέπει να ρίχνωνται αυτοί στην κύρια ευθύνη στο ζήτημα αυτό όντως και εδώ οι πιο γόνιμοι βοηθοί του διοικητού τους επειδή με το ζήτημα του ελέγχου για να εφαρμώζονται οι αποφάσεις, το Π.Γ. έχει απασχοληθεί επανειλημμένως χωρίς να' χουμε τώρα βελτίωση ουσιαστική επιβάλλεται η κατάσταση να διορθωθή σύντομα και θετικά.

γ) Για να εξασφαλιστή μια πιο κολλεχτιβιτική κατάσταση και διοίκηση που θα εφαρμόζει την γενική πολιτική και στρατιωτική ηγεσία στο Δ. Σ.Ε. και θάχη την άμεση εποπτεία και ευθύνη γι' αυτό το πράγμα το Π. Γ. της Κ.Ε. του ΚΚΕ συσταίνει να δημιουργηθή πολεμικό συμβούλιο του Δ.Σ. Στο Σμόλικα γίνηκε μία καταμέτρηση του Δ.Σ. Οι ηρωικοί μαχητές μας ούτε τον αναγκαίον οπλισμόν είχαν ούτε την καλή διατροφή και υπόδηση και αναμετρήθηκαν με τις πολλαπλάσιες δυνάμεις του μον/σμού που είχε όχι μόνο την απεριόριστη υλική ενίσχυση όλες τις τεχνικές συμβουλές απ' τον αμερικανικό ιμπεριαλισμό μα και την άμεση στρατιωτική βοήθεια και στην επιχείρηση της Β. Πίνδου πήραν μέρος εκατοντάδες Αμερικανοί και ΄Αγγλοι Αξ/κοί. Στην πολιτική και στρατιωτική κατάσταση είναι για μας πιο καλοί.

Η ολομέλεια του ΚΚΕ διακήρυξε ότι οι κομμουνισταί πρέπει να καταλάβουν ότι η μάχη στην Πίνδο πρέπει να κερδιθεί τόσο στο Γράμμο και στο Σμόλικα όσο και παντού όπου πολεμά τμήμα ή Μονάδα του ΔΣΕ. Παντού όπου υπάρχει δημοκρατικός πολίτης και κομμουνιστής. Στην Αθήνα, στον Πειραιά, στην Θεσσαλονίκη στην κάθε γωνιά της χώρας. Παντού όπου αναπνέει από ελεύθερον αέρα πατριώτης και πατριώτισσα. Οι μαχητές της Β. Πίνδου έκαναν ακέραιο το καθήκον τους. Οι διοικητές της Κ.Ε. οι πολιτικοί και Αξκοί που πολεμάνε με ηρωισμό και μυαλό φάνηκαν άξιοι της αποστολής των. ΄Ετσι χρειάζεται να αφομοιώσουμε και να αξιοποιήσουμε όλη την πείρα και τα διδάγματα απ' την Β. Πίνδο και περισσότερο από κάθε άλλη χώρα την επίθεση, την αδιάκοπον κίνησιν και δράσιν να την κάνουμε σημαία μας σε όλη την Ελλάδα για όλους όσους πιστεύουν στο λαό και στη δημοκρατία στις πόλεις, στους κάμπους και στα βουνά. Στις 28-29 του Ιούλη 1948 η ολομέλεια της Κ.Ε. του ΚΚΕ έκανε τη διακήρυξη στο Γράμμο "ο ΔΣΕ ανοίγει τον τάφο του μοναρχοφασισμού και της ξένης κατοχής". ΄Ολοι στις επάλξεις για να τους συντρίψουμε αυτό παραμένει για σύνθημά μας. Αποφασιστικό βήμα στην πραγματοποίησή του θα κάνουμε όταν ξεριζώσουμε τους δισταγμούς και την πουριτανιστική συνθηκολόγηση παντού όπου παρουσιάζεται και εκδηλώνεται. Μέσα στη φωτιά της μάχης στην Β. Πίνδο το στρατόπεδό μας σταμάτησε πιά να χύνη αίμα και δεν διστάζει να επαναλάβη ότι δεχόταν μία έντιμη δημοκρατική συνεννόηση που θα εξησφάλιζε το λαό και στον τόπο την ησυχία και την ειρήνη.

Τότε οι πλουτοκράται της Αθήνας είπαν «αυτό είναι αδυναμία μας» και συνέχισαν να παχαίνουν μαζί με τους Αμερικάνους. Η ζωή απέδειξε για μία ακόμη φορά τα αντίθετα. Ο ΔΣΕ τους χάλασε τα σχέδια και απ' την δοκιμασία του Σμόλικα και στο Γράμμο βγήκε ένα μπόι πιο αντριωμένο. Η ατράνταχτη πίστη στον αγώνα και η αποφασιστικότητα στη νίκη για μία ακόμη φορά διακηρύττουμε. Θέλουμε ανεξαρτησία και δημοκρατία.

Θέλουμε ειρήνη και ησυχία.

Δεχόμαστε κάθε έντιμη δημοκρατική συνεννόηση, εξυπηρετούμε μόνο το καλό του λαού και της πατρίδος δίνουμε το χέρι σε όλους που πιστεύουν στο λαό στη δημοκρατία, στην ανεξαρτησία και στην ειρήνη. Δύναμή μας είναι η εμπιστοσύνη του Λαού και σύνθημά μας μέχρις ότου βρεθή το δίκαιο παραμένει όλοι στ' άρματα όλοι για τη νίκη.

25 Αυγούστου 1948

Το Πολιτικό Γραφείο της Κ.Ε. του Κ.Κ.
Ωρα 10.30΄

ΝΕΕΣ ΕΝΔΟΞΕΣ ΝΙΚΕΣ ΤΟΥ ΔΣΕ

ΘΑΝΑΣΙΜΗ ΑΙΜΟΡΡΑΓΙΑ ΤΟΥ ΜΟΝ/ΣΜΟΥ

ΣΤΟΥΣ ΝΕΟΥΣ ΓΡΑΜΜΟΥΣ-ΒΙΤΣΙ-ΜΟΥΡΓΚΑΝΑ

ΟΛΟΚΛΗΡΕΣ ΤΑΞΙΑΡΧΙΕΣ ΔΙΑΛΥΟΝΤΑΙ

Το ανακοινωθέν του Γεν. Αρχηγείου του ΔΣΕ της 9-9-48 για τις επιχειρήσεις στο Βίτσι:

«...... Συνολικά στο 15ήμερο διάστημα από 24 Αυγούστου μέχρι 9 Σεπτέμβρη τα τμήματα του ΔΣΕ περιοχής Βίτσι προξένησαν στον εχθρό απώλειες:

Νεκροί	917
Τραυματίες	3.180
Αιχμάλωτοι	48
Λιποτάχτησαν στο εσωτερικό της χώρας	250
ΣΥΝΟΛΟ	4.395

ΚΑΤΕΣΤΡΑΦΗΣΑΝ	Τανκς 12
ΚΑΤΕΡΙΦΘΗΣΑΝ	Αεροπλάνα 5
ΚΥΡΙΕΥΤΗΚΑΝ	Πλούσια λάφυρα.

Το ανακοινωθέν του Γ.Α. του ΔΣΕ στις 13-9-48 αναφέρει πως τράπηκαν σε άτακτη φυγή οι 73η, 22η, 3η ορεινές ταξιαρχίες και τμήματα της 45ης, αφού εγκατέλειψε ολόκληρο τον οπλισμό και τους εφοδιασμούς τους και συνεχίζει:

«.... Το πρωί της 13 Σεπτέμβρη ύστερα από συνεχή αγώνα 80 ωρών τα τμήματά μας κατέλαβαν ολόκληρο τον ορεινό όγκο Ραμπατίνα, Μεστίνα, Φούτσι, ΄Ορλοβο και έχουν τον τομέα Δενδροχωρίου προς την κατεύθυνσι Καστοριάς. Με τις παραπάνω επιχειρήσεις από 9 έως 13 Σεπτέμβρη ο ΔΣΕ έθεσε εκτός μάχης το μεγαλύτερο μέρος της 15 μον/κής μεραρχίας, δηλαδή τις 73η, 22η και 3η ορεινή ταξιαρχίες. Στη διάρκεια των επιχειρήσεων αυτών τα τμήματά μας προξένησαν στον εχθρό τις παρακάτω απώλειες:

ΝΕΚΡΟΙ Αξιωματικοί και Στρατ. Ανάμεσά τους ο Ταξίαρχος της 22ας ταξιαρχίας		565
ΤΡΑΥΜΑΤΙΕΣ ΑΞΚΟΙ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤ.		1900
ΑΙΧΜΑΛΩΤΟΙ		268
ΑΥΤΟΜΟΛΟΙ		21
ΛΙΠΟΤΑΧΤΕΣ που σκόρπισαν στην περιοχή Καστοριάς-Κοζάνης προς τα χωριά τους		500
ΣΥΝΟΛΟ ΑΠΩΛΕΙΩΝ	3.254	

ΛΑΦΥΡΑ που πήραν τα τμήματα

ΑΣΥΡΜΑΤΟΙ διαφόρων τύπων	35
ΟΜΑΔΙΚΟΙ ΟΛΜΟΙ	43
ΠΟΛ/ΛΑ Βιγκερς και ΜΠΡΕΝ	30
ΟΠΛΟΠΟΛΥΒΟΛΑ	150
ΑΤΟΜΙΚΑ ΟΠΛΑ	1500
ΗΜΙΑΥΤΟΜΑΤΑ	180
ΑΓΓΛΙΚΕΣ ΣΦΑΙΡΕΣ	5.000.000 (πέντε εκατομμύρια)

Κυριεύθηκαν δύο αποθήκες του εχθρού. Τα είδη στρατοπεδείας, ιματισμού, Υγειονομ. υλικό κ.λ.π. ξεπερνούν τα 1000 φορτώματα. Μέσα σ' αυτά περιλαμβάνονται:

Κουβέρτες	2.500	
Χλαίνες		800
Αδιάβροχα	700	
Αντίσκηνα	1000	

Το ίδιο ανακοινωθέν προσθέτει ότι στον τομέα ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ Ηπείρου ανατράπηκαν όλες οι επιθέσεις του εχθρού που κυνηγήθηκε ως τις βάσεις του.

«.... Το σύνολο των απωλειών του εχθρού στο διάστημα από 6 μέχρι μέχρι 11 του Σεπτέμβρη στον τομέα Μουργκάνας είναι:

Νεκροί και τραυματίες 1022

ΟΛΟΙ ΣΤΑ ΑΡΜΑΤΑ ΟΛΑ ΓΙΑ ΤΗ ΝΙΚΗ

13-9-48 Σ. Δ/σης ΓΕΝΙΚΟΥ ΑΡΧΗΓΕΙΟΥ
Στρατηγός ΜΑΡΚΟΣ

Έκδοση «ΜΩΡΗΑ»

Μαννάδες, Αδερφάδες, Γυναίκες.
Διαμαρτυρηθείτε ενάντια στους
δολοφόνους των παιδιών σας.
Απαιτείστε
να γυρίσουν στα σπήτια σας. Σώστε
τα παιδιά σας από το μακελειό του
πολέμου. ΔΣΕ.

ΠΑΡΤΕ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΣΑΣ ΑΠΟ ΤΟ ΜΟΝΑΡΧΟΦΑΣΙΣΤΙΚΟ ΣΤΡΑΤΟ. ΣΚΟΤΩΝΟΝΤΑΙ ΤΣΑΜΠΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΜΕΡΙΚΑΝΟΚΡΑΤΙΑ και τους ΠΛΟΥΤΟΚΡΑΤΕΣ

Διά την ακρίβειαν της Αντιγραφής
Τρίπολις τη 27-9-1948
Το
Γραφείον Δημ. Ασφαλείας
Τ.Σ.

70

ΜΕΘΟΡΙΑΚΟΝ ΕΠΕΙΣΟΔΙΟΝ ΠΑΡΑ ΤΗΝ ΤΟΠΟΘΕΣΙΑΝ ΚΟΥΤΣΟΥΜΠΕΙ της 8.9.1948

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

α) Διάταξις ημετέρων προ του επεισοδίου

Την 14.30 ώραν της 8.9.48 ήτο η ακόλουθος:

- Εις περιοχήν ΠΡΟΦΗΤΟΥ ΗΛΙΑ (Ν.935830) - ΣΤΑΛΟΥ (Ν.932818) Διλοχία του 514 Τάγματος.

- Επί της οροθετικής γραμμής παρά την πυραμίδα 119 Ν (950 - 845) 2 ομάδες υπό Αξ/κόν (Ανθ/γός Καπέτης Ιωάννης) και εις τριγων. (2399) (ΚΟΥΤΣΟΥΜΠΕΙ) (Ν.955838) 1 ομάς της αυτής Διμοιρίας (του 3ου Λόχου 556 Τάγματος).

- Η Δ/σις του ανωτέρω 3ου Λόχου 556 Τάγματος με μίαν Διμοιρίαν του εγκατεστημένην εις τους βράχους μεταξύ (2399) και υψοδ. 2260 (Ν.962828) ήρχισαν να κινούνται την ανωτέρω ώραν προς Νοτιοανατολάς δι' αποστολήν τινα.

- Επίσης κατά την ανωτέρω ώραν έτερος Λόχος του 556 Τάγματος, ο 1ος τοιούτος, ευρίσκετο εν κινήσει μεταξύ ΚΟΥΤΣΟΥΜΠΕΙ - ΚΡΕΜΙΝΑΚ (Ν.967848) παρά την μεθοριακήν οδόν κατευθυνόμενος προς ΚΡΕΜΙΝΑΚ.

β) Επεισόδιον (μάχη μετά Γιουγκοσλαύων)

Την 14.30 ώραν της 8.9.48 οι τρεις παρά την πυραμίδα 119 ημέτεροι παρατηρηταί στρατιώται αντελήφθησαν επί Γιουγκοσλαυϊκού εδάφους τρεις φάλαγγας προχωρούσας προς τα σύνορα δυνάμεως εκάστης περίπου 60. Το τμήμα (2 ομάδες) ετέθη εν συναγερμώ και ο επί κεφαλής Αξ/κός Ανθ/γός Καπέτης Ιωάννης απέστειλεν τον όλμον των 60 χιλιοστών οπίσω εις το τριγωνομετρικό ΚΟΥΤΣΟΥΜΠΕΙ Τμήμα του, δι' ενδεχομένην υποστήριξίν του. Οι λοιποί κατέλαβον τας θέσεις των. Αι τρεις αύται φάλαγγες εκινούντο και επλησίασαν τα σύνορα εις τα σημεία (Ν.946842) - (Ν.948844) και (Ν.950847). Η τελευταία αύτη εισήλθεν πρώτη εις το Ελληνικόν έδαφος. Όταν αντελήφθη ο Ανθ/γός την είσοδον της φάλαγγος ταύτης εις το Ελληνικόν έδαφος και εις βάθος περί τα 100 μ. έβαλεν κατ' αυτής, αλλά απειλούμενος υπό ετέρων δύο φαλάγγων αίτινες εν τω μεταξύ είχον εισέλθη εις το Ελληνικόν έδαφος διέταξεν την σύμπτυξιν των ομάδων του και την συγκέντρωσιν τούτων εις το τριγωνομ. ΚΟΥΤΣΟΥΜΠΕΙ. Κατά τον χρόνον της συμπτύξεως ταύτης, ως αργότερον εξηκριβώθη, συνελήφθη εις Στρατιώτης (Μωϊσιάδης Βασίλειος κλ. 1944) παρά των Σέρβων προφανώς εντός Ελληνικού εδάφους. Έτεροι τρεις περιπλανηθέντες λόγω της πυκνοτάτης ομίχλης παρουσιάσθησαν τας εσπερινές ώρας εις ημέτερα πλησίον τμήματα.

Ο Ανθ/γός συμπτυσσόμενος αφίχθη περί την 15ην ώραν μετά 8 ανδρών εις τον Σ.Δ του Λόχου, ευρισκόμενον εις τους βράχους μεταξύ τριγων. ΚΟΥΤΣΟΥΜΠΕΙ και υψοδ. 2260, και ανέφερεν ότι συμμοριακαί δυνάμεις ανερχόμεναι εις 400 περίπου εισβαλούσαι εκ Σερβικού εδάφους τον προσέβαλον και ότι προ της απειλής της κυκλώσεως, συνεπτύχθη και ότι έσχεν 4 αγνοουμένους Στρατιώτας.

Διετάχθη όπως παραλάβη τους άνδρας του και επιστρέψει εις την θέσιν του, (διότι υπήρχεν η πιθανότης, ότι λόγω της ομίχλης συνέβη παρεξήγησις με ημέτερα τμήματα). Πράγματι ούτος εκινήθη, οπότε εκείθεν (δηλαδή βορειοδυτικώς) του τριγων. ΚΟΥΤΣΟΥΜΠΕΙ συνήντησεν τους προσεγγίζοντας συμμορίτας (ας υπέθεσεν) και συνεπλάκη μετ' αυτών.

Ούτω εξελίσσεται η κατάστασις οπότε, περί την 15.15 ώραν δία 2 επί πλέον φαλάγγων επί της νοτιοδυτικής κλιτύος του ΚΟΥΤΣΟΥΜΠΕΙ εισέδυσαν εις βάθος 1.500 μ.

και πλέον οι υποτιθέμενοι συμμορίται και προσέβαλλον ταυτοχρόνως το τριγωνομετρικόν ΚΟΥΤΣΟΥΜΠΕΙ και τον Σ.Δ του Λόχου.

Ο αγών εσυνεχίσθη, των εχθρών επετιθεμένων, των δε ημετέρων αμυνομένων εξ εγγυτάτης αποστάσεως (εις τινά σημεία μέχρι 20 μέτρων) μέχρι της 17.15 ώρας ότε αφίχθη ο κατά την στιγμήν της ενάρξεως της επιθέσεως κινούμενος 1ος Λόχος του 556 Τάγματος από ΚΟΥΤΣΟΥΜΠΕΙ προς ΚΡΕΜΙΝΑΚ, όστις είχεν αφίχθη εις ΚΡΕΜΙΝΑΚ περί την 15.30 ώραν και είχε διεταχθή τότε όπως φορτώση τα κτήνη του (διότι εν των μεταξύ είχεν εκφορτώσει) και κινηθή αμέσως προς ΚΟΥΤΣΟΥΜΠΕΙ.

Ο Λόχος αύτος καταλαβών δία δύο Διμοιριών τα βραχώδη αντεροίσματα τα εκατέρωθεν του αυχένος του σχηματιζομένου μεταξύ του τριγωνομετρικού ΚΟΥΤΣΟΥΜΠΕΙ και υψοδ. 2260, ανέκοψε την εκδηλωθείσαν κίνησιν των εχθρών προς τον αυχένα τούτον (τινές είχον υπερβή τον αυχένα προς βορειοανατολάς) και ανέτρεψεν τούτους, η δε τρίτη Διμοιρία ενίσχυσε τους εις την Δ/σιν Λόχου αμυνομένους ημετέρους.

Την στιγμήν εκείνη 17.30 ώραν περίπου, ήρθη η ομίχλη, οπότε το εις ΚΑΛΥΒΙΑ ΝΑΝΑ (Ν.988784) πυροβολικόν, το οποίον μέχρι τότε έβαλλε τας πιθανάς θέσεις του εχθρού άνευ σοβαρού αποτελέσματος, προσήρμοσεν ήδη τας βολάς του. Επίσης ήρχισαν και προσηρμόσθησαν βολαί όλμων και πολ/λων τόσον εκ ΚΑΡΑ ΛΟΦΟΥ (Ν.955815) όσον και εκ ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑ.

Αι ανωτέρω βολαί, αλλά κυρίως η αντεπίθεσις ήτις ανελήφθη, άμα τη άρσει της ομίχλης και της μεταξύ ως ανωτέρω επιτευχθείσης ενισχύσεως μετέτρεψαν εις πανικόβλητον φυγήν την αρξαμένην ήδη υποχώρησιν του εχθρού.

Μέχρι τότε ουδείς εκ των ημετέρων εγνώριζεν ότι πρόκειται περί τακτικού Γιουγκοσλαύος στρατού, το τοιούτον το αντελήφθησαν ευθύς ως ευρέθησαν τα πρώτα πτώματα άτινα έφερον κανονικήν στρατιωτικήν στολήν και ότε συνελήφθη & αιχμάλωτος 1 στρατιώτης Γιουγκοσλαύος, (οι έτεροι 2 αιχμάλωτοι ανευρέθησαν εντός του ημετέρου εδάφους παρά το τριγων. ΚΟΥΤΣΟΥΜΠΕΙ την πρωίαν της επομένης 9.9.48).

Κατά την φυγήν των ταύτην οι Γιουγκοσλαύοι εγκατέλειψαν πλην των νεκρών και αρκετά λάφυρα και εισήλθον εντός του Γιουγκοσλαυϊκού εδάφους καταλαβόντες θέσεις δυτικώς και κατά μήκος της καρροποιήτου της διερχομένης παραλλήλως των συνόρων παρά την πυραμίδα 119.

ΑΠΩΛΕΙΑΙ ΗΜΕΤΕΡΩΝ: Νεκροί μηδέν, τραυματίαι 4 (ών 1 Αξ/κός) Αγνοούμενοι: 1 Στρατιώτης συλληφθείς παρά των Γιουγκοσλαύων.

ΑΠΩΛΕΙΑΙ ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΥΩΝ: (Εξακριβωθείσαι την επομένην) αιχμάλωτοι 3, νεκροί 17 (ών 2 ή 3 Αξ/κοί).

ΛΑΦΥΡΑ: Οπλ/λα 4
Αυτόματα 7
Τυφέκια 4
Χειροβομβίδες 2
Κιβώτιον με ταινία πολ/λου και τινά φυσίγγια αντιαρματικού των 13, 2
Έτερα τινά πυρομαχικά

Άπαντα ανωτέρω Ρωσσικής προφανώς προελεύσεως (παραδοθέντα εις Γ΄ΣΣ/Α2).

γ) Συνάντησις μετά των Γιουγκοσλαύων εις ΠΡΟΦΗΤΗΝ ΗΛΙΑΝ
(Συγχρόνως με το επεισόδιον εις ΚΟΥΤΣΟΥΜΠΕΙ)

Καθ' όν χρόνον ελάμβανον χώραν τ' ανωτέρω το εις ΠΡΟΦΗΤΗΝ ΗΛΙΑΝ Γιουγκοσλαυϊκόν φυλάκιον επηνδρώθη περί την 15.00 ώραν (8.9.48) με δύναμιν ενός Λόχου περίπου.

Οι ημέτεροι απεσύρθησαν περί τα 100 - 150 μέτρα και κατέλαβον οργανωμένας θέσεις.

Την 17.15 ώραν τη αιτήσει του Γιουγκοσλαύου Αξ/κού εγένετο συνάντηση τούτου μετά ημετέρου Αξ/κού (ηκούοντο οι πυροβολισμοί λόγω της συμπλοκής).

Περίληψις συνδιαλέξεως

ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΥΟΣ: Να μη εισέλθετε εις το έδαφός μας διότι θα σας προσβάλωμεν.

ΕΛΛΗΝ: Ουδεμίαν διάθεσιν έχομεν προς τούτο, αλλά την 6ην Σεπτεμβρίου συμμορίται εισήλθον εις τον ιδικόν σας έδαφος.

ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΥΟΣ: Εις παρομοίαν περίπτωσιν αλλού, αφω-πλίσθησαν και συνελήφθησαν περί τους 50 αντάρται. Η εκκλησία γιατί εβλήθη;

ΕΛΛΗΝ: Διότι καθώς βλέπετε και εκ των εντός της εκκλησίας καλύκων, αύτη εχρησιμοποιείτο υπό των συμμοριτών ως θέσις μάχης και ορμητήριόν των.

ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΥΟΣ: Καλά. Τώρα θα βγάλω περίπολον μέχρι της πυραμίδος (δηλ. της 119) και να ειδοποιήσετε εις ΚΟΥΤΣΟΥΜΠΕΙ να εξέλθη και εκεί Αξ/κός σας δία να εξακριβώσωμεν τι συνέβη.

ΕΛΛΗΝ: Εδέχθη να ειδοποιήση σχετικώς.
Σημειωτέον ότι ημέτερος Αξ/κός απεστάλη εις την πυραμίδα 119, αλλά οι Γιουγκοσλαύοι δεν προσήλθον.

δ) Λεπτομέρειαι τινές περί των ανευρεθέντων νεκρών

Κατά την πρόχειρον εξέτασιν επί του πεδίου της μάχης την 18.30 ώραν (της 8.9.48) ανευρέθησαν τα πτώματα 9 Σέρβων στρατιωτικών (ών 1 Αξ/κός) ως και οπλισμός και διάφορα είδη (δίκωχα, επωμίδες κ.λ.π).
Επειδή υπήρχεν φόβος νυκτερινού πραξηκοπήματος υπό των Γιουγκοσλαύων δία την αρπαγήν των πειστηρίων της εισβολής των, διετάχθη υπό της 32 Ταξιαρχίας η άμεσος και εντός της νυκτός μεταφορά απάντων (νεκρών και πειστηρίων) εις την έδραν του Τακτικού Στρατηγείου της 32 Ταξιαρχίας εις (Ν.990786) παρά τα ΚΑΛΥΒΙΑ ΓΙΑΝΝΑΚΟΥΛΙΑ} όπερ και συνετελέσθη μέχρι της πρωίας της επομένης 9.9.48.
Κατά την λεπτομερή εξερεύνησιν της 9.9.48 ευρέθησαν περί την περιοχήν τριγωνομετρικού ΚΟΥΤΣΟΥΜΠΕΙ έτερα 8 πτώματα ως και 1 τοιούτον συμμορίτου, διετάχθη δε όπως ταύτα μη μετακινηθώσι των θέσεών των, μέχρι επισκέψεως κλιμακίου ΟΗΕ και διαπιστώσεως υπό τούτου ότι ταύτα ευρίσκονται εντός Ελληνικού εδάφους.

ε) Κλιμάκιον ΟΗΕ

Το Κλιμάκιον ΟΗΕ ειδοποιήθη σχετικώς το εσπέρας της 8.9.48 περί της ανάγκης όπως ευρίσκεται την επομένην εις Τ.Σ 32 Ταξιαρχίας. Πράγματι το απόγευμα της επομένης 9.9.48 2 μέλη του Κλιμακίου ευρίσκοντο εκεί. Εξήτασαν τους 3 Γιουγκοσλαύους αιχμαλώτους, είδον τους ήδη μεταφερθέντας εις ΚΑΛΥΒΙΑ ΓΙΑΝΝΑΚΟΥΛΙΑ 9 Γιουγκοσλαύους νεκρούς ως και τα πειστήρια (οπλισμόν κ.λ.π) εν μέλος δε επέστρεψεν εις Θεσ/νίκην δία να συντάξη την σχετικήν αναφοράν.
Το έτερον μέλος την 10.9.48 επεσκέφθη το πεδίον της μάχης της 8 Σεπτεμβρίου, όπου είδεν τους επί τόπου αφεθέντας 8 νεκρούς ως και τον νεκρόν συμμορίτην, ως και τας υπό των Γιουγκοσλαύων ωργανωθείσας εντός του Ελληνικού εδάφους παρά την 119 πυραμίδα θέσεις, περισυνέλεξεν δε ιδιοχείρως ευρεθέντας εκεί κάλυκας Γιουγκοσλαυϊκών όπλων.

στ) Περίληψις καταθέσεων αιχμαλώτων

Ούτοι ήσαν οι κάτωθι Στρατιώται:

- ΜΠΟΥΣΑΝΙΤΣ ΑΜΠΤΟΥΛΑ (οθωμανός)
- ΝΕΣΟΒΑΝΟΒΙΤΣ ΜΙΛΟΡΑΝΤ (Σέρβος)
- ΤΟΠΛΕΚ ΦΡΑΝΙΟ (Κροάτης)

Κατέθεσαν τα κάτωθι: Ανήκον εις το πρώτο Τάγμα (οι δύο πρώτοι του 1ου Λόχου και ο τρίτος του 2ου Λόχου) της 42ας Ταξιαρχίας της ΙΙ Μεραρχίας εδρευούσης εις Μοναστήριον.

Το Τάγμα τούτο απετελείτο εκ 4 Λόχων τυφεκιοφόρων δυνάμεως εκάστης 100 ανδρών ως και τμήματος πολ/λων και τμήματος όλμων, συνολικής δυνάμεως 480.

Το μεσονύκτιον της 7-8/9/48 το ως άνω Τάγμα των επιβιβασθέν αυτοκινήτων εκινήθη εκ Μοναστηρίου και έφθασεν την 09.00 ώραν της 8-9-48 εις τινά περιοχήν των προσβάσεων του Καϊμακτσαλάν εγγύς του Κουτσούμπεϊ.

Εκ της θέσεως ταύτης εκινήθησαν πεζή, προπορευομένου του 1ου Λόχου όστις είχεν αναπτυχθή προς μάχην.

Περί την 14.30 ώραν εν μέσω πυκνής ομίχλης ο Λόχος προσήγγισεν την περιοχήν της πυραμίδος 119. Ενώ ανέβαιναν αντελήφθησαν αριστερά τους, περί τους 10 ενόπλους με πολιτικά ρούχα, οι οποίοι ήσαν εντός Γιουγκοσλαυϊκού εδάφους. Οι Αξ/κοί τους επροχώρησαν και τους ηρώτησαν ποιοι είναι, αυτοί απήντησαν ότι είναι Έλληνες παρτιζάνοι. Οι παρτιζάνοι αυτοί προσέφεραν και σιγαρέττα εις τους Γιουγκοσλαύους Αξ/κούς αλλά αυτοί δεν τα εδέχθησαν. Η προχώρησις του Λόχου εξηκολούθησε, ενώ οι συμμορίται έμενον εκεί όπου ήσαν.

Κατόπιν ο Λόχος δι' ενός όλμου (προφανώς ατομικού) έβαλεν τρεις βολάς προς την κατεύθυνσιν του Ελληνικού εδάφους (τοιούτον τι όμως οι ημέτεροι δεν αντελήφθησαν), τούτο δε εγένετο ευθύς ως οι Ανιχνευταί του Λόχου ανήγγειλαν ότι είδαν εκεί πλησίον (δηλ. παρά την 119 πυραμίδα) Έλληνας Στρατιώτας. Είτα ο Λόχος ενήργησεν κυκλωτικήν κίνησιν προς σύλληψιν 3 Ελλήνων Στρατιωτών ευρισκομένων παρά την 119 πυραμίδα εντός του Ελληνικού εδάφους.

Πράγματι επέτυχε την σύλληψιν του ενός των ετέρων δύο διαφυγόντων.

Μετά ταύτα καταλαβών θέσεις περί τα 10 ως 15 μέτρα εντεύθεν της πυραμίδος εντός του Ελληνικού εδάφους οργάνωσεν ταύτας προχείρως επίσης ωργάνωσε και θέσεις ολμοβολείου. Μετά ταύτα τη Διαταγή του Διοικητού του Λόχου, ο Λόχος απεσύρθη εκείθεν της πυραμίδος εντός του Γιουγκοσλαυϊκού εδάφους όπου ευρίσκετο το υπόλοιπον του Τάγματος εν αναμονή, αφού προηγουμένως διετάχθησαν και εκάλυψαν δία χώματος τας ατομικάς θέσεις βολής τας οποίας είχον οργανώσει ως και το ολμοβολείον (ΣΗΜΕΙΩΣΙΣ: Η επικάλυψις όμως ήτο βεβιασμένη και τας επομένας ημέρας αι θέσεις αύται διεκρίνοντο σαφέστατα. Τούτο διεπιστώθη και υπό του Κλιμακίου ΟΗΕ κατά τας εκεί μεταβάσεις του την 10.9.48).

Το Τάγμα συνεκεντρώθη και ο Διοικητής τούτον είπε προς τους Στρατιώτας: «Εξετελέσατε το ένα καθήκον σας. Συνελάβατε έναν Έλληνα Στρατιώτην τον οποίον θα στείλωμεν στο ΒΕΛΙΓΡΑΔΙ να παρουσιασθή στην Διεθνή Επιτροπή, και κατεδιώξατε άλλους δύο Έλληνας. Τώρα θα κάνουμε ένα άλλο καθήκον. Θα πάμε να διώξουμε από την εκκλησία (δεικνύων συγχρόνως τον ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑ) τους Έλληνας που είναι εκεί».

Είτα το Τάγμα ήρχισεν προχωρούν, η ώρα ήτο περίπου 17.00. Κατά τινα στιγμήν ο Ανθ/στής Διμοιρίτης της 3ης Διμοιρίας του πρώτου Λόχου ανέφερεν εις τον Διοικητήν του Λόχου του «Δεν βλέπετε Λοχαγέ ότι προχωρούμε εντός Ελληνικού εδάφους και μάλιστα ανεπτυγμένοι» έλαβε δε απάντησιν παρά του Διοικητού του Λόχου «Κάνε τη δουλειά σου και προχώρει».

Η προχώρησις συνεχίσθη ούτω οπότε εβλήθησαν υπό των ημετέρων.

Οι Γιουγκοσλαύοι απήντησαν και ήρξατο η μάχη. Οι Αξ/κοί τους τους έλεγαν «Ουρρά» δηλαδή τους παρότρυναν να προχωρήσουν διότι εβάλλοντο δραστικώς. Μετ' ολίγον η ομίχλη ήρθη οπότε προ της σφοδρότητος ημετέρων πυρών και της αναληφθείσης αντεπιθέσεως, οι Γιουγκοσλαύοι συμπτυχθέντες ετράπησαν εις άτακτον φυγήν προς το έδαφός των.

Δέον να σημειωθή ότι οι αιχμάλωτοι δεν εγνώριζον ότι περί την 17.00 το επί του ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑ Γιουγκοσλαυϊκόν φυλάκιον επηνδρώθη δία Λόχου ούτε ηδύναντο να βοηθήσουν εις την εξακρίβωσιν εάν ο Λόχος αυτός ανήκεν εις το Τάγμα των. Έχομεν την εντύπωσιν ότι μάλλον ανήκε, πιθανώς ήτο ο 4ος Λόχος.

ζ) Εντύπωσις περί του σκοπού της ενεργείας των Γιουγκοσλαύων

(Εκ της εξετάσεως των ως άνω τριών αιχμαλώτων και εκ της εν γένει διεξαγωγής της επιχειρήσεως).

Το 1ον Γιουγκοσλαυϊκόν Τάγμα της 42ας Ταξιαρχίας διετάχθη να εκτελέση επιθετικήν αναγνώρισιν κατά μήκος των Ελληνο-γιουγκοσλαυϊκών από της θέσεως της υπ' αριθ. 119 πυραμίδος ΚΟΥΤΣΟΥΜΠΕΙ μέχρι και ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑ και εντός του Ελληνικού εδάφους εις βάθος του.

Λέγομεν επιθετικήν αναγνώρισιν, διότι ήσαν πλήρως εξωπλισμένοι και ανεπτυγμένοι εις τάξιν μάχης. Επειδή δε, αφού διέβησαν το ύψος της 119 πυραμίδος και οργάνωσαν ατομικάς θέσεις βολής ως και ολμοβολείον εντός του Ελληνικού εδάφους εις απόστασιν 15 περίπου μέτρων από της πυραμίδος και παρέμειναν εκεί επί ημίωρον κατά δε την αποχώρησιν των εφρόντησαν να καλύψουν τας θέσεις αυτάς δία να μην φαίνωνται, συνεπώς εγνώριζαν πλήρως ότι ευρίσκονται επί Ελληνικού εδάφους και επειδή δεν είναι πιθανή η υπόθεσις ότι η τοιαύτη είσοδος εγένετο τη πρωτοβουλία του Διοικητού του Τάγματος, δία τούτο λέγομεν ότι ούτος (ο Δ/της του Τάγματος) είχε λάβη σχετικήν εντολήν να εκτελέση την αναγνωρισίν και εντός του Ελληνικού εδάφους.

ΣΚΟΠΟΣ: Η εκκαθάρισις της ανωτέρω περιοχής των συνόρων από Έλληνας Στρατιώτας τυχόν ευρισκομένους επί του Γιουγκοσλαυϊκού εδάφους ή ακριβώς επί των συνόρων αλλά κυρίως δία να παρουσιάσουν τούτους ως συλληφθέντας εντός δήθεν του Γιουγκοσλαυϊκού εδάφους και ν' αποδείξουν ότι οι Έλληνες παραβιάζουν την μεθόριον. Πιθανώς απότερος σκοπός ήτο ν' απορρίψουν τον Στρατόν εκ του ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑ και ΚΟΥΤΣΟΥΜΠΕΙ δία να εμποδίσουν περαιτέρω ενεργείας του εναντίον των συμμοριτών. (Πράγματι το επεισόδιον επεβράδυνε κατά πολύ την ενεργείαν των ημετέρων τμημάτων κατά της ΜΠΕΛΑ ΓΚΡΟΤΑΣ).

Δεν εξακριβώθη εάν το επί του Σερβικού φυλακείου του ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑ ευρισκόμενον κατά την ώραν της συμπλοκής (14.30 μέχρι 17.30 ώρας της 8.9.48) Γιουγκοσλαυϊκόν τμήμα ανήκε εις το επιτεθέν Τάγμα.

Εντύπωσις ότι μάλλον ανήκε και ότι ήτο ο 4ος Λόχος.

Όσον αφορά την δύναμιν των εισελθόντων και συμπλακέντων εις περιοχήν ΚΟΥΤΣΟΥΜΠΕΙ, είναι εξηκριβωμένον ότι εισήλθον δύο Λόχοι ο 1ος και ο 2ος) πιθανώτατα δε εισήλθε και έτερος Λόχος.

Συνεπώς δύναμις άνω των 200.

η) Ημέτεραι παραστάσεις - Επιδίωξις συναντήσεως μετά Γιουγκοσλαύων

Διά Διαταγάς του Γ΄ΣΣ αποσταλείσης τηλεγραφικώς την μεσημβρίαν της 9.9.48, εδόθη Διαταγή εις το Τ.Σ της 32 Ταξιαρχίας όπως επιζητηθή συνάντησις μετά ανωτέρου Γιουγκοσλαύου Αξ/κού ίνα κατά ταύτην διαβιβασθή έντονος διαμαρτυρία της Ελληνικής Στρατιωτικής Διοικήσεως δία την απρόσκλητον επίθεσιν των Γιουγκοσλαύων εναντίον Ελληνικού Στρατιωτικού τμήματος ευρισκομένου σαφώς εντός Ελληνικού εδάφους και εξ ης επιθέσεως υπάρχουν νεκροί και αιχμάλωτοι Γιουγκοσλαύοι ως και θύματα εκ των ημετέρων.

Επίσης να γνωσθή εις τους Γιουγκοσλαύους ότι επιθυμούμε σχέσεις καλής γειτονίας, προσκαλούνται δε όπως δόσωσιν αυστηράς διαταγάς εις τα τμήματά των να μη εισέρχωνται εις το Ελληνικόν έδαφος διότι τα ημέτερα τμήματα έχουν λάβει Διαταγάς να ανθίστανται δι' όλων των μέσων. Τέλος εάν εζητείτο παρά των Γιουγκοσλαύων η απόδοσις των νεκρών των η ημετέρα απάντησις θα ήτο ότι δυνάμεθα να παραδώσωμεν ταύτα δία πρωτοκόλλου.

Από της πρωίας της 9.9.48 ουδείς Γιουγκοσλαύος παρετηρείτο επί ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑ ούτε σχετική κίνησις. Την 16.00 ώραν όμως ακαθόριστος δύναμις τούτων επήνδρωσεν εκ νέου το φυλάκιον.

Την 18.45 οι Γιουγκοσλαύοι εζήτησαν συνάντησιν δύο αντιπροσώπων εκατέρωθεν. Δύο ημέτεροι επροχώρησαν μέχρι της οροθετικής γραμμής. Οι Γιουγκοσλαύοι τους προέτρεψαν να προχωρήσουν περαιτέρω εντός του εδάφους των. Οι ημέτεροι

απήντησαν ότι πρέπει να είναι περισσότεροι, οι δε Γιουγκοσλαύοι ανταπήντησαν ότι δύνανται (οι ημέτεροι) να έλθουν μέχρι 20.

Λόγω όμως και της επικρατούσης ομίχλης, η πρόσκλησις αύτη επέβαλεν εις τους ημετέρους υποψίαν πιθανής αρπαγής και δία τούτο απήντησαν ότι υπό τοιαύτας συνθήκας δεν δύναται να γίνη η συνάντησις και ότι πρέπει ν' αναβληθή δία την αύριον, λόγω και του προκεχωρημένου της ώρας. Οι Γιουγκοσλαύοι εδέχθησαν.

Το ως άνω Γιουγκοσλαυϊκόν τμήμα παρέμεινε καθ' όλην την νύκτα επί του ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑ. Την 07.00 ώραν όμως της επομένης (10.9.48) ουδείς υπήρχε. Διεπιστώθη όθεν ότι απεχώρησαν εκείθεν λίαν πρωϊ.

Την 15.00 ώραν της αυτής ημέρας (10.9.48) πάλιν την ιδίαν Γιουγκοσλαυϊκή δύναμις επήνδρωσε το φυλάκιον, ως είχεν πράξει και την προηγουμένην ημέραν, αμέσως δε, ήτοι την 15.15 ώραν, οι Γιουγκοσλαύοι εζήτησαν παρά των ημετέρων όπως λάβη χώραν η ματαιωθείσα την προηγουμένην ημέραν λόγω του προκεχωρημένου της ώραν, συνάντησις.

Οι ημέτεροι απήντησαν (συμφώνως προς σχετικάς οδηγίας της 32 Ταξιαρχίας) ότι ημείς ζητούμεν συνάντησιν ανωτέρων Αξ/κών αντιπροσώπων των εκατέρωθεν Στρατιωτικών Διοικητών. Οι Γιουγκοσλαύοι εδέχθησαν και ωρίσθη η 17.00 ώρα (της αυτής ημέρας 10.9.48) δία την συνάντησιν.

Αμέσως ήτοι την 15.30 υπό του Διοικητού της Ταξιαρχίας απεστάλη ανώτερος Αξ/κός (ο εις το Τ.Σ της Ταξιαρχίας ευρισκόμενος Ταγ/ρχης Δρανδάκης Ι. του Επιτελείου της Μεραρχίας) όστις την 17.00 ώραν αφίκετο εις ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑΝ και ειδοποίησεν τους Σέρβους σκοπούς περί της αφίξεως τούτου. Οι Σέρβοι σκοποί απήντησαν ότι τώρα θα έλθη και ο ιδικός των Αξ/κός. Την 17.25 ώραν ηρωτήθησαν εκ νέου οι Σέρβοι σκοποί που είναι ο Αξ/κός των και αυτοί απήντησαν ότι οσονούπω καταφθάνει.

Την 17.35 ώραν αφίχθη εις το Γιουγκοσλαυϊκόν φυλάκιον εις Αξ/κός ενδεδυμένος με καλήν στολήν χρώματος βαθέος χακί με πηλίκιον Ρωσσικού τύπου το οποίον είχεν ταινίαν χρώματος μπλέ.

Ήρχισεν κατοπτεύων το πέριξ έδαφος και διευθέτησε τας θέσεις των σκοπών. Ολίγον αργότερον ενεφανίσθησαν Στρατιώται τινές εις την εκκλησίαν (Προφήτης Ηλίας) οίτινες ήρχισαν εξετάζοντες ταύτην και κατοπτεύοντες και ούτοι το πέριξ έδαφος και είτα εκινήθησαν προς το τριγωνομετρικόν 2524 (ευρισκόμενον περί τα 60 μέτρα ανατολικώτερον εκκλησίας) και την εκεί ευρισκομένην βοηθιτικήν πυραμίδα.

Μεταξύ των Στρατιωτών τούτων ανεγνωρίσθη 1 Αξ/κός ενδεδυμένος με στολήν χρώματος ομοίου προς το των οπλιτών, δηλαδή φαιοπρασίνου με δίκοχον και με κυάλια. Πλησίον του ευρίσκετο και έτερος Γιουγκοσλαύος με ομοίαν στολήν χωρίς κυάλια, ο οποίος πιθανόν ήτο Αξ/κός. Αφού παρέμειναν και εδώ ολίγον χρόνον κατοπτεύοντες το έδαφος και ιδίως την περιοχήν πυραμίδος 119 και περιοχήν τριγωνομετρικού ΚΟΥΤΣΟΥΜΠΕΙ εκινήθησαν να απέλθουν.

Τότε ηρωτήθησαν από την ημετέραν αντιπροσωπείαν ως κατωτέρω (μεταφέρεται αυτολεξεί η συνδιάλεξις)

(ώρα 17.50) ΕΛΛΗΝ: Ε! τι θα γίνη με την συνάντησιν;

ΓΙΟΥΓΚΟΣΛ.: Όχι, δεν θα γίνη.

ΕΛΛΗΝ: Δεν θα γίνη;

ΓΙΟΥΓΚΟΣΛ.: Όχι, όχι, δεν θα γίνη. Έχετε σείς τίποτε να μας πήτε;

ΕΛΛΗΝ: Βέβαια, έχομεν να σας επιδόσωμεν μίαν διαμαρτυρίαν.

ΓΙΟΥΓΚΟΣΛ.: Μα έχομεν διπλωματικάς σχέσεις (ηννόει δηλ. ότι η διαμαρτυρία δύναται να διαβιβασθή δία της διπλωματικής οδού).

ΕΛΛΗΝ: Αυτά όλα που μου είπατε θα τ' αναφέρω εις τας προϊσταμένας μου Αρχάς.

ΓΙΟΥΓΚΟΣΛ.: Καλά, μάλιστα.

ΕΡΩΤΗΣΙΣ (ΔΙΕΡΜΗΝΕΩΣ): Συνεπώς ο κύριος Αξ/κός που ήλθε εδώ ως αντιπρόσωπος του Διοικητού, δεν χρειάζεται τίποτε άλλο και θα φύγη.

ΓΙΟΥΓΚΟΣΛ.: Δεν χρειάζεται, ας φύγη.

ΕΛΛΗΝ: Καλή νύκτα σας.

ΓΙΟΥΓΚΟΣΛ.: (πολλοί μαζύ) Καλή νύκτα σας.

Η ανωτέρω στιχομύθια διεξήχθη από αποστάσεως 15 μέτρων περίπου, η δε εν γένει στάσις των Γιουγκοσλαύων ήτο σοβαρά, κάπως ψυχρά, ουχί όμως αγενής. Αι απαντήσεις εδίδοντο από τον Αξ/κόν με τα κυάλια ως και τον άλλον, τον υποτιθέμενον ως Αξ/κόν. Ο πρώτος εμφανισθείς (με το πηλίκιον) δεν έλαβε μέρος εις την συζήτησιν και ίστατο ολίγον μακράν, ήτοι εις την θέσιν των σκοπών. Την τελευταίαν στιγμήν της ανωτέρω στιχομυθίας, επλησίασε τους άλλους και τους είπε κάτι το οποίον δεν ηκούσθη από τους ημετέρους.

Ίσως τους είπε: «Άντε τελειώνετε». Ο Αξ/κός ούτος κατά πληροφορίας του διερμηνέως (δεκανέως του 957 Λόχου ΕΣΑ όστις έχει υπηρετήσει, το 1947, εις την Ελληνικήν Πρεσβείαν του Βελιγραδίου) ανήκει εις την ΚΝΟΥ δηλαδή Κομμουνιστικήν Οργάνωσιν Ασφαλείας Συνόρων διότι έφερεν το σχετικόν διακριτικόν, ήτοι την ταινίαν χρώματος μπλέ εις το πηλίκιόν του.

Σημειωτέον ότι από της 17.00 ώρας, ότε έφθασεν η ημετέρα αντιπροσωπεία εις το Γιουγκοσλαυϊκόν φυλάκιον μέχρι της 17.30 και πλέον, οι Στρατιώται του ως άνω φυλακίου ετραγούδουν διάφορα τραγούδια υπέρ του ΤΙΤΟ, του ΣΤΑΛΙΝ και της Μητέρας Ρωσσίας.

Ούτω δεν επετεύχθη η υπό του Γ΄ΣΣ διαταχθείσα και επιζητηθείσα επίσημος συνάντησις και συνεπώς ούτω διαμαρτυρία δία το επεισόδιον ΚΟΥΤΣΟΥΜΠΕΙ επεδόθη ούτε οι Γιουγκοσλαύοι ηρώτησαν τι περί της αποδόσεως των νεκρών ή των αιχμαλώτων.

θ) <u>Ταφή των νεκρών Γιουγκοσλαύων (12.9.48)</u>

Αφού το κλιμάκιον ΟΗΕ επεσκέφθη τας θέσεις όπου ευρίσκοντο τα πτώματα των Γιουγκοσλαύων Στρατιωτών, ήτοι το απόγευμα της 9.10.48 εις θέσιν ΚΑΛΥΒΙΑ ΓΙΑΝΝΑΚΟΥΛΙΑ και την πρωίαν της 10.10.48 εις περιοχήν ΚΟΥΤΣΟΥΜΠΕΙ, η υγειονομική υπηρεσία της 32 Ταξιαρχίας προέβη εις τον καθαρισμόν των πτωμάτων και την επίδεσιν των τραυμάτων των. Συνετάγησαν δε και ιατροδικαστικαί εξετάσεις. Την 10.10.48 οι νεκροί ετοποθετήσαν εντός ιδίου φερέτρου έκαστος και εσαβανώθησαν κατά τα ειωθότα. Ετοποθετήθη δε παρά τα φέρετρα, τόσον εις ΚΟΥΤΣΟΥΜΠΕΪ, όσον και εις ΚΑΛΥΒΙΑ ΓΙΑΝΝΑΚΟΥΛΙΑ ένοπλος τιμητική φρούρα.

Την 12.10.48, ετάφησαν, την πρωίαν οι εις ΚΑΛΥΒΙΑ ΓΙΑΝΝΑΚΟΥΛΙΑ 9 νεκροί και περί την μεσημβρίαν οι εις ΚΟΥΤΣΟΥΜΠΕΪ υπόλοιποι 8 νεκροί.

Η ταφή εγένετο με την κεκανονισμένην θρησκευτικήν τελετήν, παραστάντος ιερέως, και απεδόθησαν κατά ταύτην αι κεκανονισμέναι Στρατιωτικαί τιμαί. Έκαστος νεκρός ετάφη εις κεχωρισμένον τάφον και ετοποθετήθη δι' έκαστον ξύλινος σταυρός.

(Αργότερος ως θα εκτεθή κατωτέρω, ήτοι την 29.9.48 εγένετο εκταφή των νεκρών, τοποθέτησις εντός ειδικών φερέτρων και παράδοσις τούτων εις τους Γιουγκοσλαύους).

Τ Ε Λ Ο Σ
ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ ΜΕΡΟΥΣ

II Μεραρχία/Α1 Επιχείρησις «ΔΑΦΝΗ»

Συνολικαί απώλειαι
από 25/8/48 μέχρι 22/10/48

	ΗΜΕΤΕΡΑΙ					ΣΥΜΜΟΡΙΤΩΝ			
ΜΟΝΑΔΕΣ	Νεκροί		Τραυμ.		Αγν.	Νεκ.	Συλ.	Παρ.	ΠΑΡ/ΣΕΙΣ
	Αξ.	Οπλ	Αξ.	Οπλ	Οπλ.				
514 Τάγμα	1	13	-	84	-	61	8	15	
516 Τάγμα	-	4	5	28	-	33	11	33	
556 Τάγμα	-	4	7	31	2	43	18	10	
64 Ταγ. Εθν.	1	1	2	9	-	7	1	3	
$1^{ος}$ Λόχ. 517 Τ.	-	2	-	10	2	2	-	1	
43 Ταγ. Εθν.	-	-	-	-	-	-	-	7	
Λόχος Ανιχνευτών 32 Ταξ.	-	-	-	-	-	9	5	3	
70 Ταγ. Εθν.	1	2	-	3	-	-	-	-	
48 Ταγ. Εθν.	-	-	-	3	-	2	2	1	
515 Τάγμα	-	-	-	1	-	-	-	-	
707 Λόχων Μηχ.	-	-	-	3	-	-	-	-	
Στρατηγείον XI Μεραρχίας	1	-	-	-	-	-	-	-	
Στρατηγ. 32 Ταξ και 778 ΜΛΜ	-	-	1	1	-	-	-	-	
780 ΜΛΜ	-	-	-	2	-	-	-	-	
$1^{η}$ διμοιρ. Κάρριερ	-	9	-	7	-	-	-	-	
XI Συντ. Αναγν.	-	-	1	3		-	-	-	
107 ΣΠΠ	-	-	-	1	-	-	-	-	
Σύνολον	4	34	16	186	4	157	45	73	

71

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΩΝ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΑΚΡΩΣ ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
Αριθμ. Α.Π. 809675

ΠΡΟΣ

τους κ.κ. Πρόεδρον και Αντιπρόεδρον Κυβερνήσεως

Αναφερόμενος εις το υπ’ αριθμ. 809546/21-7-48 έγγραφόν μου επί της γενικής στρατιωτικής καταστάσεως επανέρχομαι παρακαλών όπως η Κυβέρνησις επανερχομένη εις την ληφθείσαν υπό του ΑΣΕΑ της 2-12-47 απόφασιν θεωρήση ως πρώτην επείγουσαν ανάγκην την εκκαθάρισιν της Ν. Ελλάδος και ιδία της Πελοποννήσου και αν ακόμη δεν ήθελε λήξει ο αγών εις Βίτσι και Μάλι Μάδι μέχρι τέλους Σεπτεμβρίου.

Εάν το τελευταίον τούτο ήθελε συμβή δηλαδή δεν λήξει ο αγών εις την ανωτέρω περιοχήν θα ήτο δυνατόν οργανουμένων των θέσεών μας εις τας ως άνω τοποθεσίας να αποσυρθώσι ικαναί δυνάμεις προς εκκαθάρισιν της Ν. Ελλάδος και ιδία της Πελοποννήσου.

Εάν επιμείνωμεν εις την περάτωσιν του αγώνος εις τας ως άνω περιφερείας είναι δυνατόν να ενσκήψη ο τρίτος χειμών με την ύπαιθρον της Ν. Ελλάδος υπό τον έλεγχον των συμμοριτών του όπερ δημιουργήση κινδύνους οίτινες άγνωστον είναι ποίαν έκτασιν ήθελον λάβη.

Διά ταύτα θέλω προβή εις τας δεούσας συστάσεις παρά τω ΓΕΣ εν περιπτώσει δε καθ’ ην αι οργανωτικαί αποστολαί ήθελον φέρει αντιρρήσεις όπερ απίθανον παρακαλώ Υμάς όπως προβήτε εις τας δεούσας παραστάσεις παρά ταις πρεσβευταίς των Ηνωμένων Πολιτειών και της Μ. Βρεττανίας, ίνα πεισθώσι ότι το υποστηριζόμενον παρ’ ημών είναι ορθόν από πάσης απόψεως.

Οι λόγοι οι συνάδοντες εις την τοιαύτην άποψιν είναι οι ακόλουθοι:

α) Παραμονή της υπαίθρου της Ν. Ελλάδος υπό τον έλεγχον των συμμοριτών είναι απαράδεκτος καθ’ ότι θα καταρρίψη το ηθικόν του λαού αλλά και εν συνεχεία του μαχομένου Στρατού ούτινος αι οικογένειαι υφίστανται τα πάνδεινα.

β) Θα παύση ο ισχυρισμός των ληστοσυμμοριτών ότι ο πόλεμος είναι εμφύλιος και ο μύθος ότι ο λαός μάχεται υπέρ των ελευθεριών του.

γ) Εν περιπτώσει απιθάνων διεθνών περιπλοκών η Ελλάς μη ούσα ήρεμος εις το εσωτερικόν της Χώρας δεν θα δυνηθή να έχη πλήρη ασφαλεία τας συγκοινωνίας της και θα δυσχερανθή εξαιρετικώς εις τας στρατιωτικάς της κινήσεις και εις την επιστράτευσιν των δυνάμεων αίτινες από συμμαχικής πλευράς ήθελον κριθή αναγκαία.

Το θέμα είναι εξαιρετικώς επείγον και παρακαλώ όπως έχω τας Υμετέρας αμέσους αποφάσεις το ταχύτερον.

Ο
ΥΠΟΥΡΓΟΣ

13-9-1948

72

Ε Ι Σ Α Γ Ω Γ Η

Η παρούσα κατά χρονολογίαν καταχώρησις των παραβιάσεων περιλαμβάνει τας κυριωτέρας τοιαύτας της ημετέρας μεθορίου αίτινες διεπράχθησαν υπό των ΑΛΒΑΝΩΝ, ΒΟΥΛΓΑΡΩΝ, ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΒΩΝ, και υπό των συμμοριτών τη ανοχή και τη υποστηρίξει των ανωτέρω κατά το από 21 Οκτωβρίου 1947 μέχρι 10 Σεπτεμβρίου 1948 χρονικόν διάστημα.

Δεν περιλαμβάνονται:

(α) Αι είσοδοι εκ των ομόρων κρατών εις το Ελληνικόν έδαφος ομάδων συμμοριτών προερχομένων εκ των στρατοπέδων εκπαιδεύσεως και συγκεντρώσεως συμμοριτών ΜΠΟΥΛΚΕΣ (Γιουγκοσλαβίας) ΜΠΕΡΚΟΒΙΤΣΑΣ (Βουλγαρίας) ΣΟΥΧΤ (Αλβανίας) και των λοιπών στρατοπέδων συγκεντρώσεως εκπαιδεύσεως άτινα λειτουργούν εις τα όμορα κράτη.

(β) Αι εκ των εδαφών των ομόρων κρατών εισαγωγαί εντός του Ελληνικού εδάφους παντοειδούς πολεμικού και λοιπού υλικού.

(γ) Αι μεταφοραί τραυματιών και ασθενών συμμοριτών εντός των ομόρων κρατών.

(δ) Αι μεταφοραί εις τας γειτονικάς χώρας των παιδίων άτινα συμμορίται συνεκέντρωσαν κατόπιν της παρ' αυτών εφαρμογής του εγκληματικού μέτρου του παιδομαζώματος.

(ε) Αι ομαδικαί απαγωγαί πληθυσμών παραμεθορίων περιοχών και η είσοδος αυτών εις τα εδάφη των ομόρων κρατών.

(στ) Αι αεροπορικαί παραβιάσεις της ημετέρας κυριαρχίας.

ΑΙ ΚΥΡΙΩΤΕΡΑΙ ΠΑΡΑΒΙΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΜΕΘΟΡΙΟΥ ΥΠΟ ΑΛΒΑΝΩΝ, ΒΟΥΛΓΑΡΩΝ, ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΒΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟ ΣΥΜΜΟΡΙΤΩΝ, ΤΗ ΑΝΟΧΗ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΕΙ ΤΩΝ ΑΝΩΤΕΡΩ ΚΑΤΑ ΤΟ ΑΠΟ 21 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1947 ΜΕΧΡΙ 10 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1948 ΧΡΟΝΙΚΟΝ ΔΙΑΣΤΗΜΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Αον

ΠΑΡΑΒΙΑΣΕΙΣ ΕΛΛΗΝΟΑΛΒΑΝΙΚΗΣ ΜΕΘΟΡΙΟΥ ΥΠΟ ΑΛΒΑΝΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΜΟΡΙΤΩΝ ΕΝΕΡΓΟΥΝΤΩΝ ΕΝ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕΤΑ ΤΩΝ ΑΛΒΑΝΩΝ ΑΠΟ 21-10-47 ΜΕΧΡΙ 10-9-48

1ον

Την 23-10-47 Αλβανική περίπολος ενεδρεύουσα εις θέσιν (R.616860) επυροβόλησε ανεπιτυχώς κατά του εξ ΟΡΕΙΝΟΥ Πωγωνίου 'Ελληνος ιδιώτου ΜΠΑΚΟΥΛΗ Αλεξ. όστις μετά της θυγατρός του εκαλλιέργει τον εντός του Ελληνικού εδάφους αγρόν του.

Μετά τον πυροβολισμόν ο ανωτέρω ετράπη εις φυγήν. Οι Αλβανοί ηκολούθησαν τούτον εντός του Ελληνικού εδάφους, και πυροβολήσαντες εκ νέου εφόνευσαν τούτον. Ακολούθως παρέλαβον το πτώμα του και εισήλθον εκ νέου εις το ΑΛΒΑΝΙΚΟΝ έδαφος.

2ον

Την 13-11-47 κατά τας επιχειρήσεις εις περιοχήν ΦΛΑΤΣΑΤΑ (Ν.2933) - ΠΟΛΥΑΝΕΜΟΥ (Ν.2733) συμμορίται καταδιωκόμενοι εισήλθον διά του υπ' αριθ. 35 Ελληνικού φυλακίου εις Αλβανίαν και έβαλον εκείθεν κατά των ημετέρων τμημάτων.

3ον

Την 1-12-47 συμμορίται καταδιωκόμενοι υπό ημετέρων τμημάτων εις περιοχήν ΜΕΡΟΠΗΣ (R.7493) εισήλθον εις ΑΛΒΑΝΙΚΟΝ έδαφος.

4ον

Την 1-12-47 φάλαγξ συμμοριτών κινουμένη από ΚΑΛΝΤΕΡΙΜΙ (R.6885) προς φυλάκιον ΣΚΙΠΗ (R.620365) προσβληθείσα υπό ημετέρων αερ/νων εισήλθεν διά φυλακίου ΣΚΙΠΗ εντός Αλβανικού εδάφους.

Τα αερ/να εβλήθησαν εκ του υψοδείκτου 687 ευρισκομένου εντός Αλβανικού εδάφους.-

5ον

Την 10-12 Δεκεμβρίου 1947 ομάς 120 συμμοριτών εκκινήσασα εκ του Ελληνικού χωρίου ΑΓ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ (Ν.2950) και χρησιμοποιήσασα εναλλάξ ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ και ΑΛΒΑΝΙΚΟΝ έδαφος έφθασε εις ΠΕΝΤΑΛΟ-ΦΟΝ (Ν.3206) ένθα ενετάχθη εις τα συμμοριακά τμήματα άτινα ενήργησαν την επίθεσιν κατά ΚΟΝΙΤΣΗΣ το τελευταίον 10ήμερον του Δ/ρίου1947. Η εν λόγω ομάς εχρησιμοποίει Αλβανικόν έδαφος οσάκις αντιλαμβάνοντο ότι θα συνήντα τμήματα του Ελληνικού Στρατού.

6ον

Την 16 Δεκεμβρίου 1947 ημέτερα τμήματα ανέτρεψαν τους συμμορίτας κατέχοντας τα βορείως της ΚΑΣΤΑΝΙΑΝΗΣ (R.674727) υψώματα. Οι συμμορίται εισήλθον εις ΑΛΒΑΝΙΑΝ, οπόθεν έβαλον κατά των ημετέρων τμημάτων. Ολίγον βραδύτερον εισήλθον πάλιν εις το Ελληνικόν έδαφος εγκατασταθέντες αμυντικώς βορείως Αγίας Μαρίνας (R.6868) 3 χιλμ. Ν. ΚΑΣΤΑΝΙΑΝΗΣ).

7ον

Την 25-12-47 ολιγομελής συμμορία εισήλθεν εις το χωρίον ΠΟΝΤΙΚΑΤΕΣ (R.6587) προερχομένη εξ Αλβανίας.

8ον

Την 25-12-47 συμμορίται καταδιωκόμενοι εις περιοχήν ΙΕΡΟΠΗΓΗΣ (Ν.3049) εισήλθον διά του ΑΓΙΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ (Ν.2949) εις Αλβανικόν έδαφος.

9ον

Τη νύκτα 1 προς 2-1-48 ημετέρα φάλαγξ αυτοκινήτων κινουμένη προς γέφυραν ΜΠΟΥΡΑΖΑΝΗ εβλήθη υπό πυροβολικού εγκατεστιμένο εντός Αλβανικού εδάφους εις περιοχήν ΓΛΙΝΑΣ (Μ.8801).

10ον

Την 9-1-48 δύο ΑΛΒΑΝΟΙ στρατιώται εισήλθον εντός του Ελληνικού εδάφους εις περιοχήν ΣΑΓΙΑΔΩΝ και συνέλαβον τον ποιμένα ΚΟΡΟΝ ΠΕΤΡΟΝ του Σταύρου ον οδήγησαν εις το Αλβανικόν χωρίον ΤΣΙΦΛΙΚ (R.4075) ο εν λόγω ποιμήν κατώρθωσε να δραπετεύση εκ των ΑΛΒΑΝΙΚΩΝ κρατητηρίων εις ά εκρατείτο και να παρουσιασθή εις τας Ελληνικάς αρχάς την 7-2-48.

11ον

Την 14-1-48 ομάς 90 συμμοριτών προερχομένων εκ ΣΟΥΧΤ - ΑΛΒΑΝΙΑΣ (εγγύς ΔΥΡΡΑΧΙΟΥ) εισήλθεν διά περιοχής ΜΟΝΟΠΥΛΟΥ (Ν.1670) εις ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ έδαφος και ενετάχθη εις συμμοριακά συγκροτήματα ΓΡΑΜΜΟΥ.

12ον

Την 7-2-48 ώραν 0100 70μελής συμμορία προερχομένη εκ ΒΑΣΙΛΙΚΟΥ (R.8489) εισήλθεν εις ΑΛΒΑΝΙΑΝ διαβάσα την μεθόριον πλησίον του Ελληνικού χωρίου ΜΟΛΥΒΔΟΣΚΕΠΑΣΤΟΣ (R.8396).

13ον

Την 16-1-48 15μελής συμμορία προερχομένη εξ Αλβανικού εδάφους εισήλθεν εις το χωρίον ΣΑΓΙΑΔΕΣ (R.4652) και ελεηλάτησεν τούτο. Μετά την λεηλασίαν προσέβαλεν το Ελληνικόν μεθορ. Φυλάκιον ΙΕΡΟΘΕΟΣ και κατέφυγεν πάλιν εις το Αλβανικόν έδαφος.

14ον

Την 1 Μαρτίου 1948 ημέτερα τμήματα ενεργούντα κατά ΓΚΕΛΙΑ (R.5961) ανέτρεψαν κατόπιν σκληρού αγώνος τους συμμορίτας οίτινες τελικώς κατέφυγον εντός του ΑΛΒΑΝΙΚΟΥ εδάφους οπόθεν έβαλον κατά των ημετέρων τμημάτων εκ των πλαγίων.

15ον

Την νύκτα της 1 προς 2-3-48 συμμορίται έβαλον διά τροχειοδεικτικών σφαιρών μυδραλίου, εξ Αλβανικού εδάφους (R.667725) κατά ημετέρου τμήματος ευρισκομένου εις (R.667785).

16ον

Την 2-3-48 κατόπιν πιέσεως των ημετέρων τμημάτων οι συμμορίται εγκατέλειψαν την παρ' αυτών κατεχομένην ΚΑΣΤΑΝΙΑΝΗΝ (R.0772) και εισήλθον διά των σημείων (R.668712) και (R.666706) εντός του ΑΛΒΑΝΙΚΟΥ εδάφους. Η υποχώρησις των συμμοριτών εγένετο υπό την κάλυψιν πυρών προερχομένων εξ ΑΛΒΑΝΙΚΟΥ εδάφους και δη εκ σημείων (R.666715) (2 πολυβόλων) και (R.658716) (ενός όλμου).

17ον

Την 3-3-48 μιδράλια και όλμοι ευρισκόμενοι Β. Α. αντερασματών ΚΟΥΣΣΟΒΙΤΣΑΣ (R.7166) εντός Αλβανικού εδάφους έβαλον κατά ημετέρων τμημάτων.

18ον

Την νύκτα της 3 προς 4 Μαρτίου ημέτερα τμήματα ευρισκόμενα εις περιοχήν ΚΑΣΤΑΝΙΑΝΗΣ (R.6872) παρινοχλήθησαν διά πυρών όπλων ευρισκομένων εντός του ΑΛΒΑΝΙΚΟΥ εδάφους.

19ον

Την 4-3-48 αυτόματα όπλα ευρισκόμενα εις (R.659719) εντός Αλβανικού εδάφους έβαλον κατά τμημάτων του ημετέρου 584 Τάγματος Πεζικού.

20ον

Την 5 Μαρτίου 1948 400 περίπου συμμορίται συγκεντρωθέντες εντός του ΑΛΒΑΝΙΚΟΥ εδάφους εις την περιοχήν ΚΑΡΟΚΙ (R.5363) και ΠΕΡΔΙΚΑΡΙ (R.5662) εισήλθον εις το Ελληνικόν έδαφος και επετέθησαν εκ των νώτων των ημετέρων τμημάτων κατευθυνομένων προς ΠΛΟΚΙΤΣΑΝ - ΑΓ. ΜΑΡΙΝΑΝ (R.6561).

21ον

Την 14-3-48 ημέτερα τμήματα μεταβαίνοντα εις ΚΑΣΤΑΝΙΑΝΗΣ (R.679723) προς ΒΑΛΤΙΣΤΑΝ (R.655761) και ευρισκόμενα 150 περίπου μέτρα από του Προφήτου Ηλία εβλήθησαν εκ του Αλβανικού εδάφους περί ώρας 14.30. Έτερα τμήματα εβλήθησαν εις το αυτό σημείον περί ώραν 16.30.

22ον

Την 19-3-48 περί ώραν 16.45 μυδράλιον ευρισκόμενον εντός του Αλβανικού εδάφους (R.631717) έβαλε κατά ημετέρων τμημάτων ευρισκομένων εις (R.678725).

23ον

Την 19-3-48 ώραν 12.30 ημέτερα τμήματα ευρισκόμενα εις περιοχήν ΚΑΣΤΑΝΙΑΝΗΣ (R.6872) εβλήθησαν εκ σημείου (R.663707) ευρισκομένου εντός του ΑΛΒΑΝΙΚΟΥ εδάφους.

24ον

Την 19-3-48 αρ. 16.15 ημετέρα περίπολος αχθείσα εις περιοχήν ΒΑΛΤΙΣΤΗΣ (R.655750) εβλήθη εξ ΑΛΒΑΝΙΚΟΥ εδάφους (R.645655).

25ον

Την 20-3-48 ημετέρα περίπολος και κλιμάκιον της ομάδος παρατηρητών Β.Ε. ΟΗΕ. Ιωαννίνων ευρισκόμενοι 1,5 χιλμ. Ν. ΒΑΛΤΙΤΣΗΣ (R.658745) εβλήθη διά μυδραλιοβόλων και όλμων εξ ΑΛΒΑΝΙΚΟΥ εδάφους ((R.642743) & (R.660717)).

26ον

Την 21-3-48 περί ώραν 18.40 μυδράλιον ευρισκόμενον εντός Αλβανικού εδάφους (R.661717) έβαλε κατά Γάλλου παρατηρητού της Κ.Ε. λοχαγού ΓΚΩΤΙΕ και του ημετέρου Ανθλ/γού ΜΥΤΗΛΗΝΑΙΟΥ ευρισκομένων εντός Ελληνικού εδάφους εις (R.672725).

27ον

Την 22-3-48 ημέτεροι οπλίται μεταβάντες δι' ύδρευσιν εγγύς φυλακίου ΚΑΣΤΑΝΙΑΝΗΣ (R.674727) εβλήθησαν εκ του Αλβανικού εδάφους εκ (R.661717). Μέλος του κλιμακίου της Β.Ε. ΟΗΕ μεταβάν προς διαπίστωσιν εβλήθη εκ της αυτής θέσεως.

28ον

Την 12-4-48 συμμορίται απήγαγον την οικογένειαν του ΣΤΑΦΥΛΙΑ ΒΑΣΙΛ. εκ ΚΩΝΤΙΚΑΤΕΣ - ΠΩΓΩΝΙΟΥ και μετέφερον ταύτην εις Αλβανίαν. Η διέλευσις της μεθορίου εγένετο παρά το φυλάκιον ΣΚΙΠΗ.

29ον

Την 18-4-48 περί ώραν 0330 ημέτερον τμήμα ευρισκόμενον εις (R.673725) εδέχθη σφοδράν επίθεσιν Αλβανικού τμήματος εισελθόντος εντός του Ελληνικού εδάφους εκ του σημείου (R.637720). Η επίθεσις αύτη υπεστηρίχθη υπό όλμων και ενός μυδραλίου.

30ον

Την 21-4-48 εις περιοχήν ΣΚΟΠΟΥ (N.8177) και ΑΧΛΑΔΑΣ (N.7977) ημέτερον τμήμα συνεπλάκη μετά συμμοριακού τοιούτου. Οι συμμορίται διωχθέντες εισήλθον εις το ΑΛΒΑΝΙΚΟΝ έδαφος παραλαβόντες και τους κατοίκους των ανωτέρω χωρίων.

31ον

Την 22-4-48 περί ώραν 23.30 δύναμις 80 συμμοριτών ευρισκομένων εντός ΑΛΒΑΝΙΚΟΥ εδάφους έβαλεν κατά του ημετέρου μεθορ. φυλακίου υπ' αριθ. 37 (Καστανιάνης). Συμπτυχθείσης της φρουράς του φυλακίου, οι συμμορίται εισήλθον εντός του Ελληνικού εδάφους, κατέλαβον το φυλάκιον, αργότερον δε επέστρεψαν εις ΑΛΒΑΝΙΑΝ αποκομίζοντες τους γυλιούς και τα κλινοσκεπάσματα των στρατιωτών.

32ον

Την 24-4-48 περί ώραν 1600 2 ΑΛΒΑΝΟΙ στρατιώται εισχωρήσαντες εντός του Ελληνικού εδάφους παρά την πυραμίδα 77 απεπειράθησαν να συλλάβουν τους ποιμένες ΓΡΑΜΠΟΖΗΝ ΚΩΝΣΤ. και ΚΟΥΡΙΚΗΝ ΓΕΩΡΓ. Εκ Κεφαλοβρύσου Πωγωνίου. Ούτοι εσώθησαν τη επεμβάσει των εθνικών δυνάμεων.

33ον

Την 28-4-48 περί ώραν 11.00 6 ΑΛΒΑΝΟΙ στρατιώται εισχωρήσαντες εντός του Ελληνικού εδάφους εις (R.3658) απεπειράθησαν να συλλάβουν τους ποιμένας ΜΠΟΤΣΗΝ ΦΩΤΙΟΝ και ΚΟΥΡΟΝ ΓΕΡ. Εκ Κεφαλοβρύσου Πωγωνίου. Οι ως άνω 2 ποιμένες εσώθησαν τη επεμβάσει εθνικών δυνάμεων.

34ον

Την νύκτα της 22 προς 23-3-48 και περί ώραν 01.30 ημέτεραι διμοιρίαι του 627 Τάγματος ευρισκόμεναι η μεν πρώτη εις (R.576618) η δε δευτέρα παρά την πυραμίδα 50 εβλήθησαν δι' οπλοπολυβόλου παρά των συμ/τών οι οποίοι ευρίσκοντο εις (R.575621) (επί της μεθορίου). Οι συμμορίται εισήλθον αργότερον εντός του ΑΛΒΑΝΙΚΟΥ εδάφους και αφού εγκατέστησαν το οπλοπολυβόλον ήρχισαν να βάλλουν εκ νέου, εκ (R.575618) μέχρι 03.30 ώρας οπότε και απεσύρθησαν.

35ον

Την 20-6-48 η ΑΝΤΩΝΙΑ ΣΥΣΚΟΠΟΥΛΟΥ εκ ΠΟΛΥΑΝΕ-ΜΟΥ ωδηγήθη υπό των συμμοριτών μεθ' ετέρων 80 κατοίκων του χωρίου της εις ΤΡΕΣΤΕΝΙΚ(N.2549) ΑΛΒΑΝΙΑΣ. Η διέλευσις των συνόρων εγένετο υπό τα όμματα των ενόπλων ΑΛΒΑΝΩΝ φρουρών.

36ον

Την 23-6-48 συμμοριακόν Τάγμα περιοχής ΒΟΥΡΜΠΙΑΝΗΣ (N.0314) εισήλθεν εις Αλβανικόν έδαφος. Εν συνεχεία το Τάγμα τούτο ορμώμενον εκ του Αλβανικού εδάφους περιοχής ΚΑΜΕΝΙΚ (M.9611) επετέθη κατά του αριστερού των ημετέρων τμημάτων.

37ον

Την 23-6-48 ημέτεραι δυνάμεις δρώσαι εις περιοχήν Προφήτου Ηλία (M.9610) παρηνοχλήθησαν καθ' όλην την διάρκειαν της ημέρας διά πυρών προερχομένων εξ ΑΛΒΑΝΙΚΟΥ εδάφους εκ της κατευθύνσεως ΚΑΜΕΝΙΚ (M.9911).

38ον

Την 27-6-48 συμμορίται ευρισκόμενοι εντός του ΑΛΒΑΝΙΚΟΥ εδάφους εις (M.962136) έβαλον διά πυροβόλου των 7,5 κατά των ημετέρων τμημάτων.

39ον

Την 27-6-48 περί ώραν 10.00 συμμορίται ευρισκόμενοι, εντός ΑΛΒΑΝΙΚΟΥ εδάφους εις (M.958114) έβαλον διά βαρέος όλμου κατά των ημετέρων τμημάτων ευρισκομένων από (M.971108) μέχρι (M.975096).

40ον

Την 6-7-48 συμμορίται ευρισκόμενοι εντός του ΑΛΒΑΝΙΚΟΥ εδάφους εις (Μ.957112) έβαλον δι' όλμου κατά των ημετέρων θέσεων.

41ον

Την 11-7-48 συμμορίται ευρισκόμενοι όπισθεν ΓΚΟΛΙΟ (Μ.973127) εντός ΑΛΒΑΝΙΚΟΥ εδάφους έβαλον διά πυροβόλου κατά των ημετέρων θέσεων 10 βλήματα έπεσαν εις απόστασις 50-100 μέτρων από (Μ.974090).

42ον

Την 12-7-48 περί ώραν 11.20 όλμος συμμοριτών ευρισκόμενος εντός του ΑΛΒΑΝΙΚΟΥ εδάφους έβαλον 4 βλήματα εκ της κατευθύνσεως (Μ.957114) όπισθεν ΚΑΜΕΝΙΚ κατά των ημετέρων θέσεων (Μ.969083).

43ον

Την 12-7-48 συμμορίται ευρισκόμενοι εντός ΑΛΒΑΝΙΚΟΥ εδάφους εις (Μ.960110) έβαλον διά πολυβόλων κατά των ημετέρων θέσεων (Μ.967098).

44ον

Την 17-7-48 περί ώραν 1200 ημέτερα τμήματα του 527 Τάγματος ευρισκόμενα εις περιοχήν υψ. ΜΑΡΙΑ (Μ.938048) εδέχθησαν πυρά πολυβόλου προερχόμενα εκ του ΑΛΒΑΝΙΚΟΥ εδάφους εκ (Μ.926057).

45ον

Την 10-8-48 περί ώραν 07.15 ότε τα ημέτερα τμήματα κατέλαβον το ύψωμα ΛΑΞΕΝΗ (Ν.205398) εδέχθησαν πυρά πεζικού εκ του ΑΛΒΑΝΙΚΟΥ εδάφους (Ν.200400) εξαναγκασθέντα να αποσυρθούν εις θέσιν μη βαλλομένην ευκόλως εκ του ως άνω σημείου.

46ον

Την 11-8-48 ώραν 8.00 ημέτερον τμήμα ενήργησεν επίθεσιν κατά συμμοριακού λόχου ευρισκομένου εις 30 Ε.Φ. (Ν.180375). Οι Συμμορίται ανατραπέντες εισήλθον εντός ΑΛΒΑΝΙΚΟΥ εδάφους εις περιοχήν ΒΙΝΤΕΧΟΒΑ (Ν.183384) υπό τα όμματα ΑΛΒΑΝΩΝ στρατιωτών. Ακολούθως οι συμμορίται ενισχυθέντες και υπό Αλβανών στρατιωτών έβαλον κατά των ημετέρων ευρισκομένων εις (Ν.170374), εξ ΑΛΒΑΝΙΚΟΥ εδάφους.

47ον

Την 11-8-48 ημέτερα τμήματα κινούμενα Β.ΑΛΕΒΙΤΣΑΣ προς ΜΟΝΟΠΥΛΟΝ εβλήθησαν εξ ΑΛΒΑΝΙΚΟΥ εδάφους εκ της κατευθύνσεως υψ. 1423 (Ν.170374) και 1309 (Ν. 176379).

48ον

Την 11-8-48 περί ώραν 07.45 αεροπλάνον ιπτάμενον υπεράνω Ελληνικού εδάφους εβλήθη παρά αντιαεροπορικού πυροβόλου εκ του υψώματος 1213 (Ν.186404) ευρισκομένου εντός του ΑΛΒΑΝΙΚΟΥ εδάφους. Το ίδιον πολυβολείον έβαλε περί ώραν 08.30 κατ' άλλου αεροπλάνου ιπταμένου περί τα 2000 μ. από των συνόρων εντός Ελληνικού εδάφους.

49ον

Την 12-8-48 ημέτερα τμήματα ενεργούντα προς κατάληψιν του υψ. 1425 (Ν.170373) εβλήθησαν διά πυρών πυροβόλων και όλμων εξ ΑΛΒΑΝΙΚΟΥ εδάφους εκ του ΑΛΒΑΝΙΚΟΥ φυλακίου (Ν.176376). Κατά την διάρκειαν της μάχης ηκούοντο παραγγέλματα εις την

ΑΛΒΑΝΙΚΗΝ γλώσσαν. Εκ των εκ του ΑΛΒΑΝΙΚΟΥ εδάφους πυρών εφονεύθησαν 2 Αξ/κοί και 5 οπλίται και ετραυματίσθησαν 17 οπλίται.

50ον

Την 12-8-48 εξεδηλώθη σφοδρά επίθεσις συμμοριτών κατά του Χωρίου ΦΛΑΤΣΑΤΕΣ (Ν.2245) Πυροβολικόν εγκατεστημένον εντός του ΑΛΒΑΝΙΚΟΥ εδάφους εις περιοχήν ΤΡΕΖΤΕΝΙΚ έβαλε κατά των ημετέρων τμημάτων.

51ον

Την 13-8-48 περί ώραν 05.30 τμήματά μας ευρισκόμενα εις (Ν.180374) εδέχθησαν βλήματα όλμων εξ ΑΛΒΑΝΙΚΟΥ εδάφους.

52ον

Την 13-8-48 περί ώραν 0800 ημέτερον αεροπλάνον υπεριπτάμενον Ελληνικού εδάφους με κατεύθυνσιν ΓΙΑΝΝΟΧΩΡΙ (Ν.1635) ΜΟΝΟΠΥΛΟΝ (Ν.1437) εβλήθη δι' αντιαεροπορικών πολυβόλων εξ ΑΛΒΑΝΙΚΟΥ εδάφους.

53ον

Την 15-8-48 μεταξύ 08.55 ώρας και 1540, 28 βλήματα όλμων προερχόμενα εξ ΑΛΒΑΝΙΚΟΥ εδάφους και εις σημείον ευρισκομένου όπισθεν της πυραμίδος (Ν. 170374) εξεράγησαν πλησίον του υπ' αριθ. 30 ημετέρου μεθοριακού φυλακείου.

54ον

Την 16-8-48 περί ώραν 09.30, 16 βλήματα όλμων προερχόμενα εξ ΑΛΒΑΝΙΚΟΥ εδάφους και εις σημείον ευρισκομένου όπισθεν της πυραμίδος (Ν.170374) εξεράγησαν πλησίον του υπ' αριθ. 30 ημετέρου μεθοριακού φυλακείου.

55ον

Την 18-8-48 περί ώραν 0110 ημέτερον φυλάκιον εν (Ν.180375) εδέχθη επίθεσιν συμμοριτών υποστηριζομένων υπό όλμων και ενός μυδραλλίου βάλλοντος εκ του επί ΑΛΒΑΝΙΚΟΥ εδάφους υψώματος 1309 (Ν.176378).

56ον

Την 18-8-48 περί ώραν 0930 ημέτερον αερ/νον ιπτάμενον υπεράνω Ελληνικού εδάφους με κατεύθυνσιν ΜΟΝΟΠΥΛΟΝ-ΣΛΙΜΝΙΤΣΑ (Ν.1237) εβλήθη εκ του ΑΛΒΑΝΙΚΟΥ εδάφους δι' αντιαερ/κών πολυβόλων εκ θέσεως Β.Δ. όπισθεν του υψοδ. 14-25 (Ν.170374).

57ον

Την 19-8-48 περί ώραν 19.20 πολυβόλον ευρισκόμενον εντός ΑΛΒΑΝΙΚΟΥ εδάφους επί υψωμ. 14-25 (Ν.170374) έβαλεν εναντίον ημετέρων μεταγωγικών ευρισκομένων εις (Ν.183369).

58ον

Την 20-8-48 περί ώραν 19.20 2 ημίονοι μεταφέροντες τρόφιμα προς το υπ' αριθ. 30 φυλάκιον ημών εβλήθησαν εκ του εντός ΑΛΒΑΝΙΚΟΥ εδάφους ευρισκομένων πολυβολείων επί του υψ. 1425 (Ν.170374).

59ον

Την 20-8-48 και από της 15.15' ώρας μέχρι 15.30 ημέτερα αεροπλάνα ιπτάμενα υπεράνω Ελληνικού εδάφους με κατεύθυνσιν ΜΟΝΟΠΥΛΟΝ-ΣΛΗΜΝΙΤΣΑ επολυβολούντο

εκ του Αλβανικού εδάφους. Ιδίως την 15.20 ώραν ότε ημέτερον αερ/νον εβομβάρδισεν το χωρίον ΣΛΗΜΝΙΤΣΑ (Ν.1237) παρ' όλον ότι ευρίσκετο εις απόστασιν πλέον του χιλιομέτρου από της μεθορίου επολυβολήθη καταιγιστικώς εξ Αλβανικού εδάφους.

60ον

Την 20-8-48 περί ώραν 09.15 όλμος ευρισκόμενος εντός ΑΛΒΑΝΙΚΟΥ εδάφους όπισθεν υψωμ. 1425 (Ν.170374) έβαλεν μίαν βολήν κατά του υπ' αριθ. 30 ημετέρου φυλακίου (Ν.180375).

61ον

Την 20-8-48 περί ώραν 2200 εξαπολύθη ισχυρά επίθεσις συμ/τών εναντίον του υπ' αρ. 30 ημετέρου φυλακίου. Την επίθεσιν ταύτην υπεστήριζον: Βαρύ πολυβόλον εκ (Ν.188384) πολυβόλον και όλμος εκ (Ν.178383) βαρύ πολυβόλον εκ μονίμου Αλαβανικού πολυβολείου εις (Ν.175378) και όλμος εκ (Ν.166394) άπασαι αι θέσεις των ως άνω όπλων ευρίσκονται εντός ΑΛΒΑΝΙΚΟΥ εδάφους.

62ον

Την 20-8-48 συμμοριακόν συγκρότημα εκ 250 ανδρών εγκατέλειψαν τα πυροβόλα του εις ΓΡΑΜΜΟΝ εισήλθον διά ΣΛΗΜΝΙΤΣΗΣ εις Αλβανίαν.

63ον

Την 21-8-48 μεταξύ 18.45 ώρας και 18.30 ημέτερον αερ/νον ιπτάμενον υπεράνω ΓΙΑΝΝΟΧΩΡΙΟΥ ήτοι πλέον του χιλιομέτρου από της μεθορίου εβλήθη από ΑΛΒΑΝΙΚΟΥ εδάφους.

64ον

Την 21-8-48 περί ώραν 16.35 το υπ' αριθ. 30 ημέτερον φυλάκιον εβλήθη δι' όλμων εκ θέσεως όπισθεν του υψωμ. 1425 ευρισκομένου εντός ΑΛΒΑΝΙΚΟΥ εδάφους.

65ον

Την 21-22-8-48 ημέτερος λόχος επί υψ. ΜΑΡΙΑ (Μ.940045) εβλήθη δραστικώς εξ ΑΛΒΑΝΙΚΟΥ εδάφους.

66ον

Την 21-8-48 φάλαγξ συμμοριτών εθεάθη εισερχομένη εντός του ΑΛΒΑΝΙΚΟΥ εδάφους εις (Ν.195394) και (Ν.199396).

-67-

Την 22-8-48 ανευρέθησαν τηλεφωνικά καλώδια συνδέοντα το χωρίον ΓΡΑΜΜΟΣ με το ΑΛΒΑΝΙΚΟ έδαφος.

Το καλώδιον τούτο ηκολούθον παραλλήλως την ημιονικήν οδόν και διήρχοντο εις ΑΛΒΑΝΙΑΝ παρά το σημείον (Ν.042319).

-68-

Την 2-9-48 ημέτερα τμήματα ευρισκόμενα εις ΜΑΚΡΥΚΑΜΠΟΝ (R.6890) εβλήθησαν του ΑΛΒΑΝΙΚΟΥ εδάφους.

-69-

Την 5-9-48 ώρα 6.30 ημέτερα τμήματα ενεργούντα εις περιοχήν ΒΑΛΤΙΣΤΗΣ (R.655761) εβλήθησαν εξ ΑΛΒΑΝΙΚΟΥ εδάφους διά πυρών όλμων εκ (R.664724) και πολυβόλων εκ κατευθύνσεως (R.648765).

-70-

Την 7-9-48 και ώραν 11.45 μετά την κατάληψιν της ΚΑΣΤΑΝΙΑΝΗΣ (R.6973) οι συμμορίται διέρρευσαν εις ΑΛΒΑΝΙΚΟΝ έδαφος μετά εμφόρτων μεταγωγικών υποστηριζόμενοι δι' όλμων και πολυβόλων εξ ΑΛΒΑΝΙΑΣ εκ (R.659725).

-71-

Την 7-9-48 περί ώραν 1400 30 συμμορίται ευρισκόμενοι εις ΣΕΡΜΕΣ (R.667700) βληθέντες υπό ημετέρου Πυροβολικού εισήλθον εντός του ΑΛΒΑΝΙΚΟΥ εδάφους. Μετά ημίωρον επανήλθον εις το ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ έδαφος εξ σημείου (R.665703).

-72-

Την 7-9-48 περί ώραν 06.45 ημέτερα τμήματα επιτιθέμενα προς κατάληψιν του υψ. 798 (R.668788) εβλήθησαν εκ του ΑΛΒΑΝΙΚΟΥ εδάφους εκ της θέσεως (R.654738).

-73-

Την 10-9-48 συμμορίται μετά μεταγωγικών εισήλθον εις το ΑΛΒΑΝΙΚΟΝ έδαφος διά σημείου (N.2748).

73

Θέμα: Προτάσεις ΓΕΣ επί γενικής καταστάσεως	ΕΞΑΙΡ. ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ ΑΚΡΩΣ ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ ΓΕΣ/Α1
Προς: Τον κ. Υπουργόν των Στρατιωτικών	Αριθ. 226561/Φ. 4009/1 ΒΣΤ 902/16.9.48
Κοιν: Α1/ΓΕΣ - Αρχηγόν ΓΕΣ	Α.Α. Αντ. 5

Ι. ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΣΤΡΑΤΟΥ

1. Εις την από 9.9.48 υπ' αριθ. 226094 έκθεσιν γενικής ανασκοπήσεως της στρατιωτικής καταστάσεως εθίγησαν, μεταξύ των άλλων θεμάτων, αι δυνατότητες των Εθνικών δυνάμεων και αι, βάσει τούτων, σκοπούμεναι να αναληφθώσι επιχειρήσεις.

2. Εις την παρούσαν κρίνομεν επιβεβλημένον να επανέλθωμεν ιδιαιτέρως επί των δύο τούτων κεφαλαιωδών ζητημάτων, ώστε η Κυβέρνησις της Χώρας να είναι πλήρως ενήμερος τούτων και κατευθύνη τας αναγκαίας ενεργείας της.

3. Αι δυνατότητες των εθνικών δυνάμεων θα πρέπει να εξετασθούν από της πλευράς:

- Επαρκείας εις αριθμόν και μέσα
- μαχητικής αξίας από απόψεως εκπαιδεύσεως και ηθικού.

4. Είναι περιττόν να επαναληφθή ότι η ήδη δύναμις των εθνικών δυνάμεων δεν είναι επαρκής διά την αντιμετώπισιν του όλου έργου το οποίον σύγκειται εις την πλήρη επιβολήν της τάξεως εις ολόκληρον την χώραν.

Εις την αναφερθείσαν έκθεσιν εθίγη το ζήτημα των μέχρι τούδε αναληφθεισών επιχειρήσεων και ετονίσθη ιδιαιτέρως ότι παρ' όλα τα επιτυχή αποτελέσματα τούτων τα στρατιωτικά οφέλη δεν θα είναι ικανοποιητικά αν τελικώς δεν διακοπή ο έξωθεν εφοδιασμός του συμμοριτισμού εις έμψυχον και άψυχον υλικόν.

Τοιαύτη δε διακοπή διά στρατιωτικών μέσων σημαίνει κλείσιμον των συνόρων. Το τοιούτον δεν είναι δυνατόν διά των σημερινών δυνάμεων στρατού και αν ακόμη το σύνολον διατεθή προς τούτο.

Μία τοιαύτη διάθεσις δεν είναι καν συζητήσιμος, δεδομένων των λοιπών αναγκών εις το εσωτερικόν της χώρας όπου αι συμμοριακαί εστίαι εσχάτως ενισχύθησαν και η δράσις του συμμοριτισμού ιδία εις προσβολάς κατωκημένων τόπων και σαμποτάζ ενετάθη.

Πλήρης απόφραξις της ζώνης της μεθορίου δεν είναι πραγματοποιήσιμος διά μέρους του στρατού, ώστε διά του υπολειπομένου μέρους να επιδιωχθή η εκκαθάρισις του εσωτερικού της χώρας, η οποία υπό τας συνθήκας αυτάς θα είναι επίσης δυσχερής.

Η ήδη δύναμις του στρατού επιτρέπει, ως επανειλημμένως εξετέθη, την ενέργειαν διαδοχικών επιχειρήσεων διά κινητοποιήσεως μιας ομάδος κρούσεως από της μιας εις την ετέραν ζώνην της Χώρας, με τα μεγάλα μειονεκτήματα, τα οποία παρουσιάζει, μία τοιαύτη κατ' ανάγκην εφαρμοζομένη τακτική.

Και τα σπουδαιότερα των μειονεκτημάτων είναι:

- Η κόπωσις των τμημάτων, κινουμένων εκ του ενός εις το έτερον άκρον της Χώρας (εκ ΡΟΥΜΕΛΗΣ εις ΓΡΑΜΜΟΝ και εκ του ΓΡΑΜΜΟΥ εις ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΝ κ.λ.π.).
- Η διαφυγή των συμμοριτών εκ της ζώνης των επιχειρήσεων εις άλλην τοιαύτην, κενήν στρατού, ή και εις τα όμορα κράτη, εάν η ζώνη των επιχειρήσεων είναι παρά

την μεθόριον (ΜΟΥΡΓΚΑΝΑ - ΓΡΑΜΜΟΣ - ΒΙΤΣΙ - ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ - ΤΖΕΝΑ - ΜΠΕΛΕΣ - ΠΑΠΑΔΕΣ κ.λ.π.).

- Η παροχή ευχερείας εις τον συμμοριτισμόν να ενεργήση αντιπερισπασμούς επιδρώντας επί του ηθικού του πληθυσμού (προσβολαί ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ - ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ - ΠΡΟΣΩΤΣΙΑΝΗΣ κατά την επιχείρησιν ΓΡΑΜΜΟΥ κ.λ.π.).

Πάσα μείωσις της δυνάμεως του στρατού, κατά συνέπειαν, θα περιορίση εις μέγιστον βαθμόν τας ανωτέρω περιωρισμένας δυνατότητάς του από απόψεως δυνάμεως με επακόλουθα δυσμενή, διότι ελάττωσις επιθετικών δυνατοτήτων σημαίνει παροχήν πρωτοβουλίας εις το έργον των συμμοριτών και επομένως δυσμενή εκτροπήν της όλης στρατιωτικής καταστάσεως.

5. Αλλ' η επάρκεια των δυνάμεων του στρατού θα πρέπει να εξετασθή και από απόψεως μέσων.

Είναι γνωσταί αι προσπάθειαι του ΓΕΣ διά την αύξησιν των μέσων υποστηρίξεως του στρατού, ιδία εις πολυβόλα, όλμους, ορειβατ. και βαρέα πυροβόλα.

Χωρίς να έχωμεν φθάση εις το επιθυμητόν σημείον, δυνάμεθα να δεχθώμεν, ότι τα αντιστοιχούντα εις την ήδη δύναμιν του στρατού μέσα υποστηρίξεως ικανοποιούν τας στοιχειώδεις ανάγκας του.

Εκείνο όμως, το οποίον, ου μόνον είναι ανεπαρκέστατον, αλλά και καθημερινώς βαίνει μειούμενον, είναι η ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ.

Είναι γνωστόν πόσον το έργον του στρατού είναι αναποσπάστως συνδεδεμένον με την υπό της Αεροπορίας παρεχομένην συνδρομήν και ευνόητον πόσον θα μειωθούν αι ανωτέρω εκτεθείσαι περιωρισμέναι δυνατότητές του, με την καθημερινώς σημειούμενην μείωσιν της δυνάμεως της Αεροπορίας, κατόπιν μη παροχής ανταλλακτικών διά την επισκευήν των φθειρομένων σκαφών και της μη αντικαταστάσεως του καταστρεφομένου υλικού.

Συνεπώς, αν όχι βελτίωσις της δυνάμεως της Αεροπορίας δι' ενισχύσεώς της διά βομβαρδιστικής τοιαύτης, τουλάχιστον, διατήρησις της στάθμης της μαχητικής της αξίας του παρελθόντος Απριλίου ήτο επιβεβλημένη, διά να γίνη δεκτόν, ότι, ο στρατός ξηράς ανεπαρκής, ως είναι, έχει, τουλάχιστον, τα στοιχειώδη μέσα εις αεροπορ. υποστήριξιν και λοιπάς αεροπορικάς ανάγκας.

6. <u>Συμπεράσματα επί της επαρκείας του στρατού</u>

(α) Η ήδη δύναμις του στρατού είναι ανεπαρκής διά την τελικήν επιβολήν της τάξεως εντός ανεκτού ορίου χρόνου και εκρίζωσιν του συμμοριτισμού, καθόσον, κλείσιμον των συνόρων, στρατιωτικώς, δεν είναι πραγματοποιήσιμον.

(β) Η εις μέσα υποστηρίξεως του ήδη στρατού από αεροπορικής πλευράς δεν είναι ικανοποιητική, καθημερινώς δε βαίνει μειουμένη εις βαθμόν επικίνδυνον.

(γ) Η μελετωμένη περικοπή της σημερινής δυνάμεως του στρατού από 197.000 εις 182.000 (132 τακτικός στρατός - 50.000 Εθνοφρουρά) θα μειώση τας ήδη περιωρισμένας δυνατότητάς του κατά το 1/5 εις αριθμόν Ταγμάτων (διότι περικοπή μόνον εις Πεζικόν είναι δυνατή και όχι εις άλλα όπλα και υπηρεσίας) και θα παράσχη μεγαλυτέρας ευχερείας αναπτύξεως της πρωτοβουλίας εκ μέρους του συμμοριτισμού.

7. Θα εξετάσωμεν ήδη την μαχητικήν αξίαν του στρατού από απόψεως εκπαιδεύσεως και ηθικού.

Είναι γνωστός ο τρόπος συγκροτήσεως του στρατού. Επίσης δεν είναι άγνωστος η εσπευσμένη και επί κακών βάσεων συγκρότησις της Εθνοφρουράς. Κατά συνέπειαν το επίπεδον εκπαιδεύσεως του στρατού δεν ευρίσκεται εις το επιθυμητόν σημείον.

Οι οπλίται υφίστανται μίαν μικράς διαρκείας εκπαίδευσιν εις τα Κέντρα Βασικής Εκπαιδεύσεως και εκείθεν εισέρχοναι αποτόμως εις την μάχην.

Οι Αξιωματικοί κατά το πλείστον δεν δύνανται να βελτιώσωσι την εκπαίδευσιν των εις τας επί τούτω Σχολάς, καθόσον η λειτουργία αυτών, παρ' όλας τας προσπαθείας, καθίσταται ανέφικτος, λόγω των αναγκών επιχειρήσεων.

Η ανώμαλος, άλλως τε περίοδος από του 1940 μέχρι σήμερον, δεν επέτρεψε την φυσικήν εξέλιξιν των στελεχών και την επαγγελματικήν κατάρτισιν τούτων.

Εν συμπερασμάτι ο βαθμός εκπαιδεύσεως του στρατεύματος δεν είναι ικανοποιητικός και επιδρά επί της μαχητικής του αξίας.

Εξ' άλλου αι εκ των επιχειρήσεων αρκετά σοβαραί απώλειαι στελεχών και ανδρών στερούν τας μονάδας των πλέον εκπαιδευμένων και μαχητικών στοιχείων.

Το βασικόν θεμέλιον, αφ' ετέρου, της μαχητικής αξίας του στρατεύματος είναι ΤΟ ΗΘΙΚΟΝ ΤΟΥΤΟΥ.

Είναι αναντίρρητον, ότι ο στρατός ΠΙΣΤΕΥΕΙ ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΓΩΝΑ, ΤΟΝ ΟΠΟΙΟΝ ΔΙΕΞΑΓΕΙ.

Είναι επίσης αναντίρρητον, ότι το στράτευμα υφίσταται ΚΟΠΩΣΙΝ ΦΥΣΙΚΗΝ, εξ αιτίας του εντόνου σωματικού έργου, εις ό υποβάλλεται, λόγω των διαδοχικών εκκαθαρ. Επιχειρήσεων και ΚΟΠΩΣΙΝ ΨΥΧΙΚΗΝ, λόγω της παρατάσεως του αγώνος, εις τον οποίον βλέπει μεγάλην παράτασιν.

Και έχει ληφθή μέριμνα, όπως οι έφεδροι, μετά παραμονήν ενός χρονικού διαστήματος υπό τα όπλα, απολύωνται, αλλά διά τα στελέχη, τα οποία είναι πάντοτε τα ίδια, ουδέν μέτρον ανακουφίσεως έχει ληφθή.

Αντιθέτως και από υλικής ικανοποιήσεως ευρίσκονται εις κατωτέραν μοίραν άλλων λειτουργιών του Κράτους, ενώ, ως είναι γνωστόν, ουδεμία σύγκρισις του έργου των δύναται να γίνη προς εκείνο των επαρκώς ικανοποιουμένων.

Το δυναμικόν του στρατού είναι τα στελέχη και, εφ' όσον η όλη ύπαρξις του Έθνους στηρίζεται, υπέρποτε άλλοτε σήμερον, εις τον στρατόν, θα πρέπει να δοθή η δέουσα σημασία εις το λεπτόν τούτο σημείον.

Είναι γνωστά τα υπό λύσιν προβλήματα των στελεχών και δεν θεωρούμεν σκόπιμον να ασχοληθώμεν με ταύτα.

Ώστε δυνάμεθα να συνοψίσωμεν:

(α) Ότι το ΗΘΙΚΟΝ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ ΣΥΓΚΡΑΤΕΙΤΑΙ ΣΗΜΕΡΟΝ, αλλά, λόγω της κοπώσεως, ιδία των στελεχών και των εκ της παρατάσεως του αγώνος απωλειών των μαχητικών στοιχείων στελεχών και ανδρών, ΒΑΙΝΕΙ ΜΕΙΟΥΜΕΝΟΝ ΜΕ ΚΙΝΔΥΝΟΝ ΠΤΩΣΕΩΣ.

(β) Ότι η όλη μαχητική αξία του στρατού διά τους άνω αναφερομένους λόγους έχει μειωθή και εφ' όσον παρατείνεται ο αγών, θα βαίνει ΜΕΙΟΥΜΕΝΗ.

II. <u>ΑΝΑΓΚΑΙ ΔΙΑ ΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ ΜΕΛΛΟΝ</u>

8. Εδόθη εικών των δυνατοτήτων του στρατού μας.

Εις την από 9-9-48 υποβληθείσαν υπό του ΓΕΣ έκθεσιν ετονίσθησαν τα αποπτελέσματα του ΓΡΑΜΜΟΥ και ιδιαιτέρως επεσημάνθη η ανάγκη της αξιοποιήσεως των αποτελεσμάτων τούτων.

(α) δι' ηθικής αναγνωρίσεως του αγώνος της Ελλάδος και επισήμου διαπιστώσεως ότι πρόκειται περί εξωτερικής επιβουλής - <u>στοιχείον απαραίτητον δι' αποτελεσματικήν συνέχισιν και αύξησιν της βοηθείας</u>.

(β) <u>δια θετικών μέτρων παρεμποδίσεως βοηθείας υπό των γειτόνων κρατών.</u>

Η αξιοποίησις αύτη είναι αναγκαία και από απόψεως ΤΟΝΩΣΕΩΣ ΗΘΙΚΟΥ ΛΑΟΥ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΟΥ, διότι μόνον η αξιοποίησις αύτη θα είναι το καταφανές αποτέλεσμα των θυσιών του ΓΡΑΜΜΟΥ, καθόσον τα στρατιωτικά αποτελέσματα κινδυνεύουν να εξανεμισθούν προ της συνεχιζομένης δράσεως των συμμοριτών. Πράγματι θα είναι λίαν παρακεκινδυνευμένον ο στρατός να κατέχη έν απρόσιτον έρεισμα - να κλείη δηλαδή ένα μόνον φεγγίτη - όταν όλαι αι θύραι της οικίας είναι ανοικταί και οι λησταί εισέρχονται εις τα εσωτερικά της όπου ανενόχλητοι, καταστρέφουν και πυρπολούν.

Με άλλους λόγους η μάχη και αι θυσίαι του ΓΡΑΜΜΟΥ θα πρέπει να νοηθούν, ουχί ως στρατιωτική ανάγκη διατηρήσεως μιας εδαφικής γωνίας, αφού δεν είναι δυνατόν το

κλείσιμον των συνόρων και η εξ όλης της παραμεθορίου ζώνης εκδίωξις του συμμοριτισμού, αλλ' ως πολιτικόν όπλον διά τον περαιτέρω χειρισμόν του εθνικού μας ζητήματος.

9. Η στρατιωτική κατάστασις μετά τον ΓΡΑΜΜΟΝ ήδη διαγράφεται ως εξής:

(α) Επιχείρησις ΒΙΤΣΙ όπου σοβαρά δύναμις των συμμοριτών (5.500 περίπου) συνεκεντρώθη. Αύτη ανελήφθη υπό του Β΄ΣΣ από 30 Αυγούστου.

Κατά την επιχείρησιν ταύτην, μολονότι αρχικώς εσημειώθησαν ικανοποιητικαί ενδείξεις, παρουσιάσθησαν από 9-9-48 τα πρώτα σοβαρά δείγματα της μειώσεως της μαχητικής αξίας του στρατού διά τους ανωτέρω αναφερομένους λόγους και εσημειώθησαν συμπτύξεις Μονάδων και απώλεια σοβαρού πολεμικού υλικού - γεγονότα μονοπλεύρως εξεταζόμενα δηλαδή μη δικαιολογούμενα λόγω της υπεροχής των Μονάδων μας έναντι των συμμοριτών από απόψεως δυνάμεως και μέσων.

Η Διοίκησις του Στρατού, ευρεθείσα επί τόπου, διέταξε την λήψιν συντόνων και σκληρών μέτρων διά την αποκατάστασιν της καταστάσεως, την ενίσχυσιν του Β΄ΣΣ διά μιας Μεραρχίας και την αναστολήν της επιθετικής προσπαθείας, μέχρις αφίξεως των νέων ενισχύσεων. Επί πλέον ανέθεσεν εις τον Γενικόν Επιθεωρητήν του Στρατού να ενεργήση εμπεριστατωμένην εξέτασιν επί των βαθυτέρων αιτίων των εν λόγω γεγονότων.

(β) Επιχείρησις ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ, όπου σοβαρά αμυντικά κρησφύγετα των συμμοριτών ανερχομένων εις 1500 περίπου.

Αύτη αναληφθείσα διά προπαρασκευαστικής τοιαύτης από 1 Σεπτεμβρίου εις ΠΩΓΩΝΙ και ΚΑΣΣΙΔΙΑΡΗΝ, ευρίσκεται ήδη εν εξελίξει με πιθανότητας επιτυχούς εκβάσεως, λόγω του ότι τα τμήματα, άτινα την ανέλαβον (VVVI Μεραρχία) δεν είναι πολύ κουρασμένα.

(γ) Εις την ΘΕΣΣΑΛΙΑΝ ενετάθη η συμμοριακή δράσις και αι εκεί δυνάμεις (77 Ταξιαρχία, Εθνοφρουρά) δεν είναι επαρκείς να αντιμετωπίσουν την κατάστασιν ώστε να την βελτιώσουν αποτελεσματικώς. Ούτω το έν μετά το άλλο προσβάλλονται τα αστικά κέντρα, αι ζημίαι είναι σοβαραί και η επί του ηθικού του πληθυσμού επίδρασις είναι σοβαρά.

(δ) Εις ΡΟΥΜΕΛΗΝ, χωρίς να είναι η κατάστασις τελείως ικανοποιητική, δεν είναι ανησυχαστική, μολονότι εσημειώθησαν σοβαραί συμμοριακαί συγκεντρώσεις εις ΟΙΤΗΝ και εις ΑΓΡΑΦΑ.

(ε) Εις ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΝ η κατάστασις είναι γνωστή. Αι αναγκαιούσαι διά την ανάληψιν επιχειρήσεων δυνάμεις υπολογίζονται, εκτός των ήδη υπαρχουσών εκεί, εις δύο, τουλάχιστον, Μεραρχίας.

(στ) Εις την ΚΕΝΤΡ. ΑΝΑΤ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΝ και ΘΡΑΚΗΝ απαιτείται ενίσχυσις των δυνάμεων δι' αποδόσεως τουλάχιστον εκ της εκ του Σώματος τούτου αποσυρθείσης δι' επιχειρήσεις ΡΟΥΜΕΛΗΣ και ΓΡΑΜΜΟΥ μιας Μεραρχίας.

III. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ - ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

10. Προ των τεραστίων τούτων αναγκών και εκείνης της διατηρήσεως της κατοχής των εκκαθαρισθεισών περιοχών -ήτις διατήρησις απαιτεί σοβαράς δυνάμεις- η διοίκησις του στρατού είναι υποχρεωμένη να λάβη αποφάσεις, ποίας δηλαδή των αναγκών τούτων θα θεωρήση ως πρωτευούσας και ποίας ως δευτερευούσας, εν όψει των άνω εκτεθεισών δυνατοτήτων του στρατού.

Διά την λήψιν των αποφάσεων τούτων έχει ανάγκην των οδηγιών και κατευθύνσεων των προϊσταμένων της και συγκεκριμμένως επί των κάτωθι:

(α) Αν θα εξακολουθήση την επιχείρησιν ΒΙΤΣΙ, ήτις θα απαιτήση σοβαράς θυσίας και φθοράν και ήτις θα επιβραδύνη πολύ την διάθεσιν δυνάμεων διά το εσωτερικόν (ΘΕΣΣΑΛΙΑΝ και ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΝ).

(β) Αν θα εξακολουθήση την διατήρησιν κατοχής ολοκλήρου του ΓΡΑΜΜΟΥ, ήτις ήδη απαιτεί δύο Μεραρχίας. Τούτο σημαίνει μη επαρκή αντιμετώπισιν καταστάσεως ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ και μη εξοικονόμησιν αναγκαίων δυνάμεων διά την ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΝ.

(γ) Αν θα αποστείλη δυνάμεις δι' εκκαθάρισιν της ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ. Τούτο εξυπονοεί διακοπήν επιθετικής επιχειρήσεως ΒΙΤΣΙ και εγκατάλειψιν των ακατοικήτων και δυσπροσίτων περιοχών του κυρίως ΓΡΑΜΜΟΥ.

11. Η Κυβέρνησις έχει όλα τα στοιχεία, ίνα αποφασίση επί των άνω ζητημάτων, άτινα απασχολούν την στρατιωτικήν ηγεσίαν και να λάβη υπ' όψιν:

(α) Την ανάγκην διατηρήσεως οπωσδήποτε της ήδη δυνάμεως του στρατού, χωρίς να γίνη η μελετωμένη περικοπή 15000 από 20 Οκτωβρίου ήτις θα μειώση τα Τάγματα κατά το 1/5.

Δεν θίγομεν το ζήτημα της αναγκαίας αριθμητικής αυξήσεως, διότι δεν γνωρίζομεν αν υπάρχουν πιθανότητες τινες ευνοούσαι ταύτην. Εν καταφατική περιπτώσει δέον να έχωμεν οδηγίας ίνα μελετήσωμεν το ζήτημα.

Οπωσδήποτε όμως δύναται η ήδη δύναμις του στρατού να βελτιωθή δι' αυξήσεως των μαχητών εις τα τμήματα και ενισχύσεως των θωρακισμένων μονάδων και λοιπών μέσων υποστηρίξεως.

(β) Την επιζήτησιν μέτρων θετικών αυξήσεως της μαχητικής αξίας του στρατού, διά της εγκρίσεως εκγυμνάσεως εν συνεχεία νεοσυλλέκτων προς ανανέωσιν των οπλιτών και διά της υλικής και ηθικής εξυψώσεως των στελεχών.

(γ) Την ανάγκην ενισχύσεως της αεροπορίας διά βομβαρδιστικής τοιαύτης και αναπληρώσεως των ελλείψεών της εις πτητικόν υλικόν και λοιπά αναγκαία εις αυτήν μέσα.

(δ) Το ότι πάσα πολεμική περιπέτεια δεν είναι δυνατόν να παρατείνεται επ' άπειρον, καθόσον το στράτευμα είναι λεπτός και ευπαθής οργανισμός υποκείμενος εις φθοράν και η δυναμικότης του δεν είναι δυνατόν να διατηρήται συνεχως τεταμένη.

(ε) Το ότι ο στρατός είναι όργανον εις χείρας της Κυβερνήσεως εις την οποίαν παρέχει τον αναγκαίον χρόνον διά να προπαρασκευάζη και επιτυγχάνη τας δεούσας λύσεις, αλλ' ότι ο χρόνος ούτος δεν είναι απεριόριστος και ήδη έχει καταναλωθή σημαντικόν μέρος τούτου.

(στ) Το ότι αι ένοπλοι δυνάμεις εκτελέσασαι μέχρι σήμερον εν μέσω μυρίων δυσχερειών το έργον των, αναμένουν να αξιοποιηθούν αι θυσίαι των επωφελώς διά το Έθνος και αν δεν δοθή πλήρης τερματισμός, τουλάχιστον να επιτευχθή ουσιώδης και πραγματική συμβολή εις το έργον των.

12. Παρακαλώ, όπως αι αποφάσεις της Κυβερνήσεως και αι κατευθύνσεις της επί των διά της παρούσης θιγομένων ζητημάτων, κοινοποιηθώσιν ημίν το ταχύτερον.

Τ.Υ.
Αντιστράτηγος ΓΙΑΤΖΗΣ Δ.
Αρχηγός ΓΕΣ - Διοικητής Στρατού

74

Α΄ΣΣ
ΓΡΑΦΕΙΟΝ Α1

ΕΚΘΕΣΙΣ

ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΠΩΓΩΝΙΟΥ-ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ

Από 30 Αυγούστου με 19 Σεπτεμβρίου 1948

Α΄ΣΣ
ΓΡΑΦΕΙΟΝ / Α1

ΕΚΘΕΣΙΣ

ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΠΩΓΩΝΙΟΥ-ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ

Από 30 Αυγούστου με 19 Σ/βρίου 1948

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

(α) Μετά την κατάληψιν ΚΛΕΦΤΗ-ΣΜΟΛΙΚΑ (1-2 Αυγούστου) υπό της VIII Μεραρχίας και εν συνεχεία κατάληψιν υπό της IX Μεραρχίας του ορεινού όγκου ΚΑΜΕΝΙΚ-ΓΚΟΛΙΟ-ΣΤΕΝΟ-ΠΥΡΣΟΓΙΑΝΝΗ μέχρι ΒΟΥΡΜΕ ΠΙΑΝΙΤΙΚΟΥ Ποτ. (3-6 Αυγούστου) και την κατάληψιν υπό του Β΄ΣΣ της περιοχής ΤΑΜΠΟΥΡΙ-ΓΥΦΤΙΣΣΑ, η υπόθεσις ΓΡΑΜΜΟΥ ήρχισε να κρίνεται ευνοϊκώς διά τας Εθνικάς δυνάμεις.

(β) Το ΣΣ εκ παραλλήλου προς την κυρίαν προσπάθειαν του με IX και Χ Μεραρχίας, διά την ολοκλήρωσιν της κυρίας κορυφογραμμής ΓΡΑΜΜΟΥ, και ίνα μη απωλέση χρόνον διέταξε την VIII Μεραρχίαν, απηλλαγμένην πλέον των κατά ΓΡΑΜΜΟΥ ενεργειών, όπως εκκαθαρίση προκαταρτικώς τας περιοχάς ΣΟΥΛΙΟΥ-ΚΑΣΙΔΙΑΡΗ-ΠΩΓΩΝΙΟΥ και εν συνεχεία προπαρασκευάση δραστηρίως τας κατά ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ κυρίας επιχειρήσεις.

(γ) Διά την μελέτην των επιχειρήσεων ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ εδόθησαν εις τον Δ/την της VIII Μεραρχίας αι κάτωθι ενδείξεις:

- Δυνάμεις: Εκτός των τριών Ταξιαρχιών της των εννέα (9) Ταγ/των Εθνοφρουράς και της 102 Μοίρας Πεδ. Πυρ/κού θα της διετίθεντο εισέτι μία Ταξιαρχία της Χ Μεραρχίας, δύο Μοίραι Πεδινού Πυρ/κού 105 Συν/τος Πυρ/κού και μία Μοίρα Ορειβατικού τοιούτου της IX Μεραρχίας (μείον Πεδ. Πυρ/χία) και μία Μοίρα Μέσου Πυρ/κού του Σώματος.
- Το σύνολον της εις το ΣΣ υπαρχούσης αεροπορίας.
- Επί πλέον των άνω η IX Μεραρχία, μετά την προκαταρτικήν εκκαθάρισιν ΠΩΓΩΝΙΟΥ υπό VIII Μερ/χίας, θα ανελάμβανε την ζώνην ευθύνης Βορείου ΠΩΓΩΝΙΟΥ από αμαξιτής ΚΑΛΠΑΚΙ-ΚΑΚΑΒΙΑ και βορείως, ίνα ολόκληρος η VIII Μερ/χία χρησιμοποιηθή κατά ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ .

- Χρόνος: Υπολογισθέντος ότι η εκκαθάρισις ολόκληρου του ΓΡΑΜΜΟΥ θα πραγματοποιήτο μέχρι 25 Αυγούστου περίπου, καθωρίσθη ως πιθανός χρόνος ενάρξεως επιχειρήσεων προκαταρτικής εκκαθαρίσεως ΠΩΓΩΝΙΟΥ το τέλος Αυγούστου.
- Διά τας επιχειρήσεις ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ το πρώτον 10ήμερον Σ/βρίου.

(δ) Βάσει των άνω διετάχθη ο Δ/τής της VIII Μεραρχίας όπως καταρτήσει το σχέδιον ενεργείας του και υποβάλη τούτο προς μελέτην εις το ΣΣ.

Η VIII Μεραρχία ήρξατο προπαρασκευασμένη διά τας διαταχθείσας επιχειρήσεις.

Ταυτοχρόνως από 14 Αυγούστου ήρχισε τας προκαταρτικάς επιχειρήσεις ΣΟΥΛΙΟΥ διά τμημάτων 71 Ταξιαρχίας (613 Ταγ/τος) και τοιούτων 628 και 625, 74 και 76 Ταξιαρχιών.

Η συμμοριακή Ταξιαρχία Πετρίτη, προς ανακούφισιν των εν τω ΓΡΑΜΜΩ πιεζομένων ισχυρώς συμμοριακών δυνάμεων ανέπτυξε σοβαράν δραστηριότηταν εις περιοχήν ΣΟΥΛΙΟΥ προς τον σκοπόν όπως απασχολήση υμετέρας δυνάμεις.

Αι κατά Πετρίτη εν ΣΟΥΛΙΩ επιχειρήσεις εσυνεχίσθησαν μέχρι 2 Σ/βρίου με σοβαράς εκατέρωθεν απωλείας οπότε η συνεχής δίωξις και αι σοβαραί απώλειαι ηνάγκασαν τους συμμορίτας να εγκαταλείψουν το ΣΟΥΛΙ και διαπεραιωθέντες βορείως ΚΑΛΑΜΑ εισήλθον εντός των οχυρωμένης τοποθεσίας ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ.

Η ανωτέρω ενέργεια των συμμοριτών διηυκόλυνε κατά πολύ την μετέπειτα εξέλιξιν των επιχειρήσεων του Σώματος.

ΠΡΟΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΥΠΟ ΤΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ

(α) Την 23 Αυγούστου έληξαν ουσιαστικώς αι κατά ΓΡΑΜΜΟΥ επιχειρήσεις και το ΣΣ ρυθμίσας την επί ΓΡΑΜΜΟΥ νέαν διάταξιν των Μονάδων του μετακίνησε το τακτικόν του Στρατηγείον την 26 Αυγούστου από ΚΟΝΙΤΣΗΣ εις ΙΩΑΝΝΙΝΑ διά την προπαρασκευήν και διεύθυνση εκείθεν των επιχειρήσεων ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ.

(β) Την 1000 ώραν 27 Αυγούστου, κατόπιν διαταγής του Δ/ντού του Σώματος επραγματοποιήθη εις το Στρατηγείον της VIII Μεραρχίας σύσκεψις προς ανάπτυξιν υπό του Μεράρχου του καταρτισθέντος υπ’ αυτού Σχεδίου ενεργείας κατά ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ.

- Κατά την σύσκεψιν παρέστησαν:
- Ο Δ/ντής του Σώματος μετά του Επιτελάρχου και του Αρχηγού Α’ Κλάδου.
- Οι Συντ/ρχαι Σύνδεσμοι του Σώματος ΠΕΤΙΚΟΡ Αμερικάνος ΚΡΟΥΚ ΄Αγγλος.
- Ο Διοικητής της VIII Μεραρχίας μετά του Επιτελείου του.

(γ) Εκτίμησις καταστάσεως:

Η ανάλυσις του εδάφους γενομένη επί ειδικού προπλάσματος παρουσίαζε τρεις κυρίας κατευθύνσεις ενεργείας.

(ι) ΠΛΟΚΙΣΤΑ-ΒΕΡΤΟΠ-ΣΤΟΥΓΚΑΡΑ, κατά μήκος των Αλβανικών συνόρων.

(ιι) ΣΑΡΑΚΛΙΜΑΝΙ-ΣΤΑΛΟΣ-ΣΚΗΤΑΡΙ-ΜΟΥΡΓΚΑΝΑ (υψ. 1806)

(ιιι) ΚΑΣΤΑΝΙΑΝΗ-ΜΕΣΟΒΟΥΝΙ-ΜΟΥΡΓΚΑΝΑ (υψ. 1806) κατά μήκος τωνΑλβανικών συνόρων.

(ιυ) ΄Απασαι αι ανωτέρω κατευθύνσεις παρουσιάζουν εξαιρετικάς εδαφικάς δυσκολίας και είναι ισχυρώτατα οργανωμέναι. Γενικώς το σύνολον του εδάφους της ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ, βραχώδες, γυμνόν και απότομον, με ισχυρώτατας οργανώσεις, άνω των 2000 πολυβολείων ανθεκτικωτάτων εις ελαφρόν Πυρ/κόν και με ασφαλή νώτα προς ΑΛΒΑΝΙΑΝ, παρουσιάζεται εξαιρετικώς δύσκολον δι’ επιχειρήσεις.

Η οργάνωσις του εδάφους πολύ ισχυρωτέρα της τοιαύτης του ΓΡΑΜΜΟΥ.

Εχθρός:

(ι) Αρχηγείον ΗΠΕΙΡΟΥ: Αμέσως βορείως ΤΣΑΜΑΝΤΑ.
Επιτελείον Λόχος Σαμποτέρ, Σχολή Υπαξιωματικών,
Επιμελητεία. Συνολικής δυνάμεως................ 610

(ιι) Τάγμα Παπαδημητρίου
Περιοχήν ΚΑΣΤΑΝΙΑΝΗΣ. Φυλάκιον ΛΕΛΟΥΔΑ, ΑΓΙΑ ΜΑΡΙΝΑ-ΜΕΣΟΒΟΥΝΙ

Συνολικής δύναμις.................. 280

(ιιι) Τάγμα Φωκά
Περιοχήν ΣΚΗΤΑΡΙΟ-ΣΤΑΛΟΣ-ΚΑΣΤΡΙ Προφ. ΗΛΙΑΣ (Ρ.6664)

Συνολική δύναμις.................... 250

(ιυ) Τάγμα Σκεύη
Περιοχήν ΤΣΑΜΑΝΤΑ-ΤΑΒΕΡΑ-ΒΕΡΤΟΠ-ΒΑΒΟΥΡΙ
Συνολική δύναμις................... 265

(υ) Τάγμα Λεπενιώτη
Περιοχήν ΛΕΙΑ Δυνάμεως............................ 220

(υι) Ταξιαρχία Πετρίτη εκ ΣΟΥΛΙΟΥ
Εφεδρεία Αρχηγείου ΗΠΕΙΡΟΥ περιοχήν ΤΣΑΜΑΝΤΑ με λόχον ΒΕΡΤΟΠ και Λόχον ΜΟΥΡΓΚΑΝΑ (υψ. 1806)
Συνολική δύναμις................ 325

Γενικόν σύνολον.................. 1950

Οργανώσεις: ΄Ανω των 2000 πολυβολείων κατά το πλείστον επιφανειακών, λόγω του βραχώδους του εδάφους αλλά ισχυρωτάτων. Ολμοβολεία εσκαμμένα εις βάθος 1,5 μέτρα και παραπλεύρως σκέπαστρον δι' άνδρας και Πυρ/κά.

Θέσεις αναμονής ανδρών όπισθεν κορυφών και αντερεισμάτων εντός του εδάφους και με ισχυρά σκέπαστρα.

Αποθήκαι Πυρομαχικών εντός οπών βράχων και επί αντικλιτύων, ασφαλέστατα εκ του Πυρ/κού και όλμων.

Την ανωτέρω ισχυράν οργάνωσιν εκάλυπτον συρματοπλέγματα και ναρκοπέδια τα δε λίαν εκτεταμένα πεδία βολής καθίστων την τοποθεσίαν απόρθητον.

Ηθικόν Συμμοριτών:

Λόγω της ισχύος της τοποθεσίας του γεγονότος ότι απέκρυπτον εις τα κατώτερα στελέχη και τους συμμορίτας την απώλειαν του ΓΡΑΜΜΟΥ, και διότι προσπάθειαι των ημετέρων περί τα τέλη του έτους 1947 και αρχάς 1948 όπως καταλάβωσι την ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΝ, απέτυχον παταγωδώς μετά σοβαροτάτων απωλειών, το ηθικόν των ήτο λίαν υψηλόν και επίστευον απολύτως, όπως διεκήρυττον άλλωστε, ότι η τοποθεσία των ήτο απόρθητος.

Φίλιαι Δυνάμεις
- VIII Μεραρχία 74, 75, 76 Ταξιαρχίαι
- 4 Τάγμα Εθνοφρουράς (17,65,66,85).
- 35 Ταξιαρχία (561,562 Ταγ/τα)
- 530 και 540 Λόχοι Πολυβόλων
- 105 Συν/μα Πεδ. Πυρ/κού (μείον Πυρ/χία) Πυρ/λα 12
- 102 Μοίρα Πεδ. Πυρ/κού -//- 8
- 141 Μοίρα Ορειβ. Πυρ/κού -//- 6
- 152 Μ. Μέσου Πυρ/κού -//- 6

Σύνολον Πυρ/λων 32

΄Ιλη αρμάτων (άρματα 8)
714 Λόχος Μηχανικού

Αεροπορία
Αναγνωρίσεως Χάρβατ 3
Μάχης Σπίτ-φαίρ 16
Ντακότα βομβαρδισμού 3

Ηθικόν: Λόγω των επιτυχιών ΓΡΑΜΜΟΥ το ηθικόν λίαν καλόν. Τάγματα τινά όμως της VIII Μερ/χίας, λόγω προηγουμένων (αρχάς 1948) ατυχών επιχειρήσεων κατά ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ και σοβαρών κατά ταύτας απωλειών ησθάνοντο σχετικόν δέος, επί τη προόψει των επιχειρήσεων κατά ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ:

(δ) Απόφασις Δ/τού Μεραρχίας

(ι) Μετά την εκτίμησιν της καταστάσεως ο Δ/τής της Μερ/χίας εξέθεσε το σχέδιον ενεργείας του κατά το οποίον η κυρία προσπάθεια της Μεραρχίας εφέρετο επί της κατευθύνσεως ΣΑΡΑΚΛΙΜΑΝΙ-ΣΤΑΛΟΣ-ΣΚΗΤΑΡΙ- υψ. 1806 με δευτερευούσας παραπληνητικάς ενεργείας επί των κατευθύνσεων:

ΠΛΟΚΙΣΤΑ - ΒΕΡΤΟΠ - ΣΤΟΥΓΚΑΡΑ - ΚΑΣΤΑΝΙΑΝΗ -ΑΓΙΑ ΜΑΡΙΝΑ - ΣΚΗΤΑΡΙ.

Η απόφασις αύτη υπεβλήθη και εγγράφως εις το ΣΣ.

(ιι) Το ΣΣ μελετήσαν το εν τη αιθούση πρόπλασμα επί του οποίου εφαίνοντο πολύ καλώς έδαφος, εχθρικαί δυνάμεις και οργανώσεις διεφώνησε ριζικώς προς την γνώμην της Μεραρχίας και καθώρισε ως κυρίαν προσπάθειαν ταύτης την κατεύθυνσιν ΚΑΣΤΑΝΙΑΝΗ-ΜΕΣΟΒΟΥΝΙ υψ. 1806, κατά μήκος των συνόρων διά του κάτωθι λόγους:

Η καθωρισθείσα υπό της Μεραρχίας κατεύθυνσις παρουσίαζε το μεγαλύτερον βάθος εξ όλων των άλλων κατευθύνσεων, τας μεγαλυτέρας συμμοριακάς δυνάμεις και οργανώσεις και παρείχε εις τον εχθρόν διαδοχικάς γραμμάς αμύνης (ΣΤΑΛΟΣ, ΚΑΣΤΡΙ, ΤΣΕΡΟΒΙΤΣΙ, ΣΚΗΤΑΡΙ ανώνυμον 2 χιλ. ανατολικώς υψ. 1806, υψ. 1806).

Εκάστη των επτά τούτων τοποθεσιών ήτο ισχυρώτατα οργανωμένη και προ παντός καταλαμβανομένη δεν επηρέαζε τας επομένας, και συνεπώς εχρειάζετο συνεχής κατά μέτωπον αγών προς διαδοχικήν διάσπασιν των με σοβαρωτάτας απωλείας.

Επί πλέον η κατεύθυνσις αύτη επλαγιοβάλλετο από περιοχήν ΛΕΙΑ-ΚΑΣΤΡΟ ΠΟΛΗΣ από Δυσμών και ΚΟΙΜΗΣΙΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ-ΚΟΚΚΙΝΟΧΩΜΑ (Ρ.6767) από Ανατολών.

Το έδαφος λίαν απότομον ακάλυπτον και πετρώδες.

Γενικώς δεν παρείχε κατά την γνώμην του Σώματος ελπίδας επιτυχίας και προς παντός ταχείαν λύσιν της υποθέσεως ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ, ήτις επιβάλλετο και λόγω της διαμορφουμένης εις ΒΙΤΣΙ καταστάσεως, όπου ενδείξεις μετακινήσεως προς τα εκεί της Χ Μερ/χίας, είχε το ΣΣ, και λόγω της κοπώσεως και του σχετικώς μειωμένου ηθικού των τμημάτων της VIII Μεραρχίας, άτινα δεν επέτρεπον χρονίζοντας αγώνας και σοβαράς απωλείας των τμημάτων της άνευ σοβαρών συνεπειών. Αντιθέτως η προκριθείσα υπό του ΣΣ κατεύθυνσις ΚΑΣΤΑΝΙΑΝΗ-Φυλάκιον ΛΕΛΟΥΔΑ-ΜΕΣΟΒΟΥΝΙ-υψ. 1806 (ΜΟΥΡΓΚΑΝΑ) παρείχε τα κάτωθι πλεονεκτήματα.

Αι προς την κατεύθυνσιν ταύτην εχθρικαί δυνάμεις ήσαν αι ολιγώτεραι.

Αι εχθρικαί οργανώσεις λόγω των συνόρων περιορίζοντο μόνον επί των ανατολικών κρασπέδων της ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ (Φυλάκιον ΛΕΛΟΥΔΑ-ΑΓ.ΜΑΡΙΝΑ).

Το ΜΕΣΟΒΟΥΝΙ και ο υψ. 1806 (ΜΟΥΡΓΚΑΝΑ) προς την κατεύθυνσιν της κινήσεως δεν είχον οχυρώσεις, ούτε και κατείχοντο σοβαρώς.

Το δεξιόν πλευρόν των κινουμένων τμημάτων εκαλύπτοντο υπό των συνόρων και παρείχε ευκολίας προς ελιγμόν των ημετέρων εκ του πλευρού τούτου.

Κυρίως μετά την διάσπασιν των πρώτων αντιστάσεων (Φυλ. ΛΕΛΟΥΔΑ) ήγε κατ' ευθείαν προς τον ζωτικόν χώρον των συμμοριτών, το ύψωμα 1806, του οποίου η κατάληψις θα παρέλυε κάθε διάθεσιν προς αντίστασιν, παρακαμπτομένων ούτω όλων των ισχυρωτάτων, οργανώσεων της κατευθύνσεως ΣΤΑΛΟΣ-ΣΚΗΤΑΡΙ-ΜΟΥΡΓΚΑΝΑ (υψ. 1806).

Επιπλέον η κατεύθυνσις αύτη απέκλειε διαφυγήν συμμοριτών προς ΑΛΒΑΝΙΑΝ, ενώ η υπό της Μερ/χίας προκριθείσα τους ώθει σταθερώς και ανέτως προς ΑΛΒΑΝΙΑΝ.

Η ανωτέρω εκτίμησις του ΣΣ εδικαιώθη υπό των πραγμάτων πλήρως.

Το μόνον μειονέκτημα της κατευθύνσεως ταύτης ήτο το δυσκολώτερον του εδάφους, αλλά ο λόγος ούτος έκαμε τους συμμορίτας να μην αποδώσουν την δέουσα σημασίαν και ούτω ο αιφνιδιασμός ον υπέστησαν υπήρξεν πλήρης και κεραυνοβόλος.

(ιιι) Επειδή η VIII Μερ/χία δεν εφαίνετο πιστεύουσα εις τον ΕΛΙΓΜΟΝ του Σώματος αλλά εις τον ιδικόν της ο Δ/ντής του Σώματος διέταξε εκτέλεσιν προσωπικού

αναγνωρίσεων ήτις εξετελέσθη τας 28 και 29 Αυγούστου υπό του Διοικητού του Σώματος μετά του Επιτελείου και του Διοικητού της Μεραρχίας μετά του Επιτελείου του.

Αι αναγνωρίσεις έλαβον χώραν εκ του χωρίου ΚΕΡΑΣΟΒΟΝ διά την περιοχήν ΚΑΣΤΑΝΙΑΝΗ - ΜΕΣΟΒΟΥΝΙ - ΜΟΥΡΓΚΑΝΑ (υψ. 1806) ΑΓΙΑ ΜΑΡΙΝΑ - ΚΟΚΚΙΝΟΧΩΜΑ (προτεινόμενη υπό του Σώματος περιοχή ΚΥΡΙΑΣ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑΣ) και εκ του υψωμάτων χωρίου ΒΡΟΥΣΙΝΑ διά την περιοχήν ΚΑΣΤΡΙ - ΣΤΑΛΟΣ - ΣΚΗΤΑΡΙ - ΛΕΙΑ - ΜΟΥΡΓΚΑΝΑ (προτεινομένη υπό της Μερ/χίας ως περιοχή ΚΥΡΙΑ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑΣ).

Εκ των λεπτομερεστάτων τούτων αναγνωρίσεων αποδείχθη πλήρως η ορθότης των απόψεων του ΣΣ και επείσθη απολύτως και η Μερ/χία ότι δεν υπήρχε ετέρα λύσις.

(ιυ) Κατόπιν των άνω το ΣΣ καθώρισε ως κατωτέρω τον Ελιγμόν του διά την κατά ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ επιχείρησιν.

Μετά ισχυράν και παρατεταμένη προπαρασκευήν Πυρ/κού και αεροπορίας (5θήμερον) προς καταστροφήν των οργανώσεων και προς παντός κατάρριψιν του ηθικού των αμυνομένων.

(ια) Ενέργεια ισχύος προς διάσπασιν της τοποθεσίας Φυλάκιον ΛΕΛΟΥΔΑ - ΣΕΡΜΕΣ - ΑΓΙΑ ΜΑΡΙΝΑ και ακολούθως ταχεία κίνησις επί των κατευθύνσεων:

Φυλάκιον ΛΕΛΟΥΔΑ-ΜΕΣΟΒΟΥΝΙ-ΜΟΥΡΓΚΑΝΑ (υψ. 1806)- ΑΓΙΑ ΜΑΡΙΝΑ - ΚΟΚΚΙΝΟΧΩΜΑ - ανώνυμον 2 χιλ ανατολικώς υψ. 1806, προς υπερκέρασιν εκ των συνόρων της οχυρωμένης τοποθεσίας, κατάληψιν του κόμβου ΜΟΥΡΓΚΑΝΑ (υψ. 1806) και απαγόρευσιν συμμοριτών να διαφύγωσι προς ΑΛΒΑΝΙΑΝ.

(ιβ) Δευτερεύουσαι προσπάθεια παραπλανήσεως και αγκιστρώσεως εχθρού επί των κατευθύνσεων:

ΣΑΡΑΚΛΙΜΑΝΙ-ΣΤΑΛΥΣ-ΣΚΗΤΑΡΙ.
ΤΑΒΕΡΑ-ΒΕΡΤΟΠ- και
ΤΑΒΕΡΑ-ΒΑΒΟΥΡΙ-ΛΕΙΑ

(ιγ) ΄Εγκαιρος διάνοιξις οδεύσεων επί των κατευθύνσεων ΚΕΡΑΣΟΒΟΝ - ΣΤΡΑΤΙΝΕΣΣΑ - ΓΥΦΤΟΠΟΤΑΜΟΣ (Ανατ. ΚΑΣΤΑΝΙΑ-ΝΗΣ)

ΒΡΟΥΣΙΝΑ-ΣΑΡΑΚΛΙΜΑΝΗ-ΓΛΟΥΣΤΑ-ΑΓΙΟΙ ΠΑΝΤΕΣ- ΤΑΒΕΡΑ, διά ταχείαν κίνησιν Πεδ. Πυρ/κού και αρμάτων.

(υ) Ανωτέρω ΕΛΙΓΜΟΣ Υλοποιήθη ως κάτωθι:

(ια) Επί της κυρίας προσπαθείας (Φυλάκιον ΛΕΛΟΥΔΑ-ΜΕΣΟΒΟΥΝΙ υψ. 1806) πλάτους μέχρις ΑΓΙΑΣ ΜΑΡΙΝΗΣ 3 μόνον χιλιομέτρων. Αι κάτωθι δυνάμεις:

75 Ταξιαρχία (582,583,584 Τ.Π.)
581 Τάγμα (76 Ταξιαρχία)
35 Ταξιαρχία (561,562 Τ.Π.)
85 Τάγμα Εθνοφρουράς
540 Λόχοι Πολυβόλων
105 Σ.Πεδ. Πυρ/κού (μείον Πυρ/χία) 12 Πυρ/λα
141 Μ. Ορ. Πυρ/κού (μείον 2 Πυρ/λα) 4 Πυρ/λα
152 Μοίρα Μεσ. Πυρ/κού 6 -//-
Σύνολον 22 -//-

(ιβ) ΚΕΝΤΡΟΝ

Κατεύθυνσις ΣΑΡΑΚΛΙΜΑΝΗ - ΣΤΑΛΟΣ - ΣΚΗΤΑΡΙ διετέθησαν
76 Ταξιαρχία (611, 625 Τ.Π.)
65 Τάγμα Εθνοφρουράς
17 -//- -//- (μέιον Λόχος)
Διμοιρία 530 Λόχος Πυρ/λων
Ουλαμός Τεθωρακισμένων- Ουλαμός Αρμάτων
Πυρ/χία 141 ΜΟΠ (2 πυρ/λα)

(ιγ) ΑΡΙΣΤΕΡΟΝ Κατεύθυνσις ΤΑΒΕΡΑ - ΒΕΡΤΟΠ και ΤΑΒΕΡΑ - ΒΑΒΟΥΡΙ- ΛΕΙΑ κάτωθι δυνάμεων:

74 Ταξιαρχία (627,628,629 Τ.Π.)
66 Τάγμα Εθνοφρουράς
Δύο Διμοιρίαι πολυβόλων 530 Λόχος
Ουλαμός Τεθωρακισμένων-Ουλαμός αρμάτων
Μοίρα 102 Συν/τος Πεδ. Πυρ/κού (Πυρ/λα 8)

(υι) Ούτω επί μετώπου 32 χιλιομέτρων διετέθησαν εις μέτωπον κυρίως προσπαθείας 3 χιλιομέτρων 7 Τάγματα και 22 Πυροβόλα, ενώ επί του υπολοίπου μετώπου 29 χιλιομέτρων διετέθησαν 7½ Τάγματα και 10 Πυροβόλα.

(υιι) Της ανωτέρω κατά ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ ενεργείας καθωρίσθη όπως πραγματοποιηθή προκαταρτική ενέργεια εκκαθαρίσεως ΠΩΓΩΝΙΟΥ από τους εκεί 200 περίπου συμμορίτας με προσπάθειαν, όπως αποθηθώσιν ούτοι εντός της οχυρωμένης τοποθεσίας ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ, εάν δεν καταστή δυνατή η εξόντωσι των.

(υιιι) Χ Ρ Ο Ν Ο Σ:

Το ΣΣ, λόγω της δημιουργουμένης καταστάσεως εις ΒΙΤΣΙ (Β΄ΣΣ) και από ενδείξεις ΓΕΣ ότι λίαν προσεχώς θα μετεκινείτο προς τα εκεί η Χ Μεραρχία και ίνα εκμεταλλευθή την παρουσίαν ταύτης, εν ΗΠΕΙΡΩ (35 Ταξιαρχία δι' επίθεσιν, 37 Ταξιαρχία διά κάλυψιν Νώτων VIII Μεραρχίας περιοχήν ΠΩΓΩΝΙΟΥ-ΚΑΛΠΑΚΙ), επεθύμει όπως πραγματο-ποιηθή, όσο το δυνατόν ταχύτερον η επιχείρησις ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ και καθώρισεν έναρξιν επιχειρήσεων την 9ην Σ/βρίου.

Λόγω δικαιολογημένων αντιρήσεως της VIII Μεραρχίας επιθυμούσης την έναρξιν την 15 Σ/βρίου, το ΣΣ καθώρισε την 11 Σ/βρίου ως έναρξιν παραπλανητικής ενεργείας διά 74 και 76 Ταξιαρχιών και 12 Σ/βρίου ως έναρξιν επιθέσεως κυρίας προσπαθείας διά 75 και 35 Ταξιαρχιών.

(ιχ) Κατόπιν των ανωτέρω αποφάσεων του Σώματος η VIII Μεραρχία ήρξατο δραστηρίως προπαρασκευαζομένη διά την επιχείρησιν ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ.

ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

4. ΠΡΟΚΑΤΑΡΤΙΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΠΩΓΩΝΙΟΥ-ΣΟΥΛΙΟΥ 31 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ

(α) Διάταξις

Στρατηγείον Σώματος	ΙΩΑΝΝΙΝΑ
Τ.Σ. /VIII Μεραρχίας	ΜΟΝΗ ΒΕΔΑ
75 Ταξιαρχία	ΒΗΣΣΑΝΗ
582 Τ. Περιοχήν	ΒΗΣΣΑΝΗ
583 Τ. Περιοχήν	(Ρ.7089-7286)
584 Τ. Περιοχήν	(Ρ.7795-7792)
76 Ταξιαρχία	ΚΕΡΑΣΟΒΟΝ (Ρ.7277)
581 Τ.	ΚΤΙΣΜΑΤΑ (Ρ.6679)
85 Τ. Εθνοφρουράς	ΚΕΡΑΣΟΒΟΝ Εθνοφρουράς
74 Ταξιαρχία	ΒΡΟΥΣΙΝΑ

611 Τάγμα (76 Ταξ.) εν κινήσει προς ΣΟΥΛΙ (Ρ.8158)
628 Τάγμα (Ρ.7940)

Απόσπασμα Συντ/ρχην Καμπάνη	ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ
613 Τάγμα (71 Ταξιαρχία)	ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ
625 Τάγμα (Ρ.8234)	

71 Ταξιαρχία
602 Τάγμα μείον Διλοχία
Διλοχία 630 Τάγ/τος } Από ΄Αρταν εις Αμφιλοχίαν

84 Στρατ. Περιοχή	ΠΡΕΒΕΖΑ
4 Λόχοι Ορ. Καταδρομών	ΑΜΦΙΛΟΧΙΑ
Διλοχία 563 Τ. (Χ. Μερ/χίας)	ΒΟΥΛΓΑΡΕΛΙ
563 Τ. (μείον διλοχία)	ΔΕΡΒΙΖΙΑΝ
Σ.Δ. Χ Μεραρχίας:	ΚΟΝΙΤΣΑ
Σ.Δ. 37 Ταξιαρχίας	ΚΟΝΙΤΣΑ
567 Τάγμα	ΕΛΕΥΘΕΡΟΝ-ΚΛΕΦΤΗ
568 Τάγμα	ΠΑΔΕΣ-ΒΡΥΣΟΧΩΡΙ
569 Τάγμα	ΚΟΝΙΤΣΑ
565 -//- (36 Ταξ/χία)	ΚΑΛΠΑΚΙ
Σ.Δ. / 35 Ταξιαρχίας	ΔΟΛΙΑΝΑ
561 Τάγμα	ΝΤΟΥΣΚΑ
562 -//-	ΔΟΛΙΑΝΑ
Σ.Δ./ΙΧ Μεραρχίας	(Ν.032076)
Σ.Δ. / 41 Ταξιαρχίας	(Ν.056115)
521 Τάγμα	ΘΕΟΤΟΚΟΙ(Ν.0813)
522 -//-	ΚΑΜΤΖΙΚΟ
523 -//-	(Ν.056115)
Σ.Δ./42 Ταξιαρχίας Συμβολή	ΣΑΡΑΝΤΑΠΟΡΟΥ-ΒΟΥΡΜΙΑΝΙΤΙΚΟΥ
524 Τάγμα	ΕΞΟΧΗ (ΚΟΝΙΤΣΗΣ)
525 -//-	ΚΟΥΤΣΟΦΛΙΑΝΗ (ΚΟΝΙΤΣΑΣ)
526 Τάγμα	ΚΟΝΙΤΣΑ
Σ.Δ. / 43 Ταξιαρχίας	ΒΟΥΡΜΠΙΑΝΗ

527 Τάγμα	ΜΠΑΡΑ
528 -//-	ΚΑΜΕΝΙΚ-ΓΚΟΛΙΟ
529 -//-	υψ. 2169 (Ν.000233)
Σ.Δ. / 36 Ταξιαρχίας	(Ν.092298)
566 Τάγμα	Από ΓΡΑΜΜΟΥ (υψ. 2520) μέχρι ΓΚΟΥΜΠΕΛ
569 Τάγμα	ΠΟΡΤΑ ΟΣΜΑΝ ΦΛΑΜΠΟΥΡΟ-ΦΟΥΣΙΑ

(β) Συμβάντα Ενέργειαι

Από 0600 ώρας τα τμήματα της 75 Ταξιαρχίας ήρξαντο επιχειρήσεις προς εκκαθάρισιν ΠΩΓΩΝΙΟΥ.

Ανατρέψαντα ελαφράς εχθρικάς αντιστάσεις ήχθησαν εσπερινάς ώρας.

582 Τ. Περιοχήν (Ρ.803843)

583 Τ. Περιοχήν(R.701890) - (R720895) - (R.7386)

584 Τ. Περιοχήν (R.7695) - (R.7794) - (R.9894)

Συμμοριακά συγκροτήματα Λεπενιώτη Λευτέρη αποφεύγοντα αγώνα συμπτύσσονται προς Βορράν.

Περιοχήν ΣΟΥΛΙΟΥ συνεχίζεται δίωξις συμμοριτών υπό τμημάτων 74 Ταξιαρχίας και Αποσπάσματος Συντ/ρχην Καμπάνη με μικροσυμπλοκάς.

1 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

(α) Καιρός: Καλός. Κατά τη νύχτα βροχερός

(β) Συμβάντα- Ενέργειαι

(ι) ΠΩΓΩΝΙ

Τμήματα 75 Ταξιαρχίας συνεχίσαντα κινήσεις των άνευ σοβαράς αντιστάσεως ήχθησαν εσπερινάς ώρας ως κάτωθι:

582 Τάγμα (R.7491) - (R 7489) - (R.7590)

583 Τάγμα κινούμενον από ΠΩΓΩΝΙΑΝΗ προς ΜΠΟΣΟΒΟ ενεπλάκει εις αγώνα 1830 ώραν.

584 Τάγμα κατέλαβε ΔΡΥΜΑΔΕΣ άνευ αντιστάσεως

(ιι) ΣΟΥΛΙ: Συνεχίσθη η δίωξις των συμμοριτών οίτινες προσπαθούν διαφύγουν βορείως ΚΑΛΑΜΑ προς ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΝ

2 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

(α) Καιρός: Καλός

(β) Ο Διοικητής του Σώματος μετέβη εις ΜΟΝΗ ΒΕΛΑ προς συνεννόησιν μετά Δ/την VIII Μεραρχίας.

(γ) Συμβάντα-Ενέργειαι

(ι) ΠΩΓΩΝΙ Εσυνεχίσθη δίωξις συμμοριτών ΠΩΓΩΝΙΟΥ.

582 Τάγμα κατέλαβε άνευ αντιστάσεως ΑΓΙΟΝ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΝ (R.7592) άνευ αντιστάσεως.

583 Τάγμα κατέλαβε υψ. 1441 (R.6892) και ΜΑΚΡΥΚΑΜΠΟΝ κατόπιν ασθενούς αντιστάσεως του εχθρού, ον ανέτρεψε επί ΜΑΚΡΥΚΑΜΠΟΥ εβλήθη του Αλβανικού εδάφους.

584 Τάγμα κατέλαβε υψ. 2207 (R.7497) ΜΕΡΟΠΗ-ΣΤΑΥΡΟΣΚΙΑΔΙ.

(β) ΣΟΥΛΙ: Συνεχίζεται δίωξις συμμοριτών Πετρίτη. Πετρίτης μετά Τάγ/τος Βρασίδα και πολλών τραυματιών διελθών ΚΑΛΑΜΑΝ εισήλθε ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΝ.

(γ) Εκδοθείσαι Διαταγαί Σώματος

Προς 569 Τάγμα (Χ.Μερ.) όπως κινηθή περιοχήν ΠΛΑΙΣΙΑ-ΚΑΛΕΝΤΖΙ-ΠΛΑΚΑ-ΞΗΡΟΒΟΥΝΙ προς έλεγχον της οδού ΦΙΛΙΠΠΙΑΔΟΣ-ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ.

Προς ΙΧ Μεραρχίαν μετακινήση εκ ΚΟΝΙΤΣΗΣ Μοίραν Μέσου Πυρ/κου (μείον Πυρ/χία) εις ΚΑΛΠΑΚΙ διάθεσιν VIII Μεραρχίας.

3 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

(α) Καιρός. Καλός

(β) Δ/τής Σώματος μετά Υπουργού Στρατιωτικών μετέβη ΦΙΛΙΑΤΕΣ σταθμόν Δ/σεως 74 Ταξιαρχίας.

(γ) Μεταβολαί Διατάξεως
Χ Μερ/χία
561 Τάγμα ΠΩΓΩΝΙΑΝΗ-ΣΤΡΑΒΟΣΚΙΑΔΗ-ΔΡΥΜΑΔΕΣ
562 Τάγμα ΔΕΛΒΙΝΑΚΙ-ΚΟΥΤΣΟΚΡΑΝΟ-ΠΟΝΤΙΚΑΤΕΣ
565 Τάγμα ΚΑΛΠΑΚΙ-ΜΑΥΡΟΒΟΥΝΙ-Γέφυρα Αγίων
569 Τάγμα ΒΙΓΛΑ-ΝΤΟΥΣΚΑ
Ανωτέρω τμήματα θ' αντικαταστήσωσι τα τοιαύτα 75 Ταξιαρχίας ίνα συγκεντρωθή αύτη δι' επιχείρησιν ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ.

(δ) Συμβάντα-Ενέργειαι
(ι) ΠΩΓΩΝΙ. Εσυνεχίσθη εκκαθάρησις περιοχής άνευ σοβαρού συμβάντος.
Ανευρέθησαν 17 τυφέκια, 5 λέβητες τρόφιμα και νοσοκομειακόν υλικόν συμμοριτών.
(ιι) 581 Τάγμα (76 Ταξιαρχίας) εξόρμησαν εκ περιοχής ΚΤΙΣΜΑΤΑ κατέλαβε κατόπιν αγώνος ύψωμα 748 (R.6577).
Δεχθέν αντεπίθεσιν υποστηριζομένην και εκ του Αλβανικού εδάφους συνεπτύχθη αρχικάς του θέσεις.
Η σίμπτυξις αύτη δεν εδικαιολογείτο.
(ιιι) Τμήματα 35 Ταξιαρχίας εκ της περιοχής ΚΕΡΑΣΟΒΟΥ κατέλαβε ΠΕΤΡΑ ΧΑΙΔΩΣ παρενοχλούμενον διά πυρών από ΧΑΒΟΣ.

(ε) Εκδοθείσαι Διαταγαί Σώματος
Λόγω συμπτύξεως εκ των καταληφθεισών την πρωïάν θέσεων, του 581 Τάγ/τος ο Δ/τής Σώματος εξέδωσε κάτωθι διαταγήν.

« Α΄ΣΣ/Α1 032200
Αριθ. 3/568
ΠΡΟΣ Διοικητήν 76 Ταξιαρχίας Ταξίαρχον Φραγκιαδάκην
ΚΟΙΝ VIII Μεραρχίαν-75 Ταξιαρχίαν

Πληροφορούμαι με κατάπληξιν ότι Ταγ/ρχης Λαναράς εγκατέλειψε καταληφθείσαν θέσιν (.) Από της στιγμής ταύτης σεις και ο Λαναράς είσθε υπεύθυνοι απέναντι μου (.)
Την 0400 ώραν αύριον θα τεθήτε προσωπικώς επί κεφαλής ολόκληρου του Τάγματος και θα το εγκαταστήσετε επί ΒΕΛΤΙΣΤΗΣ έστω και διά της λόγχης (.) Ταγ/ρχην Λαναράν εάν θεωρείται υπεύθυνον εγκαταλείψεως θέσεως προφυλακίσατε τον (.).
Την 0800 ώραν θα έχω προσωπικόν σας μήνυμα απ' ευθείας ΣΣ ότι ΒΕΛΤΙΣΤΑ ανεκατελήφθη (.) Επαναλαμβάνω σας καθιστώ προσωπικώς υπεύθυνον (.)
Τ Σ Α Κ Α Λ Ω Τ Ο Σ

Και πράγματι την επομένην ο Δ/τής 76 Ταξιαρχίας ανέφερε ως κάτωθι:

ΠΡΟΣ: Α΄ΣΣ 041500

Αριθ. 3986 Τάγμα εγκατεστάθη ως υπ' αριθ. 37568/3-9-48 Διαταγήν υμών την 1415 ώραν (.)
Ταξίαρχος Φραγκιαδάκης

Ο Δ/τής του Σώματος απέστειλε κάτωθι Δ/γήν

ΑΠΟ: Α΄ΣΣ/Α1
ΠΡΟΣ: Ταξίαρχον Φραγκιαδάκην (76 Ταξιαρχίας)
Αριθ. 1/37
Υμέτερον Α.Π. 3986/041500 ελήφθη(.)

Του λοιπού τοιαύτα ζητήματα επιθυμώ να χειρίζεσθε αυτοπροσώπως βάσει της πείρας σας, ην αναγνωρίζω (.) Πάντως σύνθημα Α΄ΣΣ είναι ότι αντικειμενικός σκοπός καταλαμβανόμενος δεν εγκαταλείπεται άνευ ρητής Διαταγής Διοικητού μεγάλης Μονάδος .

Τ Σ Α Κ Α Λ Ω Τ Ο Σ

4 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

(α) Καιρός: Καλός

(β) Συμβάντα Ενέργειαι

Ήρχισε μετακίνησις τμημάτων διά την επιχείρησιν ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ και ταυτοχρόνως προκαταρτικαί ενέργειαι προς περίσχισιν ταύτης και απαγόρευσιν εξόδου των εν τη ΜΟΥΡΓΚΑΝΑ συμμοριτών. Ούτω:

74 Ταξιαρχία ανατρέψασα σήμερον μικροαντιστάσεις ήχθη εσπερινάς ώρας επί γραμμής.

628 Τάγμα ΣΑΡΑΚΛΙΜΑΝΙ
625 -//- ΓΡΑΝΙΤΣΟΠΟΥΛΑ - ΠΑΛΗΟΚΑΣΤΡΟ
611 -//- ΣΟΥΤΙΣΤΑ

75 Ταξιαρχία συνεκεντρώθη περιοχήν (R.6779) - (R.6979)-(R.7276)

76 Ταξιαρχία:

581 Τάγμα εξορμήσαν 0500 ώραν κατόπιν αγώνος και τη υποστηρίξει Πυρ/κού κατέλαβε 13ο ώραν υψώματα ΒΑΛΤΙΣΤΑΣ (R.6578)

(γ) Εκδοθείσαι Διαταγαί Σώματος

Προς Χ Μεραρχίαν όπως 35 Ταξιαρχία ενεργήση διά Τάγ/τος επί ΚΑΣΙΔΙΑΡΗ από ΠΕΤΡΑ ΧΑΙΔΩΣ προς κατάληψιν ΓΚΟΡΤΤΗΣ (R.7571). Προς ΙΧ Μεραρχίαν όπως αντικαταστήση διά τμημάτων της 36 Ταξιαρχίαν ήτις μέχρι 6 Σ/βρίου δέον έχη συγκεντρωθή ΑΓΙΟΝ ΖΑΧΑΡΙΑΝ (ΓΡΑΜ-ΜΟΥ) τιθεμένη διάθεσιν Β΄ΣΣ διά περιοχήν ΒΙΤΣΙ.

Το 565 Τάγμα 36 Ταξιαρχίας μετά επιχείρησιν ΚΑΣΙΔΙΑΡΗ θα συγκεντρωθή ΚΟΝΙΤΣΑΝ μέχρις εσπέρας 7 Σ/βρίου, ίνα εκείθεν κινηθή προς συννενόησιν Ταξιαρχίας του.

5 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

(α) Καιρός: Καλός

(β) Μεταβολαί Διατάξεως

VIII Μεραρχία

628 Τάγμα ΤΣΑΡΑΚΛΙΜΑΝΙ
611 Τάγμα ΣΟΥΤΙΣΤΑ
625 Τάγμα υψ. 650 (R.7760)

75 Ταξιαρχία ΚΕΡΑΣΟΒΟΝ με 582, 583, 584, Τάγ/τα της περιοχήν ΠΕΡΙΣΤΕΡΙ (R.7274)-(R.6981)

581 Τάγμα ΒΑΛΤΙΣΤΑ.

(γ) Συμβάντα Ενέργειαι

Συνεχίζεται αναπροσαρμογή διατάξεως διά επιχείρησι ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ.

565 Τάγμα κινηθέν από πρωίας εκ ΧΑΙΔΩΣ κατέλαβε 0900 ώραν ΓΚΟΡΤΣΕΣ επί ΚΑΣΙΔΙΑΡΗ άνευ αντιστάσεως.

Συμμορίται αποσύρονται εντός τοποθεσίας ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ.

(δ) Μηχανικόν: Ήρχισε και συνεχίζει δραστηρίως διάνοιξιν διατεθεισών οδεύσεων διά την έγκαιρον προώθησιν Πυρ/κού και τεθωρακισμένων.

(ε) Αεροπορία:Ήρχισε συστηματικήν αναγνώρισιν οχυρω-μένης τοποθεσίας ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ και λήψιν φωτογραφιών. Βάσει καταρτισθέντος τη συνεργασία Σώματος, Μεραρχίας και Αρχηγού Αεροπορίας προγράμματος, προπαρασκευαστικών βομβαρδισμών οχυρώσεων ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ διά αεροπλάνων ΝΤΑΚΟΤΑ και ΣΠΙΤΦΑΪΡ η αεροπορία ήρξατο προπαρασκευαζομένη διά την ενέργειαν ταύτην.

6 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

(α) Καιρός: Καλός

(β) Μεταβολαί Διατάξεως
75 Ταξιαρχία
584 Τάγμα ΚΕΡΑΣΟΒΟΝ
583 -//- ΣΤΡΑΤΙΝΙΣΤΑ
582 -//- ΛΑΒΔΑΝΗ

(γ) Συμβάντα ενέργειαι
Συνεχίζονται μετακινήσεις τμημάτων προς λήψιν τελικής επιθετικής διατάξεως και εκκαθάρισις εξωτερικής περιοχής ΜΟΥΓΚΑΝΑΣ. Τμήματα 75 Ταξιαρχίας εξορμήσαντα Πρωίαν σήμερον κατέλαβον κατόπιν αγώνος ΑΓΙΟΝ ΑΘΑΝΑΣΙΟΝ (R.6971) ΚΡΕΜΙΤΙΚΟ ΑΣΗΜΙ - δύο ΕΙΚΟΝΙΣΜΑΤΑ (R.7365), περισφίξαντα ούτω ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΝ από Ανατολών.

581 Τάγμα μέχρις επιλεύσεως σκότους δεν ηδυνήθη καταλάβη αντικειμενικόν σκοπόν (ύψωμα 798) (R.6773).

Αεροπορία

Ήρχισε από σήμερον η εφαρμογή του προγράμματος βομβαρδισμών υπό αεροπορίας βάσει επιμελώς καταρτισθέντος σχεδίου. Διά εξ ΝΤΑΚΟΤΑ ερρίφθησαν 76 βόμβαι 250 λιβρών εις περιοχάς ΚΑΣΤΑΝΙΑΝΗΣ - ΒΑΒΟΥΡΙΟΝ - ΛΕΙΑΣ - ΑΓ. ΜΑΡΙΝΑΣ. Το πρόγραμμα προπαρασκευής διά την καταστροφήν των συμμοριακών οργανώσεων τον εκνευρισμόν και την ηθικήν κατάστασιν τούτων περιλαμβάνει εκτός των βομβαρδισμών αεροπορίας κατά την ημέραν και συστηματικήν παρενόχλησιν κατά την νύκτα υπό του Πυροβολικού. Το τοιούτον σφυροκόπημα διά διατηρηθή από σήμερον μέχρι της 11ης Σεπτεμβρίου ημέραν ενάρξεως της παραπλανιτικής επιθέσεως από Νότου 74 και 76 Ταξιαρχιών.

(δ) Εκδοθείσαι Διαταγαί και υποβληθείσαι αναφοραί
κατόπιν της υπ’ αριθ. Α.Π. 225778/4009/4-9-48 Διαταγής ΓΕΣ δι’ ης διατάσσει την διάθεσιν 36 Ταξιαρχίας εις Β΄ΣΣ λόγω της εις ΒΙΤΣΙ καταστάσεως το ΣΣ υπέβαλε κάτωθι Α.Π. Φ3/583/5-9-48 Τηλεφωνικήν αναφοράν του.

ΑΠΟ: Α΄ΣΣ/Α1 051320
ΠΡΟΣ: ΓΕΣ/Α1
ΚΟΙΝ: Α΄ΣΣ/Α1

Σ Η Μ Α

Αρι. Πρωτ. Φ3/583 (.) ΑΠΟΡΡΗΤΟΝ (.) ΑΡΧΕΤΑΙ (.)
Υμέτερον 225778/4 Σεπτεμβρίου (.)Συνέχεια αναφοράς 3/580/04094 (.)
36 Ταξιαρχία διετάχθη συγκεντρωθή εσπέραν 060948 ΑΓΙΟΝ ΖΑΧΑΡΙΑΝ διάθεσιν Β΄ΣΣ (.) Ζώνη Βορείως ΓΡΑΜΜΟΥ Β΄ΣΣ τηρείται υπό ημετέρων δυνάμεων (.) Διά κυρίαν ενέργειαν ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ διετέθη ολόκληρος VIII Μερ. συν τρία Τάγματα Εθνοφρουράς (.) Περιοχή ΠΩΓΩ-ΝΙΟΥ διετέθη 35 Ταξιαρχία απαλλάξασα τμήματα ογδόης (.) Περιοχήν ΣΟΥΛΙΟΥ 613 Τάγμα (.) 563 Τάγμα διετέθη περιοχήν ΜΕΤΣΟΒΟΥ και ΒΟΥΛΓΑΡΕΛΙΟΥ - ΚΑΤΑΡΡΑΚΤΗΣ (Σ. 2224) (.) Ριζική εκκαθάρισις νοτίως ΜΕΤΣΟΒΟΥ περιοχής προβλέπεται μετά ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΝ (.) ΣΣ εν πλήρη επιγνώσει γενικωτέρων αναγκών εκπληροί ανατεθείσας αυτώ αποστολάς πάντοτε έκπληρον και γενικωτέρας αιτήσεις διαθέσεως και πυρομαχικών ακόμη (.) Τέλος (.)

ΝΑ ΚΡΥΠΤΟΓΡΑΦΗΘΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Η VIII Μεραρχία υπέβαλε συνημμένως Α.Π. 41596/6-9-48 Διαταγήν επιχειρήσεων εγκριθείσαν

ΘΕΜΑ: Επιχείρησις «ΤΑΥΡΟΣ» — Δι' εκτάκτου Αγγελιοφόρου

ΠΡΟΣ: 74, 75, 76, Ταξιαρχίας
Δ/σιν Πυρ/κού Μερ/χίας
Α. ΒΓ. Κ. Διοικητήν Δ/σεως
Διοικητήν 714 Λ. Μηχανικού

ΑΚΡΩΣ ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
VIII ΜΕΡΑΡΧΙΑΝ/ΑΙ
Αριθ. Α.Α.Π. 41596
ΣΤΓ 918 τη 6-9-48

ΚΟΙΝ: Α΄ΣΣ/ΑΙ, 35 Ταξ-χίαν
ΑΕΑ
ΑΙ (2)

ΔΙΑΤΑΓΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
ΧΑΡΤΗΣ: ΤΣΑΜΑΝΤΑ - ΔΟΛΙΑΝΑ 1:50.000

1. ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ

(α) Εχθρός: Ως το συνημμένον δελτίον πληροφοριών

(β) Φίλια τμήματα

(ι) Εις την περιοχήν ΠΩΓΩΝΙΟΥ μέχρι της Δημοσίας οδού ΚΑΛΠΑΚΙ - ΚΤΙΣΜΑΤΑ προς Νότον εγκατεστάθησαν τμήματα της Χης Μεραρχίας αναλάβοντα τον έλεγχον της περιοχής.

(ιι) Εις την περιοχήν ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ εκτενομένην Β.Δ. μέχρι 19 χιλμ. οδού ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ - ΚΑΛΠΑΚΙ - χωρίον ΡΟΔΟΤΟΠΙ - χωρίον ΚΟΝΤΣΙΚΑ ασκεί τον έλεγχον το 80 Τ.Ε. υπό την Διοίκησιν του Α΄ΣΣ.

(ιιι) Εις την περιοχήν Ν. δημοσίας οδού ΜΠΙΣΔΟΝΙΟΥ - ΜΕΝΙΝΑ (ΣΟΥΛΙΟΥ) κινείται το 613 τάγμα της 71 Ταξ/χίας προς δίωξιν της συμμορίας ΒΑΣΙΛΑΡΑ.

2. ΠΡΟΘΕΣΙΣ

Εκκαθάρισις της οχυρωμένης περιοχής ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ και εδραιώσεως επ' αυτής.

3. ΜΕΘΟΔΟΣ:

Κατόπιν παρατεταμένης προπαρασκευής προς επηρεασμόν του ηθικού των αμυνομένων και καταστροφήν εν τω μέτρω του δυνατού των οργανώσεων του, κυρία προσπάθεια ν' αχθώσι δυνάμεις επαρκείς επί του ζωτικού τμήματος της τοποθεσίας ανώνυμον ύψωμα (655683) υψ. 1594 - υψ. 1430 ΚΟΥΦΑΛΟ και εκείθεν να προσβάλωσι την τοποθεσίαν εκ των Νότων εισδύουσαι προς τας κατευθύνσεις.

(α) υψ. 1806-1795 ΜΑΝΔΡΙ ΛΙΑΓΚΟΥ και υψ. 1437

(β) υψ. 1594 ΚΑΣΤΡΟ ΠΟΛΗΣ

(γ) υψ. 1430-ΚΟΥΦΑΛΟ προς ΣΚΗΤΑΡΙ

Επιβοηθητική ενέργεια υπέρ της κυρίας προσπαθείας η κατάληψις της ΤΑΒΕΡΑΣ και διείσδυσις προς ΒΕΡΤΟΠ και περιοχήν ΒΑΒΟΥΡΙΟΝ - ΛΕΙΑ, επί σκοπώ συνεννοήσεως των από Β. και Ν. ενεργειών προς διχασμόν της τοποθεσίας. Κατά της εξεχούσης ΚΑΣΤΡΙ -ΣΤΑΛΟΣ επιθετικαί ενέργειαι προ αγκίστρωσιν δυνάμεων και εις ευνοϊκήν περίπτωσιν κατάληψιν τούτων, εάν εξοικονομηθώσι μέσα εις πυροβολικόν και αχθώσι άρματα μάχης εγκαίρως εις περιοχήν ΤΣΑΡΑΚΛΙΜΑΝΙ.

4. ΔΙΑΤΑΞΙΣ ΕΠΙΘΕΣΕΩΣ

ΔΕΞΙΑ (από Β.Α.) 75 Ταξιαρχία.

Υπό την Διοίκησίν της: 581 Τάγμα, 85 Τάγμα Εθνοφρουράς

Προς υποστήριξίν της: Δύο Διμοιρίαι 540 Λόχου Πολυβόλων

- Μία Διμοιρία του 530 Λόχου Πολυβόλων
- 105 Σ.Π. Πυρ/κού μείον Πυρ/χία
- 141 ΜΟΠ μείον Πυρ/χία (δύο Πυροβόλα)
- 152 ΜΜΠ

ΚΕΝΤΡΟΝ (από Νότον) 76 Ταξιαρχία μείον 581 Τάγμα.

Υπό Διοίκησίν της: 65 Τάγμα Εθνοφρουράς

- 17 Τάγμα Εθνοφρουράς

Προς υποστήριξιν της: Ουλαμός Τεθωρακισμένων

- Διμοιρία 540 Λόχου Πολυβόλων
- Ομάς 530 Λόχου
- Πυρ/χία 141 ΜΟΠ (δύο Πυροβόλα)
- Ουλαμός αρμάτων μάχης.

ΑΡΙΣΤΕΡΑ (από Ν.Δ.) 74 Ταξιαρχία.

Υπό Διοίκησίν της: 66 Τάγμα Εθνοφρουράς

Προς υποστήριξίν της: Διμοιρία 540 Λόχου Πολυβόλων

Διμοιρία 530 Λόχου Πολυβόλων

- Ουλαμός Τεθωρακισμένων
- Ουλαμός αρμάτων μάχης
- ΙΙ Μοίρα του 102 ΣΠΠ.

5. ΟΡΙΑ ΖΩΝΩΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

(α) Μεταξύ 75 και 76 Ταξιαρχιών ΚΟΥΦΑΛΟ χωρίον ΚΑΤΩ ΛΑΒΔΑΝΗ εις 75 Ταξιαρχίαν - ΣΟΥΝΙΣΤΑ εις 76 Ταξιαρχίαν.

(β) Μεταξύ 76 και 74 Ταξιαρχιών ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑΣ (Ρ.6664) εις 74 Ταξ. ΚΩΣΤΑΝΗ (Ρ.668603) εις 74 Ταξιαρ. ΛΑΓΚΑΒΙΤΣΑ ΠΟΤ. εις 76 Ταξιαρχίαν.

6. ΑΠΟΣΤΟΛΑΙ

(α) 75 Ταξιαρχία.

Να επιτεθή εν τη κατευθύνσει ΠΡΕΝΤΑΡΙ - ΑΓΙΑ ΜΑΡΙΝΑ υψ. 1594 και να καταλάβη τους διαδοχικούς αντικειμενικούς σκοπούς.

- ΑΓΙΑ ΜΑΡΙΝΑ - ΣΕΡΜΕΣ
- ΑΝΩΝΥΜΟΝ (Ρ.655673) - υψ. 1594 - ΚΟΥΦΑΛΟ.

Μετά την κατάληψιν του τελευταίου τούτου να είναι εις θέσιν να εκμεταλλευθή αμέσως και δραστηρίως προς υψ. 1806 και ΤΣΑΜΑΝΤΑ και προς Νότον κατά ΣΚΗΤΑΡΙΟ - ΛΕΙΑ.

Προς τούτο δέον να μη επεκταθή το αριστερόν της Νοτιώτερον της γραμμής ΚΟΥΦΑΛΟ - αντέρισμα ΠΑΛΗΟΓΚΟΥΡΤΣΑ - (Ρ.705682) και να έχη επιθετικήν διάταξιν κατά βάθος.

(β) 76 Ταξιαρχία

Να πιέση εν τη γενική κατευθύνσει ΤΣΑΡΑΚΛΙΜΑΝΙ - ΒΕΛΙΚΑ - ΣΤΑΛΟΣ και εφ' όσον παρουσιασθούν ευνοϊκαί συνθήκαι να επιχειρήση την κατάληψι των συγκροτημάτων ΣΤΑΛΟΣ -ΚΑΣΤΡΙ.

(γ) 74 Ταξιαρχία

Να επιτεθή προς κατάληψιν της ΤΑΒΕΡΑΣ και εν συνεχεία προς ΒΕΡΤΟΙ. Να πιέζη ταυτοχρόνως προς την κατεύθυνσιν υψ. 520 (Ρ.6461) ΛΕΙΑ-ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑΣ διεισδύουσα όσο το δυνατόν βαθύτερον εντός της εχθρικής τοποθεσίας επί τω σκοπώ όπως αγγιστρώση δυνάμεις του εχθρού. Να καλύψη διά μικρού τμήματος το αριστερόν πλευρόν της 76 Ταξ. από της κατευθύνσεως ΑΓ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ (Ρ.66530) ΑΓ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ (Ρ.6762).

7. ΠΥΡΟΒΟΛΙΚΟΝ

(ι) Τελούν υπό την Διοίκησιν του Δ/του Πυρ/κού της Μεραρχίας να είναι εις θέσιν να υποστηρίξη κατά προτεραιότητα την επίθεσιν της 75 Ταξιαρχίας εν τη ζώνη της κυρίας προσπαθείας διά του συνόλου πλην της Μοίρας του 102 ΣΠΠ. Να δύναται να βάλη μέχρι της γραμμής υψ. 1806 -ΒΑΒΟΥΡΙΟΝ - ΣΤΑΛΟΣ ΚΑΣΤΡΙ.

(ιι) Η ΜΠΠ η εν τη ζώνη της 74 Ταξ. να δύναται να βάλη μέχρι: Ανώνυμον (Ρ.654653) - ΚΟΥΦΑΛΟ - ΣΚΗΤΑΡΙΟ - ΣΤΑΛΟΣ - ΚΑΣΤΡΙ.

(ιιι) Ο Ουλαμός Ορειβ. πυρ/κού ο εν τη ζώνη της 76 Ταξ. να δύναται να μετέχη συγκεντρώσεων μέχρι ΚΟΙΜ. ΘΕΟΤΟΚΟΥ - ΣΚΗΤΑΡΙΟ -ΛΕΙΑ.

8. ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ

Θα μετάσχη εις την προπαρασκευήν της επιθέσεως διά βομβαρδισμού των κυριωτέρων στόχων βάσει καταρτισθέντος προγράμματος η δε αεροπορία διώξεως θα υποστηρίξη την επίθεσιν βάσει αιτήσεων των Ταξιαρχιών με προτεραιότητα ικανοποιήσεως αιτήσεων 75 Ταξιαρχίας.

9. ΜΗΧΑΝΙΚΟΝ

Ενεργεί ήδη βάσει προφορικών οδηγιών διά την διευθέτησιν και κατασκευήν οδών διά την προσέγγισιν του Πυρ/κού και των αρμάτων μάχης.

10. ΑΡΜΑΤΑ ΜΑΧΗΣ

Να υποστηρίξωσι την επίθεσιν των 74 και 76 Ταξιαρχιών προσεγγίζοντα όσον το έδαφος επιτρέπει τας οργανωμένας θέσεις του εχθρού και εξουδετερόνοντας τας εχθρικάς αντιστάσεις.

11. Χώροι λήψεως σχηματισμών μάχης οι ήδη κατεχόμενοι υπό των Ταξιαρχιών

12. Ημέρα και ώρα επιθέσεως καθωρισθήσεται διά νεωτέρας διαταγής.

13. ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΔΙΑΒΙΒΑΣΕΙΣ

Τ.Σ. Μεραρχίας ΣΤΡΑΝΙΣΤΑ
Τ.Σ. 75 Ταξιαρχίας ΨΗΛΟΚΑΣΤΡΟΝ
Τ.Σ. 76 Ταξιαρχίας ΤΣΑΡΑΚΛΙΜΑΝΙ
Τ.Σ. 74 Ταξιαρχίας περιοχήν ΑΓ. ΠΑΝΤΩΝ
Σχέδιον Διαβιβάσεων εκοινοποιήθη κεχωρισμένως.

14. Σχέδιον ανεφοδιασμού και διακομιδών κοινοποιηθήσεται κεχωρισμένως.

ΑΝΑΦΕΡΑΤΕ ΛΗΨΙΝ.-

Ακριβές Αντίγραφον
Γ.Φ./Β.Ν

Ο
Μ Ε Ρ Α Ρ Χ Ο Σ
ΜΠΑΛΟΔΗΜΟΣ ΑΝΔΡΕΑΣ
ΥΠΟΣΤΡΑΤΗΓΟΣ

----

7 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

(α) Καιρός: Νεφελώδης ιδία εις τα ορεινά.

(β) Μεταβολαί Διατάξεως
Τ.Σ./74 Ταξιαρχίας ΑΓΙΟΙ ΠΑΝΤΕΣ

628 Τάγμα από ΣΑΡΑΚΛΙΜΑΝΙ εις ΜΕΓΑΛΗ ΡΑΧΗ (Ρ.6360)
Τ.Σ./76 Ταξιαρχίας ΒΡΟΥΣΤΙΝΑ
Τ.Σ./35 Ταξιαρχίας ΧΑΝΙ ΔΕΛΒΙΝΑΚΙ

(γ) Συμβάντα ενέργειαι:

Τμήματα 75 Ταξιαρχίας επιτεθέντα πρωΐαν σήμερον κατέλαβον κατόπιν αγώνος ΚΑΣΤΑΝΙΑΝΗΝ - ύψωμα 798 (Ρ.6773) και ολοκλήρωσαν ΑΓΙΟΝ ΑΘΑΝΑΣΙΟΝ.

581 Τάγμα ευρισκομένου ΒΑΛΤΙΣΤΑΣ εβλήθη πρωίαν σήμερον δι' όλμων εξ Αλβανικού εδάφους με αποτέλεσμα τραυματισμόν 6 ανδρών.

Αεροπορία: Λόγω νεφώσεως δράσις περιορισμένη. 2 Ντακότα εβομβάρδισαν στοχους επί ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ διά βομβών 250 λιβρών.

Αναγνωριστικαί έξοδοι δύο Χάρβατ ερρίφθησαν προκηρύξεις εις ολόκληρον την περιοχήν ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ.

Μηχανικόν. Συνεχίζει δραστηρίως διάνοιξιν οδεύσεων προς ΣΤΡΑΤΙΝΙΤΣΑ - ΓΥΦΤΟΠΟΤΑΜΟΝ, προς ΣΑΡΑΚΛΙΜΑΝΙ και προς ΑΓΙΟΥΣ ΠΑΝΤΑΣ - ΠΟΒΛΑ.

Πυρ/κόν. Ήρξατο συστηματικήν παρενόχλησιν κατά την νύκτα των εχθρικών θέσεων, προς εκνευρισμόν εχθρού και πτώσιν του ηθικού.

(δ) Εκδοθείσαι Διαταγαί.

Κατόπιν της Α.Π. 9813/5-9-48 αναφοράς Δ/τού Χ Μεραρχίας Υποστράτηγον Βασιλά δι' ής ούτος αναφέρει ότι τα τμήματα 35 Ταξιαρχίας έχουν ανάγκην αναπαύσεως και ανασυγκροτήσεως και συνεπώς δεν πρέπει να συμμετάσχουν εις τον αγώνα κατά ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ εξεδόθη κάτωθι Διαταγή Σώματος.

Αριθ. Φ3/594/7 Σ/βρίου ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
Προς Δ/την Χ Μεραρχίας
Υμέτερον 9813/5-9-48 (.)

Μη λησμονείτε ότι αν Μεραρχίας σας έχει προσωρινώς στατικήν αποστολήν, ΣΣ διεξάγει σοβαρωτάτας επιχειρήσεις κατά ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ, ής οχύρωσις και εδαφικαί δυσκολίαι μεγαλύτεραι ΓΡΑΜΜΟΥ (.) Ανάγκη σύνολον δυνάμεων ΣΣ συμβάλλουν επιτυχίαν, ής σημασία ουδενός διαφεύγει (.)

Θ. ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ»

Ομοίως κάτωθι διαταγή προς Χ Μεραρχίαν.

Α.Π. 7/234/6-9-48

35 Ταξιαρχία συγκεντρωθή εσπέραν 8 Σ/βρίου μεταξύ ΒΑΛΤΙΣΤΑΣ και ΠΕΡΙΣΤΕΡΙ (Ρ.7176) διάθεσιν ΣΣ (.)

Στρατηγείον Ταξιαρχίας ΠΕΡΙΣΤΕΡΙ (.)

Ζώνη Δυτικώς ΒΟΪΔΟΜΗΤΗ Ποτ. και από αμαξιτής ΚΑΛΠΑΚΙ -ΚΤΙΣΜΑΤΑ (ναι) μέχρι συνόρων αναληφθή υπό δύο Ταγ/των 37 Ταξιαρχίας (.)

Θ. ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ»

Ομοίως Α.Π. 7/235/7 Σ/βρίου Διαταγή Σώματος προς Χ Μεραρχίαν ίνα 565 Τάγμα της συγκεντρούμενον σήμερον ΚΟΝΙΤΣΑΝ προωθηθή το ταχύτερον ΕΠΤΑΧΩΡΙ διάθεσιν Β΄ΣΣ.

Επικειμένης της ενάρξεως της κυρίας κατά ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ ενεργείας ο Δ/τής του ΣΣ εξέδωσε την κάτωθι Δ/γήν προς τους Αξ/κούς και οπλίτας VIII Μεραρχίας.

Φ.3/567/7-9-48

Ήρξατο ήδη η επίθεσις της Μεραρχίας σας κατά του δευτέρου καταφυγίου των Εαμοβουλγάρων της περιοχής Πωγωνίου ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ(.) Όπου η Ταξιαρχία του ΚΛΕΦΤΗ προχωρεί τίποτε δεν σταματά σαρώνεται(.) Οπωσδήποτε και αν θέλουν οι Βούλγαροι να παρουσιάσουν την ΜΟΥΡΓΚΑΝΑ οχυρωμένην, τονίζω ότι η οχύρωσις εις ουδέν θα τους ωφελήση και θα μετανοήσουν πικρά αν νομίζουν ότι θα σωθούν(.) Ζητώ απ' όλους να αντιληφθήτε Ταξίαρχοι και Δ/ταί Ταγμάτων, Λόχων και Διμοιριών(.) Πρόκειται περί εκμεταλλεύσεως της επιτυχίας του ΓΡΑΜΜΟΥ, εκμεταλλεύσεως του ηθικού(.) Χρησιμοποιήσατε όλα σας τα μέσα και κτυπάτε αλύπητα(.) Η υποστήριξις εις Πυρ/κόν και αεροπορίαν ην θα σας παράσχη το ΣΣ θα είναι άνευ προηγουμένου(.) Ο Θεός μαζί σας(.)

Θ. ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ

8 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

(α) Καιρός: τας απογευματινάς ώρας ραγδαία βροχή.

(β) Ο Δ/τής του Σώματος, μετέβη εις το εν ΜΟΝΗ ΒΕΛΑ τακτικόν Στρατηγείον VIII Μεραρχίας.

(γ) Συμβάντα Ενέργειαι

Συνεχίσθησαν προπαρασκευαί και μετακινήσεις τμημάτων προς κατάληψιν βάσεως εξορμήσεως και περίσφιξιν οχυρωμένης τοποθεσίας ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ.

Λαμβάνονται μέτρα απαγορεύσεως διαφυγής Συμμοριτών εκ ταύτης.

Αεροπορία: δράσις περιωρισμένη λόγω καιρού.

Δύο έξοδοι αεροπλάνων Χάρβατ δι' αναγνωρίσεως και ρίψιν προκηρύξεως.

Δύο Ντακότα εβομβάρδισαν οχυρωμένην περιοχήν ΤΣΑΜΑΝΤΑ διά 29 βομβών 250 λιβρών.

Πυροβολικόν:

Εξετέλεσε κατά την νύχτα βολάς παρενοχλήσεως βάσει προγράμματος.

Μηχανικόν:

Δραστηρία προσπάθεια διά διάνοιξιν διαταχθεισών οδεύσεων.

9 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

(α) Καιρός: Ομιχλώδης μετά ελαφρών βροχών.

(β) Μεταβολαί διατάξεως

35 Ταξιαρχίας

561 Τ. Πεζ. Περιοχήν (R.7080) - (R.7686)

562 Τ. Πεζ. Περιοχήν (R.7274)

563 Τ. Πεζ. ΙΩΑΝΝΙΝΑ με Λόχον ΒΟΥΛΓΑΡΕΛΙ

37 Ταξιαρχίας

567 Τ. περιοχήν (R.7282) - (R.7295) - (R.7286) - (R.7790)

569 Τ. ΚΑΛΠΑΚΙ (R.8491) - Γέφυρα ΑΓΙΩΝ.

(γ) Συμβάντα Ενέργειαι

Προώθησις περιπόλων προς αναγνώρισιν οργανωμένης περιοχής και εκκαθάρισιν ναρκοπεδίων.

Ανευρέθησαν 41 νάρκαι προσωπικού και ναρκοπαγίδες εκκαθαρισθείσαι.

Συνεχίζονται μετακινήσεις τμημάτων κατά την νύχτα προς λήψιν επιθετικής διατάξεως.

Διεπιστώθη δι' αναγνωρίσεως ισχυρά κατοχή υπό συμμοριτών ΑΓΙΑΣ ΜΑΡΙΝΗΣ.

Αεροπορία

Αναγνωρίσεως περιοχής διά 3 Χάρβατ και ενός ΄Οξφοδς. Εγίνοντο βομβαρδισμοί διά 8 Ντακότας ριφθεισών 62 βομβών των 500 λιβρών εις περιοχάς ΤΑΒΕΡΑ-ΣΤΑΛΟΣ-ΣΚΗΤΑΡΙ.

Πυρ/κόν

Συνεχίζει νυχτερινάς παρενοχλήσεις.

Μηχ/κόν

Συνεχίζει δραστηρίως διάνοιξιν οδών.

10 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

(α) Καιρός: Καλός

(β) Μεταβολαί Διατάξεως
Τ.Σ./VIII Μεραρχίας ΣΤΡΑΤΙΝΙΣΤΑ
Τ.Σ./75 Ταξιαρχία ΨΗΛΟΚΑΣΤΡΟΝ (R.7372)
105 Σ. Πεδ. Πυρ/κού (μείον Πυρ/χία) (R.7272)
152 Μοίρα Μέσου Πυρ/κου (R.7174)
141 ΜΟΠ (μείον Πυρ/χία) (R.715716)
΄Ιλη ΙΧ Συν/τος Αναγνωρίσεως με Ουλαμόν Τεθωρα-κισμένων ΒΡΟΥΣΙΝΑ.
΄Ιλη Εφόδου ΙΧ Συν/τος Αναγνωρίσεως και 8η ΄Εφιππος ΄Ιλη ΣΤΡΑΤΙΝΙΣΤΑ.
625 Τάγμα (76 Ταξ.) ΤΑΜΠΟΥΡΙ (R.7261)
Τ.Σ. /76 Ταξιαρχίας ΣΑΡΑΚΛΙΜΑΝΙ
Ουλαμός αρμάτων ΣΑΡΑΚΛΙΜΑΝΙ
613 Τάγμα από ΒΟΥΤΣΑΡΑ εις ΙΩΑΝΝΙΝΑ και εκείθεν ΠΡΕΒΕΖΑ
524 Τάγμα (μείον Διλοχία) από ΙΩΑΝΝΙΝΑ εις ΒΟΥΤΣΑΡΑ.

(γ) Συμβάντα Ενέργειαι
Συνεχίζονται μετακινήσεις αναγνωρίσεις και προπαρασκευαί δι' αυριανήν εξόρμησιν 74 και 76 Ταξιαρχιών (παραπλανητικαί ενέργειαι) κατά ΚΑΣΤΡΙ-ΣΤΑΛΟΣ-ΤΑΒΕΡΑ.

Αεροπορία

Δύο έξοδοι Οξφόρδ, διά αναγνωρίσεις και λήψιν φωτογραφιών. Βομβαρδισμοί. 6 Σπίτ-φαϊρ προσέβαλλον στοχους διά βομβών και ρουκετών και εκάλυψαν βομβαρδιστικά Ντακότα.

Διά 7 εξόδων Ντακότα εβομβαρδίστηκαν οχυρώσεις συμμοριτών περιοχήν ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ ριφθεισών 45 βομβών των 500 λιβρών και 14 250 λιβρών.

Πυρ/κόν

Εξετελέσθη προπαρασκευή Πυρ/κού κατά ΤΑΒΕΡΑΣ-ΣΤΑΛΟΥ-ΚΑΣΤΡΙ προς και υποβοήθησιν αυριανής ενεργείας 74 και 76 Ταξιαρχιών κατά άνω αντικειμενικών σκοπών.

Μηχανικόν

Κατόπιν εντόνου εργασίας διηνοίχθησαν οδεύσεις μέχρι ΣΑΡΑΚΛΙΜΑΝΙ και ΠΛΟΚΙΣΤΗΣ όπου και μετεστάθμευσαν άρματα μάχης και Πυρ/κόν.

Ομοίως συνεχίζεται ταχυτάτη εργασία διανοίξεως οδού μέχρι ανατολικών αντερεισμάτων ΚΑΣΤΑΝΙΑΝΗΣ.

11 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

(α) Καιρός: Καλός

(β) Τακτικόν Στρατηγείον Σώματος ΚΕΡΑΣΟΒΟΝ

(γ) Μεταβολαί Διατάξεως
Τ.Σ./ 35 Ταξιαρχία ΚΕΡΑΣΟΒΟΝ
561 Τάγμα ΚΕΡΑΣΟΒΟΝ με Λόχον (R.7477)
562 Τάγμα Περιοχήν ΚΑΣΤΑΝΙΑΝΗΣ με Διλοχίαν υψ.798
((R.6773) αντικατέστησε 581 Τάγμα)
581 Τάγμα από περιοχήν ΚΑΣΤΑΝΙΑΝΗΣ εις (R.7169)
582 Τάγμα εις ΜΑΚΡΥΚΑΜΠΟΝ (R.7072)
85 Τάγμα Εθνοφρουράς περιοχήν ΨΗΛΟΚΑΣΤΡΟΝ και
(R.7267)
VIII ΄Εφιππος ΄Ιλη ΧΡΙΣΤΟΜΑΤΟ (R.7267)

(δ) Συμβάντα Ενέργειαι
Από 0630 ώρας ήρχισε ισχυρά από Νότου παραπλανητικήν ενέργειαν των 74 και 76 Ταξιαρχιών, με σοβαράν υποστήριξιν Πυρ/κού, αεροπορίας, αρμάτων.

Η 74 Ταξιαρχία

Εκινήθη προς κατάληψιν ΤΑΒΕΡΑΣ. Τμήματά της ήχθησαν 200 μέτρα από κορυφής, πλην συμμοριτών εξαπέλυσαν ισχυράν αντεπίθεσιν υποστηριζομένη υπό Πυρ/κού και όλμων και ηνάγκασαν τμήματα επανέλθωσι βάσεις εξορμήσεώς των.

76 Ταξιαρχία

611 Τάγμα (μείον Διλοχία) επιτέθη κατά ΒΕΛΙΚΑΣ (υψ. 858) Διλοχία του Τάγματος τούτου ενεργεί προς ΚΑΣΤΡΙ καλύπτοντας δεξιάν πλευράν ενεργούντων κατά ΒΕΛΙΚΑΣ.

Κατόπιν σκληρού αγώνος και με ισχυράν υποστήριξιν Πυρ/κού, αρμάτων, Αεροπορίας, η ΒΕΛΙΚΑ κατελήφθη 1700 ώραν.

Η προς ΚΑΣΤΡΙ ενεργούσα Διλοχία εσημείωσε σημαντικήν πρόοδον αχθείσαι μέχρι Νοτίων αντερεισμάτων ΚΑΣΤΡΙ.

Μετά κατάληψιν ΒΕΛΙΚΑΣ ο εχθρός εξεδήλωσε πυκνόν πυρ όλμων εξ ου σημαντικαί ημέτεραι απώλειαι.

Κατά την νύχταν ισχυραί εχθρικαί αντεπιθέσεις απεκρούσθησαν με σοβαράς διά τους συμμορίτας απωλείας.

75 Ταξιαρχία

Εβελτίωσε τας θέσεις της επί της βάσεως εξορμήσεως και ώθησε περιπόλους προς σύσφιξιν επαφής.

Η συγκρότησις του αγώνος ον διεξήγαγον αι 74 και 76 Ταξιαρχίαι, η υποστήριξις τούτων υπό Πυρ/κού, αεροπορίας και αρμάτων μάχης η κατάληψις της ΒΕΛΙΚΑΣ και η εκ προθέσεως χλιαρά ενέργεια της 75 Ταξιαρχίας ευρισκομένης εις την κυρίαν προσπάθειαν ότι έδωσαν σαφή την εντύπωσιν εις τους συμμορίτας ότι η κυρία ενέργεια κατευθύνετο προς ΚΑΣΤΡΙ-ΣΤΑΛΟΝ-ΠΛΟΚΙΣΤΑ και ούτω επιτεύχθη απολύτως η επιτεθείσα υπό του Σώματος παραπλάνησις και αγκίστρωσις του συμμοριακού όγκου έναντι της δευτερευούσης κατευθύνσεως .

(ι) Απώλεια: Υπήρξαν σημαντικαί διά της ημετέρας λόγω του ακαλύπτου και πετρώδους εδάφους και των σφοδρών πυρών, ιδία όλμων των συμμοριτών.

Εκδοθείσαι Διαταγαί

(ι) Διετάχθη εκδήλωσις κυρίας επιθέσεως δι' αύριον υπό 75 Ταξιαρχίας εις το δεξιόν.

Ομοίως διετάχθησαν 74 και 76 Ταξιαρχίαι όπως συνεχίσωσι αμείωτον την παραπλανητικήν των προσπάθειαν από Νότον.

(ιι) Ελήφθη κάτωθι Διαταγή ΓΕΣ/Α1

«ΑΠΟ: ΓΕΣ/Α1 111130
ΠΡΟΣ: Α΄Β΄ΣΣ
ΚΟΙΝ: Γ΄ΣΣ, ΓΕΣ/Α1.Γ1

ΣΗΜΑ

Αριθ. Πρωτ. 226137(.)ΑΠΟΡΡΗΤΟΝ(.)

΄Ογκος συμμοριτών δίδει απεγνωσμένην μάχην ΒΙΤΣΙ (.) Μέρος τούτου υπερασπίζεται επίσης ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΝ (.) Α΄ΣΣ έχει δυνατότητα συνεχίση αναληφθείσαν επιχείρησιν ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ και εξασφαλίση απαγρίπνησιν ΠΩΓΩΝΙΟΥ - ΓΡΑΜΜΟΥ και λοιπής ζώνης διά των ογδόης και εννάτης Μεραρχιών (.) Χ Μεραρχία επιβάλλεται διατεθή ταχύτερον διά μάχην ΒΙΤΣΙ (.) Κίνησις Χ Μεραρχίας άρξητε από λήψεως προοδευτικώς (.) Χρησιμοποιηθούν άπαντα διαθέσιμα μεταφορικά μέσα Α΄ΣΣ μέχρι ΕΠΤΑΧΩΡΙ (.) Εκείθεν μεταφορά μερίμνη Β΄ΣΣ (.) Κλιμάκια Στρατηγείου Μεραρχίας και εν ανάγκη Ταξιαρχιών κινηθούν Αεροπορικώς δι' αναγνωρίσεις (.)

Αναφέρατε ΓΕΣ καθημερινώς κινούμενα Τμήματα (.)

Αντιστράτηγος ΓΙΑΝΤΖΗΣ
ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ ΣΤΡΑΤΟΥ

(ιιι) Κατόπιν ανωτέρω Διαταγής εξεδόθη η ΑΠ 7/287/11-9-48 Διαταγή Σώματος προς ΙΧ Μεραρχίαν όπως αντικαταστήση τα τμήματα της Χ Μεραρχίας.

Αύται η ζώνη ευθύνης της ΙΧ Μεραρχίας επεκτείνεται κατωτέρω:

Προς Ανατολάς μέχρι ΡΩΜΗΟΥ (ναι) ΔΙΣΤΡΑΤΟΝ (ναι) ΚΟΥΚΟΥΡΟΥΝΖΟΣ (όχι)

Προς Νότον ΚΟΥΚΟΥΡΟΥΝΖΟΣ (όχι) ΓΚΑΜΗΛΑ (όχι) ΠΑΠΙΓΚΟΝ (ναι) ΕΛΑΙΑ αμαξιτή ΧΑΝΙ ΔΕΛΒΙΝΑΚΗ - ΚΑΚΑΒΙ (ναι) Ανάληψις ευθύνης από 1900 ώρας 12 Σ/βρίου.

Η VIII Μεραρχία διετάχθη όπως θέση διάθεσιν Χ Μεραρχίας τον 530 Λόχον Πολυβόλων της.

Ομοίως εξεδόθη η Α.Π. 7/285/11-9-48 Διαταγή Σώματος προς Χ Μεραρχίαν ρυθμίζονται τον τρόπον κινήσεως της προς ΕΠΤΑΧΩΡΙ.

Η 35 Ταξιαρχία της (561-562 Τάγ/τα) θα παραμείνη μέχρι πέρατος επιχειρήσεων ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ, μεθ' ό θα κινηθή προς συνάντησιν Μεραρχίας εις ΒΙΤΣΙ.

12 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

(α) Καιρός: Καλός

(β) Τακτικόν Σώματος ΚΕΡΑΣΟΒΟΝ

(γ) Συμβάντα ενέργειαι

(ι) 75 Ταξιαρχία

Από 0530 ώρας ήρχισε η εκδήλωσις της κυρίας ενεργείας διά της 75 Ταξιαρχίας επί της κατευθύνσεως.

ΚΑΣΤΑΝΙΑΝΗ-Φυλάκιον ΛΕΛΟΥΔΑ-ΜΕΣΟΒΟΥΝΙ το 584 Τάγμα ΑΓΙΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ-ΣΕΡΜΕΣ-ΑΓΙΑ ΜΑΡΙΝΑ το 583 Τάγμα ΓΡΕΜΙΤΙΚΟ ΑΣΗΜΙ-ΚΟΚΚΙΝΟΧΩΜΑ το 581 Τάγμα.

Το 582 Τάγμα εφεδρεία όπισθεν του 584 Τάγ/τος.

Η 35 Ταξιαρχία εφεδρεία περιοχήν μεταξύ ΚΑΣΤΑΝΙΑΝΗΣ-ΚΕΡΑΣΟΒΟΝ.

Τα Τάγματα κλιμακίου μάχης εξορμήσαντα εκ της γενικής γραμμής ΚΑΣΤΑΝΙΑΝΗ - ΑΓΙΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ - ΓΡΕΜΙΤΙΚΟ ΑΣΗΜΙ διήλθον το ΚΑΣΟΒΙΤΙΚΟΝ ρεύμα και ανελθόντα επί των ανατολικών κρασπέδων ΑΓΙΑΣ ΜΑΡΙΝΑΣ - ΣΕΡΜΕΣ Φυλάκιον ΛΕΛΟΥΔΑ προσέκρουσαν επί ισχυρών αντιστάσεων λόγω δε και λοχμώδους εδάφους δεν κατώρθωσαν να πραγματοποιήσουν σημαντικήν πρόοδον.

Μικρά τμήματα κατωρθώσαντα μετά μεγάλων δυσκολιών, λόγω του δασώδους εδάφους να πλησιάσωσι τας εχθρικάς αντιστάσεις, εδέχθησαν ισχυραί αντεπιθέσεις και συνεπτύχθησαν ανατολικώς ΚΑΣΟΒΙΤΙΟΥ.

Ούτω η πρώτη ημέρα της κυρίας ενεργείας δεν εσημείωσεν πρόοδον, γεγονός όπερ ανησύχησε ιδιαιτέρως το ΣΣ.

(ιι) 74 και 76 Ταξιαρχίαι εσυνέχισαν ισχυράν πίεσιν από Νότου κατά ΤΑΒΕΡΑΣ-ΛΕΙΑΣ ΣΤΑΛΟΥ-ΚΑΣΤΡΙ, χωρίς να σημειώσουν πρόοδον.

Ισχυραί εχθρικαί αντεπιθέσεις κατά ΒΕΛΙΚΑΣ απεκρούσθησαν.

(ιιι) Ο Δ/τής του Σώματος μεταβάς εις τας θέσεις Πυρ/κού παρά ΓΥΦΤΟΠΟΤΑΜΟΝ και πληροφορηθείς την κατάστασιν έναντι της ζώνης 75 Ταξιαρχίας επανελθών εις Σ.Δ/σεως ΚΕΡΑΣΟΒΟΝ διέταξε τα κάτωθι.

Ο Δ/τής 75 Ταξιαρχίας να μετακινήση αμέσως τον Σταθμόν Διοικήσεως του από ΨΗΛΟΚΑΣΤΡΟΝ εις ΑΓΙΟΝ ΑΘΑΝΑΣΙΟΝ (ΚΑΣΤΑΝΙΑΝΗΣ).

Ο Δ/τής της Μεραρχίας να μεταβή επίσης εις ΑΓΙΟΝ ΑΘΑΝΑΣΙΟΝ ίνα αντιληφθή προσωπικώς της κατάστασιν και ωθήση τα τμήματα δραστηριώτερον προς επίθεσιν, των Διοικητικών, των Ταγ/των τιθεμένων επικεφαλής των τμημάτων κρούσεως.

Η επίθεσις να επαναληφθή την εω της 13 Σ/βρίου τη ισχυρά υποστηρίξει Πυρ/κού και Αεροπορίας.

Διετάχθη επίσης ο Επι/ρχης του Σώματος Συντ/ρχης Κετσέας όπως μετά των Συντ/ρχων ΄Αγγλου ΚΡΟΥΚ και Αμερικανού ΠΕΤΙΚΟΡ μεταβούν εις 74 Ταξιαρχίαν Νοτίου Τομέα όπως αντιληφθούν εκεί κατάστασιν και πιέσουν περισσότερον τα τμήματα προς δράσιν δι' αγκίστρωσιν μεγαλυτέρων συμμοριακών δυνάμεων.

(ιυ) Ο Δ/τής της Μεραρχίας μεταβάς μετά του Δ/τού 75 Ταξιαρχίας εις ΑΓΙΟΝ ΑΘΑΝΑΣΙΟΝ και επικοινωνήσας προσωπικώς μετά Διοικητών των Ταγ/των εζήτησε από το ΣΣ όπως μη εκδηλωθεί η διαταχθείσα διά την 13 Σ/βρίου επίθεσις, αλλά να χρησιμοποιηθή η ημέρα αύτη δι' ανασυγκρότησιν των τμημάτων και καλλίτεραν προπαρασκευή της επιθέσεως ήτις να πραγματοποιηθή την πρωϊαν της 14 Σ/βρίου.

Ο Δ/τής του Σώματος, καίτοι ο παράγων χρόνος τον επίεζε σοβαρώς λόγω της ανάγκης όπως μετακινηθή η Χ Μεραρχία προς περιοχήν ΒΙΤΣΙ ηναγκάσθη να ενδώση εις την αιτουμένην αναβολήν της επιθέσεως και καθώρισε ταύτην διά την πρωίαν της 14 Σ/βρίου.

Εκάλεσε όμως τον Δ/την της 35 Ταξιαρχίας Συντ/ρχην Βουργουράκην και τον διέταξε όπως μετακινήση και το έτερον Τάγμα του από ΚΕΡΑΣΟΒΟΝ εις ΚΑΣΤΑΝΙΑΝΗΝ, μεταβή δε και ο ίδιος εις ΚΑΣΤΑΝΙΑΝΗΝ, οπόθεν αναγνωρίζων το πρόσθεν έδαφος να είναι έτοιμος να ενεργήση και της κατευθύνσεως ΚΑΣΤΑΝΙΑΝΗ-Φυλάκιον ΛΕΛΟΥΔΑ-ΜΕΣΟΒΟΥΝΙ, είτε υπερβαίνων την 75 Ταξιαρχίαν εάν αύτη καθηλωθή είτε ακολουθών ταύτη εάν η επίθεσις της εξελίσετο ευνοϊκώς.

(υ) Πυροβολικόν

Καθ' όλην την ημέραν υπεστήριζε διά σφοδρών Πυρών την επίθεσιν της 75 Ταξιαρχίας.

(υι) Αεροπορία

Καθ' όλην την ημέρα διά αεροπλάνων ΝΤΑΚΟΤΑ και ΣΠΙΤ-ΦΑΙΡ εβομβάρδιζε τας οχυρωμένας θέσεις των εχθρών εις περιοχήν ΣΕΡΜΕΣ-ΑΓΙΑΝ ΜΑΡΙΝΑΝ - ΚΟΚΚΙΝΟΧΩΜΑ, προς υποστήριξιν της επιθέσεως.

(υιι) ΜΗΧΑΝΙΚΟΝ

Συνεχίζει δραστηρίως την βελτίωσιν της διανοιγείσης οδού προς ΚΑΣΤΑΝΙΑΝΗΝ.

(δ) Εκδοθείσαι Διαταγαί- Υποβληθείσαι αναφοραί

Αναφέρθη ΓΕΣ/Α1 ότι η Χ Μεραρχία θα αρχίση κινουμένη προς ΕΠΤΑΧΩΡΙΟΝ από πρωίας 13 Σ/βρίου.

13 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

(α) Καιρός: Καλός

(β) Μεταβολαί διατάξεως

Χ Μεραρχία (μείον 35 Ταξιαρχία) συγκεντρωθείσα ΚΟΝΙΤΣΑΝ ήρχισε μετακινούμενη επ' αυτοκινήτων μέσω ΣΑΡΑΝΤΑΠΟΡΟΥ εις ΕΠΤΑΧΩΡΙΟΝ εις Διάθεσιν Β΄ΣΣ.

(γ) Συμβάντα Ενέργειαι

75 Ταξιαρχία: Αναπροσαρμογή διατάξεως και προπαρασκευή διά επίθεσιν αύριον.

76 Ταξιαρχία: Τρίωρος νυκτερινή αντεπίθεσις κατά ΒΕΛΙΚΑΣ υπό συμμοριτών απεκρούσθη με σοβαράς δι' αυτούς απωλείας.

74 Ταξιαρχία: Συνεχίζει πίεσιν τη βοηθεία αρμάτων προς ΤΑΒΕΡΑ-ΛΕΙΑ Κατέλαβε ΑΓΙΑΝ ΜΑΡΙΝΑΝ (R.6661).

14 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

(α) Καιρός: Νεφελώδης

(β) Μεταβολαί Διατάξεως

35 Ταξιαρχία με 561, 562 Τάγ/τα περιοχήν ΚΑΣΤΑΝΙΑΝΗΣ - ΑΓΙΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ.

(γ) Συμβάντα Ενέργειαι

75 Ταξιαρχία (Ταξίαρχος Κετσέας Θεμ.)

Από 0400 ώρας ήρχισε η επίθεσις διά 584, 583 και 581 Ταγ/των τα τμήματα διελθόντα ΚΑΣΟΒΙΤΙΝΟΝ Ρέμμα προωθήθησαν βραδέως διά μέσου, της λοχμώδους περιοχής και αρκετών ναρκοπεδίων και την 0930 ώραν ήλθον εις στενήν επαφήν με ισχυράς συμμοριακάς οχυρώσεις επί της ΓΡΑΜΜΗΣ Φυλακίου ΛΕΛΟΥΔΑ-ΣΕΡΜΕΣ-ΑΓΙΑ ΜΑΡΙΝΑ-ΚΟΚΚΙΝΟΧΩΜΑ.

Προς το σκοπόν όπως διευκολυνθή ο ελιγμός κατά μήκος των συνόρων η VIII Μεραρχία συνεκέντρωσε το σύνολον σχεδόν του Πυρ/κού Πυροβολιτών-΄Ολμων και αεροπορίας κατά της οχυρωμένης τοποθεσίας Φυλακίου ΛΕΛΟΥΔΑ.

Εγένετο ισχυρωτάτη προπαρασκευή διαρκέσασα 15΄ λεπτά κατά την οποίαν ερρίφθησαν άνω των 300 βλημάτων Πυρ/κού και άνω των 700 όλμων.

Ο δραστικώτατος ούτος βομβαρδισμός παρέλυσε την άμυναν των συμμοριτών, θυελώδης δε εξόρμησις μετά τούτον, του 584 Τάγ/τος (Αντ/ρχης Περίδης Γεώρ.) έσχε ως αποτέλεσμα την κατάληψιν της τοποθεσίας ΛΕΛΟΥΔΑ.

Οι Συμμορίται μη δυνάμενοι να συμπτυχθώσι προς τας αποτόμους κλιτείς ΜΕΣΟΒΟΥΝΙ όπου θα συνετρίβοντο υπό των ημετέρων πυρών, ηναγκάσθησαν να τραπώσιν προς ΣΕΡΜΕΣ - ΑΓΙΑΝ ΜΑΡΙΝΑΝ προσβαλλομένοι συνεχώς υπό Πυρ/κού και αεροπορίας.

Της τοιαύτης συγχύσεως και προς Ανατολάς φυγής των συμμοριτών υπωφεληθέν το 584 Τάγμα εσυνέχισε την κίνησιν του αχθέν μέχρι Βορείων κρασπέδων ΜΕΣΟΒΟΥΝΙ (Σ.663700).

Από αρχής της κινήσεως του 584 Τάγ/τος το 582 ηκολούθει εν β' κλιμακίω.

Μετά κατάληψιν Φυλακίου ΛΕΛΟΥΔΑ το 582 Τάγμα ηκολούθησε τα ως και την 1700 ώραν υπερβάν το 584 εσυνέχισε την κίνησίν του και κατά την διάρκειαν της νυχτός προς ΜΕΣΟΒΟΥΝΙ.

Παρά τας εξαιρετικάς δυσκολίας του εδάφους το 582 Τάγμα (Αντ/ρχης Καλαποθάκης Ιωάννης) ανερριχήθη κυριολεκτικώς των ανδρών χειροκρατούντων αλλήλους, προς τας δυσαρίστους κλιτείς του ΜΕΣΟΒΟΥΝΙ.

Η τοιαύτη κοπιωδεστάτη προσπάθεια του Τάγ/τος εσυνεχίσθη κι όλην την διάρκειαν της νυχτός.

Παραλλήλως τα 583 Τάγμα (Ταγ/ρχης Κουμανάκος Γεωρ.) και 581 Τάγμα (Ταγ/ρχης Λαναράς Αθ.) κατόπιν σκληρού καθ' όλην την ημέραν αγώνος κατέλαβον ΑΓΙΑΝ ΜΑΡΙΝΑΝ το 583, και ΚΟΚΚΙΝΟΧΩΜΑ το 581 Τάγμα, όπερ εκάλυπτε και το αριστερόν πλευρόν της επιθέσεως 75 Ταξιαρχίας.

Την 2300 ώραν ο εχθρός εξεδήλωσε σφοδράς αντεπιθέσεις κατά 583 και 581 Ταγ/των συνεχισθείσας μέχρι πρωϊνών ωρών.

΄Απασαι αντεπιθέσεις απεκρούσθησαν με σοβαράς απωλείας και τα τμήματα ετήρησαν απάσας τας θέσεις των.

Η αποτυχία των συμμοριακών τούτων αντεπιθέσεων υπήρξε η πρώτη ένδειξις επικειμένης καταρρεύσεως της ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ, εν συνδιασμώ με την συνεχιζομένην κατά την διάρκειαν της νυχτός ηρωϊκήν προσπάθειαν του 582 Τάγ/τος προς ΜΕΣΟΒΟΥΝΙ.

74 Ταξιαρχία (Ταξίαρχος Ιατρίδης Δημ)

Εσυνέχισε καθ' όλην την ημέραν ισχυράν πίεσιν κατά ΤΑΒΕΡΑΣ-ΛΕΙΑΣ όπου λόγω ισχυρωτάτων εχθρικών αντιστάσεων και δυσβάτου εδάφους δεν ειδυνήθη να σημειώση σημαντικήν πρόοδον.

76 Ταξιαρχία: (Ταξίαρχος Φραγκιαδάκης Γεώρ.)

Εσυνέχισε ισχυράν πίεσιν επί του μετώπου της και ιδιαιτέρως προς ΚΑΣΤΡΙ όπου τμήματα 611 Τάγ/τος (Ταγ/ρχης Κάρτσωνας Δ.) έφθασαν 200 μέτρα από της κορυφής παρά το απότομον του εδάφους και τα πυκνά εχθρικά πυρά.

Αντιπιθέσεις συμμοριτών κατά τη νύχτα απεκρούσθησαν.

ΠΥΡΟΒΟΛΙΚΟΝ

Η σημερινή δράσις του Πυρ/κού μας υπήρξε εξαιρετική τόσον η σφοδρότατα προπαρασκευή κατά φυλακίου ΛΕΛΟΥΔΑ, όσον και η μετέπειτα υποστήριξις της κινήσεως μέχρι κρασπέδων ΜΕΣΟΒΟΥΝΙ και ΑΓΙΑΣ ΜΑΡΙΝΗΣ συνέλαβον ιδιαιτέρως εις την επιτυχίαν. Το ορειβατικόν Πυροβολικόν δι' ευθυφόρου βολής κατέστρεψε αρκετά εχθρικά πολυβολεία.

ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ

Λόγω νεφώσεως δράσις περιωρισμένην.

Μία μόνον ΝΤΑΚΟΤΑ εβομβάρδισε διά 14 βομβών των 250 λιβρών ΚΑΣΤΡΙ υποβοηθήσασα τμήματα 76 Ταξιαρχίας.

ΜΗΧΑΝΙΚΟΝ

Συνεχίζει δραστηρίως διάνοιξιν οδεύσεων και αξιοποίησιν τούτων διευκόλυνον ούτω τα μέγιστα την προώθησιν των πάσης φύσεως εφοδίων και ιδία Πυρ/κών Πυρ/κού.

(δ) Εκδοθείσαι Διαταγαί

Επί των σκοπώ ταχείας εκμεταλλέυσεως των επιτευχθέντων εις το δεξιόν υπό της 75 Ταξιαρχίας αποτελεσμάτων εξεδόθη κάτωθι διαταγή Α.Π. 3/612/14-9-48 Σώματος.

ΘΕΜΑ: Επιχείρησις ΤΑΥΡΟΣ
ΠΡΟΣ: VIII Μεραρχίαν
ΚΟΙΝ: 35 Ταξιαρχίαν
Τ.Σ./ Α΄ΣΣ /Α1

ΕΞ. ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ
ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
Τ.Σ./Α΄ΣΣ /Α1
Αριθ. Φ.3/612
ΣΤΓ 918/14-9-48

Επί τω σκοπώ ταχείας εκμεταλλεύσεως του σημερινού αποτελέσματος εις το Δεξιόν της Μεραρχίας και αποφυγής οιασδήποτε βραδύτητος εν τη συνεχεία της κινήσεως καθορίζω:

Η 35 Ταξιαρχία (δύο Τάγματα) τιθέμενα υπό Δ/σιν VIII Μεραρχίας θα κινηθή νύχτα 14 προς 15 Σ/βρίου εν τη ζώνη μεταξύ συνόρων και χαράδρας 400μ. Ν.Δ. τούτων, προς κατάληψιν το ταχύτερον του ανωνύμου υψ. (R.653673) και ακολούθως υψ. 1806 (R.636670)

Εκείθεν αναλόγως καταστάσεως εκμεταλλευθή προς 1594 -ΚΟΥΦΑΛΟ προς συντριβήν αμυνομένων ΣΚΗΤΑΡΙΟΝ-ΚΑΣΤΡΟ ΠΟΛΗΣ και προς ύψωμα 1608 (R.620675)

Η κατεχομένη υπό 562 Τάγματος γραμμή η ετέρα κατά κρίσιν της Μεραρχίας θα εξασφαλισθή υπό ταύτης.

Την ώρα εξορμήσεως να καθορίση η Μεραρχία.

Πάσαν επιτυχίαν της 35 θα εκμεταλλευθή η Μεραρχία ωθούσα απάσα την 75 Ταξιαρχία ή τουλάχιστον τα δύο Τάγματά της επί της ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ.

Θ. ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ
ΑΝΤΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

Ομοίως η Α.Π. 3/613/14-9-48 ώρα 1615 προς Δ/την VIII Μεραρχίας.

ΑΠΟ: Τ.Σ/ Α΄ΣΣ /Α1 141615
ΠΡΟΣ: Διοικητήν VIII Μεραρχίας
ΚΟΙΝ: Τ.Σ./35 Ταξιαρχίας

ΣΗΜΑ

ΑΡ.ΠΡ.Φ3/613(.)ΑΠΟΡΡΗΤΟΝ (.)

Κατόπιν λαμπρών μέχρις ώρας αποτελεσμάτων άτινα προοιωνίουσι αρίστην εκμετάλλευσις επιθυμώ να παραμείνη το έπαθλον ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ εξ ολοκλήρου οργανικά VIII (.) 35η Ταξιαρχία παραμείνη εις καθορισθέντας χώρους συγκεντρώσεως διαθεσίν μου ετοίμη εξορμίσει τη αιτήσει σας.

Θ ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ
ΑΝΤΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

ΝΑ ΚΡΥΠΤΟΓΡΑΦΗΘΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

15 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

(α) Καιρός:Καλός

(β) Διοικητής Σώματος 1900 ώραν, επανήλθε εκ ΚΕΡΑΣΟΒΟΥ εις ΙΩΑΝΝΙΝΑ, όπως υποδεχθή κατόπιν Διαταγής ΓΕΣ την επομένην Αμερικανούς Υπουργούς και άλλας προσωπικότητας.

(γ) Συμβάντα Ενέργεια

75 Ταξιαρχία

Καθ' όλην την διάρκειαν της νυχτός βοηθούντος και τους σεληνόφωτος το 582 Τάγμα εσυνέχισε βραδέως αλλ' ασφαλώς την επίπονον αναρρίχησιν του διά των αποκρήμνων κλιτύων ΜΕΣΟΒΟΥΝΙ και την 0900 ώραν κατέλαβε την πρώτη κορυφήν ΜΕΣΟΒΟΥΝΙ, μίαν οξείαν και στενήν κορυφήν.

Η επιχείρησις αύτη της αναρριχήσεως του 582 Τάγ/τος νύκτωρ διά κλιτύων θεωρουμένων απροσπελάστων αποτελεί ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΝ ΑΘΛΟΝ και υπήρξε η πρώτη εμβολή εις την καρδίαν της ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ

Το Τάγμα τούτο συνεχίσαν την προσπάθειαν του ολοκλήρωσε μέχρι της μεσημβρίας το ΜΕΣΟΒΟΥΝΙ.

Καίτοι εκ παρεξηγήσεως εβλήθη υπό φιλίας αεροπορίας και υφίσταται αντεπιθέσεις εν τούτοις αντιλαμβανόμενον την σπουδαιότητα της καταληφθείσης θέσεως, εκρατήθη επ' αυτής παρά τας σημαντικάς απωλείας.

Την 1830 ώραν κατόπιν ισχυρού βομβαρδισμού εχθρικών όλμων δέχεται ισχυρωτάτην αντεπίθεσιν ήν αποκρούει νικηφόρως παρά τον τραυματισμόν του Δ/του του Τάγ/τος Ταγ/ρχου Καλαποθάκη και του ημίσεως των Αξιωματικών του υπήρξαν πράγματι αγωνιώδεις στιγμαί διά το ΣΣ και την Μεραρχίαν, αι στιγμαί του επικού αγώνος του εξαιρέτου τούτου Ταγ/τος.

Εάν το Τάγμα εκράτει το ΜΕΣΟΒΟΥΝΙ ολόκληρος η τοποθεσία της ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ θα κατέρρεε εντός ολίγον.

Εάν το Τάγμα συνεπτύσσετο αι εθνικαί δυνάμεις θα έχαναν οριστικώς την υπόθεσιν της ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ.

Και το Τάγμα εκράτησε. Και η ΜΟΥΡΓΚΑΝΑ συνετρίβη.

24 Πυροβόλα και το σύνολον των όλμων υπεστήριζαν την ηρωϊκοτάτην αυτήν προσπάθειαν των υπερόχων αυτών μαχιτών Αξιωματικών και οπλιτών του 582 Τάγ/τος.

Από της στιγμής ταύτης οι συμμορίται μίαν μόνον έβλεπον σωτηρίαν την διά της φυγής τοιαύτην, διότι η ΜΟΥΡΓΚΑΝΑ έπαυσεν τα αποτελεί διά αυτούς «το άπαρτο Κάστρο» 12 νεκροί οπλίται, 44 τραυματίαι, και το ήμισυ των Αξιωματικών μετά του Διοικητού του Ταγ/τος εκτός μάχης, εντός διαστήματος μιας ώρας περίπου υπήρξε ο ΦΟΡΟΣ του ΑΙΜΑΤΟΣ διά το ύψωμα τούτο.

Παραλλήλως τα 583 και 581 Ταγ/τα ολοκλήρωσαν κατάληψιν ΑΓΙΑΣ ΜΑΡΙΝΑΣ και ΚΟΚΚΙΝΟΧΩΜΑ και εσυνέχισαν κίνηση των προς ανώνυμον ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ (R.6667) και ΣΚΗΤΑΡΙ.

35 Ταξιαρχία:

Συμφώνως τη Διαταγή του Σώματος εκκινήθη από πρωίας και με 562 Τάγμα (Ταγ/ρχης Κολώνιας Κων) υπερβάν το 582 κατέλαβε τα Δυτικώς ΜΕΣΟΒΟΥΝΙ αντερείσματα και ούτω το 582 Τάγμα παρέμεινε εν Β' κλιμάκιω.

76 Ταξιαρχία

Συνεχίσασα πίεσίν της και κατόπιν αγώνος σκληρού κατέλαβε το ΚΑΣΤΡΙ.

74 Ταξιαρχία

Συνέχισε πίεσίν της προ του μετώπου της.

ΠΥΡΟΒΟΛΙΚΟΝ

Το σύνολον σχεδόν του Πυρ/κού (Πεδινού Ορειβατικού) υπεστήριξε την προσπάθειαν του 582 Τάγ/τος προς ΜΕΣΟΒΟΥΝΙ και προς παντός δι' ισχυρωτάτων ανασχέσεων συνέβαλε κατά πολύ εις την απόκρουση των εχθρικών αντεπιθέσεων εναντίον του Ταγ/τος τούτου και εις την σταθεροποίησιν των καταληφθεισών θέσεων.

ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ

Αναγνωρίσεις διά 3 ΧΑΡΒΑΤΣ του πεδίου της μάχης και κανονισμένης βολής Πυρ/κού κατά υψ. 1806 (κορυφή ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ) και πέριξ χαραδρώσεων απ' όπου εξετοξεύοντο αι εχθρικαί αντεπιθέσεις.

Η αεροπορία μάχης διά 12 ΣΠΙΤ ΦΑΙΡ και 4 ΝΤΑΚΟΤΑ υπεστήριζε την προσπάθειαν του 582 Τάγ/τος ρίψασα 164 βόμβας των 250 λιβρών.

Εξ παρεξηγήσεως εβλήθη υπό ΣΠΙΤ ΦΑΙΡ το 582 Τάγμα με αποτέλεσμα 6 ημετέρους τραυματίας.

16 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

(α) Καιρός: Καλός

(β) Μεταβολαί Διατάξεως

Τ.Σ. /VIII Μεραρχίας	ΚΕΡΑΣΟΒΟΝ
8η Έφιππος Ίλη	ΚΕΡΑΣΟΒΟΝ
76 Ταξιαρχία Τ.Σ.	ΣΑΡΑΚΛΙΜΑΝΗ
611 Τάγμα	ΚΑΣΤΡΙ
625 Τάγμα	ΣΤΑΛΟΣ
Τ.Σ./35 Ταξιαρχίας	ΚΑΣΤΑΝΙΑΝΗ
562 Τάγμα	ΜΕΣΟΒΟΥΝΙ
561 Τάγμα	ΣΕΡΜΕΣ
Τ.Σ./75 Ταξιαρχίας	ΚΑΣΤΑΝΙΑΝΗ
582 Τάγμα	ΜΕΣΟΒΟΥΝΙ
583 Τάγμα	ΑΓ. ΜΑΡΙΝΑ
581 Τάγμα	ΚΟΚΚΙΝΟΧΩΜΑ

584 Τάγμα καλύπτει μεθόριον από ΒΑΛΤΙΣΤΑ (R.6576) μέχρι Φυλάκιον ΛΕΛΟΥΔΑ (R.665705).

(γ) Συμβάντα Ενέργειαι

Η VIII Μεραρχία εσυνέχισε δραστηρίαν προώθησιν τμημάτων της προς πλήρη εξάρθρωσιν τοποθεσίας ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ και αποκοπήν διαφυγής συμμοριτών διά συνόρων προς ΑΛΒΑΝΙΑΝ.

(ι) 35 Ταξιαρχία

562 Τάγμα απωθήσαν εχθρικάς αντιστάσεις κατέλαβε ανώνυμον 500μ. Ανατολικώς υψ. 1806, μη δυνηθέν ολοκληρώσι υψ. 1806 (ΜΟΥΡΓΚΑΝΑ), λόγω πυρών εξ Αλβανικού εδάφους.

561 Τάγμα 1230 ώραν κατέλαβε ανώνυμον 1300μ. ανατολικώς υψ.1806.

(ιι) 75 Ταξιαρχία

583 Τάγμα κατέλαβε ανώνυμον (R.662665).

581 Τάγμα προωθήθη προς ΣΚΙΤΑΡΙ.

(ιιι) 76 Ταξιαρχία

Διά συνδιασμένης ενεργείας του 625 Ταγ/τος της εκ ΒΕΛΙΚΗΣ και ΚΑΣΤΡΙ κατέλαβε το οχυρόν ΣΤΑΛΟΣ, του εχθρού συμπτυχθέντος προς ΛΕΙΑ.

(ιυ) 74 Ταξιαρχία

Εσυνέχισε πίεσιν επί μετώπου της και διετάχθη λάβη μέτρα εν συνδιασμώ με Απόσπασμα Συντ/ρχου Καμπάνη προς απόκρουσιν διαφυγής συμμοριτών προς ΣΟΥΛΙ, καθ' όσον διά του ταχέους ελιγμού του δεξιού κατά μήκος των συνόρων, δεν φαίνεται δυνατή η προς ΑΛΒΑΝΙΑΝ διαφυγή των.

(υ) ΠΥΡΟΒΟΛΙΚΟΝ

Εσυνέχισε την υποστήριξιν 562 Τάγ/τος τεινουμένη κατά μήκος των συνόρων προς υψ. 1806.

(υι) ΑΕΡΟΠΟΡΙΑΝ

Αναγνωρίσεως: Διά 3 ΧΑΡΒΑΤΣ εσυνεχίσθησαν αναγνωρίσεις καθ' όλην την ημέραν προς διαπίστωσιν κατευθύνσεων συμπτύξεως των συμμοριτών.

Μάχης: 12 ΣΠΙΤ ΦΑΙΡ και 1 ΝΤΑΚΟΤΑ υπεστήριζαν κίνησιν 562 Τάγ/τος προς ύψωμα 1806.

(δ) Εκδοθείσαι Διαταγαί

Διαπιστωθέντος πλέον του αδυνάτου της διαφυγής του όγκου των συμμοριτών προς ΑΛΒΑΝΙΑΝ λόγω της αποφράξεως των συνόρων από Φυλακίου ΛΕΛΟΥΔΑ μέχρι υψώματος 1806 και των ενδείξεων αι είχε το ΣΣ ότι ούτοι θα επιζητήσωσι διαφυγήν Νοτίως ΚΑΛΑΜΑ προς ΣΟΥΛΙ, όπου προς υποβοήθησιν της τοιαύτης των ενεργεία είχον αχθή εις ΣΟΥΛΙ 600 περίπου συμμορίται υπό αρχισυμμορίτας Βασιλάραν, Παπαγεωργίου Αβράμ εξέδωσε κάτωθι Διαταγάς.

(ι) Α.Π. 3/638/16-9-48 ώρα 1000

ΑΠΟ: Α΄ΣΣ /Α1 161000
ΠΡΟΣ: Τ.Σ./VIII Μερ/χίας/Α1 Συντ/ρχην
ΚΑΜΠΑΝΗΝ(Δ/την ΤΣΕΙ)-ΙΧ Συν/μα
Αναγνωρίσεως
ΚΟΙΝ: Α΄ΣΣ /Α1-Α9-Γ1 84 Σ.Π.

ΣΗΜΑ

Αριθ. Πρωτ. Φ3/638 (.) ΑΠΟΡΡΗΤΟΝ(.)

Σ. εκ ΤΖΟΥΜΕΡΚΩΝ δυνάμεως 600 φέρονται περιοχήν ΚΕΡΑΣΟΒΟΥ (R.8040) ΡΑΔΟΒΙΖΙΟΥ (R.7844)(.) ΒΑΣΙΛΑΡΑΣ(.) ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ(.) ΑΒΡΑΜ(.) Πιθαναί προθέσεις προσβολή μετόπισθεν ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ - ΒΡΟΣΥΝΑΣ - ΒΟΥΤΣΑΡΑ(.) ή προς διευκόλυνσιν Σ.ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ διαπεραιωθώσι ΣΟΥΛΙ(.) Α΄ΣΣ συγκεντρώνει 524 Τ. Λόχοι τρεις ΒΟΥΤΣΑΡΑ(.) Ενισχύει 65 Τ.Κ. διά Λόχου ΤΣΕΙ(.) 1ον Τ.Ε. εντός 16 Σεπτεμβρίου ΠΑΡΑΜΥΘΙΑΝ(.) Προβλέπει μέχρι μεσημβρίας 17 Σεπτεμβρίου διάθεσιν 563 Τ. περιοχήν ΒΡΟΣΥΝΑΣ - ΒΟΥΤΣΑΡΑΝ ή ΓΡΑΜΜΕΝΟΝ(.) ΄Απαντα ανωτέρω εις τακτικήν συγκρότητα υπό ΚΑΜΠΑΝΗΝ Τ.Σ. ΒΡΟΣΥΝΑ(.) 76 και 74 Ταξ. έχωσιν υπ' όψιν άνω προθέσεις Σ. δυνηθώσιν επέμβασιν εγκαίρως αν παραστή ανάγκη δι' αναστροφής δυνάμεων ματαιώσιν τούτων εν συνδιασμώ ενεργείας ΣΣ(.) Πυροβολικόν 76 Ταξ. δύναται επέμβη ΒΡΟΣΥΝΑ - ΓΡΙΜΠΟΒΟ - ΒΟΥΤΣΑΡΑ(.) ΄Ιλη Αρμάτων Τεθ/να προσανατολισθώσι πιθανάς κατευθύνσεις επεμβάσεώς των προετοιμαζόμενα εγκαίρως(.) ΙΧ Συν/μα Αναγνωρίσεως με υπολοίπους δυνάμεις ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ετοιμοκίνητον διά πιθανήν επέμβασιν(.)

ΝΑ ΚΡΥΠΤΟΓΡΑΦΗΘΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

(ιι) Α.Π. 3/639/16-9-48 ώρα 1325
ΑΠΟ: Α΄ΣΣ /Α1 161325

ΠΡΟΣ: Συνταγματάρχην ΚΑΜΠΑΝΗΝ
ΚΟΙΝ: Α΄ΣΣ /Α1-ΤΣ/VIII/Μερ/Α1-84 ΣΠ/Α1-76 Ταξιαρχία

ΣΗΜΑ

Αριθ. Πρωτ. Φ3/639 (.) ΑΠΟΡΡΗΤΟΝ (.)

Περιοχήν ΑΗΛΙΑ - ΡΑΔΟΒΙΖΙ - ΚΕΡΑΣΟΒΟΝ φέρονται 600 Σ.(.) Προθέσεις των προσβάλωσι μετόπισθεν ημετέρων ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ ή διευκόλυνσιν διαρροής Σ ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ προς ΣΟΥΛΙ(.) Συγκροτείται τακτικόν Συγκρότημα υπό Διαταγάς σας(.) Δυνάμεις 65 Τ. Ε. ΒΡΟΣΥΝΑ 524 Τ. μείον Λόχος ΒΟΥΤΣΑΡΑ - Ι ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ - ΔΙΑΒΑΣΙΣ ΕΛΕΥΘΕΡΟΧΩΡΙΟΥ.

΄Απασαι αι δυνάμεις Εθνοφρουράς Αρμάτων και Τεθωρακισμένων VIII Μεραρχίας εν τη ζώνη ευθύνης σας(.) Ζώνη ευθύνης(.) Βορείως(.) Αμαξιτή ΣΟΥΛΟΠΟΥΛΟ - ΒΟΥΤΣΑΡΑ - ΒΡΟΧΙΝΑ ναι(.) Δυτικώς(.) Κορυφογραμμή ΤΡΙΓΩΝΑ ΣΕΛΩΝΗ - ΜΠΟΥΖΑΡΑΚΙ - ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ ΓΛΥΚΥ ναι(.) Νότιον ΤΡΙΚΑΣΤΡΟΝ - ΜΟΥΣΟΤΙΤΣΑ - ΓΕΦΥΡΑ - ΖΗΤΑ όχι(.) Ανατολικόν(.) ΓΡΑΜΜΕΝΟΝ ΔΩΔΩΝΗ ναι Αποστολή(.) κάλυψις αμαξιτής από ΑΡΑΧΩΒΙΤΣΙ μέχρι ΑΜΠΕΛΙΑ από πάσης αντιπερισπαστικής ενεργείας Σ από Νότου εις βάρος επιχειρήσεων ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ διά στατικών τμημάτων κατεχόντων ζωτικά σημεία και επιθετικών ενεργειών βάσει πληροφοριών(.) Ιδιαιτέρα σημασία ΒΡΟΣΥΝΑ - ΒΟΥΤΣΑΡΑ(.) Σύνδεσμος με 76 Ταξιαρχία εις ΤΣΑΡΑΚΛΙΜΑΝ (.) Ανάληψις ζώνης ευθύνης από αφίξεως σας ΒΡΟΣΥΝΑ(.) Τ.Σ. ΒΡΟΣΥΝΑΝ και κατά κρίσιν σας ΒΟΥΤΣΑΡΑ(.) Τακτική υπαγωγή υπό ΣΣ(.) Επικοινωνίαι(.) Ως ειδική διαταγή Διαβιβάσεων(.)

ΝΑ ΚΡΥΠΤΟΓΡΑΦΗΘΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Α.Π. 3/640/16-9-48 ώρα 1700
ΑΠΟ: Α΄ΣΣ/Α1 161700
ΠΡΟΣ: VIII ΜΕΡΑΡΧΙΑΝ
ΚΟΙΝ: Α΄ΣΣ /Α1

ΣΗΜΑ

Αριθ. Πρωτ. Φ3/640(.) ΑΠΟΡΡΗΤΟΝ(.) Εχθρός πιθανόν επιζητήση κατά διάρκεια νυκτός διαφύγη προς ΑΛΒΑΝΙΑΝ μέσω ΤΣΑΜΑΝΤΑ και των προς Δυσμάς και Βορράν δρομολογείων(.) ΄Απαντα δρομολόγια δέον να βάλλωνται κατά διάρκειαν νυκτός διά πυροβολικού, όλμων και αυτομάτων(.)

Μετά κατάληψιν 1806 ωθήσατε τολμηρώς τμήμα έστω και κατά την νύκτα προς φράξιν διαβάσεων (R.620677) και (R.615684)(.)

74 Ταξιαρχία να επιζητήση φράξιν Διαβιβάσεων ΞΑΝΘΟΥ (R.586640) και (R.560648)(.) Γενικώς επιζητηθή τολμηρά φράξις Διαβάσεων προς ΑΛΒΑΝΙΑΝ έστω και διά μικρών τμημάτων(.)

Ομοίως Α.Π. 3/637/16-9-48 ώρα 1115 Διαταγή προς 84 Στρατ. Περιοχήν όπως συγκροτήση τακτικόν απόσπασμα δυνάμεως τριών Λόχων με αποστολή απαγόρευσιν διαβάσεων ΦΤΕΛΙΑ - ΧΑΝΙ ΕΜΙΝ ΑΓΑ - υψ. ΚΡΑΝΙΑ (R.9517) με τοιμότητα επιθετικής ενεργείας κατά νώτων συμμοριτών ΣΟΥΛΙΟΥ εν συνδυασμώ μετά τακτικού συγκροτήματος Συντ/ρχην ΚΑΜΠΑΝΗΝ.

Ομοίως Α.Π. 3/640/16-9-48 ώρα 1700 προς VIII Μεραρχίαν δι’ ης διατάσσεται όπως βάλη δι’ όλων των μέσων άπαντα τα προς Αλβανίαν δρομολόγια καθ’ όλην την νύκτα ίνα απαγορεύση τυχόν διαφυγήν συμμοριτών προς Αλβανίαν.

17 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

(α) Καιρός: Καλός

(β) Συμβάντα - Ενέργειαι

(ι) 35 Ταξιαρχία (Συντ/ρχην Βουργουράκης Ι.)

Κινηθείσα κατά διάρκειαν νυκτός κατέλαβε τας πρωϊνάς ώρας σήμερον το ύψωμα 1806 και εν συνεχεία εκκινήθη ταχέως προς ύψωμα 1522 (R.5669) όπερ και κατέλαβε αποκόψασα ούτε τας κυριωτέρας από χωρίου ΤΣΑΜΑΝΤΑ προς ΑΛΒΑΝΙΑΝ διαβάσεις.

(ιι) 75 Ταξιαρχία

Κατέλαβε από πρωϊνών ωρών ΣΚΗΤΑΡΙΟ από ΤΣΕΡΟΒΙΤΣΙ και εν συνεχεία εκκινήθη προς ΛΕΙΑ - ΒΑΒΟΥΡΙ

(ιιι) 74 Ταξιαρχία

Κατέλαβε την ΤΑΒΕΡΑΝ άνευ αντιστάσεως και εν συνεχεία χωρίον ΣΤΑΜΑΝΤΑ.

(ιυ) Ούτω άπασα η οχυρωμένη τοποθεσία ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ κατέρευσε εκ του λίαν επιτυχούς ΕΛΙΓΜΟΥ του δεξιού κατά μήκος των συνόρων και τα φρούρια ΤΣΕΡΟΒΙΤΣΙ - ΣΤΑΛΟΣ - ΣΚΗΤΑΡΙ - ΚΟΥΦΑΛΟ - ΛΕΙΑ - ΒΑΒΟΥΡΙ - ΤΣΑΜΑΝΤΑΣ εγκατελείφθησαν αδόξως υπό των προσπαθούντων να διασωθώσι πανικοβλήτων συμμοριτών.

Ως εξηκριβώθη υπό των ανελθόντων, επί των άνω ισχυρώτατα οργανωμένων τοποθεσιών, φιλίων τμημάτων, η οργάνωσις των θέσεων τούτων, διά 2000 περίπου πολυβολείων, αρκετών συρματοπλεγμάτων και ναρκοπεδίων, με εξαιρετική υποστήριξιν ΄Ολμων και πολυβόλων, ήτο τοιαύτη ώστε κατά μέτωπον ενέργεια απεκλείετο να έχη ουδεμίαν επιτυχίαν, έστω και αν ολόκληρος η VIII Μεραρχία εθρυματίζετο προ αυτών. Ο ΕΛΙΓΜΟΣ του ΣΣ εδικαιώθη υπό των πραγμάτων πλήρως.

(υ) Κατόπιν του επιτυχούς ΕΛΙΓΜΟΥ εκ του δεξιού προς ύψωμα 1806, οι συμμορίται αποκοπέντες και μη δυνάμενοι να διαφύγουν προς ΑΛΒΑΝΙΑΝ, εξαιρέσει ενός Λόχου εις ΒΕΡΤΟΠ, και 150 περίπου τραυματιών εγκαίρως αποσυρθέντων εις ΑΛΒΑΝΙΑΝ ήρχισαν συμπτυσσόμενοι κατά την διάρκειαν της νυκτός 16 προς 17 Σ/βρίου προς Νότον και Ν.Α.

Το μείζον της διασωθείσης μαχητικής των δυνάμεως ήτοι Αρχηγείον ΗΠΕΙΡΟΥ, με τα υπολείμματα των Ταγ/των Σκεύη, Φωκά, Βρασίδα, Παπαδημητρίου και Πετρίτη, εγκαταλείψαντα άπαντα τα βαρέα υλικά των διήλθον διά νυκτός διά της κοιλάδος του ΤΟΥΡΙΤΣΑ Ποταμού, εμπισόντα όμως εις ενέδρας της 74 Ταξιαρχίας εις περιοχήν ΚΩΣΤΑΝΑ (R.6660) και υποστάντα σοβαράς απωλείας ετράπησαν εν διαλύσει προς ΣΑΡΑΚΛΙΜΑΝΙ.

Εις περιοχήν ταύτην την 0630 ώραν ενεπλάκησαν εις αγώνα με εκεί τμήματα ασφαλείας Πυρ/κού, όπου πυροβοληταί και Ουλαμός τεθωρακισμένων διεξήγαγον σκληρόν εκ του συστάδην αγώνα.

Ο Αξκός βολής Πυρ/κού εφονεύθη ηρωϊκώς μαχόμενος.

΄Αμα τη πληροφορία ταύτη εκκινήθησαν εξ όλων των κατευθύνσεων τμήματα προς δίωξιν και συντριβήν των συμμοριτών.

Η 76 Ταξιαρχία αναστραφείσα ολόκληρος ετέθη εις δίωξιν, ενώ η αεροπορία εσφυροκόπει αδιακόπως τας πανικοβλήτους συμμορίτας, οίτινες υποστάντες σοβαρωτάτας απωλείας και εγκαταλείψαντες άφθονα υλικά, διεσκορπίσθησαν κατά μικροομάδας εις την εξαιρετικώς δασωμένην περιοχήν ΓΡΑΝΙΤΣΟΠΟΥΛΑΣ - ΡΙΖΟ (R.7557) και Δυτικώς ΔΕΣΠΟΤΙΚΟΝ.

Οι συμμορίται προτιθέμενοι ως διεπιστώθη εκ συλληφθέντων να διαπεραιωθώσι Νοτίως ΚΑΛΑΜΑ προς ΣΟΥΛΙ, όπου τους ανάμεινον έτεροι 600 συμμορίται Αβράμ, Βασιλάρα, αλλά μη δυνηθέντες να πραγματοποιήσωσι λόγω των ληφθέντων υπό του ΣΣ μέτρων ΚΑΛΑΜΑ, ηναγκάσθησαν να τραπώσι, κατά την διάρκειαν τηςνυκτός 17 προς 18 Σ/βρίου, προς Β. Α. εις την δασωμένην περιοχήν ΚΑΣΙΔΑΡΙ και μεταξύ τούτου και ΔΕΣΠΟΤΙΚΟΝ.

(γ) Εκδοθείσαι Διαταγαί Σώματος

(ι) Α. Π. 3/647/17-9-48 ώρα 0945 προς Δ/ντήν Στρατού Αντ/γου ΓΙΑΤΖΗΝ
ΑΠΟ: Α΄ΣΣ /Α1 170945
ΠΡΟΣ: Δ/την ΣΤΡΑΤΟΥ
ΚΟΙΝ: Γεν. Δ/την Υπ.Στρατιωτικών-Α΄ΣΣ /Α1-VIII-IX Μερ.

ΣΗΜΑ

Αριθ. Πρωτ. Φ.3/647 (.) ΚΟΙΝΟΝ.(.)

Το ΣΣ μετά ΓΡΑΜΜΟΝ έλαβεν εντολήν σας εκκαθαρίση ΠΩΓΩΝΙ και ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΝ(.) Εντός επταημέρου εξεκαθάρισε ΠΩΓΩΝΙ(.) 12 Σεπτεμβρίου εξαπέλυσε επίθεσίν του κατά κυρίως ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ(.) 14 τρέχοντος ημέραν ΣΤΑΥΡΟΥ κτυπήματά μας ήρξαντο πλέον θανατηφόρα διά συμμορίτας(.)

Αυτήν ημέραν έπεσε το τείχος ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ - ΜΕΣΟΒΟΥΝΙ(.) Νύκτα 16 προς 17 Σ/βρίου υπό ανηλεή κτυπήματα ΣΣ κατέρρευσε το δεύτερον Κράτος Βαφειάδης το κράτος ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ(.) VIII Μεραρχία συνεχίσασα επίθεσίν της κατέλαβε(.) 35 Ταξιαρχία υψ. 1806 ώραν σήμερον συνεχίζουσα προς διαβάσεις (R.6268)(.) 75 Ταξιαρχίαι ολοκλήρωσε ΑΝΩΝΥΜΟΝ ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ και κατέλαβε ΚΟΥΦΑΛΟ(.) Απώλειαι συμμοριτών εις άνδρας και υλικά δεν αναφέρθησαν εισέτι(.) Αναφέρω υπέροχον ηθικόν Αξ/κών και οπλιτών VIII Μεραρχίας και 35 Ταξιαρχίας οίτινες κατέλαβον εντός 6ημέρου την πρωτοφανή εις οχυρώσεις τοποθεσιών ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ, αποκαλουμένην Μάνναν συμμοριτών ΗΠΕΙΡΟΥ, επί εδάφους κυριολεκτικώς απροσίτου από του οποίου συμμορίται έριπτον και βράχους ακόμη(.) Ο Ελιγμός Σώματος επέτυχεν απολύτως μέχρις αιφνιδιασμού χάρις, εις υπέροχον βοήθειαν Πυρ/κού, Αεροπορίας, Μηχανικού(.) Διαβιβάσεις ως πάντοτε ελειτούργησαν υπέροχα(.)
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

(ιι) Α. Π. 3/648/17-9-48 ώρα 1010 προς Ταξίαρχον Φραγκιαδάκην Δ/την 76 Ταξιαρχίας
ΑΠΟ: Α΄ΣΣ/Α1 171010
ΠΡΟΣ: Ταξίαρχον ΦΡΑΓΚΙΑΔΑΚΗΝ
ΚΟΙΝ: Τ.Σ./ VIII Μερ. Συν/ρχην ΚΑΜΠΑΝΗΝ
IX Σύν/μα Αναγνωρίσεως

ΣΗΜΑ

Αριθ. Πρωτ. Φ3/648/(.) ΚΟΙΝΟΝ.(.)

Κατόπιν χθεσινών και σημερινών επιτυχιών σας έχω πεποίθησιν ότι θα συντρίψητε αποπειρωμένους να διαφύγωσι προς Νότον και Νοτιοανατολάς συμμορίτας(.) Θέτω υπό Διαταγάς σας τακτικόν συγκρότημα Συν/ρχου ΚΑΜΠΑΝΗ(.) ΄Ητοι 65 Τ.Ε. συν Λόχος 18 Τ.Ε. εις ΒΡΟΥΣΙΝΑ(.) 524 Τ.Π. εις ΒΟΥΤΣΑΡΑ(.) Λόχος 17 Τ.Ε. εις ΣΟΥΛΟΠΟΥΛΟΝ(.) 2 Ουλαμοί Τεθ/νων υπό Επίλαρχον ΚΡΙΕΖΗ εις ΒΟΥΤΣΑΡΑ(.) 1 Τ.Ε. αφικνούμενον σημείον ΠΑΡΑΜΥΘΙΑΝ θα τεθεί υπό διαταγάς σας εάν λάβητε ανάγκην τούτου(.) 563 Τ.Π. μείον Διλοχία από του απογεύματος της σήμερον θα ευρίσκεται περιοχήν ΣΟΥΛΟΠΟΥΛΟ - ΚΛΗΜΑΤΙΑ διάθεσίν σας(.) ΄Εχετε υπ' όψιν ότι περιοχήν ΡΑΔΟΒΙΖΙΟΥ ευρίσκονται 300 περίπου συμμορίται ΒΑΣΙΛΑΡΑ και ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ και δέον εξασφαλισθή η οδός ΑΡΑΧΩΒΙΤΣΑ - ΒΡΟΥΣΙΝΑ(.) Είμαι βέβαιος ότι θα συντρίψης τους συμμορίτας(.)
ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

(ιιι) Α.Π. 3/649/17-9 ώρα 1920 προς Δ/τάς VIII Μεραρχίας και 76 Ταξιαρχίας.
ΑΠΟ: Α΄ΣΣ/Α1 171920
ΠΡΟΣ: Τ.Σ./ VIII Μεραρχίας - 76 Ταξιαρχία
ΚΟΙΝ: Α΄ΣΣ /Α1 Συντ/ρχην ΚΑΜΠΑΝΗΝ

ΣΗΜΑ

Αριθ' Πρωτ. Φ3/649(.) ΑΠΟΡΡΗΤΟΝ(.)

Πληροφορίαι αεροπορίας με τέλος ημέρας φέρουν συμμορίτας συγκεντρωμένους περιοχήν ΓΡΑΝΙΤΣΟΠΟΥΛΑΣ - ΡΑΧΗ ΠΑΥΛΑΙΝΑΣ(.) Κατασκευάζοντας χαρακώματα(.) Ληφθώσι κατά νύκτα υφ' όλων τμημάτων μέτρα αποφράξεως απάντων δρομολογίων διαφυγής(.) ΄Αμα τη εω 18ης εκδηλωθή αποφασιστικήν ενέργεια προς συντριβήν των(.)

ΝΑ ΚΡΥΠΤΟΓΡΑΦΗΘΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

(ιυ) Ομοίως εξεδόθησαν κάτωθι Διαταγαί: Α.Π. 7/332/17-ΙΧ ώρα 1830 προς VIII Μεραρχίαν και 35 Ταξιαρχίαν όπως 35 Ταξιαρχίαν (561, 562, Τάγ/τα) συγκεντρωθή ΣΡΑΚΛΙΜΑΝΙ και εκείθεν 20 Σ/μβρίου αχθή ΙΩΑΝΝΙΝΑ, προκειμένου μετεκινηθή μέσω ΚΟΝΙΤΣΗΣ - ΣΑΡΑΝΤΑΠΟΡΟΥ εις ΕΠΤΑΧΩΡΙ και εκείθεν ΒΙΤΣΙ διάθεσιν Χ Μεραρχίας της.

Α.Π. 7/331/17-ΙΧ ώρα προς VIII Μεραρχίαν όπως συγκεντρώση μέχρι μεσημβρίας 18η τρέχοντος εις περιοχήν ΧΑΝΙ ΔΕΛΒΙΝΑΚΙ τας κάτωθι Μονάδας Χ Μεραρχίας.

141 Μοίρα Ορ. Πυρ/κού, 530 Λόχον Πολυβόλων και Λόχον Ορεινών Μεταφορών.

Εκείθεν μερίμνη του εις ΚΟΝΙΤΣΑΝ κλιμακίου επιτελείου Χ Μεραρχίας, θα κινηθώσι διά ΕΠΤΑΧΩΡΙΟΥ έως ΒΙΤΣΙ.

18 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

(α) Καιρός: Καλός

(β) Συμβάντα Ενέργειαι

Οι διαφυγόντες κατά την διάρκειαν της νυκτός συμμορίται εκ της περιοχής ΔΕΣΠΟΤΙΚΟΥ - ΚΑΣΙΔΙΑΡΗ συνεχίσαντες την νυκτερινήν κίνησιν των ήχθησαν τας πρωϊνάς ώρας περιοχήν ΝΕΓΡΑΔΕΣ όπου καλυφθέντες εις την εκεί δυναμένην περιοχήν διήρχοντο κατά μικροομάδας Βορείως της αμαξιτής ΚΑΛΠΑΚΙ - ΝΕΓΡΑΔΕΣ με σκοπόν όπως διαφύγωσι περιοχήν ΖΑΓΟΡΙΩΝ. Διερχόμενα την πρωϊαν ημέτερα ναρκαλιευτικά συνεργεία εβλήθησαν παρά τούτων, και ήρχισεν εις την περιοχήν ταύτην αγών.

Το Τακτικόν Στρατηγείον της VIII Μεραρχίας μετακινούμενον από ΚΕΡΑΣΟΒΟΥ προς ΙΩΑΝΝΙΝΑ και ευρισκόμενον την στιγμήν ταύτην εις ΚΑΛΠΑΚΙ, ακίνησε αμέσως τας εις περιοχήν ΚΑΛΠΑΚΙ τμήματα Πεζικού Πυρ/κού και προσέβαλε τους απωπειρωμένους να διαφύγωσι συμμορίτας.

Ταυτοχρόνως το Σώμα Στρατού πληροφορηθέν τ' ανωτέρω εκκίνησεν Διλοχίαν 563 Τάγ/τος εξ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ και προσέβαλε τους απωπειραμένους να διαφύγωσι συμμορίτας.

Ταυτοχρόνως το ΣΣ πληροφορηθέν τ' ανωτέρω εκκίνησεν Διλοχίαν 563 Τάγ/τος εξ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ και προσέβαλε τους συμμορίτας από Νότον και Ν.Α.

Ο αγών διήρκισε μέχρι των εσπερινών ωρών διότι οι συμμορίται εγκαταλείψαντες 35 νεκρούς, 26 συλληφθέντες και το σύνολον σχεδόν των υλικών των 50 τυφεκία 3 βαρ. ΄Ολμοι, 8 πολυβόλα και παντοία άλλα υλικά συνεπτύχθησαν επωφελούμενοι του σκότους προς ΖΑΓΟΡΙΑ (ΚΟΥΚΟΥΡΟΥΝΤΖΟ-ΤΣΟΥΚΑ ΡΟΣΑ).

Εις την περιοχήν της ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ συνεχίζεται εξερεύνησις ανευρισκομένων μεγάλων ποσοτήτων οπλισμού, πυρομαχικών και παντοίων άλλων υλικών.

ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ

Προσέβαλε αλληλοδιαδόχως συμμορίτας περιοχήν ΝΕΓΡΑΔΩΝ προξενήσασα εις τούτους σημαντικάς απωλείας.

(γ) Εκδοθείσαι διαταγαί Σώματος

(ι) Α.Π. 3/650/18-9 ώρα 0930 προς ΙΧ -VIII Μεραρχίας

ΑΠΟ: Α΄ΣΣ/Α1 180930
ΚΟΙΝ: ΙΧ-VIII ΜΕΡ/ΡΧΙΑΣ
ΚΟΙΝ: Α΄ΣΣ/Α1-ΙΧ Συντ/γμα Αναγνωρίσεως

ΣΗΜΑ

Αριθ. Πρωτ. Φ.3/650(.) ΚΟΙΝΟ (.) Διαφυγόντες εις ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ 400 Συμμορίται μετά 50 μεταγωγικών κινηθέντες διά ΜΑΖΑΡΑΚΙ(R.8367) ΝΕΓΡΑΔΕΣ (R.8872) διήρχοντο 0840 ώραν σήμερον αμαξιτήν μεταξύ ΚΑΛΠΑΚΙ-ΝΕΓΡΑΔΩΝ κινούμενοι προς ΠΕΔΙΝΗΝ (R.9075)(.) Κινήσατε αμέσως τμήματα προς δίωξιν(.) Λόχος ΑΣΠΡΑΓΓΕΛΩΝ κινείται προς ύψωμα 1007 (R.9472)(.) Αεροπορία απεστάλη(.) Ουλαμός τεθωρακισμένων εκινήθη από ΙΩΑΝΝΙΝΑ(.)

ΑΝΟΙΧΤΟΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

(ιι) Α.Π. 3/656/18 ΙΧ ώρα 1245 προςVIII και ΙΧ Μεραρχίας

ΑΠΟ: Α΄ ΣΣ /Α1 181245
ΠΡΟΣ: Τ.Σ./VIII -ΙΧ Μερ.
ΚΟΙΝ: Α΄ ΣΣ /Α1

ΣΗΜΑ

Αριθ. 3/656 (.) ΑΠΟΡΡΗΤΟΝ(.)

Διά λύσιν καταστάσεως ΚΑΛΠΑΚΙ-ΝΕΓΡΑΔΕΣ VIII Μεραρχία δύναται χρησιμοποιήση και 529 Τάγμα (μείον Διλοχία) ευρισκόμενον ΧΑΝΙ ΔΕΑΒΙΝΑΚΙ(.) ΙΧ Μεραρχία κινήση Διλοχίαν προς ΑΡΙΣΤΗΝ-ΕΔΑΦΟΤΟΠΟΝ (R.9177) ΑΝΩ ΠΕΔΙΝΑ (R.9275)(.)

ΝΑ ΚΡΥΠΤΟΓΡΑΦΗΘΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

(ιιι) Α.Π. 3/659/18 ΙΧ ώρα 1850 προς VIII -ΙΧ Μεραρχίας

ΑΠΟ: Α΄ ΣΣ /Α1
ΠΡΟΣ: Τ.Σ./VIII -ΙΧ Μεραρχίας
ΚΟΙΝ: Α΄ ΣΣ /Α1

ΣΗΜΑ

Αριθ. Πρωτ. Φ 3/659(.) ΚΟΙΝΟΝ(.)

Εχθρικά τμήματα προσβληθέντα και υποστάντα απωλείας περιοχήν υψ. 1007 (R.9472) ΑΓ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ (R.9373) ανετράπησαν προς ΑΝΩ ΠΕΔΙΝΑ (R.9275) ΕΛΑΦΟΤΟΠΟΣ (R.9177)(.) Ενδείκνυται διαταχθείσα ενέργεια προς ΑΡΙΣΤΗ (R.9081)(.)

ΑΝΟΙΚΤΟΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

(ιυ) Α.Π. 3/660/18 ΙΧ ώρα 1925 προς VIII Μεραρχίαν

ΑΠΟ: Α΄ ΣΣ/Α1 181925
ΠΡΟΣ: Τ.Σ./VIII Μεραρχίας
ΚΟΙΝ: ΙΧ Μεραρχίαν

ΣΗΜΑ

Αριθ. Πρωτ. Φ 3/660(.) ΚΟΙΝΟΝ(.)

ΧΑΡΒΑΤ 1845 ώραν παρατήρησε(.) Φίλια τμήματα ανερχόμενα επί ΨΗΛΟΡΑΧΗΣ (R.878716) (.) Αρκετάς μικροομάδας συμμοριτών μετά κτηνών κινουμένας από (R.8473) προς γέφυραν (R.825733) (.) Ληφθώσι μέτρα αποκοπής (.)

ΑΝΟΙΚΤΟΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

19 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

(α) Καιρός: Καλός

(β) Συμβάντα Ενέργειαι

Διαφυγόντες εκ περιοχής ΝΕΓΡΑΔΩΝ συμμορίται ετράπησαν προς Δυτικά ΖΑΓΟΡΙΑ, ενώ τμήματα τούτων κατάκοπα και εξηντλημένα ευρίσκοντο περιοχήν βορείως ΑΣΦΑΚΑΣ-ΔΙΚΟΡΦΟΥ.

Το ΣΣ πληροφορηθέν τούτο εξέδωσε κάτωθι Διαταγήν προς 524 Τάγμα ευρισκόμενον εν εφεδρεία εις ΙΩΑΝΝΙΝΑ.

Α.Π. 3/663/19 -ΙΧ ώρα 0920

ΑΠΟ: Α΄ΣΣ /Α1 190920
ΠΡΟΣ: 524 Τ.Π.
ΚΟΙΝ: Α΄ΣΣ /Α1 Τ.Σ./VIII Μερ./Α1-Α9

ΣΗΜΑ

Αριθ. Πρωτ. Φ3/663 (.) ΑΠΟΡΡΗΤΟΝ (.)

Πληροφορίαι φέρουσι ικανόν αριθμόν Σ. συγκεντρωμένων εις χαραδρώσεις αμέσως ανατολικώς ΑΣΦΑΚΑΣ (R.9563) με προθέσεις παραδόσεως(.) 524 Τ.Π. κινηθή ΑΣΠΡΑΓΓΕΛΩΝ εις ΔΙΚΟΡΦΟΝ (R.9964)(.) Αποστολή(.) Σύλληψις ανωτέρω Σ και εν περιπτώσει αρνήσεως συντριβή τούτων(.) Το Τάγμα θα εγκατασταθή προσωρινώς εις ΔΙΚΟΡΦΟΝ προς εξασφάλησιν διαβάσεως ταύτης(.) Ανεφοδιασμός διά ΑΣΦΑΚΑΣ(.) Επικοινωνίαι(.) Μετά ΣΣ Τάγμα εισέλθη δίκτυον ασυρμάτου υπό συχνότητα 4550 και γνωστά διακριτικά του από 1300 σήμερον ότε αναμείνη κλήσεις ασυρμάτου ΣΣ(.)

ΚΡΥΠΤΟΓΡΑΦΗΘΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Το 524 Τάγμα κινηθέν ταχέως και τη βοηθεία Πυρ/κού και Αεροπορίας προσέβαλε τους συμμορίτας εις διαβάσεις ΑΣΦΑΚΑΣ-ΔΙΚΟΡΦΟΥ και επροξένησε εις τούτους αρκετάς απωλείας.

Οι συμμορίται συνεπτύχθησαν ατάκτως προς ΠΑΝΑΓΙΑ (R.9966) διωκόμενοι υπό του Τάγματος.

Εις περιοχήν ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ συνεχίζεται έρευνα ανευρισκομένων μεγάλων ποσοτήτων παντοίων υλικού, οπλισμού και πυρομαχικών.

20 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

Περαιωθείσης πλήρως της επιχειρήσεως ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ το ΣΣ εξέδωσε τας κάτωθι Α.Π. 3/680/20-ΙΧ-48 οδηγίας επιχειρήσεων, διά την περαιτέρω δίωξιν των διαφυγόντων υπολειμμάτων συμμοριτών εκ της περιοχής ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ.

ΘΕΜΑ: ΟΔΗΓΙΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
ΠΡΟΣ: Δ/τάς VIII-IX Μερ/χών
ΚΟΙΝ: ΓΕΣ/Α1-ΑΣΣ/Α1-ΒΣΣ/Α1
84-86 Περιοχάς
ΤΣΕΙ- Γραφείον Συνδέσμων

ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ
ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
Α΄ΣΣ /Α1
Εδακτυλογραφήθη
υπό
Ανθ/γού Γ.Χ. Λιόντου
Αριθ. Πρωτ. Φ3/680
ΣΤΓ 918 τη 20-9-48
Αριθ. Αντιγρ..............

ΟΔΗΓΙΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ

Μετά κατάρρευσιν του ισχυροτάτου συγκροτήματος ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ, θεωρουμένου ως απορθήτου, οι συμμορίται υπέστησαν εν ΗΠΕΙΡΩ σοβαράν υλικήν και ηθικήν συντριβήν.

Εκ των 1800 περίπου συμμοριτών περιοχής ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ διωκόμενοι συνεχώς διέφυγον.

(α) Αρχηγείον ΗΠΕΙΡΟΥ με Τάγ/τα ΦΩΚΑ, ΣΚΕΥΗ, ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ, Ταξιαρχία ΠΕΤΡΙΤΗ με Τάγμα ΒΡΑΣΙΔΑ ανεξακριβώτου εισέτι συνολικής δυνάμεως Δυτικά ΖΑΓΟΡΙΑ ήτοι ΒΙΤΣΑ (R.9674) ΚΗΠΟΙ - ΤΣΕΠΕΛΟΒΟΝ - ΦΡΑΓΚΑΔΕΣ (Σ.0768) ΔΙΠΟΤΑΜΟΝ.

(β) Τάγμα ΛΕΠΕΝΙΩΤΗ 150 περίπου προς περιοχήν ΟΡΕΙΝΟΝ (R.6288) ΠΩΓΩΝΙΑΝΗ (R.6891)

(γ) Τάγματα ΒΑΣΙΛΑΡΑ-ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ 350 περίπου αφού δεν κατώρθωσαν να επιτύχουν αντιπερισπασμόν εις επιχειρήσεις ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ απεσύρθησαν περιοχήν ΣΟΥΛΙ.

(δ) Μέρος γυναικοπαίδων επιμελητείας και γενικώς μη μαχητών διέφυγεν προς ΑΛΒΑΝΙΑΝ.

(ε) Η μάχη ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ εστοίχησε εις τους συμμορίτας το1/3 της δυνάμεως των, το μέγιστον μέρος παντοειδών υλικών των και προς παντός εστέρησε τούτους μιας ισχυρώτατα οργανωμένης βάσεως ανεφοδιασμού και υποδοχής των δρώντων εις την υπόλοιπον περιοχήν ΗΠΕΙΡΟΥ συμμοριακών συγκροτημάτων, ήτις λόγω της επαφής της με την ΑΛΒΑΝΙΑΝ απετέλει γενικωτέραν βάσιν ανεφοδιασμού των συμμοριτών.

ΠΡΟΘΕΣΙΣ ΣΣ

Εκμεταλλευόμενον της επιτευχθείσης υλικής εξαρθρώσεως, ηθικής καταπτώσεως και αποκοπής των εκ της ΑΛΒΑΝΙΚΗΣ βάσεως συμμοριτών θα επιζητήση ταχέως.

(α) Να αποφράξη οριστικώς τας διαβάσεις ΑΛΒΑΝΙΚΩΝ συνόρων εφ’ όλης της ζώνης του.

(β) Να διατηρήση αμόλυντον την περιοχήν ΚΩΡΩΝΙΔΟΣ από διεισδύσεις συμμοριτών ιδία εκ περιοχής ΑΩΟΥ (R.1388) ΔΙΣΤΡΑΤΟΝ, ΣΑΜΑΡΙΝΑΣ - ΦΟΥΡΚΑΣ.

(γ) Να εδραιώση περιοχήν ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ-ΠΩΓΩΝΙΟΥ, να συνεχίση έρευναν προς ανεύρεσιν υλικών και να καταστρέψη όλας τας πολυπληθείς οργανώσεις.

(δ) Να εκκαθαρίση ταχέως και πλήρως υπόλοιπον περιοχήν ΗΠΕΙΡΟΥ κατά σειράν επείγοντος ΖΑΓΟΡΙΑ, ΣΟΥΛΙ, ΤΖΟΥΜΕΡΚΑ.

(ε) Να εξασφαλίση εφεδρείας προς ταχείαν επέμβασιν εις οιονδήποτε σημείον της ζώνης ευθύνης του.

(στ) Να συνεχίση την εκπαίδευσιν των Μονάδων και ιδία Ταγμάτων Εθνοφρουράς διά ταχείαν αξιοποίησιν τούτων.

(ζ) Να συνεχίση εντατικώς την διάνοιξιν οδεύσεων τροχού.

ΜΕΘΟΔΟΣ

ΑΠΟΣΤΟΛΑΙ ΜΕΡΑΡΧΙΩΝ

(α) ΙΧ Μεραρχία

(ι) Να εδραιώση περιοχήν ΚΩΡΩΝΙΔΟΣ βάσει και Α.Π. 44/29/12-9-48 ΣΣ και να επισπεύση τας εργασίας οργανώσεως και χειμερινής εγκαταστάσεως Μονάδων της.

(ιι) Να απαγορεύση αναμόλυνσιν περιοχής της αποδίδουσα ιδιαιτέραν σημασίαν εις τας από ΑΩΟΥ-ΔΙΣΤΡΑΤΟΥ και ΣΑΜΑΝΤΑΣ διαβάσεις.

(ιιι) Να προβλέψη από τούδε διάθεσιν δυνάμεως μέχρι δύο Ταγ/των διά συμμετοχήν εις εκκαθαριστικάς επιχειρήσεις ΖΑΓΟΡΙΩΝ επί γενικής κατευθύνσεως ΠΑΔΕΣ - ΛΑΪΣΤΑ - ΚΟΥΚΟΥΡΕΝΤΖΟΣ εν συνδιασμώ με VIII Μεραρχίαν.

(ιυ) Να συνεχίση την αρξαμένην, πρωτοβουλία της, εκπαίδευσιν Μονάδων της.

(β) VIII Μεραρχία

(ι) Να αποφράξη τας διαβάσεις εκ των ΑΛΒΑΝΙΚΩΝ συνόρων έχουσα υπ' όψιν της ότι κίνδυνος αναμολύνσεως εκ του ΑΛΒΑΝΙΚΟΥ εδάφους δεν φαίνεται προς το παρόν ιδιαιτέρως σοβαρός.

(ιι) Να εδραιώση εκκαθαρισθείσα περιοχήν ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΝ ΠΩΓΩΝΙΟΥ προβαίνουσα ταχέως εις πλήρη καταστροφήν των μη χρησίμων πολυπληθών οργανώσεων ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ.

(ιιι) Να συνεχίση εξερεύνησιν καταληφθείσης περιοχής συγκεντρώνουσα ταχύτατα ανευρηθησόμενα υλικά χρησιμοποιούσα εν ανάγκη όλους κατοίκους και ιδία τους υπόπτους ίνα αντιληφθώσι την καταστροφήν.

(ιυ) Να μελετήση και αρχίση ταχύτατα εκτέλεσιν αμυντικών έργων επί κυρίων διαβάσεων συνόρων και των ζωτικών σημείων υπολοίπου ζώνης της.

Ομοίως απαιτουμένας εγκαταστάσεις διά χειμερινήν διαβίωσιν Μονάδων της.

Αντίγραφον μελέτης μετά σχεδιαγραμμάτων και απαιτουμένων υλικών υποβληθή ΣΣ.

(υ) Να προπαρασκευάση ταχέως επιχειρήσεις δι' εκκαθάρησιν ΖΑΓΟΡΙΩΝ με προβλέψεις εκτελέσεως εκκαθαριστικών επιχειρήσεων ταυτοχρόνως ή εν συνεχεία προς ΣΟΥΛΙ και μεταγενεστέρως περιοχήν ΤΖΟΥΜΕΡΚΩΝ, εν συνεργασία με ΙΧ Μεραρχίαν διά ΖΑΓΟΡΙΑ και 84 Περιοχήν διά υπολοίπους.

(υι) Να συγκεντρώση αμέσως και αναπαύση εκτός αποστολών εδραιώσεως τας απαιτουμένας δι' άνω επιθετικάς επιχειρήσεις δυνάμεις.

(υιι) Να επωφεληθή κάθε ευκαιρίας διά την εκπαίδευσιν των Μονάδων της και ιδία Ταγμάτων Εθνοφρουράς άτινα μόνον το όνομα «Εθνοφρουρά» διατηρούν πλέον.

(υιιι) Δυνάμεις υπό Διαταγάς της

ΤΣΕΙ όπερ επανέρχεται υπό Δ/σιν Μεραρχίας από 1200 ώρας 21 Σεπτεμβρίου.

1ον Τάγμα Εθνοφρουράς περιοχής ΠΑΡΑΜΥΘΙΑΣ από 210800 - 80 Τάγμα Εθνοφρουράς και Δ/σις ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ.

(ιχ) Αποχωρούσαι Μονάδες

35 Ταξιαρχία, 141 Μοίρα Ορειβατικού Πυρ/κού, 540 Λόχος Πολ/λων επανερχόμεναι Χ Μεραρχίαν.

(γ) ΄Ορια μεταξύ Μεραρχιών

Συμβολή ΑΩΟΥ-ΣΑΡΑΝΤΑΠΟΡΟΥ (R.8491) ΑΩΟΣ -ΒΟΪΔΟΜΑΤΗΣ (R.895845) - ΑΡΙΣΤΗ - ΠΑΠΙΓΚΟΣ (R.9484) (άπαντα ΙΧ Μεραρχίαν) ΓΚΑΜΗΛΑ (υψ. 2466) (Σ.0682) - ΚΟΥΚΟΥΡΟΥΝΤΖΟΣ (Σ.1577) (VIII Μεραρχίαν) ΛΑΪΣΤΑ (Σ.2089) ΔΙΣΤΡΑΤΟΝ (ΙΧ Μεραρχίαν)

ΠΥΡΟΒΟΛΙΚΟΝ

(α) 105 Συν/μα Πεδινού Πυρ/κού (μείον Πυρ/χία) υπό διαταγάς Δ/του Πυρ/κού Σώματος.

(β) 152 Μοίρα Βαρέως Πυρ/κού ομοίως υπό Δ/σιν Διοικητού Πυρ/κού Σώματος.

ΜΗΧΑΝΙΚΟΝ

(α) Συνέχισις εντατική των υπό κατασκευήν οδών και Τεχνικών έργων ως και της οδού ΚΕΡΑΣΟΒΟΥ.

(β) Διάνοιξις νέων οδών αμαξιτών διά να κατορθούται η καταδίωξις δι' εγκαίρου συγκεντρώσεως.

Πρώτη σειρά επείγοντος
ΑΣΠΡΑΓΓΕΛΟΙ-ΚΗΠΟΙ-ΤΣΕΠΕΛΟΒΟ-ΣΚΑΜΝΕΛΙ.
ΤΥΡΟΛΟΓΟΣ-ΒΟΥΛΓΑΡΕΛΙ.
ΜΠΑΛΤΟΥΜΑ-ΓΟΤΙΣΤΑ.

Δευτέρα σειρά
ΒΟΥΛΓΑΡΕΛΙ-ΘΟΔΩΡΙΑΝΑ.

Τρίτη σειρά
ΓΟΤΙΣΤΑ-ΚΑΛΑΡΥΤΕΣ-ΠΡΑΜΑΝΤΑ.

6. ΕΝΔΟΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΙ

(α) Σταθμοί Δ/σεως
VIII Μεραρχίας ΙΩΑΝΝΙΝΑ.
IX Μεραρχίας ΚΟΝΙΤΣΑ.

(β) Διαβιβάσεις ως ειδική Διαταγή

7. ΧΡΟΝΙΚΑ ΟΡΙΑ

Ανάληψις ζώνης ευθύνης Μεραρχιών προοδευτικώς περατουμένη οριστικώς μέχρι 0600 ώρας 23 Σεπτεμβρίου οπότε άπαντα Τμήματα IX Μεραρχίας δέον έχωσι αντικατασταθή υπό VIII τοιαύτης.

8. ΓΕΝΙΚΑΙ ΟΔΗΓΙΑΙ

(α) Ιδιαιτέρα μέριμνα δι' ασφάλειαν Τεχνιτών έργων υπό Μεραρχιών εν τη ζώνη των.

(β) Ναρκαλίευσις: Ευθύνη εκάστης Μεραρχίας εν τη ζώνη της.
Επί πλέον η IX Μεραρχία θα έχει ευθύνην ναρκαλιείας από ΜΠΟΥΡΑΖΑΝΗ μέχρι ΚΑΛΠΑΚΙ (ναι).

(γ) ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΦΑΛΑΓΓΩΝ
(ι) Στατική: Μερίμνη εκάστης Μεραρχίας εν τη ζώνη της. Κινητή μερίμνη εκάστης Μεραρχίας διά τας φάλαγγας της.

(δ) Εκάστη Μεραρχία να οργανώση προοδευτικώς ΜΑΥ περιοχής της δεδομένου ότι υπάρχουν εκ λαφύρων άφθονος οπλισμός και πυρ/κά. Τούτο θα συμβάλη κατά πολύ εις την εδραίωσιν της ασφαλείας.

(ε) Απόσπασμα Συν/ρχου ΚΑΜΠΑΝΗ διαλύεται. Ο Συν/ρχης ΚΑΜΠΑΝΗΣ επανέρχεται εις νέαν θέσιν του ως Δ/τής ΤΣΕΙ.

Αναφέρατε λήψιν

Θ. ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ

ΑΝΤΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

ΑΠΩΛΕΙΑΙ-ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

(α) Ημετέρων

	Αξιωματικοί	Οπλίται	Σύνολον
Νεκροί	4	61	65
Τραυματίαι	38	474	512
Αγνοούμενοι	-	6	6
Σύνολον	42	541	583

(β) Συμμοριτών

Νεκροί	ευρεθέντες επί τόπου	96	
-//-	παραληφθέντες		56
Τραυματίαι	ευρεθέντες	5	
-//-	παραληφθέντες Αλβανίαν	253	
Συλληφθέντες			17
παραδοθέντες			99
	Σύνολον	526	

(γ) Λάφυρα

Πυροβόλα 75		2
΄Ολμοι βαρείς		16
΄Ολμοι 60 χλ.	2	
Ολμίσκοι διάφοροι	22	
Πολυβόλα	18	
Οπλοπολυβόλα	36	
Μυδράλια αντιαρ. Βολής	6	
Τυφέκια	570	
Αντιαρματικαί Κάναι	12	
Τρίποδες πολ/λων	5	
Βάσεις ΄Ολμων	3	
Γεμιστήρες Μπρέν	30	

ΠΥΡΟΜΑΧΙΚΑ

Βλήματα Πυρ/κού	567
Βλήματα ΄Ολμων	6990
Φυσίγγια διάφορα	36.000
Νάρκαι	300
Γεμίσματα	200
Χειροβομβίδες Γερμανικαί	250
Δυναμίτης	782 κιλά

ΤΡΟΦΙΜΑ

Δημητριακά	25.000 οκ.
΄Αλευρον	11.000 ¨-¨
΄Αλας	1500 -//-
Κονσέρβες	3.000 -//-

Ανευρέθησαν επί πλέον εγκαταστάσεις λειτουργούσαι Οπλουργείου, Μηχανουργείου, και Τυπογραφείου.

Διάφορα άλλα υλικά υγειονομικά κ.λ.π.

200 Πυροβολεία καταστραφέντα.

ΚΡΙΣΕΙΣ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

(α) Σημασία της ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ

(ι) Αφ' ής οι συμμορίται ανέλαβον τον κατά του Κράτους προδοτικόν των αγώνα εξέλεξαν μετά προσοχής την περιοχήν ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ διά την οργάνωσιν ως μίαν σταθεράν βάσιν εξορμήσεως κατά της υπολοίπου ΗΠΕΙΡΟΥ.

Πράγματι η εκλογή δεν ήτο τυχαία.

Το απρόσιτον της περιοχής, η ασφαλής στήρηξις των νώτων και των πλευρών, επί του ΑΛΒΑΝΙΚΟΥ εδάφους και η κεντρική της θέσις εν σχέσει προς την υπόλοιπον ΗΠΕΙΡΟΝ καθίστων την ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΝ το στρατηγικώτερον σημείον της ΗΠΕΙΡΟΥ διά τας εγκληματικάς επιδιώξεις των.

(ιι) Επί ολόκληρον διετίαν οι συμμορίται ειργάσθηκαν υπερανθρώπως διά να την καταστήσουν πραγματικόν φρούριον, εναντίον του οποίου άπασαι αι προηγούμεναι προσπάθειαι των ημετέρων κατά το άνω χρονικόν διάστημα, ου μόνον να μη επιτύχουν την κατάληψιν της ή και μέρους ταύτης αλλά και να έχουν ως αποτέλεσμα σοβαρωτάτας απωλείας, πτώσιν του ηθικού και διάλυσιν πλείστων Μονάδων μας.

(ιιι) Εκ της περιοχής ταύτης οι συμμορίται εξώρμουν εκάστοτε κατά του ΣΟΥΛΙΟΥ, ΠΩΓΩΝΙΟΥ, ΖΑΓΟΡΙΩΝ και λοιπής ΗΠΕΙΡΟΥ, ίνα εξαπολύσωσι την καταστροφήν κατά του πολυπαθούς πληθισμού της, εις την ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΝ μετέφερον άπαντα τα προϊόντα της λεηλασίας των, δι' ών συνετηρούντο ου μόνον οι συμμορίται της ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ και του ΓΡΑΜΜΟΥ, αλλά και αυτοί οι Αλβανοί, ανταλλάσοντες τα αιγοπρόβατα με πυρομαχικά και οπλισμόν.

Εις το στρατόπεδον εκπαιδεύσεως της ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ οδηγούντο οι βιαίως επιστρατευόμενοι, και εκ ταύτης, συμπληρούντες της εκπαίδευσίν των, μετεφέροντο ως τέλειοι μαχηταί εις τας συμμοριακάς Μονάδας του ΓΡΑΜΜΟΥ και ΒΙΤΣΙ.

Τέλος προς την ΜΟΡΓΚΑΝΑΝ διεύφευγον εν ασφαλεία οι συμμορίται της ΗΠΕΙΡΟΥ οσάκις οι ημέτεροι διά σοβαρών δυνάμεων ανελάμβανον εναντίον των επιχειρήσεις, εκεί μετεφέροντο οι τραυματίαι των, ίνα διαπεραιωθώσι εν ασφαλεία εις Αλβανίαν και από την ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΝ ανεφοδιάζοντο εις πυρομαχικά και διάφορα άλλα εφόδια, διά να συνεχίζουν τον κατά της ΗΠΕΙΡΟΥ αγών των.

Ο αρχισυμμορίτης Καλλιανέσης μόνιμος Αξιωματικός του Στρατού, διά το οργανωτικόν και εκπαιδευτικόν του έργον εις την περιοχήν ταύτην, προήχθη εις υποστράτηγον, μόνον αυτός εξ όλων των εις τους συμμορίτας προσχωρησάντων, μονίμων Αξιωματικών, οι πλείστοι των οποίων ήσαν και πολύ αρχαιότεροι του.

Εφ' όσον συνεπώς η ΜΟΥΡΓΚΑΝΑ περέμεινε εις χείρας των συμμοριτών κάθε προσπάθεια εκκαθαρίσεως της ΗΠΕΙΡΟΥ αποτέλει καθαράν ματαιοπονίαν.

Εάν δεν κατελύετο το συμμοριακόν Κράτος της ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ, και εγκαίρως μάλιστα, δεν θα ηδύνατο η Ανώτατη Διοίκησις του Στρατού να λύση αποτελεσματικώς το δημιουργηθέν εν τω μεταξύ οξύτατον ζήτημα του ΒΙΤΣΙ.

(ιυ) Η πτώσις της ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ εστέρησε τους συμμορίτας μιας εξαιρετικής βάσεως εξορμήσεως και μιας μεγάλης πηγής ανεφοδιασμού εκ της ΑΛΒΑΝΙΑΣ, περιώρισε εις το ελάχιστον την εν ΗΠΕΙΡΩ δράσιν των υπολοίπων συμμοριτών και επέτρεψε εις την Ανώτατην Διοίκησιν να εξοικονομήση δυνάμεις προς χρησιμοποίησιν εις άλλα ζωτικά θέατρα επιχειρήσεων της χώρας.

Επελθούσα επικαίρως αναπτέρωσε το ηθικόν των ημετέρων, όπερ εκ των ατυχιών του ΒΙΤΣΙ είχε σοβαρώς κλονισθεί.

(β) Το ΣΣ είχεν αντιληφθεί πλήρως την εξαιρετικήν σημασίαν ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ και διά τον λόγον αυτόν κατέβαλε όλας του τας προσπαθείας όπως αποκοπή το ταχύτερον το τρομερόν τούτο συμμοριακόν καρκίνωμα.

(γ) ΕΛΙΓΜΟΣ ΣΣ

(ι) Το ΣΣ αντελήφθη ότι ο κατά ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ αγών έπρεπε να είναι ταχύς και επ' ουδενί λόγω έπρεπε να χρονίση το μεν διότι έπρεπε να επωφεληθή της παρουσίας της Χ Μερ/χίας και ιδία της 35 Ταξιαρχίας, αι οποίαι εντός τακτής προθεσμίας έπρεπε ν' αναχωρήσωσι διά ΒΙΤΣΙ, το δε διότι τα τμήματα της VIII Μεραρχίας κουρασμένα εκ των κατά ΓΡΑΜΜΟΥ επιχειρήσεων και έχοντα εκ προηγουμένων επιχειρήσεων πικράν πείραν της ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ δεν αντείχον εις χρονίζοντα και με πολλάς απωλείας αγώνα.

Έπρεπε να ριφθούν υπό τας καλλιτέρας συνθήκας εις τον αγώνα, να έχουν τας πρώτας επιτυχίας και να δώσουν συντόμως το αποτέλεσμα.

(ιι) Διά τους άνω λόγους το ΣΣ ηναγκάσθη να μελετήση μετά προσοχής το υποβληθέν υπό της VIII Μεραρχίας σχέδιον επιχειρήσεων, και κατόπιν και λεπτομερών επί του εδάφους αναγνωρίσεων, να μεταβάλη τον ΕΛΙΓΜΟΝ ταύτης και να φέρη την ΚΥΡΙΑΝ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑΝ επί της από Βορρά κατευθύνσεως των συνόρων ΚΑΣΤΑΝΙΑΝΗ - Φυλάκιον ΛΕΛΟΥΔΑ -ΜΕΣΟΒΟΥΝΙ - υψ. 1806, αφ' ενός μεν ίνα αποφύγη τας εις μέγα βάθος ισχυρωτάτας οργανώσεις και δυνάμεις των συμμοριτών επί της προτεινομένης υπό της Μεραρχίας κατευθύνσεως ύψωμα 858, ΣΤΑΛΟΣ, ΚΑΣΤΡΙ, ΤΣΕΡΟΒΙΤΣΙ, ΣΚΗΤΑΡΙ, ανώνυμον 2 χιλιόμετρα.

Ανατολικώς της ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ, ΜΟΥΡΓΚΑΝΑ (υψ. 1806) εκάστη των οποίων θέσεων αποτέλει και νέον πεδίον μάχης, χωρίς καταλαμβανομένη να επειρρεάση το παράπαν τας επομένας, και αφ' ετέρου ίνα ταχέως, δι' ενός ει δυνατόν άλματος αχθή εις ΜΕΣΟΒΟΥΝΙ και εκείθεν ει είδη ισχυρωτάτου εμβόλου εις την καρδίαν ολοκλήρου της τοποθεσίας ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ, τουτέστιν το ύψωμα 1806, ίνα παραλύση πάσα προς άμυναν των συμμοριτών διάθεσις και αποφύγη και χρόνον μακρόν και προ παντός τα 2000 πολυβολεία, ναρκοπέδια και συρματοπλέγματα επί των λοιπών κατευθύνσεων, όπου εάν ενεπλέκετο θα είχε τεραστίας απωλείας με πολύ αμφίβουλον αποτέλεσμα.

Ως εμφαίνεται εκ της ανωτέρω εκθέσεως του αγώνος αι προβλέψεις του ΣΣ εκτελέσθησαν απολύτως και η ΜΟΥΡΓΚΑΝΑ κατέρρευσε εντός δύο ημερών 14-16 Σ/βρίου.

(ιιι) Καθωρισθείσης ως ανωτέρω της κατευθύνσεως ΚΥΡΙΑΣ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑΣ, το ΣΣ επροικοδότησε την κατεύθυνσιν ταύτην με την πλέον τολμηράν, διά το υπόλοιπον μέτωπον σκέψιν.

Επί μετώπου 32 χιλιομέτρων διέθεσε εις τα 3 χιλιόμετρα ΚΥΡΙΑΣ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑΣ εξι (6) Τάγματα και 22 πυροβόλα, ενώ εις τα υπόλοιπα 29 χιλιόμετρα πέντε (5) Τάγματα κρούσεως και 8 Πυροβόλα.

Η τοιαύτη διάθεσις των δυνάμεων αποτελεί την πλέον ανάγλυφον μορφήν του ΕΛΙΓΜΟΥ και εν συνδιασμώ με την καλώς επιλεγείσαν κατεύθυνσιν ΚΥΡΙΑΣ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑΣ, νομίζομεν, ότι αποτελεί παράδειγμα κλασικόν διά την διαδασκαλίαν και κατανόησιν των αρχών του ΕΛΙΓΜΟΥ και της ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ των ΔΥΝΑΜΕΩΝ.

Ως ήτο φυσικόν ο ανωτέρω ΕΛΙΓΜΟΣ καλώς μελετηθείς και αφθόνως προικοδυνηθείς έφερε ταχύτατα το αναμενόμενον αποτέλεσμα, το οποίον εξέπληξε ως ήτο επόμενον και τον Αρχηγόν του ΓΕΣ όταν τω αναγγέλθη η κατάρευσις του συμμοριακού Κράτους της ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ.

(δ) Προπαρασκευή αεροπορίας και Πυρ/κού

Προς τον σκοπόν όπως καταστραφώσι, όσαι ήτο δυνατόν συμμοριακαί οχυρώσεις κυρίως όμως όπως μειωθή το ηθικόν των συμμοριτών και αναπτερωθή το των ημετέρων, εγένετο βάσει προγράμματος λεπτομερώς καταρτιθέντος εν κοινή συσκέψει Σώματος, Μεραρχίας και Αεροπορίας πενθήμερος βομβαρδισμός υπό ΝΤΑΚΟΤΑ και ΣΠΙΤ ΦΑΙΡ, όστις αν δεν επέτυχε ουσιαστικά αποτελέσματα καταστροφής των ισχυρωτάτων οργανανώσεων επέτυχε όμως να κλονίση σοβαρώς το ηθικόν των αμυνομένων, ως εξηκριβώθη βραδύτερον υπό συλληφθέντων αιχμαλώτων.

Αι κατά τη διάρκεια της νυχτός εκτελούμεναι δραστικαί παρενοχλήσεις Πυρ/κού, δεν άφησαν κατά το πενθήμερον τούτο εις ησυχίαν τους συμμορίτας και τους κατέστησαν ωρίμους προς κατάρρευσιν. Τα ημέτερα τμήματα παρακολουθούντα το συνεχές τούτο ημερονύχτιον σφυροκόπημα αντιλήφθησαν την απόφασιν της Διοικήσεως, όπως λύση οπωσδήποτε την υπόθεσιν ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ.

(ι) Ο Δ/τής του Σώματος όπως μη αφήση εις ουδένα Αξ/κόν ή οπλίτην αμφιβολίαν επί της αποφάσεως του ταύτης εκάλεσε εις ΚΕΡΑΣΟΒΟΝ τους εξ Δ/τάς Ταγ/των της κυρίας προσπαθείας και τους εζήτησε ενώπιον του Μεράρχου και των Δ/των Ταξιαρχιών κατά τρόπον μη επιδεχόμενον περερμηνείας ότι δεν υπήρχε περιθώριον ούτε βήματος προς οπίσω και ότι μοναδική σκέψις και προσπάθεια όλων πρέπει να είναι η ταχυτέρα άνοδος εις ύψωμα 1806.

Της τοιαύτης αποφάσεως του ΣΣ τρανωτάτη απόδειξις είναι η κάτωθι διαταγή του εξ αφορμής συμπτύξεως αδικαιολογήτου του 581 Τάγ/τος εκ του καταληφθέντος αντικειμενικού σκοπού ΒΑΛΤΙΣΤΗΣ την 3 Σ/βρίου κατά τας προκαταρκτικάς επιχειρήσεις.

«Α΄ΣΣ /Α1
ΑΡ. Α.Π. 3/568/3-9-48 ώρα 2200
Προς Δ/την 76 Ταξιαρχίας Ταξίαρχον Φραγκιαδάκην
ΚΟΙΝ: VIII Μεραρχίαν-75 Ταξιαρχίαν

Πληροφορούμαι με κατάπληξιν ότι Ταγ/ρχης Λαναράς, εγκατέλειψε καταληφθέν θέσιν (.) Από της στιγμής ταύτης Σεις και ο Λαναράς είσθε υπεύθυνοι απέναντι μου (.)

Την 0400 ώραν αύριον θα τεθήτε προσωπικώς επικεφαλής ολοκλήρου του Ταγ/τος και θα το εγκαταστήσετε επί ΒΕΛΤΙΣΤΗΣ (.)

Ταγ/ρχην Λαναράν εάν θεωρείτε υπεύθυνον εγκαταλείψεως θέσεως προφυλακίσατε τον (.)

Την 0800 ώραν θα έχω προσωπικόν σας μήνυμα απ' ευθείας ΣΣ ότι ΒΕΛΤΙΣΤΑ ανεκαταλήφθη (.) Επαναλαμβάνω σας καθιστώ προσωπικώς υπεύθυνον (.)

ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ»

Και πράγματι την επομένην ο Δ/τής της Ταξιαρχίας ανέφερε ότι το Τάγμα ανεκατέλαβεν την ΒΕΛΤΙΣΤΑΝ.

Έκτοτε και καθ' όλην την περίοδον επιχειρήσεων της ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ ουδέν τμήμα συνεπτύχθη καίτοι πολλά Τάγ/τα υπέστησαν σφοδράς αντεπιθέσεις και σοβαράς απωλείας, εν τούτοις εκράτησαν ακλονήτως τας θέσεις των.

(στ) ΠΑΡΑΠΛΗΝΗΤΙΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΙ

Αι οργανωθείσαι από Νότου παραπλανητικαί ενέργειαι διά τμημάτων 74 και 76 Ταξιαρχιών επέτυχον απολύτως του σκοπού των διότι οι συμμορίται πεισθέντες απολύτως ότι προς τα εκεί εστρέφετο η κυρία προσπάθεια μετέφερον ένα Λόχον εκ περιοχής ΑΓΙΑΣ ΜΑΡΙΝΗΣ εις περιοχήν ΣΚΗΤΑΡΙ η δε εφεδρική Ταξιαρχία αρχισυμμορίτου Πετρίτη ετηρήθη προς τον σκοπόν τούτον εις περιοχήν ΤΣΑΜΑΝΤΑ.

Ούτω η επιτιθέμενη από Βορρά 75 Ταξιαρχία μετά την διάσπασιν της αμύνης των συμμοριτών εις Φυλάκιον ΛΕΛΟΥΔΑ δεν ανεύρε σοβαράς δυνάμεις εις περιοχήν ΜΕΣΟΒΟΥΝΙ και κατώρθωσε να καταλάβη τούτο άνευ σοβαράς αντιδράσεως την νύχτα 14 προς 15 Σ/βρίου.

Αι παραπλανητικαί αύται ενέργειαι επέτυχον διότι:

Από της 3 Σ/βρίου ήρξατο η διάνοιξις της οδού προς ΣΑΡΑΚΛΙΜΑΝΙ και ΑΓΙΟΙ ΠΑΝΤΕΣ και μέχρις 8 Σ/βρίου είχον προωθηθή μέχρις εκεί μία πεδινή Μοίρα, τα άρματα μάχης και μέρος των τεθωρακισμένων αυτοκινήτων.

Εκκνήθησαν επιδεικτικώς προς τους χώρους ενεργείας των τα Τάγ/τα 74 και 76 ταξιαρχιών.

Ήρχισε από Νότου παραπλανητική ενέργεια μίαν ημέραν ενωρίτερον της κυρίας ενεργείας.

Οι προπαρασκευαστικοί βομβαρδισμοί αεροπορίας και Πυρ/κού εστράφησαν κατά μέγα μέρος προς την ΝΟΤΙΟΝ ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΝ.

Αι μετακινήσεις των Μονάδων 75 Ταξιαρχίας εγένοντο την νύχτα και κατά τρόπον αφανή.

΄Απασαι αι ανωτέρω ενέργειαι έπεισαν τους συμμορίτας ότι η κυρία προσπάθεια θα εστρέφετο προς την κατεύθυνσιν ΣΤΑΛΟΣ-ΚΑΣΤΡΙ-ΣΚΗΤΑΡΙ και ούτω αιφνιδιασμός διηυκόλυνε τα μέγιστα την επιτυχίαν επί της κατευθύνσεως κυρίας προσπαθείας, διότι δεν είχον καταληφθή υπό των συμμοριτών δεσπόζουσας θέσεις, ως αι τοιαύται ΜΕΣΟΒΟΥΝΙ και ανώνυμον 2 χιλ. Αν. ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ

(ζ) ΕΝΕΡΓΕΙΑΙ ΤΜΗΜΑΤΩΝ

(ι) Αφ' ης στιγμής η Δ/σις της VIII Μερ/χίας και του Επιτελείου της επείσθησαν ότι η καλλιτέρα κατεύθυνσις κυρίας προσπαθείας ήτο η από Βορρά κατά μήκος των συνόρων ανέπτυξε όλην της την δραστηριότητα και την επιμονήν και οργάνωσε και διήφθηνε τον αγώνα κατά τρόπον λίαν αξιόπαινον.

Επίσης αι υπ' αυτήν Μονάδες καθώς και η 35 Ταξιαρχία επέδειξαν θαυμαστήν αντοχήν, επιμονήν και γενναιότητα και κατώρθωσαν να υπερβάλουν τας εκ του εδάφους κυρίας δυσκολίας και ν' αναρριχθώσι τολμηρότατα εις τας απροσίτους πλαγιάς της ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ, χωρίς ο εχθρός να προλάβη ν' αντιδράση.

Ιδιαιτέρως το 582 Τάγμα κατώρθωσε εντός μιας νυχτός να αναρριχηθή εις τας θεωρουμένας απροσπελάστους κορυφάς του ΜΕΣΟΒΟΥΝΙΟΥ και να διατηρήση ταύτας παρά τας σφοδράς εχθρικάς αντεπιθέσεις, τας βαρείας απωλείας και τον εκ παρεξηγήσεως βομβαρδισμόν τοις υπό της φιλίας αεροπορίας.

Καίτοι απώλεσε το ήμισυ σχεδόν των Αξιωματικών του και τον Δ/την του Ταγ/τος, Ταγ/ρχην Καλαποθάκην Ιωάννην οι υπολειφθέντες Αξιωματικοί και οπλίται, αντιλαμβανόμενοι την εξαιρετικήν σημασίαν του ΜΕΣΟΒΟΥΝΙ, δεν υπεχώρησαν ούτε βήμα προς τα οπίσω και συνέβαλλον ιδιαιτέρως εις την λαμπράν και ταχείαν νίκην.

(ιι) ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ

Όπως πάντοτε η δράσις της αεροπορίας υπήρξε υπέροχος. Διά των επί 5θήμερον προπαρασκευαστικών βομβαρδισμών διά ΝΤΑΚΟΤΑ και ΣΠΙΤ ΦΑΙΡ και εν συνεχεία της δραστηρίας υποστηρίξεως των τμημάτων από της υπάρξεως της κυρίας ενεργείας μέχρι της καταρρεύσεως της ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ, κατέρριψε το ηθικόν των αμυνομένων συμμοριτών και εβοήθησε ιδιαιτέρως εις την επιτυχίαν.

(ιιι) ΠΥΡΟΒΟΛΙΚΟΝ

Κατά την περίοδον της προπαρασκευής με τα εν συνεχεία κατά την διάρκειαν της νυχτός πυρά παρενοχλήσεως εξερεύρεσε τον εχθρόν και εκλόνισε το ηθικόν του, εν συνδιασμώ με τους κατά την διάρκειαν της ημέρας βομβαρδισμούς της αεροπορίας.

Κατά την κυρίαν επίθεσιν χρησιμοποιηθέν κατά μάζας, διά των συγκεντρωτικών ευστόχων και δραστικών πυρών του ιδία εις το Φυλάκιον ΛΕΛΟΥΔΑ, συνέτριψε την εχθρικήν αντίστασιν διά 3½ χιλιάδων βλημάτων και ηνάγκασε τους συμμορίτας να εγκαταλείψουν πανικόβλητοι και αλλόφρονες τας ισχυρωτάτας θέσεις των αίτινες καταλήφθησαν ούτω ευχερώς υπό του Πεζικού .

Εν συνεχεία προσέβαλε λίαν ευστόχως τους φεύγοντας συμμορίτας και δεν επέτρεψε εις τούτους να συμπυχθώσι προς ΜΕΣΟΒΟΥΝΙ, αλλά διαλελυμένοι να τραπώσιν προς τας ευκόλους διαβάσεις των προς Ανατολάς κρασπέδων της ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ.

Η Γ/102 Πυρ/χία προσβληθείσα εις ΤΣΑΡΑΚΛΙΜΑΝΙ υπό του όγκου των συμπυσσομένων συμμοριτών επέδειξε αρίστην διαγωγήν απέκρουσε τους επιτιθέντας και διέσωσε τα πυροβόλα.

(ιυ) ΜΗΧΑΝΙΚΟΝ

Από των αρχών Σ/βρίου μέχρι τέλους των επιχειρήσεων ηργάσθη υπερανθρώπως και με επιστημονικήν πληρότητα, ιδία ο 714 Λόχος Ταγ/ρχης Ανάγνου Ευθ. εις την διάνοιξιν των κάτωθι οδεύσεων:

ΚΕΡΑΣΟΒΟΝ-ΓΥΦΤΟΠΟΤΑΜΟΣ Αν .κλιτής
ΚΑΣΤΑΝΙΑΝΗ
ΒΡΟΥΣΙΝΑ-ΤΣΑΡΑΚΛΙΜΑΝΙ
ΑΓΙΟΙ ΠΑΝΤΕΣ-ΠΟΒΔΑ-ΤΑΒΕΡΑ

Διά των ανωτέρω οδεύσεων κατέστη δυνατή η προώθησις εις άνω χώρους Πυροβολικού και αρμάτων, η ταχεία μεταφορά των εφοδίων, ιδία πυρομαχικών και η ταχεία διακομυδή των τραυματιών.

(υ) <u>ΑΡΜΑΤΑ ΜΑΧΗΣ ΤΕΘΩΡΑΚΙΣΜΕΝΩΝ</u>

Απέδωσαν πολύ καλά αποτελέσματα, ιδία τα άρματα μάχης εις τας περιοχάς ΣΤΑΛΟΣ-ΤΑΒΕΡΑ, όπου μετά την κατάληψιν των ανευρέθησαν αρκετά πολυβολεία κατεστραμμένα υπό των Πυροβόλων των αρμάτων.

(υι) <u>ΔΙΑΒΙΒΑΣΕΙΣ</u>

Όπως πάντοτε ελειτούργησαν πολύ καλώς και αι Διοικήσεις όλης της ιεραρχίας ήσαν πάντοτε εγκαίρως ενημερωμέναι και εγκαίρως διεβίβαζαν τας διαταγάς των.

(υιι) Ιδιαίτερος οφείλεται φόρος τιμής και ευγνωμοσύνης εις τους ηρωϊκώς πεσόντας Αξιωματικούς και οπλίτας και εις τους ηρωϊκούς τραυματίας μας, οίτινες διά την ζωήν των και του αίματος των, και του ακάμπτου επιμονής των να κρατήσωσι τας καταλαμβανομένας θέσεις, εις ας έπιπτον χωρίς να υποχωρούν έθεσαν την σφραγίδα της Νίκης και απήλλαξαν την περιοχήν της ΗΠΕΙΡΟΥ από τον εφιάλτην των κομμουνιστοσυμμοριτών.

Θ. ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ
ΑΝΤΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ
